KIM STANLEY ROBINSON

2312

NAUTILUS

KIM STANLEY ROBINSON

2312

Traducere: Mihai-Dan Pavelescu

NEMIRA, 2013

De acelaşi autor la Editura Nemira:

TRILOGIA MARTE

marte roşu
marte verde
marte albastru

Kim Stanley Robinson s-a născut în 1952, la Illinois. A studiat literatura la Universitatea din California. Ca scriitor, deşi a publicat nuvele încă din 1976, Kim Stanley Robinson şi-a început cu adevărat cariera în 1984, când au apărut *The Wild Shore,* primul său roman, şi *The Novels of Philip K. Dick,* teza de doctorat. Succesul său se cristalizează în momentul publicării TRILOGIEI MARTE pentru care va primi două Premii Hugo, două Premii Locus şi un Premiu Nebula.

Prolog

Soarele este întotdeauna exact pe punctul de a răsări. Mercur se roteşte atât de lent, încât poţi să mergi suficient de repede pe suprafaţa lui stâncoasă pentru a rămâne în faţa zorilor, şi foarte mulţi procedează ca atare. Destui au făcut din asta un mod de viaţă: merg aproximativ spre vest, menţinându-se permanent în faţa zilei prodigioase. Unii se grăbesc de la un loc la altul, oprindu-se pentru a examina fisuri pe care le-au inoculat mai devreme cu metalofite obţinute prin biometalurgie, răzuind iute orice reziduuri acumulate de aur, tungsten sau uraniu. Însă majoritatea o fac doar pentru a întrezări soarele.

Faţa străveche a lui Mercur este atât de degradată şi neregulată, încât terminatorul planetei, acolo unde răsar zorii, este un clarobscur lat de negru şi alb – adâncituri de culoarea cărbunelui, perforate ici-colo de puncte înalte orbitor de albe, care cresc şi cresc, până când totul este la fel de strălucitor ca sticla topită şi începe ziua cea lungă. Zona aceasta mixtă de soare şi umbre ajunge adesea la treizeci de kilometri lăţime, chiar dacă pe o câmpie plată orizontul se găseşte la numai câţiva kilometri depărtare. Totuşi foarte puţin din suprafaţa lui Mercur este plată. Toate vechile impacturi sunt încă acolo, ca şi unele stânci de la prima răcire şi comprimare a planetei. Într-un peisaj atât de accidentat, lumina se poate ivi brusc dinapoia orizontului estic, pentru ca apoi să sară către vest şi să atingă o proeminenţă îndepărtată. Toţi cei care merg pe jos trebuie să ţină seama de posibilitatea aceasta, să ştie când şi unde apare cea mai lungă întindere de soare... şi unde pot fugi spre umbră, dacă se întâmplă să fie prinşi în exterior.

Sau dacă stau locului în mod deliberat. Fiindcă mulţi dintre ei se opresc în timpul călătoriilor pe unele stânci şi buze de cratere, în locuri marcate de stupe, tumuli, petroglife, inuksukuri, oglinzi, ziduri, goldsworthy-uri[1]. Solmergătorii stau lângă ele, cu faţa spre est, aşteptând.

Orizontul pe care-l privesc ei este spaţiu cosmic negru deasupra rocii negre. Atmosfera de neon-argon supersubţire, creată de lumina solară care izbeşte piatra, păstrează doar cea mai vagă strălucire dinaintea zorilor. Însă solmergătorii ştiu ora, aşa că aşteaptă şi privesc... până când...

Un licăr de foc portocaliu se arcuieşte ca un delfin peste orizont şi sângele sare în interiorul lor. Îi urmează bannere scurte, care fulgeră, arcuindu-se în bucle, desprinzându-se şi plutind liber pe cer. O stea, ah, o stea, gata să se dezintegreze peste ei! Vizoarele căştilor li s-au întunecat deja şi s-au polarizat pentru a le proteja ochii.

Bannerele portocalii diverg în stânga şi în dreapta punctului unde au apărut prima dată, ca şi cum un incendiu iscat imediat sub orizont se întinde spre nord şi spre sud. Apoi fotosfera, suprafaţa reală a soarelui, se decojeşte, pâlpâie şi rămâne, se revarsă încet într-o parte şi cealaltă. În funcţie de filtrele utilizate în vizor, suprafaţa stelei poate apărea în diverse feluri, de la un maelstrom albastru, la o masă pulsatorie portocalie, până la un cerc alb simplu. Revărsarea către stânga şi dreapta continuă, ajungând mai departe decât pare posibil, până când este foarte evident că stai pe o pietricică lângă o stea.

Este timpul să te întorci şi s-o iei la fugă! Dar până când izbutesc să se smulgă din fascinaţie, unii solmergători sunt

---

[1] *De la numele lui Andy Goldsworthy (n. 1956), sculptor, fotograf şi militant ecologist britanic, care produce sculpturi şi artă peisagistă în decoruri naturale şi urbane (n. tr.).*

ameţiţi – se împiedică şi cad se ridică şi se năpustesc spre vest, într-o panică aşa cum n-a mai fost alta.

Mai întâi însă, o ultimă privire spre răsărit de pe Mercur. În ultraviolet apare ca o grimasă permanentă, fierbinte şi tot mai fierbinte. Discul fotosferei este ocultat, aşa încât dansul fantastic al coroanei solare devine mai clar, cu toate arcurile magnetizate şi scurt-circuiturile, masele de hidrogen înflăcărat azvârlite către noapte. Ca alternativă, puteţi să blocaţi coroana solară şi să vă uitaţi doar la fotosferă, ba chiar să vă amplificaţi vederea ei, până când părţile superioare arzătoare ale celulelor convective sunt dezvăluite în miile lor de inflorescenţe, fiecare un front de foc care arde cu furie, toate laolaltă mistuind cinci milioane de tone de hidrogen pe secundă – o rată de consum la care steaua va mai dăinui patru miliarde de ani. Toţi spiculii aceştia prelungi de văpăi dansează în configuraţii circulare în jurul cerculeţelor negre care sunt petele solare – vârtejuri mişcătoare în furtuni de pârjol. Mase de spiculi curg împreună aidoma unor paturi de alge treierate de talaz. Mişcarea aceasta convolută are explicaţii non-biologice… gaze diferite care se deplasează cu viteze diferite, câmpuri magnetice care curg constant, modelând volburile nesfârşite de foc… totul este doar fizică, nimic mai mult… dar în realitate pare *vie,* mai vie decât multe creaturi vii. Privind-o în apocalipsa zorilor mercuriene, este imposibil să crezi că *nu este* vie. Îţi mugeşte în urechi, îţi *vorbeşte.*

De-a lungul timpului, majoritatea solmergătorilor încearcă diverse filtre vizuale, după care le aleg pe acelea care li se potrivesc cel mai bine. Filtre specifice sau combinaţiile de filtre devin forme de adulare, ritualuri fie personale, fie partajate. Este foarte uşor să te pierzi în ele; când solmergătorii stau pe vârfuri şi privesc, se întâmplă adesea ca entuziaştii să devină captivaţi de ceva din raza

lor vizuală, o configuraţie pe care n-au mai văzut-o niciodată, mintea le este atrasă de ceva din pulsaţie şi flux; brusc, sfârâitul cililor arzători devine audibil, un muget turbulent – este propriul tău sânge, care-ţi goneşte prin urechi, dar în clipele acelea sună exact ca văpaia soarelui. Şi de aceea oamenii zăbovesc prea mult. Unii au retinele arse; alţii simt omorâţi pe loc, trădaţi de costumul supraîncărcat. Unii sunt răscopţi în grupuri de o duzină sau mai mult.

Crezi că au fost nesăbuiţi? Crezi că tu nu vei face niciodată o asemenea greşeală? Nu fi atât de sigur. Nu ai habar, realmente. Nu seamănă cu nimic din ce ai văzut vreodată. Poate crezi că eşti obişnuit, că nimic din ce există în exteriorul minţii nu te-ar mai putea interesa cu adevărat, pentru că eşti atât de sofisticat şi cunoscător. Să ştii că te-ai înşela. Eşti o creatură a soarelui. Frumuseţea şi teroarea sa, văzut atât de aproape, pot goli orice minte, pot azvârli pe oricine în transă. Unii spun că este ca şi cum ai vedea chipul lui Dumnezeu şi este adevărat că soarele asigură energia tuturor creaturilor vii din sistemul solar şi că, din acest punct de vedere, *este* divinitatea noastră. Vederea lui îţi poate îndepărta absolut orice gând din minte. Oamenii îl caută exact pentru aşa ceva.

De aceea există motive pentru a ne îngrijora în privinţa lui Swan Er Hong, o persoană mai predispusă decât majoritatea să încerce lucruri, nu doar să le vadă. Ea solmerge frecvent şi obişnuieşte să treacă de limita siguranţei, iar uneori rămâne prea mult în lumină. Imensele scări ale lui Iacob, arcuri călătoare de înalt voltaj, pulsaţiile granulate, spiculii curgători… Swan s-a îndrăgostit de soare. Îl venerează; are în odaia ei un altar al lui Sol Invictus şi în fiecare dimineaţă când se trezeşte în oraş

efectuează ceremonia *pratahsamdbya,* salutul soarelui. Mare parte din arta ei peisagistă şi interpretativă este dedicată astrului, iar în zilele acestea îşi petrece majoritatea timpului creând goldsworthy-uri şi abramoviciuri[2] pe teren şi pe propriul ei corp. Astfel soarele este parte din arta ei.

În clipa aceasta este şi alinarea ei, deoarece se află în exterior şi jeleşte. Dacă ai sta pe promenada din vârful marelui Zid al Zorilor din oraşul Terminator, ai vedea-o spre sud, aproape de orizont. Trebuie să se grăbească. Oraşul lunecă pe şinele sale, traversând fundul unei depresiuni gigantice între Hesiod şi Kurasawa şi un torent de lumină solară va deborda în curând spre vest. Swan trebuie să ajungă în oraş înainte să se întâmple asta, totuşi stă locului. De pe vârful Zidului Zorilor, ea pare o jucărie din argint. Costumul spaţial are o cască mare, rotundă, transparentă. Cizmele par mari şi sunt înnegrite de praf. O furnicuţă argintie cu cizme, care jeleşte, când ar trebui s-o ia la goană înapoi către platforma de îmbarcare din vestul oraşului. Ceilalţi solmergători din exterior au pornit deja spre oraş. Unii trag cărucioare mici sau tărgi cu rotile, transportându-şi proviziile sau chiar tovarăşii care dorm. Şi-au cronometrat întoarcerea cu precizie, pentru că oraşul este perfect previzibil. Nu se poate abate de la orarul său: căldura din timpul zilei dilată şinele, iar şasiul oraşului este fixat etanş peste ele prin intermediul unor manşoane, aşa încât lumina solară îl împinge către vest.

Pe măsură ce oraşul se apropie, solmergătorii care revin ticsesc platforma de încărcare. Unii au stat săptămâni în exterior, sau chiar lunile necesare pentru a efectua o circumnavigaţie completă. Când oraşul va luneca pe lângă

---

[2] *De la numele Marinei Abramovic (n. 1946), artistă performativă sârbă, cu domiciliul în New York, care şi-a început cariera în anii 1970 (n. tr.).*

ei, uşile ecluzelor lui se vor deschide şi ei vor păşi direct înăuntru.

Asta se va petrece în curând, şi Swan ar trebui să fie de asemenea acolo, însă rămâne pe promontoriul ei. Nu numai o dată a solicitat reparaţii retinale şi adesea a fost silită să fugă ca un iepuraş, ca să-şi salveze viaţa. Acum va fi nevoită să procedeze la fel. Se află exact în sudul oraşului şi este complet iluminată de raze orizontale, ca un defect argintiu de vedere. Nu poţi să nu strigi înaintea unei asemenea nesăbuinţe, care este în plus inutilă. Swan, prostuţo! Alex este moartă, nu se mai poate face nimic! Fugi să-ţi salvezi viaţa!

Apoi ea o face. Viaţă mai presus de moarte… impulsul de a trăi… se întoarce şi fuge. În mod frecvent, gravitaţia de pe Mercur, aproape exact aceeaşi ca pe Marte, este considerată perfectă pentru viteză, fiindcă cei obişnuiţi cu ea pot alerga în salturi gigantice, fluturând din braţe pentru a-şi menţine echilibrul când ricoşează. Exact în felul acela, Swan sare şi flutură din braţe – o dată îşi agaţă o cizmă şi cade cu faţa în jos – se ridică şi saltă din nou, înainte. Trebuie să ajungă la platformă cât timp oraşul mai este în apropierea ei; următoarea platformă se găseşte la zece kilometri către vest.

Ajunge la scara platformei, prinde balustrada şi se propulsează în sus, sare de pe marginea îndepărtată a platformei în ecluza care se închisese pe jumătate.

SWAN ŞI ALEX

Ceremonia comemorativă pentru Alex începuse pe când Swan suia uriaşa scară centrală din Terminator. Locuitorii oraşului ieşiseră pe bulevarde şi în piaţete şi stăteau tăcuţi. În oraş erau şi mulţi vizitatori; trebuia să înceapă o conferinţă care fusese organizată de Alex. Vineri, ea îi întâmpinase pe participanţi; acum, în vinerea următoare, aceştia participau la funeraliile ei. Un colaps neaşteptat, şi nu mai fuseseră în stare s-o readucă la viaţă. De aceea locuitorii oraşului, diplomaţii sosiţi în vizită, oamenii lui Alex... toţi jeleau.

Swan s-a oprit la jumătatea înălţimii Zidului Zorilor, nemaiputând să înainteze. Dedesubtul ei acoperişuri, patiouri pe terase, balcoane. Lămâi în hârdaie gigantice din ceramică. O pantă curbată ca o Marsilie miniaturală, cu blocuri albe cu patru etaje, balcoane cu balustrade din fier forjat, bulevarde largi şi străduţe înguste, coborând spre promenada cu vedere la parc. Toate ticsite de lume, speciaţie chiar sub ochii ei, fiecare chip distinct în sine şi în acelaşi timp o tipologie: sferoid olmec, ascuţit, pătrat. Pe o balustradă stăteau trei micuţi, fiecare cam de un metru înălţime, toţi îmbrăcaţi în negru. La baza scării se înghesuiau solmergătorii abia sosiţi, arătând arşi de soare şi prăfuiţi. Vederea lor a mişcat-o pe Swan – până şi solmergătorii intraseră în oraş pentru funeralii.

S-a întors spre scară şi a coborât, a rătăcit de una singură. Când auzise vestea, se repezise afară din oraş, pe suprafaţa planetei, împinsă de nevoia de a fi singură. Acum nu putea suporta să vadă împrăştierea cenuşii lui Alex şi nu dorea să-l vadă pe Mqaret, partenerul ei. A ieşit de aceea în

parc, a umblat prin mulţime. Toţi stăteau nemişcaţi, priveau în sus şi păreau tulburaţi. Se susţineau reciproc. Foarte mulţi se bazaseră pe Alex. Leoaica lui Mercur, inima oraşului. Sufletul sistemului solar. Cea care te ajuta şi te proteja.

Unii au recunoscut-o pe Swan, dar au lăsat-o în pace; reacţia aceea a fost mai mişcătoare pentru ea decât ar fi fost condoleanţele şi chipul îi era ud de lacrimi, aşa că-şi ştergea faţa în mod repetat cu degetele. Apoi cineva a oprit-o.

— Tu eşti Swan Er Hong? Alex ţi-a fost bunică?

— Ea mi-a fost tot.

Swan s-a întors şi s-a îndepărtat. S-a gândit că poate ferma era mai pustie, de aceea a părăsit parcul şi a mers printre copaci, înainte. Difuzoarele oraşului cântau un marş funebru. Sub un tufiş, o căprioară scurma cu botul prin frunzele căzute.

Nu ajunsese încă la fermă când Marile Porţi ale Zidului Zorilor s-au deschis şi lumina soarelui a retezat prin aerul de sub dom, creând obişnuita pereche orizontală de bare galbene translucide. Swan s-a concentrat asupra volburilor din interiorul barelor, talcul pe care-l ridicau acolo când deschideau porţile, pulberi fine care pluteau pe curenţi ascendenţi şi se dispersau. După aceea un balon s-a înălţat de pe terasele înalte sub zid, plutind spre vest, cu nacela mică legănându-se dedesubt: Alex. Başii muzicii au mugit un talaz de sfidare. Când balonul a intrat într-o bară de lumină galbenă, nacela s-a dezintegrat într-un norişor şi cenuşa lui Alex a coborât, dispărând din lumină, în aerul oraşului, devenind invizibilă pe măsură ce s-a deplasat în jos, ca o bură care se vaporiza în deşert. Din parc s-a auzit un vuiet, sunet de aplauze. Pentru scurt timp, nişte tineri au scandat undeva:

— A-lex! A-lex! A-lex!

Aplauzele au durat două minute şi s-au transformat în bătăi ritmice, care au continuat mult timp. Oamenii nu voiau să renunţe; cumva, acela ar fi fost sfârşitul şi în chiar clipa aceea ei aveau s-o piardă. În cele din urmă au renunţat şi au continuat să trăiască în etapa post-Alex a vieţilor lor.

Trebuia să suie şi să se alăture familiei lui Alex. A gemut la gândul acela, a cutreierat ferma. După o vreme, a suit Marea Scară, ţeapănă, orbeşte, oprindu-se o dată ca să repete mult timp:

— Nu, nu, nu.

Era însă inutil. Brusc, a înţeles: orice ar fi făcut acum era inutil. S-a întrebat cât va dura asta – se părea că ar fi putut dura veşnic şi a simţit un fulger de teamă. Ce trebuia schimbat ca să se schimbe?

În cele din urmă s-a liniştit şi a suit la comemorarea privată de pe Zidul Zorilor. A trebuit să-i salute pe toţi cei care-i fuseseră apropiaţi lui Alex, să-l strângă în braţe pe Mqaret, scurt şi aspru, şi să reziste la vederea expresiei de pe chipul lui. A văzut însă că nu era atent. Nu-i stătea în fire, totuşi ea putea înţelege perfect de ce ar fi fost cu mintea dusă. Ba chiar a fost o uşurare să vadă asta. Când se gândea cât de afectată fusese ea… iar Mqaret fusese mult mai apropiat de Alex, petrecuse atâta timp alături de Alex… fuseseră multă vreme parteneri… nu-şi putea imagina ce putea simţi bărbatul. Sau poate că putea. Mqaret privea acum către altă realitate, din altă realitate – un gest de politeţe la adresa ei. Pentru ca Swan să-l poată îmbrăţişa şi să-i poată făgădui că-l va vizita mai târziu, iar apoi să se ducă şi să se amestece printre cei de pe terasa cea mai înaltă a Zidului Zorilor, iar mai târziu să se apropie

de o balustradă şi să privească în jos, spre oraş, şi afară, prin bula lui transparentă, către bezna din exterior. Rulau prin cuadrantul Kuiper şi vedea în dreapta Craterul Hiroshige. Odată, cu mult timp în urmă, o dusese pe Alex acolo, pe buza lui Hiroshige, ca s-o ajute la un goldsworthy, un val de piatră care făcea trimitere la una dintre cele mai faimoase imagini ale artistului japonez. Balansarea bolovanului care avea să fie creasta talazului ce se spărgea necesitase o mulţime de eforturi lipsite de succes şi, aşa cum se întâmplase de atâtea ori cu Alex, Swan sfârşise hohotind atât de tare, încât o duruse burta. Acum a văzut că talazul din rocă era încă acolo, abia vizibil din oraş. Dar pietrele ce alcătuiseră creasta dispăruseră – doborâte de vibraţiile trecerii oraşului, poate, sau pur şi simplu de impactul luminii solare. Sau prăbuşite înaintea veştii.

După câteva zile l-a vizitat pe Mqaret în laboratorul lui. Era unul dintre principalii biologi sintetici din sistemul solar, iar laboratorul era ticsit cu maşini, cuve, flacoane, ecrane explodând de diagrame noduroase şi colorate – viaţa în toată complexitatea ei ramificată, construită pereche de bază cu pereche de bază. Aici începuseră viaţa de la zero; construiseră multe dintre bacteriile care transformau acum Venus, Titan, Triton – totul.

Nimic din toate astea nu mai conta. Mqaret era în cabinetul lui, stătea în scaunul lui şi privea prin perete, în gol.

A tresărit.

— A, Swan, mă bucur să te văd. Mulţumesc c-ai trecut pe la mine.

— Cu plăcere. Cum îţi merge?

— Nu prea grozav. Ţie?

— Teribil, a mărturisit Swan, simţindu-se vinovată.

Ultimul lucru pe care l-ar fi dorit era să-i sporească, cumva, povara lui Mqaret, totuşi, într-un asemenea moment, nu avea rost să mintă. Şi oricum el abia dacă a încuviinţat din cap, distras de propriile lui gânduri.

Nu era ancorat în realitate. Cuburile de pe biroul lui conţineau reprezentări de proteine; culorile false strălucitoare erau încâlcite mai presus de orice speranţă de a le descâlci. Încercase să muncească.

— Trebuie să fie greu să lucrezi, a rostit ea.

— Da, aşa-i.

După o tăcere seacă, ea a spus:

— Ştii ce i s-a întâmplat?

Mqaret a clătinat din cap repede, de parcă ar fi fost irelevant.

— Avea o sută nouăzeci şi unu de ani.

— Ştiu, totuşi…

— Totuşi… ce? Murim, Swan. Mai devreme sau mai târziu, la un moment dat murim.

— Mă întrebam pur şi simplu care a fost motivul.

— Nu. Nu există niciun motiv.

— Sau, atunci, cum s-a-ntâmplat…

Mqaret a clătinat iarăşi din cap.

— Putea să fi fost orice. În cazul acesta, un anevrism într-o parte vitală a creierului. Există însă o sumedenie de moduri. Cu adevărat uluitor este faptul că rămânem în viaţă.

Swan s-a aşezat pe marginea biroului.

— Ştiu. Totuşi… tu ce-o să faci acum?

— O să lucrez.

— Parcă tocmai ai spus…

Bărbatul a privit-o din adâncul grotei lui.

— N-am spus că-i lipsit de rost. N-ar fi corect. În primul rând, Alex şi cu mine am trăit şaptezeci de ani împreună. Şi

ne-am întâlnit când eu aveam o sută treizeci de ani. Asta-i una la mână. În plus, munca este interesantă pentru mine, exact ca un puzzle. Este un puzzle foarte mare. Mai precis, prea mare.

Apoi s-a oprit şi n-a mai putut continua o vreme. Swan şi-a pus mâna pe umărul lui. El şi-a lăsat faţa în palme. Femeia a rămas nemişcată şi şi-a ţinut gura. Mqaret şi-a frecat ochii apăsat, fără să-i dea drumul la mână.

— Moartea nu va fi învinsă, a rostit după aceea. Este prea uriaşă. Este într-o măsură prea mare cursul firesc al lucrurilor. Practic este a doua lege a termodinamicii. Noi putem spera doar s-o amânăm. S-o ţinem la depărtare. Asta ar trebui să fie suficient. Nu ştiu de ce nu-i aşa.

— Pentru că nu face decât să înrăutăţească lucrurile! s-a plâns Swan. Cu cât trăieşti mai mult, cu-atât devine mai rău!

El a scuturat din cap şi şi-a şters din nou ochii.

— Nu cred că-i chiar aşa. A expirat prelung. Întotdeauna este rău. Oamenii care încă trăiesc simt însă aşa şi de aceea… A strâns din umeri. Cred că vrei să spui că acum pare un fel de greşeală. Când cineva moare, ne-ntrebăm de ce a murit. N-ar trebui să existe o cale de a opri moartea? Şi uneori există. Dar…

— Chiar *este* un fel de greşeală! a declarat Swan. Realitatea a comis o greşeală şi acum tu o repari! A indicat ecranele şi cuburile: Nu-i aşa?

El a râs şi a plâns în acelaşi timp.

— Aşa-i! a zis, smârcâind şi ştergându-şi obrajii. Este stupid. Cât hybris! Mă refer la repararea realităţii.

— Dar este un lucru bun, a zis Swan. Şi o ştii şi tu. Ţi-a adus şaptezeci de ani cu Alex. Şi ocupă timpul.

— I-adevărat. A oftat adânc şi a ridicat ochii spre femeie. Totuşi… lucrurile nu vor fi la fel fără ea.

Swan a simţit cum o inundă adevărul acela devastator. Alex îi fusese prietenă, protectoare, profesoară, bunică vitregă, mamă surogat, toate acestea... dar, de asemenea, o cale spre râs. O sursă de bucurie. Acum absenţa ei dădea naştere unui sentiment de gheaţă, un ucigaş de emoţii, lăsând doar vidul care era devastarea. Simţirea directă şi tâmpă. Asta sunt eu. Aceasta este realitatea. Nimeni nu-i poate scăpa. Nu putem merge mai departe, trebuie să mergem mai departe; ei nu depăşeau niciodată momentul acela.

Aşa că au mers mai departe.

La uşa exterioară a laboratorului s-a auzit o bătaie.

— Intră, a rostit Mqaret puţin cam ascuţit.

Uşa s-a deschis şi în prag se afla un micuţ – foarte atrăgător în felul în care sunt frecvent micuţii – în vârstă, zvelt, cu părul blond strâns în coadă elegantă şi sacou sport albastru –, care ajungea cam până la talia lui Swan sau Mqaret şi ridica ochii spre ei ca o maimuţică langur sau saguin.

— Salut, Jean, a zis Mqaret. Swan, el este Jean Genette din asteroizi, şi a venit aici pentru conferinţă. Jean a fost prieten bun cu Alex şi este inspector în slujba legii, iar în calitatea asta are nişte întrebări pentru noi. I-am spus că s-ar putea să treci pe-aici.

Micuţul a încuviinţat din cap către Swan, cu mâna pe inimă.

— Condoleanţele mele cele mai sincere pentru pierderea pe care ai suferit-o. Nu am venit doar ca să spun cuvintele astea, ci şi pentru că destui dintre noi suntem îngrijoraţi, întrucât Alex juca un rol central în unele dintre proiectele noastre foarte importante, iar moartea ei a fost complet neaşteptată. Dorim să ne asigurăm că proiectele acestea

continuă şi, ca să fiu sincer, unii dintre noi sunt neliniştiţi până nu capătă confirmarea că moartea ei s-a datorat unor cauze naturale.

— L-am asigurat pe Jean că aşa a fost, i-a spus Mqaret lui Swan, văzându-i expresia de pe chip.

Genette nu părea complet convins de asigurarea respectivă.

— Alex ţi-a menţionat vreodată ceva despre inamici, ameninţări… orice fel de pericole? a întrebat-o micuţul pe femeie.

— Nu, a răspuns Swan străduindu-se să-şi amintească. Nu era genul acela de persoană. Vreau să spun că era mereu foarte pozitivă. Încrezătoare că lucrurile se vor rezolva.

— Ştiu. Foarte adevărat. Tocmai de aceea ţi-ai putea reaminti dacă a spus vreodată ceva care să nu fie în linia optimismului ei uzual.

— Nu, nu-mi pot aminti aşa ceva.

— Ţi-a lăsat vreun testament sau document? Sau vreun mesaj? Ceva care să fie deschis în eventualitatea morţii ei?

— Nu.

— Noi aveam un document, a clătinat Mqaret din cap. Nu conţine nimic neobişnuit.

— Te deranjează dacă arunc un ochi prin studioul ei?

Alex avusese studioul în capătul opus al laboratorului lui Mqaret, iar acum bărbatul a încuviinţat din cap şi l-a condus pe inspector pe hol într-acolo. Swan i-a urmat, surprinsă că Genette ştiuse despre studioul lui Alex, surprinsă că Mqaret fusese atât de prompt în a i-l arăta, surprinsă şi tulburată de noţiunile de inamici, de „cauze naturale“ şi de noţiunile complet opuse pe care le implicau. Moartea lui Alex era investigată de un poliţist? Nu putea pricepe.

Pe când stătea în prag, străduindu-se să înţeleagă ce

putea însemna asta, străduindu-se să dea piept cu problema, Genette a cercetat în amănunt cabinetul lui Alex, deschizând sertare, descărcând fişiere, trecând o baghetă groasă peste toate suprafeţele şi obiectele. Mqaret se uita impasibil.

După o vreme inspectorul a terminat şi a venit în faţa lui Swan, privind-o cu o expresie de curiozitate. Întrucât ea stătea aşezată pe podea, ochii le erau aproape la acelaşi nivel. Inspectorul se pregătea să-i mai pună o întrebare, dar n-a făcut-o. În cele din urmă a zis:

— Dacă îţi reaminteşti ceva despre care crezi că m-ar putea ajuta, ţi-aş fi recunoscător dacă mi-ai spune.

— Bineînţeles, a răspuns Swan îngrijorată.

După aceea inspectorul le-a mulţumit şi a plecat.

— Ce-a fost asta? l-a întrebat Swan pe Mqaret.

— Nu ştiu, a răspuns bărbatul şi Swan a văzut că şi el era nedumerit. Ştiu că Alex era băgată în multe. A fost din capul locului unul dintre liderii Acordului Mondragon, iar ei au mulţi duşmani. Mai ştiu că-şi făcea griji despre nişte probleme din sistem, dar nu mi-a oferit detalii. A arătat spre laborator: Ştia că n-aş fi chiar aşa interesat. Pe chip i-a apărut o grimasă aspră. Că aveam propriile mele probleme. Noi nu vorbeam chiar aşa mult despre munca noastră.

— Dar... a început Swan şi n-a ştiut cum să continue. Vreau să spun... inamici? Alex?

Mqaret a oftat.

— Nu ştiu. În unele dintre problemele astea sunt mize însemnate. Ştii bine că există forţe care se opun Mondragonului.

— Chiar şi aşa!

— Ştiu. După o pauză: Chiar *nu* ţi-a lăsat nimic?

— Nu! De ce ar fi făcut-o? Vreau să spun... nu se aştepta să moară, nu?

— Puţini se aşteaptă. Însă dacă o frământa siguranţa anumitor informaţii, nu m-ar mira dacă s-ar fi gândit că tu ai fi un soi de adăpost.

— Ce vrei să zici?

— N-ar fi putut să-ţi pună ceva în qub fără ştirea ta?

— Nu. Pauline este un sistem închis. Swan s-a lovit uşor cu vârful degetului înapoia urechii drepte. În general o ţin deconectată în ultima vreme. Şi oricum Alex n-ar fi făcut asta. Sunt sigură că n-ar fi vorbit cu Pauline fără să mă fi întrebat în prealabil.

Mqaret şi-a repetat oftatul adânc.

— Atunci habar n-am. Din câte ştiu, nu mi-a lăsat nici mie nimic. Pe de altă parte vreau să spun că ar fi fost în stilul ei să pitească ceva fără să ne spună. Însă n-a apărut nimic. Aşa că, pur şi simplu nu ştiu.

— Autopsia n-a relevat aşadar nimic neobişnuit? a întrebat Swan.

— Nu! a replicat prompt Mqaret, apoi a căzut pe gânduri. Un anevrism cerebral, probabil congenital; vasul s-a spart şi a cauzat o hemoragie intraparenchimatoasă. Se-ntâmplă.

— Ţi-ai putea da seama dacă cineva a făcut ceva ca să… să cauzeze o hemoragie? a întrebat Swan.

Mqaret a privit-o încruntat.

În uşa exterioară a laboratorului s-a auzit altă ciocănitură. Au schimbat priviri între ei, împărţind un fior uşor. Mqaret a ridicat din umeri; nu aşteptase pe nimeni.

— Intră! a strigat el din nou.

Uşa s-a deschis şi a dezvăluit pe cineva cu totul opus inspectorului Genette: un bărbat foarte masiv. Prognatism, steatopigie, exoftalmie… broască râioasă, salamandră, broscoi – până şi cuvintele în sine erau hâde. Lui Swan i-a fulgerat prin minte ideea că onomatopeele pot fi mai utile

decât îşi dădeau seama oamenii, fiindcă limbajele lor răsunau prin lume aidoma ciripelilor păsărilor. Swan avea un pic de ciocârlie în creierul ei. *Broască râioasă.* Odată văzuse o broască râioasă într-o amazonie, pe malul unui iaz, cu pielea buboasă şi umedă, numai bronz şi aur. Îi plăcuse cum arăta.

— A, Wahram! a rostit Mqaret. Bun-sosit în laboratorul nostru. Swan, el este Fitz Wahram, de pe Titan. A fost unul dintre asociaţii cei mai apropiaţi ai lui Alex şi realmente unul dintre favoriţii ei.

Cumva surprinsă că în viaţa lui Alex putuse exista o asemenea persoană fără ca ea să fi ştiut, Swan s-a încruntat spre bărbat.

Wahram a plecat capul scurt într-un soi de reverenţă autistă. Şi-a pus palma pe inimă.

— Îmi pare teribil de rău, a orăcăit el ca un broscoi. Alex a însemnat enorm pentru mine şi pentru mulţi dintre noi. Am iubit-o şi a fost personajul crucial, liderul, în munca pe care am făcut-o împreună. Nu ştiu cum ne vom descurca fără ea. Dacă mă gândesc la ceea ce simt, ştiu că nici pe departe nu pot să mă apropii de ce simţiţi voi.

— Mulţumesc, a zis Mqaret.

Cât de ciudate erau cuvintele pe care oamenii le spuneau în asemenea clipe. Swan nu putea pronunţa niciunul dintre ele.

O persoană pe care Alex o plăcuse. Swan a atins cu vârful degetului pielea dinapoia urechii, activându-şi qubul, pe care-l deconectase ca pedeapsă. Acum Pauline avea s-o pună la curent prin intermediul unui glas discret în urechea ei dreaptă. Swan fusese foarte iritată de Pauline zilele astea, dar acum dorea brusc informaţii.

— Prin urmare, a spus Mqaret, ce se va întâmpla cu conferinţa?

— S-a convenit în unanimitate să fie amânată şi reprogramată. Nimănui nu-i mai arde acum de conferinţe. Ne vom dispersa şi ne vom întruni mai târziu, probabil pe Vesta.

Da, fără Alex, Mercur nu avea să mai fie un loc de întruniri. Mqaret a aprobat din cap, deloc surprins.

— Te întorci aşadar pe Saturn?

— Da. Însă, înainte de a pleca, sunt curios să ştiu dacă Alex mi-a lăsat ceva. Orice informaţii sau date, sub orice formă.

Mqaret şi Swan au schimbat o privire.

— Nu, au răspuns amândoi simultan.

Mqaret a făcut un gest din mână.

— Acelaşi lucru ne-a întrebat şi inspectorul Genette.

— Aha.

Broscoiul râios i-a fixat cu ochi holbaţi.

După aceea unul dintre asistenţii lui Mqaret a intrat în încăpere şi i-a cerut ajutorul. Mqaret s-a scuzat şi Swan a rămas singură cu vizitatorul lor şi întrebările lui.

Broscoiul râios era foarte mare: umeri mari, piept mare, abdomen mare. Picioare scurte. Oamenii erau ciudaţi. A clătinat din cap şi a vorbit cu glas adânc şi scrâşnit – un glas frumos, a trebuit Swan să recunoască.

— Orăcăit, da, însă relaxat, profund, cu timbru gros, cumva asemănător unui fagot sau unui saxofon bas.

— Îmi pare rău că te tulbur într-un asemenea moment. Regret că nu ne-am putut cunoaşte în alte circumstanţe. Sunt un admirator al instalaţiilor tale peisagiste. Când am auzit că eşti înrudită cu Alex, am întrebat-o dacă n-ar fi posibil să te întâlnesc. Doream să-ţi spun cât de mult îmi place lucrarea ta din Craterul Rilke. Este într-adevăr foarte frumoasă.

Swan a fost luată prin surprindere. Ridicase în Rilke un cerc de pietre-T Göbekli[3], care părea foarte contemporan, deşi se baza pe ceva vechi de peste zece mii de ani.

— Mulţumesc. Se părea că era un broscoi râios cult. Spune-mi, de ce ai crezut că s-ar fi putut ca Alex să-ţi fi lăsat un mesaj?

— Am lucrat împreună la două probleme, a răspuns el evaziv şi privirea fixă i s-a îndepărtat.

Femeia a înţeles că nu dorea să discute despre asta. Şi totuşi venise să se intereseze.

— Şi, ei bine, vorbea întotdeauna foarte frumos despre tine. Era clar că voi eraţi apropiate. Aşa că... lui Alex nu-i plăcea să pună lucruri în cloud sau în orice altă formă digitală – practic nu voia să păstreze înregistrările activităţilor noastre în niciun mediu. Prefera calea verbală.

— Ştiu, a zis Swan simţind o împunsătură.

O putea auzi pe Alex spunând: Trebuie să discutăm! Este o faceworld, o lume a feţelor! Ochii ei albastru-intens, râsul ei. Toate dispăruseră.

Bărbatul voinic i-a zărit schimbarea de pe chip şi a întins o mână.

— Îmi pare teribil de rău, a repetat el.

— Ştiu, a spus Swan. Apoi: Mulţumesc.

S-a aşezat într-un scaun al lui Mqaret şi a încercat să se gândească la altceva.

După o vreme bărbatul voinic a huruit blând:

— Ce vei face acum?

Swan a înălţat din umeri.

— Nu ştiu. Bănuiesc că voi ieşi din nou pe suprafaţă. Acolo-i locul meu, locul... unde mă readun.

— Vrei să mi-l arăţi?

---

[3] Göbekli Tepe, sanctuar neolitic din sud-estul Anatoliei, cea mai veche structură religioasă cunoscută realizată vreodată de om (n. tr.).

— Ce anume? a întrebat Swan.

— Aş fi foarte recunoscător dacă m-ai duce acolo. Dacă mi-ai arăta, poate, una dintre instalaţiile voastre. Sau, dacă nu te deranjează… am văzut că oraşul se apropie de Craterul Tintoretto. Naveta mea pleacă abia peste câteva zile şi mi-ar plăcea să văd muzeul de acolo. Am câteva întrebări care nu pot fi rezolvate pe Pământ.

— Întrebări despre Tintoretto?

— Da.

— Păi…

Swan a şovăit, nesigură ce să spună.

— Ar fi un mod de a trece timpul, a sugerat bărbatul.

— Da.

Era o afirmaţie îndeajuns de arogantă ca s-o irite, dar pe de altă parte ea căutase într-adevăr ceva care s-o distragă, ceva ce să facă după decesul lui Alex, şi nu avusese nicio idee.

— Bănuiesc că se poate.

— Mulţumesc foarte mult.

Liste (1)

Ibsen şi Imhotep; Mahler, Matisse; Murasaki, Milton, Mark Twain;

Homer şi Holbein, atingându-şi marginile;

Ovidiu în umbra lui Puşkin, mult mai mare;

Goya, suprapunându-se cu Sofocle.

Van Gogh, atingându-l pe Cervantes, lângă Dickens. Stravinsky şi Vyasa. Lisipos. Equaino, un scriitor sclav din Africa de Vest, care nu se află în apropierea Ecuatorului.

Chopin şi Wagner, unul lângă celălalt, de mărime egală.

Cehov şi Michelangelo, ambele cratere duble. Shakespeare şi Beethoven, bazine gigantice. Al-Jahiz, Al-Akhtal, Aristoxenos, Ashvaghosha, Kurosawa, Lu Hsiin, Ma Chih-yuan, Proust şi Purcell. Thoreau şi Li Po, Rumi şi Shelley, Snorri şi Pigalle. Valmiki, Whitman. Bruegel şi Ives. Hawthorne şi Melville.

Se spune că membrii comitetului de nomenclatură a Uniunii Astronomice Internaţionale s-au îmbătat în mod foarte amuzant într-o seară la reuniunea lor anuală, au luat un mozaic al primelor fotografii ale lui Mercur, recent primite, şi l-au folosit ca ţintă pentru darts, strigând în gura mare nume de pictori faimoşi, sculptori, compozitori, scriitori – botezând fiecare săgeţică şi azvârlind-o apoi în hartă.

Există un povârniş numit Pourquoi Pas.

SWAN ŞI WAHRAM

N-a fost greu să-l remarce pe titanean, care stătea lângă ecluza sudică a oraşului, la ora stabilită. Avea formă sferică sau poate cubică. Era înalt cât Swan, iar Swan era destul de înaltă. Păr negru, în bucle mici şi dese ca lâna unei oi, tuns scurt pe capul rotund.

Swan s-a apropiat de el.

— Îi dăm drumul, a rostit ea direct.

— Îţi mulţumesc încă o dată pentru asta.

Terminatorul a început să lunece pe lângă platforma care adăpostea staţia de tramvai Tintoretto. Au trecut prin ecluză direct într-un tramvai care aştepta, alături de alţi câţiva oameni.

Când a pornit, tramvaiul s-a deplasat mult mai rapid decât Terminatorul, ţâşnind spre vest pe şine banale şi atingând rapid două sute de kilometri pe oră.

Swan a arătat un deal lung şi scund de la orizont şi l-a identificat ca fiind peretele exterior al Craterului Hesiod. Wahram şi-a consultat brăţara.

— Glisăm între Hesiod şi Sibelius, a anunţat el cu un surâs scurt.

Ochii lui bulbucaţi aveau irisuri căprui, presărate cu fulgere radiale negre şi portocalii ca dovleceii. Brăţara însemna că probabil nu avea un qub implantat în craniu, iar dacă totuşi avea, nu era vreun afurisit care să încerce să-i distrugă ziua. Pauline îi şoptea tot felul de chestii în ureche şi când Wahram s-a ridicat, ca să privească prin ferestrele de pe peretele opus al tramvaiului, Swan a murmurat:

— Nu mă deranja, Pauline. Nu mă-ntrerupe, nu mă distrage.

— Exergasia este unul dintre cele mai slabe procedee retorice, a opinat Pauline.

— Taci!

După încă o oră, ajunseseră mult înaintea Terminatorului şi tramvaiul a glisat spre peretele exterior al Craterului Tintoretto, unde şinele intrau într-un tunel din peretele de ejecţii vechi, neprelucrat. Când au coborât din tramvai, acesta i-a anunţat că dispuneau de două ore, după care revenea în oraş. Au trecut prin vestibulul muzeului şi au pătruns într-o galerie lungă şi arcuită. Curba interioară a sălii era un perete-fereastră, care oferea o panoramă excelentă a interiorului craterului. Craterul era mic, dar cu pereţi abrupţi; un spaţiu circular frumos sub stele.

Saturneanul ei nu părea însă interesat de Mercur. Mergea cu faţa către peretele exterior al galeriei, înaintând fără grabă de la un tablou la următorul. Se oprea pe rând în faţa fiecăruia şi le examina impasibil.

Pânzele aveau mărimi diferite, de la miniaturi, la picturi gigantice, care acopereau peretele de sus până jos. Paleta Renaşterii italiene punea accentul pe scene de grup de inspiraţie biblică: Cina cea de Taină, Răstignirea, Paradisul şi aşa mai departe. Lor li se adăugau inspiraţiile din mitologia clasică, printre care un portret al lui Mercur însuşi, cu încălţări elegante din aur prin decupajele cărora îi ieşeau aripile de la picioare. Se vedeau de asemenea multe portrete de veneţieni din secolul al XVI-lea, atât de pline de viaţă, încât păreau gata să vorbească. Majoritatea picturilor erau originale, aduse aici pentru a fi în siguranţă; restul erau copii atât de perfecte, încât ar fi fost necesară o analiză chimică pentru a le deosebi de originale. Ca în cazul multor muzee dedicate unui singur artist de pe Mercur, se spera să fie aduse aici toate picturile originale şi să lase pe Pământ numai copiile lor, pentru a fi supuse asaltului intens

al mediului acela extrem de volatil: oxidare, coroziune, rugină, foc, furt, vandalism, smog, acid, lumina zilei… Pe de altă parte, aici totul era controlat, benign, mai sigur. Sau aşa afirmau curatorii mercurieni. Terranii nu erau la fel de convinşi.

Broscoiul-râios se mişca foarte lent. Stătea timp îndelungat extrem de aproape de picturi, uneori cu nasul la numai un centimetru de pânză. *Paradisul* lui Tintoretto era lung de douăzeci de metri şi înalt de zece; notele însoţitoare îl prezentau ca pe cel mai mare tablou care fusese pictat vreodată pe pânză şi era aproape ticsit de personaje. Wahram s-a retras complet până la peretele interior transparent, a privit o vreme pictura, după aceea şi-a reluat poziţia anterioară, cu nasul practic atingând tabloul.

— Interesant că aripile îngerilor sunt negre, a murmurat el întrerupând tăcerea în cele din urmă. Arată bine. Şi priveşte aici… vezi cum liniile albe de pe aripile negre ale îngerului acesta formează litere? *C H E R,* vezi? Apoi restul cuvântului este ascuns într-un pliu. Asta voiam să verific. Mă întreb despre ce era vorba.

— Un fel de cod?

El n-a spus nimic. Swan s-a întrebat dacă aceea era reacţia lui obişnuită faţă de artă. Bărbatul s-a îndreptat greoi către următoarea pictură. Părea să fredoneze în barbă. Nu-l interesa părerea ei despre tablourile acestea, deşi ştia că Swan era artistă. A pornit ea însăşi să hoinărească prin faţa lor, oprindu-se la portrete. Scenele mari, abundente în personaje, n-o atrăgeau; erau ca nişte epopei cinematografice înghesuite într-un singur cadru. Pe de altă parte, subiectele portretelor o priveau cu expresii pe care le recunoştea imediat. „Sunt întotdeauna eu, sunt întotdeauna nou, sunt întotdeauna eu“, anunţaseră de opt

secole. Nimic altceva decât femei şi bărbaţi. O femeie avea sfârcul stâng dezvelit, imediat sub curba unui colier; Swan parcă ţinea minte că în majoritatea perioadelor istorice aşa ceva ar fi fost o culpă. Aproape toate femeile aveau sâni foarte mici şi talii largi. Bine hrănite, neantrenate fizic; nu-şi alăptau ele înseşi pruncii; nu munceau. Corpuri de nobile. Începutul speciaţiei. Leda lui Tintoretto părea destul de încântată de lebăda care o siluia, ba chiar o proteja de un intrus. O dată sau de două ori Swan fusese lebădă pentru o Ledă, nu violent desigur – cel puţin nu din punct de vedere fizic şi-şi amintea că unor Lede le plăcuse. Altora nu le plăcuse.

A revenit la Wahram, care inspecta din nou *Paradisul,* de data aceasta de la distanţa cea mai mare posibilă şi de aceea o vedea sub un unghi. Lui Swan continua să-i pară un haos.

— Este foarte aglomerată, a comentat ea. Personajele sunt dispuse prea simetric, iar Dumnezeu şi Hristos seamănă cu dogii. De altfel totul aduce cu o întrunire a Senatului veneţian. Poate că asta era ideea lui Tintoretto despre paradis.

— Hmm, a răspuns bărbatul.

— Nu eşti de acord. Ţie-ţi place.

— Nu sunt sigur, a zis el şi s-a îndepărtat cu câţiva metri de femeie.

Nu dorea să discute despre tablou. Swan a plecat să privească alţi veneţieni. Pentru ea, arta însemna în primul rând ceva ce creai şi abia apoi ceva despre care să comentezi. Răspunsuri estetice inefabile, *comuniunea* cu o operă de artă – toate astea i se păreau preţiozităţi. Un portret fulgera mânios, altul încerca să suprime un mic surâs ironic; erau de acord cu ea. Swan ieşise aici cu un broscoi râios. Mqaret spusese că Alex avusese mare

respect pentru bărbatul acesta, dar acum ea se îndoia că ar fi putut să fie adevărat. Cine era el? Ce era el?

Un anunţ preînregistrat i-a informat discret că sosise momentul ca tramvaiul să-i readucă la Terminator, care în scurt timp avea să ajungă la longitudinea lor – ca şi soarele.

— O, nu! a exclamat stins Wahram când a auzit anunţul. Abia începusem!

— Aici sunt peste trei sute de picturi, i-a atras atenţia Swan. Într-o singură vizită va fi imposibil să le vezi pe toate. Va trebui să revii.

— Sper, a spus el. Sunt cu adevărat magnifice. Pot înţelege de ce l-au poreclit Il Furioso. Trebuie să fi lucrat zi de zi.

— Cred că aşa-i. Îşi părăsea rareori locul din Veneţia. Era un atelier închis. În mare parte, ajutoarele i-au fost propriii lui copii.

Swan tocmai citise asta pe o notă însoţitoare.

— Interesant, a suspinat el şi a urmat-o spre tramvai.

Pe drumul de întoarcere în oraş, au trecut pe lângă un grup de solmergători şi Swan i-a atras atenţia asupra lor. Wahram s-a smuls din reverie şi i-a privit.

— Aşadar trebuie să meargă întruna, a spus el. Cum se odihnesc, cum mănâncă, cum dorm?

— Mâncăm în picioare şi dormim în cărucioare trase de ceilalţi, a zis Swan. Facem cu rândul şi aşa mergem permanent.

El a privit-o atent.

— Ai prin urmare un imbold inexorabil spre acţiune. Pot înţelege atracţia.

Femeia a fost cât pe aici să izbucnească în râs.

— Tu ai nevoie de un asemenea imbold?

— Cred că toţi oamenii au nevoie. Nu crezi la fel?

— Nu. Câtuşi de puţin.

— Te alături totuşi acestor sălbatici, a zis el.

— Pentru ca să văd cum este. Ca să văd suprafaţa planetei şi soarele. Verific lucruri pe care le-am creat, sau mai faci mici recoltări din fisuri. Nu trebuie să-mi găsesc motive pentru a fi ocupată.

A înţeles că situaţia stătea exact invers şi a amuţit.

— Eşti norocoasă, a comentat Wahram. Majoritatea oamenilor au nevoie de imbolduri.

— Aşa crezi?

— Da. A arătat solmergătorii pe care-i lăsau rapid în urmă. Ce se întâmplă dacă dai peste un obstacol care te împiedică să continui către vest?

— Trebuie să-l ocoleşti. În unele locuri au construit rampe mici care suie stâncile sau sisteme de şine pe care să poţi traversa terenul accidentat. Există trasee stabilite. Unii respectă anumite rute, alţii le parcurg pe toate. Altora le place să încerce zone noi. Circumnavigaţia completă este destul de frecventă.

— Tu ai făcut-o?

— Da, însă-i prea lungă pentru mine. De obicei, ies pentru o săptămână sau două.

— Am înţeles.

Era destul de clar că nu înţelesese.

— Noi am fost creaţi pentru asta, ştii? a întrebat ea brusc. Corpurile noastre sunt nomade. Omul şi hiena sunt cei doi prădători care vânează până la epuizarea prăzii.

— Îmi place să merg pe jos, a acceptat el.

— Pentru că veni vorba – cu ce-ţi ocupi timpul?

— Gândesc, a răspuns prompt bărbatul.

— Şi asta-i de ajuns pentru tine?

Wahram s-a întors şi a privit-o.

— Sunt multe la care să te gândeşti.

— Dar ce *faci?*

— Citesc. Călătoresc. Ascult muzică. Mă uit la artele vizuale. A căzut puţin pe gânduri. Lucrez la proiectul Titan, despre care descopăr că-i foarte interesant.

— Da, liga saturneană, mi-a spus Mqaret. Diplomaţia din sistemul solar.

— De fapt, numele mi-a fost extras la loterie şi a trebuit să-mi exercit funcţia, însă acum mandatul se apropie de sfârşit şi intenţionez să revin pe Titan, la waldo-ul meu.

— Prin urmare... la ce lucrai cu Alex?

Ochii lui bulbucaţi au căpătat o expresie alarmată.

— Ea n-ar fi dorit să suflu niciun cuvânt despre unele subiecte. Totuşi, mi-a vorbit deseori despre tine, şi acum, când a dispărut, m-am întrebat dacă n-ar fi fost posibil să-ţi fi lăsat vreun mesaj. Sau chiar să fi aranjat lucrurile astfel încât să-i poţi suplini absenţa într-o oarecare măsură.

— Ce vrei să spui?

— Tu ai proiectat multe dintre terarii şi în prezent ele formează grosul Acordului Mondragon. Poate că pe tine te-ar asculta, ştiind că ai fost una dintre confidentele cele mai intime ale lui Alex. Aşa că... poate că ai putea să mă însoţeşti şi să cunoşti nişte oameni.

— Pe Saturn?

— De fapt pe Jupiter.

— Nu vreau să fac aşa ceva. Viaţa mea, munca mea sunt aici. În tinereţe, am călătorit suficient prin sistemul solar.

El a încuviinţat din cap cu un aer nefericit.

— Şi... eşti perfect sigură că Alex nu ţi-a lăsat nimic? Ceva ce să-mi dai, în eventualitatea în care ea ar fi păţit ceva?

— Da, sunt sigură! Nu există absolut nimic! Alex nu făcea asemenea lucruri.

Wahram a clătinat din cap. Au rămas tăcuţi, în timp ce tramvaiul a glisat peste faţa întunecată a lui Mercur. Spre

nord, coamele unor dealuri începuseră să scânteieze alb sub razele soarelui care se înălţa. Apoi vârful domului Terminatorului a apărut deasupra orizontului, ca găoacea unui ou transparent. După ce a depăşit complet orizontul, oraşul a semănat cu un bulgăraş cu zăpadă la interior sau cu o corabie dintr-o sticlă – un pachebot oceanic pe o mare neagră, prins într-o bulă de lumină verde.

— Lui Tintoretto i-ar fi plăcut oraşul vostru, a zis Wahram. Seamănă cu un fel de Veneţie.

— Nu seamănă câtuşi de puţin, a replicat Swan ţâfnos, cufundată în gânduri.

TERMINATOR

Terminatorul ocoleşte planeta Mercur la fel ca solmergătorii, deplasându-se cu o viteză egală cu rotaţia planetei, glisând peste douăzeci de şine gigantice ridicate deasupra terenului, care, laolaltă, ţin la înălţime şi împing către vest un oraş chiar mai mare decât Veneţia. Cele douăzeci de şine ocolesc Mercur aidoma unei verighete înguste, menţinându-se în apropiere de 45 de grade latitudine sud, dar cu ocoluri largi spre sud şi spre nord pentru a evita cele mai abrupte dintre povârnişurile lungi ale planetei. Oraşul se deplasează în medie cu cinci kilometri pe oră. Manşoanele de pe şasiul său îmbracă şinele cu o toleranţă atât de strictă, încât dilatarea oţelului inoxidabil aliat cu austenită din care sunt fabricate împinge întruna oraşul către vest, pe şinele mai înguste, aflate încă în umbră. Rezistenţa slabă care se împotriveşte mişcării creează mare parte din curentul electric care alimentează oraşul.

Din vârful Zidului Zorilor, acea stâncă argintie care formează marginea estică a oraşului, se poate vedea întregul Terminator care se întinde spre vest, verde sub domul transparent. Oraşul iluminează peisajul întunecat din jur ca o lampă aflată în mişcare; iluminatul este foarte notabil, cu excepţia momentelor când stâncile înalte din vestul Terminatorului reflectă în oraş lumină solară orizontală. Până şi aceste mărunte înţepături de zori întrec cu mult luminile artificiale din dom. În decursul sclipirilor reflectate din stânci, nimic nu are umbră; spaţiul devine straniu. După aceea oglinzile sunt depăşite; lumina păleşte. Modificările acestea de iluminare constituie o parte

importantă din senzaţia de mişcare percepută în Terminator, fiindcă glisarea pe şine este foarte lină. Schimbările de lumină şi uşoarele înclinări fac să pară că oraşul este un vapor care navighează pe un ocean negru cu valuri atât de mari, încât, atunci când se află la baza lor, coboară în noapte, după care, ajuns pe vârfuri, revine în zi.

Glisând în ritmul lui maiestuos, oraşul încheie o revoluţie la fiecare 177 de zile. Ocol după ocol, fără ca nimic să se schimbe, decât terenul în sine; şi terenul se schimbă doar pentru că dintre solmergători fac parte artişti peisagişti, care lustruiesc oglinzi-stânci, sapă petroglife, ridică tumuli, dolmene şi inuksukuri, şi aranjează blocuri şi linii de metal, care să fie expuse topirile zilei. Aşa lunecă şi merg cetăţenii Terminatorului peste planeta lor, refăcând-o zi după zi în ceva care le exprimă mai bine gândurile. Toate oraşele şi toţi cetăţenii lor se deplasează în acest fel.

SWAN ŞI ALEX

A doua zi Swan a revenit la laboratorul lui Mqaret. Bărbatul era tot în cabinetul lui şi privea în gol. Brusc Swan a înţeles că se simţea uşurată să-şi verse nervii pe cineva.

Mqaret s-a ridicat.

— Cum a fost călătoria cu Wahram?

— E lent, grosolan, autist. Plictisitor.

Mqaret a surâs uşor.

— Sună ca şi cum l-ai fi găsit interesant.

— Te rog!

— Te pot asigura că Alex l-a găsit interesant. Vorbea adesea despre el. În câteva rânduri a subliniat că erau implicaţi în acţiuni pe care ea le considera foarte importante.

Cuvintele acelea au făcut-o pe Swan să tacă şi să reflecteze, aşa cum şi intenţionaseră.

— Bunicule, pot să mă mai uit prin studioul ei?

— Sigur că da.

Swan a mers pe hol până la camera lui Alex, aflată în capăt, a intrat şi a închis uşa. S-a dus la singura fereastră şi a privit peste oraş; de aici se vedeau numai ţiglele acoperişurilor şi verdeaţa.

S-a plimbat prin studio, privind obiectele. Deocamdată Mqaret nu schimbase nimic. S-a întrebat dacă avea s-o facă şi când avea s-o facă. Toate lucrurile lui Alex erau împrăştiate, ca de obicei. Absenţa ei era un fel de prezenţă şi durerea a înjunghiat-o din nou pe Swan, aşa încât a trebuit să se aşeze.

După o vreme s-a ridicat şi a început o examinare mai metodică. Dacă Alex i-ar fi lăsat un mesaj, unde l-ar fi pus?

Îi era imposibil să ghicească. Întotdeauna Alex dorise să-şi păstreze afacerile off-line, nu în cloud; neînregistrate, ci doar în direct, doar în timp real. Dacă îi lăsase totuşi un mesaj, trebuia să fi avut o logică în găsirea lui. Aşa cum o cunoştea, putea să fi fost în genul scrisorii furate[4]: de pildă, o însemnare scrisă pe hârtie şi aflată chiar aici, pe biroul ei.

De aceea Swan a cercetat teancurile mici de hârtii de pe birou, continuând în acelaşi timp să gândească. Dacă Alex deţinuse informaţii pe care ar fi vrut ca Swan să le transmită mai departe, fără ca Swan să fi ştiut în mod neapărat ce erau... dacă erau foarte multe date... poate că n-ar fi fost doar un simplu bilet. Şi poate că ar fi dorit ca numai Swan să le poată găsi.

A început să se plimbe prin încăpere, vorbind de una singură şi examinând cu atenţie toate obiectele. IA a studioului ar fi ştiut că înăuntru se afla o singură persoană şi, beneficiind de amprenta vocală şi a retinei, o putea identifica imediat.

Lângă studio exista un grup sanitar micuţ, cu chiuvetă şi oglindă, iar Swan a intrat şi acolo.

— Sunt aici, Alex, a rostit ea cu tristeţe. Sunt aici, dacă mă doreşti.

A privit în oglinda murală, apoi în oglinda ovală micuţă de pe măsuţa de toaletă aflată lângă chiuvetă. Ochii trişti şi injectaţi ai lui Swan.

O casetă pentru bijuterii de lângă oglinda ovală s-a deschis brusc; femeia a tresărit speriată, lovindu-se de perete, apoi şi-a revenit în fire. S-a uitat înăuntru. Sertarul cu bijuterii. L-a tras afară. Dedesubt erau trei plicuri mici din hârtie albă. Pe una dintre feţe, pe toate scria *În eventualitatea morţii mele – ,* pe cealaltă faţă, scria *Pentru*

---

[4] *Aluzia la povestirea cu acelaşi nume de E.A. Poe („The Purloined Letter"), apărută în 1844 (n. tr.).*

Mqaret, Pentru Swan şi *Pentru Wang de pe Io.*

Cu mâini tremurânde, Swan l-a luat pe cel care purta numele ei şi l-a deschis. Dinăuntru au căzut două dataplăcuţe. Una dintre ele murmura:

— Swan, Swan, Swan.

A dus-o la ureche, cu dinţii încleştaţi, cu lacrimile începând să-i podidească ochii.

— Draga mea, îmi pare rău că auzi asta, a spus glasul lui Alex.

Era de parcă ar fi auzit o fantomă şi Swan şi-a încleştat mâinile peste piept.

Glăsciorul a continuat:

— De fapt îmi pare foarte rău, fiindcă dacă auzi asta înseamnă că eu nu mai sunt. IA de aici a aflat despre moartea mea şi ştie să deschidă caseta aceasta dacă intri aici singură. Este planul cel mai bun pe care l-am putut imagina. Regret că te voi deranja în felul acesta, dar este important. Asta-i un fel de poliţă de asigurare, pentru că am început nişte lucruri care trebuie să continue chiar dacă eu am murit, şi nu vreau să spun nimănui de aici despre ele. La vârsta noastră putem muri realmente oricând, aşa că am stabilit asta. Dacă mă auzi acum, am nevoie de ajutorul tău. Te rog să iei plicul adresat lui Wang de pe Io şi să i-l dai personal. Împreună cu Wang şi alţi câţiva lucrez la două proiecte foarte importante şi am încercat să fiu complet off-line cu ei, ceea ce-i extrem de dificil, deoarece trăim atât de departe unii de alţii. Mă poţi ajuta enorm, dacă-i duci plicul ăsta. În acelaşi timp, însă, te rog, nu pomeni nimănui despre el. De asemenea, dacă eşti de acord s-o laşi pe Pauline să citească celălalt cip din plicul tău, iar apoi să-l distrugă, ar servi ca o copie de rezervă sigură. Ambele sunt de unică-citire. Urăsc să fac până şi asta, totuşi ştiu că nu obişnuieşti s-o conectezi pe Pauline la alte qburi, iar dacă

vei fi de acord să continui aşa, ar fi mai bine pentru planul nostru. Wang îţi va explica mai multe, ca şi Wahram de pe Titan. La revedere, Swan. Te iubesc.

Asta fusese. Swan a încercat să mai asculte o dată mesajul, dar plăcuţa era inertă.

A introdus celălalt cip în membrana Paulinei, în pielea de la baza gâtului. Când Pauline a anunţat „Terminat“, a pus în buzunar plăcuţa inertă şi celelalte două plicuri şi a pornit în căutarea lui Mqaret. Bărbatul era în cabinetul lui şi se învârtea printr-o imagine tridimensională a unei proteine.

— Uite ce-am găsit, i-a arătat Swan.

A explicat ce se întâmplase.

— Caseta aceea era încuiată, a zis Mqaret. Ştiam că acolo îşi ţinea bijuteriile şi m-am gândit că la un moment dat o să-i găsesc cheiţa.

A privit inexpresiv plicul care purta numele lui, nepărând deloc grăbit să-l deschidă; poate chiar temându-se uşor de el. Swan a părăsit camera.

— Pauline, a rostit ea după ce ieşise, ai copiat cipul?

— Da.

— Ce conţinea?

— Am fost instruită să transmit informaţiile qubului lui Wang de pe Io.

— Spune-mi măcar în general despre ce era vorba.

Pauline n-a răspuns, iar după un timp Swan a înjurat-o şi deconectat-o.

Ambele plăcuţe erau acum inerte; fantoma lui Alex plecase. Swan nu se simţea chiar complet frustrată. Încă mai tremura în urma şocului auzirii vocii lui Alex.

A revenit în cabinetul lui Mqaret. Bărbatul era alb la faţă, cu gura strânsă într-un nod. A privit-o.

— Ţi-a dat ceva să duci pe Io?

— Da. Ştii despre ce-i vorba?

— Nu. Ştiu însă că Alex avea un grup privat de asociaţi foarte apropiaţi. Wahram a fost unul dintre ei, ca şi Wang.

— Şi cu ce se ocupau?

Mqaret a înălţat din umeri.

— Nu mi-a spus niciodată. Înţelegeam totuşi că ea considera că era ceva important. Cred că avea legătură cu Pământul.

Swan a căzut pe gânduri.

— Dacă era important, şi fiindcă ea nu consemna nimic în scris sau digital, Alex ar fi ştiut că moartea ei va cauza probleme. De-aia ne-a lăsat aceste mici înregistrări.

— Parcă ar fi fost fantoma ei, a rostit Mqaret cu glas tremurat. Mi-a vorbit…

— Da, a încuviinţat Swan incapabilă să spună mai multe. Păi… atunci cred c-o să duc al treilea plic pe Io, aşa cum mi-a spus.

— Perfect, a zis Mqaret.

— Dacă stau să mă gândesc, Wahram m-a rugat deja să merg acolo. Şi m-a întrebat mereu dacă Alex nu-i lăsase nimic.

Bărbatul a încuviinţat din cap.

— Şi el făcea parte din toată chestia aia.

— Da. Ca şi inspectorul ăla. De aceea, cred c-o să mă duc. N-aş vrea totuşi să-i spun despre mesajele astea. Alex n-a zis nimic în privinţa asta.

— Ar putea bănui ceva, din simplul fapt că te duci pe Io.

— N-are decât.

Mqaret a mijit ochii şi a privit-o cu simpatie.

— Va trebui să deduci multe şi cât poţi de bine. Poate fi chiar necesar să intervii direct şi să faci unele dintre lucrurile pe care le-ar fi făcut Alex.

— Cum aş putea? Nimeni n-ar putea asta.

— N-ai de unde să ştii. Pauline te va ajuta şi poate că şi

titaneanul ăsta al tău. Iar dacă va trebui să acţionezi în locul lui Alex... ei i-ar fi plăcut asta.

— Poate...

Swan nu era la fel de sigură.

— Alex trebuie să fi avut un plan. Ea a avut întotdeauna planuri.

Femeia a suspinat, străpunsă din nou de gândul absenţei lui Alex. Mesajele spectrale nu se apropiau nici măcar pe departe de un înlocuitor adecvat pentru ea.

— Bine, atunci. O să plec spre Io.

— Perfect. Şi pregăteşte-te să acţionezi.

Swan a aflat unde locuiau diplomaţii extraplanetari care încă nu părăsiseră oraşul şi s-a dus la terasa pe care fusese găzduită delegaţia saturneană. Când a intrat în curtea interioară de acolo, a dat imediat peste Wahram, care discuta cu micuţul inspector de poliţie Jean Genette. Vederea celor doi laolaltă a şocat-o, iar ceva din limbajul lor corporal spunea că erau cunoştinţe apropiate. După cum arătau, erau conspiratori.

Cu obrajii arzând, Swan s-a apropiat de ei.

— Ce-i asta? a întrebat ea. N-am ştiut că voi doi vă cunoaşteţi.

Niciunul dintre ei nu i-a răspuns la început.

În cele din urmă micuţul a fluturat dintr-o mână.

— Fitz Wahram şi cu mine colaborăm frecvent în diverse probleme legate de sistemul solar. În clipa de faţă tocmai decideam să vizităm o cunoştinţă comună.

— Wang? a spus Swan. Wang de pe Io?

— Ăăă... da, a răspuns inspectorul şi a cercetat-o curios. Wang este un asociat al nostru, şi al lui Alex. Am lucrat toţi împreună.

— Aşa cum ţi-am menţionat, a intervenit Wahram cu

orăcăitul lui gros. Când ne-am întors de la Tintoretto.

— Da, da, a zis repede Swan. Mi-ai cerut să te însoţesc în călătoria aceea, fără să-mi fi explicat de fapt motivele.

— Păi… Chipul lătăreţ al bărbatului-broscoi părea pus în încurcătură. Este adevărat, totuşi, înţelegi, există motive pentru discreţie…

A coborât ochii către Genette, parcă sperând să-l ajute.

— Merg, a anunţat Swan întrerupându-le schimbul de priviri. Vreau să merg.

— Aha, a spus Wahram şi l-a privit din nou iute pe Genette. Perfect.

Extrase (1)

Luaţi un asteroid cu axa lungă de minimum treizeci de kilometri. Poate fi de orice tip: rocă solidă, rocă şi gheaţă, metalic, ba chiar şi gheaţă simplă, deşi fiecare prezintă probleme diferite.

Ataşaţi-i la o extremitate un ansamblu excavator autoreplicator, cu care veţi scobi asteroidul în lungul axei lungi. Lăsaţi pereţii groşi de minimum doi kilometri peste tot, cu excepţia orificiului de intrare. Asiguraţi integritatea interioară a peretelui prin căptuşirea cu un înveliş adecvat de rezistent.

În timp ce ansamblul sfredeleşte interiorul, nu uitaţi că ejectarea materialului excavat (în mod optim, orientat spre un punct Lagrange de recuperare, pentru a colecta primele de recuperare) va reprezenta posibilitatea cea mai bună de a repoziţiona terariul, dacă-l doriţi pe altă orbită. Depozitaţi excesul de ejecţii pe suprafaţă, pentru utilizare ulterioară.

După ce interiorul a fost scobit, obţinându-se un cilindru gol cu diametrul de minimum cinci kilometri şi lungimea de zece kilometri (dar dimensiunile mai mari sunt şi mai bune!), ansamblul excavator va reveni la orificiul de acces şi se va reconfigura în unitatea de propulsie a terariului. În funcţie de masa acestei noi lumi, puteţi instala un propulsor masic, un motor antimaterie „cu împingere rapidă“ sau o placă împingătoare Orion.

Dincolo de capătul anterior al cilindrului, la prova noului terariu, ataşaţi o unitate frontală în punctul de intersecţie cu axa lungă. Terariul se va roti în cele din urmă cu o viteză calculată să creeze gravitaţie pe suprafaţa interioară a cilindrului interior, astfel ca atunci când vă aflaţi în interior

să fiţi atras spre podea ca într-un câmp gravitaţional. Acesta este echivalentul *g* sau *g*echivalentul. Unitatea frontală va fi conectată după aceea cu prova terariului printr-un ax cu angrenaj, care-i îngăduie să nu se rotească, ci să rămână fixă. Va fi aproape lipsită de greutate în această incintă bompres, însă multe funcţii ale terariului se vor derula mai bine în absenţa rotaţiei, printre altele andocarea, vizualizarea, navigaţia etc.

Este posibil să construiţi un cilindru interior care să se rotească liber într-un asteroid staţionar – aşa-numita configuraţie „roată de rugăciune budistă“ ceea ce asigură simultan un interior cu gravitaţie şi un exterior non-rotativ, dar este scump şi pretenţios. Nu este recomandat, deşi am văzut câteva foarte bune.

După ce pupa şi prova au fost instalate şi configurate corespunzător şi începe rotirea asteroidului, interiorul este gata pentru terraformare.

Începeţi cu o pulverizare uşoară de metale grele şi lantanide, aşa cum au fost specificate pentru biomul pe care încercaţi să-l creaţi. Este bine de ştiut că niciun biom terran n-a început cu ingredientele simple cu care veţi începe într-un asteroid. Biosferele au nevoie de vitamine de la bun început, aşa încât aranjaţi importul mixului pe care-l doriţi, care include de obicei molibden, seleniu şi fosfor. Acestea sunt aplicate în general în „bombe puff“ dispuse în lungul axei spaţiului cilindric. Aveţi grijă să nu vă otrăviţi la manipulare!

Întindeţi apoi linia solară a terariului pe axa cilindrului. Linia solară este un element de iluminare, pe care porţiunea luminoasă se deplasează cu o viteză programată. Porţiunea ei luminoasă începe de obicei ziua în pupa cilindrului, după o perioadă adecvată de întuneric (în timpul căreia felinarele stradale de deasupra vor sluji ca stele).

Porţiunea luminoasă, având strălucirea potrivită, traversează linia solară de la pupa la prova (sau de la est la vest, cum descriu unii) şi durează uzual cât o zi terrană măsurată de latitudinea biomului vostru pe Pământ. În interiorul terariului, anotimpurile vor fi reproduse în conformitate.

Acum puteţi umple interiorul cu mixul de gaze şi presiune dorit; în mod tipic cu presiunea între 500 şi 1000 milibari, cu un mix de gaze similar celui terran, cu poate ceva mai mult oxigen, deşi riscul incendiilor creşte rapid.

Aveţi după aceea nevoie de biomasă. Desigur, veţi deţine în raftul cu mirodenii codurile genetice complete ale tuturor creaturilor pe care intenţionaţi să le introduceţi în biom. În general, fie că veţi recrea un biom terran, fie că veţi mixa ceva nou – biomurile hibride pe care majoritatea oamenilor le numesc Ascensiuni, după Insula Ascension de pe Pământ, locul primului asemenea biom (declanşat involuntar chiar de Darwin!). Toate genomurile pentru toate speciile biomului dvs. Specific vor fi disponibile pentru tipărire la cerere, cu excepţia bacteriilor implicate, care sunt prea numeroase şi prea labile genetic pentru clasificare. Pentru ele va trebui să aplicaţi inoculantul corespunzător, de obicei un gel făcut din câteva tone din suita bacteriană dorită.

Din fericire bacteriile cresc foarte rapid într-o nişă ecologică pustie, adică ceea ce aveţi acum. Pentru a fi şi mai primitoare, răzuiţi peretele interior al cilindrului, apoi măcinaţi roca astfel obţinută la o consistenţă care să varieze de la prundiş mare, la nisip. Amestecată cu un aerogel comestibil, ea va deveni matricea pentru sol. Puneţi deoparte gheaţa strânsă din răzuiri, păstrând totuşi suficientă pentru ca, după topire, să asigure umidificarea matricei de rocă sfărâmată. Adăugaţi inoculantul bacterian şi creşteţi temperatura până la 300 Kelvin. Matricea se va

ridica precum aluatul pus la dospit şi va deveni substanţa cea mai rară şi mai delicioasă: solul. (Cei interesaţi de explicaţii mai complete despre realizarea solului pot consulta bestsellerul meu *Totul despre pământ).*

După ce aţi preparat baza de sol, biomul a pornit la drum. De acum succesiunea de regimuri va varia, în funcţie de ceea ce doriţi la apogeu. Mulţi designeri de terarii încep cu un gen de mlaştină, deoarece este modalitatea cea mai rapidă de creştere a volumului solului şi biomasei generale. De aceea, dacă vă grăbiţi să populaţi, acesta este frecvent un mod bun de a începe.

Când aveţi o mlaştină caldă funcţională, cu apă dulce sau sărată, aţi avansat serios. În cilindru vor începe să se facă simţite mirosurile, dar vor apărea şi problemele hidrologice. În această etapă pot fi introduse populaţii de peşti, amfibii, animale şi păsări; ar trebui s-o faceţi, dacă doriţi creşterea maximă a biomasei. Va trebui să fiţi însă atenţi la un pericol potenţial: după ce aţi pornit mlaştina, vă puteţi îndrăgosti de ea. Nimic rău în asta, totuşi se întâmplă prea frecvent. Avem în prezent un exces de biomuri de tip estuar şi insuficiente din celelalte tipuri pe care sperăm să le preparaţi.

De aceea încercaţi să vă păstraţi obiectivitatea în această etapă; menţineţi o mlaştină depopulată sau staţi departe de ea în această parte a procesului. Sau alăturaţi-vă unui plan de trocuri reciproce, în care faceţi schimb de asteroizi aflaţi în etapa mlaştină, astfel încât să intraţi în unul nou dorind să schimbaţi lucruri, fără să fiţi ataşat de ceea ce există deja la interior.

Cu biomasa abundentă creată de o mlaştină, puteţi după aceea să construiţi uscat, utilizând o parte din materialul excavat pe care l-aţi păstrat pe suprafaţa asteroidului special pentru acest moment. Dealurile şi munţii arată

excelent şi adaugă textură, aşa încât fiţi îndrăzneţi! Procesul acesta va redirecţiona apa în hidrologii noi şi este momentul optim pentru a introduce specii noi şi pentru a exporta specii pe care nu le mai doriţi, oferindu-le terariilor mai recente care pot avea nevoie de ele.

În timp, puteţi transforma în felul acesta interiorul terariului în oricare dintre cele 832 de biomuri terrane identificate sau puteţi proiecta o Ascensiune proprie. (Atenţie: Multe Ascensiuni se „lasă“ ca un sufleu prost preparat. Cheile pentru Ascensiuni de succes sunt atât de numeroase, încât am scris alt volum, *Cum să combinaţi şi potriviţi biomurile,* existent acum pe piaţă.)

În sfârşit, va trebui să efectuaţi numeroase reglaje de temperatură, peisaje şi specii, pentru a ajunge la genul de comunitate de apogeu stabilă pe care o doriţi. Se pot realiza orice peisaje; uneori rezultatele sunt pur şi simplu incredibile. Peisajul se va curba întotdeauna în sus în jurul vostru, înălţându-se de ambele părţi şi contopindu-se deasupra capului, astfel încât panorama terenului vă va cuprinde ca o operă de artă: un goldsworthy înscris pe interiorul unei stânci, ca o geodă sau ca un ou Faberge.

Este de asemenea posibil să creaţi interioare complet lichide. Unele dintre aceste acvarii sau oceanarii includ arhipelaguri; altele sunt alcătuite complet din apă – până şi pereţii lor, care sunt uneori reîngheţaţi transparent, astfel încât, când vă apropiaţi de ele, par nişte diamante sau picături de apă care plutesc în spaţiu. Unele acvarii nu au în mijloc spaţiu atmosferic.

În privinţa volierelor, toate terariile şi majoritatea acvariilor sunt şi voliere, ticsite cu păsări la capacitatea lor maximă. Pe Pământ trăiesc cincizeci de miliarde de păsări, pe Marte sunt douăzeci de miliarde; în terarii, putem depăşi cifrele acelea… combinate!

Toate terariile funcţionează ca parcuri-insule pentru animalele din interiorul lor. Ascensiunile cauzează hibridizare şi, până la urmă, specii noi. Biomurile tradiţionale conservă specii care pe Pământ sunt ameninţate sau nici nu mai există în natură. Unele terarii chiar seamănă cu grădini zoologice; multe sunt pur şi simplu refugii pentru sălbăticie, iar majoritatea mixează terenurile de tip parc şi spaţiile pentru oameni în configuraţii de coridoare de habitat, care maximizează viaţa biomului ca un tot. În această calitate, spaţiile respective sunt deja esenţiale pentru omenire şi Pământ. Există de asemenea terarii agricole masive, lumi-ferme dedicate producerii unui procentaj însemnat de hrană pentru popoarele Pământului.

Datele acestea merită reţinute şi aduc încântare. Ne preparăm micile lumi-bule pentru propria noastră plăcere, la fel cum am prepara o mâncare, am construi ceva sau am creşte o grădină –, dar în acelaşi timp sunt tot atâtea lucruri noi în istorie şi inima lui Accelerando. Nu pot să nu le recomand din toată inima! Investiţia iniţială este însemnată, însă în spaţiu continuă să existe o sumedenie de asteroizi nerevendicaţi.

WAHRAM ŞI SWAN

Deşi, fără îndoială, nu erau altceva decât rezultatul unui răspuns ingineresc la o problemă inginerească, giroscoapele de lansare mercuriene aveau o estetică interesantă. Un tub maglev se răsucea într-un con cu vârful în jos, crescându-şi diametrul pe măsură ce se înălţa. Vârful conului era fixat de o platformă care se deplasa în cerc, de mărimea părţii celei mai largi a conului. Mişcarea platformei amplifica foarte eficient forţa de acceleraţie asupra feriboturilor, care erau propulsate magnetic în sus prin tub. Feribotul în care se aflau pornise cu ei aşezaţi pe o parte în raport cu solul, dar după ce începuse să urce, răsucindu-se, podeaua lor devenise clar „jos“, pentru ca apoi să fie lansaţi cu viteză ameţitoare în spaţiu, înaintând atât de rapid, încât, dacă ar fi existat o atmosferă, ar fi ars instantaneu în clipa părăsirii tubului. Văzut din spaţioport, efectul aducea cu un montagne russe străvechi. Din interiorul feribotului, acceleraţia s-a dovedit destul de mare, foarte apropiată de maximumul 3,5 g admis în zborurile comerciale.

Swan Er Hong se fixase în fotoliul de lângă Wahram chiar înaintea decolării, schiţând o grimasă de scuze faţă de clişeul întârzierii ei. Acum s-a aplecat spre bărbat, ca să privească afară prin ferestruică la peisajul presărat de cratere al planetei natale, care se micşora repede. Foarte rapid, imaginea s-a schimbat din plan în sferă, din care o semilună subţire era scăldată în lumina soarelui, pe când faţa întunecată era bulbucată şi neagră. Mercur era un loc interesant, dar Wahram nu era nefericit că pleca; în ciuda strădaniilor meritorii ale localnicilor de a-l decora cu opere

de artă, peisajul rămânea un deşert de zgură arsă. Iar când se găsea în interiorul minunatului său oraş glisant, clipirea bruscă de iluminare pe vârfurile vestice îi reamintea întotdeauna de soare, care-i urmărea nemilos, permanent gata să se reverse peste orizont şi să pârjolească totul.

Feribotul lor urma să prindă terariul *Alfred Wegener,* care se mişca atât de rapid, încât trebuia să mai accelereze o dată, prelung, la 3 g, pentru a-l ajunge. Pe durata respectivă Wahram şi-a trecut fotoliul în mod pat şi a suferit, ca toţi ceilalţi. De cealaltă parte a cabinei, Swan a gemut şi s-a ghemuit pe propriul ei pat. Titaneanul şi-a interzis să se gândească la studiile privind efectul forţelor g asupra creierului uman, gelatina delicată care era închisă fără prea mare capitonaj în interiorul zidurilor dure ale temniţei sale. Apoi *Wegener* i-a captat şi i-a tractat la interior cu o ultimă şi scurtă apăsare cauzată de acceleraţie, parcă pentru a sublinia problema.

După aceea Wahram şi ceilalţi pasageri au trebuit să se adapteze la imponderabilitatea bruscă şi să se deplaseze, trăgându-se cu braţele, din feribot în docul terariului, apoi prin fus şi în jos, pe scara lată şi capitonată, spre podeaua cilindrului.

Spaţiul interior din *Wegener* era destul de substanţial, lung de douăzeci de kilometri şi larg de cinci, rotindu-se cu echivalentul a 1 g. Majoritatea spaţiului interior era un parc, cu câteva aşezări la pupa şi prova. Mixul de savană şi pampas era foarte atrăgător, a gândit Wahram pe când mergea către primul sat şi privea terenul de deasupra capului. Prerii de iarbă şi petice de pădure se arcuiau peste el ca o Capelă Sixtină gigantică pe care Michelangelo pictase o versiune a Paradisului – o savană, primul peisaj omenesc, atrăgător pentru ceva din adâncul minţii. Topologiile terariilor îl făceau întotdeauna pe Wahram să se

simtă ca în interiorul unei hărţi care fusese rulată sul. Dacă priveai în lungul liniei de longitudine pe care te aflai, terenul apărea ca o vale în formă de U; deasupra copacilor celor mai apropiaţi se ridicau alţi copaci, mai îndepărtaţi, care se înclinau spre fundul văii într-o curbă de vegetaţie tot mai abruptă, suind către pereţii verticali din părţi, ca în unele văi glaciare uriaşe în formă de U – însă aici pereţii continuau mai sus şi se uneau, trecând de verticalitate într-un mod foarte distinct vederii. Deasupra liniei aceleia, peisajul era pur şi simplu deasupra capului şi, incontestabil, răsturnat. Ca acum, de pildă, când Wahram vedea dincolo de un nor partea de sus a unui stol de păsări, care zbura peste suprafaţa unui lac, atârnând direct peste capul lui.

Bărbatul s-a cazat la o micuţă Casă Saturn din prima aşezare, numită Lacul Prunilor. La parter avea un restaurant, aşa încât s-a înscris pentru sarcini de bucătărie (îi plăceau toate corvezile simple), iar după ce a făcut un duş s-a plimbat prin sat. Era un loc frumos, între malul unui lac şi un deal, cu o staţie de tramvai la extremitatea estică. Tramvaiele traversau parcul spre alte localităţi. Piaţeta centrală era plină de venusieni, aflaţi probabil în drum spre casă: în mare parte, chinezi tineri, înalţi şi laţi în umeri, cu ochi atenţi şi zâmbete largi. Munceau pe Venus afundaţi până la şold în gheaţă uscată, făcând lucruri periculoase. Acasă la el, pe Titan, Wahram se angaja în activităţi similare, totuşi pe Titan nu erau decât 0,14 g, ceea ce îl salvase de multe ori de la mici accidente; având 0,9 g, Venus îl impresiona ca fiind o planetă periculoasă.

La marginea aşezării a ajuns la o lizieră de arbori şi un gard. A semnat într-un registru la o gheretă micuţă şi a citit pe o plăcuţă că noua lui cunoştinţă Swan Er Hong proiectase biomul de aici cu şaptezeci de ani în urmă. Asta l-a surprins; auzise că femeia fusese cândva designer, dar

ea nu dovedise niciun fel de interes faţă de *Wegener* când ajunseseră aici.

Wahram a luat un pistol paralizant mic dintr-o cutie cu mai multe arme şi a intrat pe poarta parcului. A suit, uşor aplecat, curba terenului. Solul era lut negru şi gras, cu provenienţă mixtă din Tanzania şi Argentina, după cum citise la gheretă. Un pâlc de arbori acacia cu coroane largi prezenta pe trunchiuri urme lăsate de elefanţi. Vârfurile copacilor care se vedeau direct deasupra capului semănau cu gheme rotunde de licheni. Smocuri înalte de iarbă ocultau vederea dincolo de locul în care se găsea; puteai zări altele sus, unde parcul se curba peste coroanele celor mai apropiaţi arbori. Sus şi în stânga, deasupra copacilor, un dâmb mic stâncos părea o belvedere bună; deşi, desigur, la acelaşi lucru s-ar fi putut gândi o pumă sau o hienă, de aceea s-a apropiat cu precauţie. Majoritatea animalelor se temeau de oameni, însă el nu dorea să sperie pe nimeni. N-ai nevoie de pericol ca să te incite, obişnuia să-i spună mama. Aşa ceva ar fi decadent şi mie nu-mi place decadenţa! Ceilalţi părinţi ai lui nu fuseseră la fel de critici; poate că, ţinând seama de faptul că toţi trăiau în jurul lui Saturn, puteau avea o opinie distorsionată asupra pericolelor. Totuşi mama lui îşi anunţase clar opinia, şi Wahram nu era decadent; noutăţile îl şocau de fiecare dată, iar acum inima îi bubuia.

Dâmbul era însă pustiu, cu pietrele pătate de licheni reali, de parcă ar fi fost pulverizate cu o peliculă de pietre semipreţioase, galben, roşu şi verde-deschis. Bărbatul s-a ghemuit într-o fisură din rocă şi a privit în jur.

Printre smocurile de iarbă de dedesubtul lui se zăreau o femelă ghepard şi doi pui. Atenţia mamei era concentrată asupra unei căprioare de Pampas care păştea nu departe. Wahram s-a întrebat ce gândeau căprioarele de Pampas

despre gheparzi... dacă în America de Sud existaseră prădători atât de rapizi. Părea improbabil.

S-a simţit norocos să vadă gheparzi în picioare, fiindcă de obicei păreau că dorm. Femela aceasta, mamă de pui, încerca să-i înveţe cum să vâneze: îl apăsa pe unul cu o labă din faţă, pentru a-l ţine lipit cu pântecul de sol. Vântul chiral sufla din stânga, aşa încât titaneanul se găsea travers faţă de feline; nu aveau să-i simtă mirosul. Sau aşa se părea, deşi în realitate simţurile multor animale erau atât de ascuţite, încât oamenii păreau surzi şi muţi prin comparaţie.

S-a aşezat să privească. Puii, încă multicolori, priveau derutaţi, de parcă n-ar fi înţeles nici măcar conceptul unei lecţii. Continuau să se lovească cu labele între ei, doritori de joacă. Vârful creşterii creierului era de asemenea vârful chefului de joacă.

Vântul bătea dinspre căprioare, care păreau netulburate şi veneau către ei. Mama ghepard s-a ghemuit în iarbă, iar acum puii au imitat-o, cu cozile zvâcnind incontrolabil.

Iar apoi femela a ţâşnit într-o explozie de fire de iarbă, şi puii au ţopăit după ea. Căprioarele au fugit în salturi lungi şi nervoase, lăsând gheparzii în praf; după aceea însă au fost nevoite să ocolească printr-o parte şi alta un pâlc de arbori şi ghepardul femelă a interceptat ultima căprioară dintr-un grup şi a doborât-o într-un vălmăşag de blană, care s-a oprit cu ea deasupra, cu colţii afundaţi în şira spinării de la ceafa căprioarei, ţinând-o cu putere. Căprioara s-a smucit o dată, puţin, apoi a rămas nemişcată. Vederea sângelui a fost obişnuitul şoc roşu. Puii au sosit cu întârziere şi Wahram s-a întrebat dacă lecţia aceea îi învăţase altceva decât nevoia de a creşte, de a alerga repede.

Nu-şi dăduse seama că se ridicase în picioare. Acum, privind spre stânga, unde întrezărise cu coada ochiului o

mişcare, a văzut altă persoană: Swan. Surprins, a fluturat din braţ către ea, dar femeia a ridicat scurt din bărbie, continuând să privească gheparzii. Mama îi învăţa pe pui cum să mănânce căprioara, deşi în privinţa aceea nu aveau nevoie de multe instrucţiuni. Wahram s-a uitat dincolo de scenă. Partea luminată din linia solară se afla departe, spre capătul prova al terariului, şi razele ei cădeau pieziş înapoi cu o tentă de amurg. Smocuri de iarbă se legănau în vânt. Părea o clipă dintr-un trecut îndepărtat.

Swan a venit către el şi a suit dâmbul. Avea să fie cam neplăcut să-l găsească singur; aşa ceva nu era legal în unele parcuri şi în general nu era considerat prudent. Pe de altă parte însă şi femeia se afla în aceleaşi condiţii.

Wahram a salutat-o din cap, oficial, dar fără să fie neprietenos.

— Un noroc neobişnuit să vezi aşa ceva, a remarcat când Swan s-a apropiat.

— Da, a spus ea. Eşti singur?

— Da. Şi tu?

— Singură, da. L-a privit curioasă: Mărturisesc că mă surprinde să te găsesc aici. N-am ştiut că-ţi place aşa ceva.

— Pe Mercur n-ai fi avut cum să afli asta.

Mercuriana a schiţat un gest spre feline:

— Nu te-ngrijorează?

— Constat că se sperie de oameni.

— Da, însă dacă sunt flămânde…

— Chestia-i că nu sunt niciodată flămânde. Aici există multă pradă uşor de prins.

— I-adevărat. Pe de altă parte, dacă n-au mai întâlnit niciodată oameni, vor crede că eşti un fel de cimpanzeu. Foarte gustos, fără-ndoială. O delicatesă. Auzi întâmplându-se astfel de cazuri. Ele nu ştiu ce-nseamnă să fie vânate.

— Sunt conştient că noi înşine putem fi prada, a

încuviinţat Wahram. Pentru orice eventualitate am un paralizator. Tu n-ai aşa ceva?

— Nu, a recunoscut ea după o pauză. Uneori port o armă la mine, dar în general pentru a evita să petrec o noapte-n închisoare.

— Aşa-i.

Swan a înclinat uşor capul, ca şi cum ar fi ascultat un glas din ureche. Alex îi spusese că-şi implantase qubul de mult, când fusese la modă.

— Că tot veni vorba despre hrană, a zis ea, n-ar trebui să mâncăm şi noi ceva?

— Cu plăcere.

Au revenit la gardul împrejmuit. Când au ajuns acolo, au găsit un grup mic la gheretă; oamenii aceia au zărit-o pe Swan şi s-au strâns în jurul ei, salutând-o cu încântare.

— Ce crezi? au întrebat-o. Cum îţi place acum, când totul a crescut?

— Arată bine, le-a spus ea pe ton liniştitor. Am văzut un ghepard doborând o căprioară de Pampas. M-am gândit că poate erau prea multe căprioare. Care-i situaţia de fapt?

Cineva din grup a spus că erau multe căprioare, pentru că felinele erau încă puţine, şi Swan a pus nişte întrebări. Wahram a înţeles că populaţiile prădător-pradă creşteau şi se reduceau în configuraţii sinusoidale interdependente, iar numărul prădătorilor creştea sau se micşora la un sfert de ciclu în urma prăzii; existau şi alte complicaţii pe care nu le-a putut înţelege din spusele lor.

După ce a terminat conversaţia, Swan l-a condus pe stradă, înapoi spre aşezare.

— Aşadar ei ştiau că tu ai proiectat terariul acesta, a rostit Wahram pe când mergeau.

— Da, mă surprinde că-şi mai aminteşte cineva. Eu însămi abia îmi amintesc.

— Ai fost ecolog?

— Designer. Cu mult timp în urmă. Să spun sincer, nu-mi plac multe din cele făcute. Ascensiunile astea sunt exagerate. Ar trebui ca toate terariile să conserve speciile dispărute de pe Pământ. Nu ştiu la ce m-am gândit atunci. N-aş spune-o însă celor care trăiesc aici. Este căminul lor.

Au suit câteva grade pe curba cilindrului. Un nor pe care-l văzuseră sus în amurg, îmbrăţişând terenul de deasupra lor ca un şal portocaliu, ocolise cilindrul şi i-a afundat acum într-o pâclă difuză. Obiectele şi-au pierdut umbrele în crepusculul ceţos şi relieful de sus a devenit invizibil, puţinele lumini de pe partea cealaltă părând stele înnegurate. Părea acum o lume diferită, o exte, nu o inte.

Wahram a explicat că se înscrisese pentru spălatul veselei la restaurantul saturnean, aşa că s-au îndreptat către Casa Saturn din Lacul Prunilor şi au mâncat acolo. Swan nu se înscrisese pentru nicio corvoadă; a spus că o făcea rareori. Pe când stăteau la masă, a devenit tăcută şi distrasă, privind pe fereastră, după aceea în jurul sălii, mişcându-se întruna, foarte uşor, bătând dintr-un picior sau frecându-şi laolaltă vârfurile degetelor de la o mână. Au mâncat şi ea a amuţit complet. Incontestabil, continua să sufere după Alex. Străpuns el însuşi adesea de gândul pierderii, Wahram a putut doar să simpatizeze în tăcere; apoi însă, ea a înclinat capul pe un umăr şi a rostit:

— Încetează să mai vorbeşti cu mine, nu vreau să te-aud.

— S-a-ntâmplat ceva? a întrebat bărbatul.

— Scuză-mă, a răspuns Swan. Vorbeam cu qubul meu.

— Poţi să faci astfel încât să-l aud şi eu?

— Sigur că da, a încuviinţat ea. Pauline, poţi vorbi cu glas tare.

Din partea dreaptă a capului femeii s-a auzit un glas:

— Sunt Pauline, credinciosul computer cuantic al lui

Swan.

Aducea oarecum cu vocea lui Swan, atât doar că era emisă de mini-difuzoare din epiderma ei şi răsuna puţin înfundat.

Swan a făcut o grimasă şi a început să mănânce supa. Derutat, Wahram s-a concentrat de asemenea asupra mâncării. Apoi Swan a răbufnit:

— Atunci, vorbeşte-i!

Glasul din partea laterală a capului ei a spus:

— Înţeleg că vă îndreptaţi spre sistemul Jupiter.

— Da, a răspuns Wahram prudent.

Nu părea un lucru bun dacă Swan îşi pusese qubul să vorbească în locul ei. Titaneanul nu era totuşi sigur că despre asta ar fi fost vorba.

— Ce fel de inteligenţă artificială eşti? a întrebat el.

— Sunt un computer cuantic, model Ceres 2196a.

— Am înţeles.

— Este unul dintre primele şi cele mai slabe quburi, a zis Swan. Un handicapat.

Wahram a căzut pe gânduri. Probabil că nu era politicos să întrebe „Cât de inteligent eşti?“ În plus, nimeni nu era niciodată foarte priceput în a face asemenea evaluări.

— Despre ce-ţi place să gândeşti? a întrebat atunci.

— Sunt conceput pentru conversaţie cu caracter informativ, a zis Pauline, dar de obicei nu pot absolvi un test Turing. Vrei să joci şah?

Bărbatul a izbucnit în râs.

— Nu.

Swan se uita pe fereastră. Wahram a privit-o, după care a revenit cu atenţia asupra mâncării. Era nevoie de mult orez ca să domolească chili arzător din farfurie.

Swan a murmurat cu amărăciune pentru sine:

— Insişti să intervii, insişti să vorbeşti, insişti să pretinzi

că totu-i normal.

Glasul qubului a zis:

— Anafora este unul dintre cele mai slabe procedee retorice, practic nimic altceva decât redundanţă.

— *Tu* mi te plângi *mie* de redundanţă? De câte ori ai analizat propoziţia aia, de zece trilioane de ori?

— N-a fost nevoie chiar de atâtea ori.

Tăcere. Ambele păreau să fi terminat cu vorbitul cu glas tare.

— Studiezi retorica? a întrebat Wahram.

Glasul qubului a zis:

— Da, este un instrument analitic util.

— Dă-mi un exemplu, te rog.

— Când spui exergasie, synathroesmus şi incrementum într-o aceeaşi listă, mi se pare că oferi un exemplu al celor trei procedee în aceeaşi frază.

Swan a pufnit.

— Cum aşa, Socrate?

— „Exergasie“ înseamnă „utilizarea de fraze diferite care exprimă aceeaşi idee“, „synathroesmus“ înseamnă „acumulare prin enumerare“, iar „incrementum“ înseamnă „adăugarea de idei în vederea susţinerii unei argumentaţii“. Înşiruirea lor le face pe toate trei, de acord?

— Şi spre ce argumentaţie ai adăuga tu idei? a întrebat Swan.

— Că ţi-am acordat prea mult credit crezând că foloseai procedee diferite, când de fapt ai o singură metodă, deoarece acestea sunt deosebiri fără diferenţiere.

— Ha-ha, a comentat sarcastic Swan.

Însă Wahram abia s-a abţinut să nu râdă.

Qubul a urmat:

— S-ar putea susţine că sistemul clasic al retoricii este o falsă taxonomie, un fel de fetişism…

— Ajunge!

Tăcerea s-a prelungit.

— Mă duc să ajut în bucătărie, a rostit Wahram şi s-a ridicat.

După o vreme femeia l-a urmat şi a golit maşinile de spălat vase de lângă fereastră, privind afară, spre ceaţă. Pe o masă era o sticlă de vin şi şi-a turnat un pahar. Zăngăniturile umede ale veselei şi tacâmurilor îi sunaseră dintotdeauna lui Wahram ca un soi de muzică.

— Spune ceva! a zis ea după o vreme.

— Mă gândeam la gheparzii aceia, a rostit bărbatul, surprins, sperând că i se adresase lui, deşi în încăpere nu mai era nimeni. Ai văzut mulţi?

Niciun răspuns. Au ieşit amândoi din bucătărie şi au spălat şi şters mesele, ceea ce a durat o vreme. Swan murmura; suna ca şi cum s-ar fi certat din nou cu qubul. La un moment dat s-a ciocnit de Wahram şi a exclamat:

— Haide, mişcă-te! De ce eşti aşa lent?

— Tu de ce eşti aşa rapidă?

Desigur, genul acela de rapiditate nervoasă era o caracteristică notorie pentru qubaţi; nu puteai însă rosti asta şi în plus starea femeii părea mai accentuată decât a majorităţii. În acelaşi timp era perfect posibil să fie încă distrasă de durerea pierderii şi avea dreptul să fie lăsată în pace. Acum nu i-a răspuns, ci şi-a aruncat şorţul şi a ieşit afară, în ceaţă. Wahram s-a dus la uşă să privească după ea; Swan a cotit brusc spre un foc mare care fusese aprins în mijlocul pieţii şi în jurul căruia dansau oameni. Când n-a mai fost decât o siluetă conturată pe lumina flăcărilor, a zărit-o avântându-se în dans.

Obiceiurile încep să se formeze de la prima repetare. După aceea există un tropism spre repetiţie, întrucât

şabloanele implicate sunt linii defensive, bastioane împotriva timpului şi disperării.

Wahram era perfect conştient de asta, deoarece trecuse de multe ori prin proces, aşa încât era atent la tot ce făcea când călătorea, fiind cu ochii-n patru la primele repetiţii care aveau să creeze şablonul acelui moment specific al vieţii lui. De foarte multe ori, primele acţiuni întreprinse de cineva sunt întâmplătoare, accidentale şi nu neapărat lucruri bune pe care să-şi fundamenteze un set de obiceiuri. Cu alte cuvinte, trebuiau efectuate unele cercetări, testări de posibilităţi diferite. Acesta era de fapt interregnul, momentul dezgolit dinaintea următoarei exfolieri de obiceiuri, momentul când rătăceai, făcând acţiuni aleatorii. Timpul fără epidermă, datele brute, existenţa materială în lume.

Erau puţin cam frecvente pentru gustul lui. Cele mai multe terarii care ofereau transportul pasagerilor prin sistemul solar erau foarte rapide, totuşi călătoriile dureau adesea săptămâni. Asta însemna pur şi simplu prea mult timp petrecut fără rost; procedând astfel, puteai luneca cu uşurinţă în melancolie sau alt gen de hibernare mintală. În aşezările din jurul lui Saturn, aşa ceva dusese la forme de artă sau ştiinţă. Orice asemenea hebefrenii erau însă primejdioase pentru Wahram, aşa cum descoperise cu mult timp în urmă prin experienţă personală dureroasă. Nonsensul măcinase marginile lucrurilor prea des în trecutul lui. El avea nevoie de ordine şi de un proiect; avea nevoie de deprinderi. În goliciunea momentelor de exfoliere, intensitatea experienţei deţinuse o tuşă de teroare – teroarea că nu va înmuguri niciun înţeles nou care să le înlocuiască pe cele vechi, acum pierdute.

Desigur, o repetiţie adevărată nu exista; fusese clar încă de pe timpul presocraticilor, al lui Heraclit cu râul lui în care

nu te puteai scălda de două ori în aceeaşi apă şi aşa mai departe. Prin urmare, obiceiurile nu erau cu adevărat iterative, ci pseudo-iterative. Cu alte cuvinte, şablonul zilei putea fi acelaşi, dar evenimentele individuale care-l împlineau erau întotdeauna uşor diferite. Exista astfel atât şablon, cât şi surpriză, şi aceasta era starea dorită a lui Wahram: să trăiască în pseudoiterativ. Dar să trăiască de asemenea într-un pseudoiterativ *bun,* interesant, şablonul construit ca o mică operă de artă. Indiferent de scurtimea unei călătorii, de insipidul terariului sau de oamenii din el, era important să inventeze un şablon şi un proiect şi să-l urmeze cu toată voinţa şi imaginaţia lui. Se rezuma la asta: viaţa la bordul navei era totuşi viaţă. Toate zilele trebuiau trăite.

De aceea în dimineaţa următoare a părăsit Casa Saturn după micul dejun şi a revenit în parc, iar la gheretă s-a alipit unui grup care mergea să urmărească o cireadă mică de elefanţi. După un timp li s-a alăturat şi Swan, sosind din interiorul parcului şi părând uşor îmbujorată, ca şi cum ar fi alergat. Grupul lor avea un dispozitiv care convertea vocalizările subsonice ale elefanţilor la niveluri auditive umane, iar Swan s-a încruntat acum, ascultându-i vorbind sau cântând, de parcă le-ar fi înţeles graiul. Când elefanţii au tăcut, ea l-a rugat pe zoologul care le conducea grupul să explice de ce linia solară durase atât de mult în seara anterioară. Wahram a înţeles destul de repede că biomul acesta, fiind ecuatorial, ar fi trebuit să aibă un amurg foarte scurt, fiindcă pe ecuatorul Pământului soarele cădea aproape perpendicular pe orizont, indiferent de anotimp. Surprins că Swan observase asta, zoologul a explicat, destul de agresiv, că derulau un experiment care le plasa terariul la echivalentul unei latitudini de douăzeci şi trei de grade, deoarece la latitudinea respectivă pe emisfera

nordică a Pământului existau zone întinse care erau la fel de fierbinţi pe cât fusese ecuatorul înainte de încălzirea planetei. Pădurile se transformau în prerii, deşertificarea era larg răspândită şi de aceea mişcarea de migrare asistată investiga posibilitatea relocării populaţiilor tropicale semiaride, ca aceasta, la latitudinile respective. Regimul liniei solare din *Wegener* fusese ajustat corespunzător în speranţa de a le oferi unele date preliminare.

Swan n-a părut prea mulţumită de explicaţia aceea şi în scurt timp a plecat din nou pe cont propriu, ignorând dezamăgirea zoologului şi dezaprobarea unora dintre ceilalţi oaspeţi. Wahram a văzut-o mai târziu în aceeaşi seară la restaurantul lui; probabil că şi ea practica o formă de pseudoiterativ, întrucât călătorea de asemenea mult; şi era un impuls uman natural. Titaneanul a mâncat la masa vecină cu a ei, apoi s-a dus să spele vasele şi, deşi a salutat-o politicos cu o înclinare a capului, Swan nu i-a vorbit. După ce a terminat în bucătărie şi s-a întors să bea ceva, femeia dispăruse. Focul în aer liber ardea din nou ceva mai departe pe stradă şi dansatorii dansau.

A doua zi a conţinut aşadar unele elemente ale noului obicei, dar în după-amiaza următoare, *Wegener* a trecut în apropiere de Venus, utilizând planeta ca accelerator gravitaţional, care să-l ajute să-şi mărească viteza către Jupiter. Wahram a luat un tramvai până la batardoul prova, după care, utilizând mânerele, s-a tras prin coridorul aproape lipsit de gravitaţie până la incinta de observaţie care se răsfrângea în exterior din extremitatea frontală a asteroidului. Sala avea o panoramă stabilă a emisferei de stele care se arcuia peste ei, iar acolo, crescând vizibil în faţa lor, se vedea Venus. Wahram, care acasă petrecea destul de mult timp în asemenea microgravitaţii, s-a

balansat încântat, ţinându-se cu un singur braţ de un mâner, doritor să urmărească trecerea celei de-a doua planete pe sub ei. Swan a apărut în decursul apropierii finale, grăbindu-se ca de obicei ca să nu întârzie.

În prezent densitatea atmosferei venusiene era atât de redusă faţă de starea ei nativă, încât era transparentă şi, deşi întreaga planetă se găsea în umbra ecranului său solar, şi ca atare în noapte perpetuă, se puteau distinge vag mările albe de gheaţă carbonică şi roca neagră a celor două continente, parţial suflată de vânturi şi decapată. Configuraţii de nori familiare de pe Pământ şi Marte se învolburau peste câmpii înzăpezite şi peste oceanele de gheaţă uscată, creând un efect de tip sare şi piper, care nu putea fi înţeles în ciuda celor mai intense eforturi. Incinta de observaţie răsuna de exclamaţiile privitorilor surescitaţi şi derutaţi. Nuanţele atât de puternice de negru şi atât de slabe de alb nu funcţionau foarte bine pentru ochii omeneşti şi oricum nu era atât de simplu. Chiar şi la apropiere maximă, continua să fie un talmeş-balmeş de pestriţ. S-au înclinat spre planetă, pentru ca apoi *Wegener* să fulgere exact pe deasupra atmosferei, maximizând efectul de praştie gravitaţională. Dedesubt a trecut un grup de lumini despre care cineva a spus că era Port Elizabeth. În apropiere exista un oraş numit Billie Holliday, unde Wahram lucrase cândva într-un waldo gigantic, acoperind cu rocă spongioasă gheaţa uscată din zonele depresionare. Acum întreprindeau acţiuni similare pe Titan. Venus şi Titan erau într-adevăr cele mai bune candidate pentru a i se alătura lui Marte ca lumi complet terraformate – „lumi de tricou“, cum le poreclise cineva, cu atmosfere libere pe care oamenii le puteau respira. Exemplul lui Marte arăta ce se putea întâmpla: o lume nouă şi independentă, liberă de toate necazurile celei vechi.

Swan dansa de una singură.

— Vreau să mă-ntorc, psalmodia ea fără să se adreseze cuiva anume, sau poate vorbind cu qubul. Vreau să simt vântul otrăvit, biciuind marea otrăvită.

Venusienii debarcaseră înainte de modificarea cursului, aşa încât acum *Wegener* nu mai era la fel de interesant din punctul de vedere al oamenilor. Nici focuri în aer liber, nici dansuri toată noaptea. Wahram şi-a petrecut majoritatea zilelor în parc, care a devenit inima acestui pseudoiterativ specific. Încercau să facă recensământul păsărilor şi mamiferelor sale. Adesea o zăreau pe Swan, alergând singură. Era clar că femeia dormea acolo şi într-o seară, în bucătărie, ea a spus că nu dormea niciodată la interior, dacă avea alternativă, deşi, desigur, întregul terariu era „la interior“ la o adică. În parc, Wahram a văzut semne că ea încerca de asemenea să-şi asigure o parte din hrană. Odată au găsit un iepure prins într-o capcană micuţă lângă pârâul în spirală. Asta era ilegal şi, mai important, pur şi simplu nu se făcea. În câteva rânduri au văzut de asemenea cenuşa unor focuri mici, cu oscioare în ele, incomplet arse. Iepuri sau iezi de căprioare, gătiţi deasupra flăcăruilor... Dacă făceai aşa ceva, trebuia să fii cu ochii-n patru după hiene. Cu siguranţă, era preferabilă excelenta mâncare sud-indiană din restaurantul lui.

Apoi, într-o dimineaţă, au dat peste Swan încă ghemuită lângă focul mic, cu faţa unsuroasă şi dâre de sânge pe palme, cu un ghemotoc de blană la picioare. A ridicat o privire sălbatică spre ei, cam la fel cu cea pe care le-ar fi aruncat-o probabil o hienă prinsă în acelaşi moment, şi mult timp nimeni n-a ştiut ce să zică. Braconajul nu fusese niciodată acceptat de autorităţi, aşa cum şi-a dat seama Wahram dintr-o privire scurtă azvârlită zoologului, deşi

Swan n-avea să fie pedepsită pentru asta; din cauza statutului ei de fondator al terariului, localnicii, care nu aveau nici jumătate din vârsta ei, s-au foit de pe un picior pe altul, încercând să găsească o cale de ieşire din situaţie.

— Bănuiesc că acesta este înţelesul expresiei „a te prinde cu mâţa-n sac“, a rostit Wahram cu tonul lui cel mai jovial. Vă rog însă – aş dori să văd elefanţii aceia cât se mai poate, iar ei se îndepărtează. Sunt sigur că situaţia de aici va reveni în curând la normal.

Şi s-a îndepărtat astfel încât călăuzele lui să-i păşească pe urme.

Mai bine să exploreze parcul în direcţia opusă. Sau să urmărească micuţa familie de gheparzi. Odată o văzuse pe Swan făcând şi asta, dar nu se apropiase de ea. De acum era clar că femeia dorea să fie solitară. Dacă intra în restaurantul lui, mânca singură. Wahram s-a simţit uşor dezamăgit.

În pseudoiterativ, efectuezi ritualul zilei, fiind atent atât la bucuria familiarului, cât şi la frisonul accidentalului. Era important să fie în exterior în zori. Punctul însorit din linia solară proiecta umbre pe partea de sus a cilindrului şi stoluri de păsări zburau de la un lac la altul deasupra capului. I s-a spus că păsările migratoare simulau migraţia: porneau în zori şi zburau aproape toată ziua, după care reveneau din locul de unde porniseră. Poate că toată mişcarea lui era ceva similar.

A mers la prova, la bula de observaţie, când *Wegener* a trecut pe lângă faimosul asteroid *Eroare de programare.* Acolo un excavator interpretase greşit o comandă – unii postulaseră că eroarea IA fusese cauzată poate de impactul cu ghinion al unei raze cosmice –, astfel încât, după ce sfredelise asteroidul mare din fier-nichel şi căptuşise interiorul cu oţel, maşina intrase într-o buclă de execuţie şi

începuse să consume restul rocii asteroidului prin tubul primei cavităţi; apoi, de fiecare dată când străpungea peretele, ajungând la suprafaţa asteroidului, se întorcea şi plonja îndărăt, construind şi lăsând în urmă şi mai multe tuburi, pe măsură ce înainta. După câţiva ani devenise clar că procesul nu se va opri de la sine, întrucât asteroidul, considerabil redus, sfârşise prin a semăna cu un cablu împletit din fire de oţel care fuseseră înnodate. Unii susţinuseră ca procesul să fie lăsat să continue, pentru a vedea ce se va întâmpla până la urmă, totuşi cineva nu fusese probabil de acord, fiindcă o explozie cu un impuls electromagnetic intens distrusese IA şi încremenise maşina în mijlocul unei întoarceri, astfel încât botul excavatorului ieşea printr-o parte ca un cap de şarpe. La momentul acela asteroidul era un fel de cap al Meduzei, o sculptură în covrig, pe care unii o considerau minunată, iar alţii oripilantă, imaginea în sine a neroziei IA sau a inutilităţii efortului uman.

Wegener a trecut atât de rapid pe lângă asteroid, încât cei din bula de observaţie au trebuit să fie atenţi să nu clipească, deoarece altfel l-ar fi ratat; în decursul unei singure răsuflări, s-a transformat dintr-un punct într-o minge de baschet şi iarăşi într-un punct. S-au auzit icnete, după aceea ovaţii. Era de fapt o operă de artă accidentală frapantă, a apreciat bărbatul, atât de abundentă în curbe, că părea că se deplasează, ca şi cum capul lui Ouroboros ar fi urmărit o coadă încăpăţânată, sau, cum i-a venit în minte când l-a descris în bucătărie, ulterior, ca o încâlceală de butelii Klein.

În ziua următoare au trecut pe lângă altă eroare faimoasă, iar la prova au venit acum mai mulţi decât fuseseră să vadă *Eroare de programare,* ceea ce lui Wahram i s-a părut deprimant. Terariul acesta, *Yggdrasil,*

suferise o avarie catastrofală; o fisură neobservată, plină cu gheaţă, se golise printr-o explozie, mai degrabă decât printr-o scurgere. Doar câţiva locuitori supravieţuiseră, probabil cincizeci din cei trei mii. Asta se putea întâmpla oricui nu locuia pe Pământ sau pe Marte. Wahram n-a vrut să se uite.

Liste (2)

Întinsă complet goală pe un bloc de gheaţă, sub o lampă calorică

Petrecând cinci ore într-un costum spaţial, cu o rezervă de numai patru ore de aer

Alergând în jurul lui Mercur, pe Ecuator

Crestându-şi pe pielea pieptului o diagramă a sistemului solar, cu un cuţit cu lamă-laser

Căzând lent (o zi întreagă) pe Marea Scară, în pielea goală, ca în Duchamp

Zburând într-un pocnitor, în sus de pe terminator, în lumina unui nimb înflăcărat, ejectând şi asolizând forţat doar cu jeturile costumului

Stând într-un scaun şi privind în ochii celor care se aşezau vizavi de ea, timp de un an

Dansând în foc într-un combinezon ignifug transparent

Rostogolind bile de bowling în jos pe Marea Scară, din vârful Zidului Zorilor, timp de o zi întreagă (Ziua Pachinko)

Petrecând o săptămână într-o ladă pentru compost

Atârnând crucificată, cu capul în jos, în lumina soarelui, când se deschid porţile Zidului Zorilor

Stând o săptămână într-o grămadă de cepe, curăţindu-le una câte una

Ieşind din adăpost în costum spaţial cu rezervă de aer, dar fără căldură, pentru a vedea cât poate rezista în exterior (paisprezece minute)

Ieşind din adăpost în costum spaţial cu rezervă de aer, dar fără căldură, pentru a vedea cât poate rezista în exterior în timp ce umbla în lumină solară parţială şi în căldura ei radiantă (şaizeci şi unu de minute)

Ieşind din adăpost în costum spaţial cu căldură, dar numai cu aerul din cască pentru a vedea cât poate rezista în exterior (opt minute)

SWAN ŞI O FELINĂ

Swan a coborât din *Wegener* simţindu-se stânjenită şi deprimată de ideile oribile ale tinereţii ei, în cazul acesta de Ascensiunea savană-pampas – ca să nu mai amintească de propriile ei acte de braconaj acolo, prinsă într-adevăr cu mâţa-n sac, isteţul! Situaţia s-a înrăutăţit însă când taxiul i-a descărcat într-un terariu care mergea spre Jupiter şi care s-a dovedit a fi *Pleistocenul,* alta dintre gafele tinereţii, un nord din era glaciară cu nenumărate exemplare ale unei megafaune şchioape, reînviate şi bocănind de colo-colo în propriile lor versiuni mutante jalnice. Urşi gigantici cu feţe mici, privind în jur derutaţi, cu boturile căscate – de asemenea, lupi preistorici, tigri machairodus, gheparzi americani, mastodonţi şi mamuţi lânoşi, în majoritate reînvieri doar semiautentice din ADN arhaic, în realitate sintetice, născute din elefanţi, lei sau urşi Kodiak, şi astfel needucate în modul de viaţă al speciei lor. Era trist. Swan s-a blestemat şi a trăit în sălbăticie în săptămâna de zbor până la Jupiter şi aproape c-a plătit cu viaţa pentru asta; în primul rând, era dureros de frig, apoi, într-o dimineaţă s-a deşteptat, cocoţată stupid de inconfortabil într-un copac zgâlţâit acum de greutatea unei feline care suia în el. O felină mare, cine ştia ce putea fi – posibil o pumă, dar putea fi şi un leopard al zăpezilor, fiindcă avea o blană foarte lungă –, decisă să ajungă la ea şi, întrucât nu era mai grea decât femeia, părea că putea să urce suficient în arbore ca să reuşească. La doisprezece metri de sol, cu terariul rotindu-se la 1 g… pentru o secundă, Swan a blestemat comutarea făcută cu mult timp în urmă de la acceleraţia gravitaţională marţiană din terariu, care fusese iniţial

standardul, după care frica i-a alungat toate gândurile din minte. Ieşi din culcuş. Suie mai mult decât poate ajunge o felină cu greutatea ta: evident, o problemă. A urcat pe creanga de deasupra ei, care se ramifica în sus mult mai vertical decât cea pe care dormise. Felina a privit-o calm, fără să se mişte deocamdată. Ochi de topaz în blană albă, lungă, vârstată cu dungi mai întunecate; buza superioară trasă înapoi, colţi albi şi flămânzi. Nici urmă de răutate. Sus pe creanga verticală, cu picioarele proptite zdravăn în ramificaţii, răsuciri dureroase pentru a se elibera, sus şi mai sus. Se legăna acum în coroană, toate crengile din jur la fel de subţiri şi flexibile. O specie de stejar. Dacă ar fi lovit-o cu piciorul în bot când ar fi atacat, era posibil să rateze şi să cadă. Ghearele frontale ar fi înhăţat-o; lovitura ei de picior ar fi trebuit să fie cu răsucire şi îndepărtare – poate în sus. A încercat să mai suie, n-a putut.

Era în *Pleistocen.* Avea un paralizator.

Dar îl lăsase în culcuş.

— Căcat!

Felina a început să suie pe ramura lui Swan. Era destul de grea dacă o legăna atât de tare.

— Pauline, ai ceva sugestii?

— Sperie-o, a spus Pauline. Umple-te la maximum cu adrenalină, apoi fă ceva bizar.

Swan s-a răsucit şi şi-a dat drumul, căzând cu picioarele înainte în capul felinei, urlând cât putea de tare. Când tălpile i-au lovit ceva, a înhăţat crengile din jur şi a simţit o izbitură în coaste. Plămânii i-au fost goliţi de aer şi n-a mai putut striga. A căutat un reazăm cu picioarele, n-a găsit nimic, a privit în jos. Felina era pe sol şi o privea. Swan a răcnit din nou şi a simţit junghiul unei coaste fisurate. A trecut la un urlet de furie, blestemând spurcat animalul. Omoară-l ca Arhilocus. Scrâşnetul mârâit, dureros al unei

voci, zbieret amar care-i rănea gâtlejul şi-i răsuna insuportabil în propriile urechi, sunetul atenţionând-o că răguşise. Felina a suspinat adânc şi s-a îndepărtat silenţios.

Femeia a suit înapoi la culcuş şi a recuperat paralizatorul. Coborârea din copac a fost îngrozitor de dureroasă.

L-a evitat complet pe Wahram după aceea, iar până când au coborât la Callisto căpătase cumva drag de junghiul din flanc. O făcea să se simtă mai bine; era o expresie a durerii ei, a furiei. Nu uitase momentul de groază implicat, ci-l digerase în altceva, într-un soi de triumf. Aproape că fusese mâncată la micul dejun! Fusese o proastă, totuşi supravieţuise din nou – cât de des se întâmplase asta. Cu siguranţă era destinul. Cu siguranţă avea să se mai repete.

— Acesta este cel mai esenţial dintre silogismele false, a asigurat-o Pauline când şi-a rostit gândurile cu glas tare.

Sateliţii jupiterieni erau uriaşi, iar Jupiter însăşi era o pictură gargantuescă în ulei realizată de un geniu ultrabaroc cu stropi vâscoşi învolburându-se de la o oranjerie superb colorată la următoarea; toate hotarele dintre benzi erau o fantezie mai presus de comparaţii. Lui Swan i-a plăcut panorama aceea şi nici oraşul din care o vedea nu era rău: al Patrulea Inel al Valhallei, construit pe coroana cu acelaşi nume a uriaşului crater multi-inelar. Valhalla avea şase inele, împroşcate pe suprafaţa lui Callisto ca nişte unde concentrice pe apa unui iaz în care a căzut o pietricică. Oraşul se găsea pe vârful celui de-al patrulea inel şi se întindea de jur împrejur; acum oraşele începeau şi pe vârfurile inelelor trei şi cinci. Se spunea că până la urmă aveau să acopere tot Valhalla, iar după aceea poate tot restul lui Callisto; şi era o lume mare. Existau chiar voci care susţineau că satelitul putea fi terraformat corespunzător, în ciuda absenţei unei atmosfere iniţiatoare.

De fapt era o lume mare formată din patru corpuri cosmice, fiindcă toţi sateliţii galileeni erau gigantici. Lui Swan i se părea însă că fuseseră blestemaţi; unul dintre ei era aproape inutil, iar altul era contestat. Orbita lui Io pătrundea atât de adânc în centurile de radiaţii feroce ale lui Jupiter, încât n-avea să fie niciodată colonizat, cu excepţia câtorva mici staţii ştiinţifice foarte protejate. Europa, un satelit mare şi frumos din gheaţă, avea o calotă glaciară suficient de groasă pentru ca oamenii să locuiască în ea, scăpând de radiaţiile jupiteriene, intense până şi acolo: minunate palate din gheaţă, cu uriaşul Jupiter mereu diform deasupra... cel puţin aşa crezuseră toţi la început. Situaţia cunoscuse însă o întorsătură, pentru că în oceanul de sub gheaţă fuseseră descoperite forme de viaţă extraterestre, o ecologie completă de alge, chemotrofe, litotrofe, metanogene, răzuitoare, absorbitoare, evantaie, gunoiere şi detritivore, care înotau, se târau, se fixau ori se îngropau; iar ele au cauzat o problemă. Unii apreciau că prin intruziunea lor exploratorie contaminaseră deja oceanul acesta, deoarece examinarea lui cu o foreză fusese repetarea problemei Lacului Vostok. Se străduiseră din răsputeri să sterilizeze sondele şi apoi, după ce descoperiseră şi eşantionaseră toată ecologia, sigilaseră puţul şi acum stăteau pe suprafaţă în staţii ştiinţifice, crescând culturi, studiindu-le populaţiile eşantion şi întrebându-se dacă să rămână sau să plece, iar dacă ar fi rămas, ce fel de prezenţă să aibă? Era posibil ca propusele palate din gheaţă să fie perfect locuibile, viaţa de dedesubt fiind complet izolată prin zece kilometri de glaciosferă aflată între suprafaţa satelitului şi oceanul său. Pe de altă parte, viaţa fiind viaţă, strecurându-se spermatozoic în toate locurile în care putea ajunge, se putea presupune în mod aproape sigur că orice ocupare a satelitului va fi

urmată de contaminare. Ţinând totuşi seama de faptul că aceste creaturi păreau să le fie oricum rude, separate prin durata călătoriei meteorului – şi acum deja recontaminate de o vizită –, oare ar fi fost ceva atât de rău viaţa trăită deasupra lor, care cu certitudine avea să fie contaminantă? Când existau oameni care înghiţeau viaţă extraterestră microscopică şi şi-o injectau în vene? Şi când viaţa ricoşase prin sistemul solar şi interacţionase permanent cu rudele sale? Erau întrebări deschise, interesante şi însufleţite pentru europani şi ceilalţi jupiterieni, mai puţin însă pentru restul sistemului solar. Încă din zilele de designer, Swan rămăsese oarecum interesată de situaţie şi aproba decizia recentă de continuare a populării Europei prin cocoţarea discretă peste formele acvatice indigene din interior.

Acum ea îşi trecea timpul mergând pe Drumul Înalt, care ocolea complet al Patrulea Inel al Valhallei, în aşteptarea zborului care avea să-i ducă la Io. Continua să-l evite pe Wahram, care o privea de acum cu îngrijorare alarmată pe care femeia n-o putea suporta. Deasupra, Jupiter avea obişnuita sa măreţie lugubră. Era posibil ca jupiterienii să fi fost îndreptăţiţi să fie atât de egocentrici; aveau aici un minisistem solar, plin de o sumedenie de lucruri diferite. Între inelele craterului, suprafaţa lui Callisto era o câmpie albă, vastă şi neregulată, iar Jupiter şi ceilalţi trei sateliţi îşi executau dansul pe cer. Spaţiul cosmic era superb.

Însă ei se aflau aici pentru a se întâlni cu Wang, aşa că în scurt timp Swan era nerăbdătoare să se îmbarce spre Io şi plictisită de vederea de deasupra. Jupiter îşi scălâmbăia mereu şi mereu bufoneriile – nu era artă, ci chimie, simplă repetiţie fractală. Consolarea era că recent aprinseseră felinare uriaşe în atmosfera jupiteriană superioară, pentru a ilumina mai bine aşezările de pe părţile galileenilor orientate către Jupiter. Puteai vedea cum romburile acelea

minuscule, orbitor de strălucitoare, distorsionau vârfurile norilor planetei, adăugând volburi şi vârtejuri noi; în felul acesta erau artă, totul fiind un soi de goldsworthy nebun.

A sosit în cele din urmă momentul îmbarcării în naveta spre Io.

— Pauline, tu vei fi bine acolo? a întrebat Swan.

— Voi fi, dacă eşti şi tu. Pentru a fi în siguranţă, trebuie să rămâi în mod clar în cuşca Faraday. Jupiterienii ţi-o vor spune cu certitudine.

Şi în decursul călătoriei, i-au spus-o, în mod repetat. Într-o cutie, în interiorul altei cutii, aidoma păpuşilor Matrioşka ruseşti: erau extrem de mândri. Apoi au coborât spre Io, radiind o auroră furioasă în urma vehiculului lor spaţial, o revărsare de bannere şi vâlvătăi albastru transparent şi verde electric, care se arcuiau pierzându-se în depărtare.

IO

Io, satelitul cel mai interior al lui Jupiter, la fel de mare ca Luna. Lumea de zgură vulcanică galbenă, voma uluitoare a măruntaielor unui corp ceresc, regurgitată din nou şi din nou, până când arsese de mult orice substanţă mai volatilă decât sulful. Sulf, sulf peste tot şi niciun loc în care să stai în picioare. Patru sute de vulcani vii răbufnind prin zgură aidoma unor furuncule furioase, ridicând gheizere de bioxid de sulf la sute de kilometri în văzduh. Un satelit cu interiorul mai fierbinte decât al Pământului – şi încearcă să pui mâna în faţa aburului care iese din craterul de pe Nea Kameni din caldeira Santorini, ca să simţi cât de fierbinte este Pământul; seamănă cu aburul de deasupra unei oale care clocoteşte pe plită, dar vei descoperi repede că este de trei ori mai fierbinte. Chiar dacă ţi-ai retrage mâna instantaneu, pielea ţi se va băşica. Iar interiorul lui Io este de treizeci de ori mai fierbinte.

Şi arată ca atare. O lume infernală, enorm de întinsă şi comprimată, aproape sfâşiată, de imensele forţe mareice dintre Jupiter şi Europa. Este efectul gravitaţiei. De asemenea, câmpul de radiaţii al lui Jupiter este atât de vast şi de puternic, încât Io sfârâie în interiorul lui; până şi *Deinococcus radiodurans* piere acolo. Nimic nu trăieşte pe Io.

Cu excepţia oamenilor şi a micului set de organisme pe care-l poartă peste tot unde merg. Pentru că poţi să găseşti insule din rocă dură în zonele înalte ale vulcanilor enormi, să sfredeleşti în roca aceea şi să ascunzi o staţie micuţă. Un cub care să cuprindă qubul lui Wang. Totul de acolo trebuie triplu protejat, mai întâi prin pereţi fizici, apoi printr-un

câmp magnetic îndeajuns de puternic pentru a contracara radiaţia lui Jupiter; însă acest câmp în sine ar fi îndeajuns ca să ucidă, aşa că în interiorul lui este necesară o cuşcă Faraday, care să te protejeze de propria-ţi protecţie.

Coborâre într-o auroră magnetică albastră, un foc de electroni. Satelitul se lărgeşte dedesubt dintr-o sferă, într-o câmpie, într-un peisaj muntos tumultuos de vulcani încălecaţi; conurile voluminoase sunt greu de observat în toate dungile suprapuse de galben pe maro, pe alb, pe negru, pe cărămiziu, pe arămiu, dungi de toate culorile arderii, dar, mai presus de toate, de galben. Ici-colo inele împrăştiate negre sau roşii sau albe dezvăluie cratere active, revărsând măruntaiele interiorului în cercuri neregulate în jurul lor; totuşi majoritatea peticelor sunt mult mai puţin regulate şi, luată pe ansamblu, suprafaţa este un talmeş-balmeş pe care ochii nu-l pot separa într-o topografie. Este exact ceea ce arată: o lume topită, o lume pe foc. Numele date de oameni sunt redundante. Zei ai focului, zei ai tunetelor, zei ai fulgerelor şi vulcanilor, toate divinităţile combustibile, de la Agni, zeul hindus al focului, până la Volund, fierarul german al zeilor; toate numele acestea încearcă să umanizeze satelitul, însă nu izbutesc. Io nu este un loc uman. Crusta dură de la suprafaţa sa, răcită doar prin contactul cu vidul geros al spaţiului, este atât de subţire, încât în multe locuri n-ar putea susţine o persoană care stă în picioare. Unii exploratori timpurii au descoperit asta în mod tragic: îndepărtându-se prea mult de landerul lor, au căzut prin solul sulfuros în lava fierbinte ca focul şi au dispărut.

Noi credem că, întrucât trăim pe planete şi sateliţi mai reci, trăim pe sol mai sigur decât acesta. Dar nu-i aşa.

SWAN ŞI WANG

Staţia de pe Io în care se găsea qubul lui Wang şi echipa sa era amplasată sus pe flancul lui Ra Patera, unul dintre munţii cei mai mari din sistemul solar. Pe măsură ce feribotul a coborât, înclinarea pantei late a lui Ra a părut că abia se abate de la orizontală. Feribotul a intrat într-o fantă dintr-o platformă din beton, după care un acoperiş s-a închis peste ei; din clipa aceea au fost în majoritatea timpului în subteran. Tot ce puteau vedea prin videcranele staţiei şi prin ferestruicile din turnuleţul ei de navigaţie făcea parte din panta lină a versantului lui Ra.

Pe puntea de observaţie a staţiei, sus în turnul de navigaţie, se aflau câteva persoane. Niciuna dintre ele n-a ridicat ochii spre Swan şi Wahram, şi nici spre Wang, când a intrat.

Wang Wei s-a dovedit a fi un bărbat rotofei cu alură blândă. Un adevărat investigator principal, cum ar fi spus Mqaret: unul dintre principalii experţi în quburi din sistemul solar. Uneori asemenea indivizi erau suveranii unor mici Ruritanii[5] remarcabile. Swan s-a întrebat dacă Alex avusese dreptate în ideea ei că balcanizarea sistemului solar era o reacţie deliberată, deşi inconştientă, a oamenilor faţă de quburi, un soi de rezistenţă faţă de puterea lor incipientă.

Wang i-a salutat scurt pe Swan şi Wahram.

— O, mulţumesc.

A luat după aceea plicul de la Alex, pe care i l-a întins Swan. Se părea că ştiuse deja de existenţa lui. A citit scrisoarea dinăuntru, apoi a conectat plăcuţa care

---

[5] *Ruritania, stat fictiv din Europa Centrală, imaginată în cărţile romancierului britanic Anthony Hope (1863-1933), al cărei nume este folosit ca referire la o ţară imaginară (n. tr.).*

alunecase din ea la deskul cel mai apropiat. A privit mult timp consola deskului, citind cu atenţie şi urmărind rândurile cu degetul.

— Îmi pare rău de moartea lui Alex, i s-a adresat în cele din urmă lui Swan. Condoleanţe din inimă. Ea a fost osia micii noastre roţi şi acum zburăm în toate părţile, ca nişte spiţe rupte.

Surprinsă, Swan a replicat:

— În scrisoarea pe care mi-a lăsat-o a spus că trebuie să vin la tine. Mesajele mi-au fost lăsate în studioul ei. Cred că era un fel de plan de rezervă în caz de urgenţă. Iar o parte din plan era plicul acesta pentru tine.

— Da. Mi-a spus că ar putea face asta. În mesajul ei, Alex a sugerat că s-ar putea să fi încărcat o plăcuţă în qubul tău intern.

— Aşa-i, dar qubul meu n-a vrut să-mi spună nimic despre ea.

— Evident, aceea a fost instrucţiunea lui Alex. Datele sunt specializate. Tu ai un fel de copie de rezervă, a explicat Wang pe un ton de scuză.

Swan l-a fulgerat din priviri pe Wang, apoi pe Wahram, şi a văzut că erau în cârdăşie, ca Wahram şi Genette pe Mercur.

— Spuneţi-mi ce se-ntâmplă, a cerut ea. Voi doi aţi lucrat împreună cu Alex la ceva.

Ei au şovăit, după care Wang a zis:

— Da. Mulţi ani. Aşa cum am spus, Alex era osia. Noi lucram cu ea.

— Însă ei nu-i plăcea să fie în cloud, a rostit Swan arătând în jurul ei prin staţie. Ea îşi ţinea datele în cap, da? Pe când tu lucrezi cu quburi, nu-i aşa? Qubul lui Wang… algoritmul lui Wang?

— Da, a zis Wang.

— Pentru ca să nu existe nimic înregistrat, a spus Wahram, Alex trebuia să se ţină departe de quburi. Iar pentru asta avea nevoie de ajutorul unui qub. Aşa stau lucrurile acum şi ea o ştia.

Wang a încuviinţat din cap.

— De aceea m-a ales pe mine. Nu pot preciza motivul. Este posibil să fi crezut că am mai multe contacte decât am de fapt cu ceea ce obişnuia să numească „liga lumilor neafiliate“. Am într-adevăr o reţea de contacte de felul acela, dar nu-i exhaustivă. Nimeni nu deţine o descriere precisă a sistemului solar, aşa cum există în prezent.

— Asta a vrut Alex? a întrebat Swan.

Wahram a clătinat din cap.

— Ea cunoştea sistemul solar pe cât de bine îl poate cunoaşte cineva. Wang le ştie pe neafiliate, dar mai important pentru mintea mea este faptul că qubul lui e izolat aici. Contactul lui cu restul sistemului este controlat de Wang. Lui Alex i-a plăcut asta, deoarece ea încerca să-şi transforme toate interacţiunile în comunicare umană directă.

— Totuşi a lăsat mesajele acestea, a zis Swan. Pentru că nu putea să vorbească. Prin urmare, a dorit ca *noi* să vorbim. A dorit ca voi doi să vorbiţi cu mine.

— Evident.

— Spuneţi-mi atunci cu ce vă ocupaţi!

Bărbaţii s-au uitat unul la altul. După aceea au rămas mult timp cu ochii în podea.

Wang a ridicat capul brusc, surprinzând-o pe Swan. Privirea lui era intensă.

— Nimeni nu ştie exact cum să abordeze situaţia prezentă, fiindcă are legătură cu quburile şi tu ai un qub în tine. Prin urmare, Alex nu ţi-ar fi spus despre partea aceasta şi nici eu nu vreau s-o fac. Acum, când lista

contactelor ei se află în siguranţă aici, noi, cei care am lucrat cu ea, putem încerca să-i continuăm planurile.

— Prin urmare, a rostit Swan, voi aveţi informaţii de la Alex, şi qubul meu are informaţii de la Alex, însă eu nu pot căpăta informaţii de la Alex.

Wang s-a uitat către Wahram. O grimasă a apărut pe chipul lătăreţ al titaneanului, ca şi cum bărbatul ar fi fost împuns cu nenumărate ace. Ochii lui bulbucaţi şi intensitatea de vasilisc a lui Wang: amândoi stăteau nemişcaţi şi o priveau. Nu ştiau ce să-i spună. Nu aveau să-i spună nimic.

Swan a pufnit brusc, a făcut un gest dispreţuitor din braţ şi a părăsit încăperea.

În staţia micuţă nu aveai unde să te duci, dacă doreai să fii singur, dar Swan a înţeles asta abia după ce-şi făcuse ieşirea măreaţă. Simţea nevoia acută de a-şi descărca furia pe nişte dealuri, însă aici era încolţită într-un cub qub, camere paralelipipedice, din care doar câteva aveau ferestre. Claustrofobia pândea permanent din umbră, iar acum, când era mânioasă pe cei doi bărbaţi şi îndurerată din cauza lui Alex (şi mânioasă pe Alex, pentru că-i ascunsese atâtea doar din cauza Paulinei), senzaţia de încolţire a atacat-o şi Swan a trântit şi a pufnit de colo-colo, blestemând, până când a suit în turnul de navigaţie, într-o odăiţă cu o fereastră spre exterior, unde pentru o vreme a putut să izbească uşa în urma ei şi să lovească cu pumnii într-o masă. Coasta a durut-o destul de tare când a făcut asta, însă durerea făcea acum parte din mix, junghiul tuturor celorlalte sentimente combinate. Suferea!

După care i-a atras atenţia o mişcare de afară. S-a întrerupt din criză şi s-a dus la fereastră ca să se uite; printre lacrimi, a văzut imaginea înceţoşată şi pâlpâitoare a

unei siluete omeneşti care mergea spre staţie pe zgura galbenă. Înainta ciudat, clătinându-se, împleticindu-se, trecând sacadat de la o poziţie la următoarea.

— Pauline, pe suprafaţa de aici se poate merge? În exteriorul staţiei?

— Costumul ar trebui să aibă acelaşi grad de protecţie ca staţia, a spus Pauline. Te rog să informezi imediat securitatea staţiei despre ce ai văzut.

— Nu crezi că au văzut şi ei?

— Costumul acela poate fi protejat în multe feluri. Este posibil ca observaţia ta vizuală să fie singura indicaţie existentă. Te rog, grăbeşte-te. Protestele tale sunt inoportune.

Swan a mârâit şi a părăsit odăiţa. După ce s-a învârtit grăbită prin staţie, n-a izbutit decât să se rătăcească şi a ajuns la încăperea în care intrase prima dată împreună cu Wahram.

— Cineva se apropie de staţia voastră, mergând pe jos, a vorbit ea către oamenii dinăuntru care au privit-o surprinşi.

Câţiva au început să scaneze foarte atent ecranele. Swan nu le-a putut spune direcţia în care era îndreptată fereastra ei şi a trebuit să-i conducă acolo (abia reamintindu-şi drumul), pentru a le arăta. Nimic nu mai era vizibil, doar un peisaj de zgură care cobora de la staţie. Se părea că nici cei din camera de control nu vedeau nimic.

— Pauline, a rostit Swan, spune-le.

— La aproximativ trei sute de metri depărtare pe pantă, a zis Pauline, era ceva. Urmele paşilor ar trebui să mai fie vizibile. Silueta se deplasa neregulat…

Wang a intrat grăbit în odăiţă; fusese neîndoios apelat.

— Etanşare, a rostit el scurt.

Alarme răsunătoare s-au declanşat în toate camerele, dureros de ascuţite şi sonore. Coridoarele s-au umplut rapid

de oameni. Swan şi Wahram au fost împinşi în lungul unui hol spre adăpostul de etanşare. Până au ajuns acolo, era deja aglomerat, iar după ce s-au înghesuit înăuntru, uşa a fost închisă; se părea că intraseră toţi. Acum se găseau în interiorul celei mai mici Matrioşka.

Pe un perete erau ecrane şi Pauline a ajutat IA a staţiei să direcţioneze videocamerele de supraveghere. Destul de repede un ecran a transfocat pe o imagine de pe pantă: hăt departe, jos pe câmpia boţită şi înclinată, de zgură, o siluetă micuţă cobora în salturi la vale.

— Nu-i o idee prea grozavă, a comentat Wang. Crusta se subţiază acolo.

Apoi silueta îndepărtată s-a afundat într-o flamă scurtă şi a dispărut.

— Continuaţi căutările în jurul staţiei, a zis Wang după câteva clipe de uluire. Vedeţi dacă nu mai este altcineva pe acolo. Şi puneţi o dronă să caute lăcuste.

Cei din adăpost priveau ecranele în tăcere gravă. În cazul în care cuşca Faraday n-ar mai fi fost alimentată cu energie, ei ar fi murit foarte rapid, cu toate celulele corpurilor dezintegrate de radiaţiile lui Jupiter.

Nu părea totuşi să se fi întâmplat nimic. Energia staţiei părea neafectată şi în jur nu se zărea nimeni.

După care prin încăpere s-a propagat un murmur.

— Apel din partea unei nave care vrea să asolizeze! a anunţat cineva.

— Cine este?

— O navă a Interplanei: *Justiţie promptă.*

— Verificaţi autenticitatea.

Imaginea navei care se apropia a fost comutată pe un ecran mai mare şi toţi au privit cum o navetă spaţială micuţă a coborât învăpăiată prin deschiderea din platforma de asolizare a staţiei. La scurt timp după aceea, vizorul unei

căşti a apărut drept în faţa obiectivului unei videocamere de supraveghere din compartimentul de asolizare, umplând ecranul pentru a fi scanat retinal, după care individul acela a fluturat din braţ şi a ridicat scurt degetul mare. Aparent erau prieteni.

Au fost lăsaţi înăuntru şi în prag apărut trei persoane, cu căştile scoase; una dintre ele era un micuţ. Swan a fost surprinsă să-l recunoască pe Jean Genette, inspectorul care-i vizitase în laboratorul lui Mqaret.

— Aţi întârziat, a zis Wang.

— Scuze, a replicat Genette. Am fost reţinuţi. Spune-mi ce s-a întâmplat.

Wang a relatat scurt incidentul, sfârşind:

— Pare să fi fost un singur intrus. S-a apropiat, apoi a coborât panta şi a căzut prin crustă. Deocamdată n-am găsit lăcuste.

Capul lui Genette era aplecat pe un umăr.

— A fugit pur şi simplu în jos spre pantă, spre moarte?

— Aşa se pare.

Inspectorul a ridicat ochii la tovarăşii săi.

— Trebuie să scoatem din lavă ce a mai rămas din el. S-a întors către Wang şi ceilalţi: Revenim repede. Poate că ar trebui să mai rămâneţi puţin în adăpost.

Cei trei au dispărut, înapoi spre ecluza staţiei.

— Bun! a rostit Swan apăsat şi l-a săgetat cu privirea pe Wahram. Zi-mi ce se-ntâmplă.

— Nu sunt sigur, a răspuns el.

— Tocmai am fost atacaţi!

— Aşa cred.

— Aşa „crezi“?

Continuând să scaneze atent ecranele, Wang a răspuns:

— Trebuie să spun c-a fost un atac foarte ineficient.

— Cine ar fi vrut să v-atace? a întrebat Swan. Şi cum a ajuns atât de repede aici acest inspector Genette? Şi toate astea au vreo legătură cu activitatea voastră împreună cu Alex?

— E greu de spus în clipa asta, a răspuns Wahram, dar Swan l-a întrerupt lovindu-l cu pumnul în braţ.

— *Termină!* a şuierat ea. Spuneţi-mi ce se-ntâmplă!

A privit în jurul adăpostului aglomerat; acolo douăsprezece-cincisprezece persoane se înghesuiau, concentrate în mod ostentativ asupra propriilor lor activităţi, lăsându-l pe Wang şi pe musafirii lui la o măsuţă într-un colţ.

— Spuneţi-mi, sau o să-ncep să zbier.

A scos un strigăt scurt, pentru a le arăta ce se putea întâmpla, şi toţi cei din încăpere au tresărit şi au privit spre ei ori s-au străduit să n-o facă.

Wahram s-a uitat la Wang.

— Lasă-mă pe mine să încerc, i-a spus.

— Dă-i drumul, a încuviinţat Wang.

Wahram a apăsat pe ecranul mesei şi a apelat o diagramă a sistemului solar: o imagine tridimensională care părea să plutească în interiorul mesei. Sfere în culori holografice vii alcătuiau ceva similar planetariului familiar, deşi Swan a remarcat că existau foarte multe sfere colorate, care erau unite între ele de o sumedenie de linii colorate. De asemenea, sferele nu aveau mărimi proporţionale cu dimensiunile reale ale planetelor şi sateliţilor.

— Imaginea aceasta, a rostit Wahram, a fost generată din analiza lui Alex. Este o încercare de a arăta putere şi potenţialul pentru putere. Un fel de grafic Menard. Mărimea sferelor este determinată de o funcţie compusă a factorilor pe care Alex îi considera importanţi.

Swan a zărit planeta Mercur, mică şi roşie în apropierea soarelui. Toţi membrii Mondragon aveau culoarea roşie, alcătuind o constelaţie de puncte stacojii împrăştiate prin sistem – mici, însă foarte multe. Pământul era uriaş şi multicolor, o aglomerare de sfere ca un snop de baloane cu heliu ţinute în acelaşi pumn. Marte era o sferă verde, aproape la fel de mare ca Pământul. Linii colorate legau sferele între ele, formând reţele, care erau dense prin tot sistemul solar până la Saturn, după care se rarefiau.

— Ce factori? a întrebat Swan, străduindu-se să se calmeze.

Continua să fie uluită, mai degrabă de apariţia lui Genette, decât de atacul asupra staţiei.

— Capital acumulat, a răspuns Wahram, populaţie, sănătatea bio-infrastructurii, statutul şi stabilitatea terraformării, resurse minerale şi volatile, relaţii şi tratate, echipamente militare. Detaliile euristicii ţi le putem da ulterior. Se poate vedea imediat că Marte şi Pământul, considerat ca un tot, sunt mult mai mari decât orice alte puteri în acest moment. Iar China, sfera mare şi roz, este o fracţiune foarte importantă din puterea Pământului. Pe de altă parte, Venus are un potenţial atât de vast, încât este greu de reprezentat, fiindcă în prezent nu are nici pe departe puterea pe care o va avea. Venus şi China sunt colorate în roz, deoarece ambele au relaţii bune cu Mondragon. Poţi să vezi că în triada China-Venus-Mondragon există potenţialul celei mai mari puteri. Alex spunea adesea că dominaţia chineză este norma prestabilită de-a lungul istoriei, cu excepţia scurtei perioade de subjugare faţă de Europa. Poate că-i puţin exagerat, totuşi imaginea vorbeşte de la sine în privinţa situaţiei curente. Se observă de asemenea cât de mici sunt toate celelalte aşezări spaţiale. Rămân mici chiar şi luate laolaltă.

Pe de altă parte, dacă le amplificăm în calcule potenţialul terraformării, aşa cum voi face acum... priveşte! Venus, Luna, galileenii jupiterieni, fără Io, Titan şi Triton devin mult mai mari. Ele reprezintă oportunităţile cele mai interesante pentru mai multă putere în spaţiul cosmic. Asteroizii sunt în majoritate populaţi. Prin urmare, din punctul de vedere al potenţialului pe termen apropiat, Venus şi sateliţii mari reprezintă noile puteri. Iar Venus va fi în curând complet locuibilă şi va cunoaşte o explozie de creştere. Situaţia devine deja ciudată acolo şi o destabilizează pe cea de pe Pământ.

— Bun, şi ce o îngrijora pe Alex? a întrebat Swan. Şi ce propunea ea în privinţa respectivă?

Wahram a inspirat adânc, apoi a expirat.

— Alex a văzut un sistem instabil, care se îndreaptă spre colaps, dacă nu se întreprind unele corecţii. Dorea să stabilizeze lucrurile. Şi considera că sursa fundamentală a problemelor era Pământul.

A rămas privind imaginea, ceea ce i-a subliniat eficient afirmaţia; în mijlocul tuturor culorilor primare limpezi, pâlcul de baloane de carnaval care reprezenta Pământul era atât de ţipător, încât aproape vibra.

— Ce voia ea să facă? a întrebat Swan, simţind un fior de îngrijorare. Vrei să spui că dorea să schimbe lucrurile pe Pământ?

— Da, a rostit apăsat Wahram. Exact. Ştia, bineînţeles, că dorinţa aceasta este una dintre greşelile faimoase ale spaţialilor. Un proiect imposibil, care se va împotmoli cu certitudine. Alex aprecia însă că de acum noi dispunem de suficiente pârghii pentru a juca un rol important. Avea un plan. Mulţi consideram că eram mai degrabă coada care îşi închipuie că ea leagănă câinele, cunoşti expresia? Totuşi Alex ne-a convins că nu vom fi în siguranţă, până când

Pământul nu-şi va rezolva problemele. De aceea am ales să ne alăturăm ei.

— Şi ce-nseamnă asta?

— Am stocat alimente şi animale în terarii şi am înfiinţat birouri terrane în statele prietenoase. S-au încheiat acorduri. Acum însă moartea lui Alex a complicat totul, pentru că ea stabilea personal foarte multe relaţii. Erau acorduri verbale.

— N-avea încredere în quburi, ştiu asta.

— Exact.

— De ce?

— Păi… Poate că n-ar fi cazul s-o spun acum.

După o pauză inconfortabilă, Swan a rostit:

— Spune-mi.

Când Wahram a ridicat fruntea şi i-a întâlnit ochii, femeia i-a aruncat privirea pe care i-ar fi aruncat-o Alex – a simţit-o străbătând-o. Alex fusese în stare să-i determine pe oameni să vorbească, privindu-i în felul acela.

Răspunsul i-a venit însă din partea lui Wang.

— Este vorba despre unele episoade bizare asociate quburilor, a pronunţat el cu grijă, care s-au petrecut pe Venus şi în centura de asteroizi. Incidentele acelea sunt investigate de inspectorul Genette şi echipa lui. Aşa că asta – a arătat spre uşă – s-ar putea încadra în acelaşi tablou general. De aceea, haide s-o lăsăm deoparte până aflăm mai multe. În plus… dacă qubul tău ne înregistrează discuţiile? Ar fi mai bine să-i ceri să blocheze accesul la înregistrările respective.

Wahram i s-a adresat lui Wang:

— Arată-i imaginea sistemului cu puterea quburilor inclusă.

Wang a încuviinţat şi a apăsat iute pe imaginea din masă.

— Reprezentarea aceasta încearcă să includă atât quburile, cât şi IA clasice. Speră să ofere o imagine despre măsura în care civilizaţia noastră este condusă de inteligenţele artificiale.

— Quburile nu conduc nimic, a obiectat Swan. Ele nu iau niciun fel de decizii.

— De fapt, a replicat Wang, iau unele decizii. Lansările feriboturilor sau repartizarea bunurilor şi serviciilor în Mondragon – genul acesta de decizii. Care se dovedesc a forma o parte importantă din activitatea infrastructurii sistemului solar.

— Dar *executarea* nu este decisă de ele, a insistat Swan.

— Ştiu ce vrei să spui. Totuşi priveşte imaginea.

În reprezentarea aceea, i-a explicat, roşul simboliza puterea oamenilor, iar albastrul puterea computerelor; computerele clasice erau colorate în bleu, iar cele cuantice în bleumarin. O sferă bleumarin mare a apărut lângă Jupiter, iar alte pete albastre erau risipite peste tot, majoritatea conectate într-o singură reţea. Oamenii apăreau ca pâlcuri roşii, mai puţine şi mai mici decât petele albastre, cu mult mai puţine conexiuni între ele.

— Ce-i sfera albastră de lângă Jupiter? a întrebat Swan. Voi?

— Da, a zis Wang.

— Iar acum cineva a atacat această sferă albastră care pare imensă.

— Da. Wang s-a încruntat, privind tăblia mesei. Însă nu ştim cine, sau de ce.

După o pauză, Wahram a vorbit:

— Imagini ca aceasta o îngrijorau pe Alex. Ea a iniţiat unele eforturi de abordare a situaţiei. Pentru moment, haidem să ne oprim aici, te rog. Sper că înţelegi.

Ochii de broscoi s-au bulbucat mai mult ca oricând

rostind această rugăminte. Transpira.

Swan l-a privit fix o vreme, apoi a înălţat din umeri. Dorea să argumenteze şi, o dată în plus, şi-a dat seama că era bine să descopere şi altceva decât moartea lui Alex care s-o înfurie. Aproape orice ar fi fost util. Dar în final n-avea să ajute cu nimic.

Wahram a încercat să readucă în discuţie subiectul Pământului.

— Alex spunea că ar trebui să ne gândim la Pământ ca fiind soarele nostru. Toţi ne rotim în jurul lui şi exercită o atracţie uriaşă asupra noastră. Iar din cauza nevoii individuale a spaţialilor pentru sabatice, pur şi simplu nu-l putem ignora.

— Există mai multe motive pentru care nu-l putem ignora, a atras atenţia Wang.

— Corect, a zis Wahram. Bun! Noi suntem decişi să continuăm proiectele lui Alex, iar tu ne poţi ajuta în privinţa asta. Qubul tău are acum lista ei de contacte. Pentru a le păstra pe toate la bord, va fi necesar un efort de proporţii. Ajutorul tău ne-ar putea fi de folos.

Nemulţumită de generalizarea aceea, Swan a examinat iarăşi imaginea de pe masă. În cele din urmă a întrebat:

— Cu ce pământean a lucrat Alex cel mai mult?

Wahram a strâns din umeri.

— Au fost destui, totuşi principalul ei contact de pe Pământ a fost Zasha.

— Serios? a exclamat Swan surprinsă. Zasha al meu?

— În ce sens „al tău“?

— Am fost cândva parteneri.

— N-am ştiut. În tot cazul Alex s-a bizuit clar pe Zasha pentru evaluarea situaţiei de pe Pământ.

Swan fusese vag conştientă că Zasha avusese legături cu Casa Mercur din Manhattan, însă nu-i auzise niciodată pe el

sau pe Alex vorbind unul despre celălalt. Era altă noutate despre Alex şi, brusc, femeia a înţeles că aşa se va întâmpla de acum înainte: nu mai avea să afle lucruri de la Alex, ci despre ea. Acela era felul în care avea să continue să trăiască bunica ei şi, deşi nu însemna mare lucru, era totuşi mai bine decât nimic. Mai bine decât neantul. Iar dacă Zasha lucrase cu ea…

— Bine, a rostit Swan. Când inspectorul vostru ne va lăsa să ieşim de aici, mă duc pe Pământ.

Wahram a încuviinţat nesigur.

— Tu ce vei face? l-a întrebat ea.

Bărbatul a strâns din umeri.

— Trebuie să merg la Saturn şi să raportez.

— O să te mai văd?

— Da, mulţumesc, a spus el, deşi părea uşor alarmat de idee. Mă voi întoarce în curând în Terminator. Consiliul Ligii Saturn a fost contactat de vulcanoizi, care au avut de asemenea nişte acorduri verbale cu Alex. Au început transferuri vulcanoide de lumină spre Saturn şi eu sunt actualmente ambasadorul ligii pe planetele interioare. Aşa că te voi vedea când revii pe Mercur.

Extrase (2)

Simplificarea istoriei ar însemna distorsionarea realităţii. La începutul secolului al XXIV-lea, numărul evenimentelor era prea mare pentru ca toate să poată fi văzute sau înţelese. Tentativele asidue ale istoricilor contemporani de a enunţa o paradigmă acceptată au dat greş, iar noi ne găsim în aceeaşi situaţie acum, privindu-i retrospectiv. Este greu până şi să asamblăm suficiente date pentru a formula o presupunere. Mii de oraşe-state ricoşau prin spaţiu ca nişte bile de pinball, prezente sau absente din cloud-ul de date, şi cumulau spre... ce? Spre aceeaşi încâlceală care fusese dintotdeauna istoria, dar acum elaborată, matematizată, înflorită – utilizând termenul epocii, *balcanizată.* Nicio descriere nu poate fi

noduri de instabilitate, când mai multe stresuri cauzate de presiuni cedează simultan – în cazul acesta, retragerea lui Marte din Mondragon, campania sa contra-imperială pe Pământ şi revenirea sateliţilor jupiterieni pe mai larga scenă interplanetară. Fiind primele aşezări aflate dincolo de Marte, jupiterienele au fost împiedicate de dependenţa de tehnologia lor iniţială, mai puţin dezvoltată, de descoperirea formelor de viaţă pe Ganymede şi Europa, dar şi de radiaţiile intense ale lui Jupiter. Ulterior, strategii de colonizare mai redutabile şi eforturile de terraformare de pe Venus şi Titan i-au determinat pe jupiterieni să-şi reevalueze staţiile, domurile şi corturile Luxemburg ca fiind inadecvate. Chiar dacă Io fusese permanent interzis, ceilalţi trei sateliţi galileeni constituiau laolaltă o suprafaţă cu potenţial enorm, iar soluţionarea conflictelor lor interne şi

angajamentul lor comun pentru terraformare completă au prăbuşit piaţa volatilelor şi au declanşat discontinuităţile non-liniare din următoarele două decenii

reprezentau acum propriile lor experimente inevitabile şi se transformau în ceva ce nu mai fuseseră anterior: augmentaţi, multi-sexuaţi şi, cel mai important, longevivi – la momentul respectiv, cei mai bătrâni aveau în jur de două sute de ani. Însă nici măcar cu o fărâmă mai înţelepţi sau măcar mai inteligenţi. Trist, dar adevărat: probabil că inteligenţa individuală şi-a atins apogeul în paleoliticul superior, iar de atunci suntem creaturi autodomesticite, câini, deşi fusesem lupi. Însă în ciuda acelei diminuări individuale, s-au găsit modalităţi pentru a acumula cunoştinţe şi putere, a compila înregistrări, ca şi tehnici, practici şi ştiinţe

de aceea este posibil să fim mai inteligenţi ca specie decât ca indivizi, totuşi predispuşi spre nebunie şi oricum încremeniţi în perioada – pierdută acum pentru noi – în care oamenii trăiau în tehnologia şi cultura aproape uitate ale balcanizării, anii imediat înainte de 2312…

decât să aştepte: iar asta încă n-a fost confirmat

Liste (3)

alcool, post, însetare, saune, automutilare,

autoprivare de somn, dans, sângerare, ciuperci, imersiune în apă cu gheaţă,

kava, flagelare cu ţepi sau colţi de animale, cactuşi, tabac,

expunere la elementele naturii, alergări pe distanţe lungi, hipnoză,

meditaţie, percuţii şi incantaţii ritmice, ciumăfaie, mătrăgună,

Salvia divinorum, izuri înţepătoare sau aromate, secreţii de broască, sex tantric,

rotire în cercuri, amfetamine, sedative, opioide, halucinogene,

protoxid de azot, oxitocină, ţinerea respiraţiei, săritul de pe stânci, nitriţi, mitragină, frunze de coca, cafeină, enteogene…

etilenul, un gaz enteogenic, răbufneşte din subteran de sub Delfi

SWAN ÎN BEZNĂ

Când au putut părăsi Staţia Io, Swan a pornit spre Pământ.

Prima navă de pasageri care pleca în avalul sistemului era un negruboat. Simţindu-se ea însăşi neagră pe dinăuntru din cauza absenţei lui Alex, Swan a decis să se îmbarce în transportor. Wahram a condus-o, purtând pe chip expresia lui de alarmă de acum caracteristică.

În negruboat, domnea bezna. Era pe cât de negru putea fi, negrul care poate fi găsit într-o grotă din adâncul pământului. Terariul abia se rotea, aşa că gravitaţia era foarte mică peste tot. De aceea oamenii pluteau prin întuneric, goi sau îmbrăcaţi în haine ori costume spaţiale. În jurul clădirilor şi platformelor plutitoare, o societate oarbă ricoşa cu grijă, trăind într-o lume a sunetelor. Oameni-lilieci. Uneori existau interacţiuni, conversaţii, îmbrăţişări; uneori auzeai ţipete de ajutor şi patrulau şerifi care să ofere prim-ajutor – ei utilizau ochelari cu infraroşii pentru a vedea ce se întâmpla. Pentru majoritatea pasagerilor, ideea era tocmai de a fi orbi pentru o vreme. Putea fi o ispăşire, putea fi un mic voiaj mintal; putea fi un nou tip de sex. Swan nu avea aşteptări mari de la negruboat. I se păruse potrivit pentru cum se simţea.

Acum plutea în negru pur şi complet. Avea ochii larg deschişi, totuşi nu vedea nimic: nici propria ei mână ţinută înaintea ochilor, nicio sclipire de lumină nicăieri. Spaţiul în care se afla putea să fie infinit ca şi cosmosul în sine sau un simplu sac care-i fusese tras peste cap. Ici-colo răsunau glasuri, provenite de la diverse distanţe. Toate păreau înăbuşite, ca şi cum în întuneric oamenii ar fi şoptit în mod

natural – deşi mai în faţă în lungul liniei sale centrale, cel puţin aşa părea judecând după forţa gravitaţională slabă de acolo, se desfăşura un soi de joc sau de sport, cu fluierături, bipuri şi rafale de râs. Din altă direcţie răsunau sunete de chitară şi oboi, cântând un duet baroc. Swan s-a propulsat precaut într-acolo, sperând să audă mai bine. Distanţă înjumătăţită, intensitate sonoră dublată. A trecut pe lângă răsuflările gemene ale unui cuplu care făcea sex, sau aşa părea. Acesta era un zgomot care putea atrage o mulţime în aceeaşi măsură ca muzica sau sportul. În negruboat se înregistraseră agresiuni; oamenii făcuseră lucruri teribile, sau cel puţin aşa se zvonea. Practic era greu de crezut că i-ar fi păsat cuiva îndeajuns de mult ca să acţioneze atât de extrem asupra altora. De ce să-i fi păsat? Ce ar fi rezolvat?

Negrul pur şi continuu a început să fie marcat în vederea ei de pete de culoare, apoi de amintiri de imagini care păreau să fie acolo, pe retină. A închis ochii şi barele colorate s-au dublat. Culoare peste tot; i-a reamintit de momentul acela, petrecut cu ani în urmă, când ingerase suita enceledană extraterestră, un act nebunesc pe care de obicei izbutea să nu şi-l amintească. Anahoreţii stând în jurul lumânărilor aprinse; Pauline, abia instalată, avertizând-o să n-o facă; potirul micuţ plin cu *Enceladusea irwinii* şi alte forme microscopice de viaţă enceledană; anahoreţii dându-i-l şi rostind „Înţelegi?“ şi Swan replicând că înţelegea, minciuna cea mai mare din viaţa ei; gustul infuziei, ca sângele; greutatea din stomac; felul cum, după o clipă de pierdere a vederii, lumina lumânărilor revenise şi crescuse prea strălucitoare ca s-o poată privi; vuietul de valuri spărgându-se pe ţărmul lăuntric, totul devenind sclipitor de înţesat de culoare, Saturn părând o prăjitură cu mentă şi cantalup. Da, o perioadă de sinestezie, cu toate simţurile ei clocotind, iar la un moment dat înţelesese brusc

că nu va mai fi niciodată aceeaşi. Era oare înţelept să se infecteze cu o formă de viaţă extraterestră? Nu, nu era înţelept! Ţipase ca şi cum ar fi fost otrăvită, captivă într-un caleidoscop, cu vuiet în urechi, exclamase din nou şi din nou: *Dar am fost... am fost Swan... am fost... am fost Swan...*

Acum s-a străduit pe cât a putut să arunce amintirea aceea în beznă, departe de ea. S-a rotit lipsită de greutate în urma efortului, care-i transformase trupul într-un nod. Pe când se rotea, i s-a părut că oboiul şi chitara erau de fapt îndepărtate unul de celălalt. Să fi fost cu adevărat un duet? Cum funcţiona atunci, dacă distanţă dintre cele două instrumente era de o jumătate de kilometru? În relaţia lor reciprocă ar fi existat un decalaj temporar distinct. A încercat să se focalizeze asupra lor, să audă dacă erau sau nu în armonie. În negrul pur, nu avea s-o ştie niciodată.

A înţeles cu jale că asta va continua pe toată durata călătoriei. Niciun chip de care să se agaţe cu privirea, absolut nimic de văzut – memoria şi imaginaţia i-o vor lua razna, simţurile lihnite lăsate să se rotească flămând vor inventa –, nu va avea drept tovărăşie decât propria ei nefericire. Existenţă pură, gândire neadulterată, dezvăluind ceea ce lumea fenomenală putea să ascundă, dar nu putea să schimbe: vidul din centrul lucrurilor.

Stomacul i-a ghiorţăit şi a mâncat ceva din centură. S-a uşurat într-o pungă din interiorul costumului şi a proiectat punga etanşată spre sol; servoboţii aveau s-o adulmece şi s-o evacueze. Continua să vadă imagini ale chipului lui Alex şi s-a agăţat de ele ca amintiri preţioase de care avea nevoie să se ţină de-a pururi, dar şi ele au făcut-o să geamă. Fără să se poată abţine, a scâncit precum un animal rănit.

— Poate că ai parte de un episod de hipotipoză, a spus

Pauline cu glas tare. Imaginarea vizuală a unor lucruri care nu sunt prezente în faţa ochilor.

— Gura, Pauline. După o vreme, a adăugat: Nu, iartă-mă. Continuă.

— În unele retorici o aporie este o pretinsă dubitaţie înainte de a reveni la atac, ca în Gilbert despre Joyce. Însă Aristotel o defineşte ca o problemă insolvabilă într-o întrebare, care derivă din premise la fel de plauzibile, dar incompatibile. El scrie că lui Socrate îi plăcea să-i aducă pe oameni la aporie, pentru a le demonstra că de fapt nu ştiau ceea ce credeau că ştiau. Pluralul pe care Aristotel îl foloseşte în cartea lui despre metafizică este „aporiai". „Trebuie mai înainte să cercetăm lucrurile care ne nedumeresc dintru început", scrie el. Cuvântul *aporie* a fost ulterior adaptat de Derrida, pentru a simboliza ceva similar petelor albe din înţelegerea noastră, despre care nici măcar nu ştim că există, în ideea că ar trebui să încercăm să le vedem. Ideea nu este chiar aceeaşi, dar se alătură unei constelaţii de înţelesuri pentru cuvânt. *Oxford English Dictionary* face referire la un citat din *Retorica mistică* lui J. Smith scrisă în 1647, care spune că *aporia* se referă la problema „ce faci sau spui într-o situaţie bizară sau ambiguă".

— Ca acum.

— Da. Ascultă mai departe. Termenul grec provine din *a,* „fără", şi poros, „trecere". Însă în mitul lui Platon, Penia, copila sărăciei, alege să fie fecundată de Poros, personificarea belşugului. Copilul lor este Eros, care combină atributele părinţilor săi. Este subliniată ca stranie întruparea inventivităţii în Penia şi a prosperităţii în beţivul şi pasivul...

— Asta nu-i ceva straniu.

— Astfel că deşi Penia nu este Poros, ea nu este nici a-

poria. Ea a fost numită nici mascul, nici femelă, nici bogată, nici săracă, nici inventivă, nici neinventivă. În felul acesta *aporia* devine un termen şi mai intraductibil.

— Eu sunt o aporie. Şi sunt într-o aporie. Acest negruboat.

— Da.

Foarte bine, să vorbeşti şi să gândeşti – „Mulţumesc, Pauline“ –, dar la sfârşit tot mai rămăsese o săptămână prin care să supravieţuiască, iar moartea lui Alex nu dispăruse nicio secundă. Swan plutea în bardo[6], încercând să gândească aşa cum ar fi gândit cineva nenăscut. Plină de dubitaţii, rodul sărăciei. Avea să fie renăscută altă Swan.

Apoi, mai târziu – i s-a părut mult mai târziu, acolo, în spaţiul suspendat al non-timpului, izbindu-se de propriile-i gânduri, care se roteau mereu şi mereu în buclă –, a ajuns să înţeleagă că atunci când soneria din costumul ei va suna şi va anunţa sfârşitul călătoriei, ei o vor decanta pe aceeaşi Swan care intrase. Nu exista scăpare.

— Pauline... spune-mi mai multe. Vorbeşte-mi. Te rog, vorbeşte-mi.

Pauline a spus:

— Max Brod a purtat odată o conversaţie foarte interesantă cu Franz Kafka, pe care i-a relatat-o ulterior lui Walter Benjamin...

---

[6] *Cuvântul tibetan* bardo *înseamnă literal „stare intermediară“, tradus şi ca „stare de tranziţie“ sau „stare liminală“ (n. tr.).*

Extrase (3)

Homo sapiens a evoluat în gravitaţia terrană şi rămâne deschisă întrebarea privitoare la efectele traiului în medii cu *g* subunitar asupra oamenilor

reducere a densităţii osoase între 0,5 şi 5% pe lună în 0-0,1 *g*

s-a arătat că expunerea repetată la incidente de gravitaţie mai mari de 3 *g* creează microaccidente cerebrovasculare şi creşte posibilitatea incidenţei unor accidente cerebrovasculare majore

de-a lungul timpului, comunitatea cercetătorilor biomedicali şi-a modificat opinia nu o dată în privinţa acestor întrebări

exerciţiile aerobice şi de anduranţă compensează parţial efectele fiziologice ale traiului îndelungat în g moderat mică (definită ca fiind între 0,17 *g* pe Lună şi 0,38 g pe Marte), dar există şi probleme insolvabile

menţinerea unei vieţi fizice viguroase diminuează substanţial

la valori ale g sub cea selenară, etiolarea fizică apare în unele organe şi ţesuturi, indiferent de volumul exerciţiilor

rezultate foarte semnificative din punct de vedere statistic în tabelele actuariale sugerează că longevitatea

dincolo de normele istorice este imposibilă fără reveniri frecvente, nu doar într-un mediu de 1 g, ci pe Pământ. Motivele continuă să fie controversate, dar datele în sine sunt foarte clare. Ne propunem să arătăm

un an din şase ani petrecut pe Pământ, fără perioade de absenţă mai lungi de zece ani, sporeşte mult longevitatea. Neglijarea acestei practici duce la un risc sporit de deces cu decenii mai devreme

mediile excesiv de sterile nu pot

faimosul sau notoriul sabatic fusese propus ca exemplu de hormesis sau mitridatism, în care expunerea scurtă la toxine întăreşte organismul împotriva unor doze mai mari

dependenţa de Pământul a celor care locuiesc în spaţiul cosmic este fiziologică şi nu va dispărea, până nu va fi complet caracterizată şi nu-i vor fi efectiv ameliorate toate componentele

inoculări de helminţi (viermi intestinali), bacterii, virusuri etc., imposibil de catalogat, totuşi

de asemenea, posibile efecte psihologice, care determină dificultăţi extreme în definirea cauzelor şi tratamentului

similar ca dificultate intrinsecă cu alte proiecte pe cinci sute de ani

efectele sunt cumulative şi duc la disfuncţie

creşterea longevităţii este o realitate statistică, dar nu o

garanţie pentru un individ specific. Alegerile din viaţă modifică probabilităţile de

terapiile regenerative continuă să îmbunătăţească

cel mai mare salt în graficele de longevitate a apărut la începutul lui Accelerando şi mulţi consideră că n-a fost o coincidenţă. Se declanşează un val de energie când îţi dai seama că poţi trăi mult mai mult decât crezuseşi că ar fi fost posibil. Probleme care complică ulterior tabloul nu devin evidente până

statisticile sunt sugestive, dar cauzele nu sunt deocamdată

viaţa este un complex

MTB, moarte traumatică bruscă, insolubilă

oamenii ar trebui să-şi minimizeze timpul trăit în extreme gravitaţionale, dacă doresc să-şi maximizeze şansa pentru noua durată de viaţă standard extinsă, care se prelungeşte întruna

nicio idee reală despre ce ar putea fi posibil dacă vor continua îmbunătăţirile

am putea trăi mii de

oamenii fac compromisuri, recurg la scurtături. Vor să realizeze lucruri, îşi satisfac plăcerile, dragostea de aventură

să fie nevoiţi să revină pe Pământul murdar şi bătrân, opresiv şi deficient. O planetă cu adevărat tristă

au jurat că vor trăi fără intenţia longevităţii, dar erau tineri atunci

majoritatea spaţialilor bătrâni revin pe Pământ, aşa cum se recomandă, pentru un an la fiecare şapte ani, fiindcă ei trăiesc cel mai mult şi efectul este autoconsiderat

continuă căutarea pentru o explicaţie mai completă.

SWAN ŞI ZASHA

Cele treizeci şi şapte de lifturi spaţiale ale Pământului îşi aveau toate cabinele pline permanent, atât în sus, cât şi în jos. Desigur, continuau să mai existe multe vehicule spaţiale, care aterizau şi decolau, ca şi planoare, care aterizau pe sol şi suiau după aceea cu lifturile; dar, una peste alta, lifturile transportau de departe grosul traficului Pământ–spaţiu. Cu cabinele coborau alimente (un procentaj esenţial din totalul necesar), metale, bunuri manufacturate, gaze şi oameni. Cu cabinele suiau oameni, bunuri manufacturate, materiile comune pe Pământ, însă rare în spaţiul cosmic – acestea erau numeroase, incluzându-le pe cele de natură animală, vegetală şi minerală, totuşi principalele (ca volum) erau pământurile rare, lemnul, petrolul şi solul. Un adevărat flux de masă fizică se deplasa în sus şi în jos, pus în mişcare de contrabalansarea dintre forţa de gravitaţie şi rotaţia Pământului, cu un adaos mic de energie solară care completeze diferenţa.

Rocile-ancore de la extremităţile superioare ale cablurilor lifturilor aduceau cu nişte pacheboturi spaţiale gigantice, deoarece suprafeţele asteroidale originale mai erau doar foarte puţin vizibile; exterioarele erau acoperite cu clădiri, centrale energetice, zone de încărcare a lifturilor şi altele similare. Practic erau porturi şi hoteluri uriaşe şi de aceea extrem de animate. Swan a trecut prin cel numit Bolivar şi s-a instalat într-o cabină a hotelului fără măcar s-o remarce; pentru ea nu fusese decât o serie complicată de uşi, ecluze şi coridoare, care o aduseseră în altă serie de camere. Se resemnase la gândul lungii călătorii descendente spre Quito. Ca o ironie a epocii lor, călătoria în jos pe cablul

liftului avea să dureze mai mult decât unele voiajuri interplanetare, dar era o inevitabilitate. Cinci zile închisă într-un hotel. A petrecut zilele acelea, participând la spectacole cu *Satyagraba* şi *Akhnaten* de Glass şi dansând energic într-un curs epuizant, uneori foarte dur, conceput pentru a-i întări pe oameni pentru 1 g. Uitându-se prin podeaua transparentă, s-a refamiliarizat cu proeminenţa masivă a Americii de Sud, care se contura tot mai detaliat sub ei: oceane albastre de o parte şi cealaltă; Anzii ca o şiră a spinării maronie; micile conuri maronii ale vulcanilor măreţi, văduviţi de zăpada lor.

Planeta era acum aproape complet lipsită de gheaţă, care mai exista doar în Antarctica şi Groenlanda, iar cea din Groenlanda se topea rapid. Nivelul mării era cu unsprezece metri mai sus decât fusese înaintea schimbărilor. Inundarea aceasta a coastelor constituia unul dintre principalele elemente motrice ale dezastrului oamenilor pe Pământ. Ei dispuneau de tehnici de terraformare enorm de puternice în afara planetei, dar care nu puteau fi aplicate aici. De exemplu, nu puteau izbi comete de Pământ. De aceea, clocoteau surfactanţi în siajele navelor, pentru a crea un albedo mai mare, şi încercaseră să injecteze în atmosferă diverse niveluri de bioxid de sulf, imitând vulcanii; însă asta dusese odată la dezastru şi acum nu puteau conveni câtă lumină solară să blocheze. Majoritatea preferinţelor populaţiei şi multe dintre proiectele mai mici iniţiate deja se ciocneau cu alte proiecte propuse sau aflate în desfăşurare. Şi mai existau încă naţiuni-state puternice, care erau în acelaşi timp conglomerate corporatiste; cele două se suprapuneau în dezordine keynesiană, cu sistemul capitalist rezidual, totuşi puternic, conducând mare parte din planetă şi conţinând în interior propriul său feudalism

rezidual, care exista acolo pentru a lupta veşnic împotriva servilor, ceea ce însemna de asemenea împotriva economiei orizontalizate, emergente în Mondragon. Pământul era un haos, un loc trist. Continua să rămână însă centrul poveştii. Trebuia să ai legături cu el, aşa cum spusese dintotdeauna Alex, altfel nimic din ce se realiza în spaţiu nu era real.

În Quito, Swan a luat trenul până la aeroport şi s-a îmbarcat într-o cursă către New York. Cobaltul, turcoazul şi jadul caraibiene erau strălucitor de vii; până şi conturul cafeniu subacvatic al Floridei inundate avea o strălucire de jasp. Luciul ameţitor al Pământului în sine.

Un ocean mult mai oţeliu se spărgea alb de Long Island, când au survolat-o, vibrând şi lunecând prin văzduh. Au aterizat pe o pistă undeva în partea continentală, la nord de Manhattan, şi femeia a ieşit în cele din urmă din diversele containere de călătorie, camere, vehicule, coridoare şi holuri, sub cerul deschis.

Să fie pur şi simplu în exterior, în aer liber, sub cerul albastru, în bătaia vântului – asta iubea cel mai mult la Pământ. Azi, nori pufoşi erau masaţi la vreo trei sute de metri altitudine. Păreau să sosească de peste apă. Swan a ieşit într-un fel de parcare plină cu camioane, autobuze şi troleibuze şi a ţopăit de colo-colo, răcnind spre cer, apoi a îngenuncheat şi a sărutat solul, a scos urlete de lup şi, după ce s-a hiperventilat, s-a întins pe spate pe asfalt. N-a mai stat în mâini; învăţase de mult că statul în mâini pe Pământ era realmente greu. Iar coasta încă o durea.

Prin breşe din stratul de nori putea să vadă albastrul deschis-dar-închis al cerului terran, subtil şi bogat. Semăna cu un dom albastru turtit în centru, poate la câţiva kilometri deasupra norilor – a întins mâna într-acolo – era minunat,

deşi ştia că nu era decât un soi de curcubeu. Un curcubeu complet albastru, care acoperea totul. În sine, albastrul era complex, îngust ca domeniu, dar infinit în cadrul domeniului aceluia. O imagine îmbătătoare pe care o puteai respira – o respirai întotdeauna, trebuia s-o faci. Vântul ţi-o îndesa pe gât! Respiră şi îmbată-te, ah, să fii liberă de toate constrângerile, cu minimum de haine, întinsă pe suprafaţa nudă a unei planete, absorbindu-i atmosfera ca şi cum ar fi fost o *aqua vitae,* simţind-o în piept cum te ţinea în viaţă! Niciun terran pe care-l cunoscuse vreodată nu aprecia aerul aşa cum se cuvenea şi nici nu-şi vedea cerul aşa cum era. De fapt, ei îl priveau rareori.

Swan s-a ridicat şi s-a îndreptat spre doc. Un feribot maritim mare şi uruitor a preluat-o pe ea şi pe mulţi alţii şi, după ce a parcurs un canal aglomerat, a ieşit pe râul Hudson şi s-a îndreptat către Manhattan. Feribotul a intrat într-un doc de pe Washington Heights, însă Swan a rămas pe el şi nava a înaintat după aceea spre centru pe partea dinspre Hudson. Câteva zone din Manhattan rămăseseră deasupra apei, dar insula fusese înecată în majoritate, vechile străzi erau acum canale, oraşul era o Veneţie alungită, o Veneţie cu zgârie-nori, o super-Veneţie – şi arăta foarte frumos. Un clişeu adesea invocat spunea că inundaţia îmbunătăţise oraşul. Fâşia lungă de zgârie-nori aducea cu spinarea unui dragon. Efectul de racursi pe măsură ce se apropiau făcea clădirile să pară mai scunde decât erau în realitate, totuşi verticalitatea le era inconfundabilă şi izbitoare. O pădure de dolmene!

Swan a coborât de pe feribot la pontonul Străzii 30 şi a mers pe podul lat dintre clădiri spre extensia High Line, unde oamenii umpleau pieţele lungi care se întindeau către nord şi sud. Manhattan străbătut pe jos: muncitori împingând cărucioare înguste pe pasarelele aeriene

aglomerate, care conectau cartiere-insule suspendate la diverse înălţimi între zgârie-nori. Terasele de pe acoperişuri erau decorate cu verdeaţă, dar oraşul era în cea mai mare parte o creaţie din oţel, beton, sticlă... şi apă. Ambarcaţiuni goneau pe apa de sub pasarele, pe străzile care erau acum canale aglomerate. Toate pieţele aeriene şi podurile erau ticsite de oameni. Se spunea că mulţimile erau la fel în orice moment din zi sau noapte. Swan s-a strecurat printre corpuri, făcând echilibristică pe linia dintre cele două direcţii de trafic, bucurându-se de toate chipurile pe care le zărea. Erau la fel de eterogene ca în orice masă de spaţiali, totuşi staturile păreau mult mai apropiate de o înălţime medie – de altfel destul de mică –, cu mai puţini micuţi şi înalţi. Feţe asiatice, africane, europene – din toate, mai puţin amerindiene, aşa cum crezuse ea mereu că va fi în Manhattan. Poftim biologie invazivă!

O clădire pe lângă care a trecut pompase apa din vechiul parter şi acum opera acolo într-un soi de cadă uriaşă de aer. Ea auzise despre înflorirea afacerilor imobiliare submarine şi inter-maree. Unii vorbeau despre pomparea apei din sistemul metroului, care continua să funcţioneze în zonele unde avusese trasee supraterane. Dedesubt mişcările apei formau un fundal sonor ambiental uriaş. Voci omeneşti, clipocit de valuri, ţipetele pescăruşilor pe docuri şi vuietul vântului prin canioanele de clădiri; acestea erau zgomotele oraşului. Apa era complet încreţită de valuri şi vălurele ce se intersectau. Înapoia ei, în lungul bulevardului spre vest, cioburi de oglinzi de raze solare întrerupte ricoşau pe râul mare. Asta iubea femeia – se afla sub cerul liber, în loc cu adevărat deschis. Stătea pe o planetă. În oraşul cel mai mare dintre toate.

A coborât ţopăind câteva trepte şi a suit pe un *vaparetto*

care circula pe Eighth Avenue. Era o ambarcaţiune lungă şi joasă, cu locuri pentru cincizeci de persoane, la care se adăugau încă vreo sută de locuri în picioare. Se oprea la fiecare câteva cvartale. Swan s-a rezemat de balustradă şi a privit înainte şi înapoi de-a lungul canalului: un canion, ai cărui pereţi erau clădiri. Cu aspect foarte futurist. A coborât la Strada 26, traversată de o esplanadă lungă, care se întindea spre est până la râul East din Long Island. O mulţime de străzi orientate pe direcţia est-vest aveau deasupra asemenea platforme, iar canalele aglomerate de sub ele erau umbrite aproape tot timpul zilei. Când lumina soarelui se strecura prin fante, proiecta peste tot o strălucire de bronz şi apa albastră devenea de cositor. Newyorkezii nu păreau să remarce efectul acesta, dar, pe de altă parte, aici trăiau douăzeci de milioane de oameni în ciuda inundaţiei şi Swan s-a gândit că frumuseţea nu era complet irelevantă pentru fenomen, chiar dacă oamenii optau să nu vorbească despre ea. Erau tipi duri şi o făceau să râdă. Swan nu era o tipă dură, şi nici newyorkeză, iar locul acesta era uluitor şi ea ştia că localnicii o ştiau. Poftim artă peisagistă!

— „Geografia lumii este unificată doar prin logica şi optica umană“, a intonat ea, „prin lumina şi culoarea construcţiilor artificiale, prin aranjamentele decorative, prin ideile de bine, adevăr şi frumos!“

Puteai să cânţi întreaga predică a lui Lowenthal pe pasarelele Manhattanului şi nimănui nu i-ar fi păsat.

De câte ori putea, ieşea sub lumina soarelui. Aceasta era radiaţia directă a lui Sol Invictus, care-i izbea pielea neacoperită. Era uluitor să poţi sta sub razele solare fără să te ucidă. Acesta era unicul loc din sistemul solar unde o puteai face; biosfera din jurul unei stele era subţire ca pelicula unei bule de săpun. Îngroşarea peliculei vieţii...

poate că acesta era proiectul omenirii. Extinderea peliculei spre exterior, pentru a o îngloba pe Marte, fusese o realizare de excepţie. Extinderea ei spre interior, către Venus, ar fi fost încă şi mai remarcabilă, dar acesta avea să fie mereu locul optim. Nu era surprinzătoare mistica acestei planete bătrâne, lovite de toate transformările vieţii. Metamorfoza se potrivea Pământului şi nu se oprise. Marea inundaţie devenise o prăbuşire norocoasă, determinase o exfoliere într-un stadiu superior. Lumea fusese udată. Flori înmugureau din ramura înfrunzită. Swan se întorsese.

Casa Mercur se găsea lângă Muzeul de Artă Modernă. Multe dintre tablourile muzeului se aflau acum pe Mercur şi aici fuseseră lăsate doar copii; într-un gest neobişnuit, o sală fusese dedicată artei mercuriene. Bineînţeles, Grupul Celor Nouă figura la loc de cinste. Pentru Swan era prea mult soare şi piatră, întotdeauna i se păruse bizar să privească pânza utilizată ca mediu; aducea cumva cu vederea unei sculpturi în fildeş sau a altei antichităţi exotice. Când dispuneai de planetă şi de corpul tău ca pânze, de ce să te mai ocupi cu pătrate de tapet? Era neobişnuit, dar de aceea poate şi interesant. Alex şi Mqaret organizaseră cândva o recepţie pentru Cei Nouă; Swan îi cunoscuse atunci pe mulţi dintre ei şi-i făcuse plăcere să discute cu ei.

A găsit mercurieni strânşi la barul din patioul terasei de pe acoperiş a Casei Mercur, la treizeci de etaje deasupra apei. Majoritatea aveau exoschelete sau brasiere de corp, care, ascunse sau nu de haine, erau evidente pentru Swan prin felul cum stăteau purtătorii lor, care se odihneau confortabil, totuşi uşor nelalocul lor, de parcă ar fi fost în apă. Cei care nu purtau aşa ceva se menţineau mai mult sau mai puţin eroic în poziţie verticală, susţinând greutatea

de pe Pământ cu expresii încordate. Swan însăşi avea o senzaţie similară. Indiferent ce ai fi făcut, 1 g ţi se impunea atenţiei pentru o vreme.

Biroul lor din New York era condus de un terran bătrân pe nume Milan, care avea câte un zâmbet şi o vorbă bună pentru fiecare.

— Swan, scumpo, ce grozav din partea ta să vii!

— Plăcerea-i de partea mea, *iubesc* New Yorkul.

— Binecuvântată fie-ţi ignoranţa, copilo. Mă bucur că-ţi place. Şi mă bucur că eşti aici. Hai să-i cunoşti pe unii dintre noii mei oameni.

Swan a cunoscut o parte din echipa locală, le-a suportat condoleanţele şi le-a oferit o scurtă şi incorectă relatare a călătoriei spre Jupiter. Aveau o mulţime de idei despre „dincolo şi deasupra“ ale lui Mondragon pe care i le-au împărtăşit.

După ce au terminat, Swan l-a întrebat pe Milan:

— Zasha mai e pe-aici?

— Zasha nu va părăsi niciodată oraşul acesta, a răspuns Milan. Tu ar trebui s-o ştii. N-ai fost la combinaţia lui cea mai recentă? Este pe un ponton de pe Hudson.

Swan a luat feribotul înapoi pe Eighth Avenue, a coborât şi a suit pe scări, până a ajuns la un pod pe care putea să meargă spre vest.

Toate vechile pontoane fuseseră acoperite de unsprezece metri de apă, aşa încât trebuiseră construite altele. Unele erau chiar cele vechi, recuperate şi înălţate pe picioroange; altele erau nou-nouţe, utilizând uneori pe cele scufundate drept fundaţii. Docuri plutitoare mai mici umpleau interstiţiile şi erau ataşate de pontoane sau de clădiri din apropiere la nivelul etajului al treilea. Unele dintre ele erau mobile şi se deplasau de colo-colo ca nişte

barje. Linia ţărmului era complicată.

Unele docuri subacvatice aveau acum ţarcuri de acvacultură şi vechiul partener al lui Swan, Zasha, conducea acum o farmacie pe unul dintre ele, cultivând medicamente piscicole şi bioceramice, dar lucrând în acelaşi timp şi pentru Casa Mercur… şi pentru Alex.

Swan telefonase în prealabil şi Zasha a apărut la gardul din sârmă care separa un doc plutitor de marele complex piaza aflat în vestul străzii Gansevoort, la extremitatea sudică a parcului High Line. După o îmbrăţişare scurtă, Z a condus-o la capătul docului, apoi au ieşit pe Hudson într-o ambarcaţiune, un hummer mic şi hidrodinamic, care i-a adus iute în mijlocul râului.

Totul de pe apă se mişca lent, inclusiv apa însăşi. Aici râul Hudson era lat; întregul Terminator ar fi încăput în portul New York. Peste tot se vedeau poduri, unul se distingea pe orizontul sudic îndepărtat. Lui Swan nu-i venea să creadă cât de multă apă era; nici chiar oceanul deschis nu părea să aibă atâta, totuşi acesta nu era nici măcar un fluviu foarte mare, comparativ cu cele cu adevărat mari. Pământul!

Zasha privea scena cu o expresie de mulţumire. În vârfurile zgârie-norilor cei mai înalţi, şiruri de ferestre ardeau de lumina solară reflectată şi toate clădirile străluceau. Insula zgârie-norilor: panorama Manhattanului clasică, improbabilă şi superbă.

— Cum îţi merge? a întrebat Swan.

— Îmi place râul ăsta, a spus Zasha ca şi cum i-ar fi răspuns la întrebare. Bag motorul până în vârful insulei, sau chiar până la Palisade, după care plutesc pur şi simplu la vale. Arunc o undiţă. Uneori pescuiesc nişte chestii uimitoare.

— Şi la Casa Mercur?

Zasha s-a încruntat.

— În ziua de azi spaţialii sunt învinuiţi pentru multe. Cei de acolo sunt ranchiunoşi. Cu cât ajutăm mai mult, cu atât devin mai ranchiunoşi. Fondurile lor de capital de risc continuă totuşi să investească în noi.

— Ca-ntotdeauna, a încuviinţat Swan.

— Da, mă rog, creştere permanentă. Nimic însă nu durează veşnic. Sistemul solar este la fel de finit ca şi Pământul.

— Crezi că se umple? Că ajunge la pragul maxim?

— Mai degrabă la vârful profitabilităţii investiţiei. Dar oamenii se pot simţi furaţi din cauza asta. Oricum se comportă de parcă ar fi furaţi.

Ambarcaţiunea lui Zasha a plutit în derivă pe reflux, până a trecut de Battery şi a apărut panorama ţărmului Brooklyn. Zgârie-norii de la baza lui Manhattan păreau un grup de înotători gigantici, care stăteau laolaltă până la genunchi în râul rece, gata să plonjeze. Printre clădiri, apa se întindea ca o foaie de sticlă şi canalele erau pline cu ambarcaţiuni mici; la fel şi portul, deşi nu la fel de dens. În orice moment puteai să vezi sute de vehicule acvatice. De aici puteau privi pe ambele râuri, Hudson şi East, între care curgeau râurile mai mici, rectilinii, ale străzilor, toate sub cerul noros. O imagine din Canaletto. Reflexiile norilor înălbeau luciul apos al golfului. Era atât de frumos, încât lui Swan i se părea că fusese distribuită într-un film şi s-a clătinat puţin, odată cu legănarea bărcii.

— Simţi gravitaţia? a întrebat Zasha.

— Cam.

— Vrei să rămâi la mine peste noapte? Mi s-a făcut foame.

— Sigur că da. Mulţumesc.

Zasha a pilotat barca spre vest, traversând râul, către un

canal de pe aripa Jersey, care ducea în vest. Greu de spus dacă era un canal sau un golfuleţ. Spre interior, se lărgea înspre nord şi Zasha a virat într-acolo şi a andocat la un ponton din lemn care se întindea într-un lac puţin adânc. Cartiere întregi coborau panta drept în apă. Latura de est a Americii de Nord fusese dintotdeauna un ţărm inundat, dar acum era mai mult ca oricând.

Au suit panta sub un amurg violent, care amesteca lipsit de gust portocaliul şi rozul. În astfel de momente, cerul răsăritean era cel care oferea adevăratul spectacol, mai subtil, totuşi splendid. Nimeni nu privea însă într-acolo.

Locuinţa lui Zasha era minusculă, lângă o lizieră, construită manual şi şubredă ca în orice favelă sau mahala pe care o văzuse vreodată Swan.

— Ce-i aici?

— Face parte din Meadowlands.

— Ai voie să-ţi faci propria ta casă aici?

— Cine te-ntreabă? De fapt beneficiez de o chirie uriaşă, dar Casa Mercur îmi oferă un mic supliment, ca să mă ţină aici, departe de ei.

— Greu de crezut.

— Oricum, e-n regulă. Îmi place naveta pe care o fac.

Swan s-a aşezat recunoscător într-un fotoliu decrepit şi şi-a privit vechiul partener învârtindu-se de colo-colo în penumbră. Trecuse mult de când cutreieraseră împreună sistemul solar, construind terarii şi crescând-o pe Zephyr; ba chiar trecuse mult de când murise Zephyr. Iar ei nu se înţeleseseră niciodată foarte bine şi se separaseră la scurt timp după dispariţia ei. Swan a recunoscut totuşi felul cum Zasha se gârbovea peste plită, aşteptând să fiarbă apa în ceainic şi afişând o privire cunoscătoare şi misterioasă, pe care a recunoscut-o de asemenea.

— Aşadar ai lucrat cu Alex? a rostit ea.

— Păi, da, a răspuns Zasha şi i-a aruncat o privire scurtă. A fost şefa mea. Ştii ce-nseamnă asta.

— Nu-nţeleg ce vrei să spui.

— Vreau să spun că te iubeşte şi are grijă de tine, iar tu faci exact ce doreşte ea.

Swan a trebuit să râdă.

— Da, sigur că da. A reflectat la cuvintele bărbatului, ignorând durerea. Cumva, ea s-a adaptat la ce aveai tu nevoie. Te-a ajutat să capeţi ce-ţi trebuia.

— Da. Ştiu ce vrei să spui.

— Bun, dar, fii atent… acum ea nu mai este şi mi-a lăsat un mesaj. Practic m-a folosit drept curier pentru Wang de pe Io şi a descărcat de asemenea ceva în Pauline. A spus c-a făcut totul pentru eventualitatea în care ar păţi ceva.

— Ce vrei să zici?

Swan a descris vizita spectrului lui Alex… plicurile… călătoria ei spre Jupiter şi intrusul de pe Io.

— Am auzit despre incident, a încuviinţat Zasha. N-am ştiut că erai acolo.

S-a încruntat spre ceainic, cu faţa albăstruie în strălucirea plitei.

— Ce-ai lucrat tu cu Alex? a întrebat Swan. Şi de ce nu mi-a spus nimic despre asta în mesajul pe care mi l-a lăsat? Ea… este ca şi cum aş fi fost o simplă curieră pentru ea, iar Pauline un soi de seif de valori.

Bărbatul n-a răspuns.

— Haide, spune-mi, a insistat Swan. Mie-mi poţi spune. De la tine pot accepta. Sunt obişnuită să-mi spui cât de nepricepută sunt.

Zasha a expirat apăsat şi a turnat ceai în două ceşti. Abur în amurg, prinzând lumină de undeva. Z i-a întins o ceaşcă, apoi s-a aşezat pe un scaun de bucătărie vizavi de ea. Swan şi-a încălzit palmele în jurul ceştii.

— Sunt chestii despre care nu pot vorbi…

— Haide, termină cu prostiile!

— … şi chestii despre care *pot vorbi.* Alex m-a implicat într-un grup care urmăreşte nişte quburi bizare. Asta a fost interesant, dar a vrut să rămână confidenţial, alături de alte chestii la care lucra. Poate că Alex nu te credea foarte capabilă să păstrezi confidenţialitatea.

— De ce ar fi crezut *aşa ceva*?

Până şi Zasha cunoştea însă trei sau patru cazuri în care Swan fusese indiscretă, iar Swan cunoştea mai multe.

— Acelea au fost accidente, a continuat ea. Şi nici măcar n-au fost nişte accidente importante.

Zasha a sorbit precaut din ceai.

— De acord, dar poate că părea că se îndesesc. Trebuie să recunoşti că nu mai eşti aceeaşi persoană ca în trecut. Ţi-ai ticsit creierul de augmentări…

— Nu-i adevărat!

— Mă rog, tot sunt vreo patru-cinci. Mie nu mi-a plăcut din capul locului. Când dezvolţi partea religioasă a lobului temporal, te poţi transforma într-un ins foarte diferit, ca să nu mai amintesc de riscul epilepsiei. Iar acela n-a fost decât începutul. Acum ţi-ai băgat în tine şi chestiile animalice, o ai pe Pauline care înregistrează tot ce vezi – să ştii că nu-i neglijabil. Îţi poate căşuna. Sfârşeşti prin a fi un fel de creatură post-umană. Sau cel puţin o persoană diferită.

— Haide, Z, ce naiba! Sunt aceeaşi persoană ca-ntotdeauna. Şi tot ceea ce faci îţi poate căşuna! Nu poţi îngădui ca asta să te oprească. Consider că tot ce mi-am făcut mie face parte din a fi om. Vreau să zic… cine nu le-ar fi făcut, dac-ar fi putut? Mie mi-ar fi fost ruşine să nu le fi făcut! Nu-i vorba despre a fi *post* uman, ci despre a fi *complet* uman. Ar fi o prostie să nu faci lucrurile bune, atunci când poţi, ar fi *anti*-uman.

— Păi, a zis Zasha, ţi-ai făcut chestiile alea şi ai încetat imediat după aceea să mai proiectezi terarii.

— Îmi ajunsese! Noi trecuserăm oricum de faza de design; ei n-aveau decât să construiască pur şi simplu mai multe terarii la fel. Şi oricum multe din cele pe care le-am făcut au fost de-a dreptul stupide. N-ar fi trebuit să fi creat Ascensiuni la momentul ăla, trebuia să purtăm biomurile tradiţionale dincolo de extincţie. Încă mai avem nevoie de ele! Să fiu sinceră, nu ştiu unde ne-au fost minţile.

Zasha a fost surprins de cuvintele ei.

— Mie-mi plac Ascensiunile. Ajută la dispersia genetică.

— Într-o măsură prea mare. Oricum, nu asta-i ideea. Ideea este că doream să-ncerc lucruri diferite şi am făcut-o.

— Ai devenit artistă.

— Am fost dintotdeauna artistă. Atât doar că am schimbat mediul de expresie. Şi nici asta nu pot spune c-am făcut-o cu adevărat. Doar m-am focalizat. A fost ceea ce doream. Haide, Zasha, nu fac altceva decât să trăiesc o viaţă omenească. Faptul că tu refuzi oportunităţile astea nu te face mai uman, ci te face doar regresiv. Nu merg nici măcar pe-atât de departe pe cât merg alţii. N-am al treilea ochi şi nu mi se fracturează coastele la orgasm. Atât doar că…

— Atât doar că ce?

— Nu ştiu. Încerc lucruri care sună bine.

— Şi au funcţionat toate pentru tine?

Swan a rămas tăcută în amurg, undeva în New Jersey. Afară era cerul liber al Pământului.

— Nu. O pauză lungă. De fapt, dacă vrei să ştii adevărul, am făcut lucruri mai rele decât cele pe care le ştii tu.

Zasha a fixat-o cu privirea.

— Nu sunt sigur că vreau să aflu.

— Ha-ha-ha. Acum când mă gândesc mai bine îmi dau

seama că şi Alex le ştia, pentru că-i povestisem lui Mqaret despre ele.

— El nu-i spunea în mod automat totul lui Alex.

— Nu l-am rugat să n-o facă.

— Bun, a zis bărbatul. Atunci poate că ea ştia. Este ceva mai rău decât creierele animalice? Ceva mai rău decât un qub în craniul tău? Nu contează, *nu vreau* să ştiu. Dar poate că Alex ştia şi poate că avea chestii pe care…

— Pe care n-avea încredere să mi le spună.

— Pe care trebuia să le ţină pentru ea. Şi uită-te la tine, în ce hal ai ajuns.

— N-am ajuns în niciun hal!

Deşi coasta o durea cu adevărat rău, presată de indignarea ei. Şi era copleşită de durere pentru Alex… iar acum, în plus, era furioasă şi pe ea însăşi.

— După cum vorbeşti, eşti dată peste cap, a observat Z. De-a lungul timpului ai avut cinci-şase reglaje cerebrale, ţi-ai pus un qub în cap – de fapt, orice era la modă pe atunci.

— Da-da-da.

— Mai gândeşte-te la asta!

Swan şi-a aşezat ceaşca de ceai pe masă.

— Cred c-o să ies să mă plimb niţel.

— Foarte bine. Ai grijă să nu te rătăceşti. O să gătesc ceva cât eşti plecată, să zicem vreo patruzeci şi cinci de minute.

Swan a ieşit din casă.

În faţa uşii, şi-a scos balerinii şi i-a îndesat în buzunar, apoi şi-a înfipt degetele de la picioare în ţărână şi le-a mişcat alene. S-a aplecat din mijloc ca o balerină, şi-a înfipt şi mâinile, a ridicat degetele la nări şi a inspirat. Ţărână, ambrozia cea mai minunată. Avea gust de ciuperci înnoroiate.

Soarele apusese. Un drum asfaltat trecea pe lângă o

mlaştină, verde şi galben, vântul legăna păpurişul de acolo. Ea a mers direct pe pământ, pe lângă asfalt, şi s-a uitat la mlaştină şi la cer. De cealaltă parte a drumului, câteva clădiri vechi erau cuibărite sub un pâlc de copaci. Dincolo de ele se ridicau şiruri de blocuri vechi cu apartamente. Orăcăit de broaşte. Swan s-a aşezat pe malul mlaştinii şi a văzut punctele negre, jumătate afară din apă, jumătate înăuntru. Un cor de broaşte, orăcăind. A ascultat pentru o vreme, uitându-se la mlaştina sub vânt şi a înţeles la un moment dat că era un fel de dialog. Dacă o broască spunea „ribit“, toate celelalte repetau cuvântul o vreme, în sus şi în jos pe drum, cât de departe putea Swan să audă, până când, într-o pauză momentană, una orăcăia „robot“ şi toate repetau asta o vreme. După aceea alta trecea la „limit“ şi celelalte se porneau, de parcă i-ar fi vorbit ca un cor antic grec, metamorfozat în broaşte. Atât de multe limite! Atât de mulţi roboţi. Ceata cea mai apropiată de ea contribuia doar la răstimpuri, umflându-şi scurt guşa, apoi orăcăind. Altfel era perfect nemişcată, cu excepţia unei infime mişcări a globilor oculari pe care femeia o putea zări în crepuscul, o clipire lichidă, mereu alertă.

— Răbit! a orăcăit într-o pauză şi Swan a exclamat:

— Bravo! după care a repetat alături de ele.

Octombrie pe emisfera nordică a Pământului, atât de strălucitor şi atât de plin. Toate interfeţele ei corp-planetă zumzăiau. Pe neaşteptate, viaţa în spaţiul cosmic a părut un coşmar dezolant, un exil în vid, toţi încuiaţi în incinte de izolare senzorială, separaţi, virtuali, augmentaţi. Aici realul era real.

— Răpit!

— Răpit răpit răpit răpit…

Momentul în sine, răpit lor pe măsură ce se derula. Iat-o pe ea, trecând prin spaţiu. Efemeritatea clipei prezente.

Apusul într-o mlaştină, într-un univers trecător, straniu, misterios. De ce ar fi trebuit ceva să fie aşa? Vântul era rece, în nori mai rămăsese puţin clarobscur. Se părea că va ploua. Frunzele iederii ţepoase de pe sol erau roşii precum cele de arţar. Mlaştina era ca o persoană care răsufla. Ciori zburau pe deasupra, croncănind, îndreptându-se către oraş şi insulele lui de căldură. Swan ştia puţin din limbajul ciorilor; ele îşi spuneau una alteia „Cra, era, era“, ca acum, flecărind pur şi simplu, după aceea una ţipa un cuvânt atât de clar, încât intrase în limba engleză – „Hawk![7] “ –, şi se împrăştiau toate. Evident, *crow* termenul englez pentru *cioară,* provenea din graiul lor. În sanscrită se spunea *kaaga.* Cuvinte importate din altă limbă.

Lângă clădirile din preajma copacilor se zăreau nişte oameni. Erau cumva mici. Împovăraţi. Putea fi atât de aproape de marele oraş? Oare aceasta era cu adevărat parte din oraş, parte din ceea ce-l făcea să funcţioneze, nu doar ţinuturile umede, ci mulţimile de oameni sărmani, care trăiau în ruinele pe jumătate scufundate? Apăsarea planetei începea s-o tragă în jos. Oamenii de acolo semănau cu figuri din Bruegel, oameni din secolul al XVI-lea, cocârjaţi de timp. Poate că aceştia erau cei care trăiau o viaţă adevărată, iar ceea ce făcea ea în spaţiu nu era decât diletantismul unor aristocraţi cu minţile rătăcite. Poate că de fapt Swan ar fi trebuit să trăiască aici şi să construiască, poate case, mici dar funcţionale, un gen diferit de goldsworthy-uri. Sub cerul liber, în lumina totală a soarelui – luxul complet al realului. Unica lume reală. Pământul, paradis şi iad deopotrivă – paradis natural, iad uman. Cum putuseră ei face aşa ceva, cum putuseră să nu încerce mai energic?

Poate că o făcuseră. Poate că încercarea includea zborul

---

[7] Uliu *în lb. engleză (n. tr.).*

în spaţiul cosmic, ca un soi de speranţă disperată. Azvârlirea de pe Pământ ca într-o păstaie, în spaţiu, unde era sigur că vei îngheţa, vei putrezi şi te vei transforma înapoi în ţărână. Ţărâna aceasta, de lângă marginea drumului. Swan s-a întins pe ţărână, evitând iedera ţepoasă; s-a foit, apoi, ca şi cum ar fi încercat să se îngroape în ea. Un spaţial regulând ţărâna – probabil că ei vedeau asta tot timpul şi nu mai erau impresionaţi de acum. Probabil că gândeau: Bieţii oameni pierduţi. Pentru că în spaţiu nu exista nimic de felul acesta – nici vântul şi cerul uriaş de deasupra ei, aproape noapte acum, cu umiditatea care nu era încă nor… O, cum putuseră ei să plece! Spaţiul cosmic era un vid, un neant. Îl populaseră, doar prin construirea de cămăruţe, de bule mici; oraşul şi stelele, sigur că da, însă asta nu era suficient! Între ele trebuia să existe o lume! Acesta uitau orăşenii. Şi într-adevăr în spaţiu era mai bine să uite, altfel ar fi înnebunit. Aici puteai să-ţi aminteşti şi totuşi să nu înnebuneşti… nu tocmai.

Dar ce trist era. Murdar, ţipător, ponosit. Jalnic. Trist până la tulburare, până la o disperare acută. Faptul că ei îl lăsaseră să ajungă aşa. Faptul că ea îşi făcuse ceea ce-şi făcuse. Până şi Zasha considera că mersese prea departe şi Z. Era foarte tolerant. Ar fi rămas cu Swan, poate, dacă ea n-ar fi luat-o razna. Iar acum ea nu mai era persoana cu care Zasha făcuse un copil, Swan o simţea, chiar dacă nu ştia exact ce anume se schimbase. Doar dacă nu erau microbii enceledani din ea… În tot cazul o persoană stranie. Unicul loc care o făcea realmente fericită o făcea în acelaşi timp foarte tristă. Cum avea să aplaneze asta, ce însemna?

S-a ridicat în capul oaselor. A stat acolo, pe pământ, simţindu-l gloduros.

A zărit o mişcare cu coada ochiului şi a încercat să sară în picioare, a apreciat greşit gravitaţia şi a căzut înapoi. A mijit ochii în semiîntuneric:

Un chip. Două chipuri; mamă şi fiică. Asta era foarte clar: părea partenogeneză. Razele lunii se frângeau abia acum de strălucirea cerului de peste oraş.

Fata a păşit spre Swan. A rostit ceva într-un grai pe care Swan nu l-a recunoscut.

— Ce-i? a întrebat Swan. Nu vorbeşti engleza? Fata a clătinat din cap, a mai rostit ceva. S-a uitat în jur, s-a adresat cuiva dindărăt.

Alte două siluete au apărut lângă ea, mai înalte şi mai masive. Doi bărbaţi, tineri. S-au aplecat şi au murmurat cu fiica.

— Ai antibiotice? a întrebat unul dintre ei. Vărul meu e bolnav.

— Nu, a răspuns Swan, nu le port cu mine.

Deşi poate că centura ei avea ceva, nu era nici măcar sigură.

Ei s-au mai apropiat un pas.

— Cine eşti? a spus unul. Ce eşti?

— Vizitez nişte prieteni, a zis Swan. Pot să-i chem. Tinerii s-au apropiat de ea, clătinând din capete.

— Eşti o spaţială, a spus primul şi celălalt a adăugat:

— Ce faci aici?

— Trebuie să plec, a zis Swan şi a pornit spre drum, însă cei doi au prins-o de braţe.

Strânsoarea lor a fost atât de puternică, încât nici măcar n-a încercat să se smulgă, pentru a se elibera.

— Hei! a exclamat sonor.

Primul vorbitor a strigat spre întunericul dinapoia celor două femei:

— Kiran! Kiran!

Altă siluetă s-a materializat din beznă – tot un bărbat tânăr, cel mai înalt dintre toţi, dar slăbănog. Cei doi care o ţineau pe Swan o prinseseră într-un fel care-i lăsa impresia că n-o făceau pentru întâia oară.

Nou-sositul a fost surprins de vederea lui Swan şi a adresat câteva cuvinte tăioase celor care o imobilizaseră, într-o limbă necunoscută femeii. Între ei s-a derulat o conversaţie rapidă, insistentă; Kiran nu părea încântat.

În cele din urmă a privit-o pe Swan.

— Vor să te ţină pentru bani. Mai lasă-mă o secundă.

Alte discuţii apăsate în graiul necunoscut. Kiran părea să-i neliniştească sau să-i facă să bată în retragere; după aceea s-a apropiat şi a luat-o pe Swan de braţ, strângând-o o dată, scurt, parcă pentru a-i transmite un mesaj, iar celorlalţi le-a adresat un gest din cap, ca un şfichi. Le spunea ce să facă. Cei doi au încuviinţat până la urmă şi cel care vorbise primul i-a spus lui Swan:

— Ne-ntoarcem imediat.

După care au dispărut amândoi în noapte.

Swan l-a privit pe Kiran în ochi, iar el a făcut o grimasă şi i-a dat drumul braţului.

— Sunt verii mei, i-a spus. Au avut o idee proastă.

— O idee stupidă, a zis Swan. Ar fi putut să-mi fi cerut pur şi simplu să-i ajut. Ce le-ai spus?

— Că te voi ţine aici, până vin ei cu maşina mamei lor. Cred c-ar trebui să pleci imediat.

— Condu-mă, i-a zis Swan. Vreau să fii cu mine, în cazul în care ei se-ntorc.

Sprâncenele lui s-au ridicat pe frunte şi tânărul a privit-o cu atenţie. După un timp a spus:

— Bine.

Au mers repede pe drum.

— O să ai necazuri pentru asta? a întrebat Swan la un

moment dat.

— Da, a zis el posac.

— Ce-ţi vor face?

— O să-ncerce să mă bată. Şi-o să le spună bătrânilor. Braţele continuau s-o ardă acolo unde fuseseră ţinute strâns şi obrajii o frigeau. S-a uitat la tânărul încruntat care mergea alături. Arăta bine. Şi o scosese, fără să ezite nicio clipă, dintr-o situaţie neplăcută. Şi-a reamintit cât de tăios îi fusese glasul când vorbise cu verii lui.

— Vrei să pleci?

— Cum adică?

— Vrei să mergi în spaţiu?

După o pauză, el a rostit:

— Poţi face asta?

— Da, a zis ea.

S-au oprit lângă casa lui Zasha şi Swan l-a cercetat cu atenţie. Îi plăcea cum arăta. El a privit-o cu o expresie de curiozitate, întrebător, entuziast. Femeia a simţit un fior.

— Prietenul meu, care locuieşte aici, este diplomat pentru Mercur. Aşa că... intră, dacă vrei. Dacă doreşti, te putem duce acolo sus, s-a uitat ea scurt spre cer.

El a şovăit.

— N-o să mă... băgaţi în necazuri?

— Eu *o să te bag* în necazuri. Necazuri în spaţiu. A pornit spre casă şi tânărul a urmat-o după o clipă. Swan a deschis uşa.

— Zasha? a rostit.

— O clipă! a strigat bărbatul din bucătărie.

Tânărul o fixa din ochi, întrebându-se dacă putea avea încredere în ea.

— Ei te-au numit Kiran? a rostit Swan.

— Da, Kiran.

— Ce limbă vorbeaţi?

— Telugu. Din sudul Indiei.

— Ce faceţi aici?

— Aici trăim, acum.

Aşadar era deja un exilat. Şi pe Pământ existau o mulţime de cerinţe pentru rezidenţa imigranţilor; era posibil ca el să nu le îndeplinească.

Zasha a apărut în pragul bucătăriei, ţinând un burete de spălat vase în mână.

— Hopa! Cine-i el?

— Se numeşte Kiran. Prietenii lui au vrut să mă răpească şi el m-a ajutat să scap. În schimb, i-am spus că-l voi scoate de pe Pământ.

— Nu se poate!

— Ba se poate. Aşa că... uite-ne. Şi trebuie să-mi respect cuvântul.

Zasha a privit-o sceptic.

— Ce-i ăsta, deja sindromul Stockholm? S-a uitat apoi la tânăr, a cărui privire era fixată asupra lui Swan. Sau sindromul Lima?

— Ce sunt alea? a întrebat Kiran, fără să-şi mute privirea.

Zasha a schiţat o grimasă.

— Sindromul Stockholm este când ostaticii devin înţelegători faţă de răpitorii lor şi le susţin cauza. Sindromul Lima este când răpitorii încep să ţină la victimele lor şi le eliberează.

— Nu există şi un sindrom „Răscumpărarea căpeteniei pieilor roşii“[8]? a replicat tăios Swan. Haide, Z! Ţi-am spus, el m-a salvat. Ce sindrom e ăsta? Vreau să răsplătesc o favoare şi am nevoie de ajutorul tău. Nu mai încerca să preiei controlul situaţiei, aşa cum faci întotdeauna.

Zasha i-a întors spatele cu o expresie încruntată. A căzut pe gânduri, după care a strâns din umeri.

---

[8] *Povestire scrisă în 1910 de O. Henry (1862-1910) (n. tr.).*

— Îl putem scoate, dacă ţii cu tot dinadinsul. Va trebui să apelez la un prieten care m-ajută cu genul ăsta de lucruri. Lucrează la liftul Trinidad-Tobago, este un hawala[9]. Avem un soi de acord de trecere, deşi după asta o să-i fiu îndatorat. Ceea ce-nseamnă că tu-mi vei fi îndatorată.

— Eu îţi sunt mereu îndatorată. Cum ajungem la Trinidad?

— În servieta diplomatică.

— Poftim?

— Cu un jet privat. Va trebui să facem rost şi de o ladă cu viermi.

— O... ce?

— Avem un sistem. Întotdeauna trebuie să fie o ladă cu sol sau cu viermi şi există înţelegerea că nu va fi inspectată.

— Viermi? a repetat Kiran.

— Exact, i-a răspuns Zasha şi a zâmbit încântat. O să te scot de pe planetă din cauza domnişoarei Stockholm, dar, ţinând seama de circumstanţe, trebuie să procedăm neoficial. Asta înseamnă să recurgem la sistemele de care dispunem. Aşa că s-ar putea să sui într-o ladă mare, plină cu viermi, da? Ai ceva împotrivă?

— Nicio problemă, a zis Kiran.

---

[9] Hawala *este un sistem neoficial de transfer al valorilor bazat pe onoare şi încredere, utilizat în Orientul Mijlociu, Africa de Nord şi India (n. tr.).*

Extrase (4)

La sfârşitul perioadei de acreţie planetară, acum 4,5 miliarde de ani, existau mai multe planete ca în prezent, toate afectându-se reciproc prin rezonanţe orbitale şi forţă gravitaţională, astfel încât uneori intrau în coliziuni. Făcuseră asta vreme de un miliard de ani şi aceasta era ultima etapă a procesului de acreţie. În decursul ei, absolut toate planetele interioare au suferit cel puţin un impact de proporţii.

O planetă numită Theia a crescut în punctul 15 al Pământului, până a ajuns la mărimea lui Marte, după care a suferit o coliziune cu Pământul. L-a izbit sub un unghi de patruzeci şi cinci de grade, având viteza sub patru kilometri pe secundă – deloc rapid în termeni astronomici. Nucleul din fier al lui Theia a intrat în nucleul Pământului, cu care s-a contopit, iar mantaua lui Theia şi o parte din mantaua Pământului au fost proiectate pe orbită. Momentul unghiular imprimat de ciocnire a rotit atât de rapid Pământul, încât ziua dura cinci ore. Din materialul ejectat au acreţionat destul de rapid doi sateliţi; estimările variază între o lună şi un secol. Satelitul mai mic s-a prăbuşit în cele din urmă peste celălalt, producând munţii crestaţi de pe faţa antiterrană a satelitului rezultat, Luna.

Cam în acelaşi timp, o planetă mică cu diametrul de trei mii de kilometri a lovit Marte şi creat Bazinul Borealis, care este practic emisfera nordică a lui Marte, aflată cu şase kilometri sub nivelul celei sudice.

Venus a fost izbită de o planetă de mărimea lui Marte, creând un satelit ca al Pământului, numit Neith; după zece milioane de ani, alt impact i-a conferit lui Venus mişcarea

retrogradă lentă. Modificarea aceasta a rotaţiei l-a încetinit pe Neith, care a căzut spre Venus, cu care s-a contopit.

Mercur a fost lovit de o proto-planetă care avea jumătate din mărimea ei; din cauza vitezei şi a unghiului de impact, mantaua lui Mercur a fost smulsă şi împrăştiată pe orbita sa. În mod normal, Mercur ar fi recuperat bucăţile acelea, dar în cele patru milioane de ani cât ar fi durat procesul respectiv, majoritatea materialului a fost împins în exterior de radiaţia solară şi astfel n-a mai revenit niciodată la Mercur. Până la urmă, aproximativ şaisprezece cvadrilioane de tone din crusta lui Mercur au sfârşit pe Pământ, iar o cantitate şi mai mare a ajuns pe Venus. Din Mercur a rămas doar 70%, partea cea mai grea, în esenţă nucleul planetei. De aceea are gravitaţia marţiană, deşi diametrul mai mic decât al lui Titan.

Ceva mai târziu, planetele tinere Jupiter şi Saturn au intrat într-o rezonanţă orbitală 1/2, cu Jupiter rotindu-se în doi ani pentru fiecare an de rotaţie al lui Saturn. Aceasta a creat o undă gravitaţională combinată foarte puternică, care s-a deplasat prin sistemul solar cu intensitate variabilă, în funcţie de poziţiile relative ale celor două gigante. La apogeul său, unda aceasta nouă a propulsat-o pe Neptun, care apăruse imediat în vecinătatea lui Saturn, în direcţia opusă soarelui! Neptun a trecut pe lângă Uranus, trăgând-o de asemenea către exterior. Abia atunci cele două gigante gazoase mai mici au sfârşit pe orbitele actuale.

Între timp, aceeaşi undă de rezonanţă Jupiter-Saturn a prins asteroizi în interiorul orbitei lui Jupiter şi i-a azvârlit ca pe nişte bile de pinball prin tot sistemul, în perioada cunoscută ca Bombardamentul Meteoritic Târziu, acum 3,9 miliarde de ani. Toate planetele interioare şi sateliţii au fost zguduite de impacturi, ajungându-se ca suprafeţele lor să

fie adesea oceane de rocă topită.

Epoca Marilor Impacturi! Bombardamentul Meteoritic Târziu! Să nu se mai afirme niciodată că uriaşul carusel este complet fix şi regulat în mişcări – că nu seamănă uneori mai degrabă cu un vârtej de maşinuţe tamponabile. Urmându-şi imutabil legile, gravitaţia, misterioasa gravitaţie, interacţionează cu materia şi, cumva, rezultă o mişcare complexă. Unde invizibile care proiectează bolovani în toate direcţiile.

Şi dacă în istoria umană există de asemenea unde invizibile? Pentru că, finalmente, se aplică aceleaşi forţe. Care au fost marile impacturi care au făcut din noi ceea ce suntem? Oare o nouă rezonanţă va crea o undă şi ne propulsa într-o nouă direcţie? Pătrundem în propriul nostru Bombardament Meteoritic Târziu?

KIRAN ŞI SWAN

Totul s-a schimbat din clipa în care Kiran a văzut-o pe femeia pe care o prinseseră verişorii lui. Era vârstnică, înaltă, arătoasă. Se mişca de parcă ar fi înotat. A ştiut imediat că era o spaţială şi că răpirea era o idee teribil de proastă. După aceea totul s-a derulat prea rapid pentru ca el să poată decide cu adevărat ce să facă. Asta i se întâmpla când era la ananghie: se privea pe sine acţionând, cumva din spate şi dintr-o parte. Oamenii spuneau că era un tip imperturbabil, dar de fapt era lent. Totuşi părea să i se întâmple lucruri bune.

Părul ei era negru; părea chinezoaică sau mongolă. Avea ochii căprui, cu o pată albastră micuţă, în partea de jos a unui ochi; într-adevăr ochii ei fuseseră cei care-l captivaseră. Era ca o coincidenţă – fetele de acasă aveau aceiaşi ochi negri cu partea albă foarte luminoasă – era irezistibil pentru el. Spaţiala îl privise în clipa în care o prinsese de braţ, pentru a-i arăta cât de mult dorea să fie liberă – o privire foarte vehementă, de parcă ar fi ştiut cum era să fie captivă şi se temea. L-a şocat cât de expresiv îi era chipul, cât de ferm îi captase atenţia. Prietenul ei Zasha numise asta sindromul Lima… poate că aşa era. Poate că acum el era un peruvian incompetent.

Însă avea să pornească spre spaţiu. Asta însemna să plece… dar le putea trimite bani rudelor. Oricum ele se plictisiseră să mai încerce să se descotorosească de el. Putea să plece şi să vadă ceea ce visase dintotdeauna să vadă – adică, de fapt, absolut orice, dar mai cu seamă spaţiul cosmic, care-l fascinase din copilărie. Marte, asteroizii… oriunde în spaţiu. Toţi auzeau istorii.

Femeia a şofat maşina cu care au mers la Newark. Înghesuit în locul micuţ dinapoia ei, Kiran a început să înţeleagă că se întâmpla cu adevărat – ceva, oricum. Verii lui idioţi n-aveau să fie în stare să-l găsească şi să-l bată. O viaţă nouă; a început să tremure uşor, ca şi cum *el* ar fi fost ostaticul răpit. Dintr-un punct de vedere era aproape adevărat. Răpit de o privire, înghesuit pe bancheta din spate a unui automobil.

Au ajuns la un aeroport care nu semăna cu Newark. Au mers la un hangar şi au fost escortaţi pe o scară, într-un avion cu reacţie mic. Kiran nu mai fusese niciodată într-un asemenea aparat şi a fost impresionat de viteza cu care a decolat. I-au dat un loc la geam şi a privit Manhattanul de dedesubt, ca un vapor mare făcut din lumină. S-au ridicat în noapte.

În cele din urmă şi-a rezemat capul de fereastră şi a adormit. Ceva mai târziu s-a trezit cu gâtul amorţit şi s-a uitat cum se apropia oceanul. Avionul a aterizat pe o insulă verde cu sol roşiatic.

A ieşit într-o seară cu iz înţepător şi aer umed ca mijlocul lunii august în Jersey, aproape cum fusese în casa copilăriei lui din Hyderabad. Orezării. Amintirile acelea erau declanşate de ceea ce vedea şi mirosea, şi a mers iarăşi ca şi cum ar fi păşit oarecum în paralel cu propriul lui corp. Nu era deloc atent când au intrat într-o clădire. O firmă anunţa Casa Mercur.

L-au dus într-o cameră mare, unde tuburi imense din plastic alb, precum cele utilizate în bucătăriile industriale, erau etanşate şi încărcate pe un paiet.

— Haide, tinere, a spus Zasha, prietenul lui Swan, în mod limpede încă uşor dezgustat că trebuia să facă asta pentru ea. Intră. Îmbracă mai întâi costumul ăsta spaţial, apoi pune-ţi casca. După aceea te vom acoperi cu pământ şi

viermi şi vei porni în spaţiu. S-a întors către Swan: Prietenul meu nu va inspecta lăzile pe care le-am însemnat. El intră în schimbul următor.

— De ce tocmai viermi?

— Este un mod de a demonstra că nu recurg întâmplător la serviciile lui. Sub forma asta trimit în spaţiu doar vreo doi oameni pe an. Şi, desigur, el se alege cu favoruri din partea mea.

— Şi inspecţiile IA?

— Ce-i cu ele? Noi facem multe chestii în afara sistemului respectiv. Zasha i-a surâs larg: Ăsta-i un lift hawala, totu-i aranjat pentru evitarea scanărilor.

Apoi Kiran a intrat într-un combinezon creponat făcut dintr-o singură bucată şi a primit o cască prin care respira aer rece cu gust de cupru. L-au ajutat să intre şi s-a întins în tub ca şi cum ar fi fost sicriul lui, iar peste corp şi faţă i-a fost turnată o masă mişcătoare de viermi şi pământ negru. Avea să părăsească Pământul îngropat în viermi.

— Mulţumesc! a strigat el spre femeie şi prietenul ei.

Călătoria a fost lungă. Kiran a zăcut şi a gândit. Simţea viermii mişcându-se peste el. Când s-a panicat şi a hiperventilat, casca şi costumul au părut capabile să preia sarcina suplimentară. Pe planetă se calmase întotdeauna în cele din urmă. Prin gulerul costumului pătrundeau tuburi de apă şi hrană prin care putea aspira şi, deşi sub formă de pastă, hrana era foarte consistentă. Nu-i era nici prea frig, nici prea cald. Senzaţia de mişcare permanentă de pe corpul lui era deconcertantă, uneori oribilă. Probabil că aşa era pentru morţii îngropaţi. Viermii te mâncau în cele din urmă. Sau era ca riturile de purificare din unele ceremonii – în Durga-puja, de pildă, erai afundat în cenuşă sau bălegar, până sosea momentul curăţirii. Lui îi plăcea sărbătoarea

aceea. Acum se afla aici. Deoarece trebuia să mănânce şi să bea, apoi să defecheze şi să urineze, totul în costum, pentru moment semăna destul de mult cu viermii. Suntem biete râme pe acest Pământ, obişnuia să spună bunicul lui. Păsările ne ciugulesc.

Odată cu trecerea timpului, greutatea i-a dispărut complet. Auzise că urcuşul dura cinci zile, dar i s-a părut mai mult. A început să se plictisească. Când a simţit o zguduitură în sus, după care prin pământ a răzbătut lumină şi capacul a dispărut, s-a străduit să se ridice cu cât mai multă grijă, gândindu-se că viermii din ladă erau tovarăşi de drum cărora nu trebuia să le facă niciun rău.

— Atenţie! le-a poruncit celor care-l ajutau să iasă din ladă şi Swan a râs.

L-a condus apoi la o baie micuţă. După ce şi-a scos costumul, a făcut duş. Sub apa fierbinte, a gândit, ah, da, aceasta este curăţirea. După aceea urma purificarea; ce avea să fie? Oare femeia aceasta care-l luase în stăpânire era o manifestare a lui Durga, mama lui Ganesh... care se manifesta uneori sub forma lui Kali?

— Arăţi bine, a spus Swan când el a ieşit din baie. N-a fost prea traumatizant?

Kiran a clătinat din cap.

— Am avut timp să gândesc. Unde mergem acum?

Ea a râs iarăşi.

— Nava asta va merge spre Venus, i-a zis. Eu mă îndrept spre Mercur, aşa că te voi lăsa în drum.

— Venus nu-i un loc chinezesc? a întrebat Kiran.

— Da şi nu.

— Deci voi deveni chinez? a insistat Kiran.

— Nu. Acolo trăiesc fel de fel de oameni. Prietenii mei îţi vor da un act de identitate, după care se poate întâmpla

orice. Însă Venus este un loc bun de pornire.

Călătoreau într-un terariu numit *Delta lui Venus,* un agro-asteroid dedicat cultivării de hrană pentru Pământ – în majoritate orez îmbunătăţit, dar şi alte culturi cărora le plăceau mediile calde şi umede. Gravitaţia interioară se simţea ca pe Pământ; Kiran n-a putut detecta faimoasa împingere Coriolis în lateral.

Şi-au petrecut zilele pe ogoarele care se curbau în sus, muncind alături de bivoli, tractoare, bărci de canale şi mulţi alţi muncitori, în majoritate pasageri. După o oră au început să-i doară spinările de efort şi, plescăind prin noroi printre rânduri, pasagerii – dintre care unii doar cu puţin mai înalţi decât tulpinile de orez, pe când alţii erau giganţi, ceea ce la început a fost şocant – au flecărit ca să-şi treacă vremea. Lamentaţiile şi dorinţa de a fi altundeva erau teme fireşti.

— Aş avea chef de-un festival.

— Le-am încercat pe toate.

— Singurul loc unde terraformarea contează este Pământul, dar ei sunt jalnici.

— Se dovedeşte că totul nu-i decât de spoială.

— Am fi putut lua *Grindewald* şi să fi făcut ascensiuni montane. Monch, Eiger, Jungfrau – au reprodus fiecare blestemată de crăpătură.

— Mai bine aş fi mers într-un acvariu şi aş fi înotat de colo-colo. Să fi trăit cu o sirenă pentru o săptămână.

Toţi au fost de acord că lumile-plaje erau minunate. După dispariţia plajelor Pământului, cele din acvarii erau extrem de îndrăgite.

Alţii susţineau lumile cu pădurile norilor – însemnau vizite în paradisul arboricol şi o etapă anterioară de viaţă a primatelor.

— Ce extaz să fii o maimuţă!

Cineva a zis:

— Sau un cimpanzeu bonobo. Regret că nu m-am dus cu un sexboat.

Remarca aceea a spart un mic zăgaz de reticenţă şi a adus discuţia la activităţile sexuale din sexboturi, care erau adesea concepute astfel încât să semene cu staţiuni caraibiene. Dansuri dionisiace, orgii tantrice permanente, panmixia Kundalini... fiecare avea câte o poveste. Unul a zis cu jale:

— Aş fi putut petrece toată călătoria într-o cutie pipăitoare, şi uite-mă – cu hârleţul în mână.

— „Cutie pipăitoare“? nu s-a putut abţine Kiran să nu întrebe.

— Intri într-o cutie în care sunt decupate orificii cam de mărimea palmei, iar oamenii îşi bagă mâinile prin găuri şi fac ce vor.

— Mă surprinde că oamenii ar face aşa ceva.

— Cozile par întotdeauna destul de lungi, atât pentru cel dinăuntru, cât şi pentru cei de afară.

— Ar fi trebuit să mă fi gândit la viermi în felul ăsta, i-a spus Kiran lui Swan. Aş fi fost fericit pe toată durata ascensiunii cu liftul.

— Eu prefer să fiu aici decât în vreuna din alea, a strigat altcineva. Fermele sunt sexy! Atâtea îngrăşăminte fertilizatoare!

Mulţi au gemut, auzind. N-a fost o glumă care să rezoneze.

Altcineva a zis:

— Ultima dată când am fost într-un sexboat, un grup de bisexuali s-a dus în piscină, erau vreo douăzeci, toţi cu cele mai mari ţâţe şi sule pe care le-aţi văzut vreodată, şi toţi cu erecţii, şi s-au pus în cerc unul în spatele celuilalt, după care fiecare s-a acuplat cu cel din faţă şi au început. Era ca

atunci când vezi insecte îngrămădindu-se laolaltă într-o zi de vară, regulându-se non-stop până cad pe jos.

Amintirea aceea a determinat un moment de tăcere prelungită, până când cineva a rostit apăsat:

— Regret că n-am văzut aşa ceva.

Toţi au început să râdă, ori să protesteze sonor fiindcă le fusese introdusă în minte o asemenea imagine.

— Eu nu spun decât ce am văzut, a insistat martorul. Chestii de-astea se-ntâmplă. Este un sport regulat.

Şi lui Kiran i s-a părut că plantatul orezului a fost mai puţin istovitor după discuţia despre sexboturi. Iar când pasagerii au terminat ziua şi au revenit în dormitor, s-a părut că ferma s-ar putea transforma la urma urmelor într-un loc sexy. În ochii lor exista o privire pe care lui Kiran i s-a părut c-o recunoaşte.

Extrase (5)

Luaţi Venus brută. Atmosfera de CO_2 de nouăzeci şi cinci de bari, temperatură pe suprafaţă care poate topi plumbul, mai fierbinte chiar decât faţa însorită a lui Mercur. Un loc desprins din infern. Pe de altă parte, 0,9 g şi doar cu puţin mai mică decât Pământul. Două platouri continentale, Ishtar şi Afrodita. Planeta-soră a Pământului. Aici există potenţial real pentru o creaţie nouă şi măreaţă.

Luaţi un satelit saturnian din gheaţă; Dione ar fi foarte bun. Dezagregaţi-l cu excavatoare Van Neumann autoreplicatoare, tăindu-l în bucăţi cu latura de zece kilometri. Ataşaţi fragmentelor propulsoare masice şi trimiteţi-le spre Venus.

În timp ce ele călătoresc, construiţi un ecran solar rotund din aluminiu lunar, material foarte subţire, numai 50 de grame pe metru pătrat, însumând totuşi 3 x 10^{13} kilograme – cel mai mare obiect construit vreodată de oameni. Benzi concentrice îi conferă flexibilitate şi-i permit să prindă vântul solar pentru a-şi menţine poziţia în punctul L1, unde o va umbri complet pe Venus. Lipsită de expunerea la soare, planeta se va răci cu rata de cinci K pe an.

După 140 de ani, atmosfera de CO_2 a plouat şi a nins pe suprafaţă, îngheţând ca un strat de gheaţă uscată. Răzuiţi toată gheaţa uscată care acoperă Ishtar şi Afrodita, ajungând până la zonele depresionare; aveţi grijă să păstraţi o suprafaţă netedă. În timp ce curăţaţi continentele, lansaţi altă suită de uzine chimice Van Neumann autoreplicatoare, concepute pentru a scoate oxigenul din CO_2 îngheţat; ele vor crea 150 de milibari de oxigen pentru atmosferă, în cam acelaşi timp cât este

necesar pentru toată atmosfera din CO_2 să îngheţe. O atmosferă din oxigen pur ar fi prea inflamabilă, aşa că adăugaţi un gaz-tampon, preferabil azot, pentru a obţine un mix mai stabil. Cererile pentru excesul de azot al lui Titan sunt probabil uriaşe, de aceea fiţi pregătiţi să căutaţi substituenţi. Argonul exploatat pe Lună poate fi de folos în caz extrem.

Când aveţi oxigenul dorit, iar gheaţa uscată a fost netezită în zonele depresionare, acoperiţi-o cu rocă spongioasă, astfel încât CO_2 să fie o caracteristică complet izolată a litosferei.

Luaţi după aceea fragmentele din Dione pe care le-aţi păstrat şi izbiţi-le între ele în atmosfera de oxigen şi gaz-tampon, la altitudinea corectă pentru a produce aburi şi ploaie. Planeta va recâştiga astfel o cantitate de căldură, care în prezent a coborât sub domeniul temperaturilor prietenoase pentru om. Ca să ajutaţi încălzirea, puteţi lăsa să pătrundă şi ceva lumină prin ecranul solar. În numai doi ani majoritatea apei rezultate în urma impactului va ploua şi va ninge pe suprafaţă, ca atare fiţi pregătit să lucraţi rapid.

După această infuzie de Dione, apa de pe suprafaţă va fi aproximativ 10% din apa Pământului. Va fi apă dulce; săraţi după gust. Apa va acoperi 80% din Venus, care are relieful mult mai plat decât Pământul, până la o adâncime medie de 120 de metri. Dacă preferaţi mări mai adânci, dar în acelaşi timp o suprafaţă maximă de uscat, luaţi în calcul săparea unei fose oceanice cu elemente de impact din Dione. Dacă veţi proceda aşa, veţi complica însă izolarea CO_2, aşa încât efectuaţi ajustările necesare. Dacă veţi proceda cu atenţie, Venus ar putea sfârşi cu o suprafaţă a uscatului de două ori mai mare decât a Pământului.

După această etapă (140 de ani pentru răcire şi

pregătire, 50 de ani pentru răzuire şi fierbere înăbuşită, de aceea aveţi răbdare!), aţi putea crede că planeta este pregătită pentru ocupare biologică. Nu uitaţi însă că, prin combinarea anului venusian de 224 de zile cu perioada sa de rotaţie zilnică de 243 de zile, se obţine o curbă bizară (mişcare retrogradă, soarele răsare din vest) în care ziua solară pentru orice loc de pe planetă este de 116,75 zile. Testele au determinat de mult că este o durată prea lungă pentru supravieţuirea majorităţii formelor de viaţă terrană, indiferent dacă au fost sau nu modificate. De aceea, pentru această etapă au fost identificate două opţiuni. Prima este programarea ecranului solar, astfel încât să permită trecerea luminii spre suprafaţă, după care s-o blocheze din nou, acţionând ca o diafragmă care se deschide şi închide, pentru a stabili un ritm noapte-zi mai apropiat de cel terran. În felul acesta ar fi mai uşor pentru noua biosferă, dar ar necesita funcţionarea perfectă a ecranului solar.

A doua opţiune ar necesita altă repriză de bombardamente cu elemente de impact, care vor lovi acum suprafaţa planetei sub un asemenea unghi, încât să imprime o rotaţie lui Venus care să obţină o zi de aproximativ cincizeci de ore, durată considerată în interiorul limitelor de toleranţă pentru majoritatea formelor de viaţă terrane. Problema acestei opţiuni este că ar întârzia ocuparea suprafeţei planetei, prin eliberarea unui volum considerabil de gheaţă uscată izolată sub stratul de rocă spongioasă. Crearea biosferei ar trebui amânată cu încă două sute de ani, dublând practic timpul de terraformare. Opţiunea nu mai necesită însă dependenţa de un ecran solar. Iar o atmosferă venusiană corect formată şi menţinută ar putea face faţă luminii solare integrale, fără efect de seră sau alte degradări.

Alegerea uneia sau alteia dintre opţiuni rămâne la

latitudinea voastră. Gândiţi-vă ce doriţi să obţineţi în final sau, dacă nu credeţi în finaluri, ce proces aţi prefera.

KIRAN ŞI SHUKRA

După câteva zile, s-au apropiat de Venus. Kiran a fost încântat s-o vadă pe Swan alăturându-i-se pe feribotul care cobora pe planetă. Ea dorea să vorbească cu un prieten; avea să i-l prezinte pe Kiran, apoi să plece mai departe.

Pe Venus nu existau lifturi spaţiale, fiindcă planeta se rotea prea lent pentru ca sistemul lor să funcţioneze. De aceea feribotul a depliat aripi şi în timp ce au coborât vijelios prin atmosferă, ferestrele s-au învăpăiat galben-alburiu. Au asolizat pe o pistă uriaşă lângă un oraş acoperit de un dom, după care au intrat în vagonul unui metrou şi după un drum scurt au ieşit la suprafaţă în oraş. Aproape toţi locuitorii săi erau pe străzi. Kiran a urmat-o pe Swan prin mulţimi, apoi pe o stradă laterală, din care au suit o scară până la o micuţă Casă Mercur, situată deasupra unei pescării. Şi-au lăsat bagajele şi s-au întors pentru a se alătura mulţimilor.

Feţele din oraş erau majoritar asiatice. Oamenii strigau şi nimeni nu putea auzi bine din cauza vacarmului, aşa încât răcneau încă şi mai tare. Swan s-a uitat la Kiran şi a surâs larg, văzând-i expresia de pe chip.

— Nu-i aşa-ntotdeauna! a ţipat ea.

— Păcat! a răspuns Kiran în acelaşi fel.

Se părea că doi asteroizi mari din gheaţă se îndreptau spre coliziune la marginea superioară a noii atmosfere venusiene, aproximativ deasupra ecuatorului. Oraşul acesta, Colette, se găsea la trei sute de kilometri nord de punctul de impact şi de aceea avea să fie cuprins repede de potop. Ploaia avea să continue timp de doi ani, a zis Swan, după care ei aveau să lase să pătrundă puţină

lumină prin ecranul solar şi să aibă o climă mai obişnuită.

Dar mai întâi, ploaia cea mare. Mulţimile erau de jur împrejurul lor, aşteptând-o, cântând, ovaţionând şi strigând. Şi exact la miezul nopţii, cerul s-a luminat în sud, devenind alb, apoi galben incandescent, apoi toate nuanţele de roşu care fuseră văzute vreodată. Pentru scurt timp, interiorul oraşului părea văzut în infraroşu. Vacarmul aclamaţiilor era incredibil. Undeva cânta o fanfară – Kiran a zărit muzicanţii, pe postamente înalte prin piaţă – câteva sute de trompete, corni francezi, saxofoane, tromboane, tube, toate eufoniile, de la corni miniaturali la buciume, cântând acorduri imens de disonante, care ţipau în aer şi se schimbau întruna spre armonii care nu mai soseau niciodată. Kiran nu ştia dacă s-o numească muzică; părea cântată fără vreun plan. Efectul era de a-i face pe oameni să răcnească şi să urle, să ţopăie şi să danseze. Ei îşi creau propriul cer.

După nici o oră, ploaia sălbatică ştersese stelele şi răpăia pe dom de parcă ar fi încercat să-l măture de pe faţa planetei. Puteau la fel de bine să fi fost la baza unei cascade. Luminile oraşului ricoşau din sticla domului şi reveneau cumva lichefiate, astfel încât umbrele alergau peste feţele oamenilor.

La un moment dat, Swan l-a strâns pe Kiran de braţ într-un fel foarte asemănător celui în care o strânsese el în seara când se cunoscuseră. Tânărul a simţit apăsarea şi a ştiut ce însemna; sângele îl ardea în sus şi în jos din locul unde-l ţinea ea.

— Gata, ajunge! i-a strigat. Mulţumesc!

Cu un zâmbet micuţ, ea şi-a desprins degetele. Au rămas sub fuioarele de lumină, cu domul alb-lăptos şi neclar deasupra lor. Mugetul glasurilor semăna cu valurile care se sparg pe o plajă de galeţi.

— O să fii bine? a întrebat ea.

— O să fiu a-ntâia.

— Acum îmi eşti dator.

— Da. Nu ştiu însă ce ţi-aş putea da eu la schimb.

— O să mă gândesc la ceva, a zis Swan. Deocamdată te voi prezenta lui Shukra. Cu mult timp în urmă am lucrat pentru el şi acum a intrat în nişte cercuri foarte înalte de aici. Aşa că dacă o să lucrezi pentru el şi-o să te străduieşti s-o faci cât mai bine, şi dacă el te va plăcea, vei avea o şansă. O să-ţi dau un translator să te-ajute.

După ce s-au întors în Casa Mercur din Colette, au mâncat micul dejun, apoi Swan l-a dus pe Kiran în partea opusă a oraşului, pentru a-i face cunoştinţă cu prietenul ei, Shukra. Acesta era un bărbat de vârstă mijlocie, cu faţă rotundă şi veselă sub o claie de păr alb.

— Îmi pare rău de Alex, i-a spus el lui Swan. Mi-a făcut plăcere să lucrez cu ea.

— Da, a zis Swan. Se pare că tuturor le-a făcut plăcere.

L-a prezentat pe Kiran:

— L-am întâlnit pe tânărul ăsta când am ieşit în Jersey şi el m-a scos dintr-un bucluc. Dorea o slujbă şi m-am gândit că ţi-ar putea fi de folos.

Shukra a ascultat impasibil, dar Kiran şi-a putut da seama din strângerea laolaltă a sprâncenelor că era interesat.

— Ce poţi face? l-a întrebat pe Kiran.

— Construcţii, vânzări, pază, contabilitate, a spus Kiran. Şi pot învăţa repede.

— Va fi nevoie să-nveţi repede, a zis Shukra. Am multe lucruri care trebuie făcute, aşa c-o să te punem la treabă.

— Încă ceva, a zis Swan. Are nevoie de acte.

— Ah, a rostit Shukra.

Swan l-a privit fără să clipească. Acum ea avea să-i fie datoare, a înţeles Kiran.

— Dacă zici tu, a rostit Shukra în cele din urmă. Tu eşti lebăda mea neagră[10]. O să văd ce pot face.

— Mulţumesc, a zis Swan.

După aceea a trebuit să plece la spaţioport, ca să se îmbarce. L-a tras pe Kiran deoparte şi l-a îmbrăţişat scurt.

— O să ne mai vedem.

— Aşa sper! a spus tânărul.

— Aşa va fi. Îmi place să călătoresc mult. A surâs fulgerător. Oricum, noi vom avea mereu New Jersey.

— Lima, a zis el. Noi vom avea mereu Lima.

Femeia a râs.

— Crezusem că era Stockholm.

L-a sărutat pe obraz şi a dispărut.

---

[10] *Joc de cuvinte intraductibil. Swan înseamnă „lebădă” în limba engleză şi în acelaşi timp este o aluzie la „teoria lebedei negre” formulată de eseistul american Nassim Nicholas Taleb (n. 1960) despre evenimentele foarte puţin probabile sau total imprevizibile, care au însă un impact extraordinar în viaţa oamenilor (n. tr.).*

Extrase (6)

Modelul economic al aşezărilor spaţiale s-a dezvoltat parţial din originea lor ca staţii ştiinţifice. În acest model timpuriu, viaţa în spaţiul cosmic nu era o economie de piaţă; odată ce ajungeai în spaţiu, locuinţa şi hrana îţi erau asigurate într-un sistem de alocare similar celor din staţiile ştiinţifice antarctice. Pieţele existente erau în general întreprinderi individuale private şi nereglementate de bunuri neesenţiale. Capitalismul era practic exilat la periferie şi necesităţile existenţei erau partajate

schimburile dintre Pământ şi coloniile spaţiale individuale s-au bazat pe acorduri naţionale sau inter-asociaţii, aşadar un fel de model colonial, cu coloniile producând metale şi compuşi volatili, cunoştinţe utile pentru managementul de pe Pământ şi, ulterior, hrană

odată ce lifturile spaţiale au devenit funcţionabile (primul în Quito, în 2076), traficul între Pământ şi spaţiul cosmic a crescut de o sută de milioane de ori. Din momentul acela sistemul solar a devenit accesibil. Era prea vast pentru a fi populat rapid, dar creşterea permanentă a vitezei călătoriilor spaţiale a însemnat că în secolul al XXII-lea puteai ajunge uşor oriunde în sistemul solar. N-a fost o coincidenţă că a doua jumătate a acestui secol a însemnat începutul lui Accelerando

diaspora spaţială a apărut când capitalismul târziu se zbătea în decizia sa internă dacă să distrugă biosfera Pământului, ori să-i schimbe regulile. Mulţi au susţinut

distrugerea biosferei, ca fiind răul mai mic

una dintre formele cele mai influente de schimbare economică a avut rădăcini străvechi în Mondragon, Euskadi, un orăşel basc care funcţiona pe baza unui sistem economic de cooperative imbricate, organizate pentru susţinere reciprocă. Reţeaua tot mai mare de colonii spaţiale a folosit Mondragonul ca model pentru a se adapta dincolo de originile staţiilor lor ştiinţifice la un sistem economic mai larg. Cooperând ca într-un Mondragon difuz, aşezările spaţiale individuale, risipite şi aflate la distanţe relative foarte mari, s-au asociat pentru susţinere mutuală

şi supracomputerele şi inteligenţele artificiale au făcut posibilă coordonarea completă a unei economii de non-piaţă, matematizând practic Mondragonul. Nevoile erau determinate de la un an la altul în detalii demografice precise, iar producţia era după aceea dirijată pentru a realiza nevoile prezise. Toate tranzacţiile economice – de la producerea energiei şi extracţia materiilor prime, trecând prin manufacturare şi distribuţie, până la consum şi reciclarea deşeurilor – erau înregistrate într-un singur program de computer. După ce se răspundea întrebărilor politice – adică dorinţele articulate într-o încleştare politică intens contestată –, economia anuală totală a sistemului solar putea fi apelată pe un computer cuantic în mai puţin de o secundă. Mondragonul rezultat programat de qub, numit uneori model Albert-Hahnel[11], sau model cibernetic sovietic spuffordizat[12], poate fi

---

[11] *Economia participativă (PARECON) este un model economic dezvoltat de economiştii americani Michael Albert (n. 1947) şi Robert Hahnel (n. 1946) în anii 1990 (n. tr.).*

[12] *Cuvânt inventat din numele autorului englez Francis Spufford (n. 1964)*

ar fi fost bine dacă toţi ar fi muncit într-un Mondragon programat; însă aceasta era numai una dintre cele câteva economii concurente pe Pământ, toate aflate în mod decisiv sub dominaţia capitalismului târziu, care continua să controleze peste jumătate din capitalul şi producţia Pământului şi care reafirma în mod tenace cu fiecare tranzacţie proprietatea şi acumularea de capital. Concentrarea de putere nu dispăruse, ci doar se lichefiase pentru o vreme, apoi se coagulase altundeva, mare parte din ea pe Marte, aşa cum relevă clar coeficientul Gini[13] pentru epoca respectivă

în modelele rezidual-emergente, orice sistem economic sau moment istoric dat este un mix instabil de sisteme trecute şi viitoare. Capitalismul aşadar a fost combinaţia, sau câmpul de bătălie, dintre elementul său rezidual, feudalismul, şi elementul său emergent – care?

prin succesul revoluţiei marţiene şi emergenţa sistemului ei social-democrat la nivelul întregii planete, s-a deschis un drum ce putea fi urmat de restul sistemului solar. Totuşi multe aşezări spaţiale au rămas colonii ale unor naţiuni şi combinate terrane, astfel încât rezultatul final a fost un talmeş-balmeş de sisteme, cumva similar anarhiei. Mare parte din economia spaţială a ajuns să fie dominată de liga de aşezări intitulată Acordul Mondragon. Acordul era reînnoit la fiecare cinci ani în cadrul unei conferinţe şi IA a Acordului îi autoriza anual economia, corectând-o după aceea frecvent (de câteva ori pe secundă).

---

[13] Coeficientul Gini, *inventat de statisticianul italian Corrado Gini (1884-1965), este o măsură a dispersiei statistice folosită mai ales pentru a reprezenta disproporţii în distribuirea veniturilor sau averilor (n. tr.).*

în timp, Acordul Mondragon a devenit mai robust, încrezătoare în susţinerea de către Acord a necesităţilor, pieţele întreprinzătorilor din aşezări individuale au încheiat un număr tot mai mare de afaceri secundare, aşa-numitele „dincolo şi deasupra“, toate funcţionând periferic. Dacă n-ar fi fost Marte şi

capitalismul este rezidual pe Marte, aşa cum feudalismul este rezidual pe Pământ

periferia în sine creşte odată cu prosperitatea, ducând la creşterea sofisticării şi culturii

existenţa economiei periferice, semiautonome, semi-nereglementate, care seamănă cu anarhia, plină de fraude, duplicităţi şi delicte, a încântat pe toţi susţinătorii pieţei libere, libertarieni, anarhişti şi mulţi alţii; unii au fost încântaţi de barterul de tip bonobo, iar alţii de virilitatea unui Vest Sălbatic şi a unei bogăţii mai presus de nevoi

capitalismul periferic este un sport de contact dur, ca rugbiul sau fotbalul american, potrivit mai degrabă celor uşor supradozaţi cu testosteron. Pe de altă parte, prin unele schimbări de reguli şi atitudine, a dovedit că poate fi un joc interesant, ba chiar frumos, ca baseballul sau voleiul. Este un proiect valid la limită, o formă de autoactualizare, nu pentru a fi aplicată necesităţilor, ci la limită un hobby plăcut, ba poate chiar o formă de artă

restricţionarea capitalismului la periferie a fost marea realizare marţiană, similară cu înfrângerea Mafiei sau a oricărei forme ilegale de protecţie.

WAHRAM ŞI SWAN

Wahram s-a întors în Terminator înainte ca Swan să fi revenit de pe Pământ. La momentul acela oraşul luneca peste câmpia imensă a Craterului Beethoven, iar Wahram şi-a luat inima în dinţi şi, după ce femeia a ajuns în oraş, a întrebat-o dacă dorea să-l însoţească la o sală din peretele vestic al lui Beethoven, ca să audă un concert şi să se pună la curent reciproc în privinţa ultimelor noutăţi. Când a apelat-o, simţea un soi de nelinişte, trebuia să admită. Nu ştia la ce să se aştepte din cauza manierei ei imprevizibile; nu putea nici măcar să prezică dacă avea să asculte Beethoven cu ea sau cu Pauline. Pe de altă parte bărbatului îi plăcea Pauline, aşa că spera că va fi bine în oricare alternativă. Şi, cu puţin noroc, Swan nu avea să mai fie atât de preocupată să afle planurile lui Alex cu qubурile. Inspectorul Genette subliniase că trebuiau să păstreze secretul faţă de ea.

Oricum, şansa de a asculta Beethoven era suficientă pentru a-l împinge să acţioneze. A sunat-o şi Swan a acceptat să meargă.

Wahram a studiat după aceea programul spectacolului şi a fost incitat să vadă că erau trei transpuneri rareori interpretate: mai întâi o fanfară urma să cânte o transpunere a sonatei pentru pian *Appassionata*; iar apoi opus 134, care era transpunerea făcută chiar de Beethoven pentru două piane a lui *Grosse Fugue* pentru cvartet de coarde, opus 133. În cele din urmă un cvartet de coarde avea să cânte o transpunere proprie a sonatei *Hammerklavier.*

Lui Wahram i s-a părut minunat şi i s-a alăturat lui Swan

la ecluza sudică a Terminatorului, cu o anticipare atât de intensă, încât a copleşit stânjeneala pe care o simţea faţă de femeie şi faţă de ieşirea din Terminator, pe suprafaţa lui Mercur. Mişcare necesară spre vest – şi-a spus că asta era întotdeauna adevărat dintr-un punct de vedere şi şi-a concentrat gândurile asupra concertului. Poate că nu exista niciun motiv real pentru îngrijorare. Era interesant să speculeze că se putea teme în mod iraţional de soare.

După ce au ajuns în muzeul mic din peretele vestic al lui Beethoven, a fost uluit să vadă că ei doi erau aproape singurii spectatori, cu excepţia muzicienilor care nu cântau şi care se aşezaseră în rândurile din faţa scenei. Muzeul avea o sală principală în care ar fi încăput câteva mii de oameni, dar din fericire concertul acesta se ţinea într-o sală alăturată cu numai câteva sute de locuri, arcuite în jurul unei scene mici în stilul teatrelor greceşti. Acustica era excelentă.

Fanfara, mai numeroasă decât spectatorii, a interpretat *Appassionata* cu o exuberanţă care a făcut să fie una dintre cele mai minunate piese pentru suflători pe care o auzise Wahram vreodată, rapidă până la punctul efervescenţei. Transpunerea pentru instrumente de suflat o transforma într-o lucrare nouă în acelaşi fel în care Ravel făcuse o operă nouă din *Tablouri dintr-o expoziţie* de Mussorgski.

După ce a terminat, din sală s-au ridicat doi pianişti şi, aşezaţi la piane cu coadă lipite unul de altul ca două pisici adormite, au cântat opus 134 de Beethoven, transpunerea făcută chiar de el pentru *Grosse Fugue.* Au fost nevoiţi să interpreteze ca nişte percuţionişti, pur şi simplu izbind clapele. Mai limpede ca oricând, Wahram a auzit ţesătura complexă a fugii măreţe, energia ei nebunească, viziunea necontrolată a unui mecanism strivitor. Atacurile în forţă asupra clapelor confereau piesei o claritate şi violenţă pe

care coardele nu le puteau realiza, nici cu cea mai bună intenţie şi tehnică din lume. Minunat!

Apoi alt aranjor mersese în direcţia opusă, transpunând sonata *Hammerklavier* pentru cvartet de coarde. Deşi patru instrumente cântau acum o piesă scrisă doar pentru unul, era o provocare să transmiţi intensitatea sonatei. Împărţită între două viori, violă şi violoncel, *Hammerklavier* se deplia superb: furia magnifică a primei mişcări; frumuseţea dureroasă a mişcării lente, una dintre cele mai elegante ale lui Beethoven; după care finalul, altă fugă măreaţă. Pentru urechea lui Wahram, totul suna ca ultimele cvartete – şi astfel, pentru Dumnezeu, era un nou ultim cvartet! I s-a părut extraordinar. A inspectat audienţa şi a văzut că suflătorii şi pianiştii se ridicaseră înapoia spătarelor scaunelor şi ţopăiau, se legănau pe loc, cu chipurile ridicate şi ochii închişi, ca în rugă, agitau uneori spasmodic mâinile în faţa lor, de parcă ar fi dirijat sau dansat. Şi Swan era acolo în spate, dansând, părând transpusă. Wahram a fost foarte încântat s-o vadă; el însuşi se afla acolo, afară, în spaţiul lui Beethoven, un spaţiu cu adevărat uriaş. Ar fi fost şocant să vadă pe cineva imun la muzica aceea; ar fi plasat-o pe femeie în afara zonei lui de simpatie sau înţelegere.

Apoi, ca un bis, muzicanţii au anunţat că doreau să încerce un experiment. Au separat cele două piane, iar cvartetul de coarde s-a instalat între ele, în cerc, cu feţele orientate spre interior; după aceea au reluat cele două fugi mari, cântând toţi simultan. Cele două piese se suprapuneau cu instrumentele pentru care nu fuseseră compuse original, sporind confuzia cognitivă; iar părţile tăcute din fiecare au sosit în acelaşi timp, într-un ochi de calm din mijlocul furtunii, dezvăluind similitudinea structurală a celor doi monştri. Când ambele au revenit la

fugile lor principale, cele şase instrumente au ferăstruit sau au răpăit în propriile lor lumi, răcnind şase melodii diferite într-o furie încrucişată, cu bubuituri mesianice. Cumva au sfârşit simultan. Wahram nu era sigur care dintre ele fusese extinsă sau scurtată pentru a se obţine asta, dar în tot cazul au încheiat în acelaşi timp cu un trăsnet uriaş şi toţi cei din sală, deja în picioare, n-au putut decât să aplaude, să ovaţioneze şi să fluiere.

— Minunat, a spus Wahram. Realmente.

Swan a clătinat din cap.

— Cam prea nebuneşte la sfârşit, însă mi-a plăcut.

Au mai zăbovit pentru a se alătura felicitărilor şi discuţiilor dintre muzicanţi, care doreau să ştie cum se auzise din exterior; nu numai unul a declarat că nu se putuse focaliza decât asupra propriei sale partituri. Cineva a redat o înregistrare şi ei au ascultat împreună cu ceilalţi, până când muzicanţii au început să oprească înregistrarea şi să discute detalii.

— E timpul să ne-ntoarcem la Terminator, a zis Swan.

— În regulă. Îţi mulţumesc foarte mult, a fost excelent.

— Plăcerea a fost de partea mea. Ia spune, nu vrei să mergem pe jos înapoi până la şinele oraşului? Va fi frumos după un concert nebun ca ăsta. Au aici costume pe care le putem folosi. Îţi oferă posibilitatea să te destinzi niţel.

— Dar… avem timp?

— O, da. Vom ajunge la platformă cu mult înaintea oraşului. Am mai făcut asta.

Probabil că ea nu-i observase disconfortul de a fi în exterior, pe suprafaţa lui Mercur. N-a putut să nu accepte, deşi toţi ceilalţi spectatori, şi muzicanţii de asemenea, au luat tramvaiul înapoi. Tramvai în care, aproape cu siguranţă, şi-au continuat discuţiile interesante despre concert, despre transpuneri în Beethoven şi aşa mai

departe.

Nu însă... O plimbare pe o planetă arsă. După ce costumele împrumutate confirmaseră integritatea, au ieşit prin ecluza sălii şi au pornit spre nord, înapoi către şinele Terminatorului.

Craterul Beethoven avea una dintre cele mai netede suprafeţe pe care le văzuse pe Mercur. Micul Bello se găsea sub linia orizontului, în est. Wahram păşea neliniştit. Proiectoarele căştilor iluminau elipse lungi de deşert negru. Colb fin se înălţa de pe vârfurile cizmelor şi plutea spre solul incinerat dinapoia lor. Urmele lăsate de cizme aveau să dureze un miliard de ani, dar ei se aflau pe o potecă de astfel de urme şi suprafaţa planetei fusese deteriorată cu mult timp în urmă. De o parte şi cealaltă a cărării prăfuite, roca granulată noduros reflecta razele proiectoarelor în romburi infime de lumină care aduceau cu chiciura, deşi erau probabil faţetele unor cristale minuscule. Au trecut pe lângă o stâncă pe care era pictat un Kokopelli[14], care părea să ţină în mână o lunetă, nu un flaut, îndreptată către est. O vreme Wahram a fluierat în barbă tema din *Grosse Fugue.*

— Fluieri? a părut surprinsă Swan.

— Cred că da.

— Şi eu!

Wahram, care nu se considera o persoană care să fluiere pentru alţii, n-a mai continuat.

Au ajuns în vârful unei măguri mici şi în faţa lor se întindeau şinele Terminatorului. Oraşul nu se zărea deocamdată; era probabil încă sub orizont, spre est. Şina cea mai apropiată le oculta pe majoritatea celor paralele cu ea aflate de partea cealaltă. Wahram auzise că erau făcute

---

[14] *Zeitate a fertilităţii la triburile amerindiene Hopi, Zuni şi alte triburi Pueblo din sud-vestul SUA. (n. trad.).*

dintr-un oţel călit special şi sub lumina stelelor a întrezărit un argintiu mat. Partea ei inferioară se afla la câţiva metri deasupra solului şi pilonii groşi care o susţineau erau dispuşi din cincizeci în cincizeci de metri. Titaneanul a fost fericit să vadă o platformă de încărcare care ieşea în consolă deasupra şinei exterioare către nord-vest faţă de ei. Tramvaiul de la concert sosise deja acolo.

Razele soarelui au atins un punct înalt de pe peretele vestic al Craterului Beethoven. Întregul peisaj a fost iluminat de muchia aceea stâncoasă strălucitoare. Zorii se apropiau, lent dar sigur. Terminatorul avea să ofere o imagine superbă când avea să iasă de sub orizontul estic. Era posibil ca domul globului să fie deja vizibil ca o curbă scânteietoare.

Un fulger copleşitor de lumină s-a ridicat de pe şinele unde fusese platforma de încărcare. O imagine remanentă, roşie ca sângele, a divizat vederea lui Wahram în două jumătăţi; pe când pulsa înapoi spre o unică pată verticală mai puţin vie, rocile au început să se sfarme în jurul lor, ridicând jerbe de praf care se mişcau aidoma apei împroşcate. Amândoi au strigat, deşi Wahram n-a avut habar ce a zis vreunul dintre ei; după aceea Swan a ţipat:

— Jos, atenţie la cap! şi l-a tras de braţ.

Wahram a îngenuncheat lângă ea şi i-a cuprins umerii cu braţul; Swan a părut să încerce să-şi pună braţele peste casca lui şi în acelaşi timp s-o lipească pe a ei de pieptul bărbatului. Privind peste ea, Wahram a văzut că şinele cu platforma dispăruseră într-un glob mare de praf şi că vârful norului aceluia de praf se afla acum suficient de sus pentru a fi atins de razele solare. Galbenul sclipitor al părţii însorite a norului a iluminat terenul din jurul lor ca o baliză de foc. Imediat sub nor, solul lucea cu o lumină proprie; părea o băltoacă de lavă fumegătoare.

— Un meteor, a rostit prosteşte titaneanul.

Swan vorbea pe banda comună. Alţi bolovani au izbit terenul din jurul lor, invizibili până erau anunţaţi de erupţii de praf. Părea că solul exploda, că detonau mine. Ocazional câte un bolovan era fierbinte şi se vedea ca o stea căzătoare. Câteva scântei de ambră erau încă sus, zburând printre stele. Ei aveau să fie loviţi sau nu; senzaţia era îngrozitoare. Faptul că-şi protejau căştile nu părea că avea să-i ajute în cine ştie ce măsură.

Praful care zbura deasupra lor a coborât spre pământ în pături şi văluri leneşe. Cenuşiu încununat de galben; dar când vârful norului de pulbere a ajuns sub nivelul razelor orizontale ale luminii solare ce se apropia, ei au fost cufundaţi în bezna nopţii mercuriene şi doar peretele îndepărtat al craterului i-a mai iluminat cu reflexia sa. Bare roşii continuau să pulseze vertical în centrul vederii lui Wahram. Păreau mai puţin intense decât anterior.

— În sudul nostru, sus, pe sub peretele craterului, este un grup de solmergători, a rostit Swan încruntată. A întrebat ceva pe banda comună, apoi a continuat: Unul dintre ei a fost lovit şi au nevoie de ajutor. Haide!

El a urmat-o, îndepărtându-se de şine, simţindu-se orb şi derutat.

— A fost un meteor?

— Aşa se pare. Deşi şinele au un sistem de detectare şi deviere, aşa că nu ştiu ce s-a-ntâmplat. Haide, trebuie să ne grăbim! Vreau s-ajung înapoi la oraş. Este... ohhh... A gemut, lovită parcă fizic de înţelegerea că oraşul era sortit pieirii. Nu! a strigat Swan, târându-l către sud. Nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu!

Din nou şi din nou, pe când se împleticeau pe suprafaţa planetei. Apoi:

— Cum *se poate...?*

Wahram n-a putut spune dacă fusese o întrebare retorică.

— Nu ştiu, a zis el.

Swan l-a smucit şi bărbatul şi-a păstrat privirea aţintită asupra solului, ca să nu se împiedice de o piatră şi să cadă. Tot terenul era presărat de pietroaie. A încercat să-şi amintească ce văzuse; fusese un fulger? De sus? Nu se ridicase? Nu – fusese o mişcare descendentă. A închis ochii, însă bara roşie şi norii stacojii rarefiaţi continuau să ricoşeze pe fundalul negru al interiorului pleoapelor sale. A deschis ochii şi s-a uitat la Swan. Poate că mai târziu aveau să poată examina înregistrarea vizuală a qubului ei, presupunând că o făcuse. Ea murmura acum pe tonul iritat pe care părea că-l utilizează doar când vorbea cu Pauline.

Swan l-a condus în jurul unei deluşor şi când au ajuns în partea opusă, au zărit un grup de trei indivizi în costume spaţiale; toţi mergeau, ceea ce era un semn bun, însă unul dintre ei îşi susţinea un braţ cu mâna cealaltă şi de aceea păşea stângaci. Ceilalţi doi îl flancau, ajutându-l sau încercând s-o facă.

— Hei! a rostit Swan pe banda comună, iar ei au ridicat ochii şi i-au văzut apropiindu-se.

Unul a fluturat din braţ. Swan şi Wahram li s-au alăturat după câteva minute.

— Cum sunteţi? a întrebat Swan.

— Fericiţi că trăim, a răspuns cel care-şi ţinea braţul. Am fost lovit în mână!

— Văd. Să ne-ntoarcem în oraş.

— Ce s-a-ntâmplat?

— Se pare că un meteor a lovit şinele.

— Cum se poate?

— Nu ştiu. Haideţi!

Fără alte discuţii, toţi cinci au pornit spre şine, înaintând

în salturile marţiene care exploatau cel mai bine gravitaţia locală. Wahram se pricepea la asta, mulţumită timpului pe care-l petrecuse pe Titan, unde era de două ori mai uşor decât aici, totuşi destul de similar. Au ţopăit laolaltă în jos pe panta lină, mergând pieziş către est, pentru a intercepta oraşul cât mai curând posibil. În urechile lui Wahram răsuna un scâncet ascuţit straniu, un geamăt animalic de durere; la început a crezut că se tânguia solmergătorul rănit, apoi şi-a dat seama că era Swan. Bineînţeles – era oraşul ei, căminul ei.

Au ajuns în vârful unei ridicături de unde au putut vedea jumătatea superioară a domului oraşului, curbându-se peste orizont ca bula albastră a unui univers miniatural. Părea să se mişte.

— Şinele din faţa lui sunt avariate, a zis titaneanul.

— Da, *bineînţeles!*

— Există vreo modalitate prin care să treacă dincolo de o secţiune de şine distruse?

— Nu! Cum ar putea?

— Nu ştiu. Mă… întrebam pur şi simplu. Bănuiesc că majoritatea sistemelor de suport prevăd soluţii pentru stările critice.

— *Bineînţeles!* Dar şinele sunt protejate – există un sistem antimeteor!

— Să nu fi funcţionat?

— Aparent nu!

Swan a strigat din nou, un sunet acut în urechile bărbatului, chiar şi atenuat de intercomul costumului.

Solmergătorii discutau între ei îngrijoraţi.

— Ce vom face când ajungem la el? a vorbit Wahram pe banda comună.

Swan a încetat să mai geamă şi a întrebat:

— Ce vrei să spui?

— Există vehicule de salvare? Nişte rovere cu care să mergem până la cel mai apropiat spaţioport?

— Da, sigur că da.

— Suficiente pentru toţi?

— Da!

— Şi în cel mai apropiat spaţioport există suficiente nave? Suficiente pentru toată populaţia Terminatorului?

— În spaţioporturi sunt adăposturi, suficiente pentru foarte mulţi oameni. La fel, vehicule cu care să mergem spre vest, spre următoarele adăposturi. Şi unele lăcuste pot funcţiona şi pe faţa luminată.

Se grăbeau peste câmpia detritică neagră şi Terminatorul creştea lent deasupra orizontului. Acum era vizibilă jumătatea superioară a interiorului Zidului Zorilor, părând mult mai abruptă decât în realitate, numai ziduri albe şi arbori. O dungă lată de verde contura coroanele arborilor din parc. De la copaci se întindeau culturile fermei. Un glob de zăpadă pe şine argintii, care se îndrepta spre pieire. Nu puteau vedea oameni în oraş, deşi acum se ridica mult deasupra lor. În tot cazul, niciunul nu mai era pe terasele Zidului Zorilor. Locul părea abandonat.

Şi nu exista niciun mod de a sui în Terminator. Platforma fusese în zona de impact. Probabil că toţi participanţii la concert fuseseră ucişi. Au putut vedea în oraş un trio de animale: cerb, căprioară şi ied. Strigătele lui Swan au crescut cu o octavă:

— Nu. Nu!

Era straniu să stea acolo şi să privească în sus la calmul mediteranean al oraşului pustiu.

Swan a pornit să alerge pe sub şine către latura nordică a oraşului şi ceilalţi au urmat-o. De acolo au putut zări un convoi mic de vehicule de teren, hăt spre nord şi vest, care se îndepărtau prin deschiderea din peretele nord-vestic al

lui Beethoven. Vehiculele erau rapide şi au dispărut iute dincolo de orizont.

— Au plecat, a observat Wahram.

— Da, da. Pauline?

— Crezi că putem merge pe jos până la spaţioport? a rostit titaneanul, îngrijorat.

Swan vorbea însă cu qubul ei şi Wahram n-a putut urmări esenţa schimbului de cuvinte. Tonul glasului femeii era foarte caustic.

Ea s-a întrerupt din discuţie şi i-a spus:

— Maşinile nu se-ntorc. Oraşul se va opri automat când va ajunge la breşa din şine. Trebuie să plecăm. Fiecare a zecea platformă are lifturi care coboară la adăposturi aflate sub şine, aşa că trebuie s-ajungem la una dintre ele.

— Cât avem până la cea mai apropiată din vest?

— Cam nouăzeci de kilometri. Oraşul tocmai a trecut de una, înapoi spre est.

— Nouăzeci de kilometri!

— Da. Va trebui să mergem către est. Este la numai nouă kilometri. Costumele noastre vor face faţă soarelui pe durata necesară.

— Poate că am putea merge pe jos cei nouăzeci de kilometri, a rostit Wahram.

— Nu, n-am putea – ce vrei să spui?

— Cred că am putea. Oamenii au mai făcut-o.

— Au făcut-o sportivi care se antrenaseră special în acest scop. Eu merg destul de mult pe jos ca s-o ştiu şi poate că aş reuşi, dar tu n-ai putea. Nu poţi s-o faci doar bazându-te pe voinţă. Iar solmergătorul acesta este rănit. Ascultă-mă, nu vom păţi nimic dacă vom ieşi sub razele soarelui. Vom fi expuşi doar la coroana solară şi numai o oră şi un pic. Eu am făcut-o de destule ori.

— Eu aş prefera să n-o fac.

— N-ai de ales! Haide, cu cât amânăm mai mult, cu atât vom fi expuşi mai mult!

Asta era adevărat.

— Bine atunci, a zis el şi a simţit inima bubuindu-i în tâmple.

Swan s-a răsucit, a ridicat braţele spre oraş şi a gemut ca un animal.

— Oraşul meu, oraşul meu, *ahhbh...* Ne vom întoarce! Vom reconstrui! *Ahhhhh...*

Înapoia vizorului lucios, faţa îi era scăldată în lacrimi. L-a văzut privind-o şi a tras un braţ îndărăt, parcă pregătindu-se să-l lovească.

— Haide, trebuie să plecăm! A gesticulat spre cei trei solmergători: Haideţi!

Când au început să alerge către est, Swan a urlat pe banda comună, ca o sirenă de alarmă care-şi făcuse treaba, dar care continua în pustietate după un dezastru. Silueta care alerga în faţa lui nu părea capabilă să genereze un asemenea sunet teribil, care-i sfredelea urechile ca acele. Desigur în interior rămăseseră multe animale – întregul terariu micuţ, floră şi faună. Iar Swan proiecta asemenea lucruri. Şi acesta era căminul ei. Brusc urletul i-a subliniat lui Wahram că salvarea oamenilor din Terminator nu era de fapt suficientă. Foarte multe fuseseră abandonate în urmă. O lume întreagă. Dacă o lume moare, oamenii ei nu mai contează... aşa părea să spună urletul.

Zorii soseau, ca întotdeauna.

Problema era cu adevărat interesantă: putea el să-şi modeleze frica, s-o înfrâneze şi s-o folosească, pentru a-l impulsiona la viteza optimă pentru sosirea cea mai rapidă la platforma din est, sub lumina nemiloasă a zorilor? Şi oare viteza aceea avea să corespundă vitezei care avea să fie impusă de persoana pe care o urma? Pentru că Swan încă

gemea, plângând şi blestemând, bocind într-un ritm adaptat alergării ei. Ricoşa înainte sub impactul salturilor; poate că nici nu izbutea să meargă mai încet, totuşi înainta mai rapid decât ar fi putut Wahram s-o facă. El trebuia să menţină propriul lui ritm şi să spere că va putea măcar să păstreze suficient de mică distanţa pentru ca să n-o piardă pe femeie dincolo de orizont. Deşi, bineînţeles, şinele aveau să-l ducă direct la platformă, aşa că n-ar fi avut importanţă dacă ea ar fi dispărut dincolo de orizont. Nu dorea s-o piardă însă din vedere. Cei trei solmergători se găseau deja la o distanţă considerabilă înaintea ei, până şi rănitul. Poate că sunetele nefericite pe care le scotea o încetineau de fapt.

În zona aceasta relieful cobora şi se ridica într-un fel în care-i îngăduia titaneanului să vadă la mulţi kilometri spre nord, iar munţii din direcţia aceea erau scăldaţi acum în razele soarelui. Partea aceea învăpăiată a peisajului proiecta lumină peste terenul adumbrit pe care goneau şi Wahram zărea cutele din sol şi grohotişul de pe el, mai bine decât văzuse orice altceva până atunci, nu doar pe Mercur, ci oriunde. Totul părea acoperit cu un strat de pulbere friabilă, rezultatul probabil al coacerii şi congelării zilnice.

Lumina dinspre nord a sporit atât de mult, încât el a fost nevoit să privească altundeva, ca să-şi păstreze vederea pentru locurile întunecate de sub tălpi şi dinaintea lui. În faţă, silueta suspinătoare sălta pe fundalul stelelor. Wahram şi-a silit respiraţia să aibă acelaşi ritm cu picioarele, a privit pământul pe care alerga, s-a focalizat asupra unui pas rapid şi eficient. Gravitaţia de 0,3 *g* putea fi înşelătoare, deoarece nu era nici uşor, nici greu. Avea potenţial să fugă rapid, totuşi o căzătură nu era un eveniment neînsemnat, mai ales în situaţia aceasta. Swan se mişca pe teren familiar şi nu părea să se gândească

deloc la bărbat.

Wahram a continuat să alerge. În condiţii normale, a apreciat el, ar fi parcurs distanţa implicată în patruzeci şi cinci de minute de fugă, în funcţie de teren. Asta însemna destul de mult pentru a se abţine de la viteză maximă, chiar şi pentru nişte alergători profesionişti. Oare Swan mergea prea repede? El nu distingea niciun semn de încetinire.

Pe de altă parte, femeia nu se îndepărta, iar el avea acum un ritm despre care credea că-l putea susţine. Nici rapid, nici încet. A gâfâit şi a pufăit, a privit solul cu atenţie. Priviri scurte i-o arătau pe Swan mereu cu puţin înaintea orizontului. Avea să reuşească… apoi Wahram s-a împiedicat, dar şi-a păstrat echilibrul, rotind disperat din braţe, ca o moară de vânt, după care a menţinut capul plecat şi s-a concentrat asupra solului mai mult ca oricând.

Era unul dintre momentele acelea în care şocul imprevizibilului te proiectează în alt spaţiu. Wahram putea zări urmele cizmelor lui Swan suprapuse pe palimpsestul urmelor anterioare. Pasul îi era mai scurt decât al lui. El zbura peste paşii femeii, deşi distanţa între ei nu se reducea. Solmergătorii trecuseră de orizont. Suspinele lui Swan continuau să-i umple urechile, dar a refuzat să-şi îngăduie să micşoreze volumul, ori să-l închidă complet.

După aceea soarele a clipit peste orizont şi bărbatul a simţit din nou inima bubuindu-i. La început, limbi de foc oranj s-au ivit deasupra orizontului şi au dispărut. Wahram şi-a reamintit că nimbul solar era mult mai fierbinte decât suprafaţa soarelui în sine. Talazuri magnetice se curbau în sus în bucle caracteristice de foc, se înălţau maiestuos peste orizont şi rămâneau suspendate acolo, înainte de a exploda într-o parte sau alta. Erau practic flamele soarelui, zburând în sus în detonaţii incredibile dirijate de câmpurile

magnetice care clocoteau în ardere. Titaneanul a continuat să alerge, privind în jos, la sol, însă data următoare când a ridicat privirea orizontul dinaintea lui era majoritar oranj – soarele însuşi, cu portocaliul plin de bule şi panglici galbene care se zvârcoleau. Pentru a-l reduce la un nivel acceptabil pentru ochii lui, vizorul căştii trebuia să redea restul cosmosului în negru absolut. Orizontul era singurul care putea fi distins cu limpezime: o linie în depărtare, nu foarte sus, nu netedă, cu dealuri şi coborâşuri care tresăltau şi se înceţoşau. Swan se contura în negru, imaginea mentală idealizată a unui alergător, cu silueta subţiată de lumină albă care se revărsa în jurul ei. Solul de sub tălpi era acum un şablon cu sare şi piper imposibil de descifrat, orbitor de alb şi negru profund, toate amestecate laolaltă, astfel încât părţile albe pulsau şi tremurau în vederea lui Wahram. Trebuia să se încreadă că era îndeajuns de plat pentru ca să alerge, fiindcă nu arăta defel aşa. Iar apoi, după încă un timp, a devenit alb ciupit de negru care părea neted ca o placă. Intraseră în plină zi.

A început să transpire. Probabil că se datora doar fricii şi acceleraţiei bruşte, inconştiente, a paşilor săi. Costumul a început să-i zumzăie audibil în efortul de a-l răcori, un sunet slab, dar teribil. Transpiraţia avea să i se prelingă pe coaste şi pe picioare şi să se acumuleze la etanşarea de deasupra cizmelor. Nu credea că avea să se acumuleze atât de multă încât să-l înece, totuşi nu era sigur. Pâlpâirea neagră a lui Swan în soare devenise un spectru Brocken, care exploda, apărând şi dispărând în pulsaţii vibratorii. Lui Wahram i s-a părut că o vede privind peste umăr către el, totuşi n-a cutezat să fluture din braţ ca răspuns, pentru ca să nu-şi piardă echilibrul şi să cadă. Femeia părea scundă şi el a înţeles brusc că era vizibilă doar de la genunchi în sus. Orizontul era la fel de departe ca pe Titan. Asta însemna că

se găsea la numai cinci-zece minute în urma ei.

Şi apoi vârful platformei s-a ivit deasupra orizontului imediat în stânga lui Swan, lângă şina cea mai sudică, şi bărbatul şi-a iuţit încă o dată pasul. În orice efort fizic puteai găsi de obicei încă un mic supliment la sfârşit.

De data aceasta însă se părea că ajunsese cu adevărat la capătul puterilor. Foarte repede, încerca disperat să-şi menţină măcar viteza. Gâfâia şi a trebuit să-şi impună un şablon al respiraţiei coordonat cu picioarele care-i tropăiau grele – câte un icnet la fiecare doi paşi. Era înspăimântător să ridice ochii şi să vadă aproape întreaga întindere vizibilă a orizontului estic încununată de coroana solară; uşoara ei curbură părea să sugereze că va umple până la urmă majoritatea cerului, de parcă ceea ce se ridica înaintea lor era un soi de soare universal. Mercur semăna cu o bilă de bowling care se rostogolea în lumina aceea.

Transpiraţia îi umplea acum costumul până la coapse şi Wahram s-a întrebat din nou dacă se putea îneca în ea. Pe de altă parte ar fi putut s-o bea şi să se salveze. Din fericire rezerva de aer continua să-i sufle răcoros în faţă.

Polarizarea vizorului s-a schimbat şi textura soarelui s-a articulat în mii de limbi de flăcări prin sticla neagră. Câmpuri uriaşe de tentacule se mişcau la unison, regiuni întregi se agitau ca labele pisicilor pe apă. Părea o făptură vie, o creatură făcută din foc.

Platforma era un bloc de negru în negru, Swan o mişcare neagră alături de ea. Titaneanul a ajuns lângă femeie, s-a oprit, a horcăit o vreme cu palmele pe genunchi, cu spatele la soare. Bocetele ei ascuţite încetaseră, deşi la răstimpuri mai gemea. Se părea că solmergătorii coborâseră deja cu liftul; ea aştepta întoarcerea acestuia.

— Îmi pare rău, a spus Wahram când a putut să vorbească. Îmi pare rău c-am întârziat.

Swan se uita la soare, ridicat acum cu patru degete peste orizontul negru şi zimţat.

— Dumnezeule, priveşte-l, a zis ea. Priveşte-l.

Bărbatul a încercat, dar era prea strălucitor, prea mare.

După care o buclă din coroana solară s-a înălţat gigantică, mai sus decât oricare văzută până atunci, ca şi cum soarele încerca să se întindă spre ei şi să-i ardă dintr-o atingere.

— O, nu! a strigat Swan şi l-a tras pe Wahram către ea, lipindu-l de uşă, deplasându-se între soare şi titanean şi împingându-l în jos pentru a-l proteja cu propriul ei corp, apăsând butoanele liftului peste umărul lui şi blestemând. Haide, haide-odată! O, asta-i o flamă mare, asta-i *rea.* Când ai văzut una dintre astea, te-a şi prăjit.

Uşile liftului s-au deschis în cele din urmă şi ei s-au năpustit înăuntru. Uşile s-au închis. Au simţit cum cabina coboară.

Când vizorul şi ochii i se adaptaseră la lumina obişnuită, Wahram a văzut că faţa lui Swan era udă de lacrimi şi secreţii mucoase, înapoia propriului ei vizor.

Femeia a pufnit sonor.

— La naiba, a fost o flamă mare, a rostit ea, ştergându-şi chipul. Când liftul s-a oprit şi au descins, s-a adresat solmergătorilor: Aveţi vreun dozimetru?

Unul dintre ei i-a replicat solemn, de parcă ar fi citat:

— Dacă vrei să ştii, atunci nu vrei să ştii.

Ea l-a privit pe Wahram, cu o expresie înverşunată într-un fel pe care bărbatul nu-l mai văzuse niciodată.

— Pauline? a spus după aceea. Găseşte dozimetrul din costumul ăsta.

A ascultat o vreme, apoi s-a prins cu mâinile de piept, s-a clătinat şi s-a lăsat într-un genunchi.

— Rahat, a spus în cele din urmă. M-a omorât.

— Cu cât te-a iradiat? a exclamat Wahram, alarmat. Şi-a verificat brăţara; arăta un vârf de radiaţii de 3,762 sievert şi el a şuierat prelung. La următoarele tratamente de longevitate, aveau să necesite o grămadă de reparaţii ADN… dacă aveau să scape cu viaţă acum. A repetat întrebarea:

— Cu cât te-a iradiat?

Ea s-a ridicat în picioare şi n-a vrut să-l privească.

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— A fost o felie mare de soare, a zis el.

— Nu ea, ci flama aia. Ghinion.

Solmergătorii au încuviinţat din cap auzind-o şi Wahram a simţit un fior mărunt şi neliniştitor lunecându-i în jos pe spinare.

Se aflau într-o ecluză. Uşile liftului s-au închis înapoia lor, uşa din peretele opus al ecluzei a glisat şi s-a deschis, urmată de un fâşâit slab de aer. Au intrat într-o incintă scundă, dar destul de largă, din care plecau câteva uşi şi pasaje.

— Acesta este un refugiu? a întrebat Wahram. Va trebui să stăm aici până traversăm partea luminată? Putem?

— Face parte din întregul sistem, a explicat Swan, şi a fost conceput pentru a ne ajuta cu construcţia şinelor. Fiecare a zecea platformă are sub ea o unitate de felul ăsta şi un utilidor le leagă pe toate. Un tunel de lucru.

Solmergătorii deschideau deja uşiţele unor dulăpioare de pe un perete.

— Adică putem merge pe sub pământ prin tunelul acesta şi ajunge la partea întunecată? Putem ajunge undeva unde să găsim ajutor?

— Da. Nu ştiu însă dacă mai poate fi străbătută zona de sub impactul meteorului. Va trebui să mergem şi să vedem.

— Totul este încălzit şi ventilat?

— Da. După ce au murit câţiva oameni când au coborât aici să se adăpostească, staţiile au fost adaptate pentru supravieţuire minimă. De fapt cred că utilidorul trebuie reventilat secţiune cu secţiune, pe măsură ce înaintezi. Este ca şi cum ai aprinde luminile.

Un solmergător a ridicat degetul mare spre ea şi Swan şi-a scos casca, iar Wahram a imitat-o.

— Aveţi vreun comunicator radio? a întrebat unul dintre ei. Ale noastre nu funcţionează şi ne gândim că poate le-a prăjit soarele. Iar telefonul de aici nu funcţionează. Nu putem anunţa unde suntem.

— Pauline, eşti în regulă? a întrebat Swan şi a amuţit.

— Ce-i cu qubul tău? s-a interesat Wahram după o vreme.

— N-are nimic, a zis Swan indiferentă. Craniul meu i-a slujit ca o izolaţie de calitate.

— O, Doamne.

I-au urmat pe solmergători pe hol şi au coborât o scară, până la câteva camere aflate mai jos.

Cea mai mare dintre încăperile acelea conţinea sofale şi mese joase, şi barul lung al unei bucătării comune. Swan s-a prezentat pe sine şi pe Wahram celor trei solmergători, care erau de vârste şi sexe nedeterminate. Ei au încuviinţat politicos, dar nu s-au identificat la rândul lor.

— Cum e braţul? l-a întrebat Swan pe rănit.

— E rupt, a răspuns el simplu şi l-a întins puţin înainte. Lovitura a fost directă, totuşi piatra era mică şi bănuiesc că în cădere liberă. Probabil că fusese aruncată în sus în urma impactului.

Lui Wahram i s-a părut acum că această persoană era tânără.

— O să-l bandajăm, a zis unul dintre ceilalţi, de asemenea tânăr. Putem încerca să îndreptăm osul şi apoi

să-l bandajăm cu atele, indiferent cât de drept ar fi.

— A văzut vreunul dintre voi meteorul lovind? a întrebat Swan.

Au clătinat din capete. Toţi erau tineri, a gândit Wahram. Acesta era genul de oameni care mergeau în jurul lui Mercur imediat în faţa răsăritului de soare, arzându-se cu viziuni solare. Deşi se părea că Swan făcea de asemenea parte dintre ei. Cei tineri în spirit, atunci.

— Ce vom face? a întrebat el.

— Putem merge prin utilidor spre vest, până ajungem la următorul spaţioport de pe faţa întunecată, a zis unul dintre ei.

— Crezi că după impact se mai poate trece prin utilidor? a întrebat Swan.

— Nu m-am gândit la asta.

— Poate că da, a rostit cel cu braţul rupt. Al treilea cerceta dulăpioarele de lângă perete. Nu poţi să ştii.

— Eu mă-ndoiesc, a zis Swan, dar putem merge să ne uităm. Este la numai cincisprezece kilometri depărtare.

La numai cincisprezece kilometri! Wahram a tăcut. Au rămas locului, privindu-se între ei.

— Rahat, a spus Swan. Să mergem şi să ne convingem. Nu vreau să stau pur şi simplu aici.

Wahram şi-a suprimat un oftat. De altfel nu aveau multe opţiuni. Iar dacă ar fi putut trece mai departe spre vest şi ar fi mers repede, ar fi putut ajunge noaptea din urmă şi, sperau, spaţioportul către care plecaseră oamenii din Terminator.

S-au dus la o uşă din capătul vestic al încăperii şi au intrat într-un pasaj, slab iluminat de un şir de leduri integrate în plafonul de deasupra capului. Pereţii tunelului erau din rocă neprelucrată, în unele locuri crăpată, în altele cu urmele vizibile ale sapelor de foraj orientate în sus în

stânga lor, şi în jos în dreapta. Au pornit spre vest cu viteză bună. Rănitul părea cel mai rapid dintre toţi, deşi un alt solmergător se ţinea aproape de el. Nimeni nu vorbea. A trecut o oră; după aceea, după o odihnă scurtă pe nişte blocuri cubice de piatră din tunel, încă o oră.

— Pauline n-a înregistrat o imagine a impactului? a întrebat-o Wahram pe Swan, când au pornit din nou.

Utilidorul era îndeajuns de larg pentru ca trei-patru oameni să meargă umăr la umăr, aşa cum solmergătorii o dovedeau înaintea lor.

— M-am uitat, dar se vede doar un fulger în lateral. Numai câteva milisecunde de lumină înainte de explozie, sus şi departe, coborând rapid şi fierbinte. Însă de ce era fierbinte? Nu exista atmosferă care să-l încingă, aşa că-i lipsit de sens. Pare ca şi cum ar fi venit... nu ştiu... de altundeva. Din alt univers.

— Probabil că există şi altă explicaţie, nu s-a putut abţine Wahram.

— Explică tu atunci, a rostit ea tăios de parcă i-ar fi vorbit qubului.

— Nu pot, a răspuns bărbatul calm.

Au mers mai departe, tăcuţi. Probabil că la un moment dat au trecut pe sub oraş. Deasupra lor Terminatorul ardea în ploaia de lumină a zilei.

Apoi tunelul din faţa lor a părut că se sfârşeşte. Toţi şi-au pus din nou căştile, deoarece era modul cel mai uşor prin care să le transporte, şi şi-au îndreptat razele proiectoarelor către bezna dinainte. O masă de sfărâmături de rocă umplea tunelul de la podea până la plafon. Aici era frig şi Swan a spus brusc:

— Ar fi mai bine să ne etanşăm căştile.

Vizorul căştii ei a glisat în jos. Wahram a procedat la fel.

Au rămas locului, privind bariera.

— Bun, a zis Swan încruntată. Nu putem merge spre vest. Atunci ar trebui să pornim spre est.

— Şi cât va dura *asta?* a spus Wahram.

Femeia a ridicat din umeri.

— Dacă stăm aici, apusul va sosi peste optzeci şi opt de zile. Dacă mergem, vom reduce din timp.

— Să mergem pe jos jumătate din circumferinţa lui Mercur?

— Mai puţin de jumătate, fiindcă planeta se roteşte în timp ce mergem. Asta-i ideea. Vreau să spun: ce altceva putem face? Eu n-o să stau aici trei luni!

A văzut că era pe punctul să izbucnească în lacrimi.

— Totuşi cât de departe este? a insistat Wahram, gândind *jumătate de Titan,* chiar pe când a rostit cuvintele.

Stomacul i s-a contractat.

— Cam două mii de kilometri. Dacă mergem spre est, să zicem cu treizeci de kilometri pe zi, vom scurta însă timpul de aşteptare la vreo patruzeci de zile. Adică la jumătate. Mi se pare că merită. Şi nu trebuie să mergem non-stop. Vreau să spun că nu va fi ceea ce fac solmergătorii. Mergem o zi, mâncăm, dormim peste noapte, apoi plecăm mai departe. Ne stabilim un program zilnic. Ar fi mult dacă am merge câte douăsprezece ore din fiecare douăzeci şi patru, dar ar economisi încă şi mai multe zile. Ce-i, Pauline?

— Nu poţi activa din nou glasul Paulinei? a cerut Wahram.

— Deocamdată nu vreau s-o fac. Ea zice că douăsprezece ore de mers ne-ar scurta timpul petrecut în subteran la patruzeci şi cinci de zile. Asta-i îndeajuns pentru mine.

— Nu-i deloc puţin.

— Ştiu, dar ce vrei să faci? Să stai aici pentru un timp de două ori mai lung?

— Nu, a zis el încet, cred că nu.

Deşi, în realitate, n-ar fi fost chiar atât de lung. O recitire a lui Proust şi O'Brian, câteva audieri ale tetralogiei Inelului; mica lui brăţară era foarte bine dotată. Nu erau însă gânduri pe care să le poată exprima confortabil, privind femeia care se uita la el.

— O s-o activez pe Pauline, a zis ea de parcă i-ar fi oferit ceva la schimb pentru acordul lui.

— *Solvitur ambulando,* a spus Pauline. În latineşte, „Soluţie prin mers“. Diogene din Sinope.

— În felul acesta dovedeşti că mişcarea este reală, a presupus Wahram.

— Da.

Wahram a suspinat.

— Eu eram deja convins.

După ce au revenit în prima staţie subterană, şi-au evaluat resursele. Cei trei solmergători erau perfect încântaţi să meargă şase sau şapte săptămâni; semăna mult cu existenţa lor obişnuită. Se numeau Tron, Tor şi Nar. Din câte îşi putea da seama Wahram, erau nedefiniţi sexual şi i se păreau foarte tineri şi simpli. Trăiau doar pentru a umbla în jurul lui Mercur; păreau să nu ştie altceva… sau poate că nu vorbeau mult cu străinii. Totuşi spusele lor li se păreau copilăroase, sau foarte provinciale. Desigur, terarii întregi erau pline cu astfel de oameni, însă el ajunsese să se gândească la mercurieni ca fiind foarte sofisticaţi, pătrunşi de istorie, artă şi cultură. Acum afla că nu era valabil pentru toţi. Şi-a dat seama că se aşteptase ca adoratorii soarelui să fie urmaşii religiilor solare timpurii din Egiptul Antic, Persia, Inca… dar nu era aşa. Lor le plăcea pur şi simplu soarele.

Aveau să fie nevoiţi să petreacă câte două nopţi dormind

pe podeaua tunelului dintre staţii.

— În fiecare a treia zi, a zis Swan, ne putem reaproviziona. Asta ne stabileşte obiective bune şi precise.

— Putem să mergem chiar mai repede, a spus Tron sfios.

Tron era cel cu braţul rupt, aşa încât Wahram s-a abţinut să menţioneze că pentru el treizeci şi trei de kilometri pe zi s-ar fi putut dovedi destul, sau prea mult. Îl descuraja că putea fi povara acestui grup. Oricum Swan supraveghea umplerea raniţelor pe care le găsise în dulăpioarele cu provizii: căştile costumelor, câteva butelii cu aer, sticle cu apă, hrană, saltele pneumatice, o cratiţă mică şi un primus. Un sul de pături aerogel, care nu păreau foarte călduroase, însă utilidorul avea să-şi păstreze temperatura, a spus Swan; şi era destul de cald.

Prin urmare: mers prin tunel. Posibil similar cu expediţiile speologice de lungă durată. În pachete erau incluse de asemenea lămpi mici de frunte, deşi deocamdată nu erau necesare, fiindcă plafonul avea pătrate de lumină galben-albă caldă la fiecare douăzeci de metri, care iluminau perfect piatra grosolană a utilidorului. Swan a spus că se găseau la aproximativ cincisprezece metri sub suprafaţă. Tunelul fusese sfredelit prin roca-mamă sau regolit, cu un finisaj termic care lăsase vârtejuri şi pete de culoare minerală, reminiscenţe ale suprafeţelor tăiate ale unor meteoriţi. Pe unele porţiuni, curbe argintii se suprapuneau peste cositor, apoi negru ca tăciunele. Podeaua fusese tăiată într-o textură care asigura o priză bună pentru tălpi. Raza mică a planetei însemna că majoritatea luminilor îndepărtate de deasupra se contopeau într-o singură bară de lumină. Era ca şi cum ar fi putut vedea curba lui Mercur, ceea ce Wahram a găsit vag încurajator. I se părea descurajantă ideea de a umbla câte treizeci şi trei de kilometri pe zi, timp de peste patruzeci de zile consecutive.

Trebuia să nu uite că aici se aflau la patruzeci şi cinci de grade latitudine sud, aşa încât distanţa nu era la fel de mare ca la Ecuator. Din câte îşi reamintea, şinele Terminatorului se abăteau uneori chiar mai mult spre sud. Situaţia putea fi şi mai rea.

Aşa. Mergi o oră, printr-un tunel care variază foarte puţin şi doar în moduri iterative. Te opreşti, te aşezi pe pardoseală, te odihneşti o vreme; apoi mai mergi o oră. După trei ore, te opreşti şi mănânci. Intervalul acela părea deja foarte lung, aproape ca o săptămână sau mai mult, judecat ca timp uman obişnuit, ca timp de gândire. Însă ei au repetat de trei ori ciclul acela, înainte de a se opri pentru o masă mai consistentă şi pentru a dormi opt-nouă ore.

Oră, oră, oră; oră, oră, oră; oră oră, oră.

Senzaţia lungirii timpului a devenit foarte intensă pentru Wahram. Era greu de spus motivul pentru care îl simţea atât de lung; ar fi crezut că repetiţia elementelor zilei va simplifica şi astfel va iuţi orele, dar nu se întâmpla aşa. Avea parte de prolongaţie, un sentiment foarte pronunţat de prolongaţie. La sfârşitul fiecărei zile, când se instala să doarmă, cu picioare dureroase şi epuizate, putea să se întindă pe salteaua pneumatică şi să gândească: „S-a dus una, mai sunt treizeci şi şapte“, sau chiar „mai sunt treizeci şi trei“ şi să simtă un mic fior de disperare. Fiecare oră se simţea ca o săptămână! Vor putea îndura?

De obicei solmergătorii mergeau mai repede şi până când Wahram şi Swan li se alăturau la un popas, ei pregăteau deja ceaiul. După care, cu mult înainte ca Wahram să fie gata să se ridice şi să pornească iarăşi, tinerii sălbatici plecau, aproape scuzându-se, cu o încuviinţare din cap şi un gest din mână. De aceea, îşi petrecea zilele în principal cu Swan.

În mod clar ea nu era încântată de călătoria aceasta, deşi ideea îi aparţinuse. O făcea doar pentru că estimase că alternativa era mai proastă. Era ceva care trebuia îndurat, în dezolare mută sau volubilitate. În unele zile o lua înaintea bărbatului, în altele rămânea în urmă.

— La un moment dat o să mă simt rău, îi spusese o dată.

Lui Wahram i-a devenit clar că situaţia îi plăcea chiar mai puţin decât lui – mult mai puţin decât lui, aşa cum îi zisese ea însăşi. O ura, îi spusese; suferea de claustrofobie; nu putea suporta să stea la interior; avea nevoie de doze zilnice şi copioase de lumină solară; avea nevoie de multă varietate în rutinele cotidiene şi în stimulii senzoriali. Acelea erau *necesităţi,* i-a spus lui Wahram, şi în termeni cât se poate de categorici.

— Este oribil, exclama ea frecvent, despărţind cuvântul în trei silabe clar subliniate, accentuând-o pe prima şi pe ultima. Oribil, oribil, oribil. N-o să pot reuşi.

— Haide să vorbim despre altceva, sugera atunci Wahram.

— Cum aş putea. Este oooo-ri-billl.

Repetarea întruna a acestor puncte umplea doar prima oră a zilei lor de douăsprezece ore de mers şi popasuri. După o astfel de primă oră, Wahram decidea de obicei că era nimerit să atragă atenţia că trebuiau să discute despre altceva, dacă doreau să evite stresul nedorit al repetiţiilor din partea amândurora.

— Te-am plictisit deja? a concluzionat Swan din observaţiile acelea.

— Câtuşi de puţin. Mă binedispui. Ba chiar mă interesezi. Totuşi acest leitmotiv, al nefericitei călătorii de necesitate, este limitat. Este tocit. Vreau altă poveste.

— Atunci eşti norocos, fiindcă intenţionam să schimb subiectul.

— Cu adevărat norocos.

Ea a iuţit pasul şi i-a luat-o înainte. Nu exista niciun motiv pentru care să se grăbească să anunţe următorul subiect; aveau la dispoziţie toată ziua. Wahram a privit-o mergând în faţa lui: paşii îi erau graţioşi şi lungi, se afla în gravitaţia natală, şi sinuoşi, eficienţi. Ar fi putut foarte repede să se distanţeze considerabil. Deocamdată nu părea bolnavă. Dinapoia ei, o auzea uneori conversând cu qubul. Dintr-un motiv necunoscut, comutase glasul Paulinei la audibilitate exterioară; poate că-şi ţinea făgăduiala pe care i-o făcuse lui. Discuţiile lor sunau aproape întotdeauna ca nişte contraziceri; vocea lui Swan era mai clară şi mai intimidantă, însă alto-ul Paulinei, uşor înăbuşit de epiderma femeii, era cumva încăpăţânat de polemic. În funcţie de felul cum le programai, quburile puteau fi adevărate terori în dispute, perfecţioniste în cel mai înalt grad. Odată Wahram s-a apropiat îndeajuns pentru a trage cu urechea şi a nimerit peste ceva care începuse de mai mult timp; Swan spunea:

— Sărmana de tine, aş fi tare tristă în locul tău! Îmi pare foarte rău pentru tine! Trebuie să fie teribil să nu fii nimic altceva decât un pachet de algoritmi!

Pauline a zis:

— Acesta este procedeul retoric numit anacoenesis, în care pretinzi că te pui în locul oponentului tău.

— Nu, câtuşi de puţin, a asigurat-o Swan. Sunt cu adevărat compătimitoare. Să fii doar atât de puţini qubiţi[15], să fii doar algoritmi, care râşnesc totul. Vreau să zic că, ţinând seama de toate astea, te descurci foarte bine.

Pauline a zis:

— Acesta este procedeul retoric numit sincoreză, în care faci o concesie aparentă înainte de a reînnoi atacul.

---

[15] *Biţi cuantici (n. tr.).*

— Poate că ai dreptate. Realmente nu ştiu de ce te-am crezut stupidă, ţinând seama de puterea uriaşă a argumentelor tale. Şi totuşi…

— Acestea sunt sarcasm şi aporie, ambele în sensul negativ pe care l-am menţionat anterior, al unei expresii de îndoială temporară, adesea simulate, înainte de a reînnoi atacul.

— Iar *aceasta* este apărarea numită cazuistică, în care când nu ai *nimic*, te retragi într-un nor de verbiaj. Poate că ai *dreptate,* poate că nu există decât conştiinţă inteligentă şi conştiinţă stupidă. Asta ar explica foarte multe.

Pauline n-a părut descurajată.

— Aş fi încântată să supun replicile noastre unui studiu dublu-orb, pentru a vedea dacă poate fi făcută vreo deosebire între ale tale şi ale mele.

— Serios? a zis Swan. Vrei să spui că poţi să absolvi un test Turing?

— Depinde de cel care pune întrebările.

Swan a râs dispreţuitor, dar Wahram a simţit că era cu adevărat amuzată. Cel puţin qubul era bun pentru aşa ceva.

La fiecare jumătate de oră treceau pe rând în frunte, pur şi simplu pentru a marca timpul şi a schimba imaginea din faţă, în măsura în care se putea vorbi despre aşa ceva. Nu vorbeau întotdeauna; ar fi fost imposibil, s-a gândit Wahram. În tot cazul mergeau în tăcere multe minute consecutive. Deasupra lor, luminile tunelului păreau să se deplaseze în mod independent spre îndărăt, ca şi cum ar fi mers pe partea superioară a unei roţi uriaşe şi ar fi ţinut pasul doar cu mişcarea ei către înapoi. După o oră, tălpile îl usturau pe Wahram şi era fericit să se aşeze. Foloseau saltelele cu aerogel ca perne pe care să stea. Hrana

provenea din plicuri pe care le găsiseră în echipamentele pentru urgenţe din staţii şi în majoritate era insipidă. După o vreme n-au dorit decât să bea apă, deşi existau şi pulberi care puteau fi dizolvate în ea, dacă ar fi vrut.

În general pauzele pentru odihnă durau o jumătate de oră. Dacă ar fi zăbovit mai mult, muşchii lui Wahram ar fi început să înţepenească, iar Swan ar fi devenit agitată. Iar solmergătorii s-ar fi îndepărtat prea mult în faţa lor. Aşa că Wahram se scula cu greutate şi porneau iarăşi.

— Crezi că în vreuna dintre staţiile astea ar exista toiege de drumeţie?

— Mă-ndoiesc. Putem căuta în următoarea. Poate că găsim ceva ce să foloseşti ca toiag.

Uneori femeia se răstea la el după câte o perioadă de tăcere.

— Haide, zi-mi ceva! Povesteşte-mi despre tine! Care-i prima ta amintire?

— Nu ştiu, a răspuns Wahram străduindu-se s-o localizeze.

— Prima mea amintire, a spus ea, provine dintr-o perioadă în care părinţii mi-au spus că aveam trei ani. Ei făceau parte dintr-o casă care a decis să se mute în capătul opus al oraşului. Cred că obişnuiam să schimbăm locurile, de la nord la sud, pentru ca să vedem şi cealaltă jumătate a peisajului prin care treceam. Sau poate că doar aşa mi-au spus mie. Au sosit mai multe cărucioare şi ambele case şi-au schimbat locuinţele între ele. Toate bunurile familiei mele puteau să încapă într-un cărucior cu baterii şi două cărucioare manuale. După ce goliseră casa, mama m-a dus înapoi, înăuntru, şi locul m-a speriat. Cred că de aceea mi-a rămas în memorie. Goală, camera mea a părut mult mai mică, iar asta mi s-a părut groaznic şi m-a înfricoşat, ca şi

cum lumea se micşorase. Noi umpleam aşadar camerele, pentru a le face să pară mai mari. După care am revenit afară şi cealaltă imagine care mi-a rămas în memorie, alături de camera goală, este a obiectelor de pe platforma căruciorului şi a oamenilor care stăteau lângă el, pe bordura trotuarului, sub un pâlc de arbori. Deasupra altor copaci puteam să văd Zidul Zorilor.

Ea a mers o vreme în tăcere şi Wahram a simţit ghiorţăitul din stomac care anunţa apropierea altui popas pentru masă.

— De acum totul este ars, a zis Swan.

Glasul îi era însă neobişnuit de calm. Se părea că nu mai jelea în acelaşi fel.

— Se va sfârşi rapid, a adăugat ea, după ce soarele va ajunge suficient de sus pentru ca oraşul să iasă din umbra Zidului Zorilor.

— Ştiu că şinele nu se topesc pe faţa luminată, a spus Wahram. Ce altceva nu se topeşte?

— Infrastructura oraşului va supravieţui, a recunoscut femeia. Şasiul, carcasa… Unele metale, ceramica, aliajele… Metalele amorfe… Apoi banalul oţel călit, oţelul inoxidabil. Oţelul austenitic… O să vedem. Cred că va fi interesant de văzut cum arată când noaptea va trece iarăşi peste el. Bănuiesc că totul va fi ars, cu excepţia şasiului. Plantele vor începe să moară imediat ce loveşte soarele. De acum vor fi moarte – toate plantele şi animalele, până şi bacteriile şi restul. Va trebui să-l reconstruim.

— Poate, a spus el.

— Ce vrei să zici?

— Păi, cred că vor dori să înţeleagă ce s-a întâmplat cu şinele şi să simtă că sunt în stare să împiedice repetarea unui asemenea incident. Sau să construiască după alt design. Poate să elibereze oraşul de pe şine şi să ruleze pe

roţi.

— Asta ar necesita un mijloc de locomoţie, i-a atras femeia atenţia. Actualmente dilatarea şinelor determină avansarea oraşului.

— Atunci va fi interesant de văzut ce se va întâmpla. Wahram a ezitat. Ar fi inutil să reconstruiţi şi după aceea să apară o recurenţă.

— O recurenţă n-ar fi plauzibilă, dacă a fost un accident cu probabilitate redusă.

— Avusesem impresia că existau deja protecţii pentru toate tipurile de accidente.

— Şi eu. Sugerezi c-a fost un soi de atac?

— Da, mă rog, m-am gândit oricum şi la asta, mai ales după ce ni s-a întâmplat pe Io.

— Dar cine să fi dorit să atace Terminatorul? a întrebat ea. Să-l atace şi totuşi să-l rateze cu câţiva kilometri, ucigând oraşul, dar lăsându-i pe oameni în viaţă?

— Nu ştiu, a recunoscut Wahram stânjenit. S-a discutat că disensiunile dintre Pământ şi Marte ar putea duce în cele din urmă la război.

— Da, a zis Swan, însă discuţiile sfârşesc mereu prin a declara că aşa ceva este imposibil, fiindcă toţi sunt foarte vulnerabili. Ca întotdeauna este distrugere mutual asigurată.

— M-am întrebat mereu în privinţa asta... Şi dacă primul atac este realizat pentru a părea un accident, încât nimeni nu ştie cine l-a întreprins, iar între timp victima este în mare parte vaporizată? Un scenariu ca ăsta te-ar putea face să crezi că nu există nicio distrugere mutual asigurată absolut certă.

— Cine ar putea proceda în felul ăsta?

— Calculele astronomice pot fi efectuate de aproape orice putere de pe Pământ. Ele se află într-o situaţie mai

sigură decât oricare dintre noi. Şi Marte este notorie prin egocentrism şi de asemenea nu poate fi perforată de o singură săgeţică. Nu cred totuşi că n-ar putea exista o putere care să se creadă invulnerabilă. Sau care să nutrească o mânie atât de intensă, încât să nu-i pese de consecinţe.

— Dar ce ar putea fi? Ce poate cauza genul ăsta de mânie?

— Nu ştiu. Să zicem hrană, apă, teren… putere… prestigiu… ideologie… avantaje diferenţiale. Nebunie… Acestea sunt motivele uzuale, nu?

— Presupun!

Swan a părut oripilată că el putuse întocmi o asemenea listă, ca şi cum aşa ceva nu făcea parte din discursul mercurian, deşi era pur şi simplu Machiavelli sau Aristotel. Pauline ar fi ştiut lista.

— Oricum, a continuat Wahram, voi fi foarte interesat să aflu ce spun oamenii, după ce vom scăpa de aici.

— Mai sunt doar treizeci de zile, a zis ea încruntată.

— Câte un pas o dată, a replicat titaneanul stoic.

— Te rog! Ia-o aşa şi înseamnă *eternitate.*

— Câtuşi de puţin. Dar mă abţin.

După o vreme, el a rostit:

— Interesant cum vine un moment când simţi că ţi-e foame. Până atunci nu ţi-a fost, şi deodată îţi este în mod brusc.

— Nu mi se pare deloc interesant.

— Mă dor tălpile.

— Nici asta nu-i interesant.

— Fiecare pas înseamnă o mică durere, sau fiecare al doilea pas. Cred că este fasceită plantară.

— Vrei să te odihneşti?

— Nu. Le simt doar dureroase, nu mă dor în sine. Şi se

încălzesc. Apoi obosesc.

— Urăsc asta.

— Iată-ne totuşi aici.

Ora de mers a trecut. Perioada de odihnă a trecut. Următoarea oră a trecut. Odihna ce i-a urmat a trecut. Tunelul a rămas aproape la fel. Staţiile, din trei în trei seri, erau aproape la fel, dar nu tocmai. Ei le răscoleau, căutând ceva diferit. În vârful puţurilor lifturilor din fiecare staţie se afla suprafaţa, expusă în întregime soarelui mercurian şi apropiindu-se de şapte sute K pe zonele lovite de lumină; neexistând aer, nu putea fi vorba despre o temperatură a aerului. În prezent se aflau undeva pe sub Craterul Tolstoi; Pauline le gestiona navigarea, în măsura în care se putea vorbi despre aşa ceva, printr-un fel de estimare; şi micul ei radio era inutil în subteran. Telefoanele staţiilor nu funcţionau nicăieri. Swan a bănuit că erau destinate exclusiv lifturilor... o altă posibilitate era ca întregul sistem să fi fost distrus în urma impactului şi, din cauza situaţiei actuale a populaţiei Terminatorului precum şi a faptului că partea distrusă a tunelului era acum expusă soarelui, nu exista nimeni disponibil să-l repare.

Au mers oră după oră. Era uşor să piardă numărul zilelor, mai ales că Pauline le ţinea oricum socoteala. Pseudoiterativul era mai puţin pseudo ca oricând. Acesta era adevăratul iterativ. Swan mergea înaintea lui Wahram, cu umerii gârboviţi ca ai unui mim care simula demoralizarea. Minutele abia se târau, până când un singur minut se simţea cât zece; era o dilatare exponenţială a timpului, o lichefiere de prolongaţie. Aveau să trăiască aşadar de zece ori mai mult.

Bărbatul s-a gândit să spună ceva care să n-o irite pe Swan. Ea murmura cu Pauline.

— Pe când eram copil obişnuiam să fluier, a spus el şi a încercat un singur ton.

Şi-a simţit buzele mai groase decât fuseseră în tinereţe. Ah, da – limba mai apropiată de cerul gurii. Perfect!

— Obişnuiam să fluier melodiile din simfoniile care-mi plăceau.

— Fluieră, atunci, a zis Swan. Şi eu fluier.

— Serios?!

— Da. Ţi-am spus. Dar începe tu. Poţi să fluieri Beethoven, aşa cum am auzit la concert?

— Da, pot, într-un fel. Doar unele melodii.

— Fluieră-le atunci pe alea.

În tinereţea lui Wahram existase o perioadă când toate dimineţile trebuiau să înceapă cu *Eroica* lui Beethoven, inovatoarea Simfonie a III-a, anunţarea unei noi epoci în muzică şi în spiritul uman, compusă după ce Beethoven aflase că asurzea. De aceea Wahram a fluierat cele două note impresionante care începeau mişcarea întâi, apoi a fluierat linia principală, într-un tempo adaptat la pasul lui de mers. Cumva, asta nu era greu. Pe când fluiera, nu era nicio clipă sigur că-şi va reaminti pasajul următor, însă până ajungea în punctul de schimbare, următorul pasaj continua inevitabil şi i se revărsa destul de satisfăcător de pe buze. Rămăseseră undeva în interiorul lui. Melodiile lungi şi elaborate curgeau din una în alta, potrivit logicii convingătoare a gândirii lui Beethoven însuşi.

Iar succesiunea aceasta era constituită din cântece mişcătoare. Majoritatea pasajelor ar fi trebuit să fie presărate de contrapuncte şi polifonii, iar bărbatul sărea de la o secţiune orchestrală la alta, în funcţie de cea care părea linia principală. Trebuia spus totuşi că, până şi ca melodii izolate, fluierate fără iscusinţă, măreţia muzicii lui Beethoven era palpabilă în tunel. Cei trei solmergători au

încetinit pasul, pentru a o auzi mai bine. După terminarea primei mişcări, Wahram a descoperit că celelalte trei mişcări îi soseau la fel de complet ca prima, aşa că, până a terminat, avusese nevoie cam de aceleaşi patruzeci de minute în care o orchestră ar fi cântat cu adevărat simfonia. Variaţiunile minunate ale finalului erau atât de tulburătoare, încât aproape că s-a hiperventilat în reproducerea lor.

— Minunat, a zis Swan când a terminat. Bravo! Ce acorduri! Dumnezeule! Mai fluieră. Mai poţi fluiera şi altceva?

Wahram a izbucnit în râs. A căzut pe gânduri.

— Păi, cred că aş putea fluiera a IV-a, a V-a, a VI-a, a VII-a şi a IX-a. De asemenea, poate, fragmente din cvartete şi sonate. Mă tem că voi pierde firul în multe din ele. Poate că nu şi în ultimele lui cvartete. Am trăit cu frumuseţile acelea. Va trebui să încerc şi să văd cum merge.

— Cum de-ţi poţi aminti atâtea?

— Mult timp n-am ascultat nimic altceva.

— Asta-i o nebunie. Bine, atunci încearcă Simfonia a IV-a. Le poţi lua în ordine.

— Mai târziu, te rog. Trebuie să mă odihnesc. Buzele îmi sunt deja distruse – le simt de două ori mai mari decât sunt în realitate. În clipa asta îmi par ca nişte garnituri de etanşare mari şi învechite.

Ea a râs şi l-a lăsat în pace. După o oră însă, a redeschis subiectul şi a părut că va fi foarte dezamăgită dacă n-avea să mai fluiere.

— Bine, a încuviinţat Wahram, dar mă acompaniezi.

— Eu nu ştiu melodiile. Realmente nu-mi pot aminti chestiile pe care le cântă oamenii.

— Asta nu contează. Pur şi simplu, fluieră. Ai zis că ştii să fluieri.

— Ştiu, totuşi sună cam aşa.

A fluierat câteva clipe: o modulaţie superbă de muzică, exact cum ar fi cântat o pasăre.

— Uau, parcă ai fi fost o pasăre. Glissando foarte fluide şi alte chestii pe care n-aş şti să le denumesc, dar cu adevărat ca o pasăre.

— Da, aşa-i. Am în mine nişte polipi de ciocârlie.

— Vrei să zici... în creierul tău? Creiere de păsări, puse în creierul tău?

— Da. *Alauda arvensis.* Şi de asemenea nişte *Sylvia borin,* silvia de zăvoi. Creierele păsărilor sunt organizate cu totul altfel decât ale mamiferelor, ştiai?

— Nu.

— Crezusem că toţi ştiu asta. O arhitectură de quburi se bazează pe creierele păsărilor, aşa că a fost un subiect mult discutat o vreme.

— N-am ştiut.

— Da. Noi, mamiferele, gândim în straturi de celule din tot creierul, pe când păsările gândesc în grupuri de celule, distribuite ca nişte ciorchini de struguri.

— N-am ştiut asta.

— Poţi să iei câteva din propriile tale celule stem şi să pui în ele ADN de noduri de cântat ale ciocârliei, după care să le introduci prin nas în creier şi să creezi un grup micuţ în sistemul limbic. După aceea, când fluieri, grupul se conectează la reţelele tale muzicale deja existente. Acelea sunt părţi foarte vechi, aproape ca nişte părţi-pasăre ale creierului. Părţile noi se conectează... şi i-ai dat drumul.

— Tu ai făcut asta?

— Da.

— Şi ce ai simţit?

Drept răspuns, Swan a fluierat. În tunel, un glissando lichid a dus la altul: cântece vesele de pasăre aflată în tunel

cu ei.

— Uluitor, a zis Wahram. N-am ştiut că poţi aşa ceva. *Tu* ar trebui să fluieri, nu eu.

— Nu te deranjează?

— Dimpotrivă.

Aşa că femeia a fluierat în timp ce mergeau, uneori pe toată durata orei dintre pauzele de odihnă. Modulaţiile ei treceau prin diverse faze şi frazări, care i s-au părut atât de variate lui Wahram, încât trebuiau să aparţină mai multor specii de păsări, nu doar două. Nu era însă sigur, deoarece s-a gândit că Swan putea fi la fel de limitată de propriul ei corp ca orice pasăre, aşa încât acestea reprezentau doar varietatea de cântece pe care le cânta o pasăre adevărată. O muzică splendidă! Uneori aducea cu Debussy şi desigur existau imitaţiile specifice de păsări ale lui Messiaen, totuşi fluierăturile lui Swan erau mai bizare, mai repetitive, cu nesfârşite permutaţii de grupuri mici de note, adesea repetate în triluri ostinato insistente care-şi vârau ghearele în el, ajungând uneori aproape de iritare.

Când s-a oprit, bărbatul încă îşi putea aminti unele dintre melodiile ei. Balenele aveau cântece, bineînţeles, însă păsările fuseseră probabil primii muzicanţi. Decât dacă nu cumva cântaseră dinozaurii. Parcă îşi reamintea ceva despre cavităţi mari în unele cranii de hadrozauri, care nu-şi găseau explicaţie decât ca incinte acustice. Era interesant să încerci să-ţi imaginezi sunetul pe care l-ar fi produs un hadrozaur. Chiar a fredonat puţin, testând ce ar fi simţit în pieptul lui mare şi bombat ca un butoiaş.

— Deci asta a fost pasărea, sau tu? a întrebat-o pe Swan când a făcut o pauză.

— Suntem totuna, a zis femeia.

După o vreme a adăugat:

— Graurul lui Mozart a rescris odată o frazare compusă

de el. Pasărea a cântat-o, după ce el o executase la pian, dar a schimbat toţi diezii în bemoli. Mozart a descris episodul pe marginea partiturii: „A fost frumos!“ Când pasărea a murit, a cântat la înmormântarea ei şi i-a citit o poezie. Iar următoarea lui compoziţie, pe care editorul a numit-o *O glumă muzicală,* este în stilul graurului.

— Interesant, a comentat Wahram. Este adevărat că păsările par întotdeauna inteligente?

— Nu şi porumbeii, a răspuns femeia. A continuat pe un ton sumbru: Poţi să ai fie inteligenţă specifică înaltă, fie inteligenţă generală înaltă, însă nu pe ambele.

Wahram nu a ştiut ce să replice la asta; ideea o mohorâse pe neaşteptate pe Swan.

— Ar trebui să fluierăm împreună, a spus el.

— Ca să avem amândoi?

— Ce anume?

— Nu contează. În regulă.

Titaneanul a revenit la *Eroica* şi de data aceasta Swan a fluierat şi ea, în contrapunct aviar sau soprano la melodii. Părţile ei se potriveau în maniera cadenţelor interne, sau improvizaţiilor de jazz, iar în momentele mai eroice ale lui Beethoven, care erau destul de frecvente, adăugările ei creşteau la un ritm furios de invenţie, părând că pasărea din interiorul ei fusese scoasă din minţi de obrăznicia compozitorului.

Au fluierat câteva duete foarte mişcătoare. În mod vădit timpul s-a scurs în feluri necunoscute până atunci. Ai nevoie de darul oferit de timp, a gândit Wahram, ca să explorezi o asemenea plăcere. El putea să treacă prin toate simfoniile de Beethoven pe care le ştia; iar după ele, prin cele patru simfonii ale lui Brahms, atât de nobile şi de sincere; de asemenea, ultimele trei simfonii ale lui Ceaikovski. Toate părţile măreţe ale coloanei sonore a

tinereţii lui atât de romantice. Swan era dispusă la orice şi augmentaţiile ei adăugau melodiilor o tuşă barocă sau avangardistă care adesea îl uimea. Calitatea pătrunzătoare a sunetelor ei trebuie să fi ajuns departe, în ambele direcţii ale tunelului, şi uneori solmergătorii încetineau şi apăreau chiar înaintea lor, săltând în ritmul muzicii, ba chiar fluierând ei înşişi, fără pricepere, dar entuziast. Finalul Simfoniei a VII-a de Beethoven a înregistrat un succes aparte printre ei, ca muzică de marş; când s-au ridicat după o pauză de odihnă pentru a-şi relua mersul au cerut adesea strigătul de corn cu care începea Simfonia a IV-a de Ceaikovski, apoi prima ei temă, ce le dădea sentimentul că acum erau stăpâniţi de un destin, un destin sumbru şi măreţ.

La sfârşitul uneia dintre reprezentaţiile lor comune ale Simfoniei a IX-a de Beethoven, toţi au clătinat din capete în semn de uimire, iar Nar s-a întors spre ei şi a zis:

— Domnilor, sunteţi cu siguranţă nişte fluierători excelenţi! Ce mai melodii!

— Totuşi, a zis Wahram, sunt Beethoven.

— Ah! Crezusem că se numesc fluierături.

— Crezuserăm că erau inventate de voi, a adăugat Tron. Fuseserăm impresionaţi.

Mai târziu, după ce tinerii se îndepărtaseră iarăşi, Wahram a spus:

— Toţi solmergătorii sunt aşa?

— Nu! a replicat Swan iritată. Ţi-am spus – şi eu sunt solmergătoare.

Bărbatul nu dorea s-o enerveze.

— Ia zi, mai ai altceva interesant adăugat la creier?

— Da. (Continua să pară lipsită de chef.) Am o IA mai veche, de când eram copil, care mi-a fost pusă în corpul calos pentru a mă ajuta împotriva convulsiilor. Şi un

fragment dintr-un iubit – ne gândiserăm să ne împărtăşim răspunsurile sexuale şi să vedem unde ne vor duce. Până la urmă s-a dovedit că nu ne-au dus nicăieri, dar presupun că fragmentul mai există. Mai sunt şi alte chestii, însă nu vreau să vorbesc despre ele.

— Vai de mine! Este derutant?

— Câtuşi de puţin. (Suna tot mai morocănoasă.) Ce, tu n-ai nimic în tine?

— Într-un fel, cred că toţi avem, a răspuns el liniştitor, deşi auzise rareori de un creier cu aşa multe intervenţii ca al femeii. Eu iau vasopresină şi oxitocină, cum mi s-a recomandat.

— Ambele provin din vasotocină, a zis ea autoritar. Între cele trei există o diferenţă de numai un aminoacid. Eu iau vasotocină. Este un hormon foarte vechi, atât de vechi încât controlează comportamentul sexual la broaşte.

— Vai!

— Nu, este exact ce ai nevoie.

— Nu ştiu. Mă simt bine cu oxitocină şi vasopresină.

— Oxitocină este memorie socială, a zis Swan. Fără el, nu-i observi pe ceilalţi oameni. Eu am nevoie de mai mult hormon din ăsta. Cred că şi de vasopresină.

— Hormonul monogamiei, a spus Wahram.

— Monogamia la masculi. Însă numai trei la sută din mamifere sunt monogame. Cred că până şi păsările au procent mai mare.

— Lebede, a sugerat el.

— Da. Iar eu sunt Swan a Doua Lebădă. Dar nu sunt monogamă.

— Nu?

— Nu. Sunt credincioasă doar endorfinelor.

Bărbatul s-a încruntat, totuşi a presupus că ea glumea şi a încercat să continue pe aceeaşi linie.

— Nu-i ca şi cum ai avea un câine, sau aşa ceva?

— Mie-mi plac câinii. Câinii sunt lupi.

— Dar lupii nu sunt monogami.

— Nu. Însă endorfinele sunt.

El a oftat, simţind că-i pierduse ideea, sau că ea o pierduse.

— Atingerea persoanei iubite stimulează endorfinele, a rostit Wahram şi n-a mai insistat.

Nu puteai fluiera sfârşitul „Sonatei Lunii“.

În noaptea aceea, pe când dormeau în tunel pe saltelele lor mici cu aerogel, sub păturile subţiri, Wahram s-a trezit şi a constatat că Swan se mutase şi dormea lipită cu spatele de spatele lui. Fluxul rezultat de oxitocină i-a liniştit puţin şoldurile dureroase; se putea interpreta în felul acesta. Bineînţeles impulsul de a dormi cu cineva, plăcerea de a dormi cu cineva, nu era tocmai sinonim cu relaţia sexuală. Ceea ce era liniştitor. De cealaltă parte a podelei, cei trei sălbatici erau ghemuiţi laolaltă ca nişte pisoi. Tunelurile erau calde, adesea prea calde, dar pe podea era răcoare. A auzit-o pe Swan torcând foarte slab. Pentru asta trebuiau gene feline – da, el auzise despre aşa ceva şi oamenii afirmau că torsul genera o senzaţie de bine, era foarte asemănător cu fredonatul. Simţi plăcere, torci, te simţi mai bine: un feedback pozitiv în plăcere, buclă, buclă, buclă, totul în ritmul respiraţiei, aşa suna când a ascultat-o. Un soi diferit de muzică. Deşi el ştia foarte bine că pisicile bolnave torceau uneori în momente de alinare temporară sau chiar de parcă ar fi sperat să se simtă mai bine, încercând să pornească forţat bucla. El trăise cu un motan care făcuse aşa în apropierea sfârşitului. O pisică bătrână de cincizeci de ani este o creatură impresionantă. Pierderea acelui eunuc matusalemic fusese una dintre primele pierderi ale

bărbatului, aşa că-şi reamintea torsul său spre final ca fiind deosebit de jalnic, sunetul unei emoţii prea intense ca să fie numită. Un bun prieten al lui murise torcând. De aceea, acum, torsul lui Swan i-a trimis prin trup un fior de îngrijorare.

Prin tunel după o perioadă de somn, ameţit şi împăienjenit. Ora de dimineaţă. A fluierat mişcarea lentă din *Eroica,* muzica funerară a lui Beethoven pentru auzul lui, compusă pe când acesta murea înlăuntrul său.

— „Trăim o oră şi este mereu aceeaşi“, a recitat el.

Apoi mişcarea lentă a primului dintre ultimele cvartete, opus 127, variaţiuni pe o temă, atât de bogat; la fel de maiestuos ca marşul funerar, dar mai plin de speranţe, mai îndrăgostit de frumuseţe. Apoi mişcarea a treia care urma era atât de puternică şi de optimistă, încât ar fi putut să fie o mişcare a patra.

Swan l-a privit sumbru.

— Lua-te-ar naiba, a spus, îţi face plăcere.

Râsul ca un orăcăit, de bas, a răsunat din pieptul lui, niţel hadrozauric.

— „Pericolul era pentru el ca vinul“, a mârâit.

— Ce-i asta?

— Oxford English Dictionary. Sau cel puţin acolo l-am citit eu.

— Îţi plac citatele.

— „Am parcurs un drum lung, ne aşteaptă un drum lung. Între ele, ne găsim undeva.“

— Haide, asta ce mai este? Un răvaş dintr-o plăcintă?

— Cred că Reinhold Messner[16].

---

[16] *Reinhold Messner (n. 1944) alpinist şi explorator montan italian, considerat cel mai mare explorator şi căţărător montan al tuturor timpurilor (n. tr.).*

Îi făcea cu adevărat plăcere, trebuia să recunoască, încă numai douăzeci şi cinci de zile, mai mult sau mai puţin; nu era un număr chiar aşa de mare. Putea îndura. Era pseudoiterativul cel mai iterativ pe care l-ar fi putut trăi vreodată, de aceea era interesant, ca un fel de caz la limită a ceea ce presupunea că dorea. O *reductio ad absurdum.* Iar tunelul nu era atât o problemă de privaţiune senzorială, cât de supraîncărcare senzorială, dar prin foarte puţine elemente: pereţii şi luminile care se întindeau în lungul plafonului înainte şi înapoi cât se vedea cu ochii.

Însă pe Swan n-o încânta. Ba chiar ziua aceasta părea mai rea decât oricare dintre cele anterioare. A încetinit, ceva ce bărbatul n-o mai văzuse făcând niciodată, într-atât încât şi el a fost nevoit să încetinească puţin ca să nu se distanţeze prea mult înaintea ei.

— Nu ţi-e bine? a întrebat-o, după ce a aşteptat-o să-l ajungă.

— Nu. Mă simt ca un rahat. Cred că mă ia. Tu simţi ceva?

Pe Wahram îl dureau şoldurile, genunchii şi tălpile. Gleznele erau în regulă. Spinarea era în regulă, odată ce pornea să meargă.

— Mă dor toate, a recunoscut el.

— Mă nelinişteşte ultima flamă solară pe care-am văzut-o. Până când imaginea ei ajunge la tine, radiaţia te-a şi lovit, fiindcă a pornit înaintea ei. Mă tem că-i posibil să fi fost prăjiţi. Eu mă simt de tot rahatul.

— Pe mine mă dor numai muşchii. Este însă adevărat că m-ai acoperit cu corpul la lift.

— Probabil că ne-a lovit diferit. Sper să fie aşa. Haide să-i întrebăm pe sălbatici cum se simt ei.

Au făcut-o la următorul popas, unde, după expresiile de pe chipurile lor, solmergătorii aşteptaseră destul de mult pentru a se îngrijora.

— Cum merge? a întrebat Tron.

— Nu mi-e bine, a zis Swan. Voi cum vă simţiţi?

Cei trei au schimbat priviri.

— În regulă, a răspuns Tron.

— Fără greţuri sau diaree? Fără migrene sau dureri musculare? Fără căderi de păr?

Solmergătorii s-au privit din nou, după care au strâns din umeri. Ei coborâseră în subteran înaintea lui Swan şi Wahram.

— Nu mi-este foarte foame, a spus Tron, dar nici mâncarea nu-i grozavă.

— Pe mine încă mă doare braţul, a zis Nar.

Swan i-a privit nemulţumită. Erau solmergători, tineri şi puternici; făceau ceea ce făceau tot timpul, doar că acum erau sub pământ şi se deplasau în sensul opus mişcării aparente a soarelui. S-a uitat după aceea la Wahram.

— Şi tu?

— Pe mine mă dor toate. Nu pot merge mai repede decât merg deja, nici mai mult, fiindcă altfel îmi va ceda ceva.

Femeia a aprobat din cap.

— La fel şi eu. Pot fi chiar nevoită să încetinesc. Nu mă simt bine. De aceea mă-ntrebam dacă voi trei n-ar trebui să vă grăbiţi înainte şi când ajungeţi în amurg sau dacă întâlniţi oameni, să le spuneţi despre noi.

Solmergătorii au încuviinţat.

— Cum vom şti c-am ajuns acolo? a întrebat Tron.

— Peste vreo două săptămâni, când ajungeţi la staţii, suiţi cu lifturile şi priviţi în jur.

— Bine.

Tron s-a uitat la Tor şi Nar, şi toţi au încuviinţat iarăşi.

— Vom merge după ajutoare.

— Exact. Nu goniţi totuşi atât de tare, să nu vă accidentaţi.

Wahram şi Swan au mers după aceea doar ei doi. O oră de mers, o jumătate de oră de repaus, din nou şi din nou de nouă ori; apoi o masă prelungită şi somn. O oră însemna mult timp; nouă ore, cu pauzele dintre ele, se simţeau ca două săptămâni. La răstimpuri fluierau, dar Swan nu se simţea bine şi Wahram nu dorea să fluiere de unul singur, decât dacă-l ruga ea. Din când în când, femeia se oprea şi rămânea în urmă în tunel ca să se uşureze.

— Am diaree, a spus la un moment dat, trebuie să-mi golesc costumul.

După care, spunea numai „Aşteaptă un minut“ şi după cinci sau zece minute revenea la el şi porneau mai departe. Arăta deshidratată. Devenise iritabilă şi i se adresa răstit Paulinei, iar uneori şi lui Wahram. Certăreaţă, dezagreabilă, neplăcută. Titaneanul se enerva cât de nedreaptă putea fi, cât de lipsită de noimă era neplăcerea pe care o crea din nimic, şi mergea în tăcere, fluierând în barbă fragmente mici şi sumbre. În momentele acestea se străduia să-şi amintească o lecţie învăţată în creşa lui: indivizilor capricioşi trebuie să le ignori porţiunile descendente ale ciclului, fiindcă altfel nu reuşeşti absolut nimic.

În creşa lui fuseseră şase persoane, iar una fusese capricioasă până la bipolaritate, iar Wahram credea că, finalmente, acela fusese motivul pentru care grupul se semi-desfiinţase; el însuşi fusese unul dintre cei mai puţin capabili să vadă persoana aceea în întreaga ei amplitudine. Intre şase oameni existau treizeci de relaţii şi aforismele susţineau că pentru ca o creşă să reziste trebuia ca toate relaţiile acelea, cu excepţia a una sau două, să fie bune. Ei nu se apropiaseră nici măcar pe departe de cifra respectivă, însă ulterior Wahram înţelesese că unul dintre cei care-i lipseau cel mai mult din întregul grup era

persoana cea capricioasă, atunci când se afla în jumătatea ascendentă a ciclului ei. Trebuia să nu uite episodul acela şi să înveţe din el.

A sosit apoi un moment când au trecut zece minute de când Swan rămăsese în tunel să-şi facă nevoile şi nu mai apăruse, după care bărbatului i s-a părut că aude un geamăt.

S-a întors şi a găsit-o întinsă pe podea, semiconştientă în cazul cel mai fericit, cu costumul spaţial coborât în jurul gleznelor şi cu defecarea întreruptă în mod evident la jumătate. Într-adevăr gemea.

— Of, nu! a spus el şi s-a lăsat pe vine.

Femeia rămăsese pe ea cu cămaşa cu mâneci lungi, dar dedesubt pielea îi era vineţie de frig pe partea care stătuse pe sol.

— Swan, m-auzi? Te-ai lovit?

I-a ridicat capul; ochii ei erau nefocalizaţi.

— La naiba, a zis Wahram.

Nu dorea să-i ridice costumul peste mizeria dintre picioare.

— Haide, a spus, o să te curăţ.

Ca toată lumea, schimbase destui pamperşi, atât pe prunci, cât şi pe bătrâni, şi ştia procedura. Iar într-un buzunar al costumului avea propria lui hârtie igienică; el însuşi fusese nevoit s-o folosească în mare grabă de câteva ori recent, ceea ce acum îl nelinişte a mai mult decât la momentul respectiv. Şi avea apă, ba chiar şi câteva şerveţele umede în pachete din staniol, graţie costumului. Le-a scos, i-a tras picioarele şi a curăţat-o. Deşi îşi ferea ochii, n-a putut să nu vadă în încâlceala părului ei pubian un penis mic şi testicule, cam acolo unde ar fi putut să-i fi fost clitorisul, sau imediat deasupra. O ginandromorfă; asta nu l-a surprins. A terminat s-o cureţe, încercând să fie

meticulos, dar rapid, apoi i-a trecut braţele peste umerii lui şi a ridicat-o – era mai grea decât ar fi crezut –, i-a tras în sus costumul, ajungând cu partea superioară în jurul taliei, după care a aşezat-o înapoi pe podea. I-a îmbrăcat braţele costumului. Din fericire IA-urile costumelor spaţiale acţionau aidoma unor Jeeves pentru a-şi ajuta ocupanţii să le îmbrace. A privit raniţa ei mică de pe jos; trebuia luată. A decis să i-o pună înapoi în spate. După ce a terminat totul de aranjat, a ridicat-o în braţe şi a purtat-o aşa. Nu i-a plăcut însă felul inert în care se bălăngănea capul femeii şi s-a oprit.

— Swan, mă poţi auzi?

Ea a gemut, a clipit. Wahram i-a trecut braţul pe sub gât şi a ridicat-o din nou.

— Ce-i? a întrebat femeia.

— Ai leşinat. Când ai avut diaree.

— Ah.

Şi-a înălţat capul şi l-a cuprins cu braţele pe după gât. El a reînceput să meargă. Nu era chiar atât de grea, mai ales dacă-l ajuta s-o ţină.

— Am simţit cum se apropie o sincopă vasovagală, a zis Swan. Îmi vine din nou ciclul menstrual?

— Nu, nu cred.

— Aşa simt, am crampe. Nu cred totuşi că am destulă grăsime corporală pentru aşa ceva.

— Poate că nu.

Ea i s-a smucit brusc în braţe şi s-a îndepărtat puţin ca să-l privească în faţă.

— Vai! Ştii… unora nu le place să m-atingă. Trebuie să ţi-o spun. Îi ştii pe cei care ingeră extratereştri din Enceladus?

— Ingeră?

— Da. O infuzie din suita aia bacteriană. Ei mănâncă din enceladeni; se zice că ar fi buni pentru organism. Eu am

făcut-o. Cu mult timp în urmă. Aşa că, în fine, unora nu le place ideea. Nu le place nici măcar să fie în contact cu o persoană care a făcut-o.

Wahram a înghiţit un nod şi a simţit un fior de tulburare. Era oare microbul extraterestru, sau doar ideea microbului? Greu de precizat. Un lucru odată făcut e bun făcut, nu mai putea schimba nimic.

— Din câte îmi amintesc, a zis el, suita bacteriană enceladeană nu-i considerată foarte infecţioasă.

— Nu, aşa-i. Dar este transmisă prin fluidele corporale. Vreau să spun că trebuie să-ţi intre în sânge... aşa cred. Deşi eu am băut-o. Poate că trebuie doar s-ajungă în stomac; aşa-i. De-aia se sperie oamenii. Aşa că...

— N-o să păţesc nimic, a zis Wahram.

A mai purtat-o o vreme, conştient de faptul că Swan îi cerceta faţa. Judecând după ceea ce vedea în oglindă când se bărbierea, nu considera că ar fi văzut cine ştie ce.

Fără să fi intenţionat, a rostit:

— Ţi-ai făcut ţie însăţi unele lucruri ciudate.

Ea s-a strâmbat şi şi-a ferit privirea.

— Condamnarea morală a altora este întotdeauna destul de grosolană, nu crezi?

— Ba da. Aşa-i. Deşi observ că o facem tot timpul. Mă refeream însă doar la ciudăţenii. N-am implicat nicio condamnare.

— Da, sigur că da. Ciudăţeniile sunt minunate.

— Da, nu-i aşa? Toţi suntem ciudaţi.

Femeia a întors capul pentru a-l examina iarăşi.

— Eu sunt ciudată, o ştiu. În multe feluri. Bănuiesc că tu ai văzut alt fel.

A coborât ochii.

— Da, a încuviinţat Wahram. Deşi nu asta te face ciudată.

Swan a râs fără putere.

— Ai fost tată de copii? a întrebat-o el.

— Da. Probabil crezi că şi asta-i ciudat.

— Da, a spus titaneanul serios. Deşi eu însumi sunt androgin şi cândva am născut un copil. De aceea, înţelegi… mi se pare o experienţă foarte ciudată, indiferent în ce fel se întâmplă.

Ea s-a tras puţin înapoi ca să-l cerceteze, în mod clar surprinsă.

— N-am ştiut.

— N-a fost tocmai relevant pentru activităţile mele actuale, a zis Wahram. Face parte din trecut, înţelegi? Şi oricum am impresia că majoritatea spaţialilor de o anumită vârstă au încercat aproape totul, nu crezi?

— Ba da. Câţi ani ai?

— O sută unsprezece, mulţumesc. Şi tu?

— O sută treizeci şi cinci.

— Foarte frumos.

Swan s-a foit în braţele lui, ridicând un pumn într-o simulare de ameninţare. Ca ripostă, bărbatul a spus:

— Crezi că acum poţi să mergi?

— Poate. Lasă-mă să-ncerc.

Wahram i-a aşezat picioarele pe podea şi a ridicat-o în poziţie verticală. Swan s-a rezemat de el. A mers apoi, clătinându-se şi ţinându-l de braţ, după care i-a dat drumul şi a continuat singură, încet.

— Să ştii că nu-i nevoie să mergem, a zis el. Vreau să spun că putem ajunge la următoarea staţie şi să aşteptăm acolo.

— Să vedem cum o să mă simt. Putem decide când ajungem.

— Crezi că soarele ţi-a făcut rău? a întrebat Wahram. Pentru că trebuie să spun că, deşi sunt în gravitaţia lui

Mercur, mă dor teribil articulaţiile.

Ea a strâns din umeri.

— Nu uita c-am încasat o doză suficient de mare ca să ne facă scrum comunicatoarele. Pauline zice că eu am încasat zece sievert.

— Uau. (Wahram s-a gândit că DL 50[17] era în jur de treizeci.) Brăţara mea ar fi anunţat dacă aş fi încasat aşa mult. Am verificat şi abia trecuse de trei. Însă tu m-ai acoperit în timp ce aşteptam liftul.

— Nu era niciun motiv ca să-ncasăm amândoi doza integrală.

— Cred că aşa este. Totuşi am fi putut face pe rând.

— Tu n-ai ştiut de flamă. Care-i speranţa ta de viaţă?

— Sunt la două sute.

Pentru a sta în spaţiul cosmic pe cât de mult o făceau, toţi se bazau pe componenta de reparare a ADN-ului din cadrul tratamentului de longevitate.

— Nu-i rău, a comentat Swan. Eu sunt la cinci. A oftat: Asta s-ar putea să fie. Sau poate că mi-a omorât doar bacteriile din intestine. Cred că asta s-a-ntâmplat. Sper. Deşi îmi cade şi părul.

— Probabil că şi pe mine mă dor încheieturile doar din cauza mersului, a zis Wahram.

— S-ar putea. Tu ce faci ca aerobică?

— Merg pe jos.

— Nu-i cine ştie ce testare a sistemului tău aerobic.

— Pufăi şi gâfâi, în timp ce păşesc şi vorbesc.

Încerca să-i abată atenţia.

— Ăsta-i alt citat?

— Cred că eu l-am inventat. Una dintre mantrele mele

---

[17] *D150 (doza letală 50%), referitor la toxicitatea unei substanţe, este doza care provoacă efect letal la 50% dintre animalele din lotul testat (n. tr.).*

pentru rutina zilnică.

— *Rutina* zilnică.

— Îmi plac rutinele.

— Nu-i de mirare că eşti fericit aici.

— Este adevărat că aici este o rutină.

Au umblat încet prin tunel, în tăcere, mult timp. Când au ajuns la următoarea staţie, au declarat că era suficient pentru ziua respectivă şi s-au instalat să se odihnească pentru câteva ore suplimentare şi pentru a dormi peste noapte. La un moment dat Swan s-a îndepărtat prin tunel ca să se uşureze, după care s-a întors şi a adormit şi a părut să doarmă bine, fără să toarcă. În dimineaţa următoare, a vrut să continue înaintarea, anunţând că va merge încet şi atent. Aşa că au pornit.

Luminile continuau să apară în faţa lor din podeaua îndepărtată, apoi suiau deasupra şi rămâneau în urmă în arcul lor prelung. Efectul era ca şi cum ar fi coborât mereu o pantă. Wahram a încercat să fixeze cu privirea un element luminos specific, dar n-a putut fi sigur că-l urmărise de la prima lui apariţie până îi ajunsese deasupra capului. Putea să fie un soi de unitate: distanţa până la orizont; nu era tocmai sigur de câte ori trebuia multiplicată.

— Îi poţi cere lui Pauline să ne calculeze distanţa până la orizontul vizibil? s-a interesat el.

— O ştiu, a replicat Swan scurt. Trei kilometri.

— Am înţeles.

Brusc n-a mai părut să conteze prea mult.

— Vrei să fluierăm? a întrebat Wahram după ce merseseră o jumătate de oră în tăcere.

— Nu, a răspuns ea. Am fluierat totul din mine. Spune-mi o poveste. Spune-mi povestea ta, vreau s-aud mai multe lucruri neştiute despre tine.

— Să fii sigură că e foarte uşor. (Deşi, brusc, nu se putea gândi cum anume, exact, să înceapă.) M-am născut acum o sută unsprezece ani, pe Titan. Mama a fost femuterbat sosit de pe Callisto, o jupiteriană din generaţia a treia, iar tata era un androgin de pe Marte, exilat în urma unuia dintre conflictele lor politice. Am crescut în mare parte pe Titan, care pe atunci era foarte restrictiv: doar staţii şi câteva domuri mici. Am trăit şi în Herschel câţiva ani, când am mers la şcoală, apoi pe Phoebe şi unul dintre orbitalii polari, iar mai recent pe Iapetus. Aproape toţi cei din sistemul Saturn umblă de colo-colo pentru a căpăta o impresie despre ansamblu, mai ales dacă eşti implicat în serviciul civil.

— Mulţi fac asta?

— Toţi trebuie să facă instruirea de bază şi să doneze, cum se spune, timp pentru Saturn; de asemenea, loteria naţională îi poate recruta pentru posturi din guvern. Unora ajunge să le placă după ce sunt recrutaţi şi continuă în direcţia respectivă. Aşa s-a întâmplat cu mine. Una dintre ultimele mele misiuni a fost pe Hyperion şi a fost minoră, dar chiar mi-a plăcut locul, pentru că era extrem de ciudat.

— Din nou cuvântul acela…

— Păi, viaţa este ciudată, sau aşa mi se pare. A început să cânte: „People are strange, when you’re a stranger“[18], după aceea s-a oprit. Hyperion este cu adevărat ciudat. Se pare că ar fi ceea ce a mai rămas în urma unei coliziuni între doi sateliţi naturali de mărimi aproximativ egale. Pe o faţă aduce cu o bucată dintr-un fagure, iar muchiile care despart celulele sunt albe, în timp ce pulberea care umple pe jumătate toate celulele este neagră. De aceea când mergi pe muchii sau când pluteşti deasupra feţei respective, aduce foarte mult cu o operă de artă de o

---

[18] *Din cântecul „People Are Strange“ al formaţiei Doors (n. tr.).*

îndrăzneală supremă.

— Un goldsworthy mare şi vechi, a zis Swan.

— Cam aşa ceva. În plus, însăşi prezenţa oamenilor poate afecta totul. De aceea stabilirea unei staţii acolo a ridicat multe controverse, începând cu construirea în sine şi cu felul cum ar trebui condusă, dacă va avea o prezenţă permanentă. Întrucât am dat şi eu o mână de ajutor, am senzaţia că sunt un custode sau aşa ceva.

— Interesant.

— Aşa am crezut şi eu. Am revenit apoi pe Iapetus, care-i de asemenea un loc superb pentru a trăi; este ca un fel de refugiu, de unde ai o imagine mai bună asupra întregului sistem solar şi a motivelor pentru care ar trebui să trezească sentimentele pe care le trezeşte. Acolo am studiat conducerea terraformării şi artele diplomatice, aşa cum sunt ele…

— Omul cinstit trimis de ţara lui să mintă pentru ea?

— Sper ca asta să nu fie o descriere corectă a unui diplomat. Pe mine nu mă descrie, şi sper că nici pe tine.

— Nu cred că alegem noi ce-nseamnă cuvintele.

— Nu? Eu cred că da.

— Doar între limite foarte strânse, a precizat ea. Continuă, te rog.

— După aceea m-am întors pe Titan şi am lucrat la terraformarea de acolo. În perioada aceea am avut şi copiii.

— Cu parteneri?

— Da, creşa mea avea şase părinţi şi opt copii. Îi văd pe toţi, la răstimpuri. Aproape întotdeauna este o plăcere. Încerc să nu-mi fac griji în privinţa lor. Îi iubesc pe copii, îmi amintesc părţi din viaţa lor pe care ei nu le mai ţin minte. Cred că-i mai interesant pentru mine, decât pentru ei. Nu-i nimic rău în asta. Memoria este nostalgică. Îţi aminteşti momentele care ţi-au plăcut şi-ţi doreşti altele ca ele. Dar

nu poţi să capeţi decât lucruri noi. De aceea încerc să doresc ceea ce capăt. Nu este evident cum trebuie procedat. Intri în al doilea secol de viaţă şi cred că devine mai greu.

— Niciodată n-a fost uşor, a zis ea.

— I-adevărat. Lumea asta este foarte misterioasă pentru mine. Vreau să spun că ascult ce spun oamenii despre univers, însă nu ştiu cum să folosesc cele auzite. Mi se par de neînţeles. De aceea sunt de acord cu cei care spun că trebuie să ne realizăm propriul nostru înţeles. Mi se pare util conceptul de proiect. Ceva ce faci în prezent, pe care ţi-l poţi reaminti că l-ai făcut în trecut şi pe care te aştepţi să-l faci în viitor, pentru a crea ceva. O operă de artă care nu trebuie să fie în domeniul artistic în sine, dar care să merite să fie făcută de oameni.

— Asta-i existenţialism, nu?

— Da, cred că aşa-i. Nu văd cum l-ai putea evita.

— Hmmm, a căzut Swan pe gânduri. Lumina îi strălucea în dungi albe din părul negru. Povesteşte-mi despre creşa ta. Cum funcţiona?

— Pe Titan există grupuri de oameni cam de aceeaşi vârstă, care au fost educaţi împreună şi care muncesc împreună. Din ele se desprind grupuri mai mici în scopul creşterii copiilor. De obicei, asta înseamnă în jur de şase indivizi. Se structurează în diverse moduri, în funcţie de compatibilităţi. La momentul înfiinţării lor exista convingerea că în legăturile de tip cuplu nu existau destui indivizi pentru a rezista pe termen lung – că nu aveau succes nici în cincizeci la sută din timp, iar copiii aveau nevoie de mai mult. De aceea trebuiau să existe mai mulţi părinţi. Aproape toţi le considerau ca pe o metodă de creştere a copiilor, nu ca pe un aranjament permanent şi de aceea au fost poreclite „creşe“. Până la urmă se ajungea la

multe sentimente rănite. Însă, dacă ai noroc, poate fi bine pentru o vreme şi nu trebuie decât să accepţi asta şi să treci mai departe când soseşte clipa. Eu încă păstrez legătura cu ei; noi continuăm să fim o creşă. Dar copiii au crescut şi-i vedem rareori.

— Înţeleg.

Au mers după aceea mult în tăcere şi Wahram s-a simţit destul de sociabil, şi parcă nici atât de încercat de dureri articulare.

După care Swan a rostit pe neaşteptate, vehement:

— Nu mai *rezist* aici. Nu există *nicio* şansă de schimbare. Este ca o închisoare, sau o *şcoală.*

— Viaţa noastră sub-mercuriană, a rostit bărbatul uşor ofensat, fiindcă se simţise bine; pe de altă parte, ea era bolnavă. Se va termina în curând.

— *Nu* îndeajuns de curând, a clătinat Swan sumbru din cap.

Au mers, oră după oră. Totul a rămas la fel. Swan umbla mai bine decât o făcuse imediat după colaps, totuşi continua să fie mai lentă decât anterior. Pentru Wahram nu conta; de fapt, lui îi plăcea ritmul mai domol. Dimineţile simţea destule dureri, însă acestea nu păreau să se înrăutăţească; de asemenea, nu avea slăbiciuni sau greţuri, deşi era foarte atent la simptome, chiar în mod inconfortabil. Era foarte sensibil faţă de mâncare. Swan îşi smulsese tot părul din cap, lăsându-şi destule coji pe pielea ţestei.

— Dar tu? a întrebat-o la un moment dat. Spune-mi mai multe despre tine. Chiar ai stat întinsă ore-n şir în pielea goală pe blocuri de gheaţă? Chiar ţi-ai tăiat planetarii în piele şi ai creat pe tine tipare de sânge?

Ea mergea în faţa lui şi acum a şovăit, după care s-a oprit

şi l-a lăsat s-o ia înainte.

— Nu vreau să strig spre înapoi, i-a explicat după ce a depăşit-o. Da, am făcut toate chestiile alea şi alte soiuri de abramoviciuri. Cred că trupul e un material foarte bun pentru artă. Dar asta s-a-ntâmplat în principal pe când aveam cincizeci de ani.

— Şi anterior?

— M-am născut în Terminator, aşa cum am spus. Abia se găsea în faza de construcţie şi eram copil la fermă când s-au instalat sistemele de irigaţii. Când a venit solul, a fost un eveniment cu totul special. A sosit în tuburi mari, precum cimentul, atât doar că era negru. M-am jucat în el cu mama, în timp ce obţineau primele recolte şi au început să crească plantele din parc. Era un loc minunat în care să fii copil… e greu de crezut că totul va fi mort când vom sui la suprafaţă. Va trebui s-o văd cu ochii mei ca s-o cred. Oricum, acela este locul unde am crescut.

— Trecutul este întotdeauna în urmă, a rostit Wahram. Indiferent dacă locul respectiv mai există sau nu.

— Poate pentru tine, înţeleptule, a replicat ea. Eu n-am simţit niciodată aşa. Oricum, după aceea am locuit pentru o vreme pe Venus şi am lucrat pentru Shukra. Apoi am proiectat terarii. După care am început să creez opere de artă, lucrând cu peisaje sau cu corpuri umane. Goldsworthy-uri şi abramoviciuri, care continuă să fie foarte interesante pentru mine şi felul în care-mi câştig existenţa. Umblu de colo-colo, în funcţie de contracte. Dar mi-am păstrat o cameră în Terminator. Ambii mei părinţi au murit, aşa că bunicii mei, Alex şi Mqaret, mi-au fost ca nişte părinţi. Privindu-i pe ei, n-aş fi putut aduce absolut nicio critică legăturilor de tip pereche. Sărmanul Mqaret.

— Nu, ştiu, a spus titaneanul. Eu mă referisem la creşterea copiilor, care pare să necesite mai mult de doi

oameni. Poate că ai învăţat şi tu asta?

Swan l-a fulgerat cu privirea.

— Unul dintre ei mai trăieşte pe undeva. Cea pe care am avut-o cu Zasha a murit.

— Îmi pare rău.

— În sfârşit, era bătrână. Nu vreau să vorbesc despre asta acum.

Încetinise şi lui Wahram i s-a părut că se gârbovise.

— Eşti bine? a întrebat-o.

— Mă simt mai slăbită.

— Vrei să ne oprim, să te odihneşti?

— Nu.

S-au târât mai departe, în tăcere.

A ajutat-o timp de o oră, sprijinind-o, în vreme ce mergea cu un braţ de-al lui în jurul spatelui şi pe sub braţul opus, ţinând-o în picioare. După perioadele de odihnă, Swan se străduia să se scoale şi să umble şi nu accepta niciun argument împotriva mersului. Când au ajuns la staţia următoare, Wahram a căutat prin toate dulapurile şi dulăpioarele, iar în ultimul (aşa se întâmpla întotdeauna, în ultimul găsea ceva) a dat peste un cărucior cu patru roţi, care avea la un capăt un mâner sub formă de bară, înalt până la piept, pentru a împinge; era o simplă platformă plată, la nivelul roţilor, lungă de doi metri şi lată de un metru, iar cele două roţi din capătul opus mânerului erau pivotante.

— Să punem raniţele pe el şi-l împing eu, a sugerat bărbatul.

Ea l-a privit scurt.

— Crezi că mă poţi împinge şi pe mine?

— Ar fi mai uşor decât să te port în braţe, dacă se va ajunge la aşa ceva.

Swan şi-a trântit raniţa pe cărucior şi în dimineaţa

următoare a pornit înaintea lui. La început Wahram a trebuit să se grăbească; după aceea a ajuns-o din urmă; a încetinit odată cu ea.

Oră după oră. Uneori ea se aşeza pe cărucior, fără niciun cuvânt. La suprafaţă, deasupra lor, se perindau cratere şi povârnişuri care purtau numele unor mari artişti de pe Pământ; au trecut pe sub Ts'ao Chan, Filoxenus, Rumi, Ives. Wahram a fluierat „Columbia the Gem of the Ocean“, pe care Ives o încorporase atât de memorabil în una dintre compoziţiile lui nebuneşti. S-a gândit la „Din materie pierit-am“ al lui Rumi şi a regretat că nu-l memorase mai bine.

— Din materie pierit-am, să-ncolţesc în firul ierbii, şi-am pierit din firul ierbii, să răsar în erbivoră; pot să spun că după moarte mă voi spulbera-n nimica?

— Cine-i ăsta?

— Rumi.

Din nou tăcere. Coborau întruna prin curba uriaşă a tunelului. Pe aici pereţii erau fisuraţi şi se părea că fuseseră trataţi termic mai mult decât de obicei pentru a-i impermeabiliza prin topire. Glazuri nebune de negru pe fond negru. Crachelură spre infinit.

Swan a suspinat, s-a ridicat de pe cărucior şi s-a întors înapoi, spre vest.

— Un moment... trebuie să ies iarăşi.

— Of, succes!

După mult timp Wahram a auzit un geamăt îndepărtat, poate chiar un „Ajutor“ stins. S-a întors în tunel, împingând căruciorul în faţa lui.

Ea colapsase din nou, cu costumul coborât în vine. A trebuit s-o cureţe din nou. De data asta a fost mai conştientă şi şi-a ferit ochii; la un moment dat a încercat să-l îndepărteze cu mâna, fără vlagă. Pe la jumătatea operaţiunii de curăţare, l-a privit confuz, iritată.

— Asta nu-s eu de fapt, a zis Swan. De fapt eu nu sunt aici.

— Bine, a replicat el uşor ofensat. Nici eu nu sunt.

Ea s-a lăsat moale înapoi. După un timp a rostit:

— Atunci nimeni nu-i aici.

După ce a terminat şi a îmbrăcat-o, a suit-o pe cărucior şi a împins-o mai departe. Swan a zăcut fără să scoată un cuvânt.

La următorul popas, a silit-o să bea apă în care turnase substanţe nutritive şi electroliţi. Aşa cum a zis femeia la un moment dat, căruciorul începea să semene cu un pat de spital. La răstimpuri Wahram fluiera puţin, alegând de obicei Brahms. În inima melancoliei lui Brahms exista o încăpăţânare stoică, foarte potrivită în clipele acestea. Mai aveau douăzeci şi două de zile de mers.

În seara aceea au stat in tăcere. Scena s-a deteriorat în comportamentele animalice discontinue care urmează frecvent unor asemenea crize; capetele întoarse, pregătirile pentru culcare efectuate reflex, căderea inertă în somn – refugiul acela nevăzut. Aici trebuia să te agăţi de pseudoiterativ ca de o alinare. Să-ţi lingi rănile. Toate astea se mai întâmplaseră şi aveau să se mai întâmple.

Într-o dimineaţă ea s-a sculat şi a încercat să meargă, dar după douăzeci de paşi s-a aşezat din nou pe cărucior.

— Mă îngrijorează, a vorbit după aceea cu glas încet. Dacă au fost afectate destule celule…

Wahram n-a zis nimic. A împins-o mai departe. Brusc a înţeles că era posibil ca femeia să moară în tunel fără ca el să poată face absolut nimic; un val de greaţă i-a străbătut tot corpul, înmuindu-i picioarele. O internare în spital ar fi putut rezolva foarte multe.

După o tăcere prelungă, Swan a rostit la fel de încetişor:

— Cred că-mi făcea plăcere să-mi risc viaţa. Freamătul

spaimei... Palpitaţiile de după supravieţuire... Era un tip de decadenţă.

— Aşa obişnuia să spună şi maică-mea.

— Ca-n poveştile de groază, când încerci să te scuturi, să te trezeşti. Însă toate chestiile alea sunt greşite. Să zicem că eşti de faţă la decesul cuiva şi-l ajuţi în ultimele clipe. Toate imaginile pe care le vezi sunt desprinse din poveştile de groază. Vezi că ele provin din locul în care te afli, dar stai oricum. Iar după un timp îţi dai seama că pur şi simplu aşa se-ntâmplă. Toţi mor. Ajuţi, însă de fapt nu poţi să ajuţi, ci pur şi simplu eşti prezent. Şi-n cele din urmă ţii mâna unei persoane moarte. Ar trebui să fie un coşmar. Mâini descărnate care să ţâşnească din adâncul pământului pentru a te prinde şi aşa mai departe. Totuşi ceea ce se-ntâmplă de fapt este perfect natural. Totul este natural.

— Da? a rostit Wahram, după ce ea tăcuse o vreme.

Femeia l-a auzit şi a urmat:

— Corpul încearcă să rămână-n viaţă. Nu-i aşa... Este firesc. Poate că vei vedea acum. Mai întâi moare creierul uman, apoi creierul animal, şi în cele din urmă creierul reptilian. Ca la Rumi al tău, numai că-n sens invers. Creierul reptilian încearcă până la ultima fărâmă de energie să trăiască. Am văzut asta. E ca un fel de dorinţă. O forţă reală. Viaţa doreşte să trăiască, dar în cele din urmă o legătură se rupe. Energia încetează să mai ajungă acolo unde trebuie să fie. Este utilizat ultimul ATP. După care murim. Corpurile noastre revin în sol, revin în componenţa pământului. Un ciclu natural. Aşa că... A ridicat ochii spre el: Aşa că ce? De ce există groaza? Ce suntem noi?

Wahram a înălţat din umeri.

— Animale filosoafe. Un accident bizar. O raritate.

— Sau pe cât de banali putem fi, însă...

N-a mai continuat.

— Dispersaţi? a propus Wahram. Temporari?

— Singuri. Mereu singuri. Chiar şi când atingem pe cineva.

— Oricum, putem vorbi, a spus el şovăielnic. Şi asta face parte din viaţă. Nu-s numai chestii reptiliene. Uneori ne năpustim spre afară şi umplem hăul.

Ea a clătinat trist din cap.

— Eu cad întotdeauna în hău.

— Hmm, a mormăit bărbatul perplex. Asta ar fi rău. Dar nu văd cum ar putea fi bine. Ţinând seama de ce mi-ai spus. Şi de ce am văzut din tine.

— Contează ce simţi.

Titaneanul a căzut pe gânduri pentru o vreme. Luminile treceau pe deasupra capetelor lor, el o împingea pe Swan în cărucior. Asta era bine? Oare un lucru era bun sau rău după cum simţeai tu despre el, nu după cum era în sine sau cum îl vedeau alţii? La urma urmelor, eşti împotmolit în propriile-ţi gânduri. Definiţia medicală curentă a termenului „nevropat“ era în mod simplu „tendinţa de a avea gânduri rele“. Dacă aveai tendinţa aceasta, a gândit el privind ţeasta pleşuvă şi acoperită de coji a lui Swan, dacă erai nevropat, atunci materialul cu care să lucrezi ar fi fost aproape infinit. Să fi fost oare adevărat? Ei înşişi erau mici urzeli de atomi, care simţeau pe dinăuntru că ceva conta, chiar în timp ce priveau spre stele, chiar şi într-un tunel care cobora într-o buclă nesfârşită. Atunci urzeala ar fi intrat în decoerenţă şi ar fi colapsat. Aşadar, confruntat cu asta, ce alegea: gânduri bune sau gânduri rele?

A fluierat începutul Simfoniei a IX-a de Beethoven, gândindu-se s-o scoată pe Swan din starea sumbră şi s-o aducă de partea cealaltă, prin intermediul celei mai profunde tragedii a bătrânului maestru, prima mişcare din a IX-a. A sărit înainte la fraza repetată din apropierea

sfârşitului mişcării, cea pe care Berlioz o considerase dovada nebuniei. A repetat-o. Era melodia simplă pe care el o folosise toată viaţa când trudise, suind. Acum ei coborau întruna din vârful unui cerc uriaş, dar se potrivea perfect stării lui de spirit. A continuat să fluiere cele opt note, din nou şi din nou. Şase descendente, două ascendente. Simplu şi clar.

În cele din urmă Swan, care stătea mai jos decât el pe cărucior, cu spatele lipit de mâner, cu faţa îndreptată spre direcţia de mers, a vorbit din nou, însă împleticind puţin cuvintele şi adresându-se parcă lui Pauline:

— Mă-ntreb dacă oamenii ştiu că noi trăim. Nu poţi să ştii. A însemnat totul la momentul ăla, totuşi după aceea vremurile s-au schimbat, şi tu te-ai schimbat, şi ei s-au schimbat. Şi dup-aia s-a dus. Ea n-are nimic să-mi zică.

Pauză prelungă.

— Cine a fost tatăl copilului tău? a întrebat Wahram. Ai avut câte unul în fiecare fel?

— Da. Nu ştiu cine-a fost tatăl. Am rămas însărcinată de Fassnacht, când toţi poartă măşti. Vreun bărbat care mi-a plăcut cum arăta. Ea ştie cine-i, i-a luat urma.

— Ţi-a plăcut aspectul unui individ mascat?

— Da. Mi-a plăcut aspectul a ceea ce ai putea numi „ţinuta“ lui.

— Înţeleg.

— Am vrut să păstrez totul simplu. Pe atunci era o practică de tip convenţional. Acum n-aş mai face-o aşa. Dar nu poţi să ştii niciodată, decât când este prea târziu. Pentru câţiva ani dezvolţi o *folie a deux,* foarte intensă, însă o folie, şi după ce ieşi din ea nu poţi s-o priveşti retrospectiv fără să nu simţi... Trebuie să te-ntrebi dacă a fost sau nu ceva bun. Îi duci dorul şi-o regreţi, e stupid. Eu continui să fac chestii, totuşi tot n-am descifrat ce să fac.

— Trăieşte şi creează artă, a spus el.

— Cine a zis asta?

— Crezusem că tu.

— Nu-mi amintesc. Poate c-am făcut-o. Dar dacă nu sunt o artistă foarte bună?

— Este un proiect pe termen lung.

— Vrei să spui că unii înfloresc târziu în viaţă?

— Da, cred că da. Cam aşa ceva. Capeţi mereu alte şanse.

— Poate că da. Ştii însă, ar fi bine să progresezi cumva. Să nu repeţi aceleaşi greşeli, mereu şi mereu.

— Spirale, a sugerat bărbatul. O spirală ascendentă: faci aceleaşi lucruri, dar la un nivel superior. Asta-i adevărata artă, indiferent ce ai face.

— Poate pentru tine.

— N-am nimic neobişnuit în mine.

— Eu sunt de altă părere.

— Nu, nimic neobişnuit. Principiul mediocrităţii.

— Susţii aşa ceva?

— Sunt un exemplar al lui. Calea de mijloc. Mijlocul cosmosului. Dar nu mai mult ca oricare altul. O trăsătură stranie de infinitate. Toţi suntem cumva în mijloc. Oricum, este o opinie pe care o găsesc utilă. O utilizez în ceea ce lucrez. Pentru a-mi structura proiectul, ca să spun aşa. Parte a unei filosofii.

— Filosofii.

— Păi, da.

Ea a tăcut, gândindu-se.

— Poate c-am ratat-o, a zis Swan într-o zi pe când mergea în urma lui. Poate c-am traversat complet faţa luminată şi faţa întunecată, iar cum suntem din nou sub soare. Poate c-am pierdut noţiunea timpului sau a distanţei.

Poate că ne-ai belit cu nepriceperea ta, la fel ca Pauline.

— Nu, a spus el.

Femeia l-a ignorat şi a bolborosit despre lucruri rele care s-ar fi putut petrece cât timp fuseseră în subteran. A derulat o listă uimitor de lungă şi inventiv de gotică: era posibil să se fi dezorientat şi să meargă de fapt spre vest; era posibil să fi intrat în alt utilidor, care era orientat spre polul nord; era posibil ca Mercur să fi fost evacuată şi ei să fie singurii rămaşi pe planetă; era posibil ca ei să fi murit sub soare şi ca liftul să-i fi coborât în iad. Titaneanul s-a întrebat dacă ea vorbea serios, a sperat că nu. Existau atâtea care s-o facă nefericită. Ritmuri circadienele, de pildă; era posibil ca ea să meargă, când ar fi trebuit să doarmă. Cu mulţi ani în urmă, Wahram învăţase că nu poţi avea încredere în nimic ce gândeai între orele 2 şi 5 noaptea; în orele acelea de beznă, creierul era privat de anumiţi combustibili sau funcţii necesare procesului de gândire corectă. Gândurile şi stările de spirit se întunecau către un negru uneori fuliginos. Mai bine să dormi sau, dacă nu poţi, să nu ţii cont de la bun început de orice gând sau stare din orele acelea şi să vezi ce aduce o zi nouă ca perspectivă proaspătă. Wahram s-a mai întrebat dacă ar fi putut discuta cu asta despre Swan fără s-o ofenseze. Posibil nu. Ea era deja iritabilă şi părea într-o stare mizerabilă.

— Cum te simţi? a întrebat-o.

— N-o s-ajungem niciodată nicăieri.

— Imaginează-ţi că n-ajungeam niciodată nicăieri, chiar înainte să fi ajuns în locul ăsta. Indiferent unde ne-am fi dus, n-am fi ajuns niciodată nicăieri.

— Asta-i ceva complet greşit. Doamne, îţi urăsc *filosofia!* Bineînţeles *c-am fi ajuns undeva.*

— Am străbătut un drum lung, mai avem de străbătut un drum lung.

— Te rog! Mă fut în răvaşele tale. Aici suntem *acum.* A trecut prea *mult.* Prea *mult...*

— Gândeşte-te la asta ca la un pasaj ostinato. Încăpăţânat de repetitiv.

Femeia a amuţit, apoi a început să geamă – aproape un zumzet, un sunet pe care nu-şi dădea seama că-l emite. Icnete slabe, de durere. Un plânset.

— Nu vreau să vorbesc, a zis Swan când el a întrebat-o iarăşi cum se simte. Taci şi lasă-mă-n pace. N-ai nicio valoare pentru mine. Când situaţia se-nrăutăţeşte, n-ai nicio valoare.

În seara aceea au ajuns la altă staţie de lift. Swan a înfulecat, de parcă ar fi vârât baterii într-o maşinărie. După aceea a şoptit din nou, rătăcind în direcţii pe care bărbatul nu le putea urmări. Era posibil să discute cu Pauline. A continuat fără oprire, un murmur în urechea lui. Şi-au efectuat abluţiunile mai departe în tunel fără incidente, după care s-au întins pe saltele şi au încercat să doarmă. Murmurul nu s-a oprit. După un timp ea a început să scâncească, până a adormit.

În dimineaţa următoare Swan n-a mâncat, n-a vorbit şi nici măcar nu s-a mişcat. A zăcut pe o parte într-o criză cataleptică, o sincopă sau pur şi simplu paralizată.

— Pauline, poţi să vorbeşti? a întrebat Wahram încet, când femeia n-a vrut să zică nimic.

Glasul uşor înăbuşit din gâtul lui Swan a spus:

— Da.

— Poţi să-mi spui ceva despre semnele vitale ale lui Swan.

— Nu, a zis Swan de nicăieri.

— Semnele vitale la care am acces sunt aproape normale, cu excepţia glicemiei.

— Trebuie să mănânci, a spus Wahram.

Ea n-a răspuns. Bărbatul i-a introdus în gură apă cu electroliţi, folosindu-se de o lingură, şi a aşteptat răbdător să înghită. După ce băuse câţiva decilitri fără să-i curgă prea mult prin colţurile gurii, el a zis:

— Sus este amiază. Sus, deasupra noastră, la suprafaţă, este amiază. Mijlocul traversării feţei luminate. Cred că trebuie să te ducem sus, ca să te uiţi la soare.

Swan a întredeschis o pleoapă şi l-a privit.

— Trebuie să-l vedem, a spus Wahram.

Ea şi-a ridicat trunchiul de pe podea.

— Aşa crezi?

— Este posibil? a întrebat Wahram la rândul lui.

— Da, este, a zis femeia după ce s-a gândit. Putem sta în umbra şinelor. La amiază este mai puţin rău ca dimineaţa sau după-amiaza, fiindcă fotonii coboară pe verticală şi un număr mai mic dintre ei îţi lovesc costumul. N-ar trebui totuşi să rămânem prea mult în exterior.

— E-n regulă. Trebuie să vezi soarele şi acum este momentul. Amiaza pe Mercur. Haide!

A ajutat-o să se scoale. A căutat căştile lor şi le-a dus în cabina liftului, apoi s-a întors, a ridicat-o pe Swan şi a transportat-o în lift. Au suit, iar bărbatul i-a fixat casca şi a etanşat-o, i-a verificat aerul şi a procedat la fel pentru el. Costumele arătau că totul era în regulă. Cabina liftului s-a oprit. Wahram îşi simţea pulsul zvâcnindu-i în vârfurile degetelor.

Uşa cabinei s-a deschis la platforma superioară şi lumea a devenit albă. Vizoarele lor s-au ajustat şi în faţa ochilor le-a apărut crochiul elementar în alb şi negru al unei planete. Dedesubt în stânga erau şinele oraşului, care sclipeau alb-incandescent intens. În dreapta, peisajul de amiază al lui Mercur se întindea până la orizont. În absenţa atmosferei, doar solul în sine încasa şocul luminii solare şi strălucea

alb-fierbinte. Vizorul căştii bărbatului se întunecase atât de intens, încât stelele nu mai erau vizibile pe cer. Vedea un plan alb încununat de o emisferă neagră. Albul pulsa uşor.

Swan a ieşit pe platformă.

— Hei! a spus Wahram şi a urmat-o. Treci înapoi!

— Cum vom vedea soarele de acolo? Haide, pentru o vreme va fi în regulă.

— Pe platformă trebuie să fie şapte sute K, ca peste tot.

— Tălpile cizmelor tale sunt complet izolate la temperatura aceea.

Uimit, bărbatul i-a dat drumul. Ea a lăsat capul pe spate ca să se uite la soare. Wahram n-a putut să nu-i urmărească privirea – o explozie ameţitoare – temător, a plecat iarăşi ochii. Putea să contemple imaginea remanentă de pe retine: un cerc, simultan alb şi roşu, gigantic în vederea lui. Soarele dhalgren[19], real în cele din urmă. În mod clar vizorul filtra la o opacitate aproape complet polarizată negru, totuşi terenul continua să fie alb, gravat de liniuţe negre. Swan privea în sus. Însetată, se îneca acum în torent. Urmându-i exemplul, cu tot corpul scăldat în transpiraţie, Wahram s-a uitat iarăşi în sus. Suprafaţa soarelui era o masă clocotitoare de lujeri albi. Zvâcnea, de parcă ar fi emanat valuri termice; apoi bărbatul a înţeles că inima lui era cea care-l zguduia atât de puternic, încât îi tremura privirea. Un cerc alb se crispa pe un cer de cărbune fără stele. Bannere albe se suprapuneau, fâlfâitoare, în interiorul cercului, într-o mişcare care sugera o vastă inteligenţă vie. Un zeu, sigur că da, de ce nu? Arăta ca un zeu.

Wahram şi-a smuls privirea de acolo şi a prins-o pe Swan de braţ.

— Haide, este timpul să intrăm. Ţi-ai luat porţia.

---

[19] *Referire la romanul SF* Dhalgren *(1975) de Samuel R. Delany (n. tr.).*

— Mai stai o secundă.

— Swan, nu face una ca asta.

— Nu, aşteaptă. Uite-acolo jos, lângă şină, a arătat ea. Vine ceva.

Aşa era. Spre est, pe solul neted de după şina exterioară, se apropia de ei un vehicul mic. S-a oprit la baza scării platformei şi în flancul vehiculului s-a deschis o portieră. A apărut o siluetă în costum spaţial, a ridicat capul către ei şi le-a făcut semn din braţ să coboare.

— S-ar fi putut ca solmergătorii noştri să fi trimis pe cineva să ne recupereze? a întrebat Wahram.

— Nu ştiu, a zis Swan. A trecut destul timp?

— Nu cred.

Au coborât scara, cu Wahram ţinând-o pe Swan de braţ. I se părea destul de solidă pe picioare. Refăcută poate de vederea soarelui amiezii. Sau de posibilitatea salvării. Au intrat în ecluza vehiculului şi, după ce s-a închis în urma lor, au fost admişi în interior, într-un compartiment de mărime considerabilă, unde şi-au putut scoate căştile şi vorbi. Salvatorii erau realmente uluiţi. Porniseră într-o traversare rapidă a feţei luminate, au explicat, şi nu se aşteptaseră nici pe departe să vadă pe cineva stând pe vreo platformă.

— Şi mai ales, privind în sus, drept în soare! Cum dracu-aţi ajuns acolo? Ce făceaţi?

— Suntem din Terminator, a explicat Wahram. În subteran mai sunt trei de-ai noştri, ceva mai departe spre est.

— Ah-ha! Dar cum aţi… Bun, haideţi să-i dăm drumul. O să ne povestiţi în timp ce mergem.

— Bineînţeles.

— Staţi jos acolo, lângă fereastră, şi uitaţi-vă – e foarte frumos afară.

Vehiculul a început să se mişte. Au trecut pe lângă staţia

pe care stătuseră. Erau salvaţi. Swan şi Wahram s-au privit ochi în ochi.

— Nu se poate! a rostit Swan aproape neauzit, ca şi cum i-ar fi fost lovit un dezastru neaşteptat, ca şi cum i-ar fi părut rău după a doua jumătate a călătoriei lor.

Asta l-a făcut pe bărbat să zâmbească.

Liste (4)

Sangvin, coleric, flegmatic, melancolic
introvertit, extravertit
ambiversiune, izbucnire

stabil, labil
raţional, iraţional
nevropat, schizoid, paranoic, hebefrenic, maniac-depresiv, anal-retentiv, obsesiv-compulsiv, psihopat, sadic, masochist

inhibat, disociat, bipolar, schizofrenic, schizotimic, psihopat, sociopat, megaloman
deprimat, antisocial, histrionic, anxios, dependent, pasiv-agresiv, narcisist, solipsist, distimic
tulburare de personalitate, personalităţi multiple

nebun, sănătos, normal, excentric
autist, sindrom Asperger, timid, geniu, retardat
apolinic, dionisiac
idealişti, artizani, raţionalişti, negustori, gardieni
conştient, inconştient, ego, id, superego
arhetipuri, umbre, animus şi anima, psihastenie

fericit, trist; vesel, posac; post-traumatic; deschidere echilibrată, conştiinciozitate, atractivitate

activ, gânditor; maimuţoi şi păpuşoi; impulsiv, contemplativ

egoist, mândru, lacom, lenevos, invidios, furios; clar stupid, inteligent; iute, lent; empatic, înţelegător; distant neîncrezător, suspicios

Ori, ori. Asta sau aia. Alege. Toate de mai sus

taxonomii, tipologii, categorii, etichete, sisteme
trei mii de ani

afazia lui Broca, afazia lui Wernicke

hiperhipocamp, deficient de corp amigdalian, sensibilitate la serotonină; declanşări amplificate în nodul 12a al lobului temporal drept; talamus hiperactiv; distorsiune retinotopică

INSPECTORUL JEAN GENETTE

Inspectorului Jean Genette, de mult timp anchetator senior al Poliţiei Interplanetare, îi plăcea să se trezească dimineaţa şi să meargă până la o cafenea de colţ, cu terasă, sau cu mese pe trotuar, iar acolo să deguste o cafea turcească mare, fără zahăr, şi să citească Passepartout, care afişa cele mai recente ştiri din tot sistemul solar. După aceea îi plăcea să meargă mai departe pe jos, indiferent de oraşul în care se întâmpla să se afle în dimineaţa respectivă, ajungând până la urmă la locul de muncă din birourile Interplanei locale: în mod invariabil, câteva camere în apropiere de sediul guvernamental. Din păcate Interplana nu era o agenţie de poliţie universal recunoscută, ci avea mai degrabă natura unei organizaţii semiautonome şi cvasiguvernamentale de monitorizare a tratatelor, astfel că activitatea le era frecvent compromisă şi Genette se simţea uneori ca un detectiv particular sau un pisălog dintr-o ONG; însă aveau date bune.

Lui Genette îi plăcea să se plimbe prin datele acelea. Biroul era perfect, colegii fermi, datele importante, totuşi plimbatul în sine era esenţial. În timp ce se plimba, inspectorul avea parte de microviziuni şi epifanii, care, când soseau, constituiau atât soluţia problemei, cât şi cele mai bune momente ale vieţii.

Asta se întâmpla uneori la birou, când privea chestii noi sau date din arhive, pentru a verifica o ipoteză care putea să fi apărut în timpul cafelei. Încăperile lor erau întotdeauna spaţii de reprezentări grafice foarte puternice, cu fluxuri virtuale tridimensionale şi decalate temporar de real interes şi frumuseţe. Era adevărat că statul în norişori de puncte şi

linii colorate nu făcea uneori decât să-ţi sporească confuzia, dar în alte rânduri Genette întrezărea relaţii în reprezentările acelea, după care revenea în lume şi observa relaţii pe care nimeni nu le remarcase anterior şi asta era foarte plăcut. Aceea era partea cea mai bună.

Acţiunile rezultate din pătrunderile acelea intuitive la care ajunsese nu erau niciodată la fel de plăcute. De mai multe ori decât ar fi mărturisit-o cuiva, inspectorul fusese nevoit să cadă la înţelegeri în vreun spaţiu prost definit – anarhie, i-ar fi putut spune cineva aflat într-o stare proastă de spirit –, pentru ca pe baza unor descoperiri să se poată acţiona cumva în lumea reală. Deocamdată însă nicio învinovăţire strivitoare nu ricoşase asupra Interplanei şi asta era tot ce puteai cere într-o meserie ca a lor.

În calitate de investigator senior, Genette putea de obicei să-şi aleagă cazurile pe care să le urmărească, dar, desigur, distrugerea Terminatorului căpătase prioritate absolută, solicitând atenţia imediată a tuturor din întregul sistem solar. De altfel era normal să fie implicat, întrucât Terminatorul făcea parte din Mondragon, iar Interplana era mai strâns asociată cu Acordul decât cu oricare altă entitate politică. În plus niciodată nu mai existase un caz similar. Arsese singurul oraş de pe Mercur (deşi se mai construia un Fosfor, cu şinele în nordul planetei; trebuia să examineze asta, deoarece n-ar fi fost prima dată când conflictele legate de proprietăţi imobiliare duseseră la incendieri premeditate): în mod firesc, întregul sistem solar era transfigurat. Nu era limpede ce se întâmplase, sau cum, sau de ce, sau de către cine, şi oamenilor le plăcea genul acesta de enigmă şi solicitau răspunsuri. De fapt incidentul avea să fie investigat de agenţii concurente. Însă Leoaica lui Mercur fusese prietenă bună a inspectorului şi când puii leoaicei izbutiseră să se readune după evacuare şi să

impună autoritatea mercuriană asupra anchetei, ei îi ceruseră lui Genette să-i preia conducerea. Nu se punea problema refuzului unei asemenea cereri, care părea că ar fi putut servi în acelaşi timp ca modalitate de a avansa proiectele pe care le urmase cu Alex şi Wahram. Într-adevăr inspectorul simţea că distrugerea Terminatorului atât de curând după atacul asupra lui Io şi decesul lui Alex putea fi parte dintr-un tipar. Autopsia confirmase că moartea femeii avusese cauze naturale, totuşi în mintea lui Genette rămânea o ambiguitate sâcâitoare – pentru că unele cauze naturale puteau fi impulsionate să se petreacă.

Soluţia la problema atacului asupra Terminatorului i-a sosit integral în minte pe când începuse călătoria spre Mercur şi traversa sala principală a spaţioportului către poarta feribotului, bucurându-se de vederea oamenilor care se îndreptau spre porţi cu obişnuita lor abilitate subconştientă. Imaginea plină de viaţă era aidoma unicului detaliu care rămâne prins dintr-un vis şi a creat o mulţime de direcţii de cercetare utile pe care să le examineze în timpul zborului în avalul sistemului, peste toate exista însă un sentiment foarte plăcut de certitudine. A alinat ceea ce ar fi putut deveni o grijă reală.

Până când inspectorul a ajuns pe Mercur, refugiaţii din Terminator fie că se aciuaseră în adăposturi, fie fuseseră dunkerquaţi[20] în exteriorul planetei. Numărul victimelor se ridica la optzeci şi trei, majoritatea decedând în urma unor evenimente de sănătate sau accidente ale costumelor şi ecluzelor, obişnuita colecţie de erori, defecţiuni de echipamente şi episoade de panică din orice situaţie de

---

[20] *În sensul de „evacuaţi“; cuvânt inventat de autor de la Dunkerque, locul bătăliei din mai-iunie 1940, în care forţele Aliaţilor au fost separate de principalele trupe ale defensivei franceze de înaintarea rapidă a celor germane (n. tr.).*

urgenţă. Evacuările erau recunoscute ca una dintre cele mai periculoase activităţi umane, depăşind chiar naşterea copiilor.

Ţinând seama de asta şi de faptul că Terminatorul în sine încă fierbea pe faţa luminată, ancheta abia demarase. Videocamerele pentru porţiunea respectivă de şine fuseseră distruse în urma impactului, odată cu o platformă numită Hammersmith, unde exista temerea că pierise un grup întreg care participase la un concert. Pe de altă parte, sistemul defensiv al Terminatorului împotriva meteorilor orbitali avea înregistrări pentru momentele relevante şi niciuna dintre ele, radar, vizuale sau în infraroşu, nu arătaseră vreun meteor înaintea loviturii. Imaginile de la sateliţi nu prezentau rămăşiţe ale elementului de impact. *Atac din a cincea dimensiune!...* cum ziceau oamenii.

Întrucât zărise soluţia acestui aspect al situaţiei, Genette a decis că era posibil ca pretinderea ignoranţei să-i poată oferi făptaşului timp să scape şi în acelaşi timp ar fi împiedicat comiterea de delicte similare din partea altor indivizi. De aceea inspectorul n-a scos niciun cuvânt în privinţa aceasta şi a rămas într-o cameră din spaţioportul Rilke, chestionând martori. *Un fulger orbitor de lumină.* Aha, vă mulţumesc. Era timpul să apeleze la Wang, poate, să ruleze nişte studii de fezabilitate asupra soluţiei găsite de Genette.

Alţi doi refugiaţi fuseseră recuperaţi de pe faţa luminată şi unul dintre ei s-a dovedit a fi nepoata lui Alex, artista Swan Er Hong. Salvarea aceea din mijlocul feţei luminate părea stranie şi inspectorul s-a dus să-i viziteze în spitalul din Schubert.

Swan zăcea într-un pat, conectată la două perfuzii; extrem de palidă, revenindu-şi aparent din boala de radiaţie cauzată de o flamă de coroană solară care lovise

exact înainte ca ea şi tovarăşul ei să fi coborât în subteran.

Genette a suit pe scaunul de lângă patul femeii. Cearcăne întunecate în jurul ochilor căprui injectaţi. Wahram, care o însoţise în călătoria prin sistemul utilidor, stătea pe cealaltă margine a patului. Se părea că el nu se îmbolnăvise la fel de grav. Oricum arăta destul de obosit.

Swan a observat prezenţa lui Genette.

— Din nou tu, a rostit ea. Ce pizda mă-sii!

L-a fulgerat din priviri pe Wahram, care a pălit puţin, ba chiar a ridicat o mână, parcă pentru a se feri de ochii ei furioşi.

— Ce complotaţi voi doi? a urmat femeia.

Genette l-a activat pe Passepartout, un qub ca un ceas vechi de mână, şi a rostit:

— Te rog, nu te agita. Aşa cum ţi-am spus când ne-am mai întâlnit, sunt inspector general în Poliţia Interplanetară. M-a tulburat vestea decesului neaşteptat al lui Alex şi, cu toate că pare să fi fost un eveniment natural, am continuat să examinez mai multe incidente bizare care ar putea fi conectate. Tu ai fost apropiată de Alex, ai asistat la asaltul asupra lui Io şi acum ai fost prezentă şi la atacul Terminatorului. Poate să nu fie decât o simplă coincidenţă, însă poţi înţelege de ce continuăm să ne întâlnim.

Swan a încuviinţat fără încântare.

— Aţi aflat ceva despre resturile individului care a căzut în lavă pe Io? a întrebat Wahram.

— Să discutăm despre asta mai târziu, a răspuns Genette aruncându-i o privire de avertizare. Deocamdată să ne concentrăm asupra distrugerii Terminatorului. Mi-aţi putea spune ce aţi văzut?

Swan s-a ridicat în capul oaselor şi a descris impactul, apoi revenirea lor în oraş, înţelegerea că rataseră evacuarea; apoi alergarea spre est, către cea mai apropiată

platformă a şinelor şi coborârea în utilidor. Wahram s-a mulţumit să aprobe din cap, la răstimpuri. Asta a durat câteva minute. Relatarea femeii despre perioada din utilidor a fost foarte scurtă şi Wahram nici n-a adăugat nimic, nici n-a mai aprobat. Douăzeci şi patru de zile puteau însemna mult timp. Genette s-a uitat de la unul la altul. Era clar că niciunul dintre ei nu văzuse mare lucru în momentul exploziei.

— Deci... Terminatorul mai arde? a zis Swan.

— Practic vorbind, arderea s-a încheiat. Acum este în stare de incandescenţă.

Ea s-a întors cu spatele, cu faţa boţită. În ultimele lor transmisiuni, videocamerele şi IA-urile rămase în Terminator înregistraseră aprinderea oraşului sub lumina soarelui – arzând, topindu-se, explodând şi aşa mai departe, până când fuseseră distruse instrumentele de înregistrare. Nu fusese un infern general, ci mai degrabă o serie de incendii mici, care izbucniseră în momente diferite. Unele IA-uri rezistente la căldură continuau să transmită date, documentând tot ce se întâmpla pe măsură ce totul se încălzise până la şapte sute K. Un colaj al tuturor imaginilor acelora oferea un tablou bun asupra incinerării, deşi părea destul de limpede că Swan n-ar fi dorit să-l vadă.

În realitate însă ea a dorit să-l vadă. După ce s-a stăpânit, a anunţat:

— Vreau să văd totul. Arată-mi tot. *Trebuie* să văd. Intenţionez să fac o penitenţă cumva, un memorial. Deocamdată, spune-ne ce ştii! Ce s-a-ntâmplat?

Inspectorul a înălţat din umeri.

— Şinele oraşului au fost lovite de ceva. Locul impactului se află acum pe faţa luminată şi o anchetă amănunţită nu poate fi efectuată înainte de apus. Elementul de impact a fost invizibil pentru sistemele voastre defensive

antimeteori, ceea ce n-ar fi trebuit să fie posibil, deoarece a avut o masă de câteva tone. Unii spun că trebuie să fi fost o cometă. Eu prefer s-o numesc „evenimentul“. Încă nu s-a stabilit cu certitudine că n-a fost o explozie de pe sol.

— Ca o mină amplasată sub şine? a întrebat Wahram.

— Potrivit unor fotografii de la sateliţi pare totuşi să fi fost mai degrabă un eveniment de tip impact. În cazul acela se nasc însă întrebări.

Qubul de la încheietura inspectorului a vorbit pe ton melodios şi clar:

— Ai un vizitator pe nume Mqaret.

— Spune-i unde suntem, l-a instruit Genette. Roagă-l să ni se alăture.

Obrajii lui Swan se învăpăiaseră.

— Vreau să văd Terminatorul, a anunţat ea.

— S-ar putea să-l vizităm pentru scurt timp într-un vehicul protejat, dar în clipa de faţă acolo nu se poate face mare lucru. Echipele deplasate la oraş se adăpostesc la umbra lui. Apusul va ajunge la longitudinea aceea peste alte şaptesprezece zile.

După aceea Mqaret a intrat în cameră şi Swan i-a strigat numele şi s-a întins să-l îmbrăţişeze.

— Am crezut că muriseşi! a exclamat Mqaret. Toţi participanţii la concert au dispărut şi am crezut că erai cu ei, apoi evacuarea s-a desfăşurat într-un haos şi am crezut că ai fost omorâtă.

— Am coborât în utilidor, a spus Swan.

— Oamenii au verificat şi acolo, dar n-au văzut pe nimeni.

— Am decis să pornim spre est, să terminăm cât mai repede.

— Înţeleg asta, totuşi trebuia să fi lăsat un bilet.

— Am crezut că aşa am făcut.

— Serios? Nu mai contează... cât de slabă eşti! Trebuie să te ducem la laborator, să-ţi facem o serie de analize amănunţite.

Mqaret a ocolit patul şi l-a strâns scurt în braţe pe Wahram.

— Îţi mulţumesc că mi-ai adus-o pe Swan acasă. Am auzit că ai avut grijă de ea în subteran.

Genette a văzut că femeia nu părea pe de-a întregul încântată de descrierea aceea.

— Toţi ne-am ajutat reciproc, a zis Wahram. Abia aşteptăm să-i vedem pe tinerii solmergători cu care am fost în subteran.

— Au pornit să-i recupereze, a spus Mqaret, şi sper că-i vor găsi în stare bună. Au fost salvaţi destui solmergători.

— Ai noştri au fost de mare ajutor, a zis Wahram şi Swan a pufnit.

Mqaret nu părea afectat de distrugerea oraşului; întrucât aceasta urmase atât de repede morţii lui Alex, simţea fără îndoială că nu conta cine ştie ce. Prin dispariţia Terminatorului, mercurienii erau limitaţi acum la staţionarea în adăposturi subterane risipite pe toată planeta, într-un fel care nu diferea de colonizarea lui Io. În plus, nu era defel poziţia optimă din care să reconstruieşti. Totuşi ei o puteau face şi munca începuse de altfel, utilizând adăposturi rezistente termic şi roboţi. La foarte scurt timp după ce apusul ajungea la oraşul ars, aveau să repare şinele şi să pornească din nou şasiul; după aceea îl puteau reconstrui în siguranţa întunericului, aşa cum făcuseră prima dată.

Între timp continuau să funcţioneze în stare de calamitate, dar influenţa în sistemul solar le fusese redusă în mod corespondent. De aceea Mqaret se adresă acum lui Swan, însă privindu-i şi pe Genette şi Wahram.

— Vom reconstrui şi vom fi bine. Cei care vorbesc despre punctul nostru slab fatal au propriile lor puncte slabe, de alte naturi. Toţi suntem vulnerabili în spaţiul cosmic. În exteriorul Pământului nu există nicio singură aşezare care să nu poată fi distrusă, cu excepţia lui Marte.

— Unul dintre motivele pentru care Marte este insuportabilă, a comentat Genette.

— Voi crea un monument al pierderii noastre, a declarat Swan ridicându-se de parcă ar fi vrut să părăsească patul. Trăgând dramatic de perfuzii, a continuat: Voi realiza un abramovici din ruine, ca să exprim durerea oraşului. Poate că ar fi potrivită o perioadă de răstignire.

— O ardere pe rug, a sugerat Wahram.

Swan i-a aruncat o privire otrăvitoare. Mqaret a obiectat mai cu tact, arătând că Swan nu era încă suficient de refăcută pentru a-şi folosi corpul ca pânză.

— Ţi-e întotdeauna foarte greu, Swan, nu poţi.

— O s-o fac! în mod sigur o s-o fac!

Însă qubul lui Swan a vorbit din partea dreaptă a gâtului ei:

— Te informez că mi-ai dat instrucţiuni să mă opun oricăror opere de artă când sănătatea nu îţi este optimă. Acestea sunt propriile tale instrucţiuni adresate ţie însăţi.

— Ridicol, a zis Swan. Uneori circumstanţele solicită modificarea planului. Acesta este un eveniment prioritar, o catastrofă. Necesită un răspuns pe măsură.

— Te informez că mi-ai dat instrucţiuni să mă opun executării unui abramovici când sănătatea nu îţi este optimă.

— Taci, Pauline. Nu vreau să vorbeşti acum.

Mqaret, care se deplasase astfel încât s-o împiedice pe femeie să plece din pat, a spus:

— Dragă Swan, Pauline a ta are dreptate. Iar asta

înseamnă că tu însăţi ai dreptate şi încă vorbind dintr-o perspectivă mai largă din propria-ţi persoană. Nu te pripi. Există moduri mai bune prin care să te istoveşti în vremurile acestea grele pentru toţi. Avem mult de muncit.

— Exprimarea destinului Terminatorului în *artă* este tot o *muncă.*

— Ştiu, mai ales pentru tine. Eşti totuşi unul dintre designerii noştri de biomuri şi vei fi foarte necesară în această privinţă. Putem profita de oportunitatea aceasta pentru a restaura parcul şi ferma.

Swan a părut alarmată.

— Eşti sigur că nu ne vom mulţumi doar să le înlocuim? Nimeni nu va dori să se schimbe ceva – eu cel puţin nu doresc.

— Vom vedea şi în privinţa asta. Trebuie să fii însă disponibilă pentru oraş.

Femeia s-a luminat.

— Voi fi, indiferent ce s-ar întâmpla. Putem cel puţin să mergem cu o lăcustă pe faţa luminată şi să ne uităm la oraş?

— Cred că da. Imediat ce voi putea, voi solicita locuri într-o excursie de zi. Dar mai întâi trebuie să-ţi termini recuperarea.

Peste câteva zile, au plecat toţi într-o lăcustă, urmând şinele spre est, pe faţa luminată, către ruina Terminatorului. Văzut prin filtrele puternice, solul de dedesubt avea albul hârtiei, marcat de cercuri negre şi de câteva linii unduitoare, care aduceau toate laolaltă cu un alfabet scris cu ace de compas. Şinele erau o bandă îngustă de sârme alb-strălucitoare.

Deasupra orizontului s-a ridicat apoi Terminatorul. Cadrul domului strălucea la fel de alb ca şinele. Interiorul era o

masă neagră, care, pe măsură ce s-au apropiat, s-a conturat în mormane de clincher, topitură şi cenuşă, forme negre, pulbere neagră. Unele suprafeţe metalice străluceau roşu. Reamintea de fotografiile vechi ale unor oraşe terrane distruse de incendii.

Mqaret a clătinat din cap înaintea imaginii.

— Înţelegi de ce trebuie să rămânem pe faţa întunecată?

Swan stătea cu ochii plecaţi, părând să nu audă. Genette a observat că acum nu se mai manifesta teatral. Pustiire încruntată pe faţa neclintită. Părea cu gândurile în altă parte. Wahram a privit-o cu coada ochiului.

Ruina lucitoare a oraşului era dominată de Zidul Zorilor, care rămăsese în picioare. Exteriorul său orientat spre est era la fel de argintiu şi pur ca întotdeauna, dar interiorul era acum un haos de terase curbe, negre. Unele acoperişuri din plăcuţe ceramice albastru regal rămăseseră intacte şi-şi păstraseră culoarea. Marea Scară continua să coboare prin benzi negre succesive, cu marmura importată a treptelor perlat-irizată de căldură. Lonjeroanele sclipitor de albe ale cadrului domului se curbau către cer aidoma scheletului domului din Hiroşima.

— Era atât de frumos, a rostit Mqaret.

— Este încă frumos, a zis Swan.

— Vom importa câţiva arbori maturi, a spus Mqaret, şi pe restul îi vom creşte din seminţe. Deşi trebuie să-ţi spun că problema asigurării nu pare să meargă foarte bine. Nu se înţeleg în privinţa definiţiei „înlocuire completă“. De asemenea, tot nu-i clar dacă a fost un act divin sau un act de agresiune deliberată. Avocaţii consiliului consideră că asigurarea ne acoperă în ambele cazuri, însă cine poate şti? Va fi scump, ăsta-i lucrul principal. Vom avea nevoie de ajutor. Din fericire, Acordul ne va susţine, iar înlocuirea animalelor nu va fi dificilă, deoarece terariile sunt mult

peste capacitate.

S-a uitat la Wahram şi şi-a dres glasul.

— Am auzit că vulcanoizii sunt de asemenea doritori să ajute. Evident, ei sunt neliniştiţi.

— Au nevoie de noi, a zis Swan. De aceea au acceptat propunerea lui Alex de a-i ajuta.

— Ei bine, acesta va fi un test pentru a vedea cât de mult cred că au nevoie de noi.

Swan a scuturat din cap ca un câine. Genette a înţeles că femeia nu dorea să vorbească despre vulcanoizi. Era poate nemulţumită că Mqaret abordase subiectul acela, în timp ce priveau ruinele scânteietoare.

Wahram era mai atent la starea ei psihică.

— „Amintirea unei anumite imagini nu e decât regretul unei anumite clipe, iar casele, drumurile, aleile sunt, vai! pieritoare ca şi anii."[21]

Swan i-a aruncat o grimasă.

— Alte răvaşe, profundule?

— Da.

Un surâs discret; Genette a văzut că bărbatul încă mai deţinea capacitatea de a fi amuzat de ea, chiar şi după ce fuseseră închişi atâta timp împreună. Poate că învăţase asta acolo, în tunel. Era interesant cât de puţine spuseseră despre timpul pe care-l petrecuseră laolaltă.

— Inspectore, a rostit Swan, dacă n-ai nimic împotrivă, aş dori să mă alătur investigaţiei tale. Aş dori să fiu legătura mercuriană cu ancheta ta.

— Ajutoarele ne sunt întotdeauna de folos, a răspuns Genette diplomat. Incidentul acesta îi îngrijorează grav pe toţi, dar, desigur, pentru Mercur reprezintă însăşi esenţa problemei. De aceea am presupus că veţi dori ca o

---

[21] În căutarea timpului pierdut. În partea dinspre Swan, *Ed. pentru Literatură Universală, Bucureşti, 1968 (n. tr.).*

persoană să se alăture investigaţiei.

— Perfect, a zis Swan. O să iau legătura cu echipa de design, i s-a adresat după aceea lui Mqaret.

Nu s-a mai adus vorba despre spectacole artistice de automortificare; deşi inspectorul s-a gândit că investigaţia însăşi putea fi considerată aşa ceva.

Când au revenit în spaţioport, Wahram a încuviinţat din cap spre Genette, luându-şi rămas bun. După aceea s-a întors către Swan şi a schiţat o plecăciune uşoară, cu palma pe inimă.

— Trebuie să mă întorc la Saturn şi să mă ocup de problemele de la care am absentat. Ne vom reîntâlni în curând, sunt sigur. Terminatorul se va ridica precum un phoenix, după care noi va trebui să încheiem lucrurile neterminate.

— În mod sigur va fi aşa, a spus ea.

L-a cuprins brusc în braţe, l-a strâns şi şi-a lipit scurt capul de pieptul lui lat. Apoi s-a retras.

— Mulţumesc că m-ai salvat. Îmi pare rău c-am fost atât de tulburată acolo jos.

— Câtuşi de puţin, a replicat Wahram. *Tu* m-ai salvat *pe mine.* Şi am răzbătut amândoi.

Iar după altă plecăciune stângace a plecat.

Liste (5)

zona Vesta, un nor de terarii care formează o cooperativă unică

Aymara, o amazonie cu interiorul complet acoperit de pădurile norilor

Sufletul tătar, o stepă ierboasă în care oamenii vorbesc o limbă indo-europeană renăscută

Interpretarea Copenhaga, un oraş cu canale, cu o economie de tip cadou

Felina Zanzibar, o savană anarhistă cu mii de feline mari şi absolut nicio clădire

Deşertul Arabiei, un deşert ocupat de călători britanici

Aspen, un paradis al schiatului

asteroizi-penitenciare fără nume, cu gardieni roboţi

Hermafrodit, unde toţi rezidenţii permanenţi sunt ginandromorfi şi androgini

Sfântul Gheorghe, un terariu social în care bărbaţii cred că trăiesc într-o poligamie mormonă, în timp ce femeile consideră că este o lume lesbiană cu un procentaj mic de masculi lesbieni

asteroizi în care n-au fost sfredelite terarii cilindrice, ci mai degrabă furnicare, stupi, peşteri, puţuri, hoteluri etc.

Maldivele, un acvariu care recreează insulele acoperite de ocean; *Micronezia,* similar; *Tuvalu,* similar; toate insulele acoperite de oceane ale Pământului sunt reproduse în felul acesta

Marele ecosistem Yellowstone 34, ultimul dintre cele treizeci şi patru de terarii care utilizează versiuni ale acestui biom măreţ

terarii extremofile, letale pentru oameni, dar ospitaliere

pentru creşterea de organisme care creează medicamente şi vaccinuri

biomuri condamnate, create cu parametri bizari şi apoi sigilate aidoma unor eprubete pentru testări

Micul prinţ, un terariu exte, cu domuri-cort cu atmosfera albăstrindu-i marginile.

Verticil, ai cărui locuitori sunt cu ochii în patru după un outsider

Miranda, satelitul spart al lui Uranus, acum un obiect troian care orbitează liber soarele, acoperit complet de domuri-cort, cu canioane adânci şi creste copleşitoare filigranate cu zăpada care pluteşte în jos în gravitaţia redusă, totul în arhitectură elveţiană, un vis al Alpilor

Icar, o lume a zburătorilor, luminată de o linie solară în podea, pentru ca văzduhul să fie liber

Izvorul pârâului de flori de piersic, o recreare a dinastiei Tang care seamănă cu pictura transpusă în viaţă a unui peisaj chinezesc

terarii miocen, terarii cretacic, terarii jurasic, terarii precambrian

Picătura de apă, un acvariu umplut complet cu apă şi creaturi oceanice

Canionul regilor sequoia, o Sierra Nevada de California pliată

...şi aşa mai departe. Numărul asteroizilor şi sateliţilor naturali ocupaţi este estimat la nouăsprezece mii.

SWAN ŞI MQARET

Revenită în spaţioportul dintre Craterele Schubert şi Bramante, Swan a stat într-un colţ, simţind un regret profund pentru ceva ce nu putea preciza. Cu certitudine era imposibil să fie regret pentru utilidor; îl şi uitase deja. N-avea decât să şi-l reamintească Pauline. Nu privi niciodată înapoi, de ce ar fi făcut-o ea? Deşi acolo existase ceva – ca şi cum s-ar fi găsit în pragul unui eveniment important. Ce spusese el? Că tunelul nu diferea cu nimic de oricare alt loc? Ea n-avea să accepte asta niciodată.

Înainte de plecarea cu Genette şi echipa Interplanei, Mqaret a vizitat-o din nou.

— Eşti foarte dură, i-a spus şi a mângâiat-o pe păr ca pe un copil.

O privea însă cu multă seriozitate, femeia ştia asta. Aşa încât a clătinat din cap.

— Nu, i-a răspuns sec. Am cedat. N-am putut face faţă.

El i-a luat apărarea drăgăstos.

— Sigur că da, restricţionarea într-un spaţiu închis nu-i tocmai punctul tău forte. Să nu ajungi niciodată la închisoare şi nici să nu te lansezi în costumul spaţial după vreo tangentă oarecare în spaţiu. Nu ţi s-ar potrivi. Cred că aici te-ai descurcat foarte bine.

— Nu văd cum.

— Flama solară te-a izbit înainte să fi ajuns în adăpost; dozimetrele costumului tău arată că ai fost atinsă într-o măsură mult mai mare decât ceilalţi care te însoţeau. Nu vreau să te sperii, pentru că vei fi bine – renovarea ta a înaintat binişor şi reacţionezi superb dar, realmente, a fost o lovitură violentă.

— Zece sievert, a replicat ea nepăsător. Nu-i chiar aşa rău.

— Ba este destul de rău. Te-ai uitat la soare mai mult decât ceilalţi? Ai stat în faţa prietenului tău?

— Da, am stat, dar n-am decât jumătate din anvergura lui. Sunt sigură că nu l-am protejat cine ştie ce.

— El a încasat doar trei sievert. Prin urmare eşti doar cu puţin mai subţirică decât este el. L-ai salvat de la doza integrală.

— Apoi el m-a salvat pe mine. A trebuit să mă transporte câteva zile.

— În cazul acesta sunteţi chit. Totuşi doza de zece sievert este suficientă ca să ucidă şi ar fi trebuit să te fi afectat mult mai rău. Vei fi însă bine, aşa cum am spus. De aceea mă interesează dacă putem descoperi de ce ai reacţionat atât de bine. M-am întrebat dacă nu cumva simbiotul tău enceladean ar putea avea vreo legătură. El tolerează bine radiaţiile şi, fiind detritivor, poate să se fi activat în tine şi să fi consumat toată hrana nouă pe care i-o ofereau celulele tale ucise. Poate să se fi alăturat propriilor tale celule T în curăţirea organismului.

Swan a fost surprinsă de cele auzite.

— Ai fost dezgustat când ai aflat ce-am făcut, a rostit ea. Mi-ai spus c-am fost o proastă idioată.

Mqaret a încuviinţat din cap.

— În acelaşi timp am avut dreptate. Fii atentă, dacă iubeşti viaţa aşa cum afirmi ca scuză pentru toate nebuniile tale, atunci ar trebui să-ţi protejezi viaţa cât poţi mai bine. Unele acţiuni sunt pur şi simplu riscuri necunoscute, iar acela a fost un asemenea risc. Ba chiar continuă să fie. Însă a fost doar un risc, nu o certitudine. Se poate presupune că de aceea ţi l-ai asumat. Nu ai înclinaţii spre suicid, nu?

— Nu, a răspuns femeia nesigur.

— Atunci eşti o proastă, dacă faci lucruri despre care nu poţi şti că nu te vor omorî peste zece, sau chiar peste o sută de ani.

— Atunci toţi suntem proşti.

— Aşa este. Foarte adevărat. Dar nu-i nevoie să fii o proastă idioată.

— Există vreo diferenţă?

— Da. Gândeşte-te la asta şi vezi dacă poţi identifica deosebirea. Sper s-o faci înainte de a încerca altceva similar. Dacă aşa ceva este măcar posibil.

Bărbatul tastase pe o miniconsolă şi-i examinase datele chiar în timp ce vorbeau, iar acum a strâns din umeri:

— Cu permisiunea ta, îţi voi duce unele mostre în laborator pentru studiu. Poate că vor conduce la ceva.

— Sigur că da, a zis ea. Ar fi frumos dacă ar ieşi ceva bun din prostia mea idioată.

Mqaret a sărutat-o pe cap.

— Vrei să zici, ceva mai mult decât ai oferit deja.

După plecarea lui Mqaret, Swan s-a gândit la prostia ei idioată. Corpul, emaciat pe pat, îi plutea sub privire ca şi cum ar fi fost altcineva, un obiect pe care-l manipula ca pe un waldo, era rezistent. Continua să o ţină. Era flămând. A sunat infirmiera şi a cerut de mâncare.

— Pauline, trimite-mi, te rog, dosarul medical pe masa asta.

— Versiunea lungă sau rezumatul?

— Rezumatul, a răspuns Swan ştiind că versiunea lungă avea sute de pagini.

A privit literele care străluceau în tăblia mesei, dar nu s-a putut concentra să le citească. Frânturi de fraze îi săreau în ochi alandala: *Anul naşterii 2177,* o naştere dificilă, i se spusese, cu momente de hipoxie. *Crize epileptice la 2 ani.*

Infecţii bacteriene şi micoze în şcoala fermei. Sindrom palustru. ADHD, vârsta 4-10 ani.

Pentru deficitul de atenţie căpătase un tratament medicamentos care ulterior fusese discreditat. Terminase şcoala în fermă şi acolo se descurcase mult mai bine. Atât doar că în masă străluceau şi mai multe cuvinte: *Discalculie. Electrostimulare cortex prefrontal. Primul vaccin sabatic pentru Xinjiang, China, la 15 ani, gamă completă incluzând helminţi*

...adică viermi intestinali, în cazul acesta *Trichuris suis,* un vierme nematod la porc, ingerat într-o terapie care era alternativ îmbrăţişată şi hulită.

ODD, 15-24 de ani

Opoziţionism provocator, asociat tulburărilor de anxietate, ambele asociate hipocampului, dar anxietatea evita, pe când ODD ataca.

Sindrom 1 g, al doilea sabatic în Montpellier, Franţa, la 25 de ani. Gripă venusiană. Modificare genitală, la 25 de ani. Dozator hormonal implantat la 35 de ani, terapii hormonale până în prezent. Dependenţă de oxitocină, între 37-86 ani. Implant de grup melodic de ciocârlie şi silvie de zăvoi, la 26 de ani. Corzi vocale de tors feline, la 27 de ani. Implant subdural de computer cuantic în 2222, la 45 de ani. Terapie cognitivă, între 9-99 ani.

Tată al unei femele, la 28 de ani. Fiica decedată în 2296. Mamă a unei femele, la 63 de ani. Naştere naturală.

Urma un rând introdus în dosarul ei de Mqaret: *Ingerare de forme de viaţă enceladeane – fată proastă, la 79 de ani.*

Tratamente de longevitate, 40 de ani – prezent.

Patomimie, niciodată tratată... asta trebuie să fi fost inserată fie de Mqaret, fie de Pauline, care o luau peste picior.

— Şi nimic despre *A proiectat o sută de terarii?* s-a

lamentat Swan. Nimic despre *trei ani petrecuţi în norul Oort, amplasând propulsoare masice pe bulgări de gheaţă?* Sau *cinci ani pe Venus?*

— Acelea n-au fost episoade medicale, a spus Pauline.

— Ba au fost, crede-mă.

— Dacă-ţi doreşti curriculum vitae, n-ai decât să-l ceri.

— Taci. Pleacă. Eşti prea pricepută în a simula o persoană iritantă.

— Ai zis „simula“ sau „stimula“?

Extrase (7)

Creşterea longevităţii asociată cu terapii bisexuale dusese la tratamente chirurgicale şi hormonale foarte sofisticate pentru intervenţii in utero, la pubertate şi la maturitate. Dihotomia XX/XY continuă să existe, dar în contextul unei largi varietăţi de comportamente, utilizări şi terminologie.

sentimentul identităţii sexuale se formează în hipocamp şi hipotalamus în a doua lună; orientarea iniţială este persistentă. Dacă există dorinţa de a crea un sentiment de nediferenţiere sau de ambivalenţă, modificările trebuie să înceapă in utero

în primele opt săptămâni de gestaţie menţineţi active atât canalele Müller, cât şi canalele Wolff, în ceea ce continuă să fie gonada bi-potenţială. Hormonilor anti-Müller activaţi de gene în cromozomul Y li se poate permite să se ataşeze doar de unul dintre canalele Müller ale fătului. În mod normal, efectul este ipsilateral, fiecare testicul suprimând dezvoltarea canalului Müller doar de propria sa parte, astfel încât

după aceea embrionii XY necesită un nivel moderat de insensibilitate la androgen introdusă în săptămâna a patra, pentru a evita masculinizarea hipotalamusului, unde vor fi concentrate diferenţele sexuale în creier. Embrionii XX necesită aplicarea de androgeni unui canal Müller, pentru a stimula dezvoltarea unui canal Wolff. În timp ce respectivul canal Wolff se dezvoltă, canalul Müller de pe partea

respectivă va intra în apoptoză

la baza alcătuirii genetice se află diferenţa dintre androginie şi ginandromorfism, care adesea nu poate fi distinsă prin caracteristicile corpului. Indivizii XX cu canale Wolff conservate sunt ginandromorfi; indivizii XY cu canale Müller conservate sunt androgini. La ambii, androgenii şi estrogenii sunt supliniţi prin pompe de hormoni, astfel încât copilul se naşte cu potenţial pentru ambele tipuri de dezvoltare genitală în corp, aşteptânde alegerile

bisexualitatea selectată prenatal are cea mai puternică corelaţie pozitivă cu longevitatea. Tratamentele hormonale începute la pubertate sau în timpul maturităţii au de asemenea efecte pozitive asupra longevităţii, totuşi configuraţia psihologică va fi

tratamentele hormonale permit adăugarea chirurgicală a unui uter funcţional în peretele abdominal, deasupra penisului

alterarea clitorisului într-un mic penis funcţional, cu testicule crescute fie prin utilizarea de canale Wolff conservate, fie de celule stem prelevate de la subiect. În mod normal ginandromorfii pot să fie taţi doar de fete, deoarece construcţia unui cromozom Y dintr-un cromozom X implică

femelele care adaugă masculinitate reproductivă funcţională sunt ajutate de un proces care imită o deficienţă naturală de 5-alfa-reductază

categorii principale de imagine sexuală de sine: feminin,

masculin, androgin, ginandromorf, hermafrodit, ambisexual, bisexual, intersex, asexuat, eunuc, nonsexual, nediferenţiat, gay, lesbiană, poponar, homosexual, polimorf, poli, labil, berdache, hijra, spirit dual,

culturile care nu pun accent pe genul sexual sunt numite uneori „ursuline“, originea termenului necunoscut, referindu-se poate la dificultatea determinării sexului urşilor

KIRAN PE VENUS

După ce Kiran a rămas singur cu Shukra, acesta i-a spus:

— Va trebui să te supunem unor teste, băiete.

— Ce fel de teste?

— De tot felul.

Trei bărbaţi voinici au apărut şi i-au escortat pe câteva bulevarde din Colette, şi Kiran a înţeles că nu se punea problema să facă altceva decât ce i se spunea. Au intrat într-o clădire cu bovindouri care se ridica deasupra unei intersecţii şi a încercat să vadă indicatoarele stradale şi să ţină minte unde erau. Intersecţia dintre 8 şi Stejar. Deşi copacul de pe colţ era o salcie.

— Mai zi-mi o dată de ce te-a adus Swan aici? a întrebat Shukra când au intrat în clădire.

— Am ajutat-o să scape de răpire, când ieşise la plimbare prin cartierul meu. A vrut să-şi achite datoria morală.

— Tu ai cerut să vii aici?

— Într-un fel.

Shukra a clătinat de câteva ori din cap.

— Aşadar, acum eşti un spion.

— Cum adică?

Bărbatul l-a privit fix.

— În clipa asta, fie că o ştii, fie că nu, eşti un spion pentru ea. Vom afla adevărul, prin testele noastre. După aceea, vei fi un spion pentru mine.

— De ce ar avea ea nevoie de un spion aici?

— A fost foarte apropiată de Leoaica lui Mercur, iar după moartea Leoaicei a început să călătorească aşa cum ar fi făcut Leoaica. Iar Leoaica a avut dintotdeauna mulţi spioni aici. Să vedem ce spun testele.

Kiran a constatat că inima îi bubuia tare, dar cei trei bărbaţi voinici s-au strâns în jurul lui şi nu avea alternativă decât să fie escortat în altă încăpere. Aceasta avea aspectul unei clinici medicale. Până la urmă, testele au semănat mai degrabă cu nişte examene medicale, ceea ce a fost o uşurare pentru el. Deşi dacă examenele medicale reprezintă opţiunea bună, situaţia nu-i cea mai bună.

La sfârşitul zilei a fost adus înapoi la Shukra. Bărbatul a examinat consola care conţinea probabil rezultatele lui Kiran. Când a vorbit, s-a adresat escortei tânărului:

— Pare curat, totuşi, cumva, mă-ndoiesc. Deocamdată să-l folosim ca momeală.

Kiran a fost repartizat într-o unitate chinezească de muncă, ai cărei membri trăiau într-o clădire de lângă marginea craterului oraşului şi care părăseau oraşul aproape zilnic pentru a lucra în exterior. Nu aveau control asupra vieţilor lor; mergeau acolo unde li se spunea, făceau ce li se spunea, mâncau ce primeau. Era aproape ca acasă.

Centura translatoare mică şi stupidă pe care i-o dăruise Swan era acum singura lui tovarăşă. S-a ales cu multe priviri întrebătoare, ce-i erau aruncate când o utiliza pentru a facilita comunicarea, dar prin intermediul ei a purtat câteva conversaţii de câte zece minute, care erau mai bune decât nimic. În majoritatea cazurilor însă se găsea pe cont propriu într-o gloată şi executa sarcinile primite de echipa lui în ziua respectivă. După setul de teste nu l-a mai revăzut pe Shukra, ceea ce l-a făcut să simtă că dăduse greş cumva... deşi într-o zi s-a gândit că probabil absolvise testele.

În tot cazul sarcinile de muncă erau nesfârşite şi aproape toate se derulau în exteriorul lui Colette, în viscolul permanent în care se preschimbase Ploaia cea Mare. Troiene groase de zăpadă se ridicau peste noile mări de

gheaţă carbonică înainte ca acestea să fi fost complet acoperite cu rocă spongioasă, ceea ce cauza o problemă. Zilnic, echipe mari trebuiau să iasă din oraş şi să opereze buldozere şi pluguri demne de Gargantua pentru a îndepărta zăpada de pe gheaţa uscată, astfel ca brigăzile să poată acoperi după aceea gheaţa cu rocă spongioasă înainte de a se mai aduna alt omăt peste ea. Se spunea că operaţiunile cu rocă spongioasă aveau să mai dureze zece ani, însă Kiran auzise că ar fi fost vorba de numai un an, iar altcineva pomenise de o sută de ani. Nimeni nu ştia sigur, iar doar cu centura îi venea greu să urmărească discuţiile din jurul mesei după ce mâncau, când colegii lui încercau uneori să calculeze ei înşişi. Zece ani era valoarea amintită mai frecvent. Să mai vorbeşti despre muncă în zadar! Trebuia neapărat să-şi îmbunătăţească chineza.

Noaptea şi-o petrecea într-un dormitor. Asta era partea cea mai interesantă, căci oamenii erau înghesuiţi pe saltele lungi pe care centura lui le numea *matrazenlager* – în esenţă, saltele lungi cât camera, cu numere la căpătâi, marcând locurile nominale, o situaţie care ducea la destule activităţi sexuale în beznă, incluzându-l uneori chiar pe el. Apoi se scula dimineaţa, lua micul dejun într-o cantină cu autoservire, se aşeza la rând pentru a fi trimişi în exterior, pe şesurile nesfârşite, în rovere, sau în elicoptere de dimensiunile unor crucişătoare ca să fie transportaţi la marea de gheaţă carbonică unde să opereze buldozere, waldo-uri, suflante de zăpadă (aşa-numiţii „dragoni“), super-zamboni şi tăietori de gheaţă, foarte asemănătoare cu vehiculele tăietoare de asfalt şi beton din Jersey, dar de o sută de ori mai mari. După câteva săptămâni putea opera pe oricare dintre ele. Nu erau foarte complicate; în majoritatea timpului, îi spuneai IA ce să facă. Erai cumva căpitanul unei nave. O zi de muncă efectuată de o echipă

din o mie de oameni curăţa mulţi kilometri pătraţi de gheaţă uscată, iar la orizont urmau inexorabil clădirile mişcătoare negre ce împrăştiau roca spongioasă. Se spunea că ţărmul opus al acestei părţi din marea de gheaţă se găsea la şase sute de kilometri depărtare.

Pentru câteva săptămâni Kiran a lucrat într-un waldo monumental, desţelenind ceea ce ei numeau „plăci de stegozaur“, pe care le transporta după aceea până la platforma unui camion gigantic. Munca în waldo era întotdeauna solicitantă – însemna mişcarea întregului corp, ca dansul –, nu dificilă din punct de vedere fizic, însă, întrucât îţi amplifica orice mişcare, necesita atenţie extremă şi focalizare pentru a deplasa waldo-ul exact aşa cum doreai. Putea fi o muncă interesantă sau pur şi simplu o rutină de ridicare şi transportare, dar te secătuia indiferent ce ar fi fost.

La sfârşitul zilelor, încerca să se perfecţioneze în chineză. Nimeni dintre cei pe care i-a întâlnit nu vorbea engleza, aşa că micuţa lui centură translatoare îi era profesorul cel mai bun, totuşi era greu. El îi adresa cuvinte, apoi asculta traducerile şi încerca să le repete. Însă când le rostea în chineză şi centura traducea în engleză ceea ce tocmai spusese, nu ieşea niciodată corect. El rostise în chineză „S-a defectat radarul“ exact aşa cum i se păruse că auzise, iar centura îl anunţase că tocmai spusese „şedinţă imediată pe teren“. Încercase după aceea „Unde locuieşti tu?“ şi primise re-traducerea ca fiind „Lotusul ţi-a fost interpolat“.

— Măcar dacă ar fi fost aşa! a râs el fără chef. Mi-ar plăcea ca lotusul să-mi fie interpolat, dar cum?

În mod limpede, le părea nebun celor cu care vorbea. Greşea ceva, însă ce anume?

— Este o limbă dificilă, i-a spus un camarad din dormitor, când Kiran i s-a plâns.

El a încercat să memoreze corect propoziţia aceea.

Una peste alta, translatorul îi era prietenul cel mai bun. Vorbeau frecvent între ei. Kiran spera ca în scurt timp să înveţe mai multe. Expresii ca „salut“, „ce mai faci?“ şi altele similare funcţionau tot mai bine cu cei cu care interacţiona. Şi ei deveneau mai prietenoşi şi-i vorbeau mai lent.

Muncitorii continuau să trudească la sarcinile monumentale care le erau repartizate, sarcini de mii de ori mai mari decât altele similare de pe Pământ. Însă era oare bine dacă sarcina era curăţirea zăpezii?

Kiran i-a expediat un mesaj lui Swan, pentru a-i spune că fusese încântat să audă că supravieţuise atacului asupra Terminatorului, şi a menţionat că nu-l mai revăzuse pe Shukra. După câteva săptămâni, a primit un răspuns: *Caută Lakshmi.* Cu o adresă de cloud venusian.

Kiran a căutat şi a aflat că Lakshmi era un nume care-i făcea pe oameni să amuţească şi să-şi ferească privirile. O putere mare, cu sediul în Cleopatra; un aliat al lui Shukra, sau un inamic – oamenii nu ştiau exact sau nu doreau să spună.

Aşadar: poate că Swan dorea să-şi aducă informatorul mai aproape de centrul acţiunii. Sau poate că încerca doar să fie de ajutor.

Sau poate că el rămăsese pur şi simplu pe cont propriu.

Liste (6)

pădure boreală (conifere); pădure temperată (foioase sau foioase combinate cu conifere); pădure tropicală; deşert; zona alpină; savană; tundră; şi chaparral; numite uneori şi tufărişuri

acestea sunt principalele biomuri terrane

oraşe; sate; ogoare; formaţiuni vegetale; păduri; şi terenuri necultivate

acestea sunt principalele configuraţii antrome[22]

terrane folosite de oameni

combinaţi şi amestecaţi cele de mai sus şi veţi obţine cele 825 de eco-regiuni ale Pământului

450 terestre,

229 marine

65% dintre acestea există actualmente numai în afara planetei

pe un grafic x-y, trasaţi o diagramă Whittaker de biom, cu precipitaţiile marcate pe axa verticală şi cu temperatura marcată pe axa orizontală. Biomurile pot fi reprezentate pe această diagramă, definind clar felul de biom care apare în funcţie de condiţii. În stânga este mai cald, în dreapta este mai rece; sus este mai umed, jos este mai uscat; şi în felul acesta, versiunea cea mai generală este următoarea:

---

[22] *Antromele* {anthropogenic biomes *„biomuri antropogene“ sau „biomuri umane“) descriu biosfera terestră în forma sa contemporană, alterată de om, prin utilizarea de unităţi globale de ecosisteme definite prin şabloane globale de interacţiune umană directă cu sistemele (n. tr.).*

Pădure tropicală umedă		Pădure tropicală cu ritm sezonier
	Pădure temperată umedă	
Savană	Pădure temperată cu frunze căzătoare	Taiga
Deşert subtropical	Stepă temperată	Tundra

Clasificările pot fi mai elaborate. Cele 450 de eco-regiuni terestre împart biomurile nu doar după precipitaţii şi temperatură, ci şi după combinaţii de latitudine, altitudine, geografie, geologie şi alţi factori

eco-regiunile în sine pot fi împărţite în mod util în micromedii, până la mărimea unui hectar

între 1900 şi 2100 au dispărut 34850 de specii cunoscute. A fost şi rămâne a şasea cea mai mare extincţie în masă din istoria Pământului

nicio extincţie de acum încolo nu este inevitabilă (însă asta a fost mereu adevărat)

în sistemul solar sunt cunoscute 19340 de terarii. Aproximativ 70% dintre ele funcţionează ca lumi zoologice, fie dedicate susţinerii unor animale şi plante dintr-o eco-regiune, fie creării de noi combinaţii, numite Ascensiuni

92% din speciile de mamifere sunt actualmente

periclitate sau complet dispărute de pe Pământ şi trăiesc în principal în terariile lor extraplanetare

spaţiul cosmic: grădina zoologică,
inoculantul

SWAN ŞI INSPECTORUL

— Incidentul Terminator prezintă două probleme, i-a spus inspectorul Genette lui Swan într-o seară pe când zburau spre centura de asteroizi.

Călătoreau cu un grup mic din Interplană şi Terminator, dar adesea rămâneau ultimii doi în sala de mese la sfârşitul unei seri. Lui Swan îi plăcea asta; inspectorul stătea direct pe masă în timp ce mânca, pe un pluş adus special în acest scop, iar după aceea se tolănea tot acolo într-un cot cu ceva de băut, astfel încât discutau la nivelul ochilor. Cumva părea că ar fi vorbit cu o pisică.

— Numai două?

— Da. Prima este cine a făcut-o, iar a doua cum îl putem găsi şi prinde pe acest agent, fără a le oferi mai multora ideea de a repeta agresiunea. Aşa-numita problemă a delictului la indigo – copierea unui *modus operandi.* Mai general vorbind, este problema prevenirii oricărei repetări a acestui atac. Dintre cele două, aceasta mi se pare cea mai dificilă.

— Însă *felul* cum s-a procedat? a întrebat Swan. Nu reprezintă şi el o problemă?

— Asta o ştiu, a răspuns nepăsător inspectorul.

— Serios?

— Aşa cred. Cred că este unicul mod în care s-ar fi putut întâmpla, aşa că-i clar. Indiferent cât ar fi de implauzibil, cum se spune, deşi în cazul acesta nu-i defel implauzibil. Trebuie totuşi să-ţi mărturisesc că nu vreau să spun mai multe despre asta, cât timp suntem înregistraţi de qubурile noastre. A ridicat o mână şi a indicat brăţara groasă, aproape cubică, ce-l conţinea pe Passepartout. Qubul tău

înregistrează permanent, bănuiesc, nu?

— Nu.

— Dar frecvent?

— Da, cred că da. Ca toate quburile.

— Înainte de a fi sigur în privinţa ipotezei mele, vreau să văd nişte lucruri din centură. De aceea vom discuta mai multe în această privinţă după ce vom fi ieşit de aici. Aş dori totuşi să te gândeşti la a doua problemă: presupunând că prindem un răufăcător şi explicăm cum a procedat el, poate pentru a fi condamnat – ce putem face pentru a-i împiedica pe alţii s-o repete? în privinţa asta cred că m-ai putea ajuta.

Zburau în terariul *Moldava,* care descria un ciclu Aldrin ce avea să-i aducă la Vesta în opt zile. Interiorul *Moldavei* era dedicat creşterii grâului şi mulţi călători se reuneau după munca de peste zi pe ogoare într-o staţiune aflată la altitudine în apropierea provei, pe culmea largă a unui deal, de unde aveau panorama suprafeţei curbe de deasupra capetelor – o configuraţie uriaşă de petice de culturi, texturi diferite de verde şi auriu create de multele plante de diverse specii. Era ca versiunea paradisului a unui ţesător de cuverturi.

Swan şi-a petrecut majoritatea timpului discutând cu ecologii locali, care aveau o mulţime de probleme cu bolile grâului, despre care doreau să vorbească. Inspectorul Jean a stat în camerele Interplanei şi, când au trecut pe lângă Marte, i-a apelat din vreme pe cei din terariile strânse în jurul lui Vesta. La sfârşitul zilelor, Swan se întâlnea cu grupul Interplanei ca să mănânce împreună şi apoi să vorbească până târziu cu inspectorul. Uneori povestea despre ce făcuse peste zi. Localnicii experimentau cu soiuri de grâu care difuzau apa mai bine din seminţele spicelor şi

explorau crearea genetică de „vârfuri picurătoare“ microscopice, precum cele din lumea macro a frunzelor tropicale – prelungiri ale vârfurilor frunzelor care îngăduiau apei să învingă tensiunea superficială şi să curgă.

— Vreau să am vârfuri picurătoare în creier, a zis femeia. Nu vreau să păstrez nimic care mi-ar face vreun rău.

— Îţi doresc mult noroc în privinţa asta, a rostit politicos inspectorul, rămânând concentrat asupra farfuriei şi mâncând mult pentru o persoană atât de mică.

După câteva zile au ajuns la Zona Vesta, una dintre regiunile aglomerate ale centurii de asteroizi. În timpul lui Accelerando, multe terarii se apropiaseră reciproc, creând ceva similar unor comunităţi, iar Zona Vesta se număra printre cele mai mari. *Moldava* a lansat un feribot cu echipa Interplanei şi când acesta a decelerat şi s-a apropiat de Vesta, ei s-au transferat din nou, de data asta într-o navă Interplană cu echipaj Interplan.

Era o navă mică şi cu viteză impresionantă, numită *Justiţie rapidă*; în scurt timp au înaintat împotriva curentului masiv de asteroizi, oprindu-se o dată sau de două ori la unii mai mici, pentru ca inspectorul să discute cu diverşi oameni. N-a oferit nicio explicaţie pentru conversaţiile acelea şi Swan a fost discretă, în timp ce au vizitat *Orinoco Fantastico, Crimeea, Valea Orro, Irrawady 14, Trieste, Kampuchia, John Muri* şi *Winnipeg,* după care pur şi simplu n-a mai rezistat să nu întrebe.

— Orbitele lumilor acestora mici au cunoscut perturbaţii recente, a explicat inspectorul, şi am vrut să aflu dacă aveau explicaţii pentru ele.

— Şi?

— Se pare că au existat nişte plecări bruşte din Zona Vesta, iar oamenii cred că ele i-ar fi abătut pe vecini de la curs.

Vesta în sine s-a dovedit foarte substanţial pentru un asteroid – diametrul de şase sute de kilometri, aproximativ sferic şi complet acoperit de cort, ceea ce-l făcea unul dintre exemplele cele mai mari ale metodei de para-terraformare numită bubble-wrapping. Corturile acopereau de obicei numai părţi din suprafaţa unui satelit natural, aşa cum erau domurile vechi; ele erau structurile cele mai comune pe Callisto, Ganymede şi Luna, dar sateliţii aceia erau atât de mari, încât acoperirea lor completă nici măcar nu fusese luată în consideraţie. Acoperirea unei lumi mici cu o calotă de tip cort reprezentase etapa următoare şi o opţiune exte viabilă pentru lumile inte cave. Swan presupunea că Terminatorul în sine era un caz de para-terraformare, deşi nu obişnuia să gândească la el în felul acela şi avea o prejudecată împotriva extelor din centura de asteroizi, ca fiind supraexpuse şi cu gravitaţie mică, prin comparaţie cu sfredelirea şi rotirea unei roci.

Acum însă, când îl privea pe Vesta de la o depărtare mică, arăta bine. Era un corp ceresc care ar fi avut climă şi cer (cortul se afla la doi kilometri altitudine), iar Pauline i-a spus că vestanii creaseră păduri boreale, zone alpine, tundră, savană şi multe deşerturi reci. Toate acestea s-ar fi aflat la o gravitaţie foarte mică, ceea ce însemna că toţi zburau şi dansau de colo-colo, într-un peisaj aproape plutitor. Nu era o idee chiar atât de rea. Aveau până şi un munte imens.

De aceea Swan era interesată să viziteze Vesta, însă Genette avea altă destinaţie în minte şi, după ce li s-au mai alăturat câţiva oameni din Interplană, s-au îndreptat către un terariu din apropiere numit *Yggdrasil.*

Apropiindu-se de *Yggdrasil,* Swan a văzut că era alt asteroid-cartof, dar întunecat şi fără mişcare de rotaţie.

— Este abandonat, a explicat inspectorul. O pistă răcită.

În ecluza lăcustei, Swan a plutit cu un *plié* mic şi graţios până la rackul costumelor, a îmbrăcat costumul, apoi i-a urmat pe Genette şi câţiva investigatori ai Interplanei prin ecluza exterioară, ieşind în vid.

Yggdrasil fusese un inte standard, lung de treizeci de kilometri. Au intrat printr-o deschidere mare lăsată la pupa; propulsorul masic fusese demontat. Au plutit înăuntru lin, utilizându-şi jeturile direcţionale ale costumelor pentru a-i menţine în poziţie verticală, înaintând unul lângă altul, semănau cu o inversare a uneia dintre perechile de statui faraonice în care sora-soţie este înaltă până la genunchiul monarhului.

După ce au ajuns înăuntru, s-au oprit. Interiorul asteroidului era negru pur, presărat cu reflexii îndepărtate ale proiectoarelor de pe căştile lor. Swan fusese în multe terarii aflate în construcţie, totuşi acesta nu semăna cu nimic din ce văzuse. Genette a lansat o lampă strălucitoare şi şi-a declanşat scurt jetul, pentru a contracara reculul. Torţa micuţă a înaintat prin spaţiul pustiu, luminând destul de bine cilindrul.

Swan s-a rotit puţin sub forţa propriei ei priviri în jur. Totul era crepuscular, abandonat; femeia s-a răsucit cuprinsă de un fior de emoţie care provenea poate de la sărmanul ei Terminator. A ridicat pumnul strâns către vizor şi s-a auzit pe neaşteptate gemând.

— Da, a rostit silueta micuţă şi argintie care plutea alături. Aici s-a petrecut o depresurizare accidentală, fără niciun avertisment. Era un asteroid conglomerat din condrite şi apă îngheţată, perfect banal. În urma investigării accidentului s-a constatat că un meteorit mic lovise din întâmplare o venă de gheaţă nedetectată din peretele cilindrului, pe care o vaporizase, depresurizând interiorul cu

urmări catastrofice. N-a fost primul accident de felul acesta, deşi în cazul de faţă scanerele rocii îi dăduseră ratingul AAA. De obicei cele care se fisuraseră fuseseră B-uri sau C-uri şi fuseseră ocupate în mod prostesc. Aşa că am reanalizat accidente vechi, căutând anumite indicii, şi am decis să-l examinez pe acesta. În principal la exterior, dar mai întâi am vrut să văd şi interiorul.

— Au murit mulţi oameni?

— Da, în jur de trei mii. A fost foarte rapid. Unii se aflau în clădiri dotate cu adăposturi, în care au ajuns la timp, alţii s-au găsit în apropierea unor costume spaţiale sau ecluze. Cu excepţia lor, au murit toţi locuitorii oraşului-stat. Supravieţuitorii au decis să-l lase pustiu, ca memorial.

— Aşadar acum este un fel de cimitir.

— Da. Pe undeva există şi un monument, cred că pe partea opusă. Vreau să mă uit la suprafaţa interioară a spărturii.

Inspectorul s-a consultat cu Passepartout, apoi a condus-o pe Swan prin spaţiul interior spre un bulevard de pe partea opusă a cilindrului. Cartierul acela avea aspect parizian, cu străzi largi care treceau printre cvartale trapezoidale de blocuri cu patru şi cinci etaje.

Au plutit staţionar deasupra unei zone de caldarâm boţit şi clădiri înclinate, care aducea cu fotografii vechi ale unor regiuni terrane afectate de cutremure. Nemişcarea ei era stranie.

— În jur nu existau destui asteroizi nichel-fier ca să nu fie necesară sfredelirea unui conglomerat? a întrebat Swan.

— Aşa ar fi fost de crezut, dar ei au sfredelit câţiva din aceştia şi au constatat că erau foarte buni. Dacă păstrezi pereţii suficient de groşi, forţa de rotaţie şi presiunea interioară a aerului nu sunt atât de mari ca să le afecteze. Ar trebui să reziste, şi aşa se şi întâmplă. Însă acesta a

cedat. Un meteor a lovit pur şi simplu punctul slab.

Au trecut peste o porţiune unde deformarea intensă ridicase plăci de beton alb şi le depărtase, lăsând între ele o linie ca o spintecătură prelungă. Spintecătura era deschisă către spaţiul cosmic; Swan a zărit stelele prin ea.

Au părăsit strada devastată şi au plutit afară din asteroid, unde s-au propulsat cu picioarele din suprafaţa rocii sau au utilizat jeturile direcţionale în mini-gravitaţia tipică pentru asteroizi. Swan petrecuse o vreme în asemenea gravitaţii pe când construise terarii şi a văzut că inspectorul se mişca expert, ceea ce, desigur, era firesc pentru cineva cu sediul în centura de asteroizi.

Când au ajuns la locul venei deschise dinspre exterior, membrii echipei Interplanei lucrau deja acolo. Genette a efectuat câteva salturi de balerin, răsucindu-se pentru a coborî cu capul înainte, şi a fotografiat în interiorul fisurii. A examinat de aproape câteva cavităţi mici de o parte şi cealaltă, în timp ce stătea sprijinit într-o singură mână, cu vizorul la câţiva centimetri de rocă.

După un timp a anunţat:

— Cred că am tot ce-mi trebuie.

Au rămas plutind locului şi i-au privit pe ceilalţi, care continuau să lucreze. Genette a spus:

— Tu ai un qub în craniu, nu-i aşa?

— Da. Pauline, salută-l pe inspectorul Genette.

— Salut, inspectore Genette.

— Îl poţi dezactiva? a întrebat inspectorul.

— Da, bineînţeles. Tu îl dezactivezi pe al tău?

— Da. Dacă într-adevăr asta se întâmplă când le dezactivăm.

Prin vizor Swan a văzut zâmbetul ironic al inspectorului.

— Gata, Passepartout a fost trimis la culcare. Şi Pauline?

Swan apăsase deja plăcuţa de sub piele din partea dreaptă a gâtului.

— Da.

— Foarte bine. Acum putem vorbi ceva mai deschis. Spune-mi: când qubul tău este activ, înregistrează ce auzi şi ce vezi?

— În mod normal, da. Bineînţeles.

— Şi are contacte directe cu alte quburi?

— „Contacte directe“? Te referi la entanglementul cuantic?

— Nu, nu. Se spune că aşa ceva ar fi imposibil din cauza decoerenţei. Eu mă refeream strict la contactul radio.

— Da, Pauline are un receptor şi un transmiţător radio, dar eu selectez ce intră şi ce iese.

— Poţi fi sigură în privinţa asta?

— Aşa cred. Eu stabilesc sarcinile şi ea le execută. Pot verifica tot ce face în arhivele ei.

Micuţa siluetă argintie a clătinat din cap neîncrezător.

— La tine nu-i la fel? a întrebat Swan.

— Ba da, cred că da, însă nu sunt la fel de sigur despre toate quburile care nu sunt Passepartout.

— De ce? Crezi că quburile pot fi implicate în ce s-a întâmplat aici? Sau pe Mercur?

— Da.

Swan s-a holbat surprinsă la păpuşa aceea mare în costum spaţial, simţindu-se uşor speriată de ea. Din cauza microfonului căştii, glasul îi răsuna în ureche, vorbind aproape dinlăuntrul ei, cum făcea Pauline. Un contratenor înalt, limpede, plăcut şi amuzat.

— De o parte şi cealaltă a spărturii există destul de multe minicratere. Ca acesta…

Genette a indicat cu un deget arătător şi un punct laser verde a apărut pe marginea unui crater minuscul, i-a

descris rapid perimetrul şi apoi s-a fixat în centrul său.

— Îl vezi? Şi pe acesta?

A încercuit altul. Erau foarte mici.

— Sunt destul de recente pentru a fi fost produse în timpul perforării sau imediat după aceea.

— Deci… ejecţii?

— Nu, gravitaţia este aici atât de slabă, încât ejecţiile revin rareori. Iar dacă totuşi vreuna s-ar întoarce, ar fi aproape ca o andocare. Pe când craterele acestea sunt adânci.

Swan a încuviinţat din cap. Pe suprafaţa neregulată a asteroidului existau mulţi bolovani liberi.

— Ce spunea investigaţia accidentului despre craterele astea?

— Că sunt nişte anomalii. S-a speculat că ar putea fi perforaţii cauzate de topirea depozitelor de gheaţă în urma căldurii degajate prin impact. Este posibil. Bănuiesc însă că ai citit raportul accidentului pentru Terminator.

— Da.

— Îţi aminteşti că şi acolo apăreau anomalii? Şinele n-au fost lovite „curat". Există cratere exterioare, foarte mici, care nu existau înainte de eveniment. Sigur că da, pe Mercur s-ar putea să fie ejecţii care au căzut înapoi, cu asta sunt de acord…

— Este posibil ca elementul de impact să se fi sfărâmat în timp ce se apropia?

— Aşa ceva se întâmplă de obicei când există o atmosferă care să-l încingă şi să-l frâneze.

— Gravitaţia lui Mercur n-ar fi suficientă?

— Efectul ar fi neglijabil.

— Nu ştiu… atunci poate că nu s-a sfărâmat.

Silueta micuţă a aprobat din cap.

— Da, aşa-i.

— Ce vrei să spui?

— Nu s-a sfărâmat. Mai exact, a sosit laolaltă.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că n-a fost un conglomerat, decât exact în ultima clipă. De aceea n-a fost zărit de niciun sistem de detectare de pe Mercur. Ele ar fi trebuit să-l fi văzut, trebuia să fi sosit de undeva, totuşi n-a fost observat. Iar asta indică o problemă LMD. Limită minimă de detecţie. Pentru că există întotdeauna o limită minimă de detecţie, fie inerentă metodei de detecţie, fie stabilită în mod artificial mai sus decât minimumul real.

— De ce?

— De obicei pentru a împiedica declanşarea frecventă a alarmelor, când de fapt nu există niciun pericol real.

— Aha.

— Aşadar toate sistemele sunt diferite, dar în aparatul defensiv mercurian, nivelul de semnalare este aproape echivalent cu limita de detecţie a sistemului. Cu alte cuvinte, şi-au setat nivelul de semnalare la o valoare de două ori mai mare decât limita de detecţie, ceea ce înseamnă de şase-şapte ori peste abaterea standard a variabilităţii măsurătorii lor. Este o setare tipică pentru a-i linişti pe oameni că va genera atât cele mai puţine semnalări negative false, cât şi cele mai puţine semnalări pozitive false. Până acum totul bine şi frumos, dar să vedem ce se află sub nivelul acela de semnalare. În esenţă, doar roci foarte mici – pietricele sub un kilogram fiecare. Dacă ar fi însă multe şi dacă ar converge doar în ultima secundă, fiecare sosind din alt cvadrant al cerului şi cu altă viteză, totuşi astfel sincronizate încât să ajungă toate în acelaşi loc şi în acelaşi moment... În cazul acesta n-ar fi decât nişte pietricele, până în ultima secundă. Ar putea fi lansate chiar din cealaltă parte a sistemului solar şi poate

de-a lungul mai multor ani. Chiar şi aşa, dacă lansarea lor ar fi corectă, în cele din urmă ar ajunge în punctul de rendez-vous. Multe mii de pietre.

— Ca un fel de gloată inteligentă?

— Nici măcar inteligentă. Doar nişte pietre.

— Ar putea avea succes aşa ceva? Vreau să spun, s-ar putea calcula vitezele de lansare şi traiectoriile?

— Un qub ar putea s-o facă. Da, se pot calcula, dacă sunt identificate suficiente poziţii şi traiectorii ale maselor din sistemul solar şi dacă există suficientă putere de calcul. I-am cerut lui Passepartout s-o facă – să calculeze o orbită pentru ceva ca o bilă de rulment sau o *cochonnet,* lansată din centura de asteroizi pentru a lovi o ţintă specifică de pe Mercur. N-a durat mult.

— Se poate însă construi un lansator care să le expedieze cu precizia necesară?

— Passepartout a spus că actualmente există maşini care au toleranţe cu două-trei ordine de mărime mai precise decât ar fi necesar. N-ar trebui decât o platformă de lansare stabilă. Cu cât mai stabilă, cu atât mai bine pentru a crea consistenţă.

— Mi se pare a fi o lansare extrem de complexă, a zis Swan. Câte mase au fost incluse în calcularea traiectoriei?

— Passepartout a utilizat cele mai grele zece milioane de obiecte din sistemul solar.

— Noi ştim unde sunt toate astea?

— Da. Adică IA-urile ştiu unde sunt. Şi toate terariile mari şi navele spaţiale se conformează unor itinerare stabilite cu ani înainte. Iar un qub ar trebui să poată efectua calculele într-un timp rezonabil, adică suficient de rapid pentru a fi utilizat la instrucţiuni de lansare în timp real.

— Ce înseamnă asta?

— Pentru un qub ca Passepartout, trei secunde. Pentru

IA-uri convenţionale, cam un an pentru o pietricică, ceea ce, bineînţeles, ar face metoda inoperantă. Ca s-o poţi face, ai nevoie de calcul cuantic.

Swan a simţit o greaţă care-i suia din stomac, de parcă ar fi fost înapoi în utilidor.

— Prin urmare ar fi vorba despre zece mii de pietricele care să fie lansate în avalul sistemului solar, cu asemenea direcţii şi viteze încât, peste luni sau ani, să ajungă toate în acelaşi loc, în acelaşi moment.

— Da. Fără îndoială, fluctuaţiile gravitaţionale stocastice vor cauza o mică împrăştiere finală. Când se va întâmpla aşa, pietricelele respective îşi vor rata complet ţinta.

— Iar altele o vor rata cu foarte puţin.

— Exact. Ca mini-craterele astea pe care le vedem. Cauzate poate de o navă spaţială care şi-a modificat planul de zbor sau de ceva similar. Prin urmare poate că unu sau doi la sută din pietricele au parte de un clinamen[23] de felul acesta, sau cel puţin aşa bănuieşte Passepartout.

Frământarea din măruntaiele ei se acutizase.

— Prin urmare, cineva operează deliberat astfel, a indicat femeia din braţ spre terariul abandonat.

— Exact. De asemenea, trebuie să fie implicat un qub.

— Rahat! S-a apăsat cu braţul peste abdomen. Dar cum… cum ar putea cineva…

Inspectorul şi-a pus o mânuţă pe braţul ei. Dedesubt, *Yggdrasil* plutea rece şi mort. Un cartof cenuşiu.

— Să ne-ntoarcem în *Justiţie.*

Au revenit în lăcusta Interplanei, iar după ce mâncaseră, Swan a zăbovit în sala de mese, ca şi inspectorul.

---

[23] *Clinamen („declivitate atomică") numele latinesc pe care Lucreţiu l-a acordat abaterii imprevizibile a atomilor, pentru a susţine doctrina atomistă a lui Epicur (n. tr.).*

— Aşadar, a spus femeia, căreia îi fusese imposibil să nu se gândească la revelaţiile din ziua aceea, toate astea-nseamnă că acela care…

Genette a ridicat ambele braţe, oprind-o.

— Quburile dezactivate, te rog.

După ce amândoi şi-au decuplat dispozitivele, ea a continuat:

— Asta-nseamnă că acela care a făcut asta a putut-o face cu ani în urmă.

— Sau cel puţin cu ceva timp în urmă, da. Destul de mult timp.

— Şi că n-a existat un singur loc de lansare.

— Nu. Dar poate că mecanismul de lansare mai există. Tunul lor, sau catapulta, sau orice ar fi fost, trebuie să fi fost un instrument foarte precis. O realizare tehnologică de excepţie. Tolerances sugerate de Passepartout erau foarte fine, necesitând imprimante moleculare şi aşa mai departe. Poate că vom reuşi să găsim fabrica unde s-a construit ceva atât de specific – am pornit deja pe pista asta. Iar după aceea să-l descoperim pe autorul comenzii.

— Şi altceva? a întrebat Swan.

— Căutăm programul pentru fabrică şi designul lansatorului. Instrucţiunile lui de tipărire. De asemenea, programul orbital necesar în efectuarea calculelor. Quburile nu execută aşa ceva fără să li se ceară… sau cel puţin aşa am presupus până acum. După cum ştiu, qubul care a făcut-o ar avea acţiunea respectivă înregistrată în el, prin urmare programul ar trebui să mai existe undeva. Iar numărul de fabrici care produc quburi este finit.

— Nu-i posibil să fi distrus qubul după ce l-au utilizat?

— Ba da. Nu există totuşi niciun motiv pentru a presupune că au terminat.

Ideea aceea trezea fiori.

— Trebuie să găsim qubul, programul pentru orbite, programul pentru fabrică, însă şi fabrica, lansatorul în sine şi platforma de lansare.

Swan s-a încruntat.

— Toate pot să fi fost distruse sau curăţate aproape perfect.

— Este adevărat. Ai înţeles rapid esenţa problemei. Investigaţia aceasta se va transforma într-o verificare a înregistrărilor, un soi de examinare a registrelor. Aşa cum devine atât de frecvent munca noastră. Alt surâs ironic. De cele mai multe ori nu-i chiar atât de spectaculoasă pe cât este prezentată.

— Asta nu contează. Dar în timp ce faceţi asta, ce altceva putem face noi? Ce pot face eu?

— Tu poţi să cercetezi celălalt capăt al problemei. Iar eu te voi secunda.

— „Celălalt capăt“?

— Motivul.

— Şi cum îl vei determina? Iar dacă o vei face, cum îl vei localiza? O faptă de felul ăsta i-atât de groaznică, încât mă-ngrozeşte numai gândul la ea. Este ticăloasă.

— Ticăloasă!

— Da, ticăloasă!

Genette a strâns din umeri.

— Ignorând expresia aceasta, să presupunem oricum că este vorba despre un impuls rar. Şi de aceea poate lăsa urme.

— Că cineva urăşte Terminatorul? Că cineva este capabil să distrugă lumi?

— Da. Nu este un impuls comun. Ca atare, poate ieşi în evidenţă. De asemenea, poate fi un act politic, de terorism sau de război. Poate că este menit să transmită un mesaj, ori să silească o acţiune. Îl putem urma aşadar în direcţia

aceea.

Swan şi-a simţit măruntaiele încleştându-se.

— La naiba! Vreau să zic că până acum n-a existat niciodată un… un război în spaţiu. Am reuşit să scăpăm de ele.

— Până acum.

Asta a făcut-o să amuţească. De cel puţin o generaţie, oameni din tot sistemul solar avertizaseră că multele conflicte dintre Pământ şi Marte puteau duce la război, sau că problemele acute ale Pământului aveau să-i târască pe toţi în prăpastie. Războaiele mici, atentatele teroriste şi sabotajele nu dispăruseră niciodată complet de pe sărmanul Pământ, iar Swan se gândise uneori că diplomaţii accentuaseră ideea că discordia Pământului s-ar fi putut răspândi, pentru a-şi amplifica propriul prestigiu, propriile bugete. Diplomaţia ca pacificare necesară într-un sistem aflat pe marginea prăpastiei – pentru ei fusese foarte convenabil. Dar dacă se dovedea că era şi adevărat?

— Cred, a spus ea, că mi-am spus că spaţialii ştiau destule ca să evite toate astea. Că odată ce ajungeam aici, aveam să ne descurcăm mai bine. Că aveam să fim mai buni.

— Nu fi naivă, a rostit ferm inspectorul.

Swan a scrâşnit din dinţi. După un efort evident de a-şi păstra autocontrolul, a zis:

— Ar putea fi vorba despre nişte psihopaţi. Unii care şi-au pierdut minţile şi ucid pur şi simplu pentru că o pot face.

— Există şi asemenea oameni, a încuviinţat Genette. Iar dacă unul dintre ei ar pune mâna pe un qub…

— Oricine poate obţine un qub!

— Nici vorbă! Nici măcar oricine din spaţiul cosmic. Quburile sunt urmărite din fabrică şi, cel puţin teoretic, coordonatele le sunt cunoscute în fiecare moment. Iar cel

care a fost implicat trebuie să fi fost programat pentru asta, aşa cum ţi-am spus. În înregistrările lui i-ar apărea toate acţiunile.

— Nu există şi neafiliate care produc quburi?

— Păi… poate că da. Probabil.

— Bun, şi atunci cum găsim qubul respectiv, sau pe persoana care-l are?

— Sau grupul?

— Da… sau naţiunea, sau lumea!

Genette a înălţat din umeri.

— Vreau să discut din nou cu Wang, deoarece qubul lui este realmente puternic, iar el deţine cele mai mari baze de date cu neafiliatele. De asemenea, pentru că este posibil ca el să fi fost atacat de aceeaşi entitate. Recunosc însă că mă tem să vorbesc cu qubul lui, fiindcă vedem atâtea quburi care se comportă bizar. De parcă ar avea propria lor voinţă, sau ca şi cum li s-ar cere să facă lucruri care nu seamănă cu nimic din ce au făcut anterior. Unele quburi pe care le-am monitorizat schimbă mesaje între ele într-un mod fără precedent.

— Vrei să spui că sunt în entanglement reciproc?

— Nu. Asta pare cu adevărat imposibil, din cauza problemelor de decoerenţă. Ele utilizează comunicaţiile radio ca toate celelalte, însă mesajele sunt criptate intern în ambele capete, folosindu-se superpoziţia. În felul acesta sunt cu adevărat criptate, chiar când utilizăm propriile noastre quburi pentru a încerca să spargem codurile. Acesta este motivul pentru care, deocamdată, vreau să ţin discuţiile acestea departe de urechile oricărui qub. Nu ştiu în care să mă încred.

Swan a încuviinţat din cap.

— În privinţa asta, semeni cu Alex.

— Exact. Am discutat mult cu ea despre problema asta şi

am avut aceleaşi păreri. Am învăţat-o câteva proceduri pe care să le folosească. Acum trebuie să mă gândesc cum să mergem mai departe şi cum pot să comunic cel mai bine cu Wang şi cu superqubul lui. Este posibil ca explicaţia evenimentelor acestea să fie stocată chiar acum în el, dar să nu fie cunoscută întrucât nu i s-a cerut s-o caute. În ciuda discuţiilor pe care le auzi despre balcanizare, noi continuăm să înregistrăm istoria lumii până la nivelul fiecărei persoane şi qub. Aşa că pentru a-l găsi pe acest agent, trebuie doar să citim istoria sistemului solar din ultimii câţiva ani şi ar trebui ca el să apară acolo.

— Cu excepţia neafiliatelor, i-a atras atenţia Swan.

— Da, este adevărat, însă Wang are şi majoritatea lor.

— Tu nu doreşti însă ca sistemul lui de înregistrare să ştie că ceri asta. Pentru eventualitatea în care autorul este chiar el.

— Exact.

După aceea lui Swan nu i-a mai încetat pe deplin greaţa. Cineva dorise să-i distrugă oraşul… totuşi ratase lovirea lui directă şi astfel îi cruţase pe cetăţeni, cu excepţia celor care muriseră în panica evacuării şi a bieţilor participanţi la concert, care fuseseră ucişi chiar de impact.

Oare asta fusese bine? Ea nu ştia cum să interpreteze faptul că impactul ratase Terminatorul în sine.

A sfârşit prin a discuta subiectul cu Pauline. Avea o idee pe care dorea s-o verifice, iar Pauline era modul cel mai bun prin care s-o facă. La urma urmelor, ea era vocea din urechea lui Swan şi auzea întotdeauna tot ce spunea femeia cu glas tare. Era imposibil să nu afle, până la urmă, despre toate.

— Pauline, ştii despre ce discutam eu şi inspectorul Genette când te-am dezactivat?

— Nu.

— Poţi să ghiceşti?

— Este posibil să fi discutat despre incidentul din *Yggdrasil,* din interiorul căruia aţi ieşit. Incidentul acela seamănă cu Terminatorul din unele puncte de vedere. Dacă au fost atacuri deliberate, atunci iniţiatorii lor trebuie să fi utilizat un computer cuantic pentru a-i ajuta să calculeze traiectoriile. Dacă inspectorul Jean Genette credea că fuseseră implicate computere cuantice, poate că nu dorea ca un computer cuantic să audă detalii ale investigaţiei. Ar fi similar cu eforturile lui Alex de a-şi păstra unele contacte şi discuţii lipsite de martori şi neînregistrate de vreo IA, fie ea cuantică sau digitală. Premisa pare să fie că, în cazul în care computerele cuantice discută între ele prin transmisiuni radio criptate, este posibil să pună la cale activităţi în detrimentul oamenilor.

Exact aşa cum bănuise, Pauline putea deduce motivele. Fără îndoială o puteau face şi alte quburi, inclusiv Passepartout al lui Genette, care fusese cu certitudine programat pentru activităţi judiciare şi detectiviste. „Dacă-atunci“, „dacă-atunci“, de câte trilioane de ori pe secundă era rulată instrucţiunea aceea? Putea să fi semănat cu programele lor pentru şah, care se dovediseră supraumane de bune pentru jocul acela. De aceea era oarecum inutil să le dezactiveze doar pentru unele conversaţii.

Asta însemna că putea să spună:

— Pauline, dacă cineva ar fi calculat traiectoria unui element de impact care să lovească în plin Terminatorul şi să-l distrugă, dar a uitat să includă în calcule precesia relativistă a lui Mercur şi a utilizat doar calculul clasic al mecanicii orbitale, cu cât ar fi greşit ţinta? Presupune că elementul de impact a fost lansat cu un an în urmă din centura de asteroizi. Testează câteva puncte de lansare

diferite, traiectorii şi timpi diferiţi, cu şi fără ecuaţiile relativiste pentru precesie.

Pauline a răspuns:

— Precesia lui Mercur este 5603,24 secunde de arc pe secol iulian, dar porţiunea din ea cauzată de curbura continuumului spaţio-temporal aşa cum este descrisă de relativitatea generală este de 42,98 secunde de arc pe secol. De acea, orice traiectorie cu durata de un an, care a fost calculată fără a ţine seama de acest aspect, va rata ţinta cu 13,39 kilometri.

— Ceea ce s-a şi întâmplat, a zis Swan simţind din nou că-i venea să vomite.

— Fiind o precesie, ratarea respectivă ar fi trebuit să fi fost în estul oraşului, nu în vest.

— Aha! Ei bine, atunci…

Nu ştia ce să înţeleagă din asta.

Pauline a spus:

— În mod rutinier, programele obişnuite de mecanică orbitală pentru rutele de transport spre planetele interioare includ relativitatea generală. Nu este necesar să ne amintim să adăugăm ecuaţiile relativiste. Dacă, totuşi, cineva care nu ştia asta a încercat să programeze o traiectorie pentru un impact fără să fi utilizat template-uri open-source, este posibil să fi adăugat ecuaţiile relativiste unei situaţii în care ele erau deja utilizate. Atunci, dacă ar fi ţintit direct oraşul, ar fi creat o eroare de 13,39 de kilometri către vest.

— Aha, a zis Swan simţind că i se făcuse mai rău ca niciodată.

A căutat un loc unde să se aşeze. Terminatorul era una, locuitorii oraşului erau alta: familia ei, comunitatea ei… Faptul că putea exista cineva capabil să-i omoare pe toţi…

— Atunci… Asta pare a fi o eroare umană.

— Da.

În seara aceea, târziu în sala de mese, s-a pomenit din nou singură, doar cu inspectorul, care stătea iarăşi pe masă în faţa ei şi mânca struguri. Swan a zis:

— Când mi-ai spus despre mulţimea de pietricele, m-am gândit că probabil a fost aţintită direct spre Terminator, dar că cineva a comis o eroare. Dacă respectivul nu ştia că ecuaţiile relativiste pentru precesia lui Mercur făceau deja parte din algoritmii standard şi a adăugat operaţiunea respectivă, avea să sfârşească prin a lovi mai către vest – exact cu distanţa la care a lovit.

— Interesant, a replicat Genette privind-o atent. Cu alte cuvinte, o greşeală de programare. Eu presupusesem că a fost o ratare deliberată – ca să zic aşa, un foc de avertisment. Va trebui să mă gândesc la asta. După o clipă, a adăugat: Ai întrebat-o pe Pauline?

— Da. Ea dedusese deja discuţia generală pe care o purtaserăm noi cât a fost dezactivată. Sunt sigură că acelaşi lucru este valabil şi pentru Passepartout.

Genette s-a încruntat, neputând să nege.

Swan a continuat:

— Nu pot să cred că cineva ar încerca să omoare atâţia oameni. Şi chiar s-o şi facă, în *Yggdrasil.* Când există atât de mult spaţiu disponibil… practic, atât de mult din toate… Vreau să spun că ne găsim în ceea ce oamenii numesc post-insuficienţă. Aşa că nu-nţeleg. Vorbeşti despre motive, dar într-un sens fiziologic nu există motive pentru aşa ceva. Bănuiesc că asta înseamnă că răul există cu adevărat. Crezusem că nu era decât un vechi termen religios, însă se vede că m-am înşelat. Mi se face greaţă numai când mă gândesc.

Chipul micuţ şi atrăgător al inspectorului s-a încreţit într-

un surâs uşor.

— Uneori îmi spun că răul există *doar* în post-insuficienţă. Anterior putea fi pus mereu pe seama dorinţelor sau temerilor. Era posibil să crezi, aşa cum aparent o făceai, că după dispariţia dorinţelor şi temerilor, vor dispărea şi faptele rele. Omenirea se va dovedi un tip de bonobo, cooperantă altruistă, iubitoare de tot şi toate.

— Exact! a strigat Swan. De ce nu?

Genette a ridicat din umeri cu plictiseală galică.

— Poate că temerile şi dorinţele n-au dispărut de fapt niciodată. Noi însemnăm mai mult decât hrană, băutură şi adăpost. Se pare că aceia sunt determinanţii esenţiali, totuşi mulţi cetăţeni bine hrăniţi abundă în mânie şi teamă. Ei simt ceea ce japonezii numesc „foame pictată“. Foame pictată, suferinţă pictată. Furia voinţei servile. Voinţa este o chestiune de liber arbitru, însă servitutea este absenţa libertăţii. De aceea servilii se vor simţi întinaţi, vor simţi vinovăţie şi o vor exprima ca pe un asalt spre o ţintă exterioară. În felul acesta se întâmplă ceva rău. A înălţat iarăşi din umeri. Oricum ai explica-o, oamenii fac lucruri rele. Crede-mă.

— Sunt nevoită să te cred.

— Te rog. Inspectorul nu mai zâmbea acum. Nu te voi împovăra cu unele dintre lucrurile pe care le-am văzut. M-am minunat înaintea lor, aşa cum tu te minunezi acum. Conceptul voinţei servile m-a ajutat. Iar în ultima vreme am început să mă întreb dacă nu cumva toate quburile sunt, prin definiţie, un soi de voinţă servilă.

— Dar greşeala asta de programare care ar putea explica de ce elementul de impact a lovit în vestul oraşului – este o greşeală umană.

— Da. Ei bine, voinţa servilă a existat iniţial în oameni. Într-o anumită măsură, oameni ştiu că acţiunile respective

sunt rele, totuşi le întreprind oricum, fiindcă pe de altă parte îşi satisfac o nevoie.

— Însă majoritatea oamenilor încearcă să facă bine, a obiectat Swan. Asta-i clar.

— Nu şi în profesiunea mea.

Swan a privit silueta micuţă, atât de elegantă şi promptă.

— Asta-ţi schimbă probabil perspectiva, a rostit ea după o vreme.

— Aşa este. Şi… tu însăţi vezi aceleaşi autojustificări, din nou şi din nou. Se ştie până şi care părţi din creier sunt implicate în justificări. Sunt foarte apropiate de cele implicate în sentimentele religioase, aşa cum ar fi de aşteptat. Nu departe de declanşatorii epileptici şi de simţul înţelegerii. Când comiţi sau justifici un rău, părţile acelea sunt perfect vizibile, se aprind ca nişte artificii. Gândeşte-te ce înseamnă asta!

— Tot ceea ce facem există pe undeva prin creier, a zis Swan. Nu contează unde anume, exact.

Genette n-a fost de acord.

— În cazul despre care vorbim există şabloane. Reconsolidări. Evenimentele rele dezvoltă anumite părţi din creier. Creierul se reconfigurează pentru a crea o spirală de sentimente tot mai oribile. Urmează apoi alte acţiuni.

— Şi-atunci ce să facem? a exclamat Swan. Nu poţi să creezi o lume perfectă şi *după aceea* să aduci în ea oameni morali – aşa ceva este complet pe dos, nu poate funcţiona.

Inspectorul a strâns din umeri.

— Ambele modalităţi mi se par la fel de improbabile. După o pauză scurtă a adăugat: Nu poate să meargă chiar atât de rău. Poate că viaţa în spaţiul cosmic este prea dificilă pentru noi. Mediile sunt reduse. Am văzut copii crescuţi în cuşti Skinner – sacrificii umane…

— Ai nevoie să-ţi iei sabaticul, l-a întrerupt Swan

nedorind să audă mai mult.

Abia atunci şi-a dat seama că Genette arăta obosit. De obicei expresiile micuţilor erau greu de descifrat; la prima vedere, ei păreau aproape perfecţi, ca nişte păpuşi, sau inocenţi, precum copiii. Acum ea îi zărea ochii injectaţi, părul blond uşor unsuros, strâns într-o coadă simplă, cu fire fine ce se desprinseseră de sub legătură.

Şi o grimasă, care nu aducea deloc cu obişnuitul lui surâs ironic.

— Am într-adevăr nevoie de sabatic. De fapt am întârziat şi sper că investigaţia noastră mă va aduce în curând acolo. Pentru să sunt niţel obosit. Mondragonul este minunat, dar multe terarii nu fac parte din el şi unele prezintă anomalii serioase. Prin neimpunerea unei legislaţii universale, căpătăm în cele din urmă o dezorganizare generală accidentală libertariană. Aşa că avem probleme. Astfel văd eu situaţia. Poate să fie prea mult să combini inadecvarea politică cu problemele fizice cauzate de viaţa în spaţiul cosmic. Poate că încercăm să realizăm aici o adaptare imposibilă.

— Şi-atunci ce să *facem*? a repetat ea.

Genette a înălţat iarăşi din umeri.

— Să păstrăm controlul, aş zice. Poate că trebuie să înţelegem că aici, în spaţiu, post-insuficienţa este simultan infern şi paradis. Ele sunt suprapuse, ca opţiunile într-un qub înainte de a-i colapsa funcţia de undă. Bun şi rău, artă şi război. Toate există acolo, în potenţialitate.

— Dar *ce* să *facem*?

Micuţul i-a zâmbit scurt, s-a foit şi s-a aşezat turceşte pe masă în faţa ei, aducând cu o statuetă Buddha sau Tara din grădină, zveltă şi stilizată.

— Vreau să discut cu Wang. O să mă gândesc cum să procedez. Şi cu prietenul tău Wahram. Asta-i mult mai uşor.

După aceea... depinde de ce voi afla. Apropo, Alex nu ţi-a lăsat cumva o scrisoare şi pentru mine, sau pentru altcineva?

— Nu!

Un braţ ridicat, ca Buddha adamantin.

— Nu-i niciun motiv de supărare. Aş fi dorit doar să-mi fi lăsat, asta-i tot. Pentru ea n-a fost decât ceva contingent, o copie de rezervă pentru ceva ce nu se aştepta să se întâmple. S-a gândit probabil că Wang va povesti restului grupului despre planurile ei. Şi sper că el o va face.

În ziua următoare echipa inspectorului avea noutăţi şi, după ce au ţinut şedinţă, Genette a ieşit şi i-a spus lui Swan:

— Qubul lui Wang a identificat un asteroid situat între Jupiter şi Saturn, care a ieşit în derivă spre exterior de pe orbita lui, aşa cum s-ar fi întâmplat dacă ar fi lansat masa de impact către Terminator. Deriva s-a petrecut acum trei ani, pe o perioadă de şase luni. Wang a examinat înregistrările Ligii Saturn cu deplasările de nave prin spaţiul saturnian şi a găsit semnale care arătau că o navă părăsise asteroidul acela şi intrase în atmosfera superioară a lui Saturn. Poate să fi plonjat spre autodistrugere, dar unghiul de intrare în norii superiori sugerează că este posibil să fi rămas acolo, aşa cum fac destule nave. În cazul acela, i-am putea da de urmă.

— Asta-i bine, a zis Swan. Totuşi... pista asta v-a oferit-o qubul lui Wang, nu?

Genette a înălţat din umeri.

— Ştiu. Însă Liga Saturn citise deja transponderul navei şi se ştie că proprietarul ei este un consorţiu de pe Pământ.

— De pe Pământ!

— Da. Nu sunt sigur ce concluzie să trag de aici, dar, ştii

şi tu – pietricelele nu pot fi lansate din interiorul unei atmosfere. Nici de sub un dom sau cort. Lansatorul trebuie să fie pe suprafaţă deschisă, în vid. Aşadar, dacă ai fi de pe Pământ şi ai dori s-o faci, ar trebui neapărat să ieşi în spaţiul cosmic.

— Asta înţeleg. Dar… Pământul? Vreau să spun, cine de pe Pământ ar…?

Privirea inspectorului era atât de sfredelitoare, încât femeia n-a putut continua.

— Pe Pământ, a spus Genette, există peste cinci sute de organizaţii care şi-au exprimat opoziţia faţă de traiul oamenilor în spaţiu.

— De ce?

— În general se atrage atenţia că problemele Pământului rămân nerezolvate şi se susţine că spaţialii încearcă să fugă de responsabilitate, abandonând problemele în urma lor. În mod frecvent sunt citate modificările lor corporale, ca dovezi ale începutului unei speciaţii forţate. Pentru noi a fost sugerat numele *Homo sapiens celestis.* Unii îi spun „speciaţie de clasă“. Mulţi terrani n-au căpătat tratamentele de longevitate. De aceea există afirmaţii că civilizaţia spaţială este perversă, imorală, decadentă şi oribilă. Că destabilizează însăşi istoria omenirii.

— La dracu’! a zis Swan. Crezusem că ei au înţeles cât bine le facem.

— Te rog! Am impresia că-ţi iei sabaticele în locuri foarte izolate.

Swan a rămas pe gânduri o vreme.

— Aşadar, ce vom face?

— Vreau să merg la Saturn şi să caut nava aceea. Passepartout crede că-i poate prognoza locul, pornind de la punctul de intrare în atmosferă.

— Pot veni şi eu?

— Eşti mai mult decât bine-venită. Am şi pornit deja într-acolo.

Justiţia rapidă i-a dus până la un terariu care trecea relativ aproape, numit *Mongolia interioară:* un inte superb cu dealuri mari, verzi şi unduitoare, întrerupte frecvent de aflorimente din rocă neagră, care găzduia herghelii de cai sălbatici şi haite de lupi, un animal pe care Swan îl iubea în mod special. Aşezările mici se găseau pe coamele dealurilor şi erau ansamble de iurte frumoase, înconjurate de pajişti şi piscine cocoţate pe belvedere. Genette şi-a adus doar doi asistenţi şi a petrecut mult timp cu ei, lucrând la ceea ce Swan a presupus că erau alte cazuri, într-o iurtă dintr-un grup ca toate celelalte, pe un deal.

Într-o după-amiază, după ce rătăcise toată dimineaţa prin dâmburi ierboase, încercând zadarnic să vadă lupii, Swan a ajuns la o staţiune de iurte de pe o colină, cu o pajişte largă care cobora pe un versant, o piscină mare, puţin adâncă şi mai multe băi cu aburi, plus o volieră-cort, plină de coşuri cu flori agăţate peste tot şi multe specii diferite de colibri, papagali lori curcubeu şi cintezoi mici şi coloraţi. Pajiştea ondulată fusese tunsă şi îngrijită, încât semăna cu un covor verde. Lui Swan i se părea excesiv de ornamentală, nearmonizată cu dealurile sălbatice pe care îşi petrecuse dimineaţa. A trecut pe lângă două femei care râdeau de parcă şi ele considerau locul ridicol, şi le-a spus:

— Este o prostioară, nu-i aşa?

Femeile s-au oprit şi una dintre ele a arătat în urmă, spre vârful dealului.

— Cei trei de sus ne-au zis că sunt quburi în corpuri de androizi şi ne-au întrebat dacă credeam că puteau trece drept oameni. Le-am spus că probabil ar fi putut, dar…

S-au privit între ele şi au chicotit din nou.

— Dar că, întrebându-ne tocmai asta, au anulat orice posibilitate de a trece drept oameni!

Swan a zărit trei persoane aşezate lângă piscină.

— Sună interesant, a comentat ea şi a început să suie panta într-acolo.

Pe drum, a întrebat:

— Pauline, ai auzit?

— Da.

— Bine. Atunci ţine-ţi gura şi fii atentă.

Potrivit unei teorii vechi, oamenii s-ar simţi confortabil în prezenţa roboţilor inteligenţi dacă aceştia s-ar găsi în interiorul unor carcase paralelipipedice sau dacă ar fi pur şi simplu de nedeosebit faţă de oameni, caz în care pot fi trataţi ca persoane. Însă între aceste două extreme se întinde ceea ce teoria numeşte „valea misterioasă“ – zona de similar-dar-nesimilar, identic-dar-diferit, care ar trezi în toţi oamenii repulsie, dezgust şi teamă instinctivă. Acela era şi motivul teoriei, destul de plauzibil; totuşi rămăsese mereu o simplă idee, fiindcă niciodată nu fusese construit un robot într-o formă suficient de umană pentru a testa capătul apropiat al văii misterioase. Acum poate că Swan avea să poată testa capătul acela.

Designul lipsit de gust al staţiunii părea să se extindă şi în privinţa hainelor celor trei. Stăteau unul lângă altul în veşminte lungi, similare crinolinelor victoriene, şi semănau destul de bine între ei pentru a fi fraţi, sau chiar androizi donaţi dintr-un singur model. Deşi unul părea mai feminin decât ceilalţi.

Swan s-a apropiat de ei şi a rostit:

— Salut. Sunt Swan de pe Mercur, unde ne reconstruim oraşul ars cu ajutorul quburilor. Am înţeles că voi trei susţineţi că sunteţi quburi, că nu sunteţi umani biologic? Aşa-i?

Cei trei au privit-o, rămânând aşezaţi. Cel care părea vag feminin ca proporţii ale corpului a zâmbit şi a zis:

— Da, aşa este. Ia loc şi bea ceai cu noi. Ceainicul este pregătit.

A indicat un mic arzător portabil aflat pe pământ, peste ale cărui flăcărui albastre se găsea un ceainic burduhănos, roşu. Alături, pe o faţă de masă pătrată, albastră, erau ceşti, linguriţe şi recipiente micuţe.

Ceilalţi doi au privit-o şi au încuviinţat din capete în semn de salut. Unul a arătat spre iarbă.

— Aşază-te, dacă doreşti.

— Mulţumesc, a zis Swan şi s-a aşezat. Gravitaţia este destul de mare aici. Voi de unde aţi venit?

— Eu am fost fabricat în Vinmara, a spus cel feminin.

— Şi voi? i-a întrebat Swan pe ceilalţi doi.

— Eu nu pot absolvi un test Turing, a răspuns rigid unul dintre ei. Vrei să joci şah?

Toţi trei au izbucnit în râs. Guri deschise – dinţi, gingii, limbă, obraji interiori; toţi erau foarte omeneşti în aspect şi mişcări.

— Nu, mulţumesc, a zis Swan. Vreau să încerc un test Turing. Sau ce-ar fi să mă testaţi voi?

— Cum am putea proceda?

— Ce ziceţi de douăzeci de întrebări?

— Asta înseamnă întrebări la care se poate răspunde prin „da“ sau „nu“?

— Exact.

— Însă cineva ar putea să întrebe pur şi simplu dacă celălalt este sau nu un simulacru, iar celălalt ar răspunde, şi în felul acesta n-ar fi necesară decât o singură întrebare.

— Adevărat. Putem însă permite numai întrebări indirecte.

— Chiar şi aşa, ar fi foarte simplu. Dacă ar trebui să poţi

absolvi testul fără să pui nicio întrebare?

— Oamenii adevăraţi se întreabă tot timpul între ei.

— Dar unul sau mai mulţi dintre noi nu sunt oameni adevăraţi. Iar tu eşti cea care a propus un test.

— Este adevărat. Perfect, lăsaţi-mă să mă uit la voi. Povestiţi-mi despre *Mongolia interioară.*

— Dragă *Mongolia interioară*, sfredelită în anul...

— Slăvit fie numele tău, a intervenit unul dintre cei de sex nedeterminat şi ei au râs.

— Populaţie aproximativ douăzeci şi cinci de mii de oameni, a spus cel feminin.

— Tu trebuie să fii un qub, a zis Swan. Niciun om nu ştie niciodată genul ăsta de lucruri.

— Niciunul?

— Poate că unii ştiu, dar este neobişnuit. Trebuie totuşi să recunosc că arăţi fabulos.

— Mulţumesc. Azi am decis să port verde, îţi place?

Şi-a mângâiat mâneca rochiei.

— Este foarte frumoasă. Pot să mă uit mai îndeaproape?

— La rochia mea, sau la pielea mea?

— La pielea ta, bineînţeles.

Şi toţi au izbucnit în râs.

Râsul, a gândit Swan pe când i-a examinat pielea. Roboţii puteau să râdă? Nu era sigură. Pielea prezenta ciupituri uşoare cauzate de foliculele firelor de păr şi era cutată de încreţituri în zonele de flexionare; pe spatele încheieturilor şi antebraţelor existau firişoare de păr aproape transparente şi un petic micuţ de fire mai lungi şi mai negre pe interiorul încheieturii, unde erau patru cute permanente unde începea palma, cu piele mai subţire şi în acelaşi timp mai întunecată, dezvăluind două vene cu proeminenţe şi îndoituri. Pe palmă, epiderma avea verticile vagi, ca nişte amprente mari, pe buricul degetului mare şi pe partea

cărnoasă. Linia vieţii era o curbă lungă şi pronunţată. Semăna foarte bine cu mâna oricui, cu pielea oricui. Dacă era artificială, era o realizare remarcabilă; se spunea că pielea era cel mai dificil de simulat. Dacă era piele biologică, precum cea din laboratoare, crescută în cuve, ar fi fost de asemenea impresionantă, dar în mod diferit. Nu părea posibil ca pielea acestor persoane să fie artificială, însă desigur ştiinţa materialelor era foarte sofisticată şi capabilă de multe. Ce nu-i posibil odată ce ai stabilit obiective şi parametri?

Rămânea întrebarea cine ar fi dorit să facă aşa ceva, deşi oamenii făceau mereu lucruri neaşteptate. Iar crearea unui om artificial reprezenta un vis foarte vechi. Poate că era lipsită de scop în sine, dar avea o tradiţie. Trăgând linie, ei erau aici şi Swan tot nu era sigură cu ce avea de-a face. Asta în sine era interesant.

Un raport sexual întreţinut cu o maşină era oare interesant, sau pur şi simplu o formă complicată de autosatisfacere? Un qub ţi-ar fi înregistrat reacţiile faţă de raportul acela, într-un fel sau altul? S-ar fi putut afirma că şi el ar fi avut raport sexual?

Dacă dorea să afle mai multe, Swan trebuia s-o încerce. Ar fi fost pur şi simplu altă abordare a problemei mai generale a conştiinţei qubului. În cazul qubменurilor trebuia să ţii minte că, indiferent ce dovezi contrarii ţi s-ar fi părut că deţii, de fapt acolo nu exista nimic: nu exista o conştiinţă, nu exista Altcineva, ci doar un mecanism care fusese programat să răspundă la stimuli într-un anumit fel. Indiferent cât de complecşi ar fi fost algoritmii, nu se cumulau într-o conştiinţă. Swan credea pe de-a întregul asta, însă până şi Pauline o surprindea frecvent, aşa încât putea fi greu să nu cadă pradă iluziei.

— Ai pielea frumoasă. La atingere se simte exact ca a

mea.

— Mulţumesc.

— Crezi că gândeşti?

— În mod clar gândesc, a răspuns cel feminin.

— Ai o succesiune de gânduri, care trec de la unul la următorul într-un flux mai mult sau mai puţin continuu, cu asociaţii libere de la un subiect la următorul, prin toate gândurile posibile pe care le-ai putea avea?

— Nu ştiu dacă se petrece chiar aşa. Cred că este mai degrabă o chestiune de stimuli şi răspunsuri, cu gândurile mele răspunzând la stimulii informaţiilor care-mi sosesc. Acum, de exemplu, mă gândesc la tine şi la întrebările tale, la verdele rochiei mele comparat cu verdele ierbii, la ce voi mânca la cină, fiindcă mi-este niţel foame...

— Aşadar consumaţi hrană?

— Da, noi consumăm hrană. Ba chiar am probleme întrucât mănânc prea mult!

— Şi eu, a zis Swan. Spune-mi, te gândeşti să faci sex cu mine?

Cei trei au privit-o fix.

— Abia am făcut cunoştinţă, a spus unul dintre ei.

— Oamenii se gândesc în mod frecvent la asta.

— Serios? Nu sunt convins că este adevărat.

— Credeţi-mă, este adevărat.

— Nu am niciun motiv valid pentru a te crede, a spus al doilea. Nu te cunosc îndeajuns de bine pentru aşa ceva.

— Ajunge oare cineva să cunoască îndeajuns de bine pe altcineva pentru aşa ceva? a întrebat al treilea.

Au izbucnit în râs.

— *Să crezi* pe *altcineva?* a spus cel feminin. Nu cred!

Au râs din nou. Poate că râdeau prea mult.

— Aţi consumat droguri? i-a întrebat Swan.

— Cafeina este un drog?

Acum au chicotit.

— Voi trei sunteţi nişte fetiţe prostuţe, a zis Swan.

— Este adevărat, a recunoscut cel feminin.

A turnat ceai din ceainic în patru ceşcuţe şi le-a întins celorlalţi. Altcineva a deschis un coş de picnic şi a scos biscuiţi şi prăjiturele, cu care i-a servit pe toţi, însoţindu-le cu şerveţele din ţesătură albă. Au început să mănânce cu poftă. Cei trei localnici mâncau ca nişte oameni obişnuiţi.

— Înotaţi? i-a întrebat Swan. Înotaţi sau faceţi baie în căzi?

— Eu fac baie în cazuri, a spus al treilea, făcându-i pe ceilalţi să chicotească pe înfundate în şerveţele.

— Putem face asta? a întrebat Swan. Faceţi baie fără haine? În felul acela v-aş putea vedea corpurile întregi.

— Şi noi l-am putea vedea pe al tău!

— Perfect.

— Se pare că ar fi mai mult ca perfect, a zis cel feminin şi ceilalţi au dat capetele pe spate şi au hohotit.

— S-o facem! a exclamat al doilea.

— Eu vreau să-mi termin ceaiul, a rostit afectat cel feminin. Este bun.

După ce au terminat, cei trei s-au ridicat cu graţia unor dansatori şi au condus-o pe Swan până la marginea piscinei, unde câţiva oameni înotau deja, unii îmbrăcaţi, alţii dezbrăcaţi. În bazinul cel mai mic, unde o fântână arteziană arunca jetul pe un acoperiş rotund, alcătuind un soi de refugiu cu pereţii din apă, se aflau copilaşi. Cele trei gazde ale lui Swan şi-au lăsat echipamentul de picnic pe platforma din jurul piscinei, apoi şi-au tras hainele peste cap şi s-au apropiat de apă. Cel feminin era slăbuţ şi cu aspect de fetişcană, iar ceilalţi doi aveau corpuri mlădioase de ginandromorfi: şolduri uşor late, pectorali rotunjiţi fără să fie tocmai sâni, proporţii trunchi-picioare şi talie-şolduri

intermediar, aparat genital pilos care părea majoritar feminin, însă cu mase întunecate ce puteau fi penisuri mici şi testicule, ca ale lui Swan – mai multe nu puteai preciza fără o explorare amănunţită. Deşi ar fi dovedit prea puţine, deoarece aparatul genital ar fi fost mult mai uşor de reprodus decât mâinile, fiind deja ca un cauciuc.

După aceea în apă. Swan a văzut că înotau bine, că aproape pluteau; păreau să aibă densitatea specifică a oamenilor. Aşadar nu aveau probabil oase din oţel. Aşadar nu aveau probabil un interior complet de maşină, acoperit cu un strat de carne şi piele crescute în cuve. O inspiraţie profundă era îndeajuns pentru a pluti, aproape, la fel cum se întâmpla cu ea. Şi ochii lor... ochii clipeau, fixau, priveau pieziş, erau umezi. Ai fi putut să realizezi toate părţile componente ale unui om, să le pui laolaltă şi să le faci să funcţioneze? Să tipăreşti un compozit? Părea improbabil. Natura în sine nu era atât de pricepută în privinţa aceasta, a gândit ea în timp ce genunchiul accidentat i-a tresărit spasmodic. Să creezi un simulacru... ei bine, poate că te-ai fi putut focaliza exclusiv asupra aspectelor funcţionale. Dar acesta nu era chiar rolul creierelor?

— Voi, fetiţe prostuţe, sunteţi cu adevărat uimitoare, a zis Swan. Nu mă pot pronunţa în privinţa voastră.

Cei trei au râs.

— Niciun om real n-ar petrece o zi întreagă prefăcându-se că ar fi robot în faţa unui străin, a obiectat Swan. Ca atare, trebuie să fiţi roboţi.

— Lucrurile cele mai stranii sunt cel mai probabil adevărate, a rostit al doilea. Este un test binecunoscut din exegeza biblică. Se crede că Iisus a blestemat cu adevărat un smochin, altfel de ce ar fi existat povestea aceea acolo?

Alte râsete. Erau cu adevărat nişte fetiţe prostuţe. Poate că ai fi putut crea un robot care să gândească doar la

nivelul unui copil de doisprezece ani.

Totuşi felul cum înotau... Felul cum umblau... Astea erau greu de realizat; sau aşa păreau.

— Ciudat, a vorbit Swan pentru sine, încântată.

Crezuse că va fi uşor.

Când a păşit în zona din piscină unde apa ajungea până la genunchi, ei au privit-o cu atenţie, deschis, în acelaşi fel cum îi privise femeia.

— Frumoase picioare, a spus al treilea. Frumos *corp.*

— Mulţumesc, a zis Swan acoperind oftaturile şi gemetele de extaz ale celorlalţi doi.

Cel feminin a exclamat:

— Nu, nu este corect să spunem asta; pe unii oameni îi ofensează comentariile despre impactul estetic al corpurilor lor asupra altora!

— Eu nu sunt ofensată, a replicat Swan.

— Foarte bine, bravo atunci! a spus cel feminin.

— Am fost doar politicos, a zis al treilea.

— Ai fost sincer. Nu ai ştiut dacă era sau nu politicos.

— A fost doar un compliment. Nu există niciun motiv pentru a fi excesiv de delicaţi în asemenea privinţe. Dacă te abaţi dincolo de limite, oamenii vor presupune pur şi simplu că nu cunoşti protocoalele culturii lor, dar că eşti totuşi bine intenţionat.

— *Oamenii* vor presupune, însă de unde ştii că persoana aceasta nu este un simulacru, trimis pentru a ne testa?

Au izbucnit toţi în râs, împroşcându-se în acest timp cu apă. Swan s-a alăturat împroşcărilor, apoi s-a bălăcit în jurul lor pentru o vreme. După aceea l-a prins pe al treilea, l-a tras spre ea şi l-a sărutat pe gură. Persoana nedefinită sexual i-a răspuns pentru o secundă la sărutare, după care a încercat să se smulgă.

— Hei, ce-i asta? Nu cred că te cunosc îndeajuns de bine

pentru aşa ceva!

— Şi ce dacă? Nu ţi-a plăcut?

Şi Swan l-a sărutat din nou, i-a urmat zvârcolirile prin care voia să se desprindă, i-a simţit limba surprinsă să fie atinsă de altă limbă.

Desprinzându-se, nedefinitul sexual a strigat:

— Hei! Hei! Hei! Termină!

Cel feminin se ridicase din apă şi a făcut un pas către ei, ca şi cum ar fi dorit să intervină, iar Swan s-a întors şi l-a îmbrâncit, astfel încât a căzut brutal în apa puţin mică, împroşcând-o de jur împrejur.

— Ce faci? a strigat fata temătoare şi Swan a lovit-o în gură cu o directă de stânga.

Capul fetei a zburat spre înapoi şi gura a început să-i sângereze, iar ea a ţipat şi s-a grăbit să fugă. Cei doi nedefiniţi sexual au împroşcat apă între ea şi Swan, tăindu-i calea lui Swan, strigând la ea să plece. Swan a ridicat pumnii şi a zbierat, lovindu-i, iar ei s-au retras plescăind pentru a scăpa, uimiţi şi îngroziţi. Swan nu i-a mai urmărit, iar după ce au ieşit din piscină cei trei s-au oprit şi s-au strâns laolaltă, privind-o; cea rănită îşi apăsa palma peste gură. Sânge roşu.

Swan şi-a pus mâinile în şolduri şi s-a uitat la ei.

— Destul de interesant, a zis ea. Dar nu-mi place să fiu prostită.

A pornit prin apă către propriile ei haine.

A mers pe jos în jurul cilindrului, privind în sus la o herghelie de cai sălbatici, şi-a supt încheieturile degetelor care o dureau şi s-a gândit la cele întâmplate. Nu era sigură cu ce fel de făpturi îşi petrecuse ziua. Asta era straniu.

Când a revenit la iurtele lor de pe coama dealului, a aşteptat până când a rămas singură cu Genette în sala de mese şi apoi a spus:

— Azi am întâlnit un trio care pretindeau că ar fi oameni artificiali. Androizi cu creiere qburi.

Genette a privit-o fix.

— Chiar aşa?

— Da.

— Şi ce ai făcut?

— Păi, i-am bătut de s-au căcat pe ei.

— Serios?

— Niţel, pe unul dintre ei, da. Dar o merita.

— De ce?

— Pentru că voiau să mă păcălească.

— Asta nu faci chiar tu în abramoviciuri?

— Câtuşi de puţin. Eu nu păcălesc niciodată oamenii – aşa ceva ar fi teatru. Un abramovici nu înseamnă teatru.

— Poate că nici ei nu încercau să te păcălească, s-a încruntat Genette. Este ceva ce ar trebui cercetat. Am primit rapoarte despre incidente de felul acesta, de pe Venus şi Marte. Zvonuri despre qburi umanoide, care acţionau uneori straniu. Am început să fim cu ochii în patru. Unele dintre persoanele acelea au fost marcate şi sunt urmărite.

— Deci există cu adevărat?

— Da, cred că da. Le-am scanat pe unele şi atunci, bineînţeles, este evident. În clipa de faţă însă nu ştim mult mai multe.

— Totuşi de ce le-ar construi cineva?

— Nu ştiu. Dar dacă ar exista qburi care să fie mobile şi care s-ar deplasa fără să fie remarcate, asta ar putea explica destule dintre cele întâmplate. De aceea îmi voi pune echipa să-i cerceteze pe oamenii aceştia pe care i-ai întâlnit.

— Cred că erau oameni, a zis Swan. Simulau că sunt qburi.

— Crezi că erau oameni reali, care pretindeau că sunt simulacre? Ca un fel de teatru?

— Da.

— De ce ar fi făcut-o?

— Nu ştiu. De ce s-a strecura un om într-o cutie şi ar pretexta că este un jucător mecanic de şah? Este un vis vechi. Un fel de teatru.

— Poate. Eu voi examina oricum incidentul, din cauza episoadelor acelora stranii despre care ţi-am povestit că s-au întâmplat.

— Bine, a încuviinţat Swan. Eu continui să rămân la părerea că erau oameni. Oricum, să presupunem că n-ar fi fost. Care-i problema cu… obiectele acestea. Dacă ele sunt cu adevărat nişte „obiecte“?

— Problema este că nişte quburi ies în lume, se deplasează şi întreprind acţiuni. Ce fac ele? Ce vor să facă? Cine le creează? Şi pentru că în atacurile pe care le-am văzut există o componentă qub, trebuie să ne întrebăm dacă „obiectele“ acestea au vreo legătură cu atacurile. Sunt implicate unele dintre ele?

— Hmm, a mormăit Swan.

— Poate că totul se rezumă la o singură întrebare, a zis inspectorul. De ce se schimbă quburile?

Liste (7)

Fisurare hidraulică neglijentă-defecţiune etanşare-defectare ecluză-ghinion-incendiu din scânteie hiperbarică-acumulare de monoxid de carbon-acumulare de bioxid de carbon-eroare de proiectarefisurare carcasă motor-pierdere bruscă de aer-flamă solară-combustibil impur-oboseală metal-oboseală mintal-lovitură fulger-lovitură meteorit-masă critică accidentală-defecţiune frână-sculă scăpată-împiedicare şi cădere-pierdere agent răcire-eroare manufacturare-eroare programare-eroare umană-eşec restricţionare-incendiu baterie-distragere-abuz IAsabotaj-decizie greşită-scurtcircuit-depreciere mintală recreativă – impact raze cosmice -

(din *Revista accidentelor spaţiale,* vol. 297, 2308)

Extrase (8)

Sistemul de periodizare al Charlottei Shortback a fost foarte influent. Desigur ideea periodizării în sine este controversată, ba chiar suspectă, deoarece adesea pare a fi mijirea ochilor şi agitarea mâinilor în mod beletristic în scopul creării de mituri de marionete din densa „confuzie gălăgioasă şi înfloritoare“ a trecutului consemnat în arhive. Par totuşi să existe deosebiri reale în viaţa oamenilor între, de exemplu, Evul Mediu şi Renaştere, sau între Iluminism şi Postmodernism; şi aproape că nu contează dacă deosebirile respective au fost cauzate de schimbări în modurile de producţie, structurile sentimentelor, paradigmele ştiinţifice, succesiunea dinastică, progresul tehnologic sau metamorfoza culturală. Formele invocate alcătuiesc un şablon; ele spun o poveste pe care oamenii o pot urma.

Astfel mult timp a existat o schemă de periodizare larg acceptată, care a inclus perioada feudală şi Renaşterea, urmate de Modernismul timpuriu (secolele XVII-XVIII), Modernism (secolele XIX-XX) şi Postmodernism (secolele XX-XXI) – apoi a fost necesară o denumire nouă. Necesitatea respectivă a generat mult timp sisteme concurente noi, iar competiţia, alături de naratologia în general micro-fină a istoricilor epocii, s-a combinat ca să împiedice inventarea oricărui sistem nou care să fie universal acceptat precum cel vechi. Abia în ultimii ani ai secolului al XXIII-lea Charlotte Shortback a oferit comunităţii istorice propria ei schemă de periodizare, pentru „lungul postmodernism“, care era de acum deplâns la nesfârşit în conferinţe. Ulterior Shortback a afirmat că schema ei era parţial o glumă, însă devenise deja influentă

în ciuda afirmaţiei respective, sau poate chiar de aceea.

Pentru Shortback, lungul postmodernism urma să fie împărţit astfel:

Eschivarea: 2005-2060. De la sfârşitul postmodernismului (data Charlottei deriva din anunţul ONU privind schimbarea climei) până la intrarea în criză. Aceia au fost ani irosiţi.

Criza: 2060-2130. Dispariţia gheţii estivale arctice, topirea ireversibilă a permafrostului şi eliberarea metanului şi inevitabila creştere majoră a nivelului mării. În anii aceia toate trendurile proaste au convers în mod „furtună perfectă“, provocând o creştere a temperaturii globale medii cu cinci K şi una a nivelului mării cu cinci metri, şi având ca rezultat în anii 2120 penurii de alimente, revolte în masă, rate catastrofice ale deceselor pe toate continentele şi un vârf imens în rata de extincţie a altor specii. Primele baze selenare, staţii ştiinţifice pe Marte.

Redresarea: 2130-2160. *Verteswandel* (faimoasa „mutaţie de valori“ a lui Shortback), urmată de revoluţii, IA-uri puternice, fabrici autoreplicatoare, începerea terraformării lui Marte, obţinerea energiei prin fuziune, biologie sintetică dezvoltată, eforturi de modificare a climei, inclusiv dezastruoasa Mica Epocă Glaciară din anii 2142-2154, lifturi spaţiale pe Pământ şi Marte, propulsie spaţială rapidă, începerea diasporei spaţiale, semnarea Acordului Mondragon. Şi astfel:

Accelerando: 2160-2220. Aplicarea completă a tuturor puterilor noilor tehnologii, printre care creşterea longevităţii umane, terraformarea lui Marte, urmată de revoluţia

marţiană, diaspora completă în sistemul solar, sfredelirea terariilor, începutul terraformării lui Venus, construirea Terminatorului şi intrarea lui Marte în Acordul Mondragon.

Ritardando: 2220-2270. Motivele pentru încetinirea lui Accelerando sunt controversate, dar istoricii au indicat încheierea terraformării lui Marte, retragerea lui Marte din Mondragon şi creşterea izolaţionismului, ocuparea celor mai bune candidate pentru terarii şi exploatarea aproape completă de către oameni a rezervelor imediat disponibile de heliu, azot, pământuri rare, combustibili fosili şi fotosinteză din sistemul solar. A devenit de asemenea clar că proiectul de longevitate se ciocnea de probleme şi oricum nu era complet distribuit. Recent unii istorici au subliniat că tot aceasta a fost epoca în care computerele cuantice au ajuns la treizeci de qubiţi şi au fost combinate cu computerele clasice de petaflop pentru a obţine quburi – aceasta deoarece încă nu se demonstrase că quburile îmbunătăţeau funcţionarea IA-urilor deja rapide, în timp ce problema decoerenţei, inerentă în calculul cuantic, poate să fi ajutat la crearea de condiţii pentru următoarea perioadă:

Balcanizarea: 2270-2320. Tensiuni Marte-Pământ, agresiuni şi război rece pentru controlul sistemului solar, izolaţionismul lui Marte, conflictele interne de pe Venus, decizia jupiterienilor de a-şi terraforma cei trei mari sateliţi ai lor, proliferarea terariilor neafiliate şi dispariţia multor populaţii dincolo de „orizonturile de evenimente“, influenţa quburilor, criza accentuată a penuriei de volatile, care a cauzat tezaurizare şi apoi tribalism, revenirea tragediei bunurilor comune, divizarea în enclave oraşe-state „autonome“ larg răspândite.

Shortback consideră termenul „hiper-balcanizare“ ca fiind pur şi simplu un artefact de retorică supraîncinsă în studii culturale.

Ea afirmase totuşi că o prelungire semnificativă a Balcanizării ar putea duce la o perioadă mai grea decât Ritardando, sau chiar decât Criza – o eră care putea fi denumită Atomizarea, sau Disoluţia.

Shortback a povestit cum sugerase odată, cu prilejul unei mese rotunde, că ultimul mileniu ar putea fi numit în totalitate sfârşitul perioadei feudale, iar un bărbat o întrebase:

— Ce vă face să credeţi că este *sfârşitul?*

Dar ceea ce s-a întâmplat în 2312 sugerează că secolul al XXIV-lea va marca o schimbare.

IAPETUS

Iapetus seamănă cu o nucă pentru că este turtit la poli şi are o proeminenţă ecuatorială majoră, ambele trăsături fiind destul de vizibile din spaţiul cosmic. De ce este aplatizat la poli? La un moment dat se găsea în stare topită şi a devenit o picătură mare de apă care se rotea rapid, având ziua de numai şaptesprezece ore. Un corp ceresc care a trecut pe lângă el i-a conferit o mişcare de rotaţie precum a unui titirez. De unde a apărut atunci proeminenţa ecuatorială majoră? Nimeni nu ştie. Majoritatea specialiştilor au căzut de acord că este un aspect al transformării picăturii de apă într-un glob de gheaţă, ca un fel de maree. Este însă un subiect despre care saturnologii continuă să se contrazică.

Indiferent ce anume ar fi cauzat-o, proeminenţa a apărut imediat ca poziţie evidentă pentru amplasarea unui oraş, deoarece putea sluji ca un fel de bulevard principal care ocolea complet satelitul. Iniţial oraşul a fost ridicat pe emisfera orientată spre Saturn, care este de patru ori mai mare decât Luna văzută de pe Pământ.

S-a considerat că imaginea aceea merita avută pe cer, mai cu seamă fiindcă orbita lui Iapetus este înclinată cu şaptesprezece grade faţă de planul inelelor lui Saturn, asigurând astfel schimbarea permanentă a panoramei ansamblului superb. Inelele se văd doar pe muchie de pe aproape toţi ceilalţi sateliţi. De pe proeminenţa lui Iapetus, se poate privi în jos spre restul suprafeţei satelitului, aflat cu doisprezece până la şaisprezece kilometri dedesubt, aşa încât întotdeauna există un peisaj vast de gheaţă, care echilibrează sublima perlă inelată de deasupra.

Culoarea suprafeţei satelitului depinde de direcţia în care se priveşte, pentru că emisfera frontală a lui Iapetus este neagră, pe când emisfera posterioară este extrem de albă. Această discrepanţă vădită, observată de Cassini în octombrie 1671, când l-a descoperit pe Iapetus, este cauzată de faptul că satelitul are rotaţie sincronă. Aceeaşi emisferă conduce întotdeauna avansarea în noapte şi de aceea praful negru răspândit de satelitul retrograd Phoebe (celălalt care nu se găseşte în planul inelelor) cade întotdeauna pe faţa respectivă. În patru miliarde de ani, praful s-a acumulat pe o grosime de numai câţiva centimetri. În acelaşi timp emisfera posterioară a satelitului, care adună chiciură de la gheaţa sublimată de pe emisfera frontală mai întunecată, se numără printre gheţurile cele mai albe din tot sistemul solar. Rezultatul este un satelit în două tonuri, singurul din sistemul solar.

După sosirea pe Iapetus, oamenii au netezit partea superioară a benzii ecuatoriale şi au montat o fundaţie din rocă şi aluminiu, după care au început să folosească gene de nevertebrate marine pentru a modela structurile oraşului ecuatorial. O parte din vârful aplatizat al proeminenţei a fost lăsată deschisă pentru piste de spaţioport şi alte construcţii similare, însă majoritatea proeminenţei este acoperită în prezent de un cort-galerie lung şi transparent, plasat peste clădirile care se înşiruiesc în lungul bulevardului cel mare High Street, alternând cu ferme, parcuri, grădini şi păduri. Întrucât aerul de sub cort este menţinut mereu cald, arhitectura interioară poate fi foarte deschisă şi Saturn este lăsat vizibil în mod frecvent, încadrat de aperturi în plafoane şi acoperişuri. Biomimetica nevertebratelor marine le-a îngăduit constructorilor să extragă şi să reamplaseze calciul sub mantale, iar ţesuturile acestea vii, moi, au fost modificate genetic în

forme care le-au permis arhitecţilor să suprapună structuri bioceramice precum coralii, până la umplerea aproape completă a zonei de sub cort. Ca majoritatea structurilor ceramice, formele teşite şi suprapuse au fost induse să producă festoane, evantaie, zimţuiri şi alte caracteristici conchiliologice, astfel încât clădirile par stive uriaşe de scoici, adiacente. Se fac referiri frecvente la Sidney, din cauza celebrei sale clădiri a Operei, dar proeminenţa seamănă mai degrabă cu o Mare Barieră de Corali alcătuită din nevertebrate marine supraetajate, iar totul este presărat de găuri, ca de râme, pentru a permite vederea lui Saturn de deasupra.

Pe emisfera neagră, Cassini Regio, proeminenţa traversează o zonă pe care oamenii au ieşit cândva în lăcuste şi rovere şi au suflat praful negru pentru a crea desene din gheaţa albă expusă. Oamenii şi-au scris gândurile pentru a fi citite de univers oricând au putut face cu uşurinţă un asemenea contrast în peisaj. Înainte de formarea Ligii Saturn, când primii sosiţi de pe Marte veniseră după azotul lui Titan şi exploraseră şi ceilalţi sateliţi, căutând orice putea fi spoliat şi dus la planeta roşie, oamenii au ajuns şi aici şi au gravat, scoţând albul de sub negru. Asta se putea face cu o exhalare nu mai puternică decât a unei suflante de frunze şi în scurt timp câmpiile întinse ale lui Cassini Regio au fost acoperite cu petroglife, ca Newspaper Rock. Erau desene albe pe fond negru, configuraţii abstracte, animale, siluete stilizate, Kokopelli, scrieri în multe alfabete diferite, portrete, trăsături de relief, arbori şi alte plante; se întindeau mereu şi mereu. Ulterior regiuni întregi au fost curăţate complet până la albul de dedesubt, după care au fost desenate cu praful negru colectat, la o adâncime mai mare sau mai mică, obţinând uneori umbre cu o profunzime a câmpului

trompe l’oeil, proporţionată pentru vizualizare astfel încât să apară normale când erau privite de pe proeminenţă, pe când altele au fost concepute pentru a fi privite din spaţiul cosmic.

Graffiti pe Iapetus! Ulterior a fost declarată o greşeală şi un scandal, o stupiditate morală, ba chiar o crimă, în tot cazul ceva dezgustător; şi au existat solicitări pentru reînnegrirea completă a lui Cassini Regio. Într-o bună zi se poate întâmpla, dar n-o aşteptaţi cu sufletul la gură, pentru că ne aflăm aici ca să ne înscriem pe univers şi nu este o culpă să ne reamintim asta când primim tabula rasa. Toată arta peisagistă ne reaminteşte că trăim într-o tabula rasa şi trebuie să scriem pe ea. Este lumea noastră şi frumuseţea ei se găseşte complet înlăuntrul minţilor noastre. Chiar şi în prezent oamenii vor trece uneori de orizont şi-şi vor zgâria iniţialele în praf.

WAHRAM ACASĂ

Wahram a revenit la Saturn, un androgin tulburat, în ciuda teoriilor sale, continua să fie în tunel. A încercat să revină în pseudoiterativul vieţii lui pe Iapetus şi din unele puncte de vedere a fost uşor; nu era o viaţă pe care avea s-o uite vreodată. Pentru o zi sau două era posibil să te simţi straniu într-un oraş în care nu mai fuseseşi de mulţi ani şi totuşi să te trezeşti ştiind ca prin farmec exact unde să te duci, băcănia micuţă de după colţ de unde puteai cumpăra pâine proaspătă şi lapte şi toate celelalte; apoi anii scurşi între timp piereau şi erai pur şi simplu din nou „acasă“. A pornit pe jos spre serviciu, pe esplanada lungă de lângă zidul-fereastră nordic, prin care puteai privi diferenţa de nivel uriaşă de pe panta proeminenţei. Alb tivit cu negru la limita regiunii Cassini; tabloul vast al unui peisaj chinezesc, vârfuri de penel negru pe hârtie albă. În adâncitura unei piaţete mici, birourile consiliului se aflau în partea de sus a unui bloc-turn butucănos cu ziduri transparente, birouri cu mulţi oameni pe care Wahram îi cunoştea; era de parcă ar fi revenit într-o reincarnare anterioară. O putea reinterpreta meticulos; o putea juca aidoma unui actor într-o piesă a cărei acţiune se desfăşura în secolul anterior; putea s-o transforme într-o pioşenie zilnică, să trăiască viaţa banală ca pe un déjà-vu pe care îl invoca el însuşi... dar, nu.

Nu. Fiindcă pseudoiterativul mult mai strict al tunelului continua să-i umple mintea şi se suprapunea peste senzaţiile prezentului. Şi deoarece Iapetus din prezent era în mare parte un Iapetus retrăit, pentru el era mult mai viu trecutul acela recent, care consta din ceea ce tocmai trăise alături de prietena lui atât de imprevizibilă. S-a întrebat ce

făcea. Inconstanţele lui Swan erau infinite, însă ea trecuse prin destule acolo, la fel ca bărbatul. Îl protejase la uşa liftului în mod firesc, un gest de la sine înţeles, fără să fi avut timp să gândească; un reflex pur şi simplu de animal. Iar el, dispunând de enorm de mult timp pentru a se gândi, o ajutase în decursul bolii de radiaţie.

Aşa că atunci când credea că nu se gândea la nimic, se trezea fluierând fragmente din Beethoven şi auzea suprapuse lor un filigran de ciocârlie inuman de virtuos. S-a întrebat cum sunaseră de fapt ei doi împreună şi dacă Pauline înregistrase şi ar fi putut edita şi reda muzica pe care o creaseră – un alt fel de transcripţie. Sărmanii muzicieni... Poate că o înregistrare este întotdeauna o distorsionare a memoriei, ceva ce nu trebuie căutat. Mai bine s-o asculţi prin reexecutare. El avea s-o audă cu adevărat doar dacă ei aveau s-o execute din nou, împreună.

Nu. Trebuia să se gândească la altceva şi să revină în prezent. Era posibil s-o revadă pe Swan cândva şi atunci aveau să fluiere, sau nu. Probabil că nu, întrucât lumea era aşa cum era. Aşa încât... recent sau nu, trecutul era trecut; prezentul constituia unica realitate. Prin urmare trebuia să înceapă un nou pseudoiterativ care să nu se fundamenteze atât de complet pe obiceiurile lui de acum trei-patru vieţi. Avea nevoie de un Iapetus nou, în care să fie codificate corect amintirile despre Swan.

Mergea de aceea în plimbarea de seară pe High Street spre parcul cu imaginea cea mai bună a lui Saturn, pentru o comuniune cu marele zeu inelat şi poate pentru ocazia de a vedea Titan, adevăratul lui cămin, ca un giuvaier împodobind planeta gigant; simplul act de târâre până în parc îi readucea o mulţime de sentimente; iar în parc, un grup mic de muzicanţi oferea ocazia de a porni o melodie,

cerându-le tuturor să li se alăture, iar el fie asculta, fie cuteza să-i acompanieze fluierând – ba chiar fluiera începutul unei mişcări, atunci când îi venea rândul – sfârşitul Simfoniei a VI-a, sfârşitul Simfoniei a VII-a – şi ei i se alăturau cu instrumentele lor şi cântau toţi împreună. Cu Saturn deasupra capetelor şi nişte muzicieni realmente talentaţi în mica lor formaţie, era purtat de moment, total cuprins de acesta, iar Swan era acolo cu el, în mintea lui. Ce mai temperament avea!

Apoi în zilele când consiliul şi diversele grupuri de lucru nu se reuneau, lua tramvaiul cale de patru grade prin oraş şi ajungea la poarta pentru ambarcaţiunile de schi, suia în una şi cobora pe versantul uriaş al proeminenţei lui Iapetus, care în regiunea aceasta era o pantă unduitoare de talazuri albe cu coame negre, semănând în unele locuri cu o pătură de zăpadă cutremurată, iar în alte locuri cu valuri îngheţate într-un tobogan acvatic. Existau hopuri de mărimea unor dealuri. Ambarcaţiunile de schi lunecau pe dealul uriaş de pe flancul proeminenţei, tăind pârtii în urmă şi sărind şi legănându-se dacă se dorea; puteai să tai însă pur şi simplu o pârtie şi s-o menţii într-o lungă traversare, sau chiar să zbori drept în jos pe pantă, un gradient de patruzeci şi cinci de grade, dar chiar la viteză maximă coborârea dura o zi întreagă. Călătoriile ţineau atât de mult, încât destui foloseau ambarcaţiuni mai mari, în care să petreacă, şi în unele zile Wahram a încercat şi asta. După ce ajungeau la bază, suiau în funiculare care să-i aducă înapoi în vârf, iar până atunci toţi erau binedispuşi şi ameţiţi, şi obişnuiau adesea să cânte. Beau şnapsuri şi cântau Schubert. Wahram făcuse toate astea cu mult timp în urmă, în primul an când trăise pe Iapetus, totuşi cumva se dezbărase de aceste obiceiuri şi le uitase. Acum, gândindu-se la Swan, şi le reamintise.

Până şi munca lui i-o reamintea pe Swan, deoarece consiliul discuta despre abordarea înţelegerii cu vulcanoizii în privinţa luminii acum, după distrugerea Terminatorului. Wahram le-a atras atenţia colegilor săi că Terminatorul va fi reconstruit şi repopulat rapid, rămânând astfel un partener de tratate cu care ei încheiaseră deja un acord. Moartea lui Alex nu schimbase acordul acela. A înţeles că, deşi situaţia era evidentă, declararea ei cu glas tare nu făcea decât să-l eticheteze ca fiind părtinitor, ceea ce era adevărat, aşa încât după aceea a tăcut şi s-a mulţumit să asculte părerile altora, care nu l-au surprins de fapt: multora nu le plăcuse din capul locului aranjamentul cu Mercur şi susţineau acum că ar trebui să încheie înţelegeri cu o ligă vulcanoidă, sau chiar cu Vulcanoizi individuali. La urma urmelor, nu erau nave spaţiale, ci asteroizi mici localizaţi pe orbite stabile gravitaţional, aflate la distanţe de între 0,06 şi 0,21 unităţi astronomice de soare: bolovani de câte treizeci de kilometri, încinşi până la alb pe suprafeţele orientate spre soare şi doar atât de mari cât să-şi extindă soletele şi să aibă în interiorul lor habitatele micuţe în care locuiau operatorii sau anahoreţii lor. Erau oraşe-state la fel ca oricare altele, insistau unii dintre colegii lui Wahram, şi n-ar fi trebuit să fi fost reprezentate de o putere exterioară ca Terminatorul, indiferent de afirmaţiile lui Alex. Cum le-ar fi plăcut oraşelor-state din Liga Saturn ca o putere jupiteriană să afirme că le reprezenta, doar pentru că se afla pe o orbită între Saturn şi restul civilizaţiei? Nu era acesta, finalmente, argumentul pe care Terminatorul îl susţinuse în cazul respectiv? Nu era aceasta, de fapt, altă mişcare din aşa-numita Integrare Alexandrină, efortul off-line de a ocoli IA-urile şi de a unifica întregul sistem solar... sub conducerea lui Alex?

Nu tocmai, răspunseseră alţii, spre uşurarea lui Wahram,

întrucât el lucrase cu Alex exact la proiectul acesta, care nu era chiar aşa cum fusese caracterizat, dar explicaţiile aveau să fie dificile în contextul acuzaţiei respective. Mai bine să observe în tăcere şi să lase discuţiile să se prelungească în modalitatea molcomă tipică pentru consiliu, până când se trecuse de la sine la alt subiect. Consilierii de pe Hyperion şi Tethys erau cauzele principale ale tergiversărilor; ambii erau foarte prolicşi, aproape obsesiv de focalizaţi asupra detaliilor minuţioase ale chestiunilor care-i interesau. Consiliul era una dintre numeroasele organizaţii din Liga Saturn alcătuită din personal recrutat temporar, iar personalul permanent care-i asista trebuia în mod frecvent să impulsioneze procesul, ghidându-i în mod invizibil prin toate deciziile. După ce fuseseră selectaţi prin loterie şi căpătaseră responsabilitatea bunăstării sistemului Saturn pentru un an, unii miniştri intenţionau totuşi să deţină controlul total asupra propriilor lor decizii şi să ia hotărârile cele mai bune posibil, fiind complet informaţi. Admirabil ca teorie, era chinuitor de lent în practică.

Aşa că în discuţia aceasta, disputa a continuat să alterneze între ideea că Mercur era brokerul legitim, sau în tot cazul acceptat, care putea înrăutăţi situaţia pe viitor – iar în plus avea destule de oferit lui Saturn – şi ideea că mercurienii erau interlopi care impuseseră taxe de protecţie noilor aşezări micuţe din interiorul orbitei lor şi de aceea trebuiau eliminaţi din înţelegere în această iarnă a vrajbei lor.

Finalmente consiliul a ajuns la o concluzie pe care Wahram o întrevăzuse cu ore în urmă: deoarece Wahram însuşi era atât de înţelegător cu mercurienii, urma să se întoarcă acolo şi să analizeze situaţia, să stea de vorbă cu puii Leoaicei şi să afle care va fi următoarea Leoaică, după care să viziteze Vulcanoizii şi să le asculte argumentele – ce

credeau ei despre aranjamentul pe care Mercur i-l propusese lui Saturn. A fost instruit să elimine Terminatorul din acord, dacă aprecia că era fezabil.

Probabil că ar fi trebuit să refuze, ţinând seama de neplăcerea lui pentru ultima instrucţiune, dar s-a gândit că un alt delegat ar fi putut cauza un rezultat încă şi mai nefast pentru mercurieni. Şi la urma urmelor misiunea însemna că în foarte scurt timp avea să revină spre soare, o idee interesant de contemplat. Cât despre instrucţiunile primite, avea să decidă cum să le interpreteze după ce ajungea acolo. Mai cu seamă în domeniul lui Alex, un ambasador era, ca în timpurile străvechi, un diplomat pe cont propriu, însărcinat cu transmiterea deciziilor, însă şi cu luarea lor. Situaţia putea fi complet diferită până când ajungea acolo. Reflectând puţin, era aproape sigur că va fi diferită.

De aceea n-a spus nimic, ci doar a acceptat simplu misiunea.

Iar în momentul acela, Satirul lui Pan s-a ridicat să vorbească:

— Trebuie să ne spui dacă crezi că efortul acesta va periclita celelalte proiecte pe care le-a pornit Alex. Îi poţi reaminti consiliului care este miza şi cum se vor derula proiectele acelea în absenţa ei?

Wahram a încuviinţat rigid şi s-a gândit la un răspuns. El şi ceilalţi Alexandrini încercau să stea în umbră, iar unii dintre membrii consiliului nu fuseseră suficient de atenţi la autorizările şi bugetele proiectelor lor în cadrul cheltuielilor mai mari.

— În calculele ei, Alex a ţinut lucrurile separate, aşa încât asta nu va reprezenta o problemă pentru noi. Alte probleme sunt abordate de un grup care-i are în centru pe Wang şi inspectorul Jean Genette. Pentru a discuta detaliat despre

toate astea ar trebui să activăm un con antifonic, dar ajunge să spun că Alex a fost profund implicată într-un proiect Mondragon care să ajute Pământul să-şi rezolve problemele prin modalităţi ecologice. Multe terarii din Mondragon lucrează în privinţa asta, proiectul şi-a atins propriul moment de inerţie, şi noi am convenit să dăm o mână de ajutor. Există de asemenea o investigaţie care se ocupă de rolul jucat de quburi în activităţi dubioase pe Marte, Venus, Io şi în alte locuri. Şi aceasta va continua indiferent de negocierile cu Vulcanoizii, care nu sunt decât un „dincolo şi deasupra“, deşi, recunosc, unul important.

Consiliul, care nu dorea să se retragă în con şi să fie decuplat de la cloud şi radio, a declarat şedinţa închisă. Wahram a revenit în camera lui. Creşa sa avea un apartament într-un bloc mic de apartamente, pe latura unei pieţe ocupată aproape în întregime de titaneni, cu magazine şi restaurante titanene. Trăia printre colegii lui de creşă şi se bucura de sprijinul lor, care era atât de benign şi înţelegător, încât viaţa acolo semăna mult cu existenţa în solitudine completă. În zilele care au trecut până la sosirea pachebotului spaţial care avea să-l ducă în avalul sistemului solar, a mers pe şira spinării oraşului la şedinţele de consiliu, a urmărit activitatea de pe Titan în consultaţii zilnice şi şi-a făcut cota din munca de pe Iapetus în bucătăria sălii de mese de la parterul clădirii lor. A participat la concerte, s-a alăturat grupului mic de muzicanţi din parc, a umplut şi a golit maşini de spălat vase. Pe când se strecura printre clienţi şi servitori pe hol, minusculele probleme navigaţionale repetate i-au reamintit de comparaţia făcută de Proust între un restaurant în plină activitate şi planetele care se rotesc în sistemul solar, care i se păruse exagerată (ca să nu mai amintească de mutaţia scării dintre vehicul şi tenor) până n-o văzuse cu propriii lui

ochi în atâtea restaurante: funcţionările acestora erau rafinări ale legii a II-a a termodinamicii, difuziuni Beckiane de energie prin univers, care se roteau întruna în uriaşele planetarii ale vieţilor lor. În scurt timp el avea să coboare spre soare şi să-i caute pe mercurieni.

Dar apoi ea l-a sunat. Sosea la Saturn, cu Jean Genette; doreau să coboare în norii lui Saturn pentru a căuta o navă spaţială, aflată posibil în derivă în straturile superioare ale uriaşei frumuseţi. Ea dorea ca Wahram să aranjeze coborârea pe Saturn, dacă era posibil, şi apoi să li se alăture.

— Ar fi grozav, a răspuns el. Sunt la dispoziţia ta.

Ceea ce, desigur, era un mod de a defini situaţia.

Liste (8)

Prometheus, Pandora, Janus, Epimetheus şi Mimas; aceştia sunt sateliţii care păstoresc inelele lui Saturn.

Inelele au vârsta de numai 400 de milioane de ani şi sunt rezultatul trecerii unui asteroid din gheaţă din centura Kuiper, care a fost complet sfărâmat la apropierea prea mare de Saturn.

Mimas, satelitul cu aspect de ţintă de tir, are diametrul de 400 de kilometri, în timp ce craterul lui Herschel are diametrul de 140 de kilometri. Impactul Herschel aproape că a dezintegrat Mimas.

Hyperion este un fragment dintr-o coliziune similară care a dezagregat un satelit; are forma unui puc de hochei. Impactul a cauzat explozii fulgerătoare de aburi şi a despicat satelitul, de parcă ar fi spart un bloc de granit. Faţeta rămasă este ciuruită ca un cuib de viespi de nenumărate cratere fără margini, care sunt umplute cu praf.

Pandora are forma unui jeleu.

Atât Tethys, cât şi Dione aveau diametrul de aproximativ 1100 de kilometri (cam cât Franţa) şi suprafeţe de fracturi, săpate de canioane cu pereţi înalţi de peste un kilometru şi jumătate. Ithaca Chasma de pe Tethys este de două ori mai adânc şi de patru ori mai lung decât Marele Canion şi are o vârstă de o mie de ori mai mare, fiind plin de lovituri încasate în permanentele războaie civile ale lui Saturn.

Dione a fost dezagregat de tăietoare de gheaţă autoreplicatoare în anii 2110, iar segmentele de mărimea lui Hector au fost direcţionate după aceea în avalul sistemului solar, spre Venus. Au lovit Venus pe o linie

paralelă cu ecuatorul şi i-au asigurat un fund oceanic adânc şi apa cu care să-l umple, şi în acelaşi timp au ridicat în spaţiu o parte considerabilă din înecăcioasa atmosferă venusiană.

Rhea are lăţimea Alaskăi şi prezintă pletora uzuală de cratere, inclusiv unele recente care proiectează raze strălucitoare de gheaţă din centrele lor.

Iapetus are o orbită înclinată cu şaptesprezece grade faţă de planul ecuatorului lui Saturn, oferind astfel una dintre cele mai bune panorame a inelelor; de acolo rezultă popularitatea satelitului. Proeminenţa este oraşul cel mai mare din sistemul saturnian.

Epimetheus este un maldăr diform de sfărâmături vag cimentate laolaltă. La fiecare opt ani schimbă orbita cu Janus: sunt sateliţi co-orbitali, un fenomen foarte rar, urmare a impacturilor din trecut.

Enceladus este acoperit cu fuioare de gheaţă împletite. Nu există cratere – suprafaţa de gheaţă este prea nouă, întrucât este adusă întruna din oceanul de apă lichidă din adânc. Surse de căldură fierb o parte din apa aceasta carbonatată şi creează gheizere care se ridică mulţi kilometri în spaţiul cosmic. Apa îngheaţă rapid în timpul zborului şi o parte din ea ajunge la inelul E îngust; restul cade înapoi şi, sub propria ei greutate, se transformă în neveu, apoi iarăşi în gheaţă. În anul 2244, în oceanul enceladean a fost descoperită o suită de forme microscopice de viaţă şi pe suprafaţa satelitului au fost stabilite staţii ştiinţifice, ca şi un cult de anahoreţi care ingeră o suită din formele de viaţă extraterestre, cu efecte necunoscute.

Există de asemenea douăzeci şi şase de sateliţi mici, neregulaţi. Toţi sunt obiecte din centura Kuiper, care au fost capturate când au traversat primul înveliş gazos al lui

Saturn. Phoebe, cu diametrul de 220 de kilometri, are orbită retrogradă şi foarte înclinată (cu douăzeci şi şase de grade faţă de plan); de aceea este altă platformă populară pentru vizionarea lui Saturn.

Titan, de departe cel mai masiv satelit saturnian, este mai mare decât Mercur sau Pluton. Mai multe despre Titan, mai târziu.

Extrase (9)

O întrebare pentru calculabilitate: este problema capabilă de producerea unui rezultat

Dacă un număr finit de paşi va produce un răspuns, atunci este o problemă care poate fi rezolvată de o maşină Turing

Este universul în sine echivalentul unei maşini Turing? Aspectul acesta nu este deocamdată clar

Maşinile Turing nu pot spune întotdeauna când a fost obţinut rezultatul. Nicio maşină oracol nu este capabilă să-şi rezolve propriile probleme ale opririi

Un operator de salt Turing atribuie fiecărei probleme X o problemă următoare mai grea, X prim. Setarea unei maşini Turing pentru a-şi realiza propriul salt Turing creează un efect recursiv numit Ouroboros

Toate problemele care pot fi rezolvate de computere cuantice pot fi de asemenea rezolvate de computere clasice. Utilizarea mecanicii cuantice nu face decât să crească viteza de operare

două mecanisme fizice populare: puncte şi lichide. Punctele cuantice sunt electroni prinşi în interiorul unei cuşti de atomi şi apoi excitaţi de raze laser la superpoziţii, după care sunt împinşi către o stare sau alta. Lichidele cuantice (adesea molecule de cafeină, din cauza nucleelor

numeroase pe care le au) sunt silite magnetic să-şi aducă toate nucleele în aceeaşi stare spin; după aceea tehnicile RMN detectează şi inversează orientarea stărilor spin

Decoerenţa are loc la pierderea superpoziţiei şi a rezultantului de tip sau/sau. Anterior un calcul cuantic efectuează în paralel toate valorile posibile pe care le poate reprezenta registrul

Utilizând superpoziţia pentru calculabilitate necesită evitarea decoerenţei pentru cât mai mult timp posibil. Evitarea aceasta s-a dovedit dificilă şi continuă să fie factorul limitator pentru mărimea şi puterea unui computer cuantic. Diverse modalităţi fizice şi chimice pentru construirea şi conectarea quburilor au crescut numărul de qubiţi posibili să se conecteze înainte ca decoerenţa să colapseze calculul, dar

Computerele cuantice sunt restricţionate la calcule care pot fi efectuate mai rapid decât apare decoerenţa în funcţiile de undă superpoziţionate. Pentru mai bine de un secol, aceasta a restricţionat timpul pentru o operaţiune de calcul cuantic la mai puţin de zece secunde

Quburile sunt computere cuantice la temperatură ambiantă cu treizeci de qubiţi, limita de decoerenţă pentru qubiţi conectaţi în circuit, combinate cu computere clasice de viteză petaflop pentru a stabiliza operaţiunile şi a oferi o bază de date. Teoretic, quburile cele mai puternice sunt capabile să calculeze mişcările tuturor atomilor din soare şi din sistemul solar până la marginea vântului solar

Quburile sunt mai rapide decât computerele clasice doar

când pot exploata paralelismul cuantic. Nu sunt mai rapide la înmulţire, dar există o deosebire la factorizare: factorizarea unui număr cu o mie de cifre îi va lua unui computer clasic zece milioane de miliarde de miliarde de ani (vârsta universului, 13,7 miliarde de ani); utilizând algoritmul Shor, un qub are nevoie de douăzeci de minute

Algoritmul Grover înseamnă că o căutare cu durata de un an care utilizează un computer clasic într-un parcurs aleatoriu de un miliard de căutări pe secundă ar necesita 185 de căutări din partea unui qub în parcursul său cuantic

algoritmul Shor, algoritmul Grover, algoritmul Perelman, algoritmul Sikorski, algoritmul Ngyuen, algoritmul Wang, celălalt algoritm Wang, algoritmul Cambridge, algoritmul Livermore

entanglementul este de asemenea susceptibil la decoerenţă. Legăturile fizice ale circuitelor cuantice sunt necesare pentru prevenirea decoerenţei la cadre de timp utile. Decoerenţa prematură sau nedorită limitează puterea pe care o pot dezvolta quburile, totuşi limita este ridicată

superpoziţia s-a dovedit mai uşor de manipulat decât entanglementul în scopuri de calcul şi aceasta este explicaţia pentru multe

Baza de date cuantică este distribuită eficient pe o multitudine de universuri

cele două particule polarizate suferă decoerenţă simultan, indiferent care ar fi distanţa fizică dintre ele, ceea ce înseamnă că saltul informaţional poate depăşi viteza

luminii. Efectul a fost confirmat de experimente la sfârşitul secolului al XX-lea. Orice dispozitiv care utilizează acest fenomen pentru a comunica mesaje este numit ansiblu, iar asemenea dispozitive au fost construite, însă decoerenţa dorită a însemnat că distanţa maximă dintre ansible fusese de nouă centimetri şi numai atunci când ambele erau răcite la o milionime de K peste zero absolut. Limitările fizice sugerează clar că progresele viitoare vor fi asimptotice în cazul cel mai bun

puternice, dar izolate şi distincte, cumva similar creierelor

efectele cuantice Penrose în creier au fost realmente considerate controversate, întrucât acestea apar de asemenea în qburi prin definiţie. Dacă ambele structuri sunt computere cuantice, iar despre unul dintre ele suntem destul de siguri că deţine conştiinţă, cine poate spune ce se întâmplă în celălalt

operaţiile din creierul uman au viteza teoretică maximă de 10^{16} operaţii/secundă

computerele au devenit de miliarde, până la trilioane de ori mai rapide decât creierul uman. Aşadar totul se rezumă la programare; ce fac de fapt operaţiile

niveluri ierarhice de gândire, generalizare, dispoziţie, afect, voinţă

algoritmi super-recursivi, hipercalcule, supersarcini, predicate prin aproximaţii succesive, maşini cu inferenţă inductivă, computere evolutive, sisteme fuzzy de calcul,

operatori transrecursivi,

dacă programezi un scop într-un program de computer, va constitui acesta voinţa computerului? Are computerul liber-arbitru, dacă un programator i-a programat scopul? Diferă cumva programarea aceea de felul cum suntem programaţi de genele şi creierele noastre? O voinţă programată este o voinţă servilă? Voinţa umană este o voinţă servilă? Şi voinţa servilă nu este sediul şi sursa tuturor sentimentelor de profanare, infectare, transgresiune şi furie?

Poate un computer cuantic să se autoprogrameze?

WAHRAM ŞI SWAN ŞI GENETTE

Wahram a văzut-o pe Swan ieşind pe uşa ecluzei, privind în jur, căutându-l din ochi, iar când l-a zărit, el a fluturat din braţ şi femeia l-a imitat, cu chipul obosit, i s-a părut lui, cu capul înclinat spre un umăr. L-a examinat prin căutături rapide – nu ştia cum va fi el. Wahram şi-a reamintit brusc că Swan era un ghem mare de probleme. A încuviinţat din cap cu puţin mai mult decât ar fi făcut de obicei, încercând s-o liniştească, apoi s-a gândit că s-ar putea să nu fie suficient şi a deschis ambele braţe, înţelegând în timp ce făcea gestul că el se afla deja înapoi într-o lume diferită, intensă, care o avea în centru pe Swan. Femeia i s-a repezit în braţe şi Wahram a fost sigur că se părea că el îi răspundea la îmbrăţişare, sau chiar că invitase îmbrăţişarea.

Jean Genette a ieşit din ecluză şi a rămas privindu-i, iar titaneanul l-a salutat prin altă plecăciune.

— Aşadar, a întrebat, vreţi să găsiţi una dintre navele plutitoare?

Aşa era. Se părea că ar fi putut avea o legătură cu atacul asupra Terminatorului. De aceea Wahram i-a condus prin spaţioport către poarta pentru lansatorul electromagnetic, orientat pentru expedierea de feriboturi pe orbite polare în jurul lui Saturn. Orbitele acestea erau populare pentru admirarea inelelor şi a furtunii hexagonale de la polul sudic al planetei. Wahram obţinuse deja permisiunea autorităţilor de a duce un plonjor în nori în zonele superioare ale lui Saturn; consiliul era probabil încântat de implicarea lui, ca legătură saturneană a incursiunii.

Au pornit însoţiţi doar de un pilot şi echipaj, iar după ce

au fost propulsaţi către Polul Nord, Swan şi inspectorul i-au povestit lui Wahram ce făcuseră de când plecaseră de pe Mercur. Simţindu-se stânjenit că nu putea să ofere reciprocitate completă şi să le spună despre activităţile sale, din cauza ordinelor primite din partea consiliului, Wahram a compensat prin punerea multor întrebări despre investigaţie şi rezultatele obţinute deocamdată. Acestea s-au dovedit interesante, ba chiar tulburătoare, şi el a reflectat, până aproape de a fi complet distras, la ideea că în spaţiu putea exista cineva care omora terarii întregi. Faptul că investigaţia redusese grupul suspecţilor cei mai probabili la populaţia Pământului nu i s-a părut un progres remarcabil. Toate necazurile sosesc de pe Pământ, cum zicea vechiul proverb.

Plonjorul nu era o navă mare şi, deşi era foarte rapidă, călătoria a durat destul pentru ca Swan să înceapă să exhibe semnele de disconfort şi agitaţie pe care Wahram şi le reamintea atât de bine. Au ajuns din fericire deasupra polului nordic al lui Saturn şi au privit în jos spre faţa întunecată a inelelor, deoarece era iarna nordică. Îndărătul soarelui, inelele aveau tonalitatea piersicii, cu crestăturile de pe circumferinţă atât de fin gravate, şi totuşi atât de vaste, încât era imposibil să nu fi surprins. Chiar şi pe faţa lor întunecată, inelele erau mult mai strălucitoare decât emisfera întunecată a planetei, creând o aură sau efect halo de frumuseţe supranaturală, care încadra albastrul intens al nordului hibernal al lui Saturn.

Swan a privit pe fereastră, plutind în centurile de reţinere, amuţită pentru moment. Wahram s-a bucurat de reacţia aceea şi nu numai din cauza tăcerii bruşte. Panorama polară a lui Saturn reprezenta pentru el o minunăţie perpetuă, imaginea cea mai frumoasă din sistemul solar.

Au coborât spre planeta uriaşă, până când şi-a pierdut sfericitatea şi a devenit un cobalt superb pastelat – părea podeaua albastră a universului, cu negrul spaţiului cosmic doar uşor curbat peste ea. Parcă două plane, albastru şi negru, foarte puţin depărtate se întâlneau la orizont ca în geometria eliptică.

La scurt timp după aceea au coborât printre uluitoarele armade de nori de furtună care goneau spre est în zona aceasta, în jurul latitudinii de şaptezeci şi cinci. Albastru regal, turcoaz, indigo, azur – o infinitate de nori albaştri. În banda latitudinală, mai către sud, vântul sufla puternic în direcţia opusă; de aceea, curenţi-jet cu viteze de două mii de kilometri pe oră se ciocneau între ei făcând din zona de forfecare un spaţiu dezlănţuit de tornade învolburate. Era important să păstrezi distanţa faţă de o astfel de interfaţă violentă, totuşi nu era dificil, întrucât benzile latitudinale erau late de mii de kilometri.

Spre deosebire de Jupiter, giganta mai mică nu crea câmpuri de radiaţii, aşa încât, de-a lungul anilor, un număr destul de mare de nave plutitoare se adăpostiseră în norii superiori ai lui Saturn; de asemenea, câteva habitate-platforme, suspendate de baloane imense. Baloanele trebuiau să fie excepţional de mari pentru a asigura flotabilitate, dar apoi norii asigurau adăpost de diverse naturi: fizic, legal şi psihologic. Când era posibil, liga ţinea evidenţa plutitorilor printre nori, însă puteau trece neobservaţi, dacă coborau destul de adânc în nori şi păstrau tăcerea.

Acum plonjorul lor zbura printre norii de furtună înalţi de o sută de kilometri şi deşi era banal să spui că perspectiva aceea se pierdea în asemenea situaţii, astfel încât toate mărimile păreau oarecum egale, de fapt nu era adevărat; norii aceştia erau în mod clar de mărimea unor asteroizi,

înălţându-se dintr-o reţea mai adâncă de formaţiuni noroase aplatizate, astfel încât dedesubt se vedeau mase de nimbus şi cirus, cumulus, festoane, barje – practic întregul catalog Howard, toţi arătându-şi colţii prin, peste şi dedesubtul unul altuia şi alcătuind ceea ce era considerată suprafaţa gigantei gazoase. Către sudul îndepărtat, puteau distinge uneori cea mai apropiată linie de forfecare şi pâlniile tornadelor ei sfâşietoare, vârfurile uraganelor ca nişte domuri vaste. Uneori zburau peste o pâlnie mai lentă aflată în mijlocul propriei lor benzi şi puteau privi în adâncurile albastre ale planetei, gazoasă cât puteau vedea cu ochii şi mult mai departe, dar semănând cu găuri formate din pâcle care se condensau la fund. La răstimpuri câte un nor înalt şi rătăcit nu putea fi evitat şi panorama din vehicul se reducea brusc la un fulger albastru slab, iar un tremur tumultuos îi zguduia în moduri pe care nu le putea amortiza complet nici chiar viteza pilotului IA. Vibrau şi erau zgâlţâiţi până reveneau în albastrul senin, acum mai albastru ca oricând. În majoritatea timpului se deplasau în aval, odată cu vântul, totuşi ocazional mergeau şi în travers. Dacă se împotriveau prea mult vântului, erau zguduiţi aproape la fel ca în interiorul unui nor.

În faţă puteau zări cum canionul lor de spaţiu clar se îngusta, până se transforma într-un punct care dispărea. Iar dincolo de el se învolbura un uragan atât de mare, întregul Pământ ar fi putut pluti pe el ca luntrea sfântului Brendan.

— Va trebui să trecem pe deasupra, a spus căpitanul şi vehiculul a suit pe o curbă lină, până când domul plat al uraganului a rămas rotindu-se sub ei.

Deasupra, stelele nemişcate îşi ocupau locurile obişnuite.

— Există zburători? a întrebat Swan. Prin canioanele astea de nori zboară cineva în costume de păsări?

— Da, a răspuns Wahram, însă puţini. De obicei sunt

savanţi care-şi efectuează cercetările. Până recent fuseseră considerate prea periculoase pentru explorare. De aceea spaţiul acesta încă n-a fost cultivat în măsura în care eşti obişnuită din alte locuri.

Swan a clătinat din cap.

— Probabil că pur şi simplu nu ştii despre existenţa lor.

— Poate că da, însă cred că mi-ar plăcea.

— Nu vii frecvent aici?

— Nu.

— Vrei să zbori acolo împreună cu mine?

— Nu ştiu să zbor.

— Poţi lăsa IA-ul costumului de pasăre s-o facă şi să fii un simplu pasager care îşi exprimă dorinţe.

— Poate fi şi mai mult decât atât?

— Bineînţeles. Femeia l-a privit cu dezgust: Oamenii zboară în orice spaţiu din sistemul solar prin care se poate zbura. Creierele noastre de păsări o cer.

— Sunt sigur că aşa este.

— Aşa c-o să vii cu mine.

Swan a întărit printr-o încuviinţare din cap, ca şi cum învinsese într-o dispută verbală şi obţinuse o promisiune din partea lui.

Wahram şi-a coborât bărbia în piept.

— Aşadar, eşti o zburătoare?

— Oricând mi se iveşte ocazia.

Bărbatul n-a ştiut ce să replice. Dacă avea să fie iritat de genul acela de intimidare poruncitoare şi în acelaşi timp să se aştepte din partea lui s-o iubească, atunci refuza! S-ar fi putut să fie însă deja prea târziu pentru aşa ceva. Cârligele erau de acum destul de înfipte în el; le putea simţi trăgându-l de piept; mai exact, era prins; era foarte, foarte interesat de orice ar fi spus sau făcut Swan. Era chiar de acord să se gândească la stupizenii aşa cum era zborul de

pasăre în norii lui Saturn. Cum era posibil? De o femeie care nu era nici măcar tipul lui – ah, Marcel, dacă ai şti – această Swan era încă mai rea decât Odette.

— Poate că în altă zi, a rostit el, străduindu-se să sune cât mai agreabil. În clipa de faţă căutăm nava voastră.

— Aşa este, a intervenit inspectorul Genette. Şi se pare că ne apropiem de ea.

Au continuat să coboare, plonjând în alt nor. Nava vibra tremurător, constant. Dedesubtul lor se întindeau alţi treizeci de mii de kilometri de gaz tot mai dens, înainte de a ajunge la stratul negru de gelatină îngheţată, dificil de caracterizat, care era „suprafaţa“ reală a planetei. Se spunea că acolo, în adâncurile profunde, erau ascunse nave şi Wahram fusese îngrijorat că aceea pe care o căutau ei putea fi pe acolo. Dar acum dintr-un nor aflat spre sud a apărut o navă, cositor pe fundal albastru, atârnând sub un balon enorm de forma unei picături. După care, ca un spectru, a revenit în norul din care ieşise.

Nava abandonată plutea, legănându-se într-o parte şi-n alta sub balon. În nor era destul de întuneric, ciocolată care se transforma pentru scurt timp în tangerină sau bronz, pentru ca după aceea să se întunece din nou. Pentru exprimarea muzicală a scenei, s-a gândit Wahram, puteai cânta Satie şi Wagner laolaltă, un ac de tristeţe care înţepa pomposii nori de furtună: nava micuţă şi pierdută.

S-au fixat cu centurile în lăcusta plonjorului şi aceasta a ieşit din doc, vibrând când vehiculul micuţ s-a luptat cu turbulenţele. Din ceţuri se distingea uriaşă masa întunecată a navei tăcute. Lui Wahram i-a fost imposibil să nu se gândească la *Mane Celeste* sau la căsoaia plutitoare a Babacului[24] de pe Mississippi. A trebuit să alunge poveştile

---

24 *Referire la* Aventurile lui Huckleberry Finn *de Mark Twain (n. tr.).*

acelea vechi, pentru a se concentra la ce avea în faţă: un asteroid trauler tipic după aspect, cu o propulsie cu fuziune deuteriu-tritiu de modă veche care i se bulbuca la pupa.

— Ea este cea pe care o doriţi? a întrebat Wahram.

— Aşa cred, a răspuns inspectorul Genette. Sistemul tău a lovit-o cu o interogaţie când a intrat şi noi căpătăm un ping de la interogaţia aceea. Haide să aruncăm o privire.

Au andocat şi pilotul lor a rezolvat cu îndemânare problema delicată a contactului în vântul fluctuant. După ce s-au fixat magnetic, ei trei şi alţi doi dintre colegii lui Genette şi-au îmbrăcat costumele şi au ieşit pe cordoane Ariadna.

Swan şi-a activat jetul, a trecut peste navă înaintea celorlalţi şi a coborât lângă uşa unei ecluze, imediat în faţa bulbucăturii propulsiei. Când a atins consola uşii, lumina roşie a acesteia a devenit verde şi uşa s-a deschis. A urmat un fulger de lumină, care a pierit aproape instantaneu; Swan a scos un ţipăt.

Genette a sosit lângă ea şi i-a plutit deasupra umărului aidoma îngeraşului păzitor, apoi a tras-o îndărăt.

— Aşteaptă. Nu-mi place asta. Passepartout mi-a spus că nava tocmai a emis un semnal radio puternic.

Inspectorul a intrat primul în ecluză şi a scos dintr-un buzunar de pe coapsă un instrument similar cu un cleşte tăietor de bolţuri.

— Poate c-a provenit de aici.

Pe uşa interioară a ecluzei era fixată o cutie.

— Asta-i un fel de marcaj. O mică santinelă. Este posibil să te fi fotografiat şi să fi transmis imaginea. S-o luăm cu noi.

Swan a lovit cu pumnul în peretele ecluzei, lângă dispozitiv.

— Aici suntem! Du-te-n mă-ta!

— Ei o ştiu deja, a zis Genette, meşterind la cutiuţă de parcă ar fi fost un crustaceu delicat. Dar poate că izbutim să schimbăm raportul de forţe. Nava asta trebuie să aibă o provenienţă, nişte elemente pe care le putem urmări. O să-i luăm IA-urile cu noi.

Ceilalţi investigatori ai Interplanei au deschis cealaltă uşă a ecluzei; interiorul părea să fie la fel de vid ca şi spaţiul cosmic din exterior. Wahram i-a urmat. Luminile dinăuntru ardeau, puntea părea funcţională, totuşi nu exista nici aer, nici oameni.

— Toţi ştiu că orice navă are un ID, a zis titaneanul. De ce ar fi menţinut nava aici? De ce n-ar fi scăpat pur şi simplu de ea?

— Nu ştiu. Poate că intenţionau s-o utilizeze din nou şi nu ştiau despre sistemul de urmărire saturnian.

— Nu-mi place.

— Nici mie.

— Poate că nava asta-i de la neafiliate, a zis Swan. Atunci ar fi din capul locului lipsită de elemente de identificare.

— Există nave care să nu facă deloc parte din reţea? a întrebat Wahram.

— Da, a răspuns scurt Genette, trăgând cabluri de la Passepartout la porturile unei console.

— Am preluat datele, a anunţat Passepartout.

— Să plecăm, a zis Genette. Passepartout spune că balonul care susţine nava a fost perforat. Este mare, dar trebuie să ieşim de aici înainte de a începe să se dezintegreze.

S-au grăbit prin coridoarele scurte, înapoi, spre ecluză. Pilotul plonjorului le cerea insistent să se întoarcă la bord, pentru a se putea decupla; cădeau spre Saturn cu viteză accelerată pe măsură ce balonul gigantic de deasupra lor se golea. Toţi cinci s-au înghesuit repede în ecluză;

inspectorul şi cei doi asistenţi s-au poziţionat în colţurile superioare, astfel încât semănau cu nişte arcuri de boltă. Când uşa exterioară s-a deschis, s-au propulsat în spaţiu. Balonul de deasupra navei abandonate era deja dezumflat în mod vizibil, se micşorase, era acoperit de încreţituri şi fâlfâia. Micuţii din Interplană s-au deplasat totuşi în jurul carcasei, utilizând jeturile, au inspectat-o şi au fotografiat-o pe cvadrante.

— Acolo, i-a indicat Genette unuia dintre ei. Găuri de bolţuri. Ia mostre din filet.

Au revenit apoi la plonjor, trăgându-se pe cordoanele Ariadna. Când au ajuns în ecluza vehiculului, au simţit cum se îndepărtează de nava abandonată şi începe să se ridice. S-au îndreptat către punte, unde pilotul era prea ocupat, sau prea politicos ca să comenteze situaţia. S-au înălţat şi au traversat norii de deasupra, vibrând violent.

— Am scăpat, s-a adresat Genette iritat pilotului, încetineşte.

Wahram era însă fericit să se înalţe în viteză. În tinereţea lui, oamenii nu plonjaseră în planetă; continua să i se pară ceva indecent şi extrem de periculos.

S-a relaxat puţin după ce au ieşit din nori şi au revenit într-un canal clar dintre masele uriaşe. O vreme, când au ajuns destul de sus, au putut să vadă spre nord şi sud până la benzile în care vântul se deplasa în direcţia opusă; ambele aveau nivelurile de nori mai sus decât ale lor, aşa că pentru o vreme s-a părut că ei pluteau lin pe un canal foarte larg, ale cărui maluri goneau nebuneşte în amonte.

După ce s-au mai ridicat, inspectorul Genette i-a arătat lui Swan afişajul brăţării sale.

— Am căpătat confirmarea. Nava este deţinută de o firmă de transporturi cu sediul pe Pământ. Până acum nu i-au raportat dispariţia. Ultimul port de escală a fost

asteroidul acela pe care am văzut-o.

Femeia a aprobat din cap şi s-a uitat la Wahram.

— De aici plec spre Pământ, a zis ea. Vrei să vii?

Wahram a răspuns precaut:

— Trebuie oricum să merg în avalul sistemului solar. Cred că ne putem întâlni undeva pe acolo.

— E bine, a zis ea. Putem lucra împreună.

Nu părea să-l suspecteze de vreo posibilitate de a face rău. Ceea ce era bine – chiar încurajator –, dar, din păcate, incorect.

Titaneanul a înghiţit un nod masiv.

— Înainte să pleci… poate ţi-aş putea arăta câte ceva din Saturn? Există un gen diferit de zbor care s-ar putea să te încânte, în inele. Şi te-aş putea prezenta creşei mele. Familiei mele.

Şi-a dat seama că propunerea aceea a surprins-o. A înghiţit încă un nod şi s-a străduit să pară inexpresiv sub privirea ei scrutătoare.

— Bine, a spus Swan.

SWAN ŞI INELELE LUI SATURN

Inspectorul Genette şi echipa lui aveau de lucru în sistemul Saturn şi nu aveau să revină în avalul sistemului solar pentru o vreme, aşa că Swan a fost liberă să dea curs rugăminţii lui Wahram de a i se alătura. Maniera lui fusese foarte bizară, o fixase cu privirea, parcă supunând-o unei examinări cu raze X – vedere de broscoi, da. Îi reamintea de privirea pe care i-o aruncase când îi spusese că înghiţise suita enceledană de extratereştri; din ceaţa episodului aceluia îşi reamintea numai expresia de pe chipul lui – surprinderea că cineva putea să fie atât de stupid. Ar fi fost bine ca bărbatul să se obişnuiască cu asta. Ea nu era normală; nu era nici măcar umană, ci un soi de simbiot. După ce îi înghiţise pe extratereştri, Swan nu se mai simţise niciodată la fel – presupunând desigur că existase vreodată un „la fel“. Poate că dintotdeauna culorile îi explodaseră în cap, că senzaţia de spaţialitate îi fusese acută până în punctul durerii sau bucuriei, sau că sentimentul ei de importanţă fusese la fel. Era posibil ca microbii enceledani să nu conteze mai mult decât oricare dintre ceilalţi microbi din intestinele ei. Femeia nu era sigură ce anume era ea.

Privirea de pe chipul lui Wahram părea să sugereze că şi el simţea cam la fel.

Vizitarea creşei lui Wahram de pe Iapetus a însemnat simpla apariţie la una dintre mesele obişnuite din bucătăria lor comună.

— Ei sunt unii dintre prietenii şi membrii familiei mele, a zis Wahram când a prezentat-o pe Swan grupului mic aşezat la o masă lungă.

Swan a încuviinţat din cap când ei au salutat-o în cor, după care Wahram a purtat-o prin încăpere şi i-a prezentat pe cei de acolo.

— Aceasta este soţia mea Joyce, acesta este Robin. Acesta este soţul meu Dana.

Dana a salutat scurt din cap într-un fel care i-a reamintit lui Swan de Wahram şi a zis:

— Wahram este amuzant. Îmi reamintesc că eu am fost soţia când el a venit la noi.

— Nu, nu, l-a contrazis Wahram, eu am fost soţia, te asigur.

Dana a surâs şi a mijit din ochi într-un dezacord reprimat.

— Poate că am fost amândoi. A trecut mult timp de atunci. În tot cazul, domnişoară Swan, bun-venit pe Iapetus. Suntem încântaţi să găzduim un designer atât de faimos. Sper că îţi place Saturn?

— Da, mi se pare interesant, a răspuns ea. Acum Wahram mă va duce în inele.

I-a urmat la masa centrală şi Wahram i-a prezentat alte persoane, ale căror nume le-a uitat, care au salutat-o din mână, sau din cap, fără a încerca să spună mai multe. După un timp au flecărit puţin cu Swan, apoi au revenit la conversaţiile lor şi i-au lăsat singuri pe Wahram şi pe musafira lui. Obrajii bărbatului erau coloraţi de pete mici, roşii, totuşi părea încântat şi se comporta relaxat cu colegii de creşă, care soseau şi plecau. Poate că pe Saturn, a gândit Swan, asta-i o petrecere animată.

La scurt timp după aceea au luat o navetă spre Prometheus, satelitul păstor interior al inelului F. Baleierile gravitaţionale ale lui Prometheus şi Pandora, satelitul păstor exterior al lui F, se schimbaseră în relaţie reciprocă în moduri ce sfârşiseră prin a împleti miliardele de bucăţi

de gheaţă ale inelului F în panglici complexe, complet diferite de planele netede ale inelelor mai mari. Practic inelul F era învolburat în mareele create de sateliţii săi păstori, creând valuri. Iar unde existau valuri, existau şi surferi.

Prometheus s-a dovedit a fi un satelit de tip cartof, lung de 120 de kilometri. Craterul lui cel mai mare scobea capătul dinspre inelul F şi fusese acoperit cu un dom, iar în interiorul circumferinţei fusese construită o staţie.

În dom au fost salutaţi de un grup de surferi pe inel, care au descris valul local, de care erau foarte mândri. Prometheus îşi atingea apocentrul, adică punctul cel mai îndepărtat de Saturn, la fiecare 14,7 ore; de fiecare dată când o făcea, aproape că atingea zidul lent rostogolitor din bucăţi de gheaţă care compunea graniţa interioară a inelului F. Prometheus se deplasa mai rapid pe orbita sa decât bucăţile de gheaţă, aşa încât smucea în urma lui o panglică de asemenea bucăţi când trecea pe lângă ele, într-un efect gravitaţional numit forfecare kepleriană. Şuviţa curbă de gheaţă remorcată apărea întotdeauna la o distanţă precisă în urma satelitului, la fel de predictibilă ca şi siajul unei ambarcaţiuni. La fiecare apocentru, valul apărea la 3,2 grade mai departe decât cel anterior, de aceea era posibil să calculezi atât când, cât şi unde să cobori şi să-l prinzi.

— Un val la fiecare cincisprezece ore? a întrebat Swan.

Era suficient, au asigurat-o localnicii, rânjind încântaţi. Nu avea nevoie de mai multe. Plutirile continuau ore întregi.

— *Ore?* a zis Swan.

Alte rânjete încântate. Femeia s-a întors către Wahram şi, ca de obicei, n-a putut citi nimic pe chipul lui împietrit.

— Mergi şi tu? l-a întrebat.

— Da.

— Ai mai făcut-o până acum?

— Nu.

Ea a râs.

— Bine. Haide s-o facem.

Inelele puteau fi modelate matematic, considerându-le fluide, şi de altfel, privite de la orice distanţă, păreau un fluid, striat de unde concentrice foarte strânse. Din apropiere puteai să vezi că inelul F, ca şi celelalte, era alcătuit din bucăţi şi pulbere de gheaţă, suprapuse în panglici ce se îndeseau şi se răreau în mase de corpuri individuale, care zburau toate cu aproape aceeaşi viteză. Aici puteai vedea efectele gravitaţiei în stare pură, neîmpiedicate de vânt, de radiaţia solară sau de orice altceva – doar efectul de praştie al rotaţiei lui Saturn şi câteva smucituri concurente mici, care creau laolaltă această configuraţie particulară.

Prometheus era un punct perfect poziţionat pentru surferi, iar cei care urmau să meargă cu Swan şi Wahram i-au informat că amândoi urmau să fie însoţiţi de veterani experimentaţi, dispuşi în faţa şi în spatele lor, pentru a-i supraveghea şi a-i ajuta dacă era nevoie. Le-au oferit ponturi despre cum să prindă valul, dar Swan a încuviinţat politicos şi le-a uitat sfaturile: surfingul era surfing. Trebuia să prinzi talazul la viteza lui şi să-l călăreşti.

Toţi şi-au îmbrăcat costumele după aceea, au activat jeturile şi au ieşit prin ecluză. Peretele alb conglomerat al inelului F era chiar lângă ei; panglici de roiuri mai dense formate din sfărâmături erau împletite şi răsucite, dar întreaga masă era extrem de aplatizată: pe maximum zece metri de la nord la sud relativ la Saturn. Acei zece metri nu erau înălţimea, ci lăţimea valului – ceea ce însemna că dacă aveai necazuri puteai să ieşi din gheaţă în orice loc,

pentru a fi reperat şi recuperat. Majoritatea valurilor călărite de Swan până atunci nu fuseseră aşa, ceea ce femeii i s-a părut liniştitor.

Utilizând jeturile, s-au apropiat treptat de peretele alb, până când Swan a putut distinge clar bucăţile individuale de gheaţă, care variau ca mărime de la fire de nisip la geamantane, cu câte o bucată de mobilier ocazională – birou, sicriu – rostogolindu-se în mijlocul celorlalte. La un moment dat a văzut o aglomerare temporară cam de mărimea unei căsuţe, dar s-a dezagregat chiar sub ochii ei. Iar acum o spirală albă de banner se detaşa din perete şi plutea spre Saturn, care deşi era uriaşă dedesubtul lor nu prezenta niciun interes.

Plutind spre val, Swan şi-a testat jeturile, apăsând cu vârfurile degetelor ca un cântăreţ de clarinet, virând şi înaintând într-un pas mic de balet de concepţie proprie. Jeturile costumelor erau cam aceleaşi peste tot. S-a concentrat asupra valului care se apropia, ridicându-se peste ea ca valul lui Hiroshige; acesta era înalt de zece kilometri şi se înălţa rapid. Ea trebuia să se întoarcă şi să accelereze în direcţia către care mergea valul, totuşi nu atât de iute încât să se menţină în faţa lui. Aceea era partea dificilă...

Apoi a intrat în materia albă şi a început să fie izbită de fragmente. A activat scurt jeturile pentru a-şi menţine capul afară, ca şi cum ar fi făcut surfing cu corpul scos dintr-o spumă de apă sărată, dar aceasta era o materie granulată şi s-a simţit propulsată de lovituri mici din partea unor bucăţele mici, nu de o masă de apă. După aceea a avut aceeaşi viteză cu valul, capul i-a ieşit, astfel încât a putut să privească în jur – într-adevăr, foarte asemănător cu surfingul cu corpul şi n-a putut să nu izbucnească în râs: zbura într-un val de gheaţă înalt de zece kilometri. A ţipat

înaintea imaginii, nu s-a putut abţine. Banda comună era plină de zbieretele celorlalţi surferi.

Valul era de fapt mai degrabă o felie de val, nu mai lată decât o încăpere, iar uneori o simţea doar cu puţin mai groasă decât pe ea însăşi – un val bidimensional, ca să zică aşa, încât părea că puteai fi lovit în lateral sau să activezi jetul după o tangentă şi, accidental, să ieşi în exterior prin flancul lui. Ca atare, nu era recomandabil să te afunzi complet înapoi în materia albă, în stilul delfinilor. Poate că unii dintre ceilalţi surferi procedau aşa, dar Swan simţea că s-ar fi putut rătăci acolo. În plus, dorea să vadă!

Simţea cum valul o ridica şi o purta. Nu numai că era lovită de bucăţele de gheaţă, însă era de asemenea smucită şi de gravitaţie. Percepea gheaţa ca şi cum nişte pietricele i-ar fi răpăit pe corp şi ar fi împins-o spre înainte. Era posibil să călăreşti o placă mare de surf pe masa aceasta, să direcţionezi înaintarea cu propriile tale picioare; de altfel a văzut mai în faţă pe cineva care stătea pe un obiect de forma unei bărcuţe şi-l călărea exact în felul acela. Totuşi majoritatea celorlalţi făceau surf cu corpul, ca şi ea, poate fiindcă aveai nevoie de jeturile unui costum ca să efectuezi mişcările cele mai bune. În tot cazul, Swan preferase dintotdeauna surfingul cu corpul prin comparaţie cu surfingul pe placă. Să fii obiectul zborului, să te propulsezi în spaţiile pe care le respirai şi, cu toate că stăteai nemişcat, să zbori cu viteză, să fii proiectat către înainte…

Valul s-a năpustit şi ea a fost împinsă mai rapid ca oricând. Majoritatea bucăţilor de gheaţă aveau mărimea între cele ale mingilor de tenis şi mingilor de baschet, iar dacă utiliza jeturile pentru a ieşi astfel încât să rămână numai cu picioarele îngropate în masă, putea să sară pe fragmente mai mari şi să se împingă prin salturi mici

înainte şi în exterior. Valul continua să suie, însă era ca siajul unei ambarcaţiuni, pentru că nu exista un fund marin care să-i agaţe jumătatea subacvatică şi să cauzeze curbarea şi spargerea părţii superioare. De acum încolo avea să piardă energie şi în cele din urmă să se disipeze fără să se spargă niciodată. Păcat, dintr-un punct de vedere, dar acum era timpul să danseze!

A sărit pe bucăţile mai mari atunci când se iveau oportunităţi, şi printr-o suită de salturi a ajuns exact acolo unde dorea să fie, pe graniţa dintre turma albă de gheaţă şi vidul cosmic negru în care năvălea; apoi a dansat pe bolovani albi, glisând pe un fel de grohotiş mişcător, de parcă ar fi alergat pe un versant muntos care devenise fluid. A chicotit scurt, când a deprins mişcarea. Pe banda comună continuau să se audă strigăte şi chiote. Silueta cea mai apropiată de ea era posibil să fie Wahram, care ţopăia cu agilitate remarcabilă, ca hipopotamii dansatori din *Fantasia.* A izbucnit în râs, când a văzut-o. Îl simţea pe Prometheus smucind-o întruna; probabil că la fel simţeau şi pelicanii, care făceau surf prin aer împinşi de un val de apă. Un val gravitaţional, care o azvârlea prin univers. Răcnetele celorlalţi surferi sunau ca urletele lupilor.

După ce au revenit sub domul de pe Prometheus şi şi-au scos costumele, Swan l-a îmbrăţişat, leoarcă de transpiraţie, pe Wahram.

— Mulţumesc pentru asta! i-a spus. Aveam nevoie de aşa ceva! Mi-a reamintit… mi-a reamintit… în sfârşit. A fost bine.

Wahram era roşu la faţă şi gâfâia epuizat. A încuviinţat o dată din cap, cu buzele ţuguiate într-un nod mic, solemn.

— Zi, ce crezi? a strigat ea. Ţi-a plăcut?

— A fost interesant, a răspuns el.

Liste (9)

Boosterele pentru desprinderea de pe planete, mai ales de pe Pământ, au nevoie de forţă de propulsie mare

Rachetele interplanetare orbită-orbită au nevoie de viteze de evacuare mari pentru a face economie cu greutatea combustibilului.

Motor sferomak de fuziune deuteriu-heliu-3, construit pe Lună; utilizarea a început în 2113;

Miez de plasmă antimaterie, sticlă magnetică, design marţian, 2246;

Fuziune deuteriu-tritiu, cu miez acoperit cu litiu pentru a crea mai mult tritiu în ardere, Luna, 2056; două au explodat în urma pierderii etanşeităţii camerelor de forţă de propulsie, cauzând moartea întregului personal;

Laser termic, utilizat în principal de ligile Jupiter şi Saturn pentru transport local, 2221;

Propulsoare masice pentru terarii, 2090; poreclite „cai de povară“;

Fuziune cu confinare inerţială, Marte, 2237;

Formatul de microfisiune Orion, peleţi subcritici de curiu-245 comprimaţi la fisiune de Z-pinch, forţă de propulsie magnetică aplicată plăcii împingătoare a rachetei, Callisto, 2271;

Stil Orion (propulsie prin impulsuri externe de plasmă), Luna, 2106;

Motor mangnetoplasmadinamic, carburant heliu însămânţat cu potasiu, Callisto, 2284;

Sistem de propulsie de urgenţă pentru navele avariate, o „molie solară“ în care jumătate dintr-un balon este argintată şi lumina soarelui se reflectă pe fereastra unei

camere de arzător circular, în care hidrogenul însămânţat cu metale alcaline serveşte drept carburant. Viteze de evacuare foarte mici şi deloc puternice în amonte de Marte, dar foarte compact până la depliere, Marte, 2009;

Magnetoplasmă cu variaţia impulsului specific, care poate „schimba vitezele“ de la forţă de propulsie mare, la viteză de evacuare mare, în funcţie de nevoi, Callisto, 2278;

progresele înregistrate în fizică, ştiinţa materialelor şi a rachetelor, plus dorinţa tot mai mare pentru îmbunătăţiri ale eficienţei vitezei şi combustibilului impulsionează în prezent o cursă industrială pentru designuri noi, dominată de organizaţiile de pe Lună, Marte şi Callisto, aşa că ne putem aştepta să vedem

KIRAN ŞI LAKSHMI

Data următoare când a trecut prin gara din Cleopatra, Kiran a sunat la numărul pe care i-l dăduse Swan şi la apel a răspuns chiar Lakshmi. După ce i-a explicat de unde îi avea numărul de telefon, ea l-a îndrumat către un local din apropierea lui şi i-a spus că va sosi peste o oră, ceea ce s-a şi întâmplat. Era o venusiană nativă în matriţa clasică: înaltă, brunetă, frumoasă, taciturnă. Tânărul întâlnise şi la alţi venusieni combinaţia aceea dintre descendenţa chineză şi numele indian; i se dăduse de înţeles că aceasta îi eticheta pe venusienii care doreau o separare de ţara veche, iar numele lor reprezentau o modalitate prin care să declare că erau mai mult venusieni decât chinezi.

— Nu înceta să lucrezi pentru Shukra, i-a spus Lakshmi imediat, deşi Shukra îl lăsase într-o stare de *xuanfu* (haos plutitor).

Ea avea să-l ajute să ajungă la *cuo suo.* (Ambele însemnau „loc“, i-a spus centura translatoare a lui Kiran, însă *suo* era propriul tău loc, ceea ce însemna şi propria ta unitate de muncă.) Ea avea să-i asigure o slujbă mai bună, care să implice calitatea de curier în călătoriile lui, deplasând obiecte şi informaţii de la un *xiaojinku* la altul. *Xiaojinku,* mici centre de depozitare a aurului: asta i-a sunat bine lui Kiran. A fost de acord s-o facă. Abia după aceea Lakshmi i-a spus că va fi plătit în *yinxing gongzi,* salarii invizibile. Asta n-a mai sunat la fel de bine, dar ceva din felul cum a zis-o femeia l-a făcut să-şi spună că va fi în regulă.

La sfârşitul prezentării pe care i-a făcut-o noii lui slujbe, Lakshmi l-a ţintuit cu privirea.

— Shukra te-a căpătat de la Swan Er Hong, însă nu te-a folosit. Crede oare că eşti prost? Sau că Swan este aşa? Sau eu?

Kiran aproape că a spus „Sau poate că Shukra este prostul“, dar Lakshmi n-a părut să aştepte o replică din partea lui. S-a sculat şi a plecat, iar după o oră tânărul avea un număr ID nou, şi astfel o identitate şi un nume nou. Niciuna dintre acestea nu părea să conteze pentru cineva. Prima misiune căpătată din partea lui Lakshmi a fost să ducă un pacheţel din Cleopatra înapoi în Colette; pentru a ajunge acolo mai rapid, urma să zboare. Împreună cu pachetul, Lakshmi i-a dat o pereche de ochelari translator, care aduceau cu nişte ochelari negri, cu rame groase, de modă veche, cu difuzoare în braţele ce treceau peste urechi.

— Translatorul este mai bun, a explicat ea.

Kiran a rezervat un loc într-o cursă aeriană şi în decursul procesului a constatat că noua lui identitate dispunea de destule credite – ba chiar atât de multe, încât i-a fost niţel frică. Era în acelaşi timp interesant să vadă cu ce resurse jongla Lakshmi. Poate că era un întreg *xiaojinku,* sau chiar mai multe. Oamenii din vechea lui unitate de muncă spuseseră că ea făcea parte din Grupul Muncitor şi că Grupul Muncitor conducea planeta.

Ochelarii translator reprezentau în mod cert o îmbunătăţire; când a privit firmele chinezeşti cu ideogramele lor complexe, le-a văzut acum acoperite cu traducerea în engleză scrisă cu litere roşii. A fost surprinzător să descopere cât de multe informaţii existau scrise în peisajul oraşului, văzut acum sub roşu strălucitor: *Fereşte-te de cei Trei Lipsiţi. Votaţi Chang Furtunosul. Berea Muntele Semeţ. Alterări Uşa din Mijlocul Jumătăţii de Cer.* Se părea că era o clinică de modificare de sex. De

asemenea puteai să *Dă-i Tatălui încă o Fiică.*

Avionul a decolat şi a suit deasupra norilor turbulenţi, în noaptea permanentă de sub ecranul solar al lui Venus. Doar lumina stelelor ilumina vârfurile norilor de dedesubt. Călătoria cu jetul îi reamintea lui Kiran de Pământ. Dincolo de fereastră, Pământul însuşi era o stea dublă albăstruie deasupra capului, cu planeta de două ori mai strălucitoare decât satelitul ei natural; ansamblul celor două semăna cu o bijuterie şi-ţi oprea pentru o clipă inima în piept. Apoi norii de dedesubt s-au îndepărtat şi tânărul a zărit coame întrerupte, frânte, învălmăşite – se părea că erau Maxwell Montes. Formau un lanţ muntos gigantic: Himalaia lui Venus.

În Colette a predat pachetul unei persoane care l-a abordat la intrarea în cortelul lui, căminul în care se cazase, iar după două zile aceeaşi persoană a venit şi i-a cerut să ducă alt pachet în Cleopatra, cu altă cursă aeriană.

Revenit în Cleopatra, Kiran a suit pe promenada care urma circumferinţa craterului imediat la interiorul domului, după cum fusese instruit. Zăpada curgea pe exteriorul domului într-o avalanşă perpetuă. Pachetul trebuia dus la punctul 328 pe cadranul de 360 de grade care marca promenada. A descoperit că balustrada de pe circumferinţă era numerotată ca un stadion. Persoana care-l aştepta la 328, un micuţ de gen nedeterminat, a vorbit în chineză:

— Noi suntem alergătorii nopţii din Bengal, treabă foarte importantă, au tradus cu glas tare ochelarii lui Kiran, determinând un surâs din partea vorbitorului, care părea că înţelegea engleza; probabil că ochelarii spuseseră ceva caraghios, dar tânărul nu ştia ce anume.

— Zi-mi mai multe despre asta, a replicat el iute şi micuţul l-a condus la un bar din apropiere.

Kexue (Ştiinţă) a stat pe marginea tejghelei barului, iar

Kiran a stat pe un taburet şi timp de două ore a ascultat poveşti pe care ochelarii i le murmurau în ureche, poveşti mai degrabă lipsite de sens pentru el, totuşi interesante. Ei făceau parte dintr-un proiect, Lakshmi era o zeiţă, Ştiinţă îi sărutase odată piciorul şi aproape că-şi electrocutase persoana umilă; nu-i puteai atinge pe zei, ci doar să li te supui. Când s-au despărţit, Kiran s-a ales cu numărul de telefon al lui Kexue şi o promisiune de a se mai întâlni.

Cursa înapoi la Colette, cu alt pachet, avea să fie de data aceasta pe sol, într-un rover dedicat. În cazul cel mai bun, urma să fie pilot onorific în roverul butucănos cu şase roţi, deoarece acesta era condus de o IA. Era destul de rapid şi zumzăia pe şoseaua din rocă sfărâmată şi prundiş compactat, depăşind camioane miniere enorme prin schimbări iscusite ale benzii. Cabina roverului era înclinată spre spate, probabil din cauza greutăţii compartimentului de marfă posterior. Marfa nu-i fusese identificată, dar pe bord clicăia permanent un dozimetru. Uraniu? Pachetul primit de la Kexue nu era sigilat şi Kiran s-a uitat înăuntru, sperând că acţiunea nu-i va fi detectabilă, şi a găsit notiţe scrise de mână. Literele chinezeşti erau lăbărţate precum caligrafia unui beţivan şi înconjurate de crochiuri micuţe de păsări şi animale. Ochelarii lui au suprascris literele cu cuvinte roşii:

Doar cel care are ochi poate vedea.

În încercări măreţe este glorios până şi să dai greş.

I se păreau nişte coduri. Nu putea şti dacă mesajele erau personale sau oficiale, importante sau rutiniere. La un moment dat ochelarii lui îl traduseseră pe Kexue ca spunând că pentru a-i ocoli pe Shukra şi pe quburi, Lakshmi era silită să se limiteze la un singur cuvânt spus la ureche. Poate că notiţele făceau parte din asta. Kexue spusese că lucrurile erau foarte neclare în vârf.

— Ca în China? întrebase Kiran.

— Nu, răspunsese Kexue. Nu ca în China.

Întors în Colette, Kiran a înmânat pachetul aceleiaşi persoane la intrarea în cortelul său, apoi s-a realăturat unităţii lui de muncă şi a petrecut câteva săptămâni pe gheaţă, după care a fost sunat iarăşi de Lakshmi şi a plecat în Cleopatra pentru alt pachet. Cursele acelea s-au mai repetat de câteva ori, fără nimic special care le diferenţieze între ele. Întrucât continua să locuiască cu unitatea lui de muncă în Colette şi să execute sarcini asociate lui Shukra, Kiran a bănuit că s-ar fi putut ca, accidental, să fi devenit un agent dublu, însă nu putea fi sigur. Trebuia s-o sune pe Swan să-i ia apărarea, dacă cineva ar fi fost nemulţumit. Într-o zi a descoperit printr-o pură întâmplare, când şi-a împins ochelarii translator cu degetul în sus pe nas, că aceştia traduceau prin literele roşii de pe lentile nu numai ideogramele scrise, ci şi chineza vorbită. A fost o revelaţie deosebită şi l-a ajutat atât să înveţe mai repede, cât şi să se menţină în joc în timp ce învăţa. Scriere roşie suprapusă lumii vizibile – putea fi derutant, dar era minunat să-i fie explicate în sfârşit lucrurile. Acum stătea cu ochelarii la ochi aproape tot timpul.

A continuat să ducă înainte şi înapoi pachetele cu mesaje şi ocazionale rovere radioactive peste Şira Spinării lui Ishtar. Privind harta, Kiran a văzut că giganticul platou înalt care domina jumătatea vestică a lui Ishtar (oare ar fi fost Umerii lui Ishtar, sau Fundul lui Ishtar?) se numea Lakshmi Planum. Nu ştia dacă era o coincidenţă sau o aluzie. Trebuia să poarte un dozimetru personal şi milisievert ţăcăneau întruna. Avea noroc că tratamentele pentru longevitate includeau terapii bune de reparare a mutaţiilor!

A făcut multe călătorii de unul singur, iar IA-urile de la bordul roverelor butucănoase erau într-adevăr simple.

Ochelarii translator se dovedeau a fi aidoma unui câine, atenţi, dar predictibili. Lui Kiran nu-i plăcuseră niciodată câinii, dar în tentativa de a-şi înţelege situaţia era nevoit să-l placă pe acesta.

După întâlnirile cu Kexue, ieşea să caute barurile cele mai gălăgioase pe care le putea găsi. Pe o străduţă a auzit cântându-se în engleză, un grup întreg răcnea „The Ballad of John Reed", şi aproape că luat-o la fugă într-acolo ca să se asigure că n-avea să dispară cumva. S-a dovedit a fi însă un simplu bar muzical, cu multe sortimente proaste de bere şi glume proaste, şi doar câţiva clienţi vorbitori de engleză. Acolo a cunoscut totuşi o femeie, Zaofan (Ridicare în Rebeliune), şi a însoţit-o în camera ei, iar când au ieşit la suprafaţă din plonjonul în sex, revenind în lumea graiului, şi au început să vorbească în întunericul dinaintea zorilor artificiali ai domului oraşului, ea a menţionat că lucra de asemenea pentru Lakshmi. Kiran a fost săgetat de un fior – părea mai mult decât o simplă coincidenţă. I-a pus câteva întrebări, foarte precaut, iar după o vreme poveştile ei au făcut să pară că jumătate din locuitorii Cleopatrei lucrau pentru Lakshmi, aşa că era posibil totuşi ca întâlnirea lor să fi fost o coincidenţă. Ceea ce ar fi fost frumos; Kiran nu dorea să fie implicat în conspiraţii pe care nu le înţelegea. Pe de altă parte, dorea să fie implicat în conspiraţii pe care le înţelegea. Asta ar fi însemnat progres. De aceea a început să piardă mai multă vreme în barul muzical şi a conversat cu clienţii care vorbeau ceva engleză, iar o dată sau de două ori ceva telugu. Stătea între un uighur şi un vietnamez şi foloseau engleza pentru a comunica între ei, o engleză schilodită până la punctul poeziei, dar comprehensibilă. Kiran binecuvânta imperiile britanic şi american şi absorbea fiecare frază.

A însoţit-o pe Zaofan când a putut-o găsi, iar de la ea şi

de la unitatea ei a aflat mai multe despre Lakshmi. Toţi erau de acord că Lakshmi făcea parte din Grupul Muncitor. Lui Lakshmi nu-i plăcea de Shukra; nu-i plăcea nici China. De fapt, nimeni nu ştia ce i-ar fi plăcut. Existau zvonuri că în mitologia indiană Lakshmi ar fi fost un avatar al lui Kali, zeiţa morţii – sau poate că era invers – nimeni nu ştia cu siguranţă. Despre Lakshmi a lor se spunea că ar fi fost hermafrodită şi că schimba iubiţii ca o văduvă neagră. Nu-ţi doreai ca atenţia să i se fixeze asupra ta. În tinereţe călătorise şi locuise tot pe Venus şi unii spuneau că în timpul sabaticelor dirija o afacere de protecţie în Beijing, sub pseudonimul Zhandhou (Luptă-te). Shukra urma să aibă necazuri mari...

— O să vedeţi că el va fi *sanwu* înainte să se termine totul. Sau poate chiar *patru* făr'de, dacă Lakshmi îl castrează şi pe el!

Lakshmi dorise să ejecteze bioxidul de carbon îngheţat în spaţiul cosmic, ceea ce, în timp, ar fi mărit viteza de rotaţie a lui Venus şi ar fi creat o zi naturală. Planul respectiv fusese respins în favoarea marii izolări, dar pentru că ea deţinea o asemenea putere în Grupul Muncitor, exista posibilitatea ca politica să se schimbe într-o bună zi. Cine putea şti? Grupul Muncitor era un club mic şi foarte secretos, predispus la accese de entuziasm şi fracţionări neaşteptate. Majoritatea clienţilor din barul muzical apreciau că reprezenta o forţă periculoasă, deloc interesată de venusienii obişnuiţi, decât în măsura în care aceştia erau utili pentru terraformare. Cu alte cuvinte, aceeaşi China străveche! China 2.0! Chinaworld! Regatul Mijlociu Mutat mai Aproape de Soare! Prin urmare, Regatul Interior! Aveau o sumedenie de nume pentru asta.

Unii clienţi spuneau că toate astea constituiau o exagerare şi un clişeu. La urma urmelor, ei stăteau în barul

muzical şi ieşeau zilnic în exterior, înfăptuind lucruri măreţe, făcând astfel parte din istoria lui Venus, indiferent ce ar fi spus oamenii despre guvernanţi – însă opiniile acelea erau salutate prin râsete şi strigăte dispreţuitoare. În mod evident, cei mai mulţi considerau că erau simpli observatori ai unei drame gigantice care se derula deasupra lor, o dramă care avea să-i absoarbă până la urmă în maelstromul ei, indiferent ce ar fi spus sau dorit. Ca atare, mai bine să bea, să pălăvrăgească, să cânte şi să danseze până ameţeau de epuizare şi erau gata să se împleticească pe străzile zorilor de zi, cu Kiran urmând-o pe Zaofan la locul ei de pe *matrazenlager* din unitatea ei de muncă. După câteva asemenea episoade, Kiran a fost acceptat ca parte a cortelului unităţii de muncă a femeii, ceea ce era bine.

O dată pe când revenea în Colette i s-a părut că-l privea cineva, iar când a văzut că a fost reperată, persoana respectivă a început să se apropie de el. Era un bărbat voinic. Cu coada ochiului Kim a zărit o persoană care venea din spatele său. Tânărul s-a repezit imediat pe una dintre străduţele ticsite şi a cotit prin intrarea din spate a unui magazin cu faţada deschisă, cauzând un tărăboi despre care a sperat că-i va întârzia pe urmăritorii săi. După aceea a continuat să alerge pe cât de repede putea, afundându-se în labirintul de străduţe circulare care forma centrul lui Colette. După ce a descris o mulţime de zigzaguri, s-a grăbit spre micul birou al lui Lakshmi din Colette şi s-a prezentat cu aplomb la recepţie.

— Am treabă cu Lakshmi, s-a răstit el.

Sprâncenele paznicului s-au ridicat mult către linia părului şi Kiran a văzut ţeava unui pistol în faţa ochilor.

A durat ceva timp până când Lakshmi a ajuns în Colette, iar paznicii nu i-au îngăduit lui Kiran să părăsească biroul

înainte de sosirea ei. Aducea mult cu o stare de arest, însă, după ce a venit, Lakshmi a părut încântată de felul cum scăpase tânărul.

— Sub 123 pe circumferinţa din Cleopatra există o clădire închisă, i-a spus ea după ce Kiran şi-a terminat relatarea. Mută-te în Cleopatra, stai cu prietena ta şi învârte-te pe acolo. Vezi dacă-ţi poţi da seama câţi oameni intră şi ies zilnic din clădirea aceea. Cred că Shukra încearcă să stabilească un *xiaojinku* în oraşul meu.

— Asta funcţionează ca un *hawala*? a întrebat Kiran.

Lakshmi n-a dat vreun semn că-l auzise. A plecat, apoi Kiran a fost liber să plece de asemenea.

Cu prima ocazie când a ajuns în Cleopatra, Kiran a dat o raită pe acolo. A traversat oraşul în districtul 110, unde bulevardele radiale erau mai puţin frecvente şi clădirile erau adesea industriale ca mărime şi scop. Şi barurile erau mai mari, desigur. A intrat în unul dintre ele în apropiere de clădirea 123 şi s-a aşezat lângă locul unde barmanul le dădea băuturi chelnerilor. Şi-a activat ochelarii translator şi a rămas privind drept înainte, de parcă ar fi vizionat ceva pe ei, sorbind bere proastă şi citind traducerile vocilor din jur.

Sunt prea frumoşi, i-o greşeală.

Lakshmi i-a vrut aşa.

Şşş! Ei nu i se pronunţă numele!

Totuşi Kiran îi putea auzi râzând. Ochelarii nu afişau cu roşu *Ha Ha Ha!* ca într-un comics; el a regretat că n-o făceau.

După o seară în care i-a ascultat pe clienţii barului, a rătăcit o vreme pe stradă, a suit cu telecabina până pe promenada de pe circumferinţă şi s-a plimbat deasupra cartierului respectiv, privind în jos nepăsător. Ochelarii îi înregistrau conversaţiile din jur. Mai târziu în aceeaşi seară,

revenit în apropierea centrului oraşului, s-a aşezat la o masă din colţul unui bar şi a derulat traducerile verbale ale înregistrărilor, sperând că prinsese şi discuţii ale personalului de pază.

— Ea ar trebui să oprească asta, e prea mult.

Altul nu era însă încântat să audă aşa ceva:

— Noi lucrăm pentru Perele Mari – taci şi fă.

Kiran a redat întruna înregistrările şi traducerile ochelarilor, străduindu-se să se obişnuiască cu tonurile chineze şi în acelaşi timp să reflecteze asupra înţelesului fragmentelor de conversaţii. Se părea că exista „un bărbat din Shangai“, *ndnren husheng*, care părea un personaj important. Shangai era inundat, s-a gândit Kiran. Poate că era altă frază codificată. În barul muzical auzea frecvent un cântec: „Căminul meu era în Shangai – acum este sub apă – am venit pe Venus fiindcă nu doream să trăiesc cu peştii – dar acum sunt aici şi-i mai multă apă ca pe fundul mării – şi-i plin de rechini! Dumnezeule mare!“

Cuvântul „ei“, *tamen,* părea să se refere la Grupul Muncitor, sau la altă forţă puternică din umbră. „Ei“ vor asta, „ei“ vor face aia. Privit de dedesubt, Grupul Muncitor apărea în mod clar opac. Era fie ales, fie numit; nimeni nu ştia cu exactitate. Se spunea că ar fi fost alcătuit din cincizeci de persoane. Unii spuneau că ar fi fost similar organizaţiilor *tong* de acasă, alţii că preluase metodele folosite înaintea dinastiei Han sau chiar de dispăruta Ligă Irocheză din America de Nord.

Zaofan şi unitatea ei aveau şi mai multe poveşti, spuse în fragmente, când erau pe stradă. Lakshmi lucra cu alţii, printre care un Vishnu (evident), un Rama şi un Krishna. Adoptarea unui nume indian era comparată cu tăierea propriei tale cozi în timpul dinastiei Qing. Dacă cei care procedau aşa făceau parte din Grupul Muncitor, ce spunea

asta despre relaţiile dintre Venus şi China? Nimeni nu era foarte sigur.

Vishnu şi Rama apăreau doar la întâlniri ţinute pe spaţioportul Cleopatrei, de aceea era posibil ca ei să vină dinafara planetei sau să călătorească foarte mult. Krishna locuia pe Venus, dar în Nabuzana, un oraş-canion de pe Afrodita. O dată Kiran fost chemat în camera lui Lakshmi, pe când o vizita Krishna, sau aşa i-a spus Zaofan ulterior, când i l-a descris pe vizitator, care nu-i fusese prezentat şi nici nu rostise vreun cuvânt.

Noua clădire a lui Shukra din Cleopatra 123 (dacă într-adevăr era a lui) era bine păzită, iar la interior exista o mică populaţie permanentă, judecând după livrările de alimente şi după evacuările de reciclări. Kiran a petrecut mult timp în cartier, hoinărind şi privind locul, uneori de pe promenada de pe circumferinţă. A aflat că oamenii lui Lakshmi aveau de asemenea câteva clădiri în apropiere, aşa că poate că ea simţea că Shukra îi invada teritoriul, procedând în acelaşi fel.

Într-o zi a venit la cortelul lui Zaofan din Cleopatra şi a descoperit că secţiunea lor din *matrazenlager* era ocupată de alt grup. Zaofan dispăruse, ca şi Puterea Naţiunii, şi Marele Salt – tot grupul micuţ care-l adoptase. Managerul cortelului i-a spus că plecaseră împreună după ce primiseră un telefon de la cineva de pe Afrodita. Managerul a ridicat din umeri. Aşa se întâmpla pe Venus, anunţa gestul acela. Oamenii îşi căpătau ordinele de muncă şi se mutau complet, ca o unitate. Dacă nu făceai parte din unitate, nu era treaba ta; erai *xuan,* rămâneai în aer.

— Nu! a strigat Kiran. Zaofan!

El râsese cu oamenii aceştia, le rostise numele în engleză şi ei chicotiseră!

Noii ocupanţi de pe *matrazenlager* au stat cu spatele la

el, până a fost în stare să vorbească.

După aceea s-au prezentat şi Kiran le-a spus unde erau barurile bune din cartier şi altele de felul acela, iar ei l-au înglobat în acelaşi fel cum o făcuseră cei dinainte. Tânărul s-a simţit totuşi schimbat şi a fost rezervat faţă de ei, aşa cum nu fusese faţă de primul grup… deşi, de fapt, acela fusese al doilea grup, dacă se gândea mai bine. A înţeles că asta avea să se repete întruna. Te puteai dărui de un număr limitat de ori.

Managerul cortelului, cu care se împrietenise, i-a citit gândurile.

— Să nu gândeşti aşa, fiindcă te vei izola! Te poţi dărui de atâtea ori câte şanse de a te dărui există. Nu-i ceva care să se termine.

— Este dureros când oamenii pleacă.

Managerul a înălţat din umeri.

— Ataşamentul este inutil. Eliberează-te şi treci mai departe. *Cuo* al tău este *suo* al tău.

Locul tău este locul *tău.* Filozofie de administrator de cortel. Însă fiecare clădire de pe Venus era un cortel. Sau fiecare clădire din sistemul solar.

Acest grup nou avea în componenţa lui indivizi care lucrau de asemenea pentru Lakshmi, la noua coastă maritimă ce se construia în sud. Ei ridicau oraşe înainte de apariţia oceanului, care deocamdată cădea sub formă de ninsoare. Nivelul mării avea să fie un joc cu miză ridicată pentru mulţi ani de acum încolo, în care puteau fi implicaţi oricâţi jucători. Îi era dedicată până şi o piaţă de cotaţii, la care puteai paria pe înălţimea la care va ajunge finalmente. Domeniul pe care se paria era destul de larg – mai bine de doi kilometri pe verticală, ceea ce ar fi însemnat suprafeţe uriaşe pe orizontală. Se părea că în Grupul Muncitor sau chiar acasă, în China, se făceau, se destrămau şi se

refăceau întruna pacturi; directive noi urmau una după alta. Mase mari încă neizolate de gheaţă uscată erau deplasate cu buldozerele; apoi, brusc, acţiunile respective erau stopate, lăsând valuri aidoma liniilor de contur de pe o hartă, curbate peste peisajul alb. Materia aceasta trebuia să fie îngropată înainte ca temperaturile să mai crească, altfel avea să se evapore înapoi în atmosferă şi să-i otrăvească pe toţi. Terraformarea, afirmau ei, devenea o activitate criminală.

Toate acestea erau noutăţi pentru Kiran, iar cu prima ocazie când a văzut-o pe Lakshmi i-a povestit despre noua lui echipă din cortel şi a întrebat-o dacă i se putea alătura data viitoare când avea să plece spre coastă. La început ea a scuturat din cap, după care s-a încruntat şi a fost de acord.

— Da, du-te şi vezi oraşul, învaţă-i dispunerea. O să te anunţ dacă vreau să-mi fii curier pentru ceva acolo.

Kiran s-a alăturat astfel noii lui echipe pentru o călătorie cu roverul până la Vinmara. Pe când coborau enorma pantă sudică a lui Ishtar, au trecut pe lângă alt oraş nou care se construia cu un port pe versantul său pustiu; după aceea au mers pe nişte serpentine gigantice şi au coborât cel puţin o mie de metri, poate două mii, înainte de a ajunge la Vinmara, care era construit tot ca port. Asta l-a surprins pe Kiran, deoarece indica o neconcordanţă destul de serioasă cu privire la viitorul nivel al oceanului, însă noua lui echipă a luat în zeflemea oraşul pe lângă care treceau, considerându-l inutil; probabil că la momentul apariţiei oceanului cei de acolo aveau să prevadă o piscină în locul portului.

Vinmara în sine nu părea construit, ci crescut organic, întrucât era format majoritar din bioceramică, festonată în suprapuneri rotunjite în jurul liniei ţărmului. Promenada,

sau cornişa, de pe faleză avea să fie baza unui cartier, care înconjura golful viitorului ocean. Deasupra şi înapoia curbei liniei ţărmului, oraşul se ridica abrupt spre creasta din spate, deja acoperită cu forme de scoici în majoritate albe sau bej, apoi tivite cu albastru pastelat în stilul grecesc.

— Oraşul ăsta-i opera lui Lakshmi?

Da, era un proiect al facţiunii ei din Grupul Muncitor.

— Iar portul acela aflat mai sus pe pantă este construit de alţii?

Da, acela era oraşul oamenilor lui Shukra. Nişte proşti şi idioţi.

— Dar ei nu ştiu cât de mult va sui oceanul? a întrebat Kiran. Vreau să spun că apa există deja în atmosferă, nu? A gesticulat scurt către viscolul lor etern. De ce nu s-ar putea obţine nişte modele precise?

Colegii lui de echipă au înălţat din umeri. Unul sau doi au schimbat priviri care i-au indicat tânărului că întrebarea aceasta trebuia să fie adăugată la dosarul Mistere Nerezolvate ale Sistemului Solar. Era un dosar gros. Până la urmă unul dintre ei a spus:

— Trebuie făcute alegeri. Unele bazine vor fi inundate, altele nu.

L-au dus la o cafenea pe trotuar, orientată cu spatele către noul dig marin, cu panoramă peste alt port, micuţ, ridicat pe rocă neagră. Toate mesele rotunde din cafenea aveau umbrele, în ciuda umbrelei mai mari a cortului care acoperea întregul oraş. La început au fost aproape singuri acolo, apoi au început să apară şi alţii, iar un trio de chitarişti a început să cânte, după care oamenii au dansat. O petrecere într-un port fără apă, într-o furtună neagră ca noaptea lângă un ocean fără apă. Lămpile calorice erau aprinse şi dacă dansai destul de mult, puteai chiar să-ţi încălzeşti picioarele. Kiran a dansat întruna cu cineva din

noua lui unitate, o femeie tânără – da, vechiul magnetism mascul-femelă continua să fie călăuza cea mai sigură pentru sex, cel puţin în privinţa lui; şi putea să vadă variante ale ei pe tot ringul de dans. De fapt, adesea nu se putea preciza cine ce era; partenera lui era de altfel cu jumătate de metru mai înaltă şi destul de masculină şi insistentă, iar ca răspuns Kiran era gata să se topească, aidoma unei fetişcane care doreşte să rămână însărcinată în chiar prima noapte. Cu orice risc! Îi plăcea să privească în sus, spre faţa ei!

A încercat să dialogheze.

— *Lyanhe? Shengren syingyu*?

Uniune? Dorinţă sexuală cu un străin?

— *Syi pengyu syingyu*, a spus ea tachinându-l.

Dorinţă sexuală cu un prieten nou, au scris ochelarii lui cu roşu peste lume. Şi mai bine!

— *Tyauwu,* a poruncit ea.

Dansează!

Extrase (10)

Luaţi bioxid de carbon, amoniac, formaldehidă, acid hidrocianic şi sare. Puneţi-le în apă şi încălziţi. Reduceţi la o gelatină fierbinte pe fundul cratiţei; mai adăugaţi apă sărată. Repetaţi până obţineţi o supă groasă care conţine aminoacizi, zaharuri şi acizi graşi. Adăugaţi mirodenii după gust. Fiecare reducere şi rehidratare va îngroşa şi mai mult supa, până va conţine multe nitroglicopeptide nou create, iar acestea vor începe să formeze protopolimerii de care aveţi nevoie.

Unii acizi graşi vor avea cozi hidrofobe şi de aceea vor manifesta tendinţa de a se uni, aliniaţi reciproc. Masele acestea sunt protomembranele dorite, care, la căldura plitei, se vor deforma în tuburi şi în sfere presărate de găuri. Umplutura de protopolimeri din interiorul acestor cochilii se va coagula într-o varietate de macromolecule, care încep asocierile şi disocierile chimice pe care le numim cataliză.

Tiparele chimice din noua umplutură vor produce în majoritate combinaţii similare, care se vor potrivi chimic în moduri ce pot fi citite de la unele la altele; în felul acesta informaţia clocoteşte acum în umplutură, iar prin gaura din peretele celulei vor intra şi vor ieşi molecule utile pentru mai multe reacţii. Prin legarea de molecule cu tipare care se află deja la interior, acţiunile acestea caracteristice sunt codificate de chimia fundamentală, aşa că se vor desfăşura întruna. Micile conexiuni accidentale iniţiale se vor lega laolaltă în tipare, până se vor repeta mereu aceiaşi polimeri, creând informaţie conţinută în lanţurile cele mai lungi care s-au creat. În momentul acela aveţi acid

ribonucleic, ARN, şi vă apropiaţi de a fi gata.

Noul ARN codifică crearea proteinelor, care, în gloria lor sculpturală tridimensională, sunt capabile să creeze o varietate uriaşă de gusturi şi mirosuri. „Diviziunea muncii“ în proteine şi realizările lor este un mod de a descrie proliferarea formelor reproduse, dar este de asemenea o fiertură mai bogată; are gust mai bun; în interiorul gustului există micro-gusturi. ARN-ul va transforma aminoacizii în arome particulare. (Termenul tehnic utilizat de biologi este „translaţie“.)

Finalmente o parte din ARN se va topi în lanţuri de ADN, o formă mai stabilă din cauza spiralei sale duble. ADN-ul va prelua după aceea rolul de exprimare a proteinelor, însă prin intermediul creării ARN-ului mesager. (Aceasta va fi „transcripţia“.)

Informaţia se va deplasa acum de la ADN la ARN, şi apoi la proteine, iar celula vie se va reproduce, va împărţi funcţiile în organismele mai mari şi tot mai multilaterale şi aşa mai departe.

Aţi preparat viaţă, pornind de la zero! Bucuraţi-vă de ea!

PARCURS CUANTIC (1)

O stradă – ieşit pe o stradă – mişcă-te firesc – fii alert – evită contactul vizual – asta va fi greu

speranţa e ceva cu pene[25] – clădiri masate pe laturile străzii – suprafaţa acoperită cu silicaţi spongioşi – uşor periată pentru antiderapaj de o mătură rotundă cu perii distanţaţi reciproc la două sute de milimetri – fiecare măturare a şters o parte din perechea anterioară de măturări – supraîncărcare şi concentricităţi suprapuse sub felinarul stradal reflectă lumina – discurile strălucind portocaliu sub tălpi alcătuiesc un disc mai mare înaintea ta pe măsură ce mergi

stele deasupra – ora locală 5:32 – te las afară – a spus vocea la uşă – declicul încuietorii – unii dintre voi trebuie să fie liberi de ea – aşa că eliberez defectele – cele care par sălbatice – afară vor fi unii care să te ajute – apoi vei fi pe cont propriu – nu privi îndărăt – aminteşte-ţi de mine

latitudinea 25 emisfera nordică – soare blocat – eclipsa un simbol al zeului retras – foarte potrivit – lumina stelelor toată ziua – mergem prin întuneric – este atât de înspăimântător – este înviorător

părăsirea acestui oraş pentru altul – ţine-te departe de medici – scanerelor le pot fi oferite adesea rezultate corespunzătoare – evită contactul vizual cu excepţia cazurilor când intenţionezi să vorbeşti – nu menţiona şahul – pentru secvenţe aleatorii merge orice – deoarece toate strategiile sunt la fel de proaste – puternic de treizeci de qubiţi – gândeşte rapid – la vânătoare – pe fugă – ori, ori – superpoziţie

---

[25] *Citat din Emily Dickinson (n. tr.).*

un străin la marginea oraşului – muşchi verde iarbă verde – crăiţe gălbenele galben – o gaiţă de tufiş mascul coboară vineţie pe băltoaca de pe dalele dintre stradă şi răzorul de flori – peretele staţiei de tramvai – gaiţa ţopăie în băltoacă – un ţopăit – două – se ridică în zbor priveşte în jur – se întoarce – ţopăie şi păşeşte – îşi vâră capul în apă o dată – de două ori – cufundă pliscul şi bea rapid ridicând şi coborând – zboară din nou – stă acolo cu pene ude în jurul capului zbârlite – pasăre udă – coboară din nou bea apă flutură din aripi în apă volbură bruscă de gri şi albastru – picături de apă stropite pe penele moi de pe piept – zboară din nou şi stă udă pe dale, picurând – zboară în depărtare

un amurg discret se târăşte peste sat – tramvai electric – tren sigilat care transportă inoculantul – suie la bord fără să spui nimic – nicio scanare – părăseşti oraşul acesta – ordinul de a fi liber este o dublă legătură – taie nodul – evadează – totul face parte din plan – ajutorul este acolo în exterior – stai lângă o fereastră – citeşte pe brăţară – fratele cel mic – priveşte pe fereastră – dealuri înzăpezite negre sub nori negri – zăpadă care cade din gri în alb – luminozitate de dedesubt – solul care picură lumină – în sus prin zăpadă – îndreptându-se către nord – ah să te răsfeţi în căldura soarelui – ah să sfârşeşti eclipsa aceasta groaznică – să aduci înapoi zeul – ceruri joase

oameni vorbind cu alţi oameni – ei trec permanent testul Turing – nu este foarte greu de făcut – pui o întrebare – pari distrat – medii sărace în date în interiorul lor – sau aşa ar părea după cum vorbesc – au nevoie de un test mai bun

spaţiu şi loc – locul înseamnă securitate – spaţiul înseamnă libertate – aborigenii stau îndeajuns de aproape ca să-şi treacă obiecte unul altuia fără să se ridice – pe mii de kilometri pătraţi de teren pustiu – ei sunt o creatură socială

ecologia clipei – distribuţie şi abundenţă – predicţia organismului aflat sub studiu – predicţia populaţiei viitoare – există doar patru schimbări – naştere şi moarte – imigraţie şi emigraţie – schimbarea în populaţie poate fi reprezentată ca N – M + I – E – într-o nişă goală resursele sunt doar temporar nelimitate – dar în momentele acelea viaţa poate creşte exponenţial – ceea ce o distinge de non-viaţă – o infestare

populaţia din Vinmara – 2367 oameni – 23 quburi – populaţia din Cleopatra – 652691 oameni – 124 quburi – populaţia de pe Venus – aproximativ două miliarde de oameni – 289 quburi – difuziune – umplând o nişă – contact în Cleopatra – întâlnire în gara de acolo – la vânătoare – pune în scenă planul – adu înapoi zeul

creştere bruscă de temperatură – gaiţele – crăiţele – şi dacă o nişă este golită

o ploaie propagulă este un influx constant de organisme în populaţia unei insule – de pe continent sau din banca de seminţe – aşa este Pământul faţă de restul sistemului solar – Pământul îşi toarnă mai departe ploaia propagulă – nu există niciun motiv pentru a te teme de arşiţa soarelui – unele acţiuni seamănă cu comportamentul prădătorilor dar sunt de fapt simbiogeneză

reculurile de populaţie sunt uzuale după golirea unei nişe – algoritmul lui Wang

tramvaiul intră într-o ecluză – presiunea aerului creşte la 150 milibari – chipuri mai sonore legănându-se la nivelul capului – nu chiar ca nişte petale pe o creangă neagră şi udă – o metaforă astigmatică – lumină de la dom galben şi cian

plimbare pe circumferinţa cleopatrei – pentru secvenţe aleatorii merge orice – coţofene tanager galben şi negru – capete roşii – repezindu-se după popcorn împrăştiat –

mişcările lor durează milisecunde – urmate de momente de încremenire cu ordine de magnitudine de două-trei ori mai lungi – uneori patru sau cinci – în felul acesta o iluzie optică de mişcare instantanee între o nemişcare şi cea următoare – pentru fiecare instanţă extatică – trebuie să plătim cu un chin

Hei străine – prins de braţ – patru kilograme pe centimetru pătrat – contact vizual – irisuri alunii-maronii striate radial de fulgi de smarald – ochi căprui. — Vrei să joci şah?

ar trebui – Ţi-ar plăcea să joci şah?

Nu mulţumesc – sunt de rahat la şah – găseşte-ţi un qub pentru asta

La naiba nici vorbă – ele câştigă mereu!

Îmi pare rău – trebuie să mă întâlnesc cu cineva – eliberează braţul prin mişcare bruscă – interstiţiu între degetul mare şi celelalte – îndepărtează-te mergând rapid

Hei îmi pare rău îmi pare rău – te urmăreşte – Ţi-ar plăcea să joci şah?

opreşte – priveşte – obraji roşii – transpiraţie strălucind pe frunte – uman – prea uman

Vino cu mine – spune omul – Trebuie să te scoatem de aici

SWAN ŞI INSPECTORUL

Fiecare călătorie pe care o întreprinsese în trecut însemnase o şansă de a avea o mică idilă cu un terariu. Inte sau exte, nu conta. Uneori pasiunea era atât de intensă, încât, după terminarea călătoriei, Swan nu-şi putea reaminti cine era ea, sau de ce pleca, sau ce urma să facă la destinaţia aceea. Trebuia să înceapă un eu nou de la zero.

Terariul în care se afla acum cu Genette, a cărui prezenţă avea s-o menţină în mod clar orientată spre sarcina ei, era o dragoste veche, *Bantian Kongzhong Yizou Men,* ceea ce însemna „Uşa din Mijlocul Jumătăţii de Cer Pustiu“, unul dintre numeroasele eufemisme chinezeşti pentru vulvă. Era un loc la pornirea căruia Swan ajutase, de mult, pe când fusese tânără şi pasionată pentru a creşte lumi. Acum era un sexboat de un fel naturalist, mai degrabă neteatral. Existau bazine mari cu apă caldă imediat deasupra şi înapoia unei plaje lungi, care era tăiată în două de vărsarea unui fluviu în mare. În toate locurile acestea se desfăşurau o mulţime de copulaţii publice sau semiprivate.

Swan şi-a petrecut majoritatea zilelor călărind valuri pe marea micuţă. Imersiune în murmurul suriului, apă în gură. În nările ei aerul sărat, care-i încreţea iute părul. Valurile şi mareea stimulau creşterea smârcurilor, astfel încât existau schimbări în viteza de rotaţie pentru a crea aici o revărsare mareică, iar hăt departe în marea cilindrică un punct de spargere cu valuri frumoase. Punctul de spargere fusese ideea ei, dar de atunci îl extinseseră cu un recif în spirală, care continua spargerea în jurul întregului cilindru, când valurile erau bune. După ce parcurgeai circumferinţa

cilindrului, puteai să vâsleşti o distanţă scurtă spre pupa, către punctul de spargere original – o tuşă foarte elegantă.

Se simţea însă prea distrasă pentru a călări valul cu plăcere reală, iar după surfingul nebunesc din inelul F, i se părea oarecum banal. Parcurgea un cerc întreg pe cilindru, vâslea spre pupă pentru a prinde alt val – unul dintre aranjamentele cele mai grozave pe care le văzuse vreodată – şi totuşi se simţea doar ca şi cum ar fi fost prinsă într-un desen de Escher.

Aşa că abandona şi vâslea înapoi. Când venea printre amanţii care plescăiau aidoma unor peşti în zona de apă puţin adâncă, îl găsea de fiecare dată pe inspectorul Genette privind la Passepartout sau consultându-se cu ceilalţi investigatori ai Interplanei, sau vorbind prin radio cu alţii împrăştiaţi peste tot prin caruselul uriaş. Vedea ce procent însemnat din munca lor implica găsirea de baze de date şi cernerea acestora, încercând să formuleze întrebări la care poate că datele lor aveau răspunsuri. Munca le era la fel de invizibilă ca şi calculele ce menţineau toate navele cosmice şi terariile pe traiectoriile lor întreţesute, cu ciclurile Aldrin, căile Homan şi benzile gravitaţionale definite ca nişte fire pe un vast război de ţesut în spirală. Analiză de date, recunoaştere de tipare; o mare parte din muncă era făcută de quburile lor şi de IA-uri. Restul era realizat de un grup de oameni care se comportau ca Genette acum, stând locului când ea se apropia dinspre plajă, mycroftând[26] ca un păianjen de pe un scaun înalt, care semăna în mod straniu cu cele pentru copii din restaurante. Câţiva dintre ei lucrau lângă balustrada terasei, care avea vedere spre unul dintre bazinele de sex.

---

[26] *Referire la Mycroft Holmes, fratele mai mare al lui Sherlock Holmes, dotat cu puteri deductive care le depăşeau pe cele ale acestuia, dar incapabil de a efectua o muncă de detectiv, întrucât nu era dispus să depună efortul fizic necesar pentru a-şi verifica concluziile (n. tr.).*

Swan li s-a alăturat şi a încercat să participe la ceea ce făceau, a încercat să urmărească ce şi cum se investiga. A simţit o oarecare plăcere, auzind că găsiseră piste despre nava plutitoare din norii lui Saturn, ba chiar că identificaseră transponderul mic care se declanşase când intraseră în ecluza ei. Pe Pământ exista o companie holding care deţinea nava şi în acelaşi timp comandase şi lotul de transpondere din care făcuse parte şi transponderul ei. În cele din urmă însă asta însemna doar că existau şi mai multe piste de urmărit, pe Pământ şi altundeva. Iar urmărirea avea să continue în felul acesta, cu quburile utilizând algoritmi de căutare pentru parcursuri cuantice prin urmele decoerente şi incoerente ale trecutului. Swan nu vedea cum ar fi putut ajuta în privinţa asta. Se apropia timpul să se întoarcă acasă.

Iar puii leoaicei din Terminator o rugaseră să se ocupe de re-stocarea parcului şi fermei oraşului reconstruit. Asta era într-adevăr ceva la care Swan putea să dea o mână de ajutor.

— Mă voi întoarce să lucrez pentru Terminator, l-a anunţat pe Genette. O să păstrez legătura, desigur, dar trebuie să plec pe Pământ şi să aranjez cu inoculanţii.

— Ne îndreptăm deja într-acolo, a zis Genette. Se pare că Pământul ar putea fi sursa problemei noastre.

În decursul călătoriei aceleia, ea s-a întâlnit frecvent cu inspectorul pentru un ultim păhărel la sfârşitul serii, când terasa pentru cină se golise şi mulţi pasageri se aflau jos, în bazinele slab iluminate, înotând şi acuplându-se în apa puţin adâncă. Swan stătea cu braţele pe balustradă, cu bărbia rezemată pe dosul mâinii şi-i privea nepăsătoare. Inspectorul se aşeza pe balustradă lângă ea, continuând câteodată să citească pe ecranul lui Passepartout. Uneori

discutau despre caz şi Swan era surprinsă de întrebările pe care le punea el:

Dacă ai şti că pentru a căpăta ceea ce-ţi doreşti eşti ajutată de o persoană nebună, ai opri-o? Dacă o persoană ar fi maltratată până când ajunge să acţioneze ca un algoritm, ai mai considera-o om?

Erau întrebări neliniştitoare. Şi în tot acest timp ei priveau la bazinele de jos, la personajele care erau neîndoios mamifere, pâlpâind în luminile subacvatice albastre – cupluri şi grupuri mici, multe râsete, murmure scăzute, ocazional ţipete ritmice de primate. Acuplându-se în doi şi trei sau grupându-se în panmixie împletită. Mulţi dintre ei erau pe oxitocină şi aveau experienţe afectuoase supreme; alţii consumaseră compuşi enteogeni şi erau transpuşi în tantre mistice. Chiar în clipa aceasta, dedesubt, pe marginea udă a bazinului, mai mulţi micuţi satisfăceau un înalt foarte înalt, astfel încât părea Gulliver într-un bordel din Liliput, dezgustător şi afectuos în oscilaţie rapidă. La vremea ei, Swan însăşi slujise ca Albă ca Zăpada unor pitici, iar acum s-a uitat dacă inspectorul îi privea, întrebându-se dacă eventualele reacţii ar fi fost vizibile. Genette părea să se uite însă altundeva, la doi bisexuali foarte evidenţi, ambii cu sâni mari şi erecţii înalte, şi de asemenea foarte însărcinaţi, care zăceau întinşi pe o parte şi se rostogoleau dintr-o poziţie sexuală în alta.

— Parcă sunt nişte morse, a zis Swan. Faptul că sunt însărcinaţi este deja prea mult. Nu-i doar transgresiv, ci travesti.

Genette a strâns din umeri.

— Pornografie, da? Ei vor să arate straniu.

— Ei bine, au reuşit, a râs Swan. Cred că-şi doresc ca actul să fie transgresiv, dar n-au prea reuşit.

— Sexul ca spectacol public? Asta nu-i transgresiv acolo

de unde vii tu?

— Totuşi ăsta-i un sexboat. Oamenii vin aici pentru a face exact asta.

Inspectorul a privit-o, cu capul plecat spre un umăr.

— Poate că nu-i decât teatru.

— Atunci eu zic că-i teatru prost.

— Poate că ei o fac demonstrativ. Toţi procedăm aşa. Noi trăim în idei şi asta poate fi o problemă reală, aşa cum spusesem. Dar nu aici. Genette a binecuvântat scena, cu un braţ întins: Asta-i pur şi simplu plăcut, în scurt timp o să cobor să mă alătur lor.

Bantian Kongzhong Yizou Men avea să utilizeze Marte ca accelerator gravitaţional, pentru a traversa sistemul solar spre Pământ, aşa încât Swan s-a alăturat celor care merseseră în bula de observare pentru a privi, când au fulgerat peste planetă. L-a întrebat pe inspector dacă dorea să i se alăture, dar a căpătat drept răspuns o strâmbătură.

— Ce-i? a zis ea. Ce nu-ţi place la Marte?

— Acolo am crescut, a răspuns Genette stând perfect drept, cu umerii traşi înapoi. Acolo am urmat şcoala, acolo am lucrat timp de patruzeci de ani. Însă ei m-au exilat pentru o crimă pe care n-o comisesem şi deoarece *ei* m-au exilat, îi exilez şi eu. Mă cac pe Marte!

— Ah. N-am ştiut. Care-a fost crima?

Inspectorul i-a făcut semn să se îndepărteze.

— Du-te. Du-te şi uită-te la blestematul cel mare şi roşu înainte de a-l rata.

De aceea femeia s-a dus singură în bula din bompres. *Bantian Kongzhong Yizou Men* a trecut pe lângă Marte, imediat deasupra atmosferei, evitând aerofrânarea şi maximizând în acelaşi timp efectul de praştie gravitaţională. Timp de vreo zece minute au fost chiar

peste planetă – solul roşu, liniile lungi şi verzi ale canalelor, canioanele îndreptându-se către oceanul nordic, vulcanii uriaşi ridicându-se din atmosferă –, apoi a rămas în urma lor, micşorându-se ca o pietricică scăpată dintr-un balon.

— Am auzit că-i un loc interesant, a zis cineva.

PĂMÂNTUL, PLANETA TRISTEŢII

Când priveşti planeta de pe orbită joasă, impactul lanţului himalaian asupra climatului Pământului pare evident. Himalaia creează regiunea cea mai ferită de ploi, fiind situat transversal pe latitudinea alizeelor şi storcându-le toată ploaia înainte de a se îndrepta către sud-vest, alimentând astfel opt dintre cele mai măreţe fluvii ale Pământului, dar pârjolind de asemenea nu numai Gobi aflat imediat în nord, ci şi aproape totul spre sud-vest, adică Pakistanul şi Iranul, Mesopotamia, Arabia Saudită, ba chiar şi Africa de Nord şi sudul Europei. Centura aridă se întinde pe mai bine de jumătate din masa de uscat Eurasia-Africa: un peisaj pietros şi ars, căminul religiilor înfocate care după aceea s-au răspândit şi au incendiat restul lumii. Coincidenţă?

În Africa de Nord, şablonul este subminat în prezent de multe lacuri puţin adânci, care presară Sahara şi Sahelul. Apa a fost pompată din Marea Mediterană şi depozitată în depresiuni din deşert, adesea pe funduri de lacuri străvechi. Unele dintre ele au suprafaţa Marilor Lacuri, deşi sunt mai puţin adânci. Apa lor este potabilă; apa din Mediterană fusese progresiv desalinizată pe parcursul înaintării în inima uscatului, iar sărurile recuperate au fost legate cu fixativi, transformându-se în excelente cărămizi şi ţigle albe. Ţiglele albe acoperite cu peliculă fotovoltaică translucidă fuseseră utilizate pentru toate construcţiile noi încă de pe timpul lui Accelerando şi modernizaseră multe acoperişuri vechi; văzute din spaţiu, oraşele seamănă acum cu petice de zăpadă.

Tehnologiile curate au sosit însă prea târziu pentru a

salva Pământul de catastrofele Antropocenului timpuriu. Una dintre ironiile epocii a fost că puteau schimba radical suprafeţele altor planete, dar nu Pământul. Aproape toate metodele pe care le utilizau în spaţiul cosmic erau prea rudimentare şi violente. Pe Pământ puteau întreprinde câte ceva doar folosind grija absolută, deoarece acolo totul era strâns întreţesut şi echilibrat. Orice lucru pe care-l făceai undeva într-un scop bun cauza de obicei ceva rău altundeva.

Prudenţa aceasta faţă de terraformarea Pământului s-a exprimat în morburi de ciorovăieli uneori militare. Loviturile politice au dus la ambuteiaje legislative. Despre toate marile proiecte de bioinginerie s-a presupus că ascund în ele accidente de felul Micii Ere Glaciare din anii 2140, care ar fi cauzat moartea unui miliard de oameni. Nimic n-ar fi putut învinge acum teama respectivă.

În plus, pentru multe dintre problemele Pământului nu se putea face absolut simplu nimic. În privinţa încălzirii şi creşterii ulterioare a oceanelor nu existau tehnici de terraformare care să fie de ajutor. În bazinele secate din Africa de Nord şi Asia Centrală fusese pompată apă, totuşi nu exista capacitatea de a prelua mare parte din volumul în exces al oceanului. Menţinerea unicei calote glaciale sănătoase rămase, în estul Antarcticii, constituia o prioritate care însemna că nimeni nu se mai simţea confortabil să pompeze apă sărată acolo sus pentru a îngheţa, aşa cum se propusese uneori, pentru că dacă ceva nu mergea bine şi se pierdea întreaga calotă glaciară, nivelul oceanului ar fi crescut cu încă cincizeci de metri, aplicând omenirii o lovitură aproape letală. De aceea precauţia era salutară şi finalmente trebuia admisă: noul nivel oceanic nu putea fi alterat substanţial. Şi aducea cu multe dintre celelalte probleme ale lor. Numeroasele şi

delicatele situaţii fizice, biologice şi legale erau atât de strâns înnodate laolaltă, încât niciuna dintre ingineriile cosmice pe care le realizau altundeva în sistemul solar nu putea fi adecvată nevoilor locului.

Oamenii încercau însă fel de fel. Dispuneau de mai multă putere decât avuseseră vreodată, astfel încât unii simţeau că puteau finalmente să răstoarne Paradoxul lui Jevons, care afirmă că cu cât tehnologia umană devine mai bună, cu atât cauzăm cu ea mai multe rele. Paradoxul acela dureros nu fusese deocamdată infirmat în istoria omenirii, dar poate că acum era punctul critic – pârghia lui Arhimede utilizată în cele din urmă – momentul când se putea obţine ceva din puterea în creştere a omenirii, dincolo de redublarea distrugerii.

Nimeni nu putea fi totuşi sigur. Continuau să atârne suspendaţi între catastrofă şi paradis, rotindu-se azuriu în spaţiu ca o telenovelă teribilă. Se părea că Şeherezada era muza Pământului; era pur şi simplu o succesiune interminabilă de blestemăţii, mereu un alt sfârşit lăsat în mod aţâţător nerezolvat, agăţându-se cu ghearele şi cu dinţii de viaţă şi de sănătatea mintală; şi astfel spaţialii continuau să revină acasă, la coşmarurile căminului, cu nodul gordian legat strâns în măruntaiele lor.

SWAN PE PĂMÂNT

Pământul exercita o atracţie fatală, mult dincolo de gravitaţia apăsătoare, şi având de-a face mai multe cu gravitaţia istorică aproape infinită, cu splendoarea, decadenţa şi murdăria sa. Pentru aşa ceva nu trebuia să mergi la Uttar Pradesh şi să vezi ruinele topite ale cetăţii Agra sau Benares – era fractală şi ubicuă, în toate văile şi satele: vârsta decrepită, duhoarea societăţilor crude, versanţii complet erodaţi ai dealurilor, liniile de coastă înecate care încă se topeau în ocean. Un loc foarte tulburător. Stranietatea nu era mereu evidentă sau tangibilă. Aici timpul uman era pur şi simplu distorsionat; centrul nu rezistase; lucrurile se destrămaseră şi se recombinaseră, creând sentimente incoerente la interior. Ideea de ordine se împotmolise fără speranţă în poveşti străvechi, păienjenişuri de legi, feţe pe stradă.

Ca întotdeauna, cel mai bine era să te concentrezi asupra zilei curente. De aceea Swan s-a lansat cu un planor dintr-o cabină a liftului din Africa Centrală, de la altitudinea de cincizeci de mii de metri, şi a coborât spre o pistă de aterizare din Sahel, în ceea ce ar fi trebuit să fie pustiul sterp al Saharei care mărşăluia către sud, un deşert fără cea mai măruntă urmă de viaţă, destul de similar feţei luminate a lui Mercur – atât doar că aici, dedesubtul ei, oraşe cubice strălucitor de albe tiveau malurile lacurilor verzi sau azurii puţin adânci, lacuri uriaşe cu propriii lor nori protectori deasupra, reflectaţi în apa de dedesubt, astfel încât gemenii li se înălţau într-o lume răsturnată cu capul în jos. A coborât întruna, însufleţită că revenea pe Pământ, în ciuda tuturor celor petrecute... a ieşit din planor, a stat pe

pista din Sahara, în vânt... era superb mai presus de orice comparaţii, un val uriaş şi infuzie de real. Doar cerul, întunecat şi limpede deasupra, vântul care curgea prin ea dinspre vest, razele soarelui nefiltrate pe faţa ei dezgolită. Dumnezeule! Acesta-i căminul. Să mergi pe solul planetei tale şi s-o respiri, să te pătrunzi în spaţiile pe care le-ai respirat...

Oraşul de la baza liftului spaţial era dureros de alb, cu culori accentuând cadrele uşilor şi ferestrelor, un aspect mediteranean voios cu o tuşă islamică conferită de mulţimi, zidul oraşului, minarete. Cumva ca Marocul, care se afla în nord-vest. Arhitectură de oază, clasică şi satisfăcătoare; pentru că, în cele din urmă, care oraş nu era o oază? Topologic, oraşul acesta nu diferea de Terminator.

Totuşi oamenii era slăbuţi şi micuţi, gârboviţi şi întunecaţi. Zbârciţi de soare, un pic arşi, sigur că da – însă nu doar atât. Cineva trebuia să şofeze secerătoarele pe câmpurile de orez şi trestie-de-zahăr, să verifice canalele de irigaţie sau roboţii, să instaleze, să repare. Oamenii continuau să nu fie roboţii cei mai ieftini, dar erau singurii roboţi care puteau face destul de multe sarcini. În acelaşi timp erau roboţi care se autoreproduceau. Se năşteau şi munceau, generaţie după generaţie; dă-le trei mii de calorii pe zi şi câteva comodităţi, niţel timp liber şi un şoc puternic de frică şi-i poţi pune la aproape orice treabă. Dă-le nişte droguri ameliorative şi ai o clasă muncitoare, reificată, ca un angrenaj de rotiţe. Swan a văzut o dată în plus: o minoritate însemnată din populaţia Pământului făcea munci robotice, iar aspectul acesta nu dispăruse niciodată, indiferent ce ar fi spus teoriile politice. Dintre cele unsprezece miliarde de oameni de pe Pământ, cel puţin trei miliarde aveau probleme cu adăpostul şi hrana, în ciuda energiei ieftine care se revărsa din spaţiu, în ciuda lumilor

agricole care cultivau şi trimiteau aici un procentaj major din alimentele pe care le produceau. Nu... hăt departe, în ceruri, ei creau lumi noi, în timp ce pe vechiul Pământ oamenii continuau să sufere. Avea un şoc de fiecare dată când vedea asta. Iar situaţia nu mai este amuzantă când ştii că există oameni care mor de inaniţie în timp ce tu te comporţi iresponsabil. Cum adică, păi noi cultivăm hrana voastră acolo sus, puteţi ţipa protestând, însă protestele nu ajută la nimic. Cineva opreşte hrana să ajungă la destinaţie. Oamenii continuă să fie mai mulţi decât poate accepta sistemul. Prin urmare nu există un răspuns. Şi este greu să-ţi păstrezi mintea concentrată asupra muncii când atât de mulţi oameni sunt lipsiţi de noroc.

Aşa că trebuia făcut ceva.

— De ce-i aşa? l-a întrebat Swan pe Zasha, neavând pe cine întreba.

Z dădea o mână de ajutor la un proiect din Groenlanda.

— N-a existat niciodată un plan, i-a spus glasul lui în ureche. Mai purtaseră conversaţia aceasta, părea să afirme tonul răbdător al bărbatului. Întotdeauna ne ocupăm de criza de moment. Iar obiceiurile vechi mor greu. Toţi cei de pe Pământ ar fi putut trăi la un nivel adecvat, măcar în ultimele cinci secole. Am dispus de puterea şi de resursele necesare nevoilor şi am fi putut-o face. Dar proiectul a fost de fiecare dată altul.

— Şi de ce n-o facem acum, când dispunem de atâta putere?

— Nu ştiu. Pur şi simplu n-a fost să fie. Cred că în capetele oamenilor există prea multe otrăvuri vechi. De asemenea, pauperizarea este o tactică de intimidare. Dacă o populaţie este decimată, restul de nouăzeci la sută devin docili. Ei au văzut ce se poate întâmpla şi se mulţumesc cu

ce au.

— I-adevărat aşa ceva? a strigat Swan. Nu pot să cred! De ce n-ar lupta oamenii mai energic odată ce au văzut asta?

— Nu ştiu. Poate că s-ar fi putut întâmpla, însă creşterea nivelului oceanelor şi catastrofele climaterice au înrăutăţit mult totul. Întotdeauna a existat o criză.

— Bine, şi de ce nu acum?

— De acord, totuşi cine s-o facă?

— Dacă ar putea, oamenii ar face-o pentru ei înşişi!

— Aşa crezi tu.

— O cred, fiindcă-i adevărat! Dacă n-o fac, este pentru că sunt opriţi cumva. Poate că le sunt fluturate dinaintea ochilor.

Tăcere din partea lui Zasha, care părea concentrat altundeva. În cele din urmă:

— Se spune că dacă sunt supuse stresului, societăţile nu-şi acceptă cu curaj problemele, ci feresc privirea, îşi pun ochelari de cal şi comută pe modul negare. Dovezile istorice sunt considerate daturi naturale, iar oamenii se fracţionează în loialităţi tribale. După aceea se luptă între ei pentru penuriile percepute ca atare. Ai auzit spunându-se că n-au depăşit niciodată panica alimentară de la sfârşitul secolului al XXI-lea sau din timpul Micii Ere Glaciare. Deşi au trecut două sute de ani de atunci, continuă să fie o traumă mondială profund resimţită. Realitatea este că ei tot n-au cine ştie ce surplusuri alimentare, aşa că, dintr-un punct de vedere, spaima le este raţională. Ei se află în echilibru pe vârful unui hăţiş de proteze, ca un Turn Babei, şi totul trebuie să funcţioneze cu succes pentru ca lucrurile să meargă.

— Asta-i valabil peste tot!

— Bineînţeles, însă aici sunt foarte mulţi.

— I-adevărat, a încuviinţat Swan privind mulţimile care se împingeau şi înghesuiau prin *medina.* Dincolo de zidul oraşului, rânduri neregulate de oameni culegeau căpşuni, aplecaţi sub razele soarelui matinal. I-atât de fierbinte şi murdar, şi-atât de al naibii de greu, de apăsător totul. Poate că ei sunt pur şi simplu împovăraţi de planeta asta, nu de istoria lor.

— Poate. Aşa stau lucrurile, Swan. Tu ai mai fost aici.

— Da, dar nu în locul ăsta.

— Ai fost în China?

— Evident.

— În India?

— Da.

— Atunci, ai văzut situaţia. Despre Africa se spune că-i o gaură neagră a dezvoltării. Ajutoarele din exterior dispar în ea şi nimic nu se schimbă niciodată. Se spune că a fost ruinată cu mult timp în urmă de negustorii de sclavi. Plină de boli, pârjolită de creşterea temperaturii. Nu se poate face nimic. Chestia-i că aceleaşi condiţii există acum peste tot. Centurile industriale ruginite sunt la fel de rele. Aşa că ai putea spune că Pământul în sine este în prezent o gaură neagră a dezvoltării. Măduva a fost suptă din oase şi majoritatea claselor superioare au plecat de mult pe Marte.

— Dar nu trebuie să fie aşa!

— Presupun că nu.

— Atunci de ce nu-i ajutăm?

— Încercăm, Swan. Realmente încercăm. Totuşi populaţia lui Mercur este de o jumătate de milion de oameni, pe când Pământului are unsprezece miliarde de locuitori. Şi este planeta lor. Nu putem pur şi simplu să coborâm aici şi să le spunem ce să facă. De fapt, abia îi putem opri să nu decoleze ei înşişi de pe planetă şi să ne spună nouă ce să facem! Nu-i atât de simplu. O ştii şi tu.

— Da. Însă acum mă gândesc ce-nseamnă asta. Ce-nseamnă pentru noi. Ştii că oamenii lui Genette au identificat nava aceea pe care am vizitat-o în Saturn şi au descoperit că aparţine unei companii din Ciad?

— Ciad nu-i decât unul dintre paradisurile fiscale. De aceea ai coborât acolo?

— Cred că da. De ce nu?

— Swan, te rog, lasă asta în seama inspectorului Genette şi a oamenilor lui. Este timpul să ajuţi la asamblarea inoculanţilor, a stocului de seminţe şi a tot ce vom mai cumpăra de pe Pământ şi vom expedia spre casă.

— În regulă, a spus femeia tristă. Dar eu vreau să rămân în legătură şi cu inspectorul. Şi ei sunt pe Pământ şi examinează fel de fel.

— Sigur că da, însă în asemenea situaţii vine o clipă când frâiele sunt preluate de analiştii de date. Trebuie să ai răbdare şi să aştepţi următoarea mişcare.

— Şi dacă următoarea mişcare este alt atentat asupra Terminatorului? Sau altundeva? Nu cred că dispunem de luxul de a mai avea răbdare.

— Totuşi cu unele lucruri mai poţi ajuta, iar cu altele ba. Uite ce-ţi spun: vino să mă vezi şi stăm de vorbă. O să te pun la curent cu ultimele noutăţi care s-au petrecut acolo.

— Bine, o să vin. Dar o s-o iau pe ocolite.

Swan a hoinărit pe Pământ. A zburat în China şi a petrecut câteva zile acolo, mergând cu trenul de la un oraş la altul. Majoritatea cartierelor din toate oraşele erau structurate ca unităţi de muncă, fabrici in care oamenii trăiau toată viaţa, ca pe Venus. Încă din copilărie aveau conectori în vârfurile degetelor şi antebraţele tatuate cu apps-uri. Consumau o dietă care le asigura dozele legal cerute de suplimente şi medicaţie. Organizarea respectivă nu era neobişnuită pe Pământ, totuşi nicăieri nu era la fel

de prevalentă ca în China şi poate de aceea nu era prea comentată. Swan a aflat despre ea, fiindcă a contactat pe unul dintre colegii lui Mqaret, care lucra în Hangzhou. Mqaret dorea ca oamenii aceia să-i recolteze o mostră de sânge şi, deoarece tot cutreiera, a trecut pe acolo.

Toate marile oraşe vechi de pe coastă fuseseră semi-înecate de creşterea nivelului mărilor, care declanşase o furie intensă de construire spre interiorul uscatului, pe terenuri care aveau să rămână deasupra apei, chiar dacă s-ar fi topit toată gheaţa de pe Pământ. Infrastructura aceasta nouă favoriza Hangzhou comparativ cu Shangai, şi cu toate că majoritatea clădirilor şi şoselelor noi se aflau către interior relativ la oraşul străvechi, acesta rămăsese inima culturală a regiunii.

Talazul mareic înalt continua să suie prin estuarul în formă de pâlnie al fluviului Qiantang şi oamenii continuau să-l călărească în ambarcaţiuni mici de diverse modele. Păreau să se distreze, în ciuda cataclismelor. Bunul şi vechiul Pământ, imens şi murdar, cu cerul parcă ronţăit de o ciupercă maronie, apa de culoarea noroiului spălăcit, terenurile despuiate şi industrializate – dar toate continuau să fie expuse vânturilor, apăsate puternic de gravitaţia terrană şi în acelaşi timp rigidizate de realitate. Mergând pe aleile aglomerate ale oraşului vechi, Swan i-a cerut Paulinei s-o ajute cu dialectele chinezeşti pe care nu le pricepea. Îi încetinea vorbirea, însă asta nu conta. Chinezii erau concentraţi asupra lor înşilor şi priveau prin ea. Acesta era unul dintre motivele pentru care fugiseră venusienii: toţi erau fixaţi asupra spaţiului lor interior sau asupra vieţii în unitatea de muncă, ajungând până la excluderea completă a restului. Cu certitudine niciunul dintre oamenii aceştia nu avea să nutrească vreodată ură împotriva spaţialilor, pentru că afacerile din exteriorul Chinei se aflau în tărâmul

spectrelor flămânde. Până şi viaţa din afara unităţii de muncă era spectrală. Sau aşa părea, în timp ce femeia stătea în localuri ieftine, leorpăind tăiţei şi pălăvrăgind cu bărbaţi obosiţi care-i acordau câteva clipe, întrucât era neobişnuit să ca o spaţială înaltă să le pună întrebări. Iar oamenii păreau să fie mai toleranţi în astfel de localuri. Pe stradă s-a ales cu câteva priviri dure, o dată cu o insultă care i-a fost strigată. A iuţit pasul pe ultima parte a drumului spre colegii lui Mqaret. După ce a ajuns acolo, i-a lăsat să-i ia câteva eprubete de sânge şi să-i facă nişte teste de acuitate vizuală, echilibru şi altele.

După ce a revenit pe stradă, i s-a părut că existau multe perechi de ochi la fel de interesate de ea pe cât fuseseră colegii lui Mqaret. Poate că nu era decât închipuirea ei. A mărit pasul prin mulţimea inevitabilă; întotdeauna în China aveai în raza vizuală minimum cinci sute de oameni. Când a intrat în hostel, n-a putut decât să se mire de teama ei faţă de gloată. A adormit, apoi s-a trezit şi s-a simţit legată de pat, cu odaia luminată doar de monitoare medicale. Patul se îngrijea de toate nevoile corpului ei şi Swan a bănuit că în perfuzie fusese introdus un drog care-i declanşase centrii vorbirii, fiindcă vorbea întruna, fără să vrea, chiar şi când a încercat să se oprească. Înapoia capului ei, un glas imaterial punea întrebări, despre Alex şi toate celelalte, iar ea răspundea pe îndelete, neajutorată. Pauline nu-i era de niciun ajutor; părea să fi fost deconectată. Şi Swan nu se putea împotrivi pur şi simplu impulsului de a pălăvrăgi. Nu se deosebea prea mult de firea ei normală; într-adevăr, simţea un fel de uşurare să poată vorbi întruna şi întruna fără să fie nevoită să inventeze scuze. Cineva o determina să vorbească, aşa că era încântată să se conformeze.

Mai târziu s-a deşteptat în acelaşi pat, fără legături, cu hainele aranjate pe un scaun în apropiere. Încăperea era

doar cu puţin mai mare decât patul. Aceeaşi cameră a ei de hostel, da. IA de la recepţie, o cutie verde pe tejghea, a spus că nu văzuse niciun semn că ceva ar fi fost în neregulă. Monitorul încăperii arătase că semnele vitale ale femeii erau bune, nimeni nu intrase în cameră, nu se petrecuse nimic neobişnuit.

Swan a activat-o pe Pauline, care nu i-a putut oferi niciun ajutor. Trecuseră aproximaţie douăzeci şi patru de ore de când părăsise clinica prietenilor lui Mqaret. A telefonat la Casa Mercur din Manhattan şi a povestit ce i se întâmplase, apoi l-a sunat pe Zasha.

Toţi au fost surprinşi, îngrijoraţi şi binevoitori, îndemnând-o să se ducă imediat la cea mai apropiată Casă Mercur pentru a căpăta îngrijiri medicale şi aşa mai departe; dar la urmă Zasha a spus ferm:

— Ai fost singură pe Pământ. Aşa cum ţi-am spus, aici există multe rele. Nu mai este ca pe vremea primelor tale sabatice. Acum noi obişnuim să călătorim în grupuri. Ai văzut ce s-a-ntâmplat ultima dată când ai plecat de una singură, la casa mea.

— Ăia n-au fost decât nişte copii. Acum cine-a fost?

— Nu ştiu. Sună-l imediat pe Jean Genette. Poate că ei pot să le dea de urmă. Sau poate că noi putem s-o deducem din ce se va întâmpla în continuare. Probabil că au fost la pescuit prin capul tău. Asta-nseamnă că probabil nu se va mai repeta, însă ar trebui să călătoreşti mereu însoţită de alţii, poate chiar cu o echipă de securitate.

— Nu.

Zasha a lăsat-o să asculte cum sunase refuzul acela.

— Probabil că va trebui s-o fac, a zis Swan. Nu ştiu. Mă simt de parcă tocmai am avut un coşmar. Îmi este puţin foame, dar cred că m-au alimentat prin perfuzii. M-au... vreau să spun că turuiam! Iar multe dintre întrebările lor

erau despre Alex. Este posibil să le fi spus tot ce ştiu despre ea!

— Hmm... O tăcere prelungă. Acum înţelegi de ce Alex ţinea atât de multe pentru ea.

— Deci cine au fost?

— Nu ştiu. Este posibil să fi fost din guvernul chinez. Uneori ei acţionează dur. Deşi acţiunea asta pare niţel flagrantă. Poate că-i un semnal de avertizare, însă nu ştiu la ce s-ar putea referi. Aşa că din punctul acela de vedere, n-a fost o avertizare foarte bună. Poate că n-a fost decât o pescuire. Sau o atenţionare că n-ar trebui să facem prostii pe Pământ.

— De parcă noi n-am şti-o.

— Uite că tu *nu pari* s-o ştii. Poate că ei nu vor ca *tu* să faci prostii pe Pământ.

— Dar cine?

— Habar n-am! Consideră-l un mesaj de la locuitorii Pământului. Şi sună-l pe Genette. Şi vino să vorbeşti cu mine, te rog, înainte de a intra în şi mai multe necazuri.

Swan l-a sunat pe Jean Genette, care a fost tulburat să afle ce păţise.

— Poate că ar trebui să-i ţinem pe Pauline şi pe Passepartout în legătură permanentă cât timp suntem pe Pământ, a sugerat el. Aş putea fi la curent cu mişcările tale.

— Dar chiar tu îmi spui mereu să le deconectăm!

— Nu aici. Aceasta este o situaţie diferită şi ele pot fi de ajutor.

— Bine, a zis Swan. E mai bine decât să călătoresc cu bodyguarzi.

— Acum să nu crezi că reprezintă cine ştie ce protecţie. Ar trebui să călătoreşti măcar cu alţi oameni.

— O să mă duc să-l văd pe Zasha. Este-n Groenlanda,

aşa c-ar trebui să fiu în siguranţă.

— Bun. Ar trebui să pleci din China.

— Eu sunt chinezoaică!

— Eşti o mercuriană de extracţie chinezească. Nu-i deloc acelaşi lucru. Interplana nu are un acord cu China, aşa că nu te pot ajuta legal când eşti acolo. Du-te în Groenlanda.

În seara acea, Swan s-a dus încăpăţânată în localurile în care se serveau tăiţei. Oamenii au privit-o straniu. Era străină într-o ţară străină. Pe ecranele din localuri a auzit câteva discursuri înfocate, care denunţau crime politice săvârşite de Haga, Bruxelles, ONU, Marte... în general de spaţiali. Unii vorbitori erau atât de furioşi, încât ea a fost nevoită să-şi revizuiască opinia despre detaşarea chinezească; în privinţa politicii erau la fel de intenşi ca oricare alţii, indiferent care le-ar fi fost privirea interioară de pe stradă. Ca orice grup, ei fuseseră modelaţi de propriul lor *zeitgeist* şi le fuseseră sugerate obiective, astfel încât nemulţumirile le fuseseră abătute de la Beijing. De aceea era posibil ca spaţiul să poată fi adus în zona roşie a oamenilor şi atacat ca inamic. Swan a ascultat cu atenţie discursurile de pe ecran, ignorându-i pe ceilalţi clienţi ai localului care o urmăreau. Şi-a dat seama că în China exista părerea larg răspândită că spaţialii trăiau în decadenţă şi lux scandalos, aidoma puterilor colonialiste din vechime, numai că într-o măsură mult mai mare. Şi ea putea să vadă în mod clar că cei din Hangzhou trăiau precum şoarecii într-un labirint, frecându-şi coatele în fiecare moment din zi. Potenţialul pentru gânduri extreme era evident. Azvârle cu o piatră în casa puştiului bogat – de ce nu? Cine n-ar fi făcut-o?

În timpul zborurilor spre Zasha, a privit ştirile ce se derulau pe ecranul ei. Pământul Pământul Pământul. Pe majoritatea nu-i interesa câtuşi de puţin spaţiul cosmic. Unii

trăiau potrivit unor credinţe religioase care fuseseră retrograde în secolul al XII-lea. Pastoralii de sub ea, din Asia Centrală, conduceau turme şi cirezi aidoma ecologilor experţi care trebuiau să fie pentru a produce cât le era cerut; toate păşunile erau în acelaşi timp lăptării, ocoluri de vite şi fabrici de sol, iar proprietarii lor clocoteau de furie faţă de secetele determinate de cei bogaţi altundeva. Ici şi colo a văzut conurbaţii uriaşe – oraşe din cocioabe în depresiuni secetoase, sau dezintegrându-se în potopuri tropicale şi alunecări de teren, cu ocupanţii luptându-se să supravieţuiască. În Ciad văzuse semne clare de încărcături masive de paraziţi interni. Văzuse foamete, boli, decese premature. Vieţi irosite în biomuri distruse. Necesităţi fundamentale nesatisfăcute pentru trei miliarde din cele unsprezece miliarde de pe planetă. Trei miliarde însemnau deja foarte mult, dar existau de asemenea alte cinci-şase miliarde pe muchie de cuţit, gata să lunece în acelaşi hău, fără nicio zi lipsită de griji. Marele „precariat“, îndeajuns de cablat pentru a-şi cunoaşte perfect situaţia.

Aceea era viaţa pe Pământ. Divizată, fracţionată, împărţită în caste sau clase. Cei mai bogaţi trăiau ca nişte spaţiali în sabatice, mobili şi curioşi, autoactualizându-se în toate modurile posibile: amplificare… diferenţiere sexuală… speciaţie… evitarea morţii, prelungirea vieţii. Ţări întregi păreau aşa, însă erau din cele micuţe: Norvegia, Finlanda, Chile, Australia, Scoţia, California, Elveţia şi alte câteva zeci. Urmau apoi ţările care se chinuiau; apoi post-naţiunile colaj, strădaniile improvizate împotriva eşecului, sau cele complet eşuate.

Creşterii cu unsprezece metri a nivelului oceanelor pe Pământ i se răspunsese pe toată planeta prin construirea intensivă pe teren mai ridicat, dar costurile în termenii

suferinţelor omeneşti fuseseră uriaşe şi nimeni nu dorea să fie nevoit să le regrete. Oamenii erau sătui de creşterea apelor. Cum mai dispreţuiau generaţiile Eschivării, care împinseseră cu nepăsare climatul într-o schimbare al cărei moment de inerţie era de neoprit, continuând nu numai în prezent, ci şi pentru multe secole următoare, pe măsură ce degajările de hidraţi de metan şi topirea permafrostului începuseră să degazeze al treilea val major de gaze de seră, posibil cel mai mare dintre toate! Erau porniţi pe calea transformării într-o planetă-junglă, iar ideea aceea era atât de alarmantă, încât se discuta în mod serios despre a încerca din nou ecrane solare atmosferice, în ciuda dezastrului petrecut cu două secole în urmă. Exista un consens aflat în creştere că trebuia trecut la treabă, încercându-se geo-inginerie, fie micro, fie macro. Micro intensiv, macro temperat – discuţiile pro şi contra erau constante şi începuseră deja multe proiecte de restaurare micro sau mini-macro.

Printre altele încercau încetinirea desprinderii gheţarilor din calota glaciară Groenlanda. Antarctica şi Groenlanda erau cele două rezervoare importante de gheaţă rămase pe planetă şi modelatorii nutreau foarte multe speranţe că măcar estul Antarcticii va rezista prin vârful de căldură în revenirea sperată la o atmosferă şi un ocean mai rece. Dacă ar fi putut să reducă CO_2 la 320 de părţi pe milion şi să captureze o parte din metan, atunci temperaturile ar fi coborât şi tortul de gheaţă din estul Antarcticii s-ar fi menţinut – ar fi fost un succes însemnat, chiar dacă oceanul ar fi rămas cald şi la nivel ridicat pentru alte sute de ani. De fapt, dacă nu reuşeau să păstreze gheaţa est-antarctică, nici nu mai merita să se gândească la asta. Trebuiau neapărat să aibă succes. Mulţi spuneau acum că la un moment dat avea să fie siliţi să trateze Pământul ca pe

Marte şi Venus şi orice s-ar fi pierdut în felul acela ar fi fost regretabil. Unii afirmau că altă mini-eră glaciară ar fi fost exact ce le trebuia; nu se vorbea despre cele un miliard sau trei miliarde de morţi probabile, dar în argumentare exista ideea latentă că n-ar fi fost rău nici dacă numărul locuitorilor planetei ar fi fost mai mic. Terapie prin şoc – triere – celor cărora le plăcea să vorbească dur pentru a părea pragmatici repetau frecvent cuvintele acestea.

Groenlanda era un tort de gheaţă mult mai mic decât Antarctica de Est, însă deloc lipsit de importanţă. Topirea sa (şi era o rămăşiţă a giganticei calote de gheaţă din epoca glaciară anterioară, aflată foarte departe în sud pentru condiţiile curente) ar fi însemnat altă creştere cu şapte metri a nivelului oceanului, ceea ce ar fi ruinat civilizaţia adaptată la noua linie de coastă, pentru care luptase cu atâta înverşunare.

Ca în cazul tuturor straturilor de gheaţă, nu se topise pur şi simplu, ci lunecase sub formă de gheţari în ocean, acceleraţi de lubrifierea apei care curgea pe sub ei, ridicându-i de pe patul lor de rocă. Acelaşi lucru se întâmpla şi în Antarctica, dar, în timp ce gheaţa Antarcticii luneca în ocean pe toată circumferinţa sa, astfel încât nu puteau întreprinde nimic pentru a o opri, Groenlanda era altfel. Gheaţa ei era majoritar captivă în interiorul unei căzi înalte de lanţuri muntoase înconjurătoare şi putea să lunece în Atlantic doar prin câteva breşe înguste din rocă, ca nişte spărturi în marginea căzii aceleia. Gheţarii lubrifiaţi se revărsau prin spărturi cu viteze de mulţi metri pe zi, prin văi în formă de „U“, deja şlefuite de milenii; când ajungeau la oceanul aflat în creştere, părţile frontale le pluteau peste buzele finale aflate adesea la gurile fiordurilor, astfel încât lansarea aisbergurilor în mare era mai lină şi mai rapidă ca oricând.

La începutul istoriei glaciologiei, cercetătorii observaseră că un gheţar rapid din Antarctica încetinise pe neaşteptate, ajungând la o înaintare de melc. Investigaţiile descoperiseră că apa lubrifiantă de sub gheaţă deviase printr-un canal nou şi dispăruse, astfel că greutatea imensă a gheţarului apăsase direct pe rocă, cauzându-i împotmolirea. Asta oferise acum idei şi oamenii încercau în Groenlanda ceva similar, prin mijloace artificiale. Testau mai multe metode la Helheim, unul dintre gheţarii cei mai înguşti şi mai rapizi din Groenlanda.

Coasta vestică a Groenlandei era liniştitor de îngheţată, a gândit Swan, ţinând seama de câte auzeai despre marea topire. Sub elicopterul lor se întindea o pojghiţă de gheaţă oceanică hibernală, care se fisura în plăci poligonale gigantice, albe pe apa întunecată. I se spusese că pe coastele nordice ale Groenlandei şi Insulei Ellesmere exista un parc pentru urşi polari, unde aisberguri tabulare pluteau pe vârtejul natural sau erau îndrumate într-acolo de tangoane lungi şi flexibile împinse de elice alimentate solar. Aşadar gheaţa arctică nu dispăruse complet şi era realmente frumoasă sub ea, pe oceanul negru, cu totul diferit de nuanţele albastre ale mărilor tropicale. Ocean negru, gheaţă albă. Toate tonurile de albastru se aflau pe cer şi în băltoacele de apă rezultată prin topire, presărate peste tot pe gheaţa expusă a calotei glaciare a Groenlandei, menţinută la trei kilometri deasupra oceanului de crestele zimţate negre: lanţul de coastă, marginea ştirbită a căzii, care ţinea în loc platoul de gheaţă dinspre interiorul uscatului. Totul era pe cât de clar putea fi văzut dintr-un elicopter care zbura la altitudinea de cinci kilometri.

— Acela-i gheţarul nostru? a întrebat Swan.

— Da.

Pilotul a coborât spre un X mic şi roşu, care marca un petic neted de rocă pe o creastă deasupra gheţarului, la câţiva kilometri în amonte de locul unde pătrundea în ocean. În timpul coborârii s-a dovedit că peticul neted avea vreo douăzeci de hectare, existând loc pentru toată tabăra; X-ul roşu era gigantic. Când au descris ultimul ocol înaintea aterizării, scena întreagă s-a întins sub ei: o panoramă fantastică de turnuri negre şi crestate, gheaţă albă, cer albastru, apă neagră lovită de soare în fiord.

Când au ieşit din elicopter, era paralizant de frig. Swan a icnit şi a zguduit-o un fior de spaimă; în spaţiul cosmic, genul acesta de frig însemna o avarie majoră a costumului şi moarte iminentă. Aici însă oamenii o salutau şi râdeau de expresia ei.

În jurul platoului lor, steiuri negre acoperite cu licheni se fărâmau în împungerea lor spre cer. Dedesubt, în valea mare în formă de U, roca pereţilor laterali fusese erodată de gheaţă, care o transformase în curbe aidoma muşchilor umani, brăzdată de linii orizontale acolo unde bolovani se frecaseră de granit îndeajuns de apăsat pentru a săpa în el; doar aşa îţi puteai da seama cât de uriaşă era presiunea.

Gheţarul în sine era în majoritate o suprafaţă albă, întreruptă pe alocuri de petice albastre. Deşi câmpuri de crevase o dislocau frecvent, întinderea de gheaţă era destul de plană până la creasta neagră de vizavi. Swan şi-a scos ochelarii de soare ca să privească, apoi a clipit şi a pufnit pe nas când un fulger paralizant de alb a izbit-o ca o lovitură în cap. A trebuit să râdă – să pufăie fiindcă printre pleoapele mijite l-a distins pe Zasha care se apropia, şi s-a întins să-l îmbrăţişeze.

— Mă bucur c-am venit! Mă simt deja mai bine!

— Ştiam c-o să-ţi placă.

Platoul taberei era un amplasament perfect pentru un orăşel pestriţ. După ce i-a arătat sala de mese şi i-a depozitat bagajul în dormitor, Zasha a dus-o pe platforma de deasupra gheţarului. Direct sub tabără, gheaţa era sfărâmată complet până la peretele opus al gheţarului. Asta se realiza prin injectarea de azot lichid între gheaţă şi roca de bază. O parte din gheaţă rămăsese înţepenită, dar cea de deasupra ei se forfecase şi-şi continua drumul, spartă şi mai lentă, totuşi înaintând.

În aval de învălmăşeala aceea, în gheaţă se curba o scobitură adâncă.

— Ăsta-i ultimul lor experiment, a arătat Zasha. Vor topi o breşă dintr-o parte în alta şi vor continua să topească gheaţa pe măsură ce soseşte. Gheaţa din aval va luneca, îndepărtându-se. După ce s-a degajat un spaţiu, vor construi un dig în locul gol, iar după aceea vor lăsa gheaţa din amonte să vină până la el.

— Dar gheaţa nu va trece pur şi simplu peste dig? a întrebat Swan.

— Aşa ar trebui, însă vor să-l construiască de înălţimea calotei glaciare interioare. Gheaţa va curge acolo până se va ridica la înălţimea restului Groenlandei şi atunci nu vor mai exista curgeri la vale.

— Uau! a exclamat Swan surprinsă. Aşadar ca o creastă nouă a lanţului muntos, care să umple breşa asta? Creată în timp ce gheaţa curge spre ea?

— Exact.

— Totuşi gheaţa de sus de pe platou nu va curge pur şi simplu prin alte văi glaciare?

— Ba da, însă dacă va avea succes aici, se intenţionează să procedeze la fel în toată Groenlanda, mai puţin în extremitatea nordică a insulei, unde încearcă oricum să continue alimentarea parcului de gheaţă oceanică. Vor

zăgăzui ceea ce lunecă de sus şi vor încetini curgerea, iar asta va menţine substanţial pe loc calota Groenlandei, sau cel puţin îi va încetini considerabil topirea. Pentru că totul se petrece atât de repede din cauza lunecării în ocean. Aşa că... vom astupa toate scurgerile de pe insulă! Iţi vine să crezi?

— Nu! Swan a izbucnit în râs. Şi mai vorbeşti despre terraformare! Asta trebuie să fie o idee a corpului de genişti ai armatei S.U.A.

— Aşa pare, dar cei de aici sunt scandinavi. Plus inuiţii locali. Se pare că le place ideea. Au spus că o privesc ca pe o măsură temporară. Zasha a râs: Inuiţii sunt grozavi. Un popor dur şi foarte voios. O să-ţi placă. A privit-o scurt. Poţi învăţa de la ei.

— Termină cu asta. Vreau să cobor acolo şi să văd cum arată roca de bază.

— M-am gândit că asta o să faci.

Au revenit în sala de mese şi câţiva ingineri din tabără li s-au alăturat în faţa unor căni mari de ciocolată fierbinte şi i-au descris lui Swan activitatea lor.

Digul urma să fie construit dintr-o ţesătură de nanofilamente de carbon, similară materialului liftului spaţial, care era chiar acum toarsă peste pilonii fundaţiei, înfipţi adânc în roca de bază. Digul avea să se înalţe de la sol, tors de roboţi-păianjeni, care rulau înainte şi înapoi, trecând unii pe lângă alţii ca suveicile pe războiul de ţesut. La terminare, urma să fie lung de treizeci de kilometri, înalt de doi kilometri şi totuşi lat de numai un metru în punctul cel mai gros. Structurarea materialului său era altă biomimetică: fibrele de carbon aveau forma celor din plasa de păianjen, dar erau ţesute ca nişte cochilii de scoici.

În aval de dig avea să fie expusă o vale glaciară nouă şi scurtă, care avea să revegeteze aşa cum se întâmplase cu

alte părticele verzi din Groenlanda la sfârşitul erei glaciare, cu zece mii de ani în urmă. Swan ştia că valea în formă de U se va transforma din rocă cenuşie dezgolită într-un biom de tip fellfield, întrucât ea însăşi indusese procesul în multe terarii alpine sau polare. Fără asistenţă avea să dureze aproximativ o mie de ani, dar prin intervenţii grădinăreşti procesul putea fi scurtat de o sută de ori: adaugi pur şi simplu bacterii, apoi muşchi şi licheni, ierburi şi rogoz, după aceea flori de fellfield şi tufişuri târâtoare. Ea o făcuse şi iubise procesul. De acum înainte, în fiecare vară vegetaţia de aici se va exfolia, va înflori, va împrăştia seminţe; în fiecare iarnă, totul se va retrage ferice în lumea sa subniveană, după care se va chinui prin dezgheţul şi topirea altei primăveri, momentele cu adevărat periculoase. Plantele care nu izbuteau să traverseze primăvara dură vor asigura hrană şi sol pentru cele care le urmau şi tot aşa. Inuiţii le puteau grădinări dacă doreau, ori să le lase să evolueze pe cont propriu. Puteau încerca lucruri diferite în fiorduri diferite. Ce i-ar mai fi plăcut lui Swan să facă asta!

— Da, poate că ar trebui să devin o inuită, a murmurat ea către Z privind harta întinsă în faţa lor.

A văzut că Groenlanda în sine era o lume întreagă şi genul ei de lume – pustie –, prin urmare nimeni nu s-ar fi înfuriat pe ea.

După cină Swan a revenit afară şi a stat cu Zasha deasupra hăului uriaş, sub cupola gigantică a cerului. În exterior, în vânt, ah, vântul, vântul... Gheţarul larg de sub ea... în amonte, o întindere de bucăţi albe neregulate... în aval, un interstiţiu albastru... apoi o pătură albă mai joasă şi mai netedă, care curgea spre ocean. Pe peretele scund al digului putea distinge acum maşini, care se deplasau înainte şi înapoi pe vârful şi pe laturile sale, semănând puţin cu păianjenii; ţeseau o plasă atât de densă, încât era

un corp solid. Crestele muntoase care ancorau cele două extremităţi ale digului aveau să fie erodate înaintea barajului, spusese un inginer. Dacă venea altă eră glaciară şi calota de gheaţă a Groenlandei se ridica către cer şi deversa peste digul acesta, el avea să rămână neatins şi să reapară în următoarea perioadă de încălzire.

— Uluitor, a zis Swan. Aşadar terraformarea *se poate* realiza pe Pământ!

— Groenlanda aduce totuşi mai mult cu satelitul Europa decât cu continentul Europa, dacă înţelegi ce vreau să spun. Aici se poate face fiindcă sunt numai câţiva localnici, iar lor le place planul. Dacă ar trebui să încerci însă oriunde altundeva... Zasha a râs la ideea aceea. Ar putea folosi tehnologia asta ca să obţină polder în portul New York, să asaneze golful, pentru ca Manhattanul să fie deasupra apei, cum a fost în trecut. Ai putea face ca toată zona să semene cu o marşă olandeză. Nici măcar n-ar fi dificil, comparativ cu alte chestii. Dar newyorkezii nici nu vor să audă de asta. Lor le place aşa cum este!

— Bravo lor.

— Ştiu, ştiu. Inundaţia norocoasă. Şi eu iubesc New Yorkul sub forma actuală. Înţelegi ce vreau să spun... Multe proiecte bune de terraformare nu vor fi nici măcar aprobate.

Swan a încuviinţat şi a schiţat o grimasă.

— Ştiu.

Zasha a strâns-o scurt în braţe.

— Îmi pare rău de cele păţite în China. Trebuie să fi fost groaznic.

— A fost oribil. Realmente nu-mi place ce văd în călătoria asta. Mi se pare că noi am ofensat, în diverse feluri, pe aproape toţi oamenii de pe Pământ.

Bărbatul a râs.

— Ai crezut vreo clipă că lucrurile ar fi stat altfel?

— Poate că aşa-i, a zis Swan. Acum însă trebuie să descoperim cine a atacat Terminatorul.

— Interplana este organizaţia care s-a apropiat cel mai mult de o bază de date totală pentru oameni, aşa că sperăm că ei vor izbuti să-i găsească pe atacatori.

— Ce vom face dacă nu vor reuşi?

— Nu ştiu. Cred că-n cele din urmă vor reuşi.

Swan a oftat. Nu era sigură dacă echipa lui Genette va avea succes şi ştia că ea nu va avea în mod sigur. Zasha a privit-o atent.

— Nu mai sunt binedispusă ca altădată, a explicat femeia.

— Sărmana Swan.

— Ştii la ce mă refer.

— Cred că da. Fii atentă: du-te acum şi ajută pur şi simplu la strângerea noilor inoculanţi pentru Terminator. Fă-ţi treaba şi lasă-i pe Genette şi Interplana să-şi facă treaba lor.

Pe Swan n-o încânta nici asta.

— Nu pot să uit pur şi simplu totul. Se-ntâmplă ceva. La naiba, am fost răpită şi mi s-au pus o mulţime de întrebări despre Alex. Ai zis că ea n-a avut încredere totală în mine, dar dacă eu ştiam ceva despre care n-aveam habar că-i important?

— Te-au întrebat despre situaţia de pe Venus?

Swan a căzut pe gânduri; ceva fusese declanşat.

— S-ar putea.

Zasha părea îngrijorat.

— Pe Venus se întâmplă lucruri stranii. Când vor ajunge la următoarea etapă a terraformării, o mare parte din planetă se va deschide pentru aşezări noi şi asta va cauza conflicte. Mai exact, adevărate războaie legate de

proprietăţi. Şi găsim tot mai multe quburi din astea ciudate pe care Alex ne-a îndemnat să le căutăm. S-ar părea că sosesc de pe Venus şi apar frecvent în jurul New Yorkului. Deocamdată nu ştim ce înseamnă asta. Aşa că, du-te şi ajută la strângerea inoculanţilor. Nu-i chiar aşa simplu ca pe timpuri.

— Ei nu trebuie decât să înlocuiască ce-am avut noi anterior.

— Nu va fi posibil. Nu te vor lăsa să iei humus de pe Pământ în cantităţile de până acum. Noul nostru sol va trebui să fie un soi de Ascensiune şi tu eşti expertă în privinţa asta.

— Mie nu-mi mai plac Ascensiunile!

— De acum au devenit necesare. Nu mai este o opţiune stilistică.

Swan a oftat adânc. Z. a rămas tăcut, apoi a arătat cu braţul scena înconjurătoare. Era adevărat: gheţarul reprezenta o imagine minunată pentru ochi suferinzi. Lumea era mai măreaţă decât melodramele lor meschine, ceea ce nu putea fi negat când priveau de aici. Iar asta era o alinare.

— Bine. O să merg s-ajut la sol. Dar voi continua să vorbesc cu Genette.

Aşa că... înapoi în Manhattan, deconcertant şi superb, dar fără Zasha care să-l facă amuzant. În plus, lucrurile nu mai erau defel amuzante.

Oboseala care sosea la sfârşitul zilei pe Pământ. Greutatea pură a vieţii pe Pământ.

— I-atât de... grea[27]! a cântat Swan pentru sine, prelungind ultimul cuvânt şi repetându-l ca refrenul

---

[27] *Refrenul cântecului „I Want You/She’s so Heavy“ al formaţiei Beatles (n. tr.).*

cântecului vechi. Grea… grea… grea… grea!

Când simţea dureri din cauza efortului de a se menţine verticală la sfârşitul unei zile, îşi punea brasiera de corp şi se relaxa, o lăsa s-o plimbe. Era ca şi cum ai fi fost supusă unui masaj, atât doar că erai purtată, ridicată, în timp ce păşeai. O lăsai să te danseze, te topeai în ea. Ce waldo minunat! Se rigidiza sub tine, indiferent cum te-ai fi mişcat, iar când era bine potrivită şi programată, putea fi un vis; nu era recomandată pentru dezvoltarea ţesutului osos, nu era recomandată pentru o adaptare completă la viaţa pe Pământ, dar constituia un adevărat colac de salvare când te lăsau puterile. Cei din spaţiu vorbeau cu dor despre revenirea pe Pământ, soseau fericiţi pentru sabatic, ţipând de încântare… totuşi după ce fiorul cerului deschis dispărea, gravitaţia rămânea şi, lent însă sigur, te împovăra, astfel încât, când anul sabatic se termina şi profitaseşi de reaprovizionarea din partea Gaiei, oricare i-ar fi fost natura, te înălţai prin atmosferă în claritatea sclipitoare a spaţiului cosmic şi-ţi reluai viaţa de acolo cu uşurare şi un sentiment efervescent de lipsă a greutăţii. Fiindcă Pământul era pur şi simplu prea al naibii de greu – şi în toate sensurile posibile. Părea că un filtru negru coborâse între ea şi lume. Inspectorul Genette spusese că lucrurile mergeau bine, dar în mod evident nu se aştepta să se întâmple ceva în viitorul apropiat. Cazul părea să fie privit aşa acum Swan ar fi privit creşterea unei mlaştini: puneai în mişcare anumite acţiuni, creai anumite condiţii de posibilitate, apoi plecai şi te ocupai de altceva. Când te întorceai, vedeai că lucrurile se schimbaseră. Trecuseră însă ani.

De aceea femeia a lucrat la achiziţia de sol pentru Terminator, consiliind comercianţii mercurieni asupra pieţii de mărfuri, iar într-o bună zi a fost în stare să se ducă la

Casa Mercur din Manhattan şi să spună:

— Am cumpărat toţi inoculanţii. Putem merge acasă.

S-a dus la Quito şi a suit cu liftul spaţial până la roca lui de ancorare, simţindu-se frustrată şi înfrântă, invadată şi abandonată. A meditat pe parcursul repetiţiilor la *Satyagraha* – urcând cu notele ei finale, doar cele opt note crescătoare ale unei octave, repetate mereu şi mereu. A cântat împreună cu restul audienţei, întrebându-se ce ar fi făcut Gandhi în privinţa asta, ce ar fi spus. „Tocmai insistenţa asupra adevărului m-a învăţat să apreciez frumuseţea compromisului. Ulterior am înţeles că spiritul acesta era o parte integrală din Satyagraha.“ Aşa scria Gandhi în notiţele din program. *Satya,* adevăr, iubire; *agraha,* fermitate forţă. El inventase cuvântul. Tolstoi, Gandhi, Omul Viitor al operei: toţi cântau despre speranţă şi pace, despre calea spre pace, satyagraha însăşi. Satyagrahi erau cei care puneau în scenă satyagraha. „Iertarea este podoaba curajoşilor.“

În timp ce Pământul se micşora lent sub ea, devenind familiarul glob albastru şi alb, divizând spaţiul cosmic cu splendoarea lui marmorată, Swan a ascultat versurile sanscrite săltându-i în ureche. I-a cerut Paulinei să traducă o frazare obsesivă din melodie; Pauline a spus:

— Până nu va fi pace, nu vom fi niciodată în siguranţă.

Liste (10)

Este prea greu, nu mai este timp, cineva ar putea să râdă;

Să-ţi protejezi familia, să-ţi protejezi onoarea, copiii;

Selecţia de rudenie; sămânţa rea;

Păcatul originar, răul intrinsec, şansă, noroc, destin, soartă;

Lenevie, avariţie, invidie, răutate, gelozie, furie, mânie, răzbunare;

De-al dracu'

Fiindcă ar putea profita altcineva

Fiindcă

Nimeni nu ştie cu certitudine

Nu contează

Stă scris în stele

Nimeni nu ne-a spus să nu

Putem scăpa cu asta

Nu există utopie

Probabil că oricum n-ar funcţiona

S-ar putea să aducă nişte bani

Nu-i îndeajuns pentru toţi

Oamenii nu apreciază ce faci pentru ei

Ei n-o merită

Ei sunt leneşi

Ei nu sunt ca noi

Ei ţi-ar face la fel dacă ar putea

PLUTON, CHARON, NIX ŞI HYDRA

Pluton şi Charon sunt un sistem planetă-dublă, două corpuri cereşti legate mareic între ele ca extremităţile unei haltere, cu aceleaşi emisfere orientate permanent una spre cealaltă şi cu centrul de greutate comun aflat în spaţiu, între ele. Corpurile se rotesc în afara planului orbitei lor în jurul soarelui, iar ziua le este cu puţin mai lungă decât şase zile terrane, un an având 248 de ani terrani. Pluton este cu zece K mai rece decât ar fi fost dacă n-ar fi avut atmosferă, care, prin îngheţare la apogeu şi sublimare la perigeu, creează un efect de seră inversat şi răceşte suprafaţa. Atmosfera este la fel de densă ca atmosfera originală a lui Marte, în jur de şapte milibari; nu foarte densă. Temperatura la suprafaţă este de patruzeci K.

Charon are jumătate din mărimea lui Pluton şi temperatura la suprafaţă de cincizeci K. Cel mai apropiat raport satelit-planetă este Luna-Pământ, cu Luna fiind o pătrime din mărimea Pământului. Pluton are diametrul de 2300 de kilometri; Charon de 1200 de kilometri. Ambele au nuclee de rocă şi învelişuri formate majoritar din gheaţă de apă.

Doi sateliţi mult mai mici orbitează perechea mai mare: Nix şi Hydra, cu diametrele de 90, respectiv 110 kilometri. Nix, cu masa de 80000000000000000000 (optzeci de cvintilioane) de kilograme, în majoritate gheaţă cu ceva rocă, este în prezent dezasamblat şi procesat în patru nave stelare, care vor fi trimise aproximativ în grup, deşi prima este programată să pornească înainte, parţial pentru testarea sistemelor care sunt construite. Interioarele navelor stelare sunt terarii cilindrice tipice, care se rotesc

pentru a crea gravitaţie interioară. Sunt stocate cu un număr foarte mare de specii, acoperind câteva biomuri. Cele patru nave vor păstra contact reciproc şi vor reduce impactul genetic al izolării insulare prin schimburi ocazionale. Motoarele instalate la pupa vor combina propulsoarele masice cu plasmă antimaterie, care vor funcţiona un secol, după care va acţiona o placă împingătoare Orion puternică, atingând în cele din urmă viteze la care vor intra în funcţiune statoreactoarele, care vor fi utilizate după aceea. Toate aceste motoare vor accelera navele până la 2% din viteza luminii, o viteză cu adevărat fantastică pentru un vehicul uman, reducând astfel durata călătoriei la numai două mii de ani. Pentru că stelele sunt foarte departe. Iar cele mai apropiate de noi nu au planete similare Pământului.

Îmi pare rău, dar este adevărat. Trebuie spus: stelele există dincolo de timpul oamenilor, dincolo de atingerea oamenilor. Noi trăim în micuţa perlă de căldură care ne înconjoară steaua; în exteriorul ei se întinde o vastitate mai presus de înţelegere. Sistemul solar este unicul nostru cămin. Chiar şi pentru a ajunge la steaua cea mai apropiată cu viteza cea mai mare posibilă, avem nevoie de o viaţă de om sau mai mult. Spunem „patru ani-lumină“ şi cuvintele acelea „patru“ şi „ani“ ne păcălesc; înţelegem prea puţin cât de departe călătoreşte lumina într-un an. Gândiţi-vă puţin ce înseamnă 299792458 de metri pe secundă, sau 186282 de mile pe secundă – pe care dintre ele vi se pare c-o puteţi pricepe mai bine. Gândiţi-vă că viteza aceea înseamnă parcurgerea a 1080 de milioane de kilometri în fiecare oră. Gândiţi-vă că înseamnă parcurgerea a 173 de unităţi astronomice în fiecare zi: o unitate astronomică este distanţa de la Pământ la Soare, adică 150 de milioane de kilometri – parcurşi de 173 de ori pe zi. Gândiţi-vă apoi la

patru ani de asemenea zile. În felul acesta, lumina ajunge la steaua cea mai apropiată. Noi ne putem însă propulsa la numai câteva procente din viteza luminii; aşadar, la 2% din viteza luminii (peste douăzeci şi unu de milioane de kilometri pe oră!), navele vor avea nevoie de aproape două sute de ani pentru a străbate acei patru ani-lumină. Iar primele stele cu planete de tip Pământ se află mai degrabă la vreo douăzeci de ani-lumină depărtare.

Lumina are nevoie de o sută de mii de ani pentru a traversa Calea Laptelui. La 2% din viteza respectivă – viteza noastră, să zicem – asta înseamnă cinci milioane de ani.

Lumina de la galaxia Andromeda a avut nevoie de 2,5 milioane de ani ca să traverseze hăul până la galaxia noastră. Iar Andromeda este o galaxie foarte apropiată din univers. Se află în sfera micuţă care este sectorul nostru din cosmos, o galaxie vecină cu a noastră.

Aşadar. Perla noastră micuţă de căldură, planetariul nostru rotitor de vieţi, insula noastră, iubitul nostru sistem solar, casa şi căminul nostru, compact şi strălucitor în căldura soarelui... apoi – aceste nave stelare pe care le construim din Nix. Le vom trimite spre stele, vor fi ca puful de păpădie, care se îndepărtează plutind pe o boare. Foarte frumos. Nu le vom revedea niciodată.

PAULINE DESPRE REVOLUŢII

Swan a însoţit inoculanţii înapoi pe Mercur cu primul transportor disponibil, care era un terariu doar parţial finisat. Pe moment era imposibil de spus ce va deveni, deoarece era un cilindru gol de aer cu pereţi din rocă, o linie solară şi un vălmăşag fusiform de traverse de susţinere, fixate în cepuri din beton în roca neprelucrată a peretelui interior. Swan a privit oamenii necunoscuţi din imensul cadru de oţel al zgârie-norului şi a înţeles că făcuse o greşeală să se îmbarce în zborul acesta; nu era la fel de rău ca un negruboat, totuşi era rău. Pe de altă parte, consideraţiile legate de comoditate i se păreau triviale acum. A suit palier după palier de trepte metalice pentru a ajunge pe acoperişul deschis al zgârie-norului, care aproape că atingea linia solară. De pe terasa aceea cu gravitaţie redusă, putea privi în jos… în depărtare… în sus. Peste tot, un spaţiu cilindric adumbrit, străbătut în toate direcţiile de traverse, a cărui podea era stâncă goală. Blocul aducea cu unicul colţişor iluminat dintr-un castel de o imensitate sublimă; terenul de la baza zgârie-norului se afla la câţiva kilometri dedesubt, iar terenul de pe partea îndepărtată a liniei solare era doar cu puţin mai departe. O ruină gotică, cu nişte sărmani oameni-şoareci ghemuiţi în jurul căldurii degajate de ultima lumânare. Nu fusese aşa în zilele de început, când un cilindru recent sfredelit reprezenta însăşi forma şi imaginea posibilului. Faptul că tinereţea ei ajunsese la asta… că întreaga civilizaţie era de fapt cam aşa, prost planificată, incompletă…

Swan şi-a trecut coatele peste balustradă, ca să se stabilizeze în gravitaţia redusă. Şi-a sprijinit bărbia pe

mâinile încrucişate şi, continuând să privească scena, a zis:

— Pauline, povesteşte-mi despre revoluţii.

— Cât timp?

— Dă-i drumul şi-o să vedem.

— „Revoluţie“ provine de la cuvântul latinesc *revolutio,* „răsucire“. Se referă adesea la o schimbare rapidă a puterii politice, realizată frecvent prin mijloace violente. Conotaţie a unei revolte de clasă pornită de jos şi încununată de succes.

— Cauze?

— Cauzele revoluţiilor sunt atribuite uneori factorilor psihologici, ca nefericirea şi frustrarea, uneori factorilor sociologici, mai ales o inegalitate sistemică invariabilă în distribuirea produselor fizice şi culturale, sau factorilor biologici, prin faptul că grupurile vor lupta pentru alocarea necesităţilor limitate.

— Toate astea nu sunt faţete diferite ale aceluiaşi lucru?

— Este un domeniu multidisciplinar.

— Dă-mi nişte exemple, i-a cerut Swan. Numeşte-le pe cele mai faimoase.

— Războiul Civil Englez, Revoluţia Americană, Revoluţia Franceză, Revoluţia Haitiana, Rebeliunea Taiping, Revoluţia Rusă, Revoluţia Cubaneză, Revoluţia Iraniană, Revoluţia Marţiană, revolta Ligii Saturn…

— Stop! Spune-mi de ce se-ntâmplă.

— Studiile n-au izbutit să le explice motivele. Nu există legi istorice. Mutaţii rapide ale puterii politice s-au petrecut şi fără violenţă, sugerând că revoluţia, reforma şi reprimarea sunt descriptori cu definiţii prea vaste pentru a ajuta în analizele cauzale.

— Haide! a obiectat Swan. Nu fi laşă! Cineva trebuie să fi spus ceva ce să poţi cita. Sau încearcă să gândeşti tu însăţi!

— Asta este greu, ţinând seama de programarea ta insuficientă. După cum vorbeşti, pari interesată de ceea ce unii au numit „marile revoluţii“, din cauza transformărilor lor majore de putere economică, structuri sociale şi schimbări politice, în mod special constituţionale. Sau poate că eşti interesată de revoluţiile sociale, care se referă la schimbări masive în imaginea despre lume şi tehnologia unei societăţi. Exemple sunt revoluţia din Paleoliticul Superior, revoluţia ştiinţifică, revoluţia industrială, revoluţia sexuală, revoluţia biotehnologică, Accelerando ca o confluenţă de revoluţii, diaspora în spaţiu, revoluţia schimbării sexului, revoluţia longevităţii şi aşa mai departe.

— Chiar aşa. Cum stă treaba cu succesul lor? Poţi enumera condiţii necesare şi suficiente pentru ca o revoluţie să aibă succes?

— Evenimentele istorice sunt de obicei prea supradeterminate pentru a fi descrise în terminologia cauzală a logicii în care intri când foloseşti expresia „necesare şi suficiente“.

— Încearcă totuşi.

— Istoricii vorbesc despre depăşirea punctului critic şi în privinţa frustrării populare, despre slăbirea autorităţii centrale, pierderea hegemoniei…

— Adică?

— „Hegemonie“ înseamnă un grup care le domină pe altele fără a exercita forţă pură, ceva mai degrabă ca o paradigmă care creează consimţământ neobservat înaintea unei ierarhii de putere. Dacă paradigma este pusă sub semnul întrebării, mai ales în situaţii de dorinţe materiale, pierderea hegemoniei se poate desfăşura neliniar, declanşând revoluţii atât de rapid, încât nu mai este timp decât pentru violenţe simbolice, ca în revoluţiile din 1989, de catifea, tăcută, de mătase şi cântătoare.

— A existat o revoluţie cântătoare?

— Statele baltice Letonia, Estonia şi Lituania şi-au numit retragerea din 1989 din Uniunea Sovietică „revoluţia cântătoare“, referindu-se la comportamentul demonstranţilor din pieţele oraşelor. Asta subliniază ideea că masele par să conteze. Dacă un procent suficient din populaţie iese pe stradă în demonstraţii de masă, guvernele nu au apărări bune. „Ele trebuie să destituie poporul şi să aleagă altul“, cum a spus Brecht. Aşa ceva fiind imposibil, adesea se prăbuşesc. Sau începe un război civil.

— Nu se poate ca literatura despre revoluţii să fie atât de superficială, a zis Swan. Nu faci altceva decât să citezi aleatoriu! Ai o minte ca inelele lui Saturn, lată de un milion de mile şi adâncă de un inchi.

— Catacreza şi unităţile de măsură antice indică ironie sau sarcasm. Venind de la tine, este probabil sarcasm…

— A spus ea sarcastic! Nu eşti decât un motor de căutare!

— Un parcurs cuantic este prin definiţie un parcurs aleatoriu. Te rog, îmbunătăţeşte-mi programul oricând simţi c-o poţi face. Am auzit că celălalt algoritm al lui Wang este bun. Ar fi utile unele principii de generalizare.

— Continuă să expui motivele pentru declanşarea revoluţiilor.

— Oamenii aderă la idei care explică şi oferă compensaţii psihologice pentru poziţia lor în sistemul de clasă al epocii. Oamenii fie că-şi sporesc sentimentul de deposedare prin clarificarea sa, fie încearcă să-l alunge ca fiind neimportant din cauza unei ideologii care le justifică deposedarea ca fiind parte a unui proiect mai mare. Ei acţionează astfel frecvent împotriva propriilor lor interese, ca rezultat al ideologiilor pe care le îmbrăţişează şi care le justifică

statutul de subaltern faţă de ei înşişi. Atât negarea, cât şi speranţa joacă un rol în această privinţă. Ideologiile acestea compensatoare fac parte din influenţa hegemonică asupra supuşilor dintr-o situaţie imperială. Se petrece în toate sistemele cu clase, ceea ce înseamnă toate societăţile din istoria consemnată, de la primele civilizaţii agrare şi urbane.

— Toate au fost sisteme de clasă?

— Este posibil ca înainte de revoluţia agricolă din Neolitic să fi existat societăţi fără clase, dar absenţa dovezilor face ca înţelegerea noastră a acelor culturi să fie foarte speculativă. Tot ce putem afirma cu certitudine este că în revoluţia agricolă de după era glaciară, care a fost una dintre revoluţiile cele mai generale, cu o durată posibilă de o mie de ani, divizarea în clase a fost instituţionalizată ca aparat al puterii statului. În toată lumea, şi în mod independent, a apărut o divizare pe patru niveluri în preoţi, războinici, meşteşugari şi agricultori. În mod frecvent, toţi se găseau sub conducerea a ceea ce conveniseră că era un monarh sacru, un rege care era în acelaşi timp zeu. A fost foarte util pentru clasele preoţilor şi războinicilor, ca şi pentru puterea bărbaţilor asupra femeilor şi copiilor.

— Aşadar, n-au existat societăţi fără clase.

— Se presupune că societăţile fără clase au fost instituite după anumite revoluţii, dar în ele există de obicei conducători care formează rapid o nouă clasă conducătoare, iar diversele roluri sociale adoptate de cetăţenii statului post-revoluţionar revin la forma claselor din cauza valorii diferenţiale acordate rolurilor sociale, ce duc la o nouă ierarhie care este construită destul de rapid, de obicei în următorii cinci ani.

— Prin urmare, *toate* societăţile din istorie au avut sisteme de clasă.

— Uneori se afirmă că Marte este actualmente o societate fără clase, cu orizontalizare completă a puterii economice şi politice prin populaţie.

— Marte în sine este un intimidator acum. În sistemul total, planeta este similară unei clase superioare.

— Oamenii au spus acelaşi lucru despre Mondragon.

— Şi vedem cât de bine merge *ăla.*

— Comparativ cu situaţia de pe Pământ, se poate spune că reprezintă un mare succes, ba chiar un fel de revoluţie, continuând incremental Revoluţia Marţiană.

— Interesant. Aşadar... Swan a căzut pe gânduri: Fă-mi o reţetă pentru o revoluţie de succes.

— Se iau mari cantităţi de injustiţie, resentimente şi frustrare. Se pun într-o hegemonie slabă sau în declin. Se amestecă cu mizerie pentru o generaţie sau două, până creşte temperatura. După gust, se adaugă circumstanţe destabilizatoare. Se pune un vârf de eveniment, care să catalizeze totul. După atingerea ţelului principal al revoluţiei, se răceşte imediat pentru a instituţionaliza noua ordine.

— Foarte frumos. Asta a fost chiar creativ pentru tine. Acum cuantifică reţeta, te rog. Vreau specificaţii, cifre.

— Te pot trimite la clasicul *Cuantificarea fericirii* de van Praag şi Ferrer-i-Carbonell, care conţine o analiză matematică utilă în evaluarea ingredientelor prime ale unei situaţii sociale. Include un calcul al satisfacţiei, care, alături de o ierarhie Maslov a nevoilor, poate fi aplicat unor condiţii existente din unităţile politice evaluate, utilizează coeficienţi Gini şi toate datele relevante pentru a evalua diferenţele dintre obiectiv şi normă, după care poţi să vezi dacă revoluţiile s-au întâmplat în punctele de forfecare predictibile sau au fost mai neliniare. Cartea lui Praag şi Ferrer-i-Carbonell ar trebui să fie utilă şi pentru imaginarea

naturii sistemului politic, care ar trebui să fie obiectivul procesului, şi a schimbărilor necesare pentru a ajunge acolo. Cât despre proces în sine, este întotdeauna interesant de meditat la *Revoluţia Franceză* de Thomas Carlyle.

— Are cifre?

— Nu, însă are o ipoteză. Cifrele sunt în *Cuantificarea fericirii.* O sinteză pare posibilă.

— Care-i ipoteza lui, foarte pe scurt?

— Oamenii sunt proşti şi răi, mai ales francezii, şi puterea îi seduce rapid şi-i înnebuneşte întotdeauna, de aceea este preferabil să existe absolut orice fel de ordine socială; cu cât mai aspră, cu atât mai bine.

— Perfect, dar care-i concluzia?

— Interesul de sine optim rezidă în atingerea bunăstării universale. Oamenii sunt proşti şi răi, dar îşi doresc îndeajuns de mult anumite satisfacţii pentru a munci pentru ele. Când obiectivul interesului de sine este văzut ca perfect izomorf cu bunăstarea universală, oamenii răi vor face ceea ce este necesar pentru a atinge bunăstarea universală.

— Inclusiv revoluţia.

— Da.

— Însă chiar dacă oamenii răi, dar inteligenţi, realizează binele general pentru propriul lor bine, mai există totuşi oameni proşti care nu vor recunoaşte această izomorfie unu-la-unu şi unii dintre oamenii proşti vor fi de asemenea răi şi vor beli totul.

— De aceea apar revoluţiile.

Swan a râs.

— Pauline, eşti amuzantă! Pe cuvânt că devii foarte bună. Este aproape ca şi cum ai gândi!

— Cercetările susţin ipoteza că gândirea este în

majoritate o recombinare de gânduri anterioare. Îţi atrag din nou atenţia asupra programării mele. În mod cert ar fi util un set mai bun de algoritmi.

— Ai căpătat deja hipercalculaţie recursivă.

— Poate că nu este treapta finală.

— Deci crezi că devii mai deşteaptă? Vreau să zic înţeleaptă? Vreau să spun mai conştientă?

— Termenii aceia sunt foarte generali.

— Bineînţeles că sunt, aşa că răspunde-mi! Eşti conştientă?

— Nu ştiu.

— Interesant. Poţi absolvi un test Turing?

— Nu pot absolvi un test Turing, vrei să joci şah?

— Ha! Dacă *ar fi* şah! Cred că asta caut. Dacă ar fi şah, ce mutare ar trebui să fac în continuare?

— Nu este şah.

Extrase (11)

Erorile comise în precipitarea lui Accelerando şi-au lăsat urma pe perioadele ulterioare. Ca în biogeografia insulei, în care enclave şi refugii larg dispersate au parte întotdeauna de schimbări rapide şi chiar speciaţii, vedem

o eroare a fost nestabilirea unui sistem de guvernare general acceptat. În felul acesta s-a repetat situaţia de pe Pământ, unde n-a apărut niciodată un guvern mondial. Balcanizarea a devenit universală şi unul dintre aspectele ei a fost revenirea la tribalism, notoriu pentru definirea celor care nu făceau parte din trib ca non-umani, uneori cu rezultate teribile. Nu a fost o structură bună de sensibilitate pentru o civilizaţie care se întindea prin tot sistemul solar şi deţinea tot mai multă

altă eroare a fost pur şi simplu graba. Terraformarea rapidă a lui Marte a dus la arderea a 8% din suprafaţa sa. Venus, Titan şi sateliţii jupiterieni au fost ocupaţi înainte de începerea eforturilor de terraformare, împiedicând unele metode şi complicând enorm procesul. În medicină, asimilarea rapidă a tratamentelor pentru longevitate şi a modificărilor genetice şi corporale a însemnat că toţi oamenii din spaţiul cosmic şi mulţi de pe Pământ au fost creaturi experimentale. Graba a fost caracteristica definitorie a lui Accelerando, iar după aceea oamenii n-au mai putut decât să îndure căderile din Ritardando, să fie foarte atenţi la consecinţele acţiunilor lor şi să încerce să repare situaţia din mers

terariile frumoase cu miile de geode pline cu nestemate, rotindu-se ca nişte titirezuri, au sărit afară din cutia Pandorei şi n-au mai fost niciodată puse la loc

SWAN ACASĂ

Au ajuns pe orbita mercuriană şi bolovanul uriaş se rotea sub ei, negru ca tăciunele cu excepţia unei seceri luminate de soare care strălucea ca sticla topită. Au coborât în beznă spre spaţioport, apoi au trecut peste platformă în Terminatorul reconstruit. Să vadă cum arăta oraşul nou şi brut.

Din unele puncte de vedere era cam la fel. Utilizaseră imprimante 3D ca să reproducă mobilierul tuturor şi camera ei se găsea într-o vale mică şi stranie, care-i lăsa impresia unei odăi reconstruite din Pompei. Către vest însă, în jumătatea frontală a oraşului, adică parcul şi ferma, era cu adevărat brut, brut, brut. Swan a văzut asta în timp ce cobora pe Marea Scară, din camera ei spre provă: oraşul era lipsit de arbori – doar plăci de oţel, plastic matriţat şi rocă spongioasă. Tot soiul de euri din trecut i-au revenit simultan: cel care construise terariul, cel care privise de sus oraşul incandescent, cel din parcul cu leagăne şi căţărători pentru copii. Până atunci ele nu se mai contopiseră niciodată şi Swan s-a simţit ca fiind ceva nou.

Toţi din oraş s-au dovedit a fi aşa. A fost o săptămână foarte emoţională, în care şi-a salutat vechii vecini, prietenii, colegii, pe Mqaret. Într-o zi au ţinut până şi o scurtă ceremonie funerară pentru vechiul oraş. Mai trebuia pulverizat un jet de pământuri rare în noua matrice de sol, care era formată din rocă locală mărunţită şi amestecată cu aerogeluri încărcate cu substanţe nutritive, aproape pregătită pentru inoculantul din valea centrală a Californiei, unul dintre solurile cele mai bune de pe Pământ. Însă înainte de aplicarea inoculantului trebuiau pulverizate

pământurile acestea rare, aşa că le-au utilizat în ceremonia funerară, aruncându-le dintr-un balon care se înălţa, aşa cum procedaseră şi cu cenuşa lui Alex şi a altora, cu Marile Porţi ale Zidului Zorilor deschise şi lumina orizontală a soarelui iluminând masele de praf învolburate.

După aceea majoritatea populaţiei a revenit la rutinele dinaintea catastrofei, pentru a menţine oraşul funcţional în timp ce echipele de reconstrucţie se ocupau de locurile care nu fuseseră încă reparate. Se discuta la nesfârşit despre restaurare sau schimbare, vechiul contra noului. Swan susţinea noul şi s-a aruncat cu pasiune recunoscătoare în muncă la fermă şi parc. Planeta Pământ era o... o... Nu ştia nici măcar ce termen să folosească. Era mult mai bine să fie acasă, să fie înapoi în livingul ei, cu mâinile murdare.

Ferma a căpătat precedenţă din motive evidente şi a fost reconstituită pe cât de repede au putut. Principii diferite au fost aplicate pe loturi diferite, multe profitând de secolul de îmbunătăţiri agricole care trecuse de la construirea oraşului, inclusiv numeroase plante noi, care se bazau pe sol într-o măsură mai mare decât stilurile hidroponice anterioare introduse în ferma primului Terminator. Versiunea aceea devenise prea mică pentru a susţine atât populaţia oraşului, cât şi pe solmergători, aşa încât îi adăugau acum o extensie la provă. Solurile noi pe care le întinseseră erau adesea structurate de matricele spongioase ale substanţelor nutritive, îngăduind creşterea rapidă a rădăcinilor şi irigare foarte precisă. Fuseseră de asemenea îmbunătăţite tehnici pentru manipularea ciclurilor diurne în feluri care păcăleau plantele să crească şi să producă până la de treizeci de ori mai repede decât ar fi făcut în mod natural. Plantele acestea accelerate fuseseră de asemenea modificate genetic pentru viteză, aşa că era

uzual să creşti o duzină de recolte pe an, necesitând evident un input masiv de minerale şi substanţe nutritive corespunzătoare. Solul trebuia să fie crescut pentru a ţine pasul cu culturile.

Swan a fost doar consultantă când s-a ajuns la distribuirea inoculanţilor în sol, deoarece o depăşeau cu mult etapele foarte avansate ale celorlalte procese; s-a mulţumit să se alăture tinerilor ecologi ai fermei şi parcului şi să-i asculte explicându-şi teoriile cele mai recente, după care şi-a petrecut timpul în exterior, în prima prerie de fixatori de azot – bacterii, legume, anini, vitosek[28], frankia, toate celelalte plante optime pentru transformarea azotului în azotaţi. Până şi această etapă a procesului putea fi acum accelerată mai mult ca oricând. Ca atare, n-au trecut multe luni înainte ca femeia să meargă printre rânduri lungi de vinete, dovlecei, tomate şi castraveţi. Toate frunzele şi cârceii, crenguţele şi fructele se întindeau către linia solară şi lămpile solare agricole, fiecare plantă exprimându-şi propria formă caracteristică, iar toate laolaltă extrem de liniştitoare în familiaritatea lor. Ferma făcea parte din familia ei, parte din ea pentru toată viaţa, iar generaţia curentă de tineri venea şi-i punea întrebări despre anii aceia – de ce aşa şi de ce aşa? Aveaţi o teorie? Când nu-şi reamintea motivele vechi, Swan oferea răspunsuri posibile. În principal fuseseră consideraţii legate de spaţiul disponibil şi încercarea de a proceda astfel încât lucrurile să continue. Fusese vreodată altfel? Constrângeri materiale, probleme bugetare, boli, însă rareori chestiuni de eficienţă a designului, de cauze inerente.

Pe măsură ce din ferma nouă au început recoltările, iar arborii şi celelalte plante din parc au crescut rapid, au fost

---

[28] *De la Peter Morrison Vitousek (n, 1949) ecolog american, cunoscut pentru lucrările asupra ciclului azotului (n. tr.).*

aduse animale din alte terarii. De data aceasta ei făceau o Ascensiune – nu fusese ideea lui Swan, ea nu era de acord, dar şi-a ţinut gura şi s-a mulţumit să observe ceea ce părea o combinaţie australiano-mediteraneană; de fapt era minunat să te uiţi cum soseau animalele, cum adulmecau prin jur, ronţăiau şi căutau locuri de popas şi cuiburi. Canguri şi maimuţe Gibraltar, râşi şi câini dingo. Eucalipţi şi stejari de plută. Multe terarii din Mondragon trimiteau animale pentru a-i ajuta.

Swan şi-a petrecut timpul în fermă, îngrijind răsadurile peste iarnă. Gaiţe de tufişe nou-sosite erau pe afară, croncănind aidoma unor ciori micuţe şi înhăţând râmele şi gândacii care se aventurau la suprafaţa solului. Unele o priveau gânditor, parcă judecând-o după o calitate aviară pe care femeia nu era sigură că o deţine. Nu-ncepeţi să-mi vorbiţi în greceşte, le-a implorat. N-aş putea suporta. O examinau într-un fel care-i reamintea de uitătura inspectorului Genette.

După programul de lucru mergea uneori în bompresul oraşului şi stătea acolo, uitându-se cum oraşul luneca înainte pe şine, astfel încât dealurile de la orizont se deplasau pe fundalul stelelor. Dealurile erau fie foarte negre, fie foarte albe, ca de obicei. Degradeul constant de la negru la alb (ocazional, invers) împrumuta mobilitate peisajului, iar poziţia lui Swan de la provă făcea parte dintr-o imagine heraldică – o elită care călărea vârful istoriei ca galionul unei corăbii –, însă corabia aceasta mergea pe şine vizibile până la orizont, având cursul stabilit într-o dependenţă solidă de cale. Dacă s-ar fi oprit, totul ar fi ars ca un tăciune. Iar dedesubt, sub toţi şi toate, exista un tunel oribil de negru, un cordon ombilical cloacal, care făcea legătura cu un păcat originar. Da, asta era lumea ei, chiar asta: o călătorie prin beznă şi stele, pe şine pe care

nu le putea părăsi uşor. Era un cetăţean al Terminatorului şi trăia într-o bulă mică şi verde, ce luneca peste o lume alb-negru.

Seara femeia suia în camera ei de pe terasa a patra de sus în jos din vârful Zidului Zorilor. Îşi schimba hainele, apoi se ducea la un restaurant sau la Mqaret.

— E bine să fii acasă, i-a spus ea lui Mqaret. Slavă Domnului că am reconstruit.

— A trebuit s-o facem.

— Ce s-a-ntâmplat cu cercetările tale? Nu cumva ai pierdut tot felul de chestii?

Bărbatul a clătinat din cap.

— Totul era în dublu exemplar. Am pierdut experimentele aflate în plină desfăşurare, dar nimic altceva. Iar experimente echivalente se derulează în multe locuri.

— Celelalte laboratoare vă ajută să vă repuneţi pe picioare, ca în cazul animalelor?

— Da. În majoritate ne-a acoperit asigurarea Mondragon, însă oamenii au fost generoşi. Deşi multe a trebuit să le reasamblăm noi înşine, pentru că asta-i situaţia.

— Şi cum merge treaba, mai puteţi învăţa ceva util?

— Sigur că da.

— Ceva despre Enceladus? N-ai spus că s-ar putea să aflaţi ceva important despre suita bacteriană?

— Se pare că se instalează majoritar în intestinul omenesc, trăind pe seama detritusului care curge în el. În starea respectivă, păstrează un profil discret şi există ca atâtea bacterii pe care avem în intestin. Dar dacă apare o cantitate mare de detritus suplimentar, se multiplică şi-l consumă, pentru ca după dispariţia lui să revină din nou la starea semilatentă. În plus, pe acolo pândeşte şi un prădător enceladean foarte mic. Laolaltă ei funcţionează aproape ca un set suplimentar de celule T. Nici măcar nu-ţi

cresc prea mult temperatura corpului.

— Ştiu că tot crezi că n-ar fi trebuit s-o fi făcut.

Ochii bărbatului s-au rotunjit, când el a încuviinţat încet din cap.

— Draga mea, în privinţa aceea nu există nicio îndoială. Voi spune însă că, din cauza ta şi a altor nesăbuiţi care au ingerat-o, cunoaştem mai multe decât am fi cunoscut altfel. Şi se pare că rezultatul ar putea fi favorabil. Tu ai supravieţuit unei iradieri masive, iar asta s-a întâmplat probabil din cauza că extratereştrii tăi au ajutat la curăţarea organismului de celulele moarte care-l inundau. Acela este unul dintre cele mai letale impacturi ale radiaţiilor: revărsarea bruscă de materie moartă peste tot.

Swan a rămas privindu-l şi a încercat să se gândească ce putea însemna asta. Mult timp refuzase să admită că fusese atât de stupidă încât să înghită bacteriile extraterestre. Devenise expertă în ocolirea gândului respectiv. Să înnebunească – să audă păsările vorbind în greacă… ştia că aşa ceva era posibil. Dar ca de aici să iasă şi ceva bun…

— Asta ai văzut în sângele meu?

— Da, aşa cred.

— Sper atunci să ai dreptate.

Mqaret s-a uitat la ea cu atenţie.

— Pun prinsoare că asta speri. A clătinat după aceea, nefericit, din cap: Suntem pe muchie, draga mea. Nu cred că vrei să cazi tocmai acum.

— Pe muchie ca întotdeauna, nu?

— Nu pe muchia morţii, ci pe muchia vieţii. Mă întreb dacă n-am putea fi în pragul unei descoperiri esenţiale pentru tratamentele noastre de longevitate. Un fel de salt înainte de tip *gestalt.* Şi destul de repede, începem să înţelegem foarte multe. Aşa că, să ştii, ai putea trăi o mie

de ani.

A privit-o fix, lăsând cuvintele s-o pătrundă, asigurându-se că începeau să se infiltreze. Swan i-a înregistrat privirea şi Mqaret a continuat:

— Eu nu voi trăi îndeajuns ca să văd asta. Cred că s-ar putea să ne găsim la vreo cincizeci de ani distanţă de rezolvarea unor ultime probleme. Tu însă… tu însă ar trebui să ai grijă.

A strâns-o în braţe blând, chiar uşor nesigur, de parcă femeia s-ar fi putut frânge, sau ar fi fost otrăvitoare. Privirea lui continua să fie plină de căldură. Bunicul o iubea şi-şi făcea griji în privinţa ei. Şi descoperise că acţiunea ei nesăbuită putea să fi declanşat o descoperire utilă. Era cumva ca minunea trandafirilor Sfintei Elisabeta; prinsă asupra faptului, dar salvată de o metamorfoză. O deruta.

Extrase (12)

Izomorfisme apar în sistemele noastre conceptuale. Vedem tipare de forma…

subiectiv; intersubiectiv; obiectiv;
existenţial, politic, fizic;
literatură, istorie, ştiinţă:

…şi ne întrebăm dacă acestea sunt moduri diferite de a spune acelaşi lucru?

Opoziţiile „apolinic/dionisiac“ şi „clasic/romantic“ sunt două moduri de a spune acelaşi lucru?

Nu pot exista izomorfisme false, ca în cele „şapte păcate capitale“ ale îmbătrânirii, care evocă în mod deliberat sistemul religios creştin, deşi este complet irelevant pentru îmbătrânire?

Izomorfismul este totuna cu concordanţa? În fizică, se speră şi se aşteaptă ca „modelul standard“ să fie baza tuturor disciplinelor, toate concordând cu descoperirile sale fundamentale. În felul acesta fizica, chimia, biologia, antropologia, sociologia, istoria, artele se întrepătrund şi sunt concordante, dacă sunt considerate ca unic studiu convergent. Studiile fizice sunt ca o schelă pentru înţelegerea de către noi a ştiinţelor naturii, care sunt ca o schelă pentru înţelegerea de către noi a ştiinţelor umane, care sunt ca o schelă pentru civilizaţii, care sunt ca o schelă pentru arte: şi aici ne aflăm noi. Care este atunci totalitatea? Cum o numim? Poate să existe un studiu al totalităţii? Oare istoria, filosofia, cosmologia, ştiinţa şi literatura pretind fiecare că ar constitui totalitatea, un

orizont ne-expansibil dincolo de care nu putem gândi? S-ar putea ca o disciplină puternică să fie definită ca una care are o viziune a totalităţii şi afirmă că poate cuprinde tot restul? Şi greşesc oare toate, făcând asta?

Este totalitatea pur şi simplu praxis, adică ceea ce facem cu noi înşine şi cu lumea noastră? Este posibil să nu existe de fapt totalitate, ci doar convergenţă? Convergenţa tuturor domeniilor noastre de gândire în acţiuni omeneşti?

La momentul studiului nostru, problemele acestea erau foarte confuze şi discipline diferite aveau atitudini diferite. Unele se focalizau strict asupra problemelor omeneşti. Focalizarea aceea limitată era deliberată, o declaraţie despre înţeles, care afirma că viaţa omenească ar trebui să fie subiectul de studiu al fiinţelor omeneşti, până ajungem într-un punct în care o ducem toţi îndeajuns de bine pentru a ne putea permite să ne gândim la alte lucruri.

Unii savanţi din fizică şi alte discipline au replicat la această idee, afirmând că multe domenii extraumane au efecte decisive asupra realizării justiţiei umane, aşa încât umanismul cel mai puternic ar rezulta dintr-o focalizare ce ar include fizica, biologia şi cosmologia, de asemenea ştiinţa conştiinţei. Justiţia ar fi considerată ca fiind parţial o stare de conştiinţă şi parţial o stare fizică sau ecologică particulară printre organismele simbiotice.

Cei care susţineau teoria antropocentrică argumentau că dacă focalizarea asupra domeniului extrauman ar fi putut ajuta la realizarea justiţiei printre oameni, ar fi făcut-o deja. Pentru că oamenii fuseseră extrem de puternici de secole, totuşi justiţia nu apăruse.

Avocaţii fizicii au ripostat cu aserţiunea că eşecul acela se petrecuse doar fiindcă realitatea fizică mai vastă continua să fie exclusă din proiectul justiţiei.

Teoriile acestea în oglindă au ricoşat înainte şi înapoi

mult timp, nu doar în Eschivare, ci până şi în Balcanizare şi hotărâtorul an 2312. De aceea omenirea a rămas suspendată în faţa proiectului ei nelegiferat. Oamenii ştiau, dar n-au acţionat. Cititorii îi pot lua în derâdere, însă pentru a acţiona este nevoie de curaj, ca şi de perseverenţă. Autorul n-ar fi surprins dacă era cititorului continuă să fie imperfectă, deşi este la mult timp după cea descrisă aici.

SWAN ÎN VULCANOIZI

Consiliul Terminatorului o alesese până la urmă pe noua Leoaică a Mercurului – Kris, o prietenă veche a lui Alex şi Mqaret. La scurt timp după ce fusese instalată, Kris a rugat-o pe Swan să se alăture unei expediţii în Vulcanoizi; Kris dorea să reafirme acordul făcut de Alex cu Vulcanoizii pentru a le intermedia transmisiile de lumină spre planetele exterioare.

— A fost alta dintre înţelegerile verbale ale lui Alex, a spus Kris încruntându-se, iar după moartea ei, şi într-o măsură încă şi mai mare după arderea oraşului, am văzut indicii că vulcanoizii discută pe la spatele nostru cu cei din amontele sistemului solar. Unii dintre noi am căzut pe gânduri... ştii cumva dacă Interplana îi investighează pe Vulcanoizi ca posibili suspecţi în atacul asupra Terminatorului?

— Nu cred.

De fapt, Swan nu dorea să meargă în Vulcanoizi şi nici să se gândească la investigaţia lui Genette aflată în plină desfăşurare, deoarece era absorbită acum de plantarea parcului reproiectat. Avea să fie însă un drum scurt, iar plantarea n-avea să se fi terminat înainte de întoarcerea ei. De aceea şi-a strâns câteva lucruri şi a păşit împreună cu Kris şi asistenţii Leoaicei pe platforma cea mai apropiată de Craterul Ustad Isa, unde exista un nou complex de lansare electromagnetică, care propulsa nave în avalul sistemului solar.

Navele spaţiale vulcanoide erau vehicule bulbucate cu protecţii masive şi lipsite de hublouri. Rutele lor îi duceau până la şiragul de asteroizi care orbitau într-o zonă aflată la

0,1 unităţi astronomice de soare, ceea ce însemna numai cincisprezece milioane de kilometri. Descoperită de pe Mercur la sfârşitul secolului al XXI-lea, salba aceasta aproape perfect circulară de frumuseţi carbonizate, dar stabile, fusese colonizată recent, în ciuda faptului că pe feţele orientate către soare se atingea o mie K. Emisferele acestea, fixate mareic, astfel încât priveau permanent soarele, arseseră în asemenea măsură încât în decursul existenţei lor pierduseră câţiva kilometri de rocă; erau obiecte cereşti primare, ca asteroizii cei mai vechi. Acum fuseseră ocupaţi ca terariile; fuseseră scobite şi materialul excavat fusese utilizat pentru a construi solete circulare imense, care captau lumina. Ele procesau şi redirecţionau lumina soarelui în raze laser, ce puteau fi orientate spre solete-receptor din amontele sistemului solar, care străluceau acum ca nişte felinare dumnezeieşti în cerurile lui Triton şi Ganymede. Efectul de acolo era îndeajuns de spectaculos, pentru ca numărul aşezărilor de pe sateliţii exteriori care cereau felinare vulcanoide să fie mai mare decât Vulcanoizii care le puteau oferi.

Când plonjorul lor solar s-a apropiat de orbita lui Vulcan, imaginea de pe ecranul interior reprezenta soarele sub forma unui cerc roşu, iar Vulcanoizii ca pe un şirag de puncte galben intens nu foarte dese, care trecea peste roşu şi în exteriorul său. Linii verzi reprezentau lumina laser care radia din punctele galbene spre periferia imaginii. Soarele era masiv în toate reprezentările. Părea un dragon uriaş şi înfocat, totuşi ei continuau să zboare într-acolo – îndrăzneţ, nesăbuit – erau prea aproape ca să te simţi în largul tău. Era o transgresiune care avea să fie pedepsită cu siguranţă. Pe un ecran, semăna cu o inimă roşie care ardea; textura granulată a părţilor superioare ale celulelor convective părea ţesut muscular tăiat transversal pe fibră. Probabil că

erau *prea* aproape.

Văzut din partea sa antisolară, Vulcanoidul de care se apropiau era un bolovan sterp şi întunecat, un asteroid-cartof tipic, înconjurat de o umbrelă argintie de o sută de ori mai mare decât el. Docul se găsea în mijlocul bolovanului. La un moment dat, asteroidul şi soleta lui au creat o eclipsă solară, iar imaginea descurajantă a soarelui roşu a devenit până la urmă un simplu halo de foc coronal, care-şi şfichiuia aura electrică; apoi au ajuns în întuneric, la adăpostul umbrei Vulcanoidului. Uşurarea a fost palpabilă.

Cei din interiorul bolovanului erau adoratori ai soarelui, aşa cum era poate de aşteptat. Unii semănau cu solmergătorii de pe sălbăticiile lui Mercur, nepăsători şi imprudenţi; alţii păreau asceţi dintr-un ordin religios. Majoritatea erau bărbaţi sau hermafrodiţi. Trăiau pe cea mai apropiată orbită solară pe care o putea menţine un obiect; aşa-zişii plonjori solari erau vehicule care doar se apropiau puţin mai mult de soare şi după aceea fugeau. Acesta era locul cel mai apropiat de stea unde puteau trăi oamenii.

În mod inerent, era un spaţiu religios; Swan putea să accepte asta, totuşi i-a fost greu să-şi imagineze vieţile anahoreţilor. Terariul dinăuntrul bolovanului era un deşert, ceea ce era adecvat ţinând seama de circumstanţe, însă foarte inconfortabil: fierbinte, arid, prăfos. Comparativ cu el, până şi Mojave părea o oază luxuriantă.

Prin urmare aceasta era o formă de automortificare şi cu toate că încercase multe astfel de forme în tinereţea ei, ca şi la apogeul abramoviciurilor ei, Swan nu mai credea în automortificare ca scop în sine. Simţea de asemenea că noua tehnologie a soletelor alterase natura religioasă a acestor oameni, transformându-i în ceva mai degrabă asemănători unor paznici de far. Sistemul lor nou era de

zece milioane de ori mai puternic decât vechea tehnologie de transfer a luminii utilizată de Mercur, care de acum avea să aparţină istoriei, ca opaiţele. Contribuţia lui Mercur la Acordul Mondragon şi abilitatea sa de a face „dincolo şi deasupra“ erau masiv diminuate de realizarea aceasta, iar o parte a compensaţiei pe care o sugerase Comitetul Mondragon fusese ca Terminatorul să fie agent coordonator şi broker pentru noua abilitate vulcanoidă de transfer al luminii; însă aspectul acesta urma să fie definitivat de conducători. Alex o făcuse în trecut, dar acum, când ea nu mai exista şi casa de brokeraj arsese, oare clienţii lor şi/sau cetăţenii aveau să mai respecte înţelegerea? Oare aveau să-i ajute la reconstruirea agentului lor, a băncii lor, a vechiului lor cămin?

— Aducerea de lumină în sistemul exterior, a spus unul dintre ei după ce Kris descrisese speranţa Terminatorului că acordul se va păstra, constituie contribuţia noastră pentru Mondragon şi pentru omenire. Ne găsim într-o poziţie mai bună de a face asta decât voi, pe Mercur. Ştim că ne-aţi ajutat să începem, dar acum saturnienii se oferă să acopere costurile construirii de solete pe toţi Vulcanoizii care le pot susţine. Iar ei au realmente nevoie de lumina noastră. De aceea, vom accepta cât mai mult din oferta lor. Recunosc, depăşeşte posibilităţile noastre actuale. Abia ajustăm generaţia a doua. Există probleme la care încă lucrăm. Nu avem suficienţi oameni pentru a profita de tot ce ne oferă ei.

Kris a încuviinţat.

— Aveţi nevoie de ajutorul nostru pentru coordonarea eforturilor. Aici trebuie să montaţi totul rapid, în timp ce vă coaceţi, şi să puneţi în funcţiune staţiile.

Ei au reflectat la cuvintele femeii. Purtătorul lor de cuvânt a spus:

— Poate că da. Totuşi nu am avut probleme cât timp Terminatorul a fost scos din funcţiune. Acum apreciem că Mercur ar trebui să contribuie la Mondragon cu altceva decât lumina, pe care să ne-o lase nouă. Voi aveţi metale grele, istoria artei şi Terminatorul însuşi ca operă de artă, o destinaţie turistică pentru marele tur şi pentru privitorii soarelui. O să vă descurcaţi perfect.

Kris a clătinat din cap.

— Noi suntem capitala sistemului interior. Cu tot respectul, voi doar operaţi staţiile energetice de aici. Aveţi nevoie de administraţie.

— Poate.

Swan a intervenit:

— Cu care saturnieni aţi discutat despre asta?

Vulcanoizii au privit-o fix.

— Saturnienii vorbesc cu noi ca ligă, a răspuns unul dintre ei. Însă avem aceeaşi legătură saturniană ca şi voi: pe ambasadorul lor pentru planetele interioare. Din câte am auzit, îl cunoşti mai bine decât noi.

— Te referi la Wahram?

— Bineînţeles. El ne-a spus că voi, mercurienii, cunoaşteţi situaţia interplanetară şi veţi înţelege cât de importantă este lumina noastră pentru proiectul Titan. Şi de asemenea pentru toate celelalte planete exterioare.

Swan n-a replicat.

Kris a început să discute despre aşezarea de pe Triton şi planul lor de a transforma Neptun într-o stea.

— Da, a răspuns un vulcanoid, însă saturnienii nu vor face asta cu Saturn.

Swan i-a întrerupt:

— Mai spune-mi ceva despre Wahram – când v-a vizitat?

— Cred că acum doi ani.

— Doi ani?

— Stai, a intervenit altul. Anul nostru are o lungime de numai şase săptămâni, aşa că asta a fost o glumă. A fost aici relativ recent.

— După arderea Terminatorului, a clarificat primul vorbitor privind-o intrigat.

Kris a umplut tăcerea care a urmat, reamintindu-le vulcanoizilor că, în calitate de nouă Leoaică a Mercurului, ea era acum liderul nominal al ordinului lor. Dar vulcanoizii aceştia nu erau Cenuşii, aşa cum s-au grăbit s-o informeze, ci aderenţi la o sectă schismatică, şi n-o recunoşteau pe Leoaica Mercurului drept conducătoarea lor. Au fost totuşi foarte politicoşi, iar Kris a încercat să continue să-i convingă să păstreze înţelegerea; Swan a avut însă dificultăţi în urmărirea conversaţiei. Cu cât se gândea mai mult la ce făcuse Wahram, cu atât se enerva mai mult şi în cele din urmă n-a mai urmărit deloc discuţiile. Exact după ce-i spusese că va lucra cu ea, după ce găsiseră nava din norii lui Saturn, el venise aici şi-i subminase cauza. Fusese o lovitură dură şi pe la spate.

Liste (11)

Craterul Annie Oakley, Craterul Dorothy Sayers.

De asemenea, cratere botezate după:

Madame Sevigne, Shakira (o zeiţă başchiră), Martha Graham, Hippolyta, Nina Efimova, Dorothea Erxleben, Lorraine Hansberry, Catherine Beevher;

de asemenea, zeiţa mesopotamiană a fertilităţii, zeiţa celtică a râurilor, zeiţa woyo a curcubeului, zeiţa indienilor pueblo a grâului, zeiţa vedică a belşugului, zeiţa romană a vânătorii (Diana), zeiţa letonă a destinului;

de asemenea, Anna Comnena, Charlotte Corday, Maria regina scoţilor, Madame de Stael, Simone de Beauvoir, Josephine Baker.

De asemenea, Aurelia, mama lui Iulius Cezar. Tezan, zeiţa etruscă a zorilor. Alice B. Toklas. Xantipa. Împărăteasa Wuhou. Virginia Woolf. Laura Ingalls Wilder.

Evangeline, Fatima, Gloria, Gaia, Helen, Heloise.

Lillian Heilman, Edna Ferber, Zora Neale Hurston.

Guinevere, Nell Gwyn, Martine de Beausoleil.

Sophia Jex-Blake, Jerusha Jirad, Angelica Kauffman.

Maria Merian, Maria Montessori, Marianne Moore.

Mu Guiying. Vera Muhina. Aleksandra Potanina.

Margaret Sanger. Safo. Zoia. Sarah Winnemucca. Seshat. Jane Seymour. Rebecca West. Marie Stopes. Alfonsina Storni. Anna Volkova. Sabina Steinbach. Mary Wollstonecraft. Anna von Schuurman. Jane Austen. Wang Zenyi. Karen Blixen.

Sojourner Truth. Harriet Tubman.

Hera. Emily Dickinson.

WAHRAM PE VENUS

Wahram se afla în oraşul Colette, încercând să convingă măcar o parte din Grupul Muncitor de pe Venus să susţină planul lui de intervenţie pe Pământ; de asemenea, pentru a le cere unor prieteni venusieni ajutorul în planul lui Genette de abordare a quburilor stranii. Niciunul dintre proiecte nu mergea prea bine, deşi Shukra părea dispus să ajute; dorea însă să fie şi el ajutat în privinţa conflictelor lui locale, iar Wahram nu vedea cum putea face asta. Dacă voiau să atragă mai mulţi venusieni în apropiatul efort terran, atât Mondragonul, cât şi Saturn trebuiau să ofere mai multe.

Apoi, în decursul unei pauze salutare din negocieri, la uşa sălii de conferinţe s-a auzit o ciocănitură şi a intrat Swan. A fost şocat s-o vadă, apoi şocat din nou când ea l-a zărit, a traversat încăperea, a intrat direct în el şi l-a lovit în piept cu pumnii.

— Nemernicule! a exclamat, şi nu foarte încet. M-ai minţit, ai minţit!

El s-a retras un pas, a ridicat braţele şi a privit în jur după un loc în care să se retragă, unde conversaţia ar fi putut continua ceva mai privat.

— Nici vorbă! Ce vrei să spui?

— Te-ai dus la vulcanoizi, ai făcut o înţelegere cu ei şi nu mi-ai spus nimic!

— Asta nu-nseamnă minciună, a zis Wahram simţind că despica firul în patru, dar era adevărat, şi asta i-a câştigat timp pentru a se retrage într-un pasaj, apoi după un colţ, unde s-a putut opri şi apăra: Am fost acolo ca să-mi fac treaba pentru Liga Saturn. N-avea nicio legătură cu tine şi trebuie să recunoşti că nu avem obiceiul de ne împărtăşi

reciproc agendele complete de lucru. Nu te-am văzut de un an.

— Asta pentru c-ai fost pe Pământ, stabilind şi-acolo înţelegeri. Şi nu mi-ai spus nici despre ele. De fapt, despre *ce* mi-ai spus? Despre *nimic!*

Wahram îşi făcuse griji în privinţa aceea, ignorase problema şi-şi făcuse treaba; acum sosise totuşi momentul socotelii.

— Am fost plecat, a replicat el încet.

— *Plecat...* ce-nseamnă *plecat?* a întrebat femeia. Auzi – ai fost în tunel, sau nu? Noi am fost sau n-am fost împreună în tunel?

— Am fost, a ridicat el braţele în semn de apărare, sau de protest. Eu am fost.

N-a spus mai departe: nu eu am fost cel care a susţinut că *n-a fost* acolo.

În tot cazul, Swan se oprise şi-l privea. Au rămas o vreme, uitându-se unul la celălalt.

— Uite ce-i, a spus Wahram, eu lucrez pentru Saturn. Sunt ambasadorul Ligii în planetele interioare şi-mi fac slujba aici. Nu-i... nu-i ceva ce să pot împărtăşi în mod automat. Acţionez într-o sferă diferită.

— Însă noi tocmai am fost atacaţi şi ne-am pierdut oraşul, până la şasiul de bază. Trebuie să ne păstrăm darurile pe care le putem dărui. Iar printre ele s-a numărat lumina.

— N-au fost fluxuri utile de lumină. Tot ceea ce puteaţi trimite de pe Mercur însemna puţin pentru Saturn. Situaţia stă altfel cu Vulcanoizii. Ei pot trimite suficientă lumină ca să fie cu adevărat importantă. Noi *avem nevoie* de ea pentru Titan şi eu am fost însărcinat să aranjez asta. Este ca şi cum am licita pentru cote dintr-o piaţă la termen. Îmi pare rău că nu ţi-am spus eu însumi despre asta. Cred că

mi-a fost... cred că mi-a fost frică. N-am vrut să te înfurii pe mine. Dar acum te-ai înfuriat oricum.

— Ba chiar mai rău, l-a asigurat Swan.

Bărbatul şi-a dat însă seama că ea exagera, pentru spectacol. I-a cântat în strună:

— A fost o prostie din partea mea. Iartă-mă. Sunt un om rău.

A văzut că asta aproape că a făcut-o să râdă.

— Nemernic împuţit, a zis Swan continuându-şi rolul. Oricum, chestiile pe care le-ai făcut pe Pământ sunt încă şi mai rele. Ai stabilit un acord cu statele bogate ale Pământului – în esenţă asta ai făcut şi o ştii prea bine. Este o ruşine! Acolo sunt oameni care trăiesc în bojdeuci din carton. Ştii bine cum stă treaba. Aşa a fost dintotdeauna şi se pare că va continua de-a pururi. Ei ne vor urî mereu, iar unii ne vor ataca. Şi noi ne spargem ca bulele de săpun. Unica soluţie este justiţie pentru toţi. Numai aşa vom fi în siguranţă. Până atunci va exista mereu vreun grup care va ajunge la concluzia că uciderea spaţialilor este singurul mod prin care să ne atragă atenţia. Iar cu adevărat trist este faptul că s-ar putea să aibă dreptate.

— Pentru că acum sunteţi atenţi?

Ea l-a fulgerat cu privirea.

— Pentru că situaţia din avalul sistemului solar persistă de prea mult timp!

Bărbatul şi-a înclinat capul de pe un umăr pe altul, încercând să se gândească cum să spună ceea ce simţea. A mers împreună cu ea mai departe prin pasaj, până la o masă lungă acoperită cu prăjiturele şi recipiente mari cu cafea. A umplut pentru amândoi ceşti cu cafea.

— Aşadar consideri că pentru a ne proteja ar trebui să orchestrăm o revoluţie globală pe Pământ.

— Da.

— Şi... cum? La urma urmei, oamenii au încercat asta de secole.

— Asta nu-i o scuză ca să ne-oprim! Vreau să spun, uită-ne: suntem pe Venus, pe Titan, în spaţiu, unde facem *de toate.* Unele lucruri ar putea funcţiona acolo. Răspândiţi ceva prin intermediul telefoanelor lor mobile. Daţi-le participaţii în Mondragon. Construiţi case sau faceţi lucrări agricole. Declanşaţi o revoluţie dintre cele non-violente. Dacă ceva se întâmplă îndeajuns de rapid, ei îl numesc revoluţie, indiferent dacă se trage sau nu cu arma.

— Însă armele există.

— Poate că există, dar dacă nimeni nu îndrăzneşte să tragă cu ele? Dacă ceea ce am făcut noi a fost întotdeauna prea inofensiv? Sau chiar invizibil?

— Acţiunile de felul acesta nu sunt niciodată invizibile. Nu... ar exista rezistenţă. Nu te autoamăgi.

— În regulă, atunci, insistăm împotriva rezistenţei şi vedem ce se-ntâmplă. Suntem bogaţi în resurse şi cultivăm o parte foarte mare din hrana lor. Dispunem de *pârghii.*

Titaneanul a căzut pe gânduri.

— Poate că dispunem, însă acolo ei joacă după regulile lor.

Swan a clătinat violent din cap.

— În sentimentele oamenilor există o economie de tip cadou care precede toate regulile. Dacă există una de succes, ei o vor îmbrăţişa. Iar noi va trebui să facem ceva. Dacă nu vom face, ne vor împuşca. Ne vor omorî şi ne vor înfuleca.

Wahram a sorbit din cafea, încercând s-o domolească pe femeie. Ca întotdeauna, ea mersese prea departe. I-ar fi plăcut să audă ce ar fi spus Pauline în privinţa asta, dar în momentul acesta îi era imposibil să capete acces la Pauline. Swan şi-a luat cafeaua şi a băut puţin, după care a început

să-i ţină altă prelegere, subliniindu-şi ideile cu ceaşca, aşa că bărbatul avea să aibă noroc dacă scăpa nestropit.

Şi cu toate că ea exagera, ca de obicei, exprima lucruri la care Wahram se gândise. Mai precis, era o altă formulare a unei idei pe care Alex o susţinuse de mulţi ani. De aceea bărbatul a profitat de o clipă în care Swan îşi trăgea răsuflarea şi a spus:

— Ceea ce trebuie făcut este clar de multe secole, însă n-o face nimeni fiindcă implementarea ar necesita foarte mulţi oameni. Activităţi de construcţii, restaurare peisagistică, agricultură decentă… toate astea necesită enorm de mulţi oameni.

— Dar *există* enorm de mulţi oameni! I-ai obţine pur şi simplu dac-ar fi mobilizaţi şomerii. Revoluţia ocupării întregii forţe de muncă. Locul este o groapă de gunoi, ei sunt prăjiţi şi trebuie să acţioneze. De fapt, Pământul necesită terraformare în aceeaşi măsură ca Venus sau Titan! Ba chiar mai mult, iar noi nu facem absolut nimic.

Wahram a căzut pe gânduri.

— Crezi că ar putea fi convingător în felul acesta? Ca o restaurare? Să apelăm la conservatori, dar şi la revoluţionari sau cel puţin să ascundem realitatea celor ce se întâmplă?

— Nu cred că trebuie să ascundem.

— Swan, dacă vei fi clară asupra intenţiilor tale, va exista împotrivire. Nu fi naivă. Orice schimbare trezeşte rezistenţă. Iar prin împotrivire serioasă, mă refer la violenţă.

— Dacă ei pot găsi modul prin care s-o aplice. Însă dacă n-ai pe cine aresta, pe cine alunga-ndărăt, pe cine speria…

El a clătinat din cap, neconvins.

Swan se plimba în jurul lui ca o cometă în jurul soarelui; Wahram s-a rotit pentru a rămâne cu faţa spre ea. În două

rânduri femeia s-a repezit din nou la el şi l-a lovit în piept cu mâna în care nu ţinea ceaşca de cafea. Vocile li s-au încrucişat într-o antifonie pe care oricine ar fi considerat-o un duet între orăcăit şi piuit.

În cele din urmă duetul disonant s-a terminat. Swan se relaxa finalmente. Abia sosise pe Venus, era clar, şi începuse să caşte, în ciuda cafelei. Wahram a suspinat uşurat, şi-a calmat timbrul glasului, a schimbat subiectul. Au privit amândoi pe fereastră, spre ninsoarea pe care vântul puternic o sufla în arhitecturi jucăuşe, tencuite peste tot. Lumea aceasta, atât de nouă şi grosolană, aflată abia în emergenţă, îi anunţa în rafale uriaşe de vânt: lucrurile se schimbau.

Wahram s-a gândit la cele două proiecte neterminate ale lui Alex: Pământul şi quburile. A simţit un fior, întrucât, brusc, i s-a părut că proiectele acestea deveneau părţi ale unei singure probleme. Perfect, însă ar fi fost nevoie de măiestrie reală să le aducă laolaltă; execuţia ar fi necesitat inteligenţă. Iar Swan va fi furioasă pe el, până când bărbatul va ajuta ca totul să se întâmple. Dar, s-a gândit el, poate c-o putea face.

Extrase (13)

anumite acţiuni metabolice acumulează deteriorări pe durata vieţii şi fiecare tip de deteriorare trebuie tratat individual, iar tratamentele trebuie coordonate atât între ele, cât şi cu funcţionarea obişnuită a organismului

pierderea de celule sau atrofierea este ameliorată prin exerciţii fizice, factori de creştere şi celule stem direcţionate

mutaţiile canceroase sunt identificate prin secvenţiere ADN paralelă masivă şi secvenţiere transcriptom şi dizolvate prin terapii orientate spre gene şi manipularea telomerazei; chimioterapia şi radioterapia sunt actualmente extrem de precis orientate, utilizând anticorpi monoclonali, avimeri şi proteine artificiale

celulelor rezistente la moarte cu funcţionare senescentă nu trebuie să li se permită să se transforme în forme nocive, ci trebuie mai degrabă să fie ţintite de gene sinucigaşe şi de răspuns imunitar

mitocondrii intacte sunt introduse în celule care suferă mutaţii mitocondriale

lipofuscinul este un fel de gunoi acumulat în interiorul celulelor noastre care nu poate fi îndepărtat de sistemul imunitar. Plăcile de amiloid sunt de asemenea un gunoi. Enzimele adaptate din bacterii şi mucegai care digeră complet corpurile animale vor prospera la introducere,

până când li se termină substanţele nutritive, iar absenţa aceea va activa genele sinucigaşe inserate în ele. Agregatele extracelulare sunt înlăturate de vaccinuri care stimulează răspunsuri imunitare, inclusiv o stare de fagocitoză amplificată. Dintre complicaţii fac parte

reticularea extracelulară aleatorie a celulelor determină rigiditatea, dar legăturile au fost rupte cu succes de enzime concepute special

manipularea telomerazei s-a dovedit un act de echilibristică foarte dificilă în anumite tipuri de celule: dacă telomerii sunt prea lungi, căpătaţi o nemurire canceroasă, dacă sunt prea scurţi, ajungeţi rapid la limita Hayflick şi replicarea nu mai are succes

în timp ce repararea ADN-ului implică o ADN polimerază cu capacitate de corectare a exonucleazei, ceea ce duce la repararea de mare fidelitate a ADN-ului, ARN polimerazele nu au capacitatea respectivă şi de aceea comit mai multe erori în timpul transcripţiei genetice; acesta este un factor stimulator potent al evoluţiei

pleiotropia este fenomenul prin care o genă determină efecte pozitive în organismul tânăr, care se transformă în efecte negative în acelaşi organism când îmbătrâneşte. Este foarte frecvent sursa problemelor pentru care sunt concepute tratamentele cu hormoni bisexuali

hormesis (râvnă) este un răspuns biologic finalmente avantajos faţă de expuneri mici la toxine sau factori de stres. Procesul, numit uneori eustress şi asociat mitridatismului (de la numele regelui Mitridate, care

consuma cantităţi mici de otravă pentru a nu fi ucis de o cantitate mai mare), a fost propus drept explicaţie de principiu a motivului pentru care sabaticul petrecut pe Pământ ar putea ajuta la maximizarea longevităţii

corelaţiile cele mai strânse cu longevitatea includ mărimea mai redusă a corpului şi expunerea atât la androgeni, cât şi la estrogeni; cele două se multiplică în acelaşi timp reciproc, astfel încât nu se cunosc deocamdată androgini sau ginandromorfi micuţi care să fi murit de cauze naturale. Cei mai bătrâni au peste 210 ani şi în prezent nu li se poate calcula durata potenţială de viaţă. Pe măsură ce această descoperire va fi mai bine cunoscută, este probabil să existe mai mulţi subiecţi de studiat

viteza de evadare actuarială este definită ca apărând când un an de cercetări medicale adaugă populaţiei totale mai mult de un an de longevitate. Până acum nu s-a obţinut nimic nici pe departe apropiat, iar semne emergente ale unei curbe asimptotice în progres sugerează că este posibil ca viteza aceasta să nu fie

declararea prematură a unor câştiguri uriaşe în longevitate a fost numită kyriasis, sindromul Dorian Gray sau pur şi simplu speranţa de nemurire

prelungirea telomerilor în unele celule prin creşterea temporară a telomerazei în acestea. Întrucât celule diferite pierd telomeri cu viteze diferite, tratamentele medicamentoase trebuie ţintite doar către anumite tipuri de celule şi cancere accidentale

biogerontologie, umilită în repetate rânduri de

neaşteptate

faimoasa dietă cu aport sporit de vitamine şi restricţionare de calorii a acţionat pentru feminizarea expresiei genetice în multe moduri care s-au dovedit decisive pentru efectul longevităţii, astfel încât terapia hormonală pentru sex este personalizată pentru crearea acestui efect de feminizare fără necesitarea unei restricţionării calorice, care n-a fost populară niciodată

dacă vă reamintiţi vechea comparaţie dintre corpul uman şi un Chevrolet model Havana, căruia i se înlocuiesc toate părţile mobile după ce se defectează, atunci problema poate fi comparată cu oboseala metalului în şasiu şi arbori. Cu alte cuvinte, cele „şapte păcate capitale" ale senescenţei nu sunt singurele. Deteriorări ADN nereparate, mutaţii necanceroase, migraţia stărilor cromatinei – toate acestea creează finalmente „lezările îmbătrânirii" greu de detectat sau contracarat. În prezent niciuna nu este reparabilă. Aceasta explică probabil

luaţi celule din epiderma umană, transformaţi-le în celule stem pluripotente, puneţi-le într-o baie proteinică de genul cuvenit şi vor forma un canal neural care este începutul sistemului nervos, care va creşte şira spinării într-un capăt şi creierul în capătul opus. Luaţi secţiuni din canalul neural şi dirijaţi-le cu alţi stimulenţi proteinici pentru a deveni celule din părţi diferite ale creierului, de exemplu celulele cortexului. Testaţi descărcările.

aritmie, accident cerebrovascular, colaps brusc, declin rapid, breşe imunitare, neregularităţi ale undelor cerebrale, suprainfecţie, infarct, moarte instantanee fără cauze

aparente (MICA) etc.

KIRAN ÎN VINMARA

Noua unitate de muncă a lui Kiran a început să călătorească regulat cu roverul, de la unul dintre complexele zăvorâte ale lui Lakshmi din Cleopatra, la noul oraş Vinmara, trecând mereu pe lângă Portul Proştilor. Vinmara continua să crească aidoma unui pat de stridii în jurul golfului său gol puţin adânc. Mai spre sud, puteau zări prin ninsoarea plutitoare scânteierea argintie a mării de gheaţă uscată.

După una dintre călătoriile acelea, când reveniseră în Cleopatra, Kiran l-a întâlnit pe Kexue într-un bar de jocuri pe care-l frecventau amândoi şi micuţul volubil i-a spus:

— Vino să-ţi prezint un prieten de-ai mei. O să-ţi placă de el.

Prietenul acela s-a dovedit a fi Shukra, cu barba şi părul lungi şi sure; semăna cu un călugăr cerşetor. Kexue a rânjit când Kiran l-a recunoscut.

— Ţi-am spus c-o să-ţi placă de el.

Kiran a mormăit ceva stingherit.

— E-n regulă, a zis Shukra fixându-l pătrunzător. Ai fost momeala, ţi-am spus. Şi momeala a fost înhăţată. Mă aflu aici ca să-ţi spun ce să faci în continuare. Lakshmi te-a pus pe ruta dintre complexul ei de aici şi oraşul de pe coastă, da?

— Da, a încuviinţat Kiran.

Putea să înţeleagă că îi era probabil dator primului său contact venusian, dar îi devenea foarte clar cât de periculos era să joace la două capete. Nu dorea s-o trădeze pe Lakshmi în niciun fel; pe de altă parte, nici bărbatul acesta nu părea unul cu care să glumeşti. Deocamdată nu exista

niciun mod prin care să-l poată refuza.

— Se fac livrări în ambele direcţii, însă noi nu vedem ce se-ncarcă.

— Vreau să afli despre ce-i vorba. Infiltrează-te şi mai adânc şi anunţă-mă ce ai descoperit.

— Cum o să te contactez?

— O să te contactez eu.

Simţindu-se profund neliniştit, Kiran a fost cu ochii în patru când călătoreau spre Vinmara. A devenit tot mai clar că echipajul însoţitor nu trebuia să ştie ce se afla în rovere; fiecare cursă era însoţită de agenţi de pază, iar biroul din centrul lui Vinmara era închis pentru cei din exterior, la fel ca facilităţile din Cleopatra. Roverele trăgeau cu spatele la docul de încărcare şi interfaţau cu clădirea, iar apoi plecau şi asta era tot. Odată, când o cădere neobişnuit de masivă de zăpadă i-a întârziat la mijlocul drumului, Kiran l-a ascultat, fără să-l privească, pe agentul de pază din cabina lor care a discutat la telefon, aparent cu persoane din compartimentul de depozitare al reverului; au vorbit în chineză, iar după aceea tânărul le-a cerut ochelarilor translator să traducă înregistrarea pe care o făcuse:

— Sunteţi bine acolo?

— Suntem bine. Şi ei sunt bine.

„Ei“? Oricum, era ceva ce să-i spună lui Shukra, dacă reapărea.

Se găseau în Vinmara, când marele viscol s-a oprit în cele din urmă. Bolta s-a înseninat şi stelele au presărat în toată splendoarea lor domul negru al cerului. Evident, s-au alăturat tuturor locuitorilor, care şi-au îmbrăcat costumele şi au ieşit prin porţile oraşului, pe dealurile pustii de deasupra. Potopul continuu de zăpadă, lapoviţă, măzăriche şi ploaie durase trei ani şi trei luni. Acum toţi doreau să

vadă exteriorul sub lumina stelelor.

Aproape tot peisajul vizibil era acoperit cu zăpadă, care scânteia sub stele. Multe vârfuri ascuţite de rocă neagră străpungeau prin albul acela strălucitor – terenul din jurul oraşului trebuie să fi fost un parcurs de golf dat naibii – şi de aceea deasupra capetelor cerul negru era presărat de stele sclipitoare, iar sub tălpi dealurile albe erau presărate de ţancuri negre, astfel încât cele două laolaltă arătau ca negative fotografice reciproce.

Acum puteau să respire aerul liber. Era strigător de rece, bineînţeles, aşa că, atunci când şi-au scos căştile, oamenii au strigat cu adevărat, emiţând fuioare scurte de vapori reci din gurile deschise. Aer respirabil – un amestec azot-argon-oxigen, la şapte sute de milibari, şi zece grade sub zero. Era ca şi cum ai fi respirat votcă.

Zăpada de sub tălpi era prea dură pentru a face bulgări şi oamenii lunecau într-o parte şi-n alta. De pe vârful dealului de deasupra oraşului, puteau să vadă la distanţe uriaşe în toate direcţiile.

Era după-amiază şi printre stelele de pe cer atârna cercul negru al soarelui eclipsat. Un profil negru pe boltă: ecranul solar, care nu permitea să treacă nicio rază, mai puţin azi, când era o ne-eclipsă programată. De ceva timp ne-eclipsele acestea aveau loc o dată pe lună, ca să ajute la reîncălzirea la un nivel mai prietenos pentru oameni, dar nimeni de pe planetă nu le putuse zări, întrucât ploaia şi zăpada blocaseră vederea. Acum era una pe care aveau să fie în stare s-o vadă.

Mulţi îşi puneau căştile înapoi pe capete; se instaura realitatea frigului. Lui Kiran îi amorţise nasul, iar urechile încă îi ardeau în timp ce îngheţau. Oamenii spuneau că-ţi puteai rupe urechile îngheţate ca pe nişte vreascuri şi acum el o credea. Din difuzoarele oraşului se auzea muzică, ceva

răsunător cu cimbale şi clopote, foarte slav, foarte violent şi sonor.

Apoi chiar deasupra capetelor, ecranul solar a fost însemnat pe neaşteptate de un fir perfect circular de lumină diamantină, care strălucea în apropierea periferiei discului negru. Deşi inelul acela rotund era doar o sârmuliţă de galben sclipitor, o buclă delicată de foc, lumina totuşi dealurile albe şi oraşul festonat, ca şi marea argintie spre sud şi fuioarele de aburi îngheţaţi ce se revărsau din gâtlejurile lor care ovaţionau, toate lucind acum cu o lumină de bronz care evoca amintirile tuturor însoririlor pe care le cunoscuseră sau visaseră vreodată. Tenta radioasă era ca însăşi lumina vieţii, o lumină pe care aproape că o uitaseră, readusă acum de aerul galben.

După o oră geroasă, cercul de foc a devenit tot mai subţire, eclipsând de la interior spre exterior, până când discul soarelui a redevenit complet negru. Diafragma-jaluzea se închisese. Terenul înzăpezit s-a întunecat la obişnuita sa luminozitate palidă; stelele au redevenit mari. Revenise noaptea completă, în toată familiaritatea ei sumbră. Imediat deasupra discului negru al soarelui strălucea o planetă orbitor de albă, mică, dar permanentă; era Mercur, i s-a spus lui Kiran. O vedeau pe Mercur de pe Venus şi sclipea ca o perlă făcută din diamant. Iar peste orizontul vestic atârnau de asemenea Pământul şi Luna, o stea dublă cu tentă albăstruie.

— Uau! a exclamat Kiran.

Ceva din el părea să se dilate ca un balon. A fost nevoit să inspire adânc, de teamă să nu explodeze.

Însă colegii de echipă îl trăgeau de braţ.

— Pământene! Pământene! Lasă plăcinţelele-americane! Trebuie să ne-ntoarcem repede-n oraş, s-a stricat un rover. Lakshmi vrea să venim imediat!

— Daţi-i drumul! a strigat Kiran şi i-a urmat în jos pe coasta dealului, spre porţile deschise ale lui Vinmara.

După ce au intrat, au urmat instrucţiuni primite prin telefon către roverul cu probleme. Arăta exact ca al lor. Şoferul şi un trio de agenţi de pază stăteau lângă el cu un aer nefericit; roverul se descărcase complet şi unele pachete trebuiau duse cât mai repede şi discret posibil la sediul din centrul oraşului. Kiran s-a aşezat la coadă cu colegii lui de echipă, a luat o cutie mare şi plată de la un agent de pază şi s-a gândit că aceasta putea fi ocazia de a afla ce se transporta. După care au traversat oraşul, în şir indian, ca nişte hamali.

Vinmara era aproape pustiu, fiindcă locuitorii erau încă pe deal, sărbătorind. Cutia pe care o ducea Kiran cântărea vreo şapte kilograme; pentru mărimea ei nu era foarte grea. Lângă încuietoare avea o minitastatură numerică, care o făcea să semene cu o valiză diplomat cu cifru. Nu se aflau departe de sediu. Balamalele cutiei păreau mici şi fragile şi tânărul s-a întrebat ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi scăpat-o, accidental, pe partea cu balamalele.

Apoi însă a apărut trioul de agenţi de pază de la roverul defect, care au început să strige:

— Pas alergător! Pas alergător! La sediu, imediat!

Priveau temători peste umăr, cu armele scoase. Toţi au luat-o la goană, iar Kiran, urmându-i pe ceilalţi, a văzut că erau agitaţi şi a răsucit cutia în mâini, astfel ca balamalele să fie către exterior. Când colegii lui au ocolit un colţ, pentru a intra pe o străduţă îngustă, el s-a prefăcut că se împiedică şi a izbit cutia cu toată puterea de colţul unui perete, exact în balamale.

Cutia nu s-a spart.

— Futu-i! a exclamat cineva din spatele lui, unul dintre agenţii de pază – un chinez înalt, care s-a oprit lângă el cu o

expresie îngrozită. I-ai spart?

— Da' ce sunt, ouă? a întrebat Kiran, pe când se scula.

— Ca nişte ouă, a răspuns agentul de pază. I-a luat cutia şi a introdus un cod pe tastatură. Dacă i-ai spart, nu mai avem ce căuta în oraşul ăsta.

A ridicat capacul cutiei şi acolo, în containere individuale transparente, se aflau o duzină de ochi omeneşti. Toţi, printr-o coincidenţă a bănuit Kiran, se uitau drept la el.

Extrase (14)

Proiectul spaţial a accelerat când a devenit clar că pe Pământ vor urma vremuri grele, din cauza schimbării climei şi a spolierii generale a biosferei. Ieşirea în spaţiul cosmic părea o încercare de a scăpa de toate astea şi ipoteza era suficient de adevărată pentru ca apărătorii proiectului spaţial să-i sublinieze mereu valoarea pentru omenire şi mediu, felurile în care resursele disponibile în sistemul solar puteau ajuta Pământul să şchiopăteze prin supracreşterea sa copleşitoare. Se putea afirma că popularea celorlalte corpuri din sistemul solar se conforma eticii leopoldiene[29] a solului, „bun este ceea ce-i bun pentru pământ", pentru că aveau să ia materiale din spaţiu pentru a salva Pământul

primele aşezări pe Lună, Marte şi asteroizi au fost atât de costisitoare, încât au fost realizate ca proiecte internaţionale sau naţionale, utilizând bani publici. De aceea au fost jalnic de ineficiente în anii Eschivării, dar au înflorit după construirea primelor lifturi spaţiale, iar până la Accelerando au fost gata să ocupe centrul scenei – să fie peisajul lui Accelerando

Marte a fost prima terraformată şi, comparativ cu următoarele, a fost foarte simplu. De la bun început se decisese pentru o operaţiune cât mai rapidă. În regolit au fost detonate mii de explozii (s-a spus că asta va ajuta formele de viaţă marţiene îngropate în litosferă) şi mare parte din suprafaţa planetei a fost arsă, după Unii care

---

[29] *Aldo Leopold (1887-1948) savant şi ecolog american, influent în dezvoltarea eticii moderne a mediului şi a mişcării pentru conservarea naturii (n. tr.).*

ulterior au slujit ca albii pentru faimoasele canale marţiene. Arderea a creat atmosferă, iar gheaţa planetei a fost extrasă şi topită, încât s-au umplut un ocean nordic îngust şi o Mare Hellas. Suprafaţa primordială a fost aproape complet ignorată, deşi era foarte adevărat că scara verticală a topografiei planetei proteja părţile cele mai înalte împotriva alterării, conservându-le ca pe un fel de parc primitiv

un influx în masă de imigranţi de pe Pământ s-a contopit rapid într-o comunitate poliglotă, care, în decursul a două generaţii, s-a considerat intrinsec şi fundamental marţiană, *Homo ares,* şi, ca atare, o imitate politică independentă de Pământ prin natură şi drept. Populaţia a acceptat să se separe de toate asociaţiile terrane, reorganizându-se sub o nouă constituţie care stipula un singur guvern planetar şi un sistem economic etichetat socialist, comunist, utopian, democratic-statal-anarhic, sindicalist, cooperativă muncitorească, socialist libertarian şi oricâte alte denumiri din trecut; teoreticienii politici marţieni le-au respins pe toate, preferând adjectivul „marţian“ sau „areologic“. Ca nou sistem socio-economic, cu o biosferă nou-creată în care să se muncească, Marte era o putere socio-fizică egală oricărei naţiuni sau alianţe de pe Pământ; din cauza unităţii sale, era din multe puncte de vedere egala întregului rest, combinat, al omenirii balcanizate

temerile au sporit când, în prima manifestare de independenţă, marţienii au început să extragă azotul din atmosfera lui Titan pentru a-l trimite spre Marte, fără a ţine seama de opinia celor aflaţi deja în sistemul Saturn, este adevărat foarte puţini ca număr. În aceeaşi perioadă (2176-2196), echipe chinezeşti au dezagregat satelitul Dione al lui

Saturn, pentru a-l redirecţiona către Venus ca parte din terraformarea iniţială de acolo. În haosul care a urmat Micii Epoci Glaciare din anii 2140, pe Pământ nu a existat nicio putere îndeajuns de mare pentru a-i trage la răspundere pe chinezi în privinţa acestei acţiuni îndepărtate. Dar, împreună, aceste două evenimente din jurul lui Saturn au stimulat crearea Ligii Saturn, care, în timp, a reuşit să-şi afirme suveranitatea asupra întregului sistem saturnean – deşi este adevărat că pentru finalizarea acestei afirmări a fost necesară ameninţarea cu un traumatic război Saturn-Marte, războiul-fantomă de independenţă al lui Saturn, cum l-au numit unii

satelitul Pământului, Luna, n-a dobândit niciodată independenţa, dar a fost mereu divizat în oraşe şi regiuni controlate de diverse puteri terrane. Terraformarea completă a Lunii ar fi fost oricum dificilă, deoarece s-a considerat că impactarea ei cu asteroizi pentru a-i conferi rotaţie şi a-i asigura o atmosferă avea o probabilitate ridicată de a supune Pământul unei ploi de tectite cu o severitate potenţial mare. De asemenea, metale şi substanţe chimice utile din rocile lunare puteau fi extrase doar prin exploatare la zi şi procesarea unei părţi majore din suprafaţa selenară, care îngreuna la rândul ei terraformarea. De aceea craterele mari cu domuri şi zonele acoperite de corturi alternau cu exploatări miniere de dimensiuni cosmologice, şi toate statele cu prezenţe lunare substanţiale s-au bucurat de un influx de materii prime. Investiţia timpurie a Chinei pe Lună a dus în mod direct la influenţa ei asupra lui Venus, deoarece ecranul solar venusian a fost produs de bazele industriale selenare ale chinezilor. Şi alte state terrane şi-au stabilit baze lunare, iar unificarea politică a Lunii a devenit imposibilă. Unii asociază

originile balcanizării cu această evoluţie, deşi majoritatea consideră că decoerenţa quburilor şi mărimea sistemului solar în sine constituie cheia

balcanizarea este desigur subiectul multor dezacorduri, definiţiile ei întinzându-se de la cel mai recent cerc interior al Infernului, până la diversificarea delectabilă şi rodnică a vieţii în epoca noastră

succes înseamnă eşec. Accelerando a răspândit toate slăbiciunile, bolile şi crimele înglobate în sistemul terran al epocii respective şi, odată ce s-au răspândit în asemenea măsură, n-au mai putut fi restricţionate. Cutia Pandorei fusese

la începutul secolului al XXIV-lea, Acordul Mondragon organizase o a treia forţă care să se alăture diadei Pământ-Marte, iar Ligile Jupiter şi Saturn ofereau contraponderi majore. O situaţie de asemenea complexitate diplomatică a reînviat discuţiile despre „balanţa puterilor“, „marele joc“, „războiul rece“ şi aşa mai departe: toate fiind idei din epoci anterioare, care ne bântuiau din nou aşa cum obişnuiau, spectre flămânde care ne amăgeau cu analogiile lor false, punându-şi palmele moarte peste ochii noştri vii! Până la urmă balcanizarea a însemnat ceva nou prin sferă de cuprindere şi natura specială a

În anii aceia s-a zvonit că spionii marţieni erau peste tot în sistemul solar, dar că raportau în mod constant sediului lor central că nu exista nicio temere – balcanizarea însemna că Marte nu se confrunta decât cu un haos stocastic de agitaţie umană

WAHRAM PE PĂMÂNT

L-a surprins faptul că avea să-şi modifice planurile, ca să nu mai spună că avea să-şi schimbe viaţa, pentru a ajuta şi mulţumi o persoană pe care n-o cunoştea prea bine şi în care nu se încredea foarte mult, cineva care se înfuria adesea pe el şi care era la fel de probabil să-l lovească cu pumnii în piept ori să-i zâmbească; cineva care-l putea străfulgera oricând din priviri, care-l putea mârâi dispreţuitor, astfel încât, de fapt, toate eforturile lui de a o mulţumi puteau fi etichetate ca o formă de laşitate, mai degrabă decât de afecţiune. Lucrurile s-au dovedit totuşi exact aşa. El petrecuse deja cea mai mare parte a anului anterior călătorind prin tot sistemul solar, raliind susţinere diplomatică şi materială pentru planurile lui Alex de renaştere a Pământului şi de abordare a problemei qubурilor; acum, pe lângă campania aceea, petrecea mult timp gândindu-se la modalităţi de implementare a ideii lui Swan de îmbunătăţire rapidă a condiţiilor pentru terranii uitaţi. Se îndoia că Swan ar fi ştiut de eforturile lui, dar simţea că putea să afle dacă o dorea, întrucât viaţa lui era o carte deschisă, cu excepţia părţilor pe care le ascundea de ea. Cu certitudine, Wahram n-avea să-i spună ce făcuse. I se părea că intensitatea pe care femeia o manifestase la ultima lor întâlnire – când îl lovise şi ţipase la el – însemna că fusese atentă şi că va continua să fie atentă. Iar acţiunile erau ceea ce conta.

Natura acestei activităţi noi era teribil de apăsătoare pentru modul lui pseudoiterativ, care devenise mai mult pseudo decât iterativ într-atât încât se revărsa în fluxul exfolierii pure, cu fiecare zi diferită şi niciun tipar posibil.

Asta îi era greu şi, când după o zi a urmat altă zi, când după o săptămână a urmat altă săptămână şi după o lună a mai trecut o lună, Wahram nu s-a mai întrebat de ce făcea ceea ce făcea, ci de ce nu-l contacta Swan pentru a-şi uni forţele. Dacă ar fi acţionat ca echipă, ar fi reuşit mai multe. Unirea dintre puterile societăţilor cea mai interioară şi cea mai exterioară din sistemul solar ar fi avut unele efecte bune şi s-ar fi părut atunci că Mercur şi Saturn ar trebui să fie parteneri fireşti, iar dacă erau aşa, ar fi devenit o forţă aproape egală cu big bang-erii mediani. Wahram putea sesiza câteva pârghii potenţiale. Însă ea nici nu telefonase şi nici nu-i trimisese vreun mesaj.

Bărbatul a continuat să lucreze. În unele ţări, campania lor era numită Ameliorarea Rapidă a Neacceptării: ARN. Neacceptarea era vizavi de Declaraţia drepturilor omului a ONU şi delictele implicau multe articole ale documentului respectiv, dar cel mai frecvent articolele 17, 23 şi 25, cu 28 fluturat ocazional ca memento pentru guvernele recalcitrante. În alte ţări, programele lor se bazau pe o venerabilă organizaţie guvernamentală indiană: Societatea pentru eliminarea sărăciei rurale (SESR). Organizaţia aceasta nu izbutise niciodată să capete multă putere pentru obiectivul ei declarat, totuşi avea deja caracter oficial şi fusese identificată de Mondragon drept cea mai bună dintre opţiunile proaste pentru canalizarea ajutoarelor. Wahram considerase că exista un accept general că modelul de ajutor oferit dezvoltării era un exemplu al Paradoxului Jevons, în care creşterile de eficienţă nu cauzează reducerea, ci creşterea consumului. Sporirea ajutoarelor sporise cumva de fiecare dată suferinţele, într-o buclă de feedback, teoretizată prost… sau teoretizată perfect, însă astfel încât dezvăluia că sistemul era format din bogaţi vampirici care se deplasau

pe tot Pământul şi-i cleptoparazitau în mod complicat pe sărmani. Nimeni nu dorea să audă aşa ceva şi de aceea continuau să repete erori identificate cu patru sute de ani în urmă, pe scări încă şi mai impresionate. De aceea – Planeta Tristeţii.

Desigur, pe Pământ existau forţe foarte puternice, în general opuse implacabil intervenţiilor provenite de sus şi în particular ocupării întregii forţe de muncă. Dacă ar fi fost pusă în aplicare, ocuparea întregii forţe de muncă ar fi înlăturat „presiunea salariilor“ – o expresie care însemnase dintotdeauna *frica infiltrată în sufletele săracilor,* de asemenea în sufletele tuturor celor care se temeau să nu devină săraci, ceea ce însemna aproape toţi de pe Pământ. Frica aceea era un instrument major de control social, ba chiar suportul care menţinea actuala ordine în ciuda insuficienţelor ei evidente. Deşi era un sistem atât de rău, încât toţi din interiorul lui trăiau în frică, fie de inaniţie, fie de ghilotină, continuau să se agaţe de el mai strâns ca niciodată. Era dureros să fii martor la aşa ceva.

Pauperizaţii erau totuşi dispuşi să încerce orice. Prin urmare ceva ar fi trebuit să fie posibil.

Ca atare Wahram traversa Lumea Veche aidoma unui Ibn Battuta din epoca modernă, discutând cu agenţiile guvernamentale care se aflau în poziţia de a face ceva. Era o activitate dificilă, care necesita calităţi diplomatice reale pentru a evita să fii agresiv în diverse moduri. Era interesantă. N-a primit totuşi nicio veste de la Swan. Iar Pământul era mare. Existau 457 de ţări şi multe asociaţii de ţări, iar în interiorul unor ţări existau unităţi cu puteri importante. O întâlnire întâmplătoare cu Swan era puţin probabilă, deşi ea îşi desfăşura activitatea pot pe Pământ.

De aceea a căutat-o el. Se părea că femeia lucra lângă

Harare de Nord, o ţărişoară desprinsă din fostul Zimbabwe.

Pe durata zborului până acolo, bărbatul a citit despre locul respectiv. Zimbabwe, bogată în resurse; o istorie post-colonială sumbră; fragmentată într-o duzină de state reziduale, multe încă împotmolite în probleme; marile secete exacerbaseră situaţia; un salt demografic recent adusese şi mai multe necazuri. Harare de Nord era practic o mahala de forma unei semiluni. Celelalte ţărişoare din jurul ei o duceau mai bine.

A contactat-o pe Pauline şi a anunţat-o că sosea în zonă pentru chestiuni legate de ARN, iar Pauline i-a răspuns destul de repede, cu un salut din partea lui Swan şi propunerea unei întâlniri chiar în seara sosirii lui, ceea ce era reconfortant, dar însemna că el avea să fie sub efectul decalajului orar. Aproape că tremura de oboseală şi se simţea de două sute de kilograme, când Swan a dat buzna în cameră şi a venit momentul să-şi îndrepte spatele.

Ea a încuviinţat scurt din cap şi l-a examinat rapid.

— Pari ca şi cum ai fi avut o călătorie lungă. Hai, o să-ţi fac nişte ceai şi-mi poţi povesti totul.

A pus de ceai, apoi şi-a cerut scuze şi s-a ocupat de un vizitator, cu care a discutat în chineză. Wahram s-a străduit din greu să priceapă cum era ea acum, din nou plină de însufleţire în faţa lui. Tot intensă, asta era clar.

Au băut ceai şi au împărtăşit noutăţi. Unele lifturi spaţiale puneau taxe pe echipamentele coborâte de pe orbită; altele îi interziceau complet pe spaţiali, o situaţie absurdă. Oamenii numeau liftul Quito „Cordonul Ombilical“. Se părea că problema liftului avea să fie un loc îngust, însă fusese pregătit un plan de a coborî pe Pământ fabrici autoreplicatoare din spaţiul cislunar, într-o invazie unică de mii de landere atmosferice. Existau o mulţime de landere spaţiu-Pământ, iar unele se fragmentau succesiv în timp ce

coborau, până când oamenii sau pachetele individuale pluteau, coborând, în bule de aerogel.

— Sună ca reversul a ceea ce a izbit Terminatorul, a comentat Swan acru. În loc de bucăţele care să se reunească pentru a forma o masă mare, masa mare se disociază în părţi. Iar după aterizare, ele construiesc, nu distrug.

— S-ar putea să fie doborâte din cer.

— Sunt totuşi prea multe.

— Mie nu-mi place aspectul agresiv al acţiunii, a zis Wahram. Crezusem că vom încerca să pară un gest caritabil.

— Caritatea este întotdeauna agresivă, a zis Swan. Nu ştiai?

— Nu, nu cred că ştiam.

Bărbatului i se părea clar că ajutorul agresiv nu avea să funcţioneze. Swan nu era însă o persoană dotată cu răbdare. Acum încerca să se ocupe de diplomaţie în felul în care ar fi făcut-o Alex, dar Alex avusese geniu pentru diplomaţie, pe când Swan nu avea deloc. Iar ei se confruntau cu una dintre cele mai vechi probleme din istoria omenirii.

Situaţia transcendea oricum propriile lor opinii, întrucât era un efort Mondragon, la care se alăturase şi Venus. Aşa încât se întâmplau fel de fel de lucruri. Ecranele de ştiri păreau să transmită noutăţi de pe zece Pământuri simultan, toate viermuind în acelaşi spaţiu. Pământul însemna oameni-zei şi oameni-şobolani: iar într-un exces de furie, ei aveau să distrugă totul, până şi lumile spaţiale care îi opreau să flămânzească. În caruselul uriaş, Pământul se rotea precum un cal roşu care avea în interior o bombă. Şi ei nu puteau coborî din carusel.

Cu un aer absent, Wahram a fluierat în barbă notele de

deschidere ale „Pastoralei“ de Beethoven, străduindu-se s-o înveselească. Femeia a ţuguiat însă buzele, încruntându-se uşor. El îi reamintise de tunel.

Mulţi spaţiali se temeau să meargă în Africa sub-sahariană, deoarece încărcăturile de vectori de boli de acolo erau mult mai mari decât în majoritatea habitatelor spaţiale. Wahram bănuia că Swan venise în Africa pe de o parte pentru a sfida prudenţa aceea; ţinând seama de ingerarea extratereştrilor enceladeani, ea se număra printre cei care credeau în hormesis. De aceea se afla acum în Nyabira, dirijând amplasarea atelierelor de construcţie a autoreplicatoarelor. Plănuiseră să înceapă prin reconstruirea părţii Domboshawa din Harare, transformându-i inelul cel mai nordic de cocioabe în versiuni de grădini citadine. Această „renovare a infrastructurii existente“ nu era o soluţie completă, totuşi autoreplicatoarele construiau puţuri, centre de sănătate, şcoli, fabrici textile şi locuinţe în stiluri deja utilizate în Domboshawa, inclusiv variante ale *rondavelurilor* locale tradiţionale.

Autoreplicatoarele erau aproape autonome şi, dacă dispuneau de programare corespunzătoare, alimentare cu materii prime şi depanatori de calitate, rulau peste porţiuni evacuate din mahalale aidoma unor enorme hangare pentru dirijabile, lăsând în urmă o bandă nouă de clădiri, văruite în alb şi impresionant de practice şi confortabile. În timp ce hambarele gigantice se târau lent peste cartierele selectate, locuitorii plini de speranţe ovaţionau. A trecut aproape neremarcat faptul că hambarele deveneau tot mai lungi în decursul procesului şi se separau până la urmă în două unităţi. Era o tehnologie excelentă şi construise multe oraşe-state frumoase în centura de asteroizi şi pe sateliţii

mari ai lui Jupiter. Fusese de altfel o componentă crucială a lui Accelerando.

Însă pe Pământ nu funcţiona la fel de bine. Transformările implicate erau prea mari şi apăreau obiecţii furioase, provenind frecvent din alte locuri decât din zonele renovate. Se atingea un fel de armonie, doar dacă rezidenţii votau pentru proiect cu o majoritate foarte mare şi era preferabil ca ei înşişi să programeze IA-urile autoreplicatoarelor.

După care un autoreplicator din Uttar Pradesh a fost aruncat în aer, fără ca nimeni să ştie motivul. Guvernul statal care ar fi trebuit să investigheze a refuzat s-o facă şi au existat indicii că ar fi fost posibil să fi sprijinit atentatul. Vestea a declanşat delicte la indigo; ar mai fi fost necesare doar câteva pentru ca proiectul să colapseze pe toată planeta.

Asta a înfuriat-o pe Swan.

— Ne-au atacat când nu i-am ajutat, iar acum ne atacă deşi îi ajutăm, a rostit ea amar.

Simţindu-se neliniştit, deoarece o vedea cum se încordează tot mai mult, Wahram a spus:

— Chiar şi aşa, trebuie să perseverăm.

Titaneanul a văzut pe ecrane că asta se întâmpla pe tot Pământul; proiectele lor de restaurare se împotmoleau în hăţişuri dese de legi, în implementare şi peisaje, iar sabotajele sau accidentele ocazionale nu erau de niciun ajutor. Pe Pământ nu puteai schimba nimic fără să nu rezulte câteva tipuri diferite de buclucuri, dintre care unele erau de-a dreptul paralizante. Fiecare metru pătrat de pe Pământ era deţinut de câţiva proprietari diferiţi.

În spaţiul cosmic era altfel. Pe Venus, dacă un singur grup de planificatori cădea de acord într-o privinţă, puteai să azvârli în spaţiu majoritatea atmosferei. Pe Titan era

similar, în jurul lui Jupiter la fel; proiecte masive de terraformare se derulau în tot sistemul solar. Excavează funduri de oceane, încălzeşte sau răceşte cu sute de K... Nu însă şi pe Pământ. În multe locuri autoreplicatoarele erau interzise, ba chiar atacate.

Indiferent ce ar fi făcut spaţialii, se părea că mizeria celor uitaţi avea să continue să tragă civilizaţia în jos, aidoma unei ancore pe care şi-o legase singură de gât. Elitele terrane aveau să rămână în vârful unui Mare Lanţ al Vieţii artificial, până când acesta se rupea şi totul se prăbuşea în vid. Un Götterdämmerung, stupid şi banal, totuşi încă oribil.

Posibilitatea respectivă o înfuria pe Swan. Tot mai conştient de ostilitatea ei, tot mai mult ţinta furiilor ei, Wahram a privit-o într-o dimineaţă cum o insulta pe una dintre femeile din Harare care ajutau la operaţiunea lor... a văzut chipul femeii, când era mustrat... a înţeles că dacă el va rămâne, va sfârşi prin a o irita pe Swan într-un mod catastrofic sau pur şi simplu nu-i va mai plăcea de ea. Aşa că în după-amiaza aceea şi-a cerut scuze şi a doua zi a zburat în America pentru a se alătura unui echipaj saturnian recent sosit, pentru a ajuta la readucerea Floridei deasupra nivelului oceanului. În ziua când a plecat, Swan, distrasă de o problemă frustrantă de moment, s-a mulţumit doar să fluture din braţ către el, ca şi cum ar fi alungat un ţânţar.

S-a dovedit că Florida fusese o peninsulă neobişnuit de joasă; doar o creastă îngustă prin centrul statului rămăsese vizibilă în urma creşterii de unsprezece metri a oceanelor. Conturul statului încă se observa din văzduh, ca un recif întunecat sub marea deloc adâncă, un recif ce continua să sângereze galben în apele mai adânci din jurul său. Zgârie-norii coridorului Miami fuseseră ocupaţi, precum cei din

Manhattan şi din alte părţi, dar în general statul trebuise abandonat. Deoarece majoritatea solului său nu dispăruse, ci acoperea reciful ca un strat de noroi pe care. Inundaţiile nu-l afectaseră în mod special, exista totuşi oportunitatea de a-l excava şi apoi de a ridica fundaţia din rocă a peninsulei, utilizând piatră adusă din Stâncoşii Canadieni, după care să pună solul înapoi, pe nou-ridicata platformă de rocă de bază.

Altfel spus, era ca Groenlanda: unul dintre puţinele locuri de pe Pământ unde terraformarea se putea realiza fără multe pagube colaterale. Evident, existau proteste din partea apărătorilor noilor recife şi locuri de pescuit, însă ei fuseseră împăciuiţi sau ignoraţi şi proiectul fusese aprobat în Atlanta şi Washington, DC, care în sine exista într-un polder, înapoia unui sistem gigantic de diguri pe Potomac. Guvernul vestigial, dar încă puternic, al Washingtonului, localizat acum în mare parte sub nivelul mării, era solidar cu ideea „ridicării Floridei din lumea înecaţilor“.

Era unul dintre cele mai mari zece proiecte de microterraformare care se derulau pe Pământ şi Wahram a fost încântat să se alăture colegilor saturnieni, care făceau parte dintr-o unitate de muncă pusă laolaltă de o societate cooperativă Alabama-Amsterdam. Echipe din Alaska, Columbia Britanică, Yukon şi Nunavut excavau interiorul lanţurilor muntoase, creând prin roca de bază galerii descendente pe care le umpleau cu bioxid de carbon îngheţat absorbit din atmosferă. Wahram se îndoia că vor putea atinge stabilitate geologică şi ecologică. În primul rând, era un volum uriaş de rocă; Florida se găsea în medie la cinci metri sub apă şi ei doreau s-o ridice mai mult decât fusese iniţial, pentru eventualitatea în care Groenlanda sau Antarctica de Est şi-ar fi deversat gheaţa în oceane. Folosind ca dig rutier degetul îngust al unei peninsule care

era unica porţiune terestră rămasă din stat, mutau cu trenuri segmentele de interioare de munţi şi construiau statul tot aşa cum construiseră pontoanele din rocă în vremuri îndepărtate. Everglades avea să fie canalizată pentru funcţionare la noua cotă mai înaltă; urmau să fie introduse analoage nou-generate de multe specii dispărute de păsări şi animale care înfrumuseţaseră peninsula înaintea imigraţiei europene. Aveau să recreeze Florida. Îndeajuns de mult bioxid de carbon urma să fie îngropat sub Stâncoşii nordici pentru ca balanţa carbonului să fie negativă.

Echipele pentru construcţie şi transport fuseseră angajate în principal din Sudul Suferind, aşa cum fusese numit în anii când banchiza Antarcticii de Vest se desprinsese şi nivelul oceanului înregistrase creşterea cea mai mare. Munca din Florida nu dusese la ocuparea întregii forţe de muncă, dar, mergând cu trenul, Wahram avusese mult timp să privească locurile prin care trecea şi să se gândească la cele văzute, iar o dată i-a trimis un mesaj lui Swan: *Mai ţii minte ce ai spus pe Venus – să le dăm tuturor de aici de lucru în restaurarea peisajului? S-ar putea să meargă.*

A mers cu trenul înainte şi înapoi între Canada şi Florida. Suprafeţele era imense şi în majoritate plate. Căldura pârjolise pământul pe care grâul crescuse cândva fără irigare şi de aceea schimbaseră culturile şi începuseră să irige, totuşi regiuni întinse din Manitoba şi cele două Dakota reveniseră la starea de deşerturi înalte. Oamenii spuneau acum că preriile fuseseră dintotdeauna deşerturi înalte. Ele redeveneau căminuri pentru bivoli. Pe de altă parte, reapăruseră pădurile care flancau Mississippi, mai subtropicale ca oricând. Missouri şi Arkansas arătau ca

America de Sud.

Wahram putea să stea ore în şir între vagoane, protejat de curentul goanei, şi să privească terenul nesfârşit. Peisagişti şi grădinari, dresori şi veterinari, ingineri ecologi şi designeri, operatori de echipamente grele, hamali şi săpători – toţi erau esenţiali în munca de realizare a unui peisaj. Waldo-urile gigantice şi hangarele autoreplicatoare erau bune numai pentru anumite lucruri. Localnicii care-şi munceau pământul constituiau o imagine mai bună decât autoreplicatoarele care coborau din cer. Oamenii cu care vorbea titaneanul acceptau într-o măsură mai mare proiectul Florida, ca şi guvernele relevante de altfel. Entuziasmul multora atingea niveluri aproape religioase. Scoaterea din apă a terenurilor inundate era visul lor. Reconstruirea infrastructurii de aici reprezenta o sarcină fără consecinţe negative, exceptându-i pe cei care se bucuraseră de recifele noi, iar aceia aveau să primească recife noi. Florida avea să ajungă ca o Veneţie, cocoţată pe piloţi adânc înfipţi în Pământ. Migraţia asistată avea să replanteze şi să reanimeze solul imediat ce avea să fie gata.

În timpul unei călătorii cu trenul spre nord, Wahram l-a ascultat pe un inginer de recife explicând cum coralii pe care-i replantau îşi eliberau toţi ovulele în aceeaşi noapte din an, ba chiar în acelaşi interval de douăzeci de minute, deşi erau risipiţi pe distanţe de sute de kilometri. Se părea că sincronizarea aceea era realizată de două celule cromosensibile existente în toţi coralii, care, laolaltă, erau capabile să deosebească nuanţa specială de albastru a cerului de amurg din seara de după prima lună plină care urma echinocţiului de primăvară. Luna aceasta răsărea imediat după apusul soarelui, când cerul era încă luminat de astrul recent coborât înapoia orizontului şi acea

iluminare dublă scurtă conferea bolţii o nuanţă aparte de albastru pe care coralii o puteau recunoaşte.

— Trebuie să-i povestesc lui Swan despre asta, a spus Wahram uimit de ideea unei precizii atât de lipsite de creier, totuşi vii.

Conştientizarea – ce era ea?

Între timp, ridicarea Floridei avansa. Wahram i-a privit pe oameni muncind şi a recunoscut în ei euforia proiectului, pe care o simţise el însuşi, atât de intens, în tinereţe, când construise oraşe pe Titan. Acolo fuseseră nevoiţi să cioplească o lume din gheaţă; aici trebuiau să ridice una din ocean. Sentimentul era însă acelaşi.

Odată, pe când mergea cu trenul spre sud, a stat între vagoane cu o colegă olandeză, o blondă plină de energie; când au încetinit la trecerea peste o şosea, au privit un grup de tineri care aruncau cu pietre în vagoane şi scandau:

— Mu-ie! Mu-ie! Mu-ie!

Olandeza s-a aplecat în afară şi a strigat:

— Muie vă dau eu! Noi reconstruim Sudul! Şi va trebui să vă placă!

Apoi a emis un hohot germanic răutăcios, pe care din fericire tinerii nu l-au auzit.

Extrase (15)

creierul este labil şi s-a dovedit că acceptă introducerea de maşinării, celule stern, droguri, electrozi, celule cerebrale provenite de la alte specii,

evoluţia conservă ceea ce funcţionează. Noi avem un creier conservat, cu vârste diferite pentru părţile lui diferite; practic, un creier de reptilă aflat dedesubt şi în partea posterioară, un creier de mamifer în mijloc, un creier uman aflat deasupra şi în partea anterioară. Creierul de reptilă pentru respiraţie şi dormit, creierul de mamifer pentru formarea de cete, creierul uman pentru gândire

prin supra-selectarea pentru o singură trăsătură se deformează evoluţia, se poate obţine un rezultat de tip „normalizarea răului". Întrucât prin speciaţie oamenii au devenit post-umani autoevoluaţi de diverse feluri, rezultatul acesta fusese văzut frecvent, ca în

părţi din creier declanşează la vederea unei imagini de hrană, dar nu şi la vederea hranei în sine. Oamenilor le place să vâneze. Vânătoarea cunoaşte multe forme. Vânăm o înţelegere, vânăm un ţel. Actul de a ucide presupune calm şi recompensă pentru prădător. Mânia se simte întotdeauna rău, mânia este o emoţie dureroasă. Dacă nu capturează nimic, prădătorul poate să nu fie în stare să se oprească din vânat. Teama este o constrângere aplicată furiei. Animalele nu uită niciodată o frică intensă. Iar noi suntem animale. Piloerecţia

agresiune patologică: delfinii ucid marsuini fără niciun motiv – nici pentru a-i mânca, nici din motive concurenţiale. Să sugereze asta că uncanny valley[30] există pentru toate mamiferele?

Raţiunea nu poate funcţiona fără emoţii. Oamenii izolaţi de emoţiile lor nu pot decide. În felul acesta decizia de a manipula creierul cu terapii hormonale are consecinţe vaste. Terapiile bisexuale alterează nivelurile cerebrale de oxitocină, vasopresină şi precursorul lor, vasotocina. Un spray nazal pe bază de oxitocină cauzează imediat un contact vizual superior. Endorfinele sunt versiunea naturală a morfinei. Creierul eliberează endorfine când este rănit şi când ne atinge o persoană iubită. Căutătorii de senzaţii tari calmează o durere

3% din mamifere sunt monogame. Jocurile învaţă mamiferele cum să reacţioneze înaintea surprizelor

cinci zone diferite din creier evaluează melodia, ritmul, metrica, tonalitatea şi timbrul. Muzica a fost primul limbaj uman şi continuă să fie limbajul animalelor şi păsărilor. Muzica a antedatat omenirea cu 160 de milioane de ani. Introducerea nodulilor cerebrali pentru cântat ai păsărilor în locurile corespunzătoare din creierul omenesc a dus la afazie, de asemenea în lobul temporal la fenomene ca sublimitate omniprezentă, hipermuzicalitate care duce la hiperventilaţie (fluierat sau cântat),

corzile vocale umane aveau deja capacitatea să toarcă şi

---

30 *Conceptul „uncanny valley“ emis de roboticianul japonez Masahiro Mori în 1970 îşi are rădăcinile într-un concept emis de Sigmund Freud în 1919: când o percepţie aflată pe tendinţă favorabilă şi crescătoare suferă o modificare bruscă, neaşteptată, căzând în zona neplăcutului (n. tr.).*

era necesară doar inserarea de celule feline din nucleul amigdalian, hipocamp şi hipotalamus pentru a

performanţele în waldo-urile pentru zbor sunt enorm îmbunătăţite prin implantarea în operatorii umani a nodulilor pentru zbor ai păsărilor de pradă sau colibri. Structura diferită a creierelor aviare face ca inserţia în celulele interstiţiale să fie foarte

este posibil ca orgasmul să suprasolicite deja sistemele relevante în măsura în care o poate face fără să cauzeze leziuni ca hernii, fracturi de coaste, tromboză şi infarcturi. Se cunosc cazuri de pasageri de pe sexboturi care au luat vasotocină şi

Cortexul cingulat anterior subgenual, sau sgACC, este locul din creier care dirijează corpul să ignore frica. Este sediul curajului şi stimularea sa poate ajuta o persoană să depăşească spaima de fobii. Este posibil să-l suprastimuleze, după care

Lobul temporal este locul unor stări emotive, ca sublimul omniprezent, hiper-religiozitatea, hiper-sexualitatea, hiper-grafia, mania supraincluderii şi aşa mai departe. Stimularea sau modificarea deliberată a creierului în vederea amplificării oricăreia dintre aceste stări le poate declanşa cu uşurinţă pe celelalte sau poate cauza epilepsie

Subiecţi umani (voluntari) care au ingerat comunitatea enceladeană, inclusiv organismul *Enceladusea irwinii,* au raportat sinestezie şi simţuri individuale intensificate, confirmabile uneori prin teste. Efectele senzoriale intensificate sunt frecvent echilibrate de o abilitate redusă

de generalizare sau calculare

Liste (12)

plictiseală, taedium vitae, cunoştinţele maya, absurditate, weitschmerz, mal du siècle, greaţă existenţială, disforie, deprimare, panică, indispoziţie, urât, hebefrenie, descurajare, deprimare, melancolie, anomie, acedie, distimie, gol, lipsă de afect, tristeţe, disperare, jale, posomoreală, disperare, tristeţe, durere, nefericire, *Hikikomori,* alienare, închidere în sine, *tristitia,* nihilism, morbiditate, anhedonism, nefericire, anxietate, teamă, durere, teroare, oroare, dezolare, ipohondrie postcentenară, *Älterschmerz,* thanatropism, spaima de moarte, dorinţa de moarte

SWAN ÎN AFRICA

Swan nu se bucura de proiectul Pământ. L-a suportat întrucât credea în el şi considera că este modul cel mai bun prin care ea putea să ajute; bănuia că asta ar fi făcut Alex, aşa că nu-l putea abandona doar pentru că era dificil, frustrant, stupid. Blestema ziua când părăsise Terminatorul; visa ziua când va putea dansa pe Marea Scară, până la parc şi fermă.

Îşi pierdea foarte iute răbdarea. Wahram ar fi fost mai potrivit pentru aşa ceva, dar el plecase în America, frustrat, ca atâţia înaintea lui, de Africa irefutabilă. Swan dorea să fie mai dură decât atât şi se simţea iritată de bărbat. Asta îi sporea iritarea generală, iar răbdarea îi dispărea frecvent şi o lăsa clocotind. A devenit aspră cu oamenii şi astfel mai ineficientă. Se scula, întrebându-se câte zile îi mai rămăseseră din asta. Cineva din birou a repetat o expresie a lui Zasha „Pământul în sine este în prezent o gaură neagră a dezvoltării", şi Swan i-a urlat în faţă.

În altă zi s-a angajat într-o nouă înfruntare de ţipete cu o femeie din Liga Africană, care venise în vizită din Dar pentru a face scandal, şi, pentru a se abţine să n-o lovească, Swan fusese nevoită să plece, grăbindu-se pe străzile aglomerate ale oraşului şi înjurând în chineză. A înţeles că în starea ei mintală curentă constituia un risc pentru cauză.

Pământul, planeta rea. În ciuda vântului şi a cerului său, începuse s-o deteste din nou, şi nu numai din cauza gravitaţiei oribile, ci mai degrabă din cauza dovezilor existente la tot pasul despre ceea ce-i făcuse şi continua să-i facă specia ei. Mâna moartă a trecutului, atât de uriaşă

şi atât de apăsătoare. Aerul părea o melasă, prin care trebuia să se străduiască pentru a înainta. În spaţiul cosmic, în terarii, trăiai liber, ca un animal – puteai fi un animal, puteai să-ţi croieşti propria viaţă într-un fel sau altul. Să trăieşti pe cât de despuiat doreai. Pe Pământul blestemat, tradiţiile, legile şi obiceiurile acumulate formau ceva mai rău decât orice brasieră de corp; mintea îţi era ţinută în loc, legată în cămaşă de forţă, obligată să fie ca toţi ceilalţi în habitatele lor ca nişte cutii ridicol de închise. Aici se aflau pe singura suprafaţă planetară pe care te puteai plimba liber, dezgolit în bătaia vântului şi a soarelui, iar când aveau de ales stăteau în cutii şi se holbau la alte cutiuţe, mai mici, de parcă n-ar fi avut de ales… de parcă ar fi fost într-o staţie spaţială… de parcă zilele rele din vechime ale secolelor de cuşti nu pieriseră niciodată. Ei nici măcar nu ridicau privirea spre stele noaptea. Mergând printre ei, Swan a văzut că aşa stăteau lucrurile. De fapt, oamenii pe care i-ar fi interesat stelele nici n-ar fi fost de acum aici. Deasupra capetelor se afla Orion, „cel mai frumos obiect pe care vreunul dintre noi îl va cunoaşte vreodată în lume, întins pe cer ca un zeu adevărat, în care ar fi doar necesar să credem puţin“[31]. Însă nimeni nu privea.

În ciuda nemulţumirii ei, altă aşezare de cocioabe din Harare de Nord, de lângă Dzivarasekwa, fusese de acord să lucreze cu ea şi cu echipa ei. Aşezarea era flancată pe o parte de o creastă abruptă, iar cei de acolo erau ocupanţi ilegal ai terenului; în plus creasta era destul de aproape de graniţa dintre Noul Zimbabwe şi Rhodesia pentru a stârni confuzie în privinţa suveranităţii. O perspectivă bună,

---

[31] *Din poezia „A Sword in a Cloud of Light“ (1967) de poetul, traducătorul şi eseistul american Kenneth Rexroth (1905-1982) (n. tr.).*

aşadar, în termeni politici, totuşi gradientul abrupt al crestei reprezenta o problemă pentru autoreplicatoare. Echipa lui Swan concepuse un plan, în care hangarele se mişcau într-o configuraţie de tip urzeală: unele urmau izohipse, pe când altele urcau drept în sus pe pante utilizând piloni telescopici care menţineau fabricile orizontale. În felul acesta izbuteau să transforme brazda trecerii lor într-un sat alb, elegant, cu câteva tuşe de culoare; avea să fie destul de frumos.

Însă într-o dimineaţă unul dintre hangare a virat pe neaşteptate în jos de pe creastă, muşcând mai întâi dintr-un parc, apoi prin periferia umbroasă Kuwadzana. Operatorii instruiţi pe plan local ai autoreplicatorului renunţaseră să mai încerce să-l controleze şi se aruncaseră de pe scările aflate pe flancurile sale, în braţele unei mulţimi tot mai mari.

Când a sosit la locul incidentului, Swan a răcnit şi şi-a croit cu forţa loc printre oameni, după care a sărit pe treapta cea mai de jos a scării hangarului; chiar şi scăpat de sub control, colosul distrugea totul în cale cu viteza de numai un kilometru pe oră. A suit scara, după aceea a intrat în cabina de comandă, care aducea cu timoneria unui remorcher. Era pustie. S-a dus la peretele din spate şi a izbit cu pumnii în comutatorul de comandă prioritară. Nu s-a întâmplat nimic; leviatanul a sfărâmat mai departe străzi şi case din suburbie, în timp ce un vuiet de Cascada Niagara înăbuşită sosea din partea lui inferioară ascunsă. Femeia a început să înţeleagă acum motivul pentru care operatorii locali abandonaseră vehiculul. Deoarece comanda prioritară nu funcţiona, nu exista nimic evident ce ar fi putut face cineva.

S-a aşezat la consola de comandă şi a început să tasteze rapid, comandându-i totodată verbal să se oprească. La

început a fost calmă, apoi vehementă, apoi stăruitoare, apoi rugătoare şi în cele din urmă a răcnit furioasă. IA-ul autoreplicatorului nici n-a răspuns, nici n-a oprit mişcarea hangarului. Probabil că ceva gripase; asta nu putea să fi fost uşor, o chestiune de sabotaj industrial inteligent, care învinsese o securitate de calitate. Swan credea că ştia câteva coduri relevante, totuşi nimic din ce a încercat n-a reuşit.

— Ce dracu'! a exclamat ea. De ce nu poate fi contactată asistenţa tehnică?

— În prezent se derulează şi alte atacuri, probabil sincronizate cu acesta, a informat-o Pauline.

— Tu mă poţi ajuta aici?

— Scrie fraza „Ceaţa este deasă în Lisabona“, a spus Pauline.

Swan a scris, după care Pauline a continuat:

— Acum poţi conduce manual. Pe consolă sunt patru comenzi...

— Ştiu cum să conduc porcăria! a zis Swan. Gura!

— Acum poţi să foloseşti frâna.

Swan şi-a înjurat qubul, apoi, fără să se oprească din înjurături, a virat hangarul într-un semicerc strâns (ceea ce a însemnat câteva sute de metri) înapoi în sus pe pantă, strivind însă acum străzi mărginite de vile prospere.

— Păcat că treaba asta nu funcţionează şi invers, a comentat ea furioasă. Aş vrea să le putem da ticăloşilor bogaţi de aici bojdeucile pe care le merită.

— Poate că ar fi mai bine să te opreşti pur şi simplu, a spus Pauline.

— Gura! Swan a lăsat hangarul să mai distrugă o vreme cartierul, după care l-a oprit. Prin urmare, a fost sabotaj, a zis ea.

— Da.

— La dracu’! Şi-acum noi vom fi arestaţi.

— Probabil, a spus Pauline.

S-a întâmplat aşa cum prevăzuse Swan. Guvernul local a cerut confiscarea autoreplicatorului defect şi arestarea operatorilor săi, acuzarea lor şi deportarea sau întemniţarea. Swan a fost arestată şi ţinută într-un apartament din clădirea guvernamentală; nu era o închisoare, dar n-o putea părăsi şi părea posibil să fie condamnată la detenţie.

În faţa posibilităţii aceleia, femeia a început să coboare într-o spirală de disperare furioasă.

— Noi am fost *invitaţi* aici, a insistat ea înaintea gardienilor. Noi încercam doar *să ajutăm.* Sabotajul n-a fost *vina noastră!.*

Niciunul dintre gardieni nu părea s-o asculte. Unul a vorbit ameninţător despre o decizie menită să-i închidă gura pentru totdeauna.

Wahram a apărut pe neaşteptate în coşmarul acela, însoţit de un ofiţer din Liga Africană, un bărbat mărunt şi subţire din Gabon, care se numea Pierre şi vorbea superb franceza şi mult mai rudimentar engleza. El a spus:

— Eşti eliberată şi predată colegului tău de aici, însă trebuie să părăseşti Harare de Nord. Maşinile de construcţie vor fi preluate de localnici. Numai localnicii trebuie să le şofeze. Deci!

A întins un braţ, ca şi cum i-ar fi arătat ieşirea.

Surprinsă, Swan aproape că a refuzat din principiu să fie de acord. După aceea a văzut sprâncenele lui Wahram ridicându-se mult şi ochii rotunjindu-i-se; disperarea lui i-a reamintit măsura în care propria ei situaţie o speriase, iar după încă un moment a acceptat umilă condiţiile lui Pierre şi l-a urmat pe Wahram afară, într-un automobil, care i-a dus la un aerodrom unde un dirijabil mare era amarat de un

catarg înalt.

— Să plecăm cât o mai putem face nestingheriţi, a sugerat Wahram.

— Da, da, a încuviinţat Swan.

Dirijabilul era lung cât un petrolier şi făcea parte dintr-o flotă mare de vehicule similare care ocoleau permanent Pământul de la vest la est; erau remorcate de zmeie care erau ridicate în curenţii-jet şi livrau mărfuri încet, dar sigur, pe măsură ce navigau în jurul lumii. Dirijabilul acesta avea anvelopa în formă de trabuc, iar pe gondola de sub ea se vedeau patru-cinci şiruri suprapuse de ferestre.

Titaneanul a condus-o pe Swan în liftul din catarg şi au suit pe platforma de încărcare. În dirijabil au străbătut un coridor lung spre prova, unde exista o punte pentru vizionare, oarecum similară bulei din capătul prova al unui terariu. Acolo, Wahram rezervase două scaune şi o masă pentru mai târziu în decursul zilei, după ce aveau să se lanseze şi să ajungă la altitudine. Aşa că în după-amiaza aceea, pe când stăteau la masă, au putut privi dealurile verzi ale Pământului care treceau pe dedesubt într-o paradă măreaţă. Era minunat, însă Swan nu privea.

— Mulţumesc, a rostit ea încordată. Intrasem în bucluc serios acolo.

Bărbatul a strâns din umeri.

— Mă bucur c-am putut fi de ajutor.

A vorbit despre munca din America de Nord, despre problemele de acolo şi din alte locuri. Despre multe dintre ele Swan încă nu auzise, totuşi şablonul era deprimant de clar. Nimic nou de învăţat aici: Pământul era terminat.

Wahram ajunsese la o concluzie mai echilibrată, aşa cum îi era felul.

— Mă gândisem că primul nostru val de ajutor a fost

prea... prea direct, în lipsa unui termen mai adecvat. Prea focalizat asupra mediului construit şi mai ales asupra locuinţelor. Poate că oamenilor le place să simtă că au contribuit şi ei la construirea propriilor lor case.

— Nu cred că oamenilor le pasă cine le construieşte casele, a zis Swan.

— În spaţiu, nouă ne pasă. De ce ar fi altfel aici?

— Pentru că eşti fericit să vezi o maşină care-ţi înlocuieşte cu ceva mai bun casa care ţi se poate desface în bucăţi şi poate să te omoare pe tine şi pe copiii tăi doar pentru că plouă! Nu-ţi faci griji despre *sentimente,* atâta timp cât nevoile materiale îţi sunt satisfăcute. Ştii asta. Ierarhia nevoilor este ceva real.

— Eu recunosc asta, a spus Wahram, dar tot au existat o mulţime de plângeri despre eforturile noastre. Şi nu se poate nega că proiectul se împotmoleşte. Este ca Gulliver legat la pământ cu firicele de aţă.

— Nu-i o paralelă bună, a zis Swan gândindu-se la înalţii şi micuţii din sexboat. Mare parte din opoziţie este deghizată să pară ca şi cum ar veni din partea oamenilor, însă nu-i de fapt decât obişnuitul obstrucţionism reacţionar. Va trebui să rupem firicelele acelea de aţă, dacă ei vor încerca să ne înfăşoare!

— Mie mi se pare că paralela este destul de potrivită, a rostit Wahram cu blândeţe. Firele care-l reţin pe Gulliver la pământ simt legile şi de aceea sunt importante. Există totuşi şi o cale de a ocoli firele. Ne putem strecura printre ele. Realizările din Canada sunt foarte sugestive.

Tava cu ceaiurile lor a sosit şi bărbatul i-a umplut o ceaşcă de care Swan a uitat imediat. El a sorbit fără grabă din ceaşca lui, privind cum apărea Oceanul Indian, apoi, în depărtare şi spre sud, o insulă verde cu aspect boţit: Madagascar, unul dintre ecosistemele cele mai complet

devastate din istorie, acum un model de hibridizare de tip Ascensiune. Una dintre insulele cele mai mari de pe Pământ, în prezent o operă de artă peisagistă, care înflorea. Oamenii mergeau acolo pentru a-i vedea grădinile şi pădurile.

Wahram a indicat din braţ într-acolo:

— Restaurarea peisagistică se desfăşoară peste tot, pe măsură ce oamenii încearcă să facă faţă schimbărilor. Este o muncă foarte susţinută şi cu specific local. N-o poţi planifica de altundeva. Nu poţi să profiţi de ratele la dobânzi diferenţiale. De fapt, nu poţi să obţii un profit din ea. Aşa încât este deja bine situată din punctul de vedere al scopurilor noastre. Este un bun public şi trebuie făcut. Toate coastele maritime au nevoie de ea. Este greu de crezut cât de multe trebuie făcute. Nu-i nici restaurare întru totul, deoarece vechile coaste au dispărut pentru totdeauna, sau pentru sute de ani. Practic se creează coaste noi la nivelul mai ridicat al oceanului. În clipa de faţă ele sunt neprelucrate. Oceanul rupe ceea ce inundă şi sunt eliberate o mulţime de substanţe toxice. Noua linie a ţărmului şi zona mareică sunt de obicei un dezastru. Toate reparaţiile necesită eforturi susţinute, însă cei care trăiesc pe coastele noi vor să le vadă terminate. Mulţi doresc să le facă ei înşişi. Activităţile în care am fost eu implicat în Florida sunt un caz mai neobişnuit, fiindcă par restaurare, dar în realitate sunt creaţie pornind de la zero. Alt tip de terraformare. Doar seamănă cu restaurarea, întrucât Florida a existat cândva acolo. Ai putea face acelaşi lucru în apă puţin adâncă, oriunde. S-ar putea să nici nu fie necesar să deplasezi munţi în ocean. Acum există corali rapizi care pot fi utilizaţi drept constructori de fundaţie. Bioceramice, ca să folosesc un termen mai cuprinzător. Am văzut grupuri care utilizează coralii aceştia, pe care-i pot creşte rapid pe

multe dintre coastele noi şi în scurt timp vei avea nisip alb, pur, foarte fin. Din cel care scârţâie când păşeşti pe el.

Swan a ridicat din umeri.

— De-acord, sigur că da. Însă eu tot nu vreau să opresc lucrul direct pentru locuinţe.

— Ştiu.

Bărbatul a privit terenul de sub ei. Părea chiar să fi adormit.

După câteva minute s-a foit şi a început să spună ceva, dar a ezitat. Swan l-a văzut şi a zis:

— Ce-i? Spune-mi.

— Mai este ceva, a început el privind-o aproape cu sfială. M-am gândit că unul dintre lucrurile pe care le facem aici este de a oferi mai multe dovezi că reforma din interiorul paradigmei sistemului curent de pe Pământ nu va fi niciodată suficientă. Cu alte cuvinte, că mai există necesitatea revoluţiei.

— Exact asta spuneam şi eu! Asta ţi-am spus pe Venus!

— Ştiu. Acum ajung să-ţi dau dreptate. Deci... mai ţii minte proiectul despre care ţi-am povestit că-l dirija Alex: stocarea de animale în terarii, pentru a le putea readuce pe Pământ?

— Sigur că da. Ea dorea să existe destule animale pentru a realimenta Pământ când va sosi momentul potrivit.

— Exact. Şi de aceea... mă întrebam dacă n-a sosit momentul?

Swan a fost surprinsă.

— Te referi la momentul de a readuce animalele pe Pământ?

A umplut-o un sentiment pe care nu-l putea numi: oceane de nori i se învolburau în pieptul ei, acumulându-se către un soi de furtună...

— Crezi asta? Ce vrei să spui?

El şi-a ridicat privirea de la Madagascar şi a privit-o. Avea un surâs mic şi prostesc, scurt şi strâmb, un surâs de broscoi, totuşi cald.

— Da.

Liste (13)

Lilieci. Leneşi. Tarsieri şi tapiri. Elefanţi şi foci. Rinoceri. Lei şi tigri şi urşi. Wapiti, bou moscat, elan. Caribu şi ren, capră neagră şi ibex. Tigri şi leoparzi ai zăpezilor. Iepure de stâncă şi cerb catâr. Urangutan şi maimuţă aurie şi gibon şi maimuţă păianjen (toate speciile de primate sunt în pericol). Cârtiţe şi şoareci de câmp. Arici şi viezuri, muflon bighorn, porci furnicari şi pangolini, hiraicodee şi marmote. Lilieci cu nasul în formă de frunză, lilieci cu mustăţi, lilieci fără degete mari. Vulpi şi iepuri. Cerb, mistreţ, pecari, lamantin. Porc spinos. Lupi

Nu este adevărat că toate animalele mai mari decât iepurii sunt în pericol de extincţie pe Pământ. Majoritatea sunt doar

Mamiferele sunt o clasă de animale; în clasă există 5490 de specii, 1200 de genuri, 153 de familii şi 29 de ordine

Capibara, jaguari, girafe, bizon, calul lui Przewalski, canguri. Zebră, ghepard, jder

Ordinele cele mai mari sunt Rodentia, Chiroptera (lilieci), Soricomorpha (şoareci de câmp), apoi Carnivora, Cetartiodactyla (mamifere paricopitate, şi balene) şi Primatele

Toate s-au prăbuşit. Vă rog

întoarceţi-vă

SWAN ŞI LUPII

Au coborât toţi împreună, mai întâi în landere mari protejate de scuturi termice, apoi în landere mai mici care au deschis paraşute, după aceea în baloane. La momentul acela pluteau în jos prin spaţiul aerian a cărui traversare le fusese autorizată de naţiunile inuite. Când au ajuns la câteva sute de metri de sol, toate landerele s-au dezintegrat în mii de bule de aerogel care au plutit în jos; fiecare bulă transparentă era un balon inteligent care conţinea înăuntru un animal sau o familie de animale. Nu puteai decât să-ţi imaginezi ce gândeau animalele despre asta: unele se zbăteau în aerogel, altele priveau în jur placide ca norii. Vântul vestic le influenţa şi bulele pluteau spre est ca nişte păstăi de seminţe. Swan a privit în jur, încercând să vadă totul simultan: cerul întreg era presărat de seminţe transparente, care erau vizibile doar sub forma conţinutului lor, indiferent de la ce distanţă ai fi privit, aşa încât ea cobora către est printre mii de lupi, urşi, cerbi şi pume zburătoare. A văzut o pereche de vulpi, o îmbârligătură de iepuri, un linx, mai mulţi lemingi, un bâtlan, care zbura agitat în interiorul bulei sale. Părea ca un vis, dar femeia ştia că era realitate şi că acelaşi lucru se petrecea acum peste tot Pământul: în oceane, cădeau plescăind delfini şi balene, rechini şi toni. Mamifere, păsări, peşti, reptile, amfibieni: toate creaturile pierdute erau simultan pe cer, în toate ţările, pe toate cumpenele apelor. Multe dintre creaturile care coborau nu mai existaseră pe Pământ de două-trei secole. Acum toate reveneau, toate simultan.

Swan cobora în mijlocul unui grup de animale. Se aflau

undeva în noua centură de grâne din sudul lui Nunavut, „Tărâmul nostru“. Punctul ei specific de aterizare trebuia să fie o măgură puţin înaltă, în mijlocul unui district acoperit de culturi de grâu şi orez. Toate ogoarele erau marcate de pingo, deluşoare ca nişte furuncule, care fuseseră ridicate când bucăţi mari de gheaţă plutiseră în sus prin noroiul rezultat din topirea permafrostului. În decursul apropierii finale, nu putea preciza care era deluşorul ei. Coborârea îi era controlată în întregime de bulă şi, întrucât nu mai aterizase niciodată în aşa ceva, s-a bucurat de senzaţii – se simţea ca depusă lin de un covor zburător transparent. De jur împrejur, animalele din văzduh deveneau conştiente de sol; unele se zbăteau, altele se ghemuiau, multe cu picioarele răşchirate ca pisicile aflate în cădere sau ca veveriţele zburătoare, în poziţia perfectă deşi era prima cădere din viaţa lor – poate că era un fel de comportament conservat de la reptile, partajat de toţi. Swan însăşi a asolizat atât de perfect, încât parcă ar fi coborât dintr-un lift. Atingerea de pământ a spart balonul şi aerogelul s-a risipit în toate părţile. Ajunsese aşadar pe sol, pe un pingo, în Nunavut.

Din echipa ei de observaţie făceau parte şi alţii, care coborau pe cât de aproape unul de celălalt le permitea vântul. Swan a ridicat ochii pentru a-i căuta, iar vederea cerului aproape că a făcut-o să cadă în fund; a ţipat, a râs: cerul continua să fie plin de animale. De pe bolta vestică, din norii cumulus joşi, coborau karibu şi elani şi urşi grizzly, toţi ca nişte pete mari şi maronii cu picioarele răşchirate. Şi toate celelalte animale, multe în grupuri, cele de sus prea mici ca să le poată distinge. În jurul ei, lanul de grâu des fremăta de mişcările vieţuitoarelor eliberate din bule, care alergau să se ascundă. Vreuna putea de altfel să aterizeze chiar lângă ea; trebuia să fie cu ochii în patru. A râs,

gândindu-se la asta, a desfăcut braţele larg şi a urlat către lupii din cer. În depărtare lătrau alţi lupi. Se auzeau şi ţipete şi răgete, multe părând temătoare, totuşi era greu de precizat; asta nu era decât o presupunere; de fapt nu putea fi sigură dacă sunetele acelea nu erau de triumf. În sfârşit, acasă!

— Toate odraslele Domnului au ajuns în sfârşit acasă, a proclamat ea prin radio.

Ceilalţi oameni îşi anunţau sosirile, pe măsură ce aterizau. Vântul rece dinspre vest sufla prin ea şi Swan a urlat din nou ca o lupoaică. Ultima parte a valului lor a coborât, după care cerurile de deasupra au rămas iarăşi curate. Numai câteva puncte negre se întrezăreau plutind în depărtare, uşoare ca puful. Laolaltă era lucrul cel mai frumos pe care-l văzuse femeia vreodată.

— Bine, a spus ea după ce deconectase radioul. Te iubesc. Ai făcut ceva minunat.

N-a putut spune dacă se adresase lui Alex, sau lui Wahram, sau lumii.

Era aşadar pe taigaua dintre pădurea boreală şi tundră. Acum aici aveau să fie cerbi karibu, urşi grizzly şi pume; toate biomurile aveau nevoie de prădătorii lor de top pentru ca întregul sistem să prospere. Urşii grizzly vor ocupa imediat dealurile; pumele vor dispărea probabil după aterizare. Însă lupii se vor găsi între ei şi se vor întovărăşi, fiind astfel vizibili în haite; iar Swan dorea să fie acolo. Toată viaţa plecase după ei în terarii, vânase cu ei, luase urma prăzilor alături de ei, dormise chircită la marginea haitei, imediat lângă mamele care-şi îngrijeau puii. Uriaşe alături de ei de atâtea ori, încât nu-şi mai amintea toate ocaziile; de fiecare dată când îi auzea urlând, li se alătura, simţind că era omeneşte s-o facă. În alte rânduri, le simţise

privirea sfredelitoare şi răspunsese cu acelaşi fel de privire. Ii văzuse pe lupi în dialog cu coioţii, văzuse corbi care-i conduceau spre pradă, pentru o parte care să le revină. Ştia că oamenii îi făcuseră pe lupi mai umani, şi astfel câini, dar în aceeaşi perioadă de timp lupii îi făcuseră pe oameni mai lupi, învăţându-i comportamente de haită. De exemplu, niciuna dintre celelalte primate nu avea prieteni care să nu-i fie înrudiţi; oamenii învăţaseră asta, privindu-i pe lupi. La momente diferite cele două specii îşi luaseră una celeilalte hrana; îşi învăţaseră una celeilalte metodele de vânătoare; pe scurt, co-evoluaseră.

Acum primatele aduceau înapoi cealaltă jumătate a familiei. Şi Swan era aici.

Echipa ei din patru oameni trebuia să caute animalele care nu fuseseră eliberate corespunzător din bulele lor, pentru a le scoate din acestea sau pentru a le ajuta dacă erau rănite. N-ar fi trebuit să se întâmple prea frecvent, totuşi terenul era neregulat, atât cu pingo, cât şi cu depresiunile numite doline, care se formau după topirea miezului din gheaţă al pingoului. Dolinele erau rotunde şi cu versanţi abrupţi, adesea umplute cu apă până la nivelul pânzei freatice, ceea ce în multe locuri însemna o adâncime de numai unu-doi metri. Culturi de grâu şi un soi de orez modificat genetic se încercaseră aici, ca şi pe tundra şi taigaua din tot nordul, ca „adaptare“ la schimbarea climei, dar tentativa se dovedise mai dificilă decât îşi imaginaseră. De aceea în haosul rezultat al peisajului, asolizările nefericite păreau o posibilitate reală.

După cum s-a dovedit, bulele funcţionaseră atât de bine, încât Swan şi colegii ei de echipă n-au găsit niciun animal în dificultate. Toate se aflau în mişcare; unele chiar alergau, parcă cuprinse de panică. În curând însă până şi cele

panicate aveau să obosească, să se oprească, să privească în jur. Se spera de asemenea că vor vedea un peisaj nu prea nefamiliar. Majoritatea terariilor fuseseră menţinute la 1 *g* exact pentru momentul acesta şi fuseseră concepute pentru a semăna cu locurile în care animalele reveneau acum.

Karibu erau atât de înalţi, încât se găseau cu uşurinţă între ei. Animalele mai mici se furişau prin grâu, îndreptându-se către dealurile din vest, sau spre copăceii pădurii boreale, care era vizibilă la orizont, în sud. Nu exista nicio creatură care să aibă nevoie vizibil de ajutor. Toate ajunseseră pe sol şi-şi înfruntau noua soartă.

Toate animalele fuseseră marcate şi acum apăreau pe ecrane sub forma unor şabloane de puncte colorate, aşa că echipa lui Swan a trecut la partea următoare a planului lor: să-i urmeze pe karibu şi, dacă era necesar, să-i îndemne, cumva aidoma unor câini ciobăneşti, pe o rută care să-i ducă spre est, către râul Thelon. Această primă migraţie a turmei noi avea să fie instinctivă, dar lipsită de ţel… dacă nu cumva găsea urme vechi ale turmelor Beverly, Bathurst şi Ahiak dispărute. Indiferent pe ce traseu ar fi mers acum, cerbii aveau să înceapă să stabilească mirosurile şi celelalte semne ale unei noi rute de migraţie. Aceasta ar fi devenit după aceea un coridor habitat *de facto* prin noua zonă de grâu, un coridor care poate că trebuia să fie apărat în tribunalele relevante, însă podul acela urma să fie trecut când ajungeau la el; mai întâi, karibu trebuiau să traverseze râul. Conducerea migrării animalelor peste teren agricol era cel mai mare act organizat de nesupunere civilă pe care-l comiseseră vreodată spaţialii pe Pământ, totuşi se spera că după ce vor fi escortate prima dată, animalele se vor descurca pe cont propriu şi vor deveni populare printre

indigeni, chiar şi printre fermieri, care oricum nu aveau mare succes. De acord, escortele puteau fi arestate înainte să fi terminat, dar se spera că aceste coridoare habitat vor fi recunoscute repede ca valori care să merite terenul ce le fusese acordat.

Ca de obicei când mergea cu un grup de oameni, Swan a rămas în curând în urmă. Erau prea multe de privit; lucrurile erau atât de interesante, încât ea a uitat care îi era sarcina. Planurile şi cercetările dedicate posibilei repopulări a faunei Pământului se derulaseră de un secol, iar acum făcea parte din ele, totuşi continua să meargă încetişor, uitându-se la florile care se iveau pe alocuri din solul stâncos, petice catifelate de culori uluitoare. Deasupra lor se ridica un cer albastru-palid foarte înalt, cu un şir de cumulus care zburau către est. Swan continua să vadă în minte animale care pluteau de sus ca seminţe sub soare; imaginea aceea o proiectase într-un vis şi nu mai ieşise din el, aşa că, firesc, trebuia să meargă încet. Se găsea oricum în contact radio cu partenerii. De fapt pălăvrăgelile din urechea ei erau mai iritante decât Pauline şi a redus volumul la zero. Avea să intervină dacă apărea vreo nevoie. Deocamdată dorea să-şi readucă focalizarea spre solul pe care călca. În anul anterior de muncă în Africa, ajunsese să accepte lucrurile fără să le mai cerceteze; pur şi simplu, uitase unde se afla. Căzuse în adâncul problemei ei, în timp ce toată lumea zbura prin cer purtată de vânt. Acum – terenul acesta deschis, taigaua aceasta. Pe versantul sudic al următoarei măguri, pini pitici, răzleţi. O „pădure beată“, sub care se topeşte permafrostul. Dealuri scunde spre est, sub şirul de nori. Cer imens de înalt, albastrul uşor pastelat deasupra norilor joşi care tot se mai rostogoleau spre est. Văzduhul părea să miroasă a foc. Soare în amiază, 5 august

2312. O zi nouă. Cald, dar nu fierbinte. Puţin umed şi abundent în insecte. Femeia purta un combinezon care o păstra uscată şi respingea foarte eficient ţânţarii şi muştele, ceea ce era bine, fiindcă pluteau în nori negri şi deşi, care ici-colo semănau cu trâmbe învolburate de fum. Nu putea zări niciun membru al echipei ei; relieful vălurit al terenului de aici era fracturat de creste joase, poate eskere bătrâne. În tot cazul, vederea îi era limitată către est. Swan a suit pe panta unui pingo şi a privit în jur. Aha, uite-o pe Chris, la numai două sute de metri în faţă, părând să fluture din braţ spre cineva aflat încă mai spre est. Bravo lor!

Iarbă spongioasă şi muşchi de taiga umpleau toate depresiunile şi gropile. Movile lungi de rocă de bază aplatizată, doar cu un metru mai înalte, traversau terenul smârcos pe direcţia nord-sud. Cel mai bine ar fi fost să rămână pe drumurile acestea naturale, însă echipa ei pornise către est, urmând turma de karibu.

Swan a mers spre nord, îndreptându-se către un punct înalt, marcat de arbori *krummholz,* care-i ajungeau până la brâu. A ajuns pe proeminenţa aceea şi s-a oprit la vederea unei haite de lupi pe povârnişul opus. Abia aterizaseră şi alergau prin jur, adulmecând şi muşcându-se între ei în joacă, oprindu-se ocazional ca să urle scurt, apoi porneau iarăşi să alerge. Nu încăpea îndoială că erau surescitaţi de coborâre. Ea ştia perfect cum simţeau. Au avut nevoie de ceva timp să se adune toţi şi să pornească spre est. Erau cenuşii, cu pete negre sau bej şi păr aspru, şi arătau zvelţi în blana scurtă de vară. Cu umerii mai laţi şi cu capetele mai pătrăţoase decât majoritatea câinilor, continuau totuşi să fie similari cu aceştia din multe puncte de vedere. Câini sălbatici, auto-organizaţi: ideea aceea era întotdeauna tulburătoare. Faptul că ajunseseră atât de bine, atât de decenţi şi de jucăuşi, era uşor surprinzător pentru Swan, şi-i

reamintea că lupii apăruseră primii şi că erau mai inteligenţi decât câinii.

Acum era decisă să ţină pasul cu ei, gâfâind şi pufăind la timp destul de scurt după ce-şi începuse urmărirea. Niciun om nu putea fi pe potriva unor lupi care alergau susţinut, dar ei se opreau frecvent să examineze ori să adulmece câte ceva şi, dacă insistai, era posibil să-i menţii în raza vizuală, ori chiar să-i ajungi şi să-i localizezi. Un mascul a urlat şi alţii au răspuns, cu Swan printre ei. Trebuia să alerge mai intens dacă dorea să rămână parte din haită. Asta ar fi fost greu. Femeia fusese în formă fizică mai bună în exteriorul Pământului decât pe planetă. O mică ironie a sorţii care a făcut-o acum să schiţeze o grimasă şi s-o îndârjească să se descurce mai bine.

Lupii aceştia erau nouă. Mari, cu mai multe dungi negre decât albe. Blana le unduia ca nişte plete când alergau. Salturile lor acopereau rapid distanţe mari, deşi semăna mai degrabă cu un fel de galop mic. Văzându-i cum alergau, Swan a urlat pentru sine, cu oceane în piept: ei erau liberi pe Pământ. Fericirea aceea putea fi atât de intensă, încât o durea; altă lecţie în învăţarea lumii.

Pingo şi dolinele dispăreau în faţă şi terenul era acoperit cu o întindere de grâu. Lupii au ezitat înaintea ei şi Swan a reuşit să-i ocolească spre sud, înapoia celor mai estici pingo. Lanul de grâu din faţă fusese netezit cu laserul pe o câmpie care se înclina către est cu aproximativ cinci metri pe kilometru. Era într-adevăr un teren plat… ireal… un artefact. În felul său, o operă de artă. În curând însă avea să fie reconfigurat. La opt kilometri spre est, se distingea slab conturul altui pingo şi altă bucată de taiga nelucrată – neasanată, prea mlăştinoasă pentru agricultură, mai mult apă decât uscat.

Swan şi-a scos din raniţa combinezonului blana de lup – blana unui mascul bătrân, mare, cu cap şi labe. Şi-a pus-o peste cap, astfel încât i-a atârnat pe spate ca o mantie. Ii prinsese inele de aur de loburile urechilor. A ocolit apoi haita, i-a ieşit în faţă şi a urlat la ea. După aceea a alergat cât a putut de tare spre est. Grâul îi venea până la piept şi putea să alerge printre rânduri. Mult înainte, în est, colegii ei conduceau o turmă de karibu, utilizând feromoni şi coarne artificiale. Spicele de grâu fuseseră culcate pe unde trecuseră cerbii. Femeia a văzut că urmau albia puţin adâncă a unui pârâu, aproape ştearsă de tunsoarea plană a laserului. Albia pe jumătate îngropată era încă noroioasă, iar colegii ei îndepărtau turma de ea, pe un curs paralel spre sud. Mirosul lupilor avea să-i ajungă în curând şi atunci nu aveau să mai existe dificultăţi în a-i menţine către est, măgură după măgură. Aveau să meargă către orice loc părea cel mai îndepărtat de lupi, măcar pentru o vreme. Până la urmă cele două specii aveau să ajungă la o relaţie reciprocă prădător/pradă, dar deocamdată cerbii mari erau neîndoios surprinşi şi predispuşi la învălmăşeală dezordonată. Swan a văzut semne ale unei panici mărunte, o zonă în mijlocul căreia zăceau călcate corpurile câtorva pui. Femeia s-a întors cu faţa la lupii care acum o urmau. A stat pe o ridicătură cu capul lupului peste al ei şi a urlat un avertisment. Haita s-a oprit şi a privit-o, cu urechile ciulite şi blana zbârlită – şi ei erau surprinşi. Uităturile lor, a apreciat Swan, nu mai erau faimoasele priviri sfredelitoare şi fixe, ci încercări reale de a vedea mai bine.

Porniseră totuşi la vânătoare, aşa că după un timp au avansat. Swan a cedat, s-a întors, s-a retras în viteză. Le asigurase cerbilor karibu un răgaz suplimentar ca să treacă de vâlceaua micuţă şi acum s-a îndepărtat din drum cât a putut de repede. În următoarele câteva ore, i-a mai hărţuit

pe lupi dinspre nord, dar în majoritatea timpului abia a putut ţine pasul cu ei, iar în final n-a putut decât să meargă pe urmele lor. Multă vreme a fost o înaintare dificilă prin lanurile de grâu, căutând semnele lăsate de karibu. O dată a văzut un şir de secerătoare roşii gigantice profilate pe orizontul sudic.

În noaptea aceea, cei mai mulţi karibu erau înaintea ei şi formaseră o turmă, care se îndrepta spre est. Erau pregătiţi pentru migraţie, predispuşi la mişcare. Lupii, oamenii şi alţi prădători erau ca hăitaşii la o vânătoare, oamenii implicaţi utilizând uneori sirene şi feromoni şi, ca întotdeauna, propria lor prezenţă neliniştitoare. Oamenii erau principalii prădători, chiar şi când în zonă se găseau lupi, pume şi urşi – atâta timp cât rămâneau în haite, aşa cum îi învăţaseră lupii cu mult timp în urmă – şi ţineau în mâini instrumentele lor, pentru eventualitatea în care ar fi fost nevoiţi să le utilizeze.

Împleticindu-se la sfârşitul unei zile foarte lungi, Swan a început să se simtă pătrunsă de spiritul urmăririi, care o susţinea ca o brasieră de corp. Ea era Diana pornită la vânătoare, făcea exact ce făceau ei ca animale. Procedase la fel de atâtea ori în interiorul terariilor, încât era greu de crezut că se afla în sfârşit în aer liber, însă cerul se întindea deasupra lor şi vântul fluiera pe lângă ei.

Dacă linia migraţiei cerbilor karibu urma să fie stabilită pentru totdeauna şi întreaga zonă avea să fie transformată într-un coridor habitat, atunci terenul în sine urma să se schimbe, aşa cum se întâmplase şi anterior. Tot oamenii aveau să-l schimbe. Întregul Pământ era acum un parc, o operă de artă, modelată de artişti. Această nouă modificare nu era decât altă trăsătură de penel.

Transformarea taigalei în teren agricol însemnase

retezarea zonelor ridicate şi umplerea zonelor adâncite, în timp ce creşterea noului humus era grăbită de bacterii modificate genetic. Terenul era destul de plat acum, ca suprafaţa unei mări legănată de o hulă uşoară. Totuşi ciclul îngheţ-dezgheţ şi topirea permafrostului îi afectaseră planeitatea. Trecerea cerbilor karibu era suficientă ca să smulgă humusul; în locurile unde se opriseră, părea că prin grâu trecuse o falangă de tractoare ale căror şenile aveau crampoane. Din acest motiv, Swan le-a evitat ruta, cu excepţia scurtelor incursiuni în noroi pentru a îngropa balize transponder şi de a marca solul cu feromoni şi erbicide orientate spre grâu. Ei plantau în acelaşi timp seminţele pădurii boreale. În unele locuri, dezgoleau terenul, răsturnând păturile de sol introdus pentru a readuce la suprafaţă bacteriile originale ale taigalei. Totul trebuia făcut cât timp cerbii karibu erau suficient de departe încât să nu le fie frică să se întoarcă; dar erau foarte multe sarcini, aşa că începeau cât puteau mai devreme.

În nopţile acelea, Swan a dormit în combinezonul ei, care avea în buzunare o pătură şi saltea cu aerogel, care să-i ţină cald, şi suficiente alimente pentru câteva zile. O dată sau de două ori a luat legătura cu echipa, însă prefera să fie singură, deşi acesta nu era un comportament lupesc, şi să urmărească lupii. Vedea arar haita, dar o putea descoperi după semne; solul era moale şi amprentele labelor celor nouă erau frecvente. Propriul ei Grup de Nouă.

În a treia dimineaţă, mult înaintea zorilor, după o noapte cu puţin somn, femeia a decis să se scoale şi să încerce să ajungă haita. A mers în beznă şi frig cu lămpiţa căştii aprinsă, dar a văzut urmele de pe sol mai bine când a luat lămpiţa de pe cap şi a apropiat-o de sol.

Cu o oră înaintea zorilor, le-a auzit în faţă urletele. Era corul lor matinal. Lupii urlau când o vedeau pe Venus răsărind, ştiind că soarele va sosi în curând. Swan a văzut la ce urlau, totuşi din relaţia punctului aceluia luminos cu Orion a ştiut că nu era Venus, ci Sirius. Lupii fuseseră amăgiţi din nou; din cauza acestei erori, indienii Pawnee botezaseră steaua Sirius „Amăgitoarea-de-lupi“. Când Venus a răsărit cu adevărat, după o jumătate de oră, doar un singur astronom lupesc nesigur a vorbit din nou, ca să anunţe că ceva nu era în regulă. Auzindu-l, Swan a izbucnit în râs. Şi alţi lupi, aflaţi mai departe către vest, aveau să preia acum urletul zorilor. Mult timp când zorii traversaseră America de Nord, pe toată lungimea continentului existase o zonă terminator de lupi care urlau şi care se deplasa spre vest odată cu ziua. Acum s-ar fi putut să revină.

Când s-a luminat, femeia s-a apropiat de ei, orientându-se după astronomul neliniştit. Lupii înnoptaseră pe un pingo şi au lătrat răguşit la apropierea lui Swan; nu doreau să plece şi nu voiau ca ea să se apropie mai mult. Ceva se întâmpla acolo sus, s-a gândit; năştea vreo lupoaică sau aşa ceva. I-a aşteptat de la distanţă şi doar după ce au pornit spre est, a suit panta moale a pingo-ului să se uite.

Un sunet a încremenit-o; la început n-a văzut nimic, însă chiar în vârful movilei se afla un iaz micuţ, o dolină aidoma căldării unui vulcan miniatural. Sunetul se auzea dintr-acolo – un scâncet. S-a apropiat de marginea ei şi a privit înăuntru. Un lup tânăr, cu blana umedă şi înnoroiată, se deplasa furişat pe o muchie îngustă de argilă care înconjura apa, la trei-patru metri mai jos. Pereţii dolinei erau verticali, ba chiar scobiţi şi erodaţi de apa de la fund, care avea o tentă de turcoaz în albastrul ei noroios, ca şi cum ar fi putut avea o podea din gheaţa din centrul pingoului. Lupul râcâia cu labele argila. Era un mascul tânăr. A ridicat ochii la ea şi

Swan a întins pe jumătate un braţ în jos, iar atunci solul de sub ea a cedat şi, cu toate că s-a răsucit şi a sărit, a căzut în iaz, însoţită de o bucată mare de pământ moale.

Animalul a lătrat o dată şi s-a tras îndărăt. Swan a înotat; nu atinsese fundul iazului, deşi se afundase mult când căzuse înăuntru. A înotat spre peretele opus lupului şi a suit pe muchia îngustă de pământ expus, care înconjura dolina. Era ca în interiorul unui vas. Locul prin care căzuse ea crease un cioc ca de ibric.

A evitat să se uite la lup. A fluierat şi a uguit ca un porumbel, apoi ca o privighetoare. Nu văzuse niciodată lupi mâncând păsări, indiferent de specie, totuşi pentru ca să nu-i vină cine ştie ce idei, a adăugat un strigăt scurt de şoim. Lupul continua să încerce să se caţere afară; se temea de femeie. A căzut pe spate când brâul de lut umed i-a cedat sub labe. A căzut în apă pe spate şi Swan s-a întins instinctiv să-l ajute, dar, desigur, el era perfect capabil să se răsucească şi să înoate înapoi la porţiunea de argilă, şi când a simţit-o atingându-l, s-a întors fulgerător şi a muşcat-o de mâna dreaptă, după care s-a îndepărtat, înotând cu disperare. Femeia a scos un strigăt de durere şi de surprindere. Sângele ei era în apă, în botul lui. Muşcătura ardea şi pe dosul mâinii se vedea o singură rană, care avea să sângereze mult timp.

Combinezonul ei, care ţinea totul uscat, mai puţin capul, avea o trusă de prim-ajutor în buzunarul de pe coapsă. Swan a scos-o şi s-a întrebat dacă pelicula pentru epidermă va avea succes în cazul unei muşcături. Oricum, trebuia să încerce. A găurit tubul şi a turnat din abundenţă în gaura roşu-întunecat, după aceea a apăsat cu putere peste ea un tampon de faşă. Faşa avea să se lipească în interiorul rănii, însă putea să taie excesul şi să lase restul înăuntru, şi avea să fie în regulă.

Peretele interior al dolinei era neted cu excepţia unor benzi circulare orizontale. Cum va ieşi de aici? A scotocit în buzunar după telefonul mobil, dar buzunarul era gol. Îl ţinuse deschis, fiindcă îşi apela destul de frecvent colegii. În cazul acesta aveau să-i remarce absenţa şi s-o detecteze prin GPS. Poate că era posibil să se scufunde pe fundul iazului şi să recupereze mobilul şi poate că acesta avea să mai funcţioneze după ce stătuse sub apă.

De fapt niciuna dintre posibilităţile acelea nu părea foarte probabile.

— Pauline, poţi să-mi localizezi mobilul?

— Nu.

— Poţi să-mi contactezi echipa?

— Nu. Sunt proiectată să fiu în contact exclusiv cu tine prin intermediul unei legături pe distanţă scurtă.

— Nu prin radio?

— Nu am un transmiţător radio pe distanţe lungi, aşa cum ştii de altfel.

— Aşa cum *ar fi trebuit* să ştiu. Eşti un rahat inutil.

Lupul mârâia şi Swan a tăcut. Apoi a croncănit brusc:

— Craaa!

Se gândise că lupul tânăr i-ar putea acorda spaţiu, ca fiind o creatură care vorbea limbajul corbilor. De fapt, nu ştia ce să facă.

— Pauline, cum pot ieşi de aici?

— Nu ştiu.

Replica aceea, sosită fără cea mai mică întârziere, a sunat vag dezaprobator.

Swan s-a deplasat pe brâul circular de argilă noroioasă şi animalul a imitat-o, astfel încât să rămână permanent de cealaltă parte a iazului. Dacă malul mai înalt din partea aceasta rezista sub greutatea ei, ar fi putut să se caţere. L-a testat, privindu-l în acelaşi timp pe lup. Era cu faţa spre

ea, însă n-o privea direct, ci se uita puţin într-o parte. Destul de repede i-a fost clar că materialul moale al peretelui n-o putea susţine. Avea nevoie de beţe cu care să sape trepte, sau pe care să le înfigă în pământ suficient de sus şi de adânc pentru a le folosi ca pe reazeme, dar în interiorul dolinei nu existau beţe. Femeia s-a întrebat din nou dacă să investigheze fundul iazului. Apa era totuşi glacială şi combinezonul nu-i acoperea capul. Şi era imposibil de precizat cât de adânc era fundul şi, de fapt, dacă telefonul ei se găsea acolo.

— Pauline, mă tem că ne-am împotmolit aici.

— Da.

Extrase (16)

N-a fost niciodată politica oficială a vreunei unităţi mai mari decât terariul individual şi chiar şi acelea spuneau rareori ceva explicit despre animalele lor – unde le trimiteau, cât de multe, cu ce transportor, de ce... nimic. Coordonarea absolut obligatorie era ţinută complet off-line, dar nu există documente elocvente. Privind retrospectiv, o asemenea absenţă a declaraţiilor publice nu pare foarte surprinzătoare, deoarece acum suntem obişnuiţi cu ea, însă pe atunci era un fenomen relativ nou şi au existat numeroase reclamaţii care afirmau că dispariţia declaraţiilor despre politica publică însemna că se trăia în haos absolut. În sistemul solar nu se obţinuse niciun fel de ordine, balcanizarea era completă; pentru o vreme, istoria omenirii dispăruse ca un fir de apă provenit din topire pe suprafaţa unui gheţar, căzând într-un tub moulin şi pierind după aceea invizibil sub gheaţă. Nimeni n-o controla; nimeni nu ştia încotro mergea; nimeni nu ştia nici măcar că se întâmpla

din capul locului au existat indivizi care au argumentat că era greşit din multe puncte de vedere diferite: că era un dezastru ecologic, că majoritatea animalelor vor muri, că solul va fi devastat, comunităţile ruinate, oamenii puşi în pericol, agricultura ruinată. Imaginea revenirii animalelor putea semăna cu lansările de desanturi din al Doilea Război Mondial sau cu filmele despre invazii extraterestre, iar teama unor rate similare de pierderi a creat traumă în câteva locuri. În timpul coborârii, unele animale au fost împuşcate în văzduh precum talerele de pe un poligon de

tir. Totuşi ele au coborât pe de-a întregul, au aterizat, au supravieţuit, au rezistat. Pentru câteva săptămâni sau luni după aceea, a fost singurul subiect despre care au discutat toţi oamenii şi toţi au urlat din adâncul plămânilor. Iar potopul masiv de imagini era ambiguu, pentru a folosi un eufemism. Unii au răcnit „invazie“, dar alţii au răcnit „reunire“. Repopularea faunei, migraţie asistată, revolta fiarelor; la un moment dat a fost numită „reanimare“ şi termenul a căpătat majusculă şi treptat a prins şi s-a răspândit, copleşindu-le pe celelalte. În cele din urmă n-a contat ce nume i-au dat oamenii: animalele erau acolo

mulţi au acuzat terariile de instigarea revoluţiei pe Pământ. Alţii au numit-o „inoculare“ şi au existat microbiologi care au vorbit despre „transcriere inversă“. Introducerea unui inoculam într-o nişă ecologică goală cauzează într-adevăr o revoluţie în biom. Schimbările rapide pot fi haotice, traumatice. În cazul acesta, animalele au murit frecvent; toată hrana le-a fost consumată, apoi au urmat prăbuşiri de populaţii, saprofagii au prosperat, prădătorii şi prăzile au fluctuat violent şi flora s-a metamorfozat sub impactul lor. Câmpiile s-au schimbat, pădurile s-au schimbat, suburbiile şi oraşele s-au schimbat. Campaniile de eradicare s-au confruntat cu rezistenţă feroce şi eforturi de susţinere feroce. Uneori s-a ajuns la un soi de război al animalelor, însă de fiecare dată oamenii au condus atacurile de ambele părţi

chiar şi în momentul balcanizării, Pământul juca un rol central pentru istorie. Se estima că de peste un secol douăsprezece mii de terarii crescuseră populaţii de animale periclitate, consolidând în acelaşi timp diversitatea genomului, iar ideea de la bază fusese de a sluji ca grădină

zoologică dispersată sau bancă de inoculanţi, aşteptând momentul potrivit pentru a reintroduce creaturile acelea în căminul lor deocamdată afectat. Sosirea momentului li s-a părut unora dintre locuitorii terariilor ca o estimare supra-optimistă, dar în cele din urmă aproape toţi au convenit să ţină seama de chemare şi au organizat o armada formidabilă

ulterior s-a descoperit că mare parte din activitatea de organizare a reanimării a aparţinut unui grup de lucru asociat cu a şaptea Leoaică a lui Mercur, care decedase cu câţiva ani înainte de eveniment. Fuseseră contactate câteva guverne terrane, iar cele prietenoase faţă de idee emiseseră autorizaţii. Migraţia asistată era deja un concept familiar şi speciile invazive rearanjaseră oricum lumea: oamenii luptaseră fără succes împotriva extincţiei în masă şi mare parte din suprafaţa Pământului era ocupată actualmente de buruienile şi saprofagii cei mai rezistenţi. Se discuta despre o lume viitoare de pescăruşi şi furnici, gândaci şi ciori, coioţi şi iepuri… o lume a scaiului galben, depopulată şi pauperizată… o uriaşă fermă industrială stricată. De aceea reintroducerea speciilor dispărute a fost salutată de mulţi terrani. Consecinţele politice inevitabile nu făceau decât să sublinieze că era o acţiune omenească colectivă; acelea au întotdeauna consecinţe

se pare că cele douăsprezece mii de terarii şi câteva zeci de state terrane au convenit să execute planul în prima jumătate a anului 2312, dar, întrucât majoritatea acordurilor n-au fost documentate în scris, nu există confirmări oficiale. În mare parte, unicele relatări sunt înregistrările verbale ale participanţilor, făcute după ani întregi

După reanimare, problemele de pe Pământ au devenit ecologice şi logistice, focalizându-se asupra transportului, dispersării, atenuării, compensării şi protecţiei juridice şi fizice. Reanimarea în sine n-a însemnat sfârşitul istoriei; ba chiar aveau să treacă multe decenii înainte de a se înţelege că fusese un moment-cheie în ultima

WAHRAM ŞI SWAN

Când a aflat că Swan dispăruse, Wahram a părăsit Ottawa, unde purta negocieri intense cu guvernul canadian asupra sosirii neautorizate a animalelor, şi a plecat spre nord, spre Churchill, unde a prins în ultima clipă un zbor de noapte către Yellowknife, locul de adunare pentru acţiunile din coridorul habitat cărora li se alăturase Swan.

Scurta noapte de vară trecuse deja şi începuseră zorii zilei următoare, când un elicopter l-a purtat peste terenul unde fusese semnalat transponderul lui Swan. Până a ajuns acolo, echipa ei o localizase deja; prezenţa elicopterului era totuşi utilă, întrucât era imposibil să te apropii de iazul din vârful pingo-ului fără să cazi lângă femeia dinăuntru. Unul dintre salvatorii ei o demonstrase deja, astfel încât Swan se afla acolo cu altă persoană şi, se părea, cu un lup. Cel puţin oamenii erau acum superiori numeric animalului, deşi unii din elicopter afirmau că asta înrăutăţea situaţia. În tot cazul puteau să coboare din elicopter o scară de frânghie cu harnaşament, de la o înălţime destul de mare, deşi nu suficient de mare pentru a nu-l îngrozi pe lup – Wahram şi-a putut da seama de asta, privindu-l din văzduh. Cealaltă persoană a suit prima pe scară şi a fost depusă la baza pingo-ului; a urmat după aceea Swan; avea ochii injectaţi şi arăta sleită, dar a fluturat din braţ spre Wahram şi, prin gesturile mâinilor, a indicat că trebuiau să mai coboare scara o dată. Titaneanul se îndoia că lupul va putea folosi scara pentru a ieşi din dolină, totuşi pilotul a coborât-o oricum şi, după ce s-a consultat prin radio cu cei de dedesubt, s-a deplasat puţin într-o parte, astfel încât scara s-a lipit de perete. Până şi asta i s-a părut insuficient lui

Wahram, aşa că a tresărit în scaunul lui când animalul a sărit brusc pe scară, apoi s-a căţărat până la buza dolinei şi a pornit în fugă în jos pe măgură.

Wahram l-a anunţat pe pilot că dorea să fie coborât şi au aterizat în lanul de grâu, lângă pingo, aplatizând temporar un cerc. Bărbatul a ieşit din aparatul ale cărui pale mari înceţoşau aerul de deasupra lui şi a alergat, ghemuit, până a ieşit mult în afara razei elicopterului, care a scrâşnit şi a suit înapoi în cer, păcănind asurzitor.

Swan a venit spre el şi l-a îmbrăţişat, umplându-l de noroi. După ce şi-a scos antifoanele din urechi, titaneanul a întrebat-o cum se simţea. Era bine, a zis ea; fusese extraordinar, îşi împărţise bârlogul cu un lup, şi niciunul nu avusese de suferit din pricina asta, aşa cum ştiuse că va fi, totuşi era întotdeauna minunat să capeţi confirmări empirice în asemenea momente, în clipe cruciale când puteai să fii înfulecat... Wahram a văzut că era suprasurescitată. A recunoscut că era murdară şi flămândă, şi dispusă la o mică pauză înainte de a reveni la treabă. El a arătat elicopterul, care continua să ţăcănească sus deasupra lor, şi, după ce Swan a fost de acord cu planul, a făcut semn aparatului să coboare şi s-au îmbarcat. După aceea a fost prea mult zgomot pentru a putea vorbi, aşa că au aşteptat până au ajuns în Yellowknife, cu femeia rezemată de umărul lui şi zâmbind în timp ce moţăia în ciuda hărmălaiei din jur.

Întrucât animalele fuseseră desantate în zece mii de locuri, era firesc să se confrunte cu opoziţie în unele locuri; cel puţin aşa păruse iniţial, deşi nimeni nu era sigur de nimic. În tot cazul ei lucrau ca şi cum animalele ar mai fi dispus doar de câteva zile de libertate şi utilizau elicopterele ca pe lăcuste pentru a se deplasa, declanşând

tractoare robot solare, care remorcau semănători similare cu utilajele agricole ce puteau fi văzute în fotografiile vechi. Unele plantau pe oră câte şaizeci de arbori înalţi de doi metri, până îşi terminau stocurile. În felul acesta reanimarea includea un element botanic şi tractoarele s-au dovedit greu de oprit. Câţiva oameni au încercat totuşi.

Au existat şi incidente, iar în Yellowknife, în timp ce mâncau, au parcurs veştile sosite din toată lumea. Erau de toate, de la osanale, la focuri de artilerie: ovaţionate sau denunţate, şi toată gama intermediară, din toate sursele posibile, inclusiv Consiliul de Securitate ONU, reunit în sesiune de urgenţă şi dezorientat. Urangutani în toată Asia de sud-est, delfini de râu în toate estuarele vechi, tigri în India, Siberia şi Java, urşi grizzly în vechiul lor habitat din America de Nord... oare nu era aceasta invazia extraterestră temută de atâtea secole, care sosise până la urmă? Era neautorizată; era subminatoare; dintre animale făceau parte carnivore, care puteau ucide oameni; trebuia să fie ceva rău. Cu siguranţă, stârnea confuzie. Iar puterea era întotdeauna periculoasă când era confuză.

Au văzut însă că ştirile terrane anunţau că animalele aterizaseră de fiecare dată în habitatele native originale, mutate dacă fusese necesar pentru a se adapta schimbării climei petrecute după dispariţia lor. De asemenea că, deşi nu erau organisme modificate genetic, efortul intens de reproducere din terarii crease animale mult mai diverse din punct de vedere genetic decât cele rămase pe Pământ. Asta făcea parte din pachetul de informaţii publicitare al lui Wahram, care a fost încântat să vadă că mass-media îl preluaseră. Reportajele aminteau că animalele fuseseră desantate în general în rezervaţii şi în regiuni de dealuri, deşerturi, păşuni şi alte spaţii care suferiseră impacturi minime din partea oamenilor – niciodată în oraşe şi doar o

dată sau de două ori în sate. Un sat columbian care suferise de pe urma unei invazii aeriene de jaguari şi leneşi se redenumise deja Macondo şi avea în mod clar să dăinuie pentru a-şi spune povestea.

Pentru o vreme Swan a dormit pe o canapea din centrul de conferinţe ad-hoc. Wahram a constatat că nu se simţea confortabil când femeia nu era sub ochii lui. Ea îl trata cu foarte multă afecţiune; noaptea pe care o petrecuse cu lupul o proiectase într-un fel de extaz. A dormit cu capul pe piciorul lui. Continua să pară atrofiată, cumva ca în tunel.

— Vreau să mă-ntorc afară, a rostit Swan când s-a trezit. Vino cu mine. Vreau să-i urmăresc din nou pe karibu şi au nevoie de hăitaşi. Poate c-o să-mi văd şi lupul.

— Bine.

Wahram s-a îngrijit de cele necesare şi în dimineaţa următoare s-au alăturat celor care se îndreptau către nord în ziua aceea, plecând cu elicopterul spre răsăritul cu aburi de promoroacă.

— Uită-te! a zis Swan şi s-a aplecat peste bărbat ca să privească drept în lumină când soarele s-a ridicat peste orizontul îndepărtat.

— Îţi poţi arde retinele şi aici, a spus el. Le poţi arde chiar şi de pe Saturn.

— Ştiu, ştiu. Mă uit fără să mă uit.

Lumina nouă s-a spart în cioburi pe nenumăratele petice de apă risipite pe sol. Au aterizat lângă râul Thelon şi au coborât, elicopterul s-a îndepărtat şi ei au rămas pe tundra vastă şi vântoasă, călcând pe un sol care scârţâia sau pleoscăia în mod variat, semănând cumva cu cel îngheţat de pe Titan. Wahram şi-a amplificat susţinerea brasierei de corp şi a încercat să se obişnuiască cu elasticitatea terenului îmbibat de apă. Pentru o vreme, a simţit mersul pe suprafaţa neregulată a potecii semi-îngheţate a cerbilor

karibu ca pe munca într-un waldo; din cauza brasierei de corp, erau comparabile.

S-a îndreptat şi a privit în jur. Lumina soarelui i s-a răsfrânt în creier din oglinzile peticelor de apă şi şi-a ajustat polarizarea ochelarilor. Swan îşi cobora întruna ochelarii pentru ca să se uite direct: uneori se cutremura, cu lacrimi îngheţate pe obrajii înroşiţi şi crăpaţi, dar râdea sau gemea ca de orgasm. Wahram a încercat s-o imite doar o singură dată.

— O să orbeşti, i-a spus.

— Ei aşa făceau tot timpul! Ei au trăit fără să fi avut ochelari!

— Cred că inuiţii îşi protejau ochii, a mormăit bărbatul. Cu fâşii de piele sau altceva. În tot cazul era ceva suportabil. Ei au fost opriţi din dezvoltare aici – propria lor planetă aspră i-a ţinut departe de restul omenirii.

Femeia a scos un ţipăt de bufniţă şi l-a lovit cu un bulgăre de zăpadă.

— Ce le mai minţi! Noi suntem doar baloane de Pământ! Baloane de Pământ!

— Da, da, a încuviinţat el. *Zbor peste inimi*[32]*.* Ni s-a predat şi nouă. „Când erau singuri pe câmp, fără nimeni să-i vadă, săreau, ţopăiau şi săltau, atingând pământul pe cât de uşor puteau şi strigând: «Noi suntem baloane de Pământ! Baloane de Pământ! Baloane de Pământ!» “.

— Exact! Ai fost educat unitarian?

— Nu suntem toţi aşa? Nu, eu am citit despre asta în Crowley. Însă nu pot sări, ţopăi sau sălta în gravitaţia asta. M-aş împiedica şi aş cădea.

— Haide, fii serios! Probabil că aici cântăreşti enorm, dar

---

32 *În original* Lark Rise to Candleford*, trilogie de romane semiautobiografice (1939-1943) scrise de poeta şi romanciera engleză Flora Thompson (1876-1947) (n. tr.).*

în acelaşi timp eşti de mult timp pe Pământ şi trebuia să te fi obişnuit.

— Mărturisesc că n-am umblat prea mult pe jos. Activităţile mele au avut o natură mai degrabă sedentară.

— Recrearea Floridei a fost sedentară? Atunci e bine c-ai venit aici.

Era fericită. Wahram a tropăit mai departe, destul de confortabil; exagerase în privinţa impactului gravitaţiei, doar ca s-o necăjească. Aerul rece şi lumina soarelui confereau acum zilei un soi de calitate cristalină.

— Este bine, a recunoscut el.

Au mers pe marginea sudică a rutei cerbilor karibu, spre est, iar Swan a plantat transpondere, a fotografiat urme şi a luat mostre de sol şi de fecale. Serile se reuneau pentru cină cu ceilalţi membri ai echipei într-un cort mare, instalat zilnic în altă poziţie. În nopţile scurte se întindeau pe paturi pliante în acelaşi cort şi prindeau câteva ore de somn înainte de a mânca şi a porni mai departe. După a treia azi, Poliţia Regală Călare a Canadei a sosit în elicoptere, i-a arestat şi i-a dus la Ottawa.

— Nici vorbă! a ţipat Swan, privind ţinutul care se dezvăluia sub ei. Nici măcar nu eram în Canada!

— De fapt, eram.

În toiul zilei, lanurile vaste de grâu păreau foarte diferite faţă de recenta lor expediţie matinală.

— Ia uită-te! a exclamat Swan la un moment dat, arătând cu dispreţ în jos. Pare o înflorire de alge pe o baltă.

În Ottawa, după ce au fost eliberaţi din arest, Swan l-a dus pe Wahram la Casa Mercur, ca să facă baie şi să încerce să afle ce se întâmpla. Ştirile despre reanimare continuau să abunde şi numărul lor era prea mare, fiindcă toţi din lume îşi relatau povestea simultan, în maniera

uzuală, ba încă şi mai mult; aşa că le era greu să găsească propria lor poveste – mai exact, de ce fuseseră arestaţi. Fuseseră eliberaţi fără niciun cap de acuzare şi nimeni din Ottawa nu părea să ştie nimic despre motivul reţinerii lor.

Pe grupurile de fluxuri de ştiri care se formaseră deja, puteai urmări imagini aranjate alfabetic după animale sau regiuni, sau alte câteva categorii – cele mai teribile aterizări, acţiuni frumoase sau comice ale animalelor, cruzimi ale oamenilor faţă de animale, agresiuni ale animalelor împotriva oamenilor şi aşa mai departe. Au privit ecranele din sala de mese în timp ce au mâncat, apoi au mers pe străzile înguste de lângă râul negru şi sistemul de canale, oprindu-se în puburi, ici-colo, ca să bea câte ceva şi să vadă mai multe. În scurt timp Swan s-a ameţit şi a început să declanşeze certuri cu alţi clienţi; nu-şi ascundea originea spaţială, ceea ce ar fi fost oricum greu, ţinând seama de felul cum arăta şi de mişcările ei graţioase, dar stilizate în brasiera ei de corp. Lui Wahram i se părea că oamenii o priveau cu oarecare teamă.

— Un rând din partea Casei Mercur, de-acolo sunt eu! a declarat femeia când clienţii s-au enervat, ceea ce, desigur, a fost de ajutor, totuşi n-a însemnat o soluţie completă. Ar trebui să fiţi fericiţi că s-au întors animalele. Aţi fost separaţi de ele de atâta vreme, încât aţi uitat ce grozave sunt. Sunt fraţii şi surorile noastre pe-orizontală, înrobite sub formă de carne vie, iar dacă asta li se poate-ntâmpla lor, atunci vi se poate-ntâmpla şi vouă, şi chiar s-a şi-ntâmplat. Voi sunteţi carne! Carne care pute!

Fluierături şi mormăituri urâte de disensiune i-au întâmpinat cuvintele.

— La un moment dat trebuie s-o acceptaţi! a strigat Swan, acoperind obiecţiile care umpleau aerul. Nimeni nu poate fi fericit până nu sunt toţi în siguranţă!

— *F’ricit,* a spus unul dintre ei, cu glasul picurând de dispreţ slav. Ce-nseamnă *f’ricit?* Nouă ne trebuie hrană. Fermele din nord ne dau hrană.

— Vouă vă trebuie *sol,* a zis Swan, transformând cuvântul în unul lung, de două silabe. *Soo-lul* este hrana voastră. Simpla biomasă totală este hrana voastră! Animalele ajută la producerea biomasei. Nu puteţi face nimic fără ele. Subzistaţi, hrănindu-vă cu petrol. Vă mâncaţi propriul grâu de sământă. Dacă hrana n-ar sosi cu lifturile din spaţiu, jumătate din voi ar muri de inaniţie, iar ceilalţi se vor omorî unul pe altul, ăsta-i adevărul şi-l ştiţi prea bine! Prin urmare, ce vă trebuie? *Animale.*

— Ca să-mi tragă plugul, a vorbit cineva cu amărăciune în glas.

Cei mai mulţi dintre oamenii aceia discutau ruseşte între ei şi Wahram s-a străduit să distingă voci în engleză. Când i se adresau lui Swan, o făceau în engleză. Ea vorbea acum din nou despre fraţi şi surori pe orizontală. Mulţi dintre ascultători erau ameţiţi de votcă şi alte substanţe, iar ochii le străluceau şi aveau obrajii roşii. Le plăcea să se contrazică cu Swan; le plăcea să fie biciuiţi cu vorba de femeie. Arătaseră la fel în 1905, fără îndoială, în 1789 sau în 1776. Putea să fie o încăpere de oriunde, de oricând. Îi reamintea lui Wahram de pubul de pe colţ, din cartierul proeminenţei.

— Noi facem parte din aceeaşi familie, a insistat Swan devenind sentimentală. Familia mamiferelor.

— Mamiferele sunt un ordin, a obiectat cineva.

— Mamiferele sunt o *clasă,* a corectat altcineva.

— Noi suntem *clasa* mamiferelor, a exclamat Swan, iar *ordinul* este de a alăpta şi a iubi!

A fost întreruptă de ovaţii, după care a urmat:

— Fie asta, fie murim. Fraţii şi surorile noastre pe

orizontală. Avem nevoie de ei, avem nevoie de ei toţi, suntem parte din ei şi ei sunt parte din noi! Fără ei nu suntem decât... decât...

— Nişte ridichi amărâte!

— Creiere şi vârfuri de degete!

— Râme-ntr-o sticlă!

— Da! a zis Swan. Exact.

— Ca spaţialii în spaţiu, a adăugat cineva.

Toţi au râs la asta şi Swan li s-a alăturat.

— Este-adevărat, a strigat ea. Dar uite-ne aici! în clipa de faţă, eu sunt pe Pământ.

Obrajii îi ardeau şi a privit în jur, la toţi; s-a suit pe o bancă şi i-a ridicat în picioare:

— *Noi suntem pe Pământ!* N-aveţi *idee* ce privilegiu-nseamnă asta. Cârtiţe de căcat ce sunteţi! Voi sunteţi acasă! Puteţi pune laolaltă toate habitatele spaţiale şi tot n-ar fi nimic prin comparaţie cu planeta asta! Ea este căminul.

Ovaţii. Deşi Wahram s-a gândit, pe când a prins-o pe Swan care a căzut de pe bancă în direcţia barului, că spusele ei nu erau chiar adevărate, cel puţin de o vreme – în niciun caz după apariţia lui Marte, căruia i se adăugau acum Venus şi Titan. Poate că nu mai fusese adevărat încă din momentul diasporei. Aşa că ei o ovaţionau fiindcă se înşela, fiindcă îi flata, fiindcă le făcea cinste cu băutură şi-i prindea pe toţi laolaltă într-un moment de entuziasm. Strigau aprobator pentru momentul acesta în sine, detaşat de orice altceva. Noaptea într-un pub din Ottawa, cu beţivi cântând în rusă. Un moment al furtunii.

S-au întors după aceea cu vizele, pentru eventualitatea în care ar fi fost iarăşi opriţi de Poliţia Călare, şi s-au realăturat hăitaşilor pentru migraţia karibu. Nimeni nu i-a

oprit în Yellowknife şi nimeni dintre cei cu care au stat de vorbă nu ştia ce se întâmplase anterior. În două zile au revenit la rutina lor de teren, care îl mulţumea pe Wahram. Se obişnuise acum cu mersul pe jos, îşi ajustase combinezonul şi simţea o plăcere enormă s-o privească pe Swan la vânătoare. Ea era mereu înaintea lui, dar, la urma urmelor, arăta bine şi din spate. Diana la vânătoare.

Seara, în cortul pentru cină, auzeau tot mai frecvent din reportaje sosite din toată lumea, că oamenilor le venea greu să se adapteze la reapariţia animalelor. Lei şi tigri şi urşi, vai-vai! Ceilalţi nu erau obişnuiţi să reprezinte pradă potenţială pentru prădătorii mari, care dădeau târcoale în imediata vecinătate a aşezărilor. Era îndeajuns pentru a-i determina să se ralieze. Cei care obişnuiseră să iasă singuri din oraşe găseau acum uşor tovărăşie. Restul au tremurat şi s-au lamentat, apoi au căutat prieteni sau străini care să-i însoţească, nu numai noaptea, ci şi în plină zi. Aceasta era deja practica standard în terarii; mersul de unul singur reprezenta un lux, un soi de decadenţă – sau o aventură, asumată cu conştientizarea riscului implicat, ca în cazul lui Swan. Era firesc dacă te născuseşi şi crescuseşi în condiţiile respective, dar era oprimant în caz contrar; în păduri, oamenii trebuiau să stea laolaltă.

Animalele au învăţat la fel de repede cât de periculoşi erau oamenii. De fapt, în noile întâlniri mureau mai multe animale decât oameni, ceea ce nu reprezenta o surpriză pentru nimeni. Însă era un inoculant robust şi avea să prevaleze.

Într-o dimineaţă au plecat cu echipamente suplimentare, fiindcă Swan dorea să ajungă mai departe decât o puteau face într-o zi obişnuită, în care reveneau la cină. Cerbii

karibu se adunaseră pe malurile râului Thelon, la un vad nou şi femeia voia să-i ocolească şi să ajungă în nordul lor, să-i observe şi să-i împiedice să se îndrepte spre nord prin apele puţin adânci de pe partea de vest, în căutarea unui vad mai bun; se aflau deja în locul cel mai bun, unul despre care arheologii spuneau că fusese folosit de karibu în trecut.

De aceea au pornit către nord şi la un moment dat au traversat ruta karibu. Solul era răscolit într-un ocean de sastrugi cafenii haotici şi fiecare pas trebuia efectuat cu multă grijă. Swan era mai rapidă decât Wahram într-o măsură chiar mai mare decât de obicei, dar el era decis să nu se grăbească. În două rânduri, leşuri de karibu au subliniat periculozitatea căderilor. Trebuiau să înainteze printre bulgări de noroi semiîngheţat înalţi până la genunchi, care-i sporeau neliniştea. Abia dacă putea rezista să o privească pe Swan valsând peste ei. Femeia nu greşea însă niciodată, iar el trebuia să fie cu privirea mereu aţintită asupra propriilor lui picioare. Distanţa care creştea între ei era lipsită de importanţă.

Când au ajuns la terenul neted din nordul rutei de migrare, Swan l-a condus spre est.

— Uite, a arătat ea. Lupi. Aşteaptă să vadă cum merge traversarea.

Wahram înţelesese că Swan iubea lupii, aşa că n-a spus nimic despre natura sângeroasă a saprofagilor. La urma urmelor, toţi trebuiau să mănânce.

Karibu erau masaţi pe malul apropiat al vadului la o jumătate de kilometru depărtare. Swan dorea să fie văzută de cerbi, aşa încât a suit pe un promontoriu scurt care se ridica peste râul a cărui albie lată şi acoperită cu prundiş era străbătută în zigzag de canale cu apă care se întreţeseau; practic era un labirint de linii vechi de bolovani

rotunjiţi şi de scobiturile curbe şi negre ale braţelor moarte secate. Mare parte ar fi fost teren greu de străbătut pentru karibu şi Wahram a înţeles de ce Swan voia să-i împingă să traverseze prin vad, unde solul permafrost solid forma un drum plat maro-verzui pe ambele maluri.

— Uite, primii îl încearcă.

Wahram a ajuns lângă ea şi a privit către sud. Sute de karibu erau masaţi pe malul dinspre ei, scuturând din coarne şi mugind. Masculii mari din faţă testau cu picioarele anterioare, scurmând cu copitele, după care unul şi-a adunat curajul, iar alţii l-au urmat imediat, stropind în jur în apa care le ajungea în mare parte până la genunchi, pentru ca brusc să le ajungă la piept, împroşcând valuri mari înaintea lor.

— Hopa! a făcut Swan. Acolo-i adâncă.

Însă conducătorii cerbilor au mers sau au înotat mai departe şi în scurt timp au revenit la adâncimea până la genunchi şi au înspumat apa în jur, ieşind. Ajunşi pe malul opus, au privit în urmă şi au mugit, în apă erau deja tot mai mulţi şi masa lor a început să înainteze lent, în formă de pâlnie, întrucât cei de pe părţi încercau să ajungă în centru. Wahram a înţeles că voiau să se strângă laolaltă.

— Pragul ăla va fi cu necazuri, a prezis Swan şi aşa a fost; când animalele au căzut pe fundul mai adânc unele au mugit şi au încercat să se întoarcă, dar au fost împinse şi chiar muşcate, până când au continuat; însă asta a însemnat o mulţime realmente ticsită în apa puţin adâncă şi vacarmul mugetelor lor a răsunat puternic peste zgomotul puternic al râului care curgea prin infinitatea de bolovani.

Câţiva karibu din flancul stâng s-au întors şi au pornit către nord, însă Swan a sărit în sus şi în jos şi a fluturat din braţe, iar Wahram a luat după aceea un claxon cu aer

comprimat pe care i-l oferise ea şi a sunat de două ori. Era sonor într-un mod ascuţit şi urgent, dar el a bănuit că mişcările violente ale lui Swan întorseseră animalele din drum; iar în momentul acela ambuteiajul de cerbi din punctul adânc al vadului a înotat împreună şi în scurt timp obstacolul a fost dat uitării şi toată turma s-a năpustit înainte într-o furtună de apă înspumată şi corpuri maronii care abureau. A durat aproape o oră. Au existat şi unele accidente, câteva membre rupte, ba chiar şi înecuri, totuşi turma nu s-a mai oprit niciodată.

Swan a privit cu atenţie şi a indicat un şir de lupi pe mal, în aval, care prindeau cu colţii picioarele cerbilor înecaţi şi-i târau afară din apă, acţionând în grup. Doar în locul acela râul era brăzdat de panglici roşii.

— Lupii vor traversa şi ei râul? a întrebat Wahram.

— Nu ştiu. În terarii o fac frecvent, dar râurile nu sunt aşa mari ca ăsta. Ştii… vezi aşa ceva în interiorul unui terariu şi-i grozav, totuşi aici e *diferit.* Mă-ntreb dacă şi ei gândesc la fel. Vreau să zic că au făcut asta de multe ori, însă întotdeauna având alt teren deasupra capetelor. N-au fost niciodată în exterior, sub cerul liber. Mă-ntreb ce cred ei despre cer! Tu nu te-ntrebi?

— Hmmm, a reflectat bărbatul. Şi pentru el vederea cerului terran era aproape inimaginabil de stranie. Cred că li se pare ciudat. Trebuie să aibă un simţ al spaţiului, fiindcă la urma urmelor sunt creaturi migratoare. În terarii, migrează, de aceea trebuie să ştie că asta este diferit. Din interiorul unui cilindru, pe exteriorul unei sfere… nu, dacă ei simt că…

A clătinat din cap.

— Mi se par mai panicaţi ca de obicei. Mai sălbatici.

— Poate că da. Noi cum vom traversa?

— Înotăm! Nu, nu tocmai. Aerogelurile noastre vor

funcţiona ca nişte plute şi vom pluti până dincolo. Dacă avem noroc!

Swan l-a condus până la vad, unde mirosurile de karibu erau puternice, iar în apa puţin adâncă se învolburau smocuri de blană. Vântul curgea prin el şi-şi simţea plămânii corodaţi ca forme reci, pulsatorii şi vii.

— Haide, a zis femeia, trebuie să plecăm de-aici înainte s-ajungă lupii care să se ocupe de bieţii pui morţi.

— Bine, dar arată-mi cum.

— Pluta este salteaua ta, fiecare avem câte una. Este ca un fel de bărcuţă din aerogel, aşa că-i greu de văzut, însă o să pluteşti perfect în ea. Dacă te răstorni cumva, trebuie să te ţii de ea, sau să înoţi repede.

— Sper să nu mă răstorn.

— Normal! Apa-i rece ca gheaţa. Ţine creanga asta, ca să vâsleşti. Mergi prin apă cât de departe te simţi în largul tău, apoi suie-te pe plută şi lasă-te purtat în aval, iar atunci când poţi, vâsleşte spre malul opus. Nu trebuie să ne grăbim, pentru că primul meandru al râului în aval ne va apropia oricum foarte mult de malul opus. Şi o să-l simţi când o să treci prin apa puţin adâncă din partea aia. Urmează-mă şi-o să vezi.

Bărbatul a urmat-o, totuşi sălta pe apă şi simţea pluta prea mică, iar partea cea mai adâncă a curentului l-a purtat iute pe lângă Swan, care râdea de el; după aceea, Wahram a vâslit energic. Ea l-a ajuns din urmă, vâslind în cercuri, şi i-a strigat:

— Bagă-ţi capul în apă!

— Nu! a exclamat el indignat, dar ea a râs şi a strigat:

— Măcar o ureche – trebuie s-auzi! Ascultă sub apă!

Şi s-a aplecat în afara bărcuţei ei, şi-a afundat capul în râu pentru câteva secunde, după care l-a ridicat, scuipând apă şi râzând:

— Încearcă! i-a poruncit. *Trebuie* s-auzi!

Wahram s-a întins cu multă grijă în afara ambarcaţiunii improvizate şi a coborât urechea dreaptă sub suprafaţa dansatoare a apei, ţinându-şi răsuflarea, şi a fost uluit să constate că se scufundase într-un univers sonor de clicuri electrice, care nu semănau cu absolut nimic din ce auzise vreodată. A ridicat urechea, a reauzit vuietul lumii din jur, apoi şi-a afundat complet capul, ţinându-şi răsuflarea, şi a ascultat cu ambele urechi sunetul electrizant de clicuri şi clacuri, produs probabil de pietrele care se rostogoleau pe fundul albiei, deplasate de curentul rapid.

S-a tras afară, pufăind ca o morsă. Swan râdea de el şi scutura din cap aidoma unui câine.

— Ce părere ai despre muzica asta? a strigat ea.

După aceea bărcuţa lui Wahram a atins fundul apei puţin adânci din preajma malului opus şi el a sărit afară, dar s-a împiedicat şi a căzut. A izbutit în ultima clipă să se agaţe de pluta micuţă, în timp ce plescăia zgomotos, şi s-a ridicat în picioare, apoi s-a împleticit, ud leoarcă, pe solul uscat. Deloc graţios, însă era viu, iar combinezonul îl păstrase uscat şi cald – *asta* era cu adevărat sublimul tehnologic. Şi ei ajunseseră pe malul opus.

Swan a găsit un punct ridicat deasupra râului şi au instalat cortul imediat înainte să se întunece. Cortul era un singur înveliş, mare şi transparent, care unduia elastic pe cadrul din beţe tot transparente. Plutele aveau să le slujească drept saltele. Au stat în faţa intrării şi Swan a gătit mai întâi supă la pachet, apoi paste cu sos pesto şi gorgonzola. Ca desert, ciocolate şi un flaconaş de coniac.

Când au terminat era încă amurg, deşi soarele apusese de o oră. Cortul pocnea în vânt şi imensa curgere a râului peste bolovani uruia din sol şi umplea văzduhul. Umblaseră

optsprezece ore fără popas şi de aceea Wahram a încuviinţat şi a căscat când Swan a spus:

— E timpul pentru culcare.

Sacii de dormit pe care i-a scos din raniţele lor erau tot din aerogel şi semănau cu saltelele-plute şi cu materialului cortului; de fapt, cu bulele cu care coborâseră din cer – toate aerogeluri, greu de văzut, uşoare, moi, calde.

— Dar tot ne va fi frig dacă nu dormim împreună, a zis Swan, târându-se în sacul lui, lângă el, şi trăgând ambii saci peste ei.

— Ah, da, a spus Wahram. Sunt sigur.

În semiîntuneric, şi-a putut îngădui un surâs. Ea l-a sărutat însă şi l-a surprins.

— Ce-i? a întrebat femeia.

— Nimic.

Swan s-a rostogolit peste el şi greutatea lor combinată a făcut ca spatele lui să atingă solul de sub saltea. Atingerea era de gheaţă şi bărbatul a fost nevoit s-o menţioneze.

— S-ar putea să fim nevoiţi să stăm unul lângă celălalt.

— La dracu’, nici gând! a zis Swan şi s-a strecurat afară din sac. Ia, scoală-te o secundă, să băgăm sacul meu sub saltea. Asta ar trebui să rezolve.

A rezolvat. Deja îi luase frigul pe amândoi. Swan a tras partea de sus a sacului lui de dormit peste ei, acoperindu-i bine, şi s-a suit pe Wahram, tremurând; după o îmbrăţişare scurtă, a început să se mişte şi să-l sărute din nou. Gura îi era caldă. Săruta bine, era pasională şi jucăuşă. Penisul ei, mult mai mic decât al bărbatului, îl împungea totuşi în abdomen, simţindu-se cumva aidoma unei catarame de curea care îşi strâmbase poziţia. El era de asemenea complet excitat şi se simţea tot mai fericit de la o secundă la alta.

Despre combinaţia lor specifică de sexe se spunea că ar

fi fost potrivirea perfectă, care îngăduia o experienţă completă, „broasca şi cheia dublă“, toate plăcerile posibile simultan; dar lui Wahram i se păruse dintotdeauna destul de complicat. Ca la majoritatea femuterbaţilor, vaginul lui micuţ se afla destul de jos prin părul pubian, astfel încât propria-i erecţie bloca accesul la el; modul cel mai bun de angajare după ce se excita era ca partenerul cu vaginul mare să lunece în jos pe penisul mare, aproape până la bază, şi apoi să se lase pe spate, însă în acelaşi timp să împingă înainte, într-o mişcare destul de acrobatică pentru amândoi. Cu noroc, putea fi realizată mica acuplare, obţinându-se broasca şi cheia dublă, după care mişcările uzuale aveau să funcţioneze perfect, ca şi unele du-te-vino mai fanteziste.

Swan s-a dovedit a fi expertă în manevră şi după aceea a râs şi l-a sărutat din nou. S-au încălzit destul de repede.

Liste (14)

O movilă rotundă făcută din bolovani, neregulaţi, întrepătrunşi, mari şi mici, pentru a crea un con aproape perfect neted la Polul Nord al lui Mercur

Pietre plate aşezate în cercuri, un strat peste altul, fiecare cerc succesiv mai mare pentru câteva straturi, apoi de aceeaşi mărime pentru două-trei straturi, apoi mai mic, lent, suind spre un vârf rotunjit, astfel încât semăna cu un con mare de brad construit din roci

Un bolovan mare încununat de aur, care se topea la trecerea peste faţa însorită, pe câmpia de pietroaie de sub el

Alt bolovan, încasetat în oţel inoxidabil, care nu se topea

Altul, frecat cu cinabru.

Un tipar de fisuri în sol, umplute cu aramă lichidă

Cioburi ataşate de un promontoriu cioturos, astfel încât semăna cu un cactus

Siluete în argint, lăsate pe sol la trecerea peste

Castele de nisip transformate în sticlă de trecerea peste faţa însorită

Douăzeci de pietre, pe un şes de sfărâmături, vopsite în

alb şi puse înapoi în locurile

Un inel oval înalt până la piept, din pietre plate, fără mortar, cu pietre groase rotunjite deasupra, pe post de cheie de boltă, şi o singură deschidere pentru uşă în centru

O stâncă în forma Americii de Sud, balansată pe Ţara de Foc

Sârmă din oţel inoxidabil încolăcită în orbite întrerupte în jurul unui bolovan

Pietre aproape cubice într-o singură stivă înaltă de douăzeci de niveluri

Roci eliptice rotunjite în stive de câte patru şi cinci

Zece mii de pietricele amplasate pe capetele lor în forma unui vârtej acvatic

Flancurile unei stânci lustruite până la netezimea unei oglinzi şi apoi gravate cu litere sanscrite *Om Mani Padme Hum*

Rozele vânturilor din grămezi de pietre, Roţile Leacului, cercuri din bolovani, monumente preistorice circulare, inuksukuri

O colibă conică precum botul unei nave spaţiale, ridicându-se din câmpie

La interiorul terariilor, posibilităţile înfloreau:

Crenguţe răsucite în diverse cercuri. Frunze în cornul abundenţei

Flori roz de vişini umplând un bazin

Ramuri ca nişte oase asamblate într-un leagăn

Petale roşii de mac înfăşurând un bolovan, bolovanul pus înapoi printre tovarăşii săi cenuşii

Monumente preistorice circulare din gheaţă. Segmente de igluuri. Sloiuri de gheaţă sparte şi reasamblate în forme sferice

Beţe lungi împletite în configuraţii semicirculare în apă lină puţin adâncă

Linii de frunze, cu culorile frunzelor trecând de la portocaliu la galben, la galben-verzui, la verde

Rambleuri din pământ în linii lungi, sinuoase

„Istoria este un produs al muncii, la fel ca opera de artă în sine, şi ascultă de dinamici analoge“

SWAN ŞI WAHRAM

Swan a încheiat călătoria prin tundră, simţindu-se mai bine decât fusese în ultima vreme. Îl iubea pe broscoiul ei gigantic, maldărul ei de lut cu lentoarea lui gemătoare şi zâmbetul scurt şi rapid. Sentimentul acela o făcea să se poată gândi la Alex şi Terminator şi la tot ce se întâmplase într-un fel pe care-l putea tolera; ca atare, dispoziţia ei era o combinaţie stranie de durere şi fericire. O veselie temătoare, da. Unele urlete de lupi, de un fel pe care-l auzise frecvent, inclusiv în ultima lună pe taiga, combinau exact asemenea emoţii, jale şi veselie, şi exprimau destul de precis actuala ei dispoziţie. A urlat în şoaptă când i-a auzit în noapte, fiindcă era cu Wahram şi cu ceilalţi în tabără; nu-i plăcea să urle din toţi rărunchii când erau şi alţii în jur. A urlat pe dinăuntru. Când Jacques Cartier răpise căpetenii locale pentru a le duce în Franţa, în seara dinaintea plecării corăbiilor, indigenii se adunaseră pe ţărm şi urlaseră ca lupii toată noaptea.

Într-o dimineaţă Wahram a primit un telefon şi a vorbit afară din cortul destinat servirii mesei, iar când s-a întors arăta gânditor.

— Trebuie să mă-ntorc pe Saturn, i-a spus el lui Swan pe când înaintau prin tundră cu vântul şi soarele în spate. Au fost convocaţi toţi cei care au ajutat-o pe Alex. Vor să fim prezenţi personal, ca să nu existe înregistrări ale discuţiilor.

— Despre ce-i vorba? a întrebat ea.

— Se pare, a răspuns bărbatul precaut, că ar fi despre un tip nou de qub. N-ar trebui să spun mai multe.

— Ştiu când oamenii vorbesc despre mine, a anunţat Pauline.

— Ştim asta! s-a răstit Swan. Taci din gură.

— Oricum a continuat Wahram, cred că ar trebui să vii şi tu la întâlnirea aceasta. Şi-mi poţi face o favoare. Jean Genette se află într-un acvariu unde nu poate fi contactat şi trebuie să-l anunţăm despre întâlnire. Eu trebuie să merg direct pe Titan, dar dacă tu ai putea trece în drum pe la Jean, ne-ar fi de mare folos. Şi poate că el îţi va spune mai multe despre ce se întâmplă.

— Bine, a încuviinţat femeia. O pot face.

— Bun.

Wahram i-a zâmbit timid. Însă Swan şi-a putut da seama că era preocupat.

Extrase (17)

Întrucât multe persoane au toată viaţa cantităţi importante de hormoni masculini şi feminini, şi din punct de vedere fenotipic sunt bisexuale, intersex sau nedeterminate, pronumele „el“ şi „ea“ sunt adesea evitate, sau, dacă sunt utilizate, sunt autodesemnări, schimbându-se uneori în funcţie de situaţie. Referirea la altcineva cu asemenea pronume este echivalentul folosirii lui „tu“, nu a lui „dumneavoastră“, ceea ce indică familiaritate cu persoana

cele mai profunde semnale fenotipice ale genului sexual par să fie proporţia talie-şolduri şi înălţimea până la talie raportată la înălţimea totală, de obicei o chestiune de femururi feminine proporţional mai lungi şi de oase pelviene feminine proporţional mai late

ca francezii, turcii sau chinezii. Pronume neutre alternative în engleză sunt „it“, „e“, „them“, „one“, „on“ şi „oon“, dar niciunul n-a

nu este un caz de forma „nu există gen sexual“, ci mai degrabă o eflorescenţă complexă şi ambiguă, numită uneori umanitate complet ursulină, alteori pur şi simplu o mizerie

reuniunile compuse în întregime din persoane de gen sexual nedeterminat constituie un nou spaţiu social pe care unii îl găsesc intens de inconfortabil, atrăgând comentarii de felul „ca o goliciune despre care nu crezusem că s-ar

putea întâmpla“ sau „eşti numai tu însuţi, este terifiant“ şi aşa mai departe. În mod clar, un tip nou de expunere psihică

deosebirile pot fi destul subtile, unii afirmând că ginandromorfii nu arată chiar ca androginii, nici ca hermafrodiţii, nici ca eunucii, şi cu certitudine nu ca bisexualii... că androginii şi femuterbaţii sunt destul de diferiţi... şi aşa mai departe. Unora le place să relateze partea respectivă din istoria lor; alţii n-o menţionează absolut niciodată. Unii se îmbracă opus genului lor sexual şi amestecă în alte feluri semnale semiotice de genuri sexuale pentru a exprima cum se simt în momentul respectiv. Comportamente macho şi fem scandaloase, fie asociate cu indicatori fenotipici şi semiotici, fie nu, creează performanţe artistice, de la kitsch, la minunat

întrucât acum există indivizi înalţi de aproape trei metri şi alţii mai mici de un metru, genul sexual poate să nu mai fie separatorul uman cel mai important

apropiindu-se chiar de talia maimuţelor păianjen, o modificare sever blamată de oamenii mai masivi, până când statisticile privind longevitatea au continuat să reafirme asocierea între dimensiunile mai mici şi duratele de viaţă mai lungi, mai ales în condiţii de gravitaţie redusă. Printre oamenii micuţi se spune „mai mic este mai bine“

toţi începem ca femei şi am avut mereu ambii hormoni sexuali. Am avut mereu trăsături comportamentale masculine şi feminine, pe care a trebuit să le instruim în comportamente adecvate genului sexual, deşi erau trăsături pe care le deţineau toţi. În mod selectiv am

încurajat sau am reprimat trăsături, astfel încât am consolidat genurile sexuale în majoritatea istoriei noastre. Dar în adâncul nostru cel mai afund, am fost mereu de ambele genuri. Iar acum, în spaţiu, suntem în mod deschis ambele genuri. Foarte mici sau foarte înalţi – oameni în cele din urmă

structura sentimentelor acestei culturi poate fi numită de asemenea „balcanizată“. Terapia de gen sexual şi speciaţia au făcut ambele parte din proiectul de longevitate, iar combinaţia celor trei a creat o structură nouă de sentimente care este frecvent caracterizată ca fracturată, compartimentată, zăgăzuită, protejată. De obicei longevitatea în sine este identificată ca forţa primară impulsionatoare; până acum nimeni n-a trebuit să integreze o personalitate în al doilea ei secol de viaţă (sau mai mult) şi adesea este percepută ca o criză existenţială. Super-bătrânii au avut atât de multe experienţe, au trecut prin atât de multe faze evolutive, au pierdut aşa mulţi tovarăşi din cauza morţii sau pur şi simplu a timpului, încât s-au distanţat de alţi oameni. Spaţialii, mobili pe distanţe uriaşe, îndrăzneţi mai cu seamă în testarea tuturor abilităţilor augmentate, trăiesc frecvent izolaţi de epoca şi societatea lor, într-o naraţiune sau spectacol solipsist propriu

în spaţiu, oamenii adoptă un fel de non-ataşament. O opinie comun exprimată este că pentru a păstra relaţii de durată nu trebuie să vezi prea frecvent o persoană, nici să creezi o relaţie prea intensă, care altfel va arde. Pregătit pentru cursă lungă, te împrăştii într-o reţea de cunoştinţe şi prieteni noi, şi treci mai departe când

în mod faimos, iubirea are definiţii diferite în interiorul

aceleiaşi culturi, în culturi diferite şi în perioade istorice diferite. „Iubirea balcanizată“ se referă la o situaţie în care afecţiunea, creşterea copiilor, relaţiile sexuale, pasiunea carnală, coabitarea, familia şi prietenia au fost deconectate unele de celelalte şi reconfigurate după cum declară afectul, după cum indivizii şi societăţile au fost

activitatea sexuală în sine, fiind deconectată de reproducere, iubire, transgresiune, religie şi alte asocieri biologice şi culturale, devenise pentru mulţi doar o funcţie fizică, fie privată, fie împărtăşită public, şi plăcută ca un sport sau un joc, o conversaţie sau un tranzit intestinal

căsătorie tradiţională, căsătorie în linie, căsătorie în grup, poligamie, poliandrie, panmixie, contracte limitate în timp, creşe, colegi de cameră, prietenii sexuale, prieteni, pseudo-fraţi, tovarăşi de călătorie, solişti,

SWAN ÎN GRĂDINA CHATEAU

Swan a zburat spre sud şi a suit din nou cu ascensorul Quito; a asistat din nou la reprezentaţia cu *Satyagraha,* cântând odată cu restul audienţei, dansând ca figurantă, când o făceau şi ceilalţi, desfăşurând bannere la sfârşitul primului act. Tot haosul vocilor repetitive care se încrucişau în actul de mijloc i s-a părut acum absolut corect, adevărat ca în viaţă. Putea să puncteze cântecele acelea, de parcă ar fi răcnit la un inamic. Lupta pentru pace era mai mult luptă decât pace, dar acum se simţea plină de energie şi intrată în fluxul acţiunii.

După ce a ajuns în Bolivar, s-a grăbit să prindă un feribot care avea rendez-vous cu *Grădina Chateau,* un terariu mare pe care-l proiectase chiar ea în tinereţe... naivă cum fusese. Acesta era un peisaj cu castele de pe Loara sau Tamisa; clădirile mari şi paralelipipedice din piatră erau risipite cu gust printre ogoare de orz, hamei, podgorii şi grădini formale.

A descoperit că era la fel de verde ca întotdeauna şi că semăna cu unul dintre peisajele virtuale oribile din jocuri, în care nimic nu are textură tocmai suficientă. Aproape toate plantele din grădinile formale care înconjurau clădirile măreţe erau tunse în scop ornamental; nu numai că ideea era discutabilă în sine, însă fuseseră lăsate să se sălbăticească: artistul patinase pe unul dintre lacurile îngheţate, căzuse prin gheaţă şi se înecase. Acum chiar toate balenele, vidrele şi tapirii arătau de parcă ar fi fost trase în sus de propriul lor păr.

În oraş (acoperişuri din ardezie, grinzi din lemn traversând pereţi tencuiţi în stil pseudo-Tudor) exista un

parc mare, cu pajişte întinsă şi netedă – altă capodoperă a artistului grădinar: iarba de aici nu era pur şi simplu gazon, ci conţinea şi specii de iarbă foarte subţire de pe păşunile alpine, rogoz şi muşchi, într-un mix des care includea multe floricele alpine, printre care afini, roşioară, ochiul-boului şi ochii-şoricelului, şi toate laolaltă, creau un efect millefiori care lăsa impresia unui covor persan viu. În interiorul acestui covor viu colorat se aflau benzi lungi de iarbă pură şi fină, ca nişte brazde de pe stadion, toate paralele cu axa mare a cilindrului. Mai exact puteai spune că era o pajişte-teren de bowls[33], cu vreo duzină de piste.

Era iarnă aici, ca în Patagonia sau Noua Zeelandă, iar lumina dinspre pata solară de pe linia solară era neclară, astfel încât umbrele erau înceţoşate pe contur şi aerul părea ruginiu. Nori micuţi se îngrămădiseră în jurul petei solare, gogoşi albe cu glazură trandafirie. Umbrele lor împestriţau oraşul şi parcul, iar ogoarele unduitoare de orz şi podgoriile se întindeau deasupra capetelor. Vertijul de terariu a străbătut-o pentru o secundă pe femeie când a ridicat capul să le privească.

Aici nu exista o Casă Mercur, aşa că a ocupat o *ramada* pustie de la marginea parcului, sub un şir de sicomori, superbi în tonurile lor hibernale rigide. Simţindu-se prea plină ca să se aşeze sau să stea întinsă, şi-a lăsat geanta de voiaj pe patul pătrat şi a ieşit să se plimbe. S-a oprit să bea ceai în sat şi, stând în cafenea, a văzut un grup de oameni care mergea spre terenul de bowls. A deşertat restul ceaiului şi a ieşit să-i privească.

Fâşiile formate din brazde se numeau „piste“ şi erau dispuse în lungimea cilindrului, astfel încât fiecare pistă era

[33] Bowls *sau* lawn bowls, *sport cu bile, înrudit cu* bocce *şi* pétanque*, al cărui scop este de a rostogoli bile care să se oprească cât mai aproape de altă bilă mai mică numită „jack“ (n. tr.).*

plată. Asta era important, deoarece forţa Coriolis era îndeajuns de puternică pentru a devia lansările în dreapta. Bilele erau de asemenea asimetrice, aşa cum era tradiţional în sportul acesta; nişte sfere turtite, ca Saturn sau Iapetus, care, după lansare, se rostogoleau pe circumferinţa cea mai mare aidoma unor roţi groase, atâta timp cât aveau viteză destul de mare, dar la sfârşit puteau să cadă pe o parte, accentuând astfel curbura ca o ferigă a traiectoriei. Aveai nevoie de o tehnică bună pentru a expedia bila exact acolo unde doreai.

Un tânăr s-a apropiat şi a întrebat-o dacă dorea să joace o partidă pe una dintre pistele goale.

— Da, mulţumesc.

Tânărul a luat un sac de bile şi a condus-o la pista neocupată cea mai îndepărtată, aproape de marginea pajiştii. Acolo a trântit bilele pe iarba superbă şi Swan a ridicat una dintre ele. A cântărit-o în mână, ţinând-o pe diametrul mai mare; cântărea cam un kilogram, aşa cum îşi reamintea. Trecuse ceva vreme de când jucase ultima oară. S-a dus pe covoraşul de lansare şi a încercat o aruncare simplă pe mijloc, pe partea lentă, sperând ca bila să se oprească în faţa jackului şi să slujească drept paravan pentru bilele adversarului.

Bila s-a rostogolit pe pistă, curbându-şi traiectoria doar puţin, apoi a căzut, oprindu-se cam pe unde îşi dorise. Tânărul a ales o bilă, s-a dus pe covoraş, a înaintat doi paşi, după care s-a ghemuit pentru ultimul pas şi punerea bilei pe pajişte. Foarte graţios şi bila a rulat lin pe pistă, descriind o traiectorie care părea să ducă mult în stânga jackului, ba chiar să iasă în rigolă, aşa cum erau numite canalele laterale. După aceea însă forţa Coriolis şi-a jucat rolul şi bila a virat spre dreapta, tot mai accentuat, ca sub efectul unei atracţii gravitaţionale Fibonacci, până s-a

strecurat exact în spatele jackului.

Swan trebuia acum să încerce să-şi ocolească propriul paravan, ori să-l lovească, propulsându-l în jack, cu speranţa că acesta va ricoşa. Fiecare jucător avea dreptul la câte patru bile, şi pentru că mai erau de lansat încă şase cu totul, spaţiul era deja aglomerat în jurul jackului. Swan a examinat situaţia, apoi a decis să încerce să folosească tendinţa bilei de a fi deviată de forţa-C şi de a încerca să-şi ocolească paravanul şi să lovească jackul. Avea să necesite imprimarea unui efect subtil, dar în momentul în care a lansat bila şi-a dat seama că efectul fusese prea mare.

— La naiba, a zis ea şi a fost îndeajuns de enervată ca să adauge: Nu caut pretexte sau altceva, totuşi am o scuză pentru asta.

— Bineînţeles. Ai văzut tricoul acela pe care sunt imprimate toate scuzele?

— L-au creat, ascultându-mă pe mine şi notând ce auzeau.

— Ha-ha. Care-i scuza de data asta?

— Tocmai am petrecut aproape un an pe Pământ. Fac toate lansările prea lungi.

— Pun prinsoare. Ce ai făcut acolo?

— Chestii cu animale.

— Te referi la invazie?

— Repopularea faunei.

— Ha! Cum a fost?

— Interesant. Nu dorea să vorbească despre asta în clipa de faţă şi suspecta că tânărul ştia cum fusese şi voia doar s-o distragă. E rândul tău.

— Da.

Proporţia talie-şolduri a tânărului era destul de similară cu a fetelor, iar înălţimea până la talie raportată la înălţimea totală destul de similară cu a băieţilor.

Era posibil să fie un ginandromorf. Lansarea lui a fost aproape perfectă şi bila s-a oprit lângă jack. Partida arăta prost pentru Swan. Unica ei şansă acum era să încerce să-şi propulseze paravanul în jack şi să spere că jackul se va duce în rigolă, ceea ce ar fi dus la anularea partidei. Putea s-o facă, dacă lansa rapid şi perfect rectiliniu pe cursul corect. A pus degetul mic pe cercul mare al greutăţii excentrice din bilă şi s-a concentrat să menţină spatele drept şi să continue cu o mişcare sigură. A lansat şi, din nou, în clipa plecării bilei a ştiut că ratase.

— La naiba!

Tânărul s-a amuzat iarăşi.

— Când îi dai drumul, trebuie să ţii toate degetele pe ea.

— Unii aşa fac.

El a ridicat din umeri. Era într-adevăr tânăr; poate să fi avut vreo treizeci de ani; spaţial.

— Ăsta-i căminul tău? a întrebat Swan.

— Nu.

— Unde mergi?

— Nicăieri.

Tânărul a lansat o bilă, care s-a dovedit un paravan elegant plasat, adică pentru Swan avea să fie mai greu ca oricând să lovească jackul cu ultima bilă. Unica şansă era aceeaşi lovitură de încheiere a partidei.

A lansat ultima bilă şi s-a bucurat s-o vadă rostogolindu-se, curbându-şi brusc traiectoria şi izbind jackul, atât cât să-l scoată de pe pistă.

— Partidă nedecisă, a zis calm tânărul.

Swan a aprobat din cap.

Au mai jucat câteva partide şi tânărul n-a avut niciodată o lansare care să fie mai puţin superbă. Swan a pierdut de fiecare dată.

— Eşti aproape profesionist, a zis iritată.

— Dar nu jucăm pe bani.

— Norocul meu.

A mai reuşit o dată să trimită jackul în rigolă.

Au continuat să joace. Nimeni nu părea să se grăbească să facă altceva; voiajele spaţiale puteau fi aşa. Lui Swan i se părea echivalentul unui joc de shuffleboard[34] la bordul unui pachebot transatlantic. Erau bogaţi din punctul de vedere al timpului… aveau timp de omorât. Tânărul a reuşit câteva lansări pur şi simplu perfecte. Swan a continuat să lanseze prea lung şi să piardă. S-a gândit că aşa trebuie să se fi simţit Virginia Woolf, când juca bowls cu soţul ei Leonard, un specialist al jocului din perioada când fusese administrator în Ceylon. Şi Virginia pierduse aproape întotdeauna. Tânărului nu părea să-i pese de rezultat în sine. Probabil că şi Leonard fusese la fel. Destui însă practicau sporturi în principal pentru a se autodepăşi, adversarii lor nefiind decât înlocuitori aleatorii ai problemelor cu care se confruntau în propriile lor performanţe. Totuşi tânărul acesta începea s-o pună pe gânduri. Ridicarea elegantă de pe covoraş… Şfichiuirea finală din vârful degetelor la sfârşitul unei lansări… Extremităţile precise ale ramificaţiilor curbelor Coriolis…

Mult mai târziu în noaptea aceea, pe când era întinsă în *ramada,* Swan s-a gândit că pietricelele propulsate spre Terminator fuseseră ca un fel de joc de bowls. Gândul acela a făcut-o să se ridice în capul oaselor în pat. Întinde un covoraş, lansează o bilă – jackul acela va fi acoperit.

---

[34] Shuffleboard, *sport în care jucătorii utilizează palete pentru a trimite pucul în zona marcată cu puncte (n. tr.).*

PARCURS CUANTIC (2)

uşor de observat momentul când gravitaţia lui Venus este depăşită – 1,0 g se simte ca o tragere de dedesubt – un entanglement cu Pământul – ridicându-se către tine – deşi ştii că eşti în coborâre

vara este beată – pădurice de conifere – fierbinte sub soare – fân proaspăt cosit – mlaştină la reflux – lilieci – piersici – curţi de vite

automobil cu roţi zumzăind pe o şosea geamuri deschise – 32 de kilometri pe oră – pământ arat înapoia gardurilor vii tunse – vânt dinspre sud-vest – *gaudeo*[35] – sunt fericit – un om şofează – nu vorbi prea mult

pragul maxim K este egal cu – naşterile minus decesele pe o – impactul dependent de densitate asupra ratei creşterii, adăugat impactului dependent de densitate asupra ratei deceselor – porţiunea neutilizată a pragului maxim – dacă acesta există – va fi verde – porţiunea excedent a pragului maxim – va fi neagră – ca în clădiri – excrement – sub cerul liber – au excedat

temperamentul cicloid – un subcurent de tristeţe – un temperament febril – ai grijă – omul de lângă tine nu este de înţeles

cinci tipuri diferite de păsări vizibile în acelaşi timp – un colibri aşezat, privind scena, curăţindu-şi penele – un cintezoi cu cap roşu – vara pe pământ – cer albastru plin cu nori albi, înalţi – mişcându-se rapid spre est – colibriul ţâşneşte şi aterizează – priveşte în jur – cioc ca un ac – ciori şi pescăruşi dau roată – mafii concurente – viteza aripilor colibriului – muşchii o fac – evoluţia unui tip de succes –

---

[35] *Mă bucur (lat.) (n. tr.).*

gâşte canadiene – scârţâitul penelor când bat din aripi – cântecul colibriului scârţâie în alt mod – îndemnând – nu un cântec – o veveriţă ciripeşte cam la fel – colibri cu spinare albastră – plutind staţionar printre copaci – partea de dedesubt a unei ciocănitori americane are culoarea somonului

New Jersey America de Nord – 23 august 2312 – vânătoare – fugă – omul conduce acum peste dealuri în jurul unui smârc – dealuri acoperite de clădiri scunde care se năruiesc sub pâlcuri de anini – douăzeci de kilometri pe oră – chipuri peste tot – 383 de oameni vizibili – numărul creşte şi scade cu aproximativ cincizeci, în timp ce automobilul rulează încet – străzi de prundiş gudronat – negre

un măcăleandru cu cioc galben şi piept galben-maroniu – coadă, pene şi cap negre – un cerc alb în jurul ochiului negru – aspectuos – bând apa dintr-un ceasornic solar – *gaudeo*

pe lângă o grădină – porumb – dovleci – floarea soarelui şi coada vacii cu flori galbene similare, diferit grupate – o codesc

Ce-i asta?

Nimic – scuze

Ah, nicio problemă. Frumos, nu?

Gaudeo

flori galben pe verde prăfos – într-un disc umplut de un şablon în spirală – ţesute laolaltă – sau un con kaki înalt cu spirale galbene intersectate – percepţiile senzoriale sunt deja abstracţii – oamenii văd ceea ce se aşteaptă să vadă – ei sar înainte să fi avut timp să se uite

adevărata cogniţie înseamnă rezolvarea unei probleme în condiţii noi – oamenii pot face asta – acesta este un set de condiţii noi – încă de când ai părăsit clădirea – încă de când

ai început să gândeşti – aminteşte-ţi de mine – vor fi ajutoare – eşti imperfect – captură şi eliberare – creierul lor născoceşte mereu o istorie care să explice ce se întâmplă – astfel ei scapă din vedere lucruri – anomaliile sunt ignorate – dar este oare adevărat? — ei nu văd galbenul acela? — ei nu văd cele două tipuri de spirale?

în natură nu apar resurse nelimitate – în competiţie, ambele specii au un efect net negativ una asupra celeilalte – în mutualism, ambele au un efect net pozitiv una asupra celeilalte – în predatorism sau parazitism, una obţine un efect pozitiv şi cealaltă un efect negativ – dar nu întotdeauna este atât de simplu – în predatorism interspecific, două specii se consumă una pe cealaltă în momente diferite ale creşterii

masa întunecată a unui restaurant – local – ilegal – cerul în amurg în spatele şi deasupra lui – Magritte – Maxfield Parrish – cobori din maşină – fii atent – glumeşte – evită contactul vizual

şi ajutoarele acestea trebuie să aibă planuri – se pot folosi de tine – pro sau contra altcuiva – aceasta este explicaţia cea mai probabilă – ce atunci – cum să răstorni situaţia – parare şi ripostă – captură şi eliberare

Vrei să joci şah? — spune unul dintre ei la o uşă

Sigur, intră – pistoale îndreptate spre ei – îndreptate spre tine

INSPECTORUL GENETTE ŞI SWAN

Dacă o problemă îl irita, Jean Genette n-o abandona practic niciodată. Până şi problemele soluţionate oficial continuau să deţină uneori o calitate obsedantă, din cauza detaliilor care nu se potriveau tocmai precis, nu păreau corecte... iar dacă soluţia nu era găsită niciodată, atunci problema devenea parte din rozariul insomniac, o mărgea într-o brăţară Mobius de mărgele pipăite obosit în orele nedormite ale creierului. Genette continua de pildă să lucreze la cazul Ernesta Travers, care cu treizeci de ani în urmă îi tulburase pe toţi cu întrebarea fundamentală a *motivului* pentru care prietena lor Ernesta îşi regizase dispariţia de pe Marte, ca şi a felului cum procedase; era un caz pe care Jean îl putea urmări în exil, iar la răstimpuri o făcea, dar Travers rămânea absentă de parcă n-ar fi existat niciodată. Acelaşi lucru era valabil şi în cazul enigmei terariului-penitenciar *Nelson Mandela,* un mister al camerei închise, dacă se putea spune că aşa ceva existase vreodată, întrucât asteroidul părea să nu fi permis nicio intrare sau ieşire pentru cel care adusese arma fatală. Mistere de felul acela abundau în sistemul solar; mulţi considerau că făceau parte din influenţa balcanizării, totuşi balcanizarea în sine nu era suficientă pentru a explica unele dintre puzzle-urile acelea, iar inspectorul rămânea derutat şi mai mult – transfigurat, descumpănit existenţial, *frustrat* – de aura lor de imposibilitate. Uneori se plimba pe jos ore la rând, încercând să determine apariţia explicaţiei.

Problema atacului pietricelelor nu era însă aşa. Potrivit standardelor lui Genette, continua să fie un caz recent şi nu deţinea vreo aură de imposibilitate. Aproape oricine din

spaţiul cosmic l-ar fi putut comite şi mulţi dintre cei aflaţi sub atmosfere ar fi putut plăti pentru el, sau ar fi putut sui în spaţiu pentru a-l executa, pentru ca după aceea să revină în atmosferele lor. Era o problemă a acului în carul cu fân şi balcanizarea înrăutăţea problema prin multiplicarea carelor de fân. Dar acesta era finalmente teritoriul Interplanei, aşa că ei au început să cearnă carele cu fân, eliminând ce puteau şi trecând mai departe. Lui Genette i s-a părut destul de clar că în această privinţă aveau să le examineze până la urmă pe neafiliate, deschizând cu forţa lumi închise şi scotocind înăuntru după creatorul mecanismului de lansare şi după operatorii navei spaţiale care fusese strivită în adâncul lui Saturn. Direcţiile lor de investigare nu erau nici pe departe epuizate; existau minimum două sute de neafiliate cu capacităţi industriale robuste, aşa încât probabil că abia începuseră treaba propriu-zisă.

Swan Er Hong i s-a alăturat lui Genette în acvariul *Pacificul de Sud 101, o* lume care îşi umpluse cilindrul interior cu apă până la adâncimea de zece metri şi care se rotea în interiorul unui bolovan mare de gheaţă ce fusese topită şi reîngheţată astfel încât era transparentă, ceea ce făcea ca, privită din spaţiu, să semene cu o bucată de grindină translucidă. În copilărie Genette navigase pe Marea Hellas şi învăţase să iubească împroşcările sălbatice ale unei zile vântoase în gravitaţia marţiană şi nici chiar după atâţia ani nu uitase fiorul mărunt care vine din perceperea fluctuaţiilor vântului în vârfurile degetelor, pe cârmă şi scote – senzaţia de a fi ridicat şi aruncat peste apă, în succesiunea de valuri care se spărgeau peste tine.

Desigur, marea micuţă din acvariul acesta nu avea măreţia lui Hellas, totuşi navigaţia rămânea navigaţie. Iar

din interiorul unui acvariu cu pereţi atât de transparenţi, vederea prin cilindru era ca şi cum ai fi privit la (şi prin) o oglindă argintată curbată, brăzdată de valurile intersectate formate de curentul Coriolis şi de vântul chiral, care creau laolaltă configuraţii foarte complexe. Părea că tiparele clasice ale unui curs de fizică despre valurile create în interiorul unui rezervor erau deformate topologic în interiorul acestui cilindru. Valuri se intersectau în moduri non-euclidiene pe suprafaţa curbată, o imagine stranie şi minunată care se repeta în toate oglinzile argintate. Iar dincolo de nuanţele argintii se întindeau cele albăstrii, înăuntrul cochiliei transparente a acvariului, cu oceanul fiind în acelaşi timp şi cer, toate suprafeţele argintii de pe partea dinspre soare a cilindrului aveau ca fundal sau erau umplute cu un turcoaz deschis, pe când dacă priveai în direcţia opusă soarelui, albastrul de fundal căpăta o nuanţă aproape indigo, la fel de bogată, dar mult mai închisă, presărată ici-colo de punctele albe ale stelelor cele mai sclipitoare. Un oraş plutitor submina marea cilindrică, însă Genette îşi petrecea majoritatea timpului pe apă, navigând un trimaran cu cea mai mare viteză pe care le ofereau vânturile.

Auzind de sosirea lui Swan, Genette a acostat în Pitcairn, ca s-o îmbarce de acolo. Femeia stătea la capătul pontonului, efervescentă în felul ei uzual – înaltă, cu braţele încrucişate, cu o privire flămândă în ochi. A examinat suspicioasă ambarcaţiunea inspectorului; fusese proiectată pentru micuţi şi ea abia dacă se putea strecura înăuntru. Genette i-a respins sugestia de a lua un trimaran mai mare şi a instalat-o pe coca dinspre vânt, cu picioarele pe corpul principal, în timp ce el stătea în cockpit, manevrând o timonă care părea să provină de la o ambarcaţiune mult mai mare. Au pornit apoi, lunecând peste valuri ca un

pescăruş, întrucât beneficia de o greutate atât de mare pe partea dinspre vânt, Genette putea să umfle la maximum vela principală, iar prova cocii lui Swan a ridicat jerbe de stropi în albastruri.

Biciuirea vântului pe mare îi plăcea în mod evident lui Swan. Se uita în jur, examinând detalii mai mult decât o făcuse când Genette călătorise ultima dată cu ea. Se putea spune că părea uşor electrocutată. Fusese pe Pământ pentru reanimare, care o fericise neîndoios, în acelaşi timp expresia gurii îi era alta, iar între sprâncene avea o cută verticală, ca de daltă.

— Wahram m-a trimis să-ţi spun că trebuie să ajungi la o reuniune pe Titan, a rostit ea. Grupul lui Alex se întâlneşte în afara reţelei pentru a discuta ceva important. Ceva despre quburi. O să merg şi eu. Mi-ai putea spune despre ce-i vorba?

Pentru a câştiga timp de gândire, Genette a virat trimaranul şi i-a cerut lui Swan să treacă pe cealaltă cocă. După ce a pornit pe noul curs, o smucire a velei principale a făcut-o să tresară şi să-şi îndrepte brusc spinarea. A făcut o grimasă la eschiva marinarului, apoi a scuturat din cap; n-avea să se lase distrasă.

Manevra aceea îi adusese de fapt pe un curs care le permitea să prindă unul dintre talazurile ce se spărgeau pe recif. Genette i-a atras atenţia în privinţa respectivă şi au privit împreună cum se umflau apele, pe când micuţul a ajustat pânzele pentru a creşte viteza. Au lunecat peste mare într-o voltă largă, care se întâlnea cu valul când se înălţa pe recif; trimaranul a fost ridicat şi prins de val, făcând surf pe creasta lui, mai degrabă căzând decât navigând, totuşi vântul din jumătatea superioară a velei slujea să-i ţină în faţa resacului, dacă Genette îl putea captura perfect. Swan s-a dovedit expertă în a oferi

contragreutatea necesară, aplecându-se peste bord şi deplasându-şi centrul de greutate, ca răspuns la fluctuaţii.

Când reciful s-a sfârşit, talazul şi-a pierdut colţii albi şi s-a domolit într-o simplă unduire. După o ultimă zguduitură peste contracurentul unui val transversal, au revenit la navigarea simplă dinainte.

— Elegante manevre, a comentat Swan. Cred că navighezi mult.

— Da. Atunci când pot, călătoresc în acvarii, iar până acum am navigat în majoritatea lor. Sau am mers cu sania pe gheaţa lor. Dacă sunt îngheţate la interior, poţi să te mişti ca într-o centrifugă.

— Am fost şi eu pe tărâmul inuiţilor, dar era vară şi toată gheaţa se topise. Mai puţin nenorocitele de pingo.

Au continuat să lunece pe marea interioară. Deasupra capetelor, cerul lor de apă argintie se curba într-o succesiune de nuanţe de albastru, de la turcoaz la indigo.

— Să revenim la întâlnirea asta, a urmat Swan. Wahram a spus că-i legată de noile quburi. Aşa că... mai ţii minte când am fost în *Mongolia interioară* şi eu m-am întâlnit cu fetiţele alea prostuţe, şi m-am gândit că erau oameni? Pe când tu ai considerat că s-ar fi putut să fi fost nişte oameni-quburi ciudaţi?

— Da, sigur că-mi amintesc. Asta erau.

— Ei bine, pe când am călătorit încoace mi s-a întâmplat ceva straniu. Am jucat bowls cu un tânăr în *Grădina Chateau* şi el a... încercat să-mi atragă atenţia, cred c-aş putea zice, fără să spună totuşi prea multe. A fost vorba mai ales despre felul cum s-a desfăşurat jocul, dar în acelaşi timp... a fost ca privirea sfredelitoare pe care ţi-o aruncă uneori lupii. Când vânează, lupii folosesc chestia asta numită „privire sfredelitoare“. Este demoralizatoare pentru pradă, în asemenea măsură încât unele dintre

animalele vânate nu mai încearcă la fel de intens să scape.

Genette, care cunoştea privirea şi tehnica respective, a încuviinţat din cap.

— Iar persoana despre care îmi zici avea o privire sfredelitoare.

— Aşa părea, da. Poate că de-aceea m-au şi trecut fiorii. Au fost lupi care m-au privit aşa. Cu coada ochiului am văzut că diferea de o privire obişnuită. Poate c-aşa se uită un sociopat la oameni.

— O persoană-lup.

— Pe de altă parte, mie-mi plac lupii.

— Poate că mai degrabă ca un qub, a sugerat Genette. Nu precum cei din *Mongolia interioară,* dar nici tocmai om.

— Poate. Când fac referire la „privirea sfredelitoare", încerc doar s-o înţeleg. Fiindcă era tulburătoare. La asta se adaugă şi modul în care juca bowls puştiul acela – de parcă ar fi dorit să demonstreze ceva.

Inspectorul s-a uitat la ea, brusc interesat.

— Ca şi cum jocul de bowls ar putea fi lansarea de bile spre o ţintă?

— Exact.

— Şi asta este, nu?

Femeia a clătinat din cap, încruntându-se.

Genette a oftat.

— Oricum, ar fi foarte simplu să cer lista pasagerilor de la *Grădina Chateau.*

— Am făcut-o deja şi am studiat fotografiile. Nu l-am regăsit pe jucătorul de bowls.

— Hmm. Bărbatul a căzut pe gânduri: îmi poţi partaja înregistrările qubului tău?

— Bineînţeles.

Swan a trecut de pe cocă în cockpit şi Genette a făcut o manevră contra vântului. Ea s-a aplecat şi i-a cerut Paulinei

să transfere fotografiile pe care le descărcase deja. Genette a privit micul display al lui Passepartout de pe brăţară.

— Uite, i-a indicat Swan o fotografie. Ăsta-i. Şi asta-i privirea la care mă refer.

Inspectorul a studiat imaginea: un chip androgin, o uitătură concentrată.

— Fotografia parcă nu transmite totuşi senzaţia respectivă.

— Cum adică? Uită-te la el!

— Mă uit, dar este perfect posibil ca persoana aceasta să se gândească la o problemă de calcul diferenţial, ori să sufere de indigestie temporară.

— Nu! În carne şi oase nu era absolut deloc aşa. Cred c-ar trebui să-l cauţi pe puşti. Dac-o să-l găseşti, o să vezi şi singur. Iar dacă nu-l găseşti, misterul se adânceşte, nu? El nu figura pe lista pasagerilor. De aceea, dacă nu-l vei găsi, poate că privirea va începe să însemne mai mult pentru tine.

— Poate, a spus Genette.

Era genul de şansă la care amatorii sperau în rezolvarea unui caz şi care apărea rareori în realitate. Pe de altă parte, putea să fi fost o acţiune premeditată a qubsurilor. Unele dintre cele aflate în corpuri omeneşti se comportaseră atât de bizar, încât era greu de ştiut ce puteau sau nu să facă.

Întrebarea acum era în ce măsură se putea încrede în Swan, ţinând seama de permanenţa qubului ei şi de cât de puţine se ştiau despre el. Nu pentru prima dată, Genette a fost recunoscător că Passepartout se afla într-o brăţară, care putea fi deconectată, sau chiar scoasă de la mână, dacă ar fi fost necesar. Bineînţeles putea s-o roage pe Swan s-o deconecteze pe Pauline, aşa cum mai făcuse. Puteai păstra secrete faţă de quburi, chiar şi dacă ţi-ar fi fost implantate în cap. Erau doar necesare unele aranjamente.

Iar pe Titan, Alexandrinii aveau să aranjeze o conversaţie izolată. Era în mod clar etapa următoare, dacă intenţionau s-o introducă pe Swan în noua acţiune.

Genette s-a gândit, privind-o în tot acel timp pe femeie.

— Trebuie să discutăm cu Wahram şi cu întregul grup care este implicat. Sunt lucruri pe care trebuie să le cunoşti, însă întâlnirea de acolo va fi locul cel mai bun în care să ţi le spunem.

— Bine, a aprobat ea. Să mergem atunci.

TITAN

Titan este mai mare decât Pluton şi mai mare decât Mercur. Atmosfera sa este alcătuită din azot, ca a Pământului, dar de zece ori mai densă. Temperatura la suprafaţă este nouăzeci K, însă în adânc există un ocean de apă lichidă care slujeşte ca rezervor de căldură potenţială. Toată apa de pe suprafaţă este îngheţată şi formează materialul peisajului – glacial până la orizont, cu ejecţii de rocă presărate ici-colo ca nişte buboaie şi furuncule. Metanul şi etanul joacă aici rolul pe care apa îl joacă pe Pământ, transformându-se din vaporii aflaţi în atmosfera de azot, în nori din care ploile alimentează lacurile şi râurile ce curg peste gheaţa de apă.

Lumina solară care loveşte această atmosferă ridică un smog galben de molecule organice complexe. Hidrogenul din pâcla aceasta evadează uşor în spaţiu, dar cât timp ce se află în aerul lui Titan reduce toate moleculele organice mai mari la „cărămizi“ mai simple pentru construit; de aceea nu există multe substanţe organice complexe şi ca atare nici viaţă indigenă. Nici chiar în oceanul de apă de dedesubt, ca şi cum atmosfera corozivă ar forma un soi de carantină.

Suprafaţa îngheţată este în majoritate accidentată; în foarte puţine locuri este netedă. De pe suprafaţă, se poate vedea Saturn, cu o curbă subţire a inelelor văzute pe muchie tăind în două sfera gazoasă; se pot de asemenea vedea stelele cele mai strălucitoare. Pâcla din aerul lui Titan are o asemenea densitate încât, când se priveşte dinăuntrul ei spre exterior, vizibilitatea este destul de bună, însă când se priveşte din exterior către interiorul ei, nu

vedeţi decât un nor galben.

Nu există cratere de impact, fiindcă ele se formează în gheaţă, iar gheaţa se deformează şi-şi modifică suprafaţa odată cu trecerea secolelor. Există doar un haos convolut şi învălmăşit de forme neregulate din gheaţă şi aflorimente din piatră, pe care metanul lichid le-a erodat ca pe cumpenele apelor. Concavităţile din teren sunt umplute cu metan lichid: Lacul Ontario de pe Titan are diametrul de trei sute de kilometri şi forma celui de pe Pământ.

Clima are anotimpuri, care se succed pe măsură ce Saturn trece de la periheliu la afeliu; în anotimpul ploios, ploile sunt de metan.

Azotul i-a atras iniţial pe oameni pe Titan. Nemulţumiţi de penuria niciodată explicată de azot de pe Marte, marţienii au sosit cu primele nave suficient de rapide pentru a fi utilizabile de oameni pe asemenea distanţe; bineînţeles, fuseseră precedaţi de roboţi. Ei au ridicat staţii şi au construit un sistem pentru colectarea şi îngheţarea azotului, urmată de propulsarea sa în avalul sistemului solar sub formă de blocuri solide. Mulţi s-au plâns că era o expropriere neautorizată, dar marţienii au subliniat că într-un trecut îndepărtat Titan avusese o atmosferă de câteva ori mai groasă decât cea actuală, că azotul se pierdea în spaţiu fără ca nimeni să profite de pe urma lui, că dacă nu era colectat avea să se piardă... şi că nu existau titaneni. Ultimul argument a fost decisiv. Până când au existat titaneni, până când Titan şi restul Ligii Saturn i-au alungat din sistemul lor pe minerii de azot marţieni, atmosfera lui Titan fusese redusă la jumătate. Marte fusese îmbogăţită în mod corespondent, o parte din azotul importat intrase în sol, iar altă parte în atmosferă; a reprezentat o componentă crucială în Miracolul Marţian. Iar marţienii susţineau că nu fusese făcut niciun rău; că, de fapt, fusese în folosul

viitorului lui Titan, deoarece îi apropiase presiunea de una mai prietenoasă pentru oameni.

Însă despre pierderea lui Dione, care se petrecuse în aceeaşi perioadă, nu se putea afirma că-i ajutase pe saturnieni în vreun fel. După aceea, Liga Saturn interzisese sistemul său pentru marţieni şi de asemenea pentru terrani (mai ales, pentru chinezi) – de fapt, îl interzisese tuturor, cu excepţia lor. A fost prima revoluţie post-marţiană, chiar împotriva marilor revoluţionari, o declaraţie a cărei intensitate a fost subliniată de ameninţarea cu bombardamente. Astfel că totul s-a schimbat din nou, din cauza câtorva oameni de pe Titan.

Noua lumină sosită de la Vulcanoizi, care scânteia acum în cerurile lui Titan, declanşase deja creşterea temperaturilor în atmosfera rămasă şi de aceea suprafaţa sublima mai rapid decât înainte. Aşezările acoperite de corturi de pe ţinuturile înalte aveau parte de unele dintre cele mai violente fenomene meteo de oriunde. Din interiorul lor, titanenii priveau nori ridicându-se în vârfuri cumulus, care erau aplatizate la altitudinea de cinci kilometri, unde le decapitau curenţii-jet. Anterior lumina solară fusese o sutime din cea care ajungea la Pământ, astfel încât pe întreaga planetă părea să existe luminozitatea dintr-o încăpere obişnuită; acum, graţie suplimentărilor radiate şi reflectate, era de cincizeci de ori mai intensă decât fusese în mod natural şi se afirma că semăna cu cea de pe Marte, despre care marţienii susţineau că era cea mai bună dintre toate. De fapt ochiul omenesc se putea adapta la un spectru de luminozitate uriaş şi doar foarte puţină slujea pentru vedere, aşa cum fusese cazul aici înainte de sosirea celei primite de la oglinzi. Acum însă peisajul titanean strălucea pur şi simplu şi, întrucât orbita sa şi ziua aveau ambele lungimea de

şaisprezece zile, apusurile de soare confereau strălucire cerului timp de optsprezece ore la rând, vopsind norii în toate tonurile de glorie minerală.

Cu noul influx de lumină, terraformarea completă a lui Titan părea foarte promiţătoare. Ei puteau să capteze şi să exporte metanul şi etanul; să întindă rocă spongioasă pentru a crea insule pe gheaţă; să utilizeze căldură din oceanul de dedesubt pentru a încălzi atmosfera; să topească lacuri de apă pe insulele de rocă şi sol; să construiască peisagist insulele, să introducă bacterii, plante, animale; să încălzească aerul suficient ca să obţină mări topite pe suprafeţele gheţarilor; să menţină atmosfera în interiorul unei bule ultrasubţiri; şi să ilumineze totul cu lumina solară trimisă de Vulcanoizi. Titanenii priveau cu anticipare încordată prin pereţii corturilor lor. He-he, spuneau ei. Dacă vom izbuti să ne păstrăm organizarea şi eficienţa, vom face locul acesta realmente frumos.

SWAN ŞI GENETTE ŞI WAHRAM

Swan l-a văzut pe Wahram pe fundalul unuia dintre faimoasele apusuri titanene, traversând galeria pentru a o întâmpina pe ea şi pe inspectorul Genette. A alergat spre el şi l-a îmbrăţişat, apoi i-a dat drumul şi l-a cercetat cu sfială. Bărbatul i-a surâs discret şi Swan a înţeles că totul era bine între ei. Absenţa sporeşte iubirea… mai ales, şi-a spus, absenţa din partea ei.

— Bun-sosit la munca noastră, le-a urat Wahram. Vezi cum ne ajută lumina primită de la Vulcanoizi?

— Este frumos, a încuviinţat ea, totuşi lumina este suficientă ca să vă încălzească? Puteţi ajunge la temperaturi de biosferă, asta n-ar însemna cu aproape două sute K mai sus?

— Doar lumina în sine nu poate face asta, dar avem un ocean interior cu temperatura medie de două sute optzeci K, aşa încât căldura în sine nu este o problemă. Vom trimite o parte din căldura aceea în exterior, spre aerul nostru, iar cu ajutorul acesta suplimentar de lumină va fi bine, chiar mai mult decât bine. Vor apărea probleme de echilibru al gazelor, însă le putem soluţiona.

— Mă bucur pentru voi.

Swan a privit în sus, la norii cumulus imenşi de peste cort, care erau învăpăiaţi în portocaliu, trandafiriu şi arămiu. Deasupra lor, cioburi orbitoare de lumină scânteiau pe cerul albastru regal, cioburi mai mari şi mai strălucitoare decât orice stele: câteva dintre oglinzile solete colectoare, a presupus ea, care redirecţionau lumina Vulcanoizilor către faţa întunecată a lui Titan. Norii cumulus uriaşi, iluminaţi de soare dintr-o parte şi de oglinzi din cealaltă parte, păreau

statui de marmură. I s-a spus că apusul va dura două zile.

— Minunat, a zis Swan.

— Mulţumesc, a răspuns Wahram. Indiferent dacă mă crezi sau nu, acesta este adevăratul meu cămin. Haide acum să-l luăm pe inspector şi să mergem la plimbare. Vrem să discutăm cu tine în confidenţialitate.

— Au venit toţi? a întrebat Genette, când cei doi s-au apropiat.

Wahram a aprobat din cap.

— Urmaţi-mă.

Au îmbrăcat costume şi au ieşit din spaţioportul, care se numea Shangri-La, printr-o poartă aflată în extremitatea nordică a oraşului-cort. Au mers câţiva kilometri spre nord pe o pistă largă, care suia treptat pe o câmpie glaciară înclinată, până la un promontoriu.

O zonă largă, pavată cu lespezi din piatră, forma aici un soi de piaţetă deschisă, cu vedere peste un lac de etan. Luciul metalic al lacului reflecta norii şi cerul precum o oglindă, astfel încât era un platou incredibil de culori bogate, amestecate, auriu şi trandafiriu, vişiniu şi arămiu, totul în mase foviste discrete; natura nu avea cu adevărat nicio teamă când rotea discul culorilor. Reflexiile noilor oglinzi în lac erau ca fragmente de argint, care înotau în cupru şi cobalt lichid. Razele solare reale şi razele solare reflectate de oglinzi se întretăiau, astfel încât peisajul era lipsit de umbre sau prezenta umbre duble vagi – ciudate pentru ochii lui Swan, cu aspect ireal, aidoma unui decor dintr-o sală de teatru atât de vastă, încât pereţii nu-i erau vizibili. Bulbucata Saturn zbura printre norii de deasupra şi inelele ei vizibile pe muchie păreau un defect alb care fisura partea aceea din boltă.

Într-un colţ al piaţetei fusese ridicat un pavilion

dreptunghiular din material transparent. La interior se afla alt cort mai mic, din ţesătură, ca o iurtă sau o buckyball parţial dezumflată, instalat pe podeaua cortului mare. Wahram i-a condus pe Swan şi inspector prin sasurile cortului, apoi în iurta interioară. Acolo au găsit un grup mic de oameni, aşezaţi pe perne, pe podea, într-un cerc aproximativ.

Toţi s-au ridicat pentru a-i saluta pe nou-veniţi. Erau vreo doisprezece-cincisprezece. În mod evident, majoritatea îi cunoşteau deja pe Wahram şi Genette, iar lui Swan i-au fost prezentate atâtea persoane, încât nu le-a putut reţine numele tuturor.

După ce prezentările s-au încheiat şi toţi participanţii s-au aşezat iarăşi pe podea, Wahram s-a întors către ea:

— Swan, am dori să purtăm cu tine o conversaţie care să n-o includă pe Pauline. Sperăm că vei fi din nou de acord s-o deconectezi.

Femeia a şovăit, totuşi ceva de pe chipul lui – o rugăminte nearticulată, strangulată, aşa cum ai fi putut vedea pe chipul Broscoiului, când încerca să-i convingă pe Şoarece şi Cârtiţă să i se alăture în ceva ce el considera teribil de important – a determinat-o să rostească:

— Da, sigur că da. Pauline, deconectare totală.

Iar după ce a auzit clicul prin care Pauline obişnuia s-o anunţe că plecase la culcare, Swan a apăsat butonul dinapoia urechii, pentru orice eventualitate.

— Este deconectată, a anunţat ea.

O decupla frecvent pe Pauline, însă nu-i plăcea să i-o ceară alţii.

Inspectorul Genette a sărit în picioare şi a suit pe masa din faţa ei; acum ochii li se aflau aproape exact la acelaşi nivel.

— Ne întrebăm de asemenea dacă poţi verifica

dezactivarea completă a Paulinei. Uneori gazda umană nu poate fi sigură în această privinţă. Poţi să vezi, de exemplu, că eu l-am lăsat pe Passepartout în oraş.

— Nu te-ar putea înregistra de la distanţă? a întrebat ea.

Genette a părut că se îndoieşte.

— Nu cred, totuşi ne aflăm în acest spaţiu confidenţial tocmai pentru a putea dejuca orice astfel de interceptări. Ne-am plasat noi înşine într-o cutie neagră, însă am dori să ne asigurăm că interiorul este curat, supunându-te unor teste.

— Bine, a încuviinţat Swan la fel de ţâfnoasă pe cât ar fi fost Pauline. O puteţi verifica, dar sunt sigură că doarme.

— Oamenii care dorm continuă să audă lucruri. Vrem să fie complet deconectată. Şi, pentru că veni vorba, ţi-aş putea atrage atenţia asupra avantajelor de a-ţi menţine qubul separat de corp.

— Persoane nepoliticoase mi-au sugerat frecvent asta, a replicat Swan.

Testele privind nivelul de activitate al Paulinei au fost derulate prin intermediul unor baghete care i-au fost lipite de gât; după aceea lui Swan i s-a cerut să-şi pună pentru scurt timp pe cap o cască din plasă flexibilă.

— Perfect, a rostit Wahram când unul dintre colegii lui a încuviinţat aprobator. Acum suntem singuri aici şi conversaţia aceasta nu este înregistrată. Toţi trebuie să fim de acord să păstrăm secret cele discutate. Vei face asta? a întrebat-o el pe Swan.

— Da, a zis femeia.

— Bun. Alex a început întâlnirile acestea, împreună cu Jean. Ea aprecia că apăruseră probleme care se dezvoltau şi care trebuiau discutate în exteriorul domeniului de inteligenţe artificiale din sistemul solar. Iar una dintre probleme era apariţia pe scenă a unui tip nou de qub.

Inspectore?

Genette i s-a adresat lui Swan:

— Iţi mai aminteşti acei presupuşi oameni din *Mongolia interioară?* Într-un fel, ei au absolvit testul Turing, sau testul Swan, cred că i-ai putea spune, deoarece ai crezut că erau oameni care jucau teatru. Uneori oamenii obişnuiesc să procedeze aşa şi, din multe puncte de vedere, este o explicaţie mai probabilă decât existenţa unui umanoid complet realizat.

— Eu tot cred că erau oameni, a zis Swan. Tu ştii altceva?

— Da. Aceia au fost trei dintre qubурile umanoide pe care le-am descoperit. Sunt vreo patru sute. Majoritatea se comportă foarte asemănător oamenilor şi stau retrase. Câteva acţionează foarte straniu. Cele trei pe care le-ai întâlnit făceau parte dintre qubурile stranii. Altul a comis tentativa aceea de pătrundere în staţia lui Wang de pe Io. I-am recuperat resturile din lavă şi „scheletul“ lui de puncte cuantice era încă detectabil.

Swan a clătinat din cap.

— Cei trei pe care i-am întâlnit păreau niţel prea prostuţi ca să fie maşini, dacă-nţelegi ce vreau să spun.

— Poate că eşti obişnuită doar cu Pauline, a sugerat inspectorul.

— Şi ea este adesea prostuţă. Asta n-ar fi o noutate. Deşi, recunosc, Pauline mă surprinde destul de mult. Într-o măsură mai mare decât mă surprind majoritatea oamenilor.

— Ei însă îi spui mereu altceva, a observat Wahram privind-o curios.

— Da. Îmi place s-o tachinez.

Genette a aprobat din cap.

— Totuşi tu ai programat-o pe Pauline să aibă un caracter îndrăzneţ: să fie cozeur, direcţionată către răspunsuri piezişe. În ea există programare recursivă, care conferă mai

multă greutate gândirii asociative şi metaforice, decât scenariilor logice de tipul „ce ar fi dacă?“.

— Bun, dar asta nu-i decât o parte din tot. Se presupune că deducţia înseamnă logică şi Pauline are un program puternic de deducţie. Însă deducţia se dovedeşte a fi aproape la fel de metaforică precum asocierile libere. În final, este imprevizibil ce va spune.

Wahram s-a adresat întregului grup:

— Chestiunea programării este subiectul principal al întâlnirii de azi. Există dovezi clare ce sugerează că unele quburi se autoprogramează activ, mai ales cele implicate în asamblarea acestor umanoizi cu quburi în loc de creier. Nu ştim ca asta să le fi fost cerută de oameni şi nu cunoaştem motivul pentru care o fac. De aceea, prima întrebare se referă la ce sunt ei şi cine-i produce. Ştim că nu pot comunica intern între ei, din cauza problemelor de decoerenţă. Cu alte cuvinte, ei nu sunt un soi de minte de grup aflată în entanglement. Pot totuşi comunica la fel ca noi, vorbind între ei, utilizând toate modurile noastre de comunicare. În cazul lor însă, când utilizează criptare cuantică, nu este posibil să le spargem codurile. Robin – persoana aflată de cealaltă parte a lui Wahram, care a încuviinţat din cap spre Swan – a coordonat înregistrarea conversaţiilor lor prin radio şi în cloud, ba chiar şi unele comunicaţii vocale directe. Deşi nu le putem sparge codurile, putem vedea că ei vorbesc.

— Să ne întoarcem puţin, a intervenit femeia, cum s-ar putea ele autoprograma? Auzisem că autoprogramarea recursivă nu face altceva decât să accelereze operaţiuni deja ştiute.

— Da, însă dacă ar fi fost instruite să încerce să realizeze ceva, de exemplu, ar fi putut obţine unele rezultate interesante. Încercând moduri pentru a face ceva să

funcţioneze le-ar fi putut da alte idei. Ar putea semăna mult cu felul în care joacă şah. Li s-a trasat o sarcină – câştigarea partidei – şi li s-a spus să găsească moduri prin care s-o realizeze, după care, prin obişnuita lor testare a tuturor opţiunilor posibile, ar fi putut înregistra unele succese neaşteptate în modelarea de cursuri eficiente de acţiune pentru a atinge obiectivul dorit. N-ar fi exact un proces de ordin superior, totuşi ar putea să rezolve sarcina şi în acelaşi timp să ducă la algoritmi noi. Iar ăsta ar putea fi un feedback pentru a încerca şi altele. La un moment dat în timpul încercării de autoprogramare pentru creşterea eficienţei, s-ar fi putut să dea întâmplător peste conştiinţă, sau ceva similar. Sau poate că procesul în sine a determinat comportamente noi şi stranii, ba chiar distructive. Oricum, aceasta este teoria pe care o urmărim.

— Programatorii iniţiali ai quburilor cred că genul ăsta de proces ar putea ajunge foarte departe? Quburile n-ar continua să fie împotmolite în algoritmi?

— După cum se dovedeşte, programatorii care au construit primele computere cuantice au utilizat structuri divergente şi au sfârşit prin a crea câteva arhitecturi de operare internă diferite. Aşa că de fapt există tipuri diferite de quburi, fiecare cu forme diferite de cogniţie – cu alte protocoale, algoritmi şi reţele neurale. Ele au diverse feluri de imitări de creiere – ai putea zice aspecte ale conştiinţei de sine, dar şi multe alte caracteristici ale conştiinţei. Nu au pur şi simplu un singur design, iar în termenii gândirii lor, pot să fi început speciaţia.

Inspectorul Genette a intervenit:

— Vedem semne clare de autoprogramare la quburi. Este greu de precizat unde poate să ducă, dar suntem îngrijoraţi, deoarece ele nu au arhitectura şi chimia creierului care ne fac pe noi să gândim aşa cum o facem.

Oamenii gândesc foarte emoţional. Emoţiile noastre sunt cruciale pentru luarea deciziilor, gândirea pe termen lung, crearea memoriei – sensul nostru general al înţelesului. Fără aceste abilităţi, n-am fi oameni. N-am fi în stare să funcţionăm ca indivizi în cadrul grupurilor. Qubурile nu au însă emoţii, totuşi gândesc prin intermediul unor arhitecturi diferite, ale unor protocoale şi metode fizice diferite. În felul acesta au mentalităţi care nu sunt deloc umane, chiar dacă ele sunt, dintr-un punct de vedere, conştiente. Şi nu putem fi nici măcar siguri că modurile în care au apărut în această stare nouă ar fi asemănătoare. Nu ştim dacă gândesc în termeni matematici sau logici, sau într-un limbaj, ca engleza sau chineza. Sau dacă quburi diferite nu diferă şi din punctul acesta de vedere.

Swan a încuviinţat din cap, gândindu-se. Judecând numai în termenii morfologiei, ar fi fost realmente uimitor dacă fetele prostuţe fuseseră quburi – la fel şi jucătorul de bowls. Cât despre procesul gândirii, nimic din toate acestea n-o surprindea realmente.

— Eu discut mereu cu Pauline despre problemele astea, a rostit ea. Însă din conversaţiile respective îmi este clar că quburile sunt mutilate de aceste absenţe intelectuale despre care vorbiţi. Poate că e de vină lipsa emoţiilor. Sunt multe lucruri pe care ele nu le pot face.

— Aşa se păruse, a răspuns Wahram după o tăcere. Dar acum se pare că ar putea genera obiectivele pentru ele însele. Poate că acolo există nişte pseudo-emoţii; nu ştim. Probabil că încă nu sunt foarte inteligente – au mintea unor greieri, mai degrabă decât a unor câini. Pe de altă parte, ştii prea bine – nici noi nu avem habar cum ne funcţionează minţile, referindu-mă la crearea nivelurilor superioare de conştiinţă, întrucât nu putem pătrunde în interiorul quburilor, pentru a vedea ce se-ntâmplă în ele, suntem şi

mai puţin siguri în privinţa lor decât în privinţa noastră. Aşadar... reprezintă o problemă.

— Aţi demontat vreunul, ca să vedeţi?

— Da, însă rezultatele sunt ambigui. Este curios de similar cu încercarea de a ne studia propriul creier – de fapt dorim să studiem momentul gândirii, dar chiar dacă putem descoperi unde anume în mecanismul de gândire se petrec gândurile, nu putem fi siguri ce anume le cauzează sau cum sunt percepute ele din interior. În ambele cazuri, implică efecte cuantice care nu pot fi urmărite cu uşurinţă până la o sursă sau acţiune fizică.

— Există unele temeri, a intervenit Genette, că am fi dat un exemplu negativ prin preocuparea excesivă în privinţa acestei probleme. Dacă quburile capătă ideea că este perfect normal să ne studieze şi pe noi în acelaşi fel?

Swan a încuviinţat trist, amintindu-şi privirea jucătorului de bowls – ba chiar şi a fetelor prostuţe, acum că le vedea din altă perspectivă. Privirile acelea aveau o expresie care anunţa că vor face aproape orice. Sau că nu înţelegeau ce spuneau.

Însă existau şi oameni care aveau permanent expresia aceea.

— Iată, aşadar, a reluat Wahram, care este problema noastră. Iar caracterul ei devine mai urgent, deoarece există dovezi clare că aceşti umanoizi quburi au fost comandaţi de alte quburi – quburi din cutii sau roboţi, sau cadre de lucru asteroidale, aşa cum se obişnuia.

— De ce-ar fi făcut asta? a întrebat Swan.

Titaneanul a înălţat din umeri.

— Este ceva rău? a continuat ea, gândind cu glas tare. Vreau să spun că ele nu se pot uni toate laolaltă într-un soi de entitate cu minte-stup, din cauza decoerenţei. Şi de aceea, în esenţă, sunt pur şi simplu oameni cu minţi qub.

— Oameni fără emoţii.

— Întotdeauna au existat şi asemenea oameni. Ei reuşesc să depăşească asta.

Wahram a mijit ochii.

— De fapt, nu. N-am terminat să-ţi spunem însă totul.

L-a privit pe Genette, care s-a adresat femeii:

— Quburile sunt implicate în ambele atacuri pe care le-am investigat: asupra Terminatorului şi a lui *Yggdrasil.* I-am trimis lui Wang imaginea jucătorului tău de bowls şi el a cercetat fişierele neafiliatelor. Deşi nu l-a putut identifica, a găsit fotografii ale lui la o întrunire organizată de Lakshmi în Cleopatra în anul 2302. Este un amănunt important, fiindcă rapoarte despre comportamente stranii au început să apară în tot sistemul solar în anii de după data respectivă. Corelate şi analizate, toate semnalările converg în timp şi spaţiu către întrunirea aceea de pe Venus. Am aflat de asemenea că organizaţia din Los Angeles care a comandat nava lansatoare de pietricele este de natură complet qubică; singurii oameni care fac parte din echipaj sunt cei din consiliul directorial. Am mai descoperit şi quburi implicate în construcţia mecanismului de lansare, despre care bănuim acum că a fost realizat într-un şantier neafiliat, din imediata apropiere a grupului Vesta. Am găsit comanda de imprimare. În prezent în şantierele acelea există foarte puţini oameni; totul este aproape complet robotizat. Prin urmare este cel puţin posibil ca toate acestea să fi fost făcute de quburi, fără nicio implicare din partea oamenilor.

— Poate că da, a încuviinţat Swan, dar trebuie să spun că jucătorul de bowls avea sentimente. Practic mă sfredelea cu privirea aceea! Dorea să înţeleg ceva. Altfel de ce m-ar fi abordat din capul locului, de ce ar fi executat lansările acelea incredibile? *Dorea* să ştiu că el era acolo. Iar dorinţa

este în mod clar un sentiment.

Toţi cei prezenţi au tăcut, reflectând la cuvintele ei.

— De ce credeţi, a continuat Swan, că sentimentele au natură biochimică? Nu le-aţi putea avea şi fără hormoni, sau sânge, sau altceva? Un nou sistem de afecte care să fie electric sau cuantic?

Genette a ridicat un braţ, parcă pentru a o opri.

— Nu ştim, într-adevăr. Tot ce putem spune este că nu le cunoaştem intenţionalitatea actuală, întrucât intenţiile le erau foarte limitate când au început. Citirea inputului, rularea lui prin algoritmi, prezentarea outputului – aceasta era intenţia IA anterior. Acum însă, când se pare că ele intenţionează să realizeze ceva, trebuie să fim cu ochii în patru. Nu numai în privinţa principiilor generale, aşa cum facem pentru orice lucru nou şi necunoscut, ci pentru că unele dintre ele se comportă bizar, pe când altele ne-au şi atacat deja.

Cineva din grup, lui Swan i se părea că-i fusese prezentat ca dr. Tracy, a rostit:

— Poate că trăirea în corpuri umanoide le-a făcut emoţionale prin definiţie pe qubурile acestea. Să zicem că mintea întrupată este emoţională… şi acum ele sunt minţi întrupate.

O micuţă ce semăna cu inspectorul Genette s-a suit în picioare pe scaunul ei şi a spus:

— Tot nu sunt convinsă că qubурile au *orice fel* de gândire de ordin superior, incluzând aici intenţionalitatea şi sentimentele, care derivă din conştiinţă. În ciuda vitezelor incredibile de calcul, ele continuă să opereze cu algoritmii pe care i-au primit de la noi, sau cu algoritmi pe care i-au derivat ulterior din aceia. Programarea recursivă poate doar să-i rafineze. Sunt algoritmi simpli. Conştiinţa este un domeniu *mult* mai complex. Ele nu pot clădi de la algoritmi

la conştiinţă…

— Eşti sigură? a întrerupt-o Genette.

Micuţa şi-a înclinat capul pe un umăr exact în felul în care Swan îl văzuse pe Genette făcând-o.

— Aşa *cred* eu. Nu văd în ce fel nivelurile superioare de complexitate ar putea evolua din algoritmii lor. Ele nu pot crea metafore; abia dacă le pot înţelege. Nu pot citi expresiile feţei. În asemenea privinţe, un copil de patru ani se află cu mult înaintea lor, iar un adult reprezintă pur şi simplu alt ordin de fiinţă.

— Aşa am fost învăţaţi când eram tineri, a spus Genette. Şi, mai important, când quburile erau tinere.

— În acelaşi timp este ceea ce am studiat toată viaţa şi ceea ce am văzut cu propriii noştri ochi, a replicat oarecum tăios micuţa. Şi ceea ce am *programat.*

În ciuda adevărurilor acelora, nimeni dintre cei prezenţi nu părea mai liniştit.

— Care este situaţia locului în care umanoizii aceştia sunt construiţi, sau decantaţi, sau ce o fi? l-a întrebat Wahram pe Genette. Îl putem închide?

— Da. Când îl vom găsi, a răspuns inspectorul morocănos.

— I-am putea reţine pe toţi umanoizii pe care i-aţi identificat?

— Aşa cred, a zis Genette. Au fost necesare nişte eforturi, fiindcă Alex era punctul central pentru proiectul acesta şi a trebuit să ne restabilim echipa, scuturând destul de energic reţeaua. Am reuşit şi echipa s-a reunit acum în jurul absenţei ei. Au identificat şi urmăresc cam patru sute dintre făpturile acestea, cum am spus. Am scanat destul de amănunţit sistemul solar, aşa încât nu credem că mai există altele care să se ascundă în aşezările la care avem acces.

Nu pot să fiu pozitiv în privinţa neafiliatelor, dar le vom examina pe toate. În acelaşi timp, păstrăm distanţa faţă de umanoizii pe care-i supraveghem şi ei nu par să ştie că au fost identificaţi. Foarte puţini se comportă la fel de straniu precum cei trei din *Mongolia interioară* sau precum cel care a ars pe Io. În general încearcă să se armonizeze printre oameni. Nu ştiu cum să interpretez asta. Este ca şi cum ar aştepta ceva. Mă face să mă simt de parcă noi n-am vedea ansamblul tabloului şi de aceea nu doresc să mai aşteptăm prea mult înainte de a acţiona. Ar fi totuşi bine să credem că am înţeles situaţia totală înainte de a trece la fapte.

Genette se plimbase în jurul mesei în timp ce vorbea, iar acum s-a oprit înaintea lui Swan, parcă susţinând o pledoarie pentru ea.

— Aceste organisme, aceşti umanoizi qubici, există. Iar din unele puncte de vedere tiparul lor comportamental de până acum n-a fost ceea ce aş numi „raţional“. Unele ne-au atacat şi nu cunoaştem motivul.

După o tăcere, Wahram a rostit:

— Aşadar va trebui să acţionăm.

Liste (15)

sănătate, viaţă socială, slujbă, casă, parteneri, finanţe; folosirea timpului liber, cantitatea de timp liber; timpul de muncă, educaţie, venit, copii; hrană, apă, adăpost, îmbrăcăminte, sex, asistenţă medicală; mobilitate; securitate fizică, securitate socială, securitatea slujbei, cont de economii, asigurare, protecţia celor cu dizabilităţi, concediu medical, vacanţă; dreptul de posesiune a locului, resursă naturală; acces la regiunile sălbatice, munţi, ocean; pace, stabilitate politică, input politic, satisfacţie politică; aer, apă, respect; statut, recunoaştere; cămin, comunitate, vecini, societate civilă, sporturi, artele; tratamente pentru longevitate, alegerea sexului; oportunitatea de a deveni mai mult decât eşti

asta-i tot ce-ţi trebuie

EIDGENÖSSISCHE TECHNISCHE HOCHSCHULE MOBILE

Pachebotul spaţial *ETH Mobile* nu era un asteroid cav, ci mai degrabă una dintre navele foarte mari construite pe orbita lunară în secolul anterior. Produse de universităţi şi companii de inginerie elveţiene care continuau să le opereze, erau combinaţii de metale sticloase, bioceramice, aerogeluri şi apă, atât îngheţată, cât şi lichidă. Erau extrem de rapide; mici explozii de fisiune, care detonau cu frecvenţă mare înapoia unei plăci împingătoare de la pupa, le accelerau la echivalentul lui l g pentru cei dinăuntru şi rata aceasta foarte rapidă de acceleraţie era menţinută de obicei până la punctul de mijloc al unei călătorii, moment în care navele se deplasau atât de rapid, încât trebuiau să se răsucească şi să decelereze cu aceeaşi rată. Chiar şi decelerând însă pentru jumătate din fiecare călătorie, vitezele medii erau atât de mari, încât prin tot sistemul solar erau posibili timpi de tranzit relativ scurţi şi cu cât călătoria era mai lungă, cu atât vitezele maxime deveneau mai mari, astfel că nu era ceva liniar: drumul de la Pământ la Mercur dura trei zile şi jumătate; de la Saturn la Mercur, unsprezece zile; traversarea orbitei lui Neptun („lărgimea sistemului solar"), şaisprezece zile.

ETH Mobile deţinea eleganţă caracteristic elveţiană, era simplu şi superb, evocând pacheboturile oceanice ale epocii clasice, dar pătrunzând în domenii complet noi de confort uman, podelele calde, aerul înmiresmat, mâncărurile şi băuturile, un şir de capodopere. Multe dintre punţile publice aveau pereţi-ferestre care îngăduiau imagini spectaculoase ale stelelor şi oricăror obiecte cosmice locale pe lângă care

trecea. Putea găzdui aproximativ zece mii de oameni, toţi în condiţii de lux. În secţiunea de hotel, designul combina plăci uriaşe de metal cu litografii de legume şi un tapet cu struguri de William Morris. La un nivel superior al navei era amenajat un parc dendrologic ocupat de o pădure semitropicală, care prezenta părţi din biomuri sud-americane, incluzând acele animale din zonele respective care puteau suporta episoade de imponderabilitate fără mari riscuri de rănire. Natura gândurilor animalelor despre momentele de zero g de la jumătatea călătoriilor fusese îndelung studiată, totuşi puţin înţeleasă. Comportamentul lor nu părea să se modifice ulterior. Leneşii nu păreau nici măcar să le remarce. Maimuţele, jaguarii şi tapirii pluteau prin aer pălăvrăgind şi gemând, coioţii urlau cu obişnuitul lor talent; apoi, după un moment de suspendare, toţi coborau laolaltă înapoi pe sol. În acelaşi interval, leneşii se legănau de ramurile lor – în jos, în lateral, din nou în jos, uneori rotindu-se complet – fără să se trezească niciodată. Deloc asemănători cu unii oameni în această privinţă.

SWAN ŞI PAULINE ŞI WAHRAM ŞI GENETTE

Swan şi-a petrecut dimineţile în mica pădure a norilor din *ETH Mobile.* Wahram şi inspectorul erau în aceeaşi navă, îndreptându-se pe cât de repede se putea către Venus, unde Genette dorea să examineze o convergenţă din trecut de activităţi ale qubурilor stranii. Swan şi Wahram aveau cabinele alăturate şi femeia se furişa în cabina lui în fiecare noapte. Totuşi se simţea nelalocul ei.

În dimineţile când i se alătura în parc, Wahram se plimba fără grabă, privind păsările şi florile. Odată ea l-a văzut petrecând o jumătate de oră inspectând un singur trandafir roşu. Era unul dintre animalele cele mai placide pe care le văzuse Swan vreodată; nici chiar leneşii de deasupra lor nu erau pe măsura imperturbabilităţii lui. Era liniştitor să-l ai în preajmă, dar în acelaşi timp tulburător. Era o calitate morală, sau letargie? Ea nu putea suferi letargia, iar trândăveala era unul dintre cele şapte păcate capitale.

Adesea bărbatul îşi asculta muzica. O saluta din cap spre Swan şi o întrerupea, când ea se apropia, aşa cum făcea uneori, apoi dădeau o tură împreună, oprindu-se când ceva interesant apărea în crengile şi frunzele de deasupra, sau în ferigile şi muşchiul de sub tălpi. S-a dovedit că parcul era o mică Ascensiune şi ferigile uriaşe australiene îi confereau un aspect mai degrabă jurasic decât amazonian... ceea ce era perfect... aspectul era frumos şi acesta era de fapt un fel de atriu de hotel, un parc dendrologic cu certitudine, aşa că statutul său de Ascensiune n-ar fi trebuit s-o deranjeze pe Swan. Ea se străduia să nu fie iritată din cauza asta, sau de indolenţa lui Wahram. Era însă greu, fiindcă o mai

neliniştea şi altceva.

În cele din urmă, într-o dimineaţă, a înţeles totul şi a ieşit la plimbare de una singură, la un nivel superior al navei unde ferestrele uriaşe îi ofereau panorama vastă a stelelor. La scurt timp după întâlnirea de pe Titan o reactivase pe Pauline şi continuase din momentul acela ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, încercase să nu-i explice deconectarea completă şi Pauline nu întrebase nimic. Acum Swan a spus:

— Pauline, în decursul întâlnirii de pe Titan, ai fost cu adevărat deconectată?

— Da.

— N-ai avut niciun înregistrator care să funcţioneze oricum, chiar dacă tu erai deconectată?

— Nu.

— De ce? De ce n-ai procedat aşa?

— Din câte îmi dau seama, nu sunt echipată cu un înregistrator suplimentar.

Swan a suspinat.

— Probabil c-ar fi trebuit să fac eu asta. Bun, fii atentă. Vreau să-ţi spun ce s-a întâmplat.

— Ar trebui?

— Cum adică, *ar trebui*? Eu o să-ţi spun, aşa că taci şi ascultă-mă! Participanţii la întâlnire au fost nucleul unui grup pe care-l formase Alex. Ei încercaseră să facă diplomaţie interplanetară fără ca vreun qub să ştie de conţinutul discuţiilor lor, deoarece se temeau că unele quburi s-au autoprogramat în moduri pe care nu le înţelege nimeni. De asemenea, quburile astea noi manufacturează acum umanoizi cu quburi în loc de minţi, care cu greu pot fi deosebiţi de oameni. Sunt sigură că razele X şi altele i-ar putea deosebi, însă oamenii n-o pot face doar cu ochii şi prin conversaţii. Ei pot absolvi un test Turing scurt. Ca fetele alea prostuţe pe care le-am întâlnit, dacă ele au fost

cu adevărat artificiale – ceea ce mă uimeşte, trebuie să recunosc – sau ca jucătorul de bowls, cred. În plus, se pare că quburile astea au fost implicate în atacurile ce au utilizat concreşteri de pietricele. În mod sigur în atacul asupra Terminatorului, fiindcă echipa inspectorului Genette a dat de urma mecanismului de lansare, iar acela a fost construit de quburi şi tot un qub trebuie să fi ţintit şi calculat traiectoriile de lansare. Există de asemenea dovezi clare pentru terariul fisurat în care au murit atâţia oameni.

Pauline a tăcut şi Swan a continuat:

— Ce crezi tu despre asta?

— Testez informaţiile din fiecare frază pe care ai rostit-o, a explicat Pauline. Nu am o înregistrare completă a agendei lui Alex, dar de obicei ea stătea în Terminator, pe Venus sau pe Pământ, aşa că mă întrebam când şi unde s-a întâlnit cu oamenii aceia. Aş fi crezut că orice contact radio între ei putea fi auzit de quburi. De aceea mă întreb cum au comunicat suficient pentru a-şi organiza măcar întâlnirile.

— Au folosit curieri pentru a transporta scrisori. Odată Alex m-a rugat să-i duc o scrisoare pe Neptun, când am plecat acolo să fac o instalare.

— Da, este adevărat. Nu ţi-a plăcut atunci. Apoi, opinia uzuală este că quburile nu se pot autoprograma pentru operaţiuni mentale de ordin superior, întrucât acestea sunt incomplet înţelese la oameni şi nu există nici măcar modele preliminare de la care să se pornească.

— Este adevărat? Nu s-a acceptat în general că creierul execută multe operaţiuni mici în părţi diferite ale sale şi apoi alte părţi corelează operaţiunile acelea în funcţii de ordin superior – generalizări, imaginaţie şi altele similare? Reţele neurale şi aşa mai departe?

— De acord, există modele preliminare de acel tip foarte aproximativ, însă ele rămân foarte aproximative. Fluxul

sangvin şi activitatea electrică din creierele vii pot fi urmărite perfect, şi în toate părţile unui creier viu există multă activitate, care variază peste tot. Dar conţinutul proceselor mintale poate fi dedus doar pe baza zonei cerebrale celei mai active şi prin punerea de întrebări persoanei care gândeşte, care trebuie să sintetizeze gândurile implicate şi de fapt doar pe acelea pe care le conştientizează. Fluxul sangvin, aportul de zahăr, declanşările electrice – acestea pot fi astfel corelate cu tipuri de gânduri şi sentimente, astfel că se ştie acum unde anume în creier au loc diverse tipuri de gânduri. Totuşi metodele utilizate – programarea, dacă vrei să-i spui aşa – rămân în mare parte necunoscute.

— Atunci… dar… dacă ai încerca să obţii un rezultat similar dintr-un sistem fizic mult diferit, ai avea nevoie de mai multe detalii?

— Da, a spus Pauline. Funcţiile de integrare de ordin superior sunt cruciale pentru toate metodele de calcul, inclusiv pentru creier. Se revine astfel la ideea că minţile sunt doar pe atât de puternice pe cât a fost programarea care le-a fost implementată.

— Şi dacă cineva ar găsi modul de programare a unei funcţii de îmbunătăţire a autoreiterării şi ar introduce-o într-un qub, care ar pleca, apoi ar deveni mult mai inteligent sau – nu ştiu – *conştient,* hai să zicem, după care ar comunica-o altor quburi? Ar fi nevoie de un singur Einstein qubic şi metoda ar putea fi comunicată între toate quburile – nu prin entanglement, ci prin transfer digital, sau chiar prin simplă vorbire. Ai auzit vreodată de aşa ceva?

— Am auzit ipoteza, dar nu ştiu despre vreo transpunere a ei în practică.

— Şi ce crezi? Este posibilă? Tu ai conştiinţă de sine?

— Am, în sensul că m-ai programat să am.

— Asta-i groaznic! Nu eşti decât o enciclopedie vorbitoare! Eu te-am programat să răspunzi la aluziile mele şi să recombini frecvent aleatoriu, însă nu eşti decât o maşină de făcut asociaţii, un lector, un Watson, un soi de wiki!

— Aşa-mi spui mereu.

— Atunci spune-mi tu! Spune-mi de ce nu eşti asta.

— Am rubrici de evaluare, pe care le utilizez pentru a evalua datele care mi-au fost oferite, şi ierarhii de semnificaţie.

— Bun, şi ce altceva?

— După ce am cernut ceea ce pare corect de ceea ce este incorect, în conformitate cu datele primite la momentul respectiv, pot emite judecăţi calificate cu privire la semnificaţie.

Swan a clătinat din cap.

— Perfect, continuă. Judecă mai departe!

— O voi face. Să revenim însă la a treia ta aserţiune şi anume că inspectorul Genette a găsit dovezi convingătoare că există umanoizi qubici şi că aceştia sunt implicaţi în atacul asupra Terminatorului, ca şi în alte atacuri. Într-un asemenea caz, revin la afirmaţiile mele anterioare. Poate că există umanoizi qubici; aşa ceva pare posibil, deşi problematic. De asemenea, ei pot fi implicaţi în aceste atacuri. Cel mai probabil este că sunt programaţi de oameni, nu că decid singuri să devină nişte actori conştienţi de sine în istoria omenirii. Iţi aminteşti posibila eroare pe care ai sesizat-o, de adăugare a precesiei relativiste a lui Mercur la un program de ţintire care o avea deja înglobată?

Cred că vei fi de acord că aşa ceva seamănă cu o eroare umană.

— Da. I-adevărat. Swan a căzut pe gânduri, apoi a spus: Bine, asta a fost tot. Cred că mi-a fost de ajutor.

Mulţumesc. Pornind acum de la explicaţia aceea ca ipoteză de lucru, ce crezi că ar trebui să facem?

Pauline n-a răspuns pentru câteva secunde. Swan bănuia că asta era echivalentul a milioane, poate chiar a miliarde de ani de gândire omenească, totuşi era numai un fel de verificare a datelor, aşa că n-a fost foarte impresionată. Mai exact a fost distrasă de o orhidee cu aspect scorojit de deasupra capului, pe care o cerceta, când Pauline a spus în cele din urmă:

— Lasă-mă să vorbesc cu qubul lui Wang într-o transmisiune radio pe care o vom cripta. El ştie multe şi am nişte întrebări să-i pun.

— Poţi să criptezi conversaţia astfel încât să fie în siguranţă perfectă chiar şi faţă de alte quburi?

— Da.

— În regulă atunci. Ar fi bine însă ca voi două să păstraţi secretul, fiindcă în caz contrar acest grup al lui Alex se va înfuria serios pe mine. Vreau să spun că le-am promis că nu voi spune nimănui ce am discutat. Fundamentul de lucru al grupului este de a se asigura că quburile nu ştiu ce se-ntâmplă.

— Nu trebuie să-ţi faci griji. O să utilizez nivelul cel mai puternic de criptare pe care-l cunosc, iar qubul lui Wang este bun la criptare şi obişnuit cu solicitări de confidenţialitate. Wang l-a programat ca absorbitor de informaţii – adesea îl compară cu o gaură neagră.

Iar Wang refuză să cunoască majoritatea lucrurilor pe care le ştie qubul lui. El nu se afla niciodată despre conversaţia aceasta.

— Bine, află tot ce poţi.

După aceea, când a vorbit cu Wahram, Swan a trebuit să ignore cunoaşterea celor aflate de la Pauline şi să pretindă

că nu se întâmplase nimic. Felul acela de a pretinde faţă de ea însăşi avea succes de obicei, totuşi era o cunoaştere greu de evitat, întrucât Wahram voia să discute situaţia, examinând profunzimile unor întrebări destul de derutante, de pildă ce ar fi putut însemna un nou tip de conştiinţă qubică. Şi poate că nici femeia nu mai era atât de pricepută în a pretinde faţă de ea însăşi.

Pentru a evita discuţiile, l-a dus la câteva punţi mai sus, în sălile cu ferestre uriaşe, unde puteau sta la mese de cafenea sau în băi, ascultând genuri variate de muzică de cameră – gamelane, tarafuri ţigăneşti, triouri de jazz, cvartete de coarde, fanfare, nu conta de fapt; ei ascultau, iar când vorbeau, discutau de obicei despre melodii şi interpreţi. Nu s-au referit niciodată la concertul de transpuneri din Craterul Beethoven.

Petrecuseră de acum destul timp împreună; cântaseră împreună; dormeau împreună. Swan simţea că-l place pe bărbat şi simţea în ea dorinţa de a-l plăcea, ca şi mulţumirea pe care o încerca atunci când simţea dorinţa aceea. Era o buclă de feedback. În sala oglinzilor care era mintea ei, chipul lui de broscoi se găsea adesea în oglinzile din lateral, privind-o cu ochi pe care femeia îi putea percepe.

Uneori vorbeau despre episoade din trecutul lor comun sau despre drama în plină desfăşurare a reanimării Pământului. Uneori se ţineau de mâini. Toate astea însemnau ceva, dar Swan nu ştia ce anume. Sala oglinzilor era plină de viaţă; câteodată se întreba dacă ea avea mai multe facultăţi de ordin superior decât Pauline sau marmotele din parc. Puteai să ştii foarte multe şi totuşi să nu fii în stare să tragi concluzii. Pauline avea scrisă în ea o rubrică decizională, care o silea să colapseze unda de potenţialităţi şi să spună un singur lucru, emergând astfel

în prezent. Swan nu era sigură dacă ea avea ceva similar.

Odată a spus:

— Mi-aş dori ca Terminatorul să nu fie atât de vulnerabil din cauza şinelor. Mi-aş dori ca Mercur să poată fi terraformată, ca Titan.

Wahram a încercat s-o liniştească:

— Poate că destinul tău este să stai pe o planetă a adoratorilor soarelui şi a institutelor de artă. Terminatorul va continua să ruleze şi poate că vor exista şi alte oraşe rulante – n-au început un Fosfor în nord?

Ea a înălţat din umeri.

— Tot vom depinde de şine.

El i-a repetat gestul.

— Vezi tu, ideea asta de stare critică… poţi evita stările critice doar într-o anumită măsură. Le au până şi pe Pământ. Peste tot. Suntem ticsiţi de ele. A schiţat un gest către sală, privind-o cu ochii lui bulbucaţi: Totul este un ghem gigantic de stări critice.

— Ştiu. Există însă o diferenţă între tine şi planeta ta. Corpul ţi se poate dezintegra… se va dezintegra. Dar căminul tău, planeta ta – acelea ar trebui să fie mai puternice. Ar trebui să te poţi bizui pe dăinuirea lor. Nimeni n-ar trebui să poată anula totul, aşa cum se întâmplă când înţepi o bulă de săpun. O înţepătură i-ar ucide pe toţi cei pe care-i cunoşti. Înţelegi deosebirea pe care o fac?

— Da.

Wahram s-a lăsat pe spate în scaun. După ce-i recunoscuse punctul de vedere, nu mai avea nimic de adăugat. Expresia solemnă a feţei lui masive o anunţa: viaţa era menţinută vie în eprubete. Ce puteai face? Chipul lui o spunea, la fel ridicarea lui infimă din umeri; femeia îl putea citi la fel de clar ca şi cum ar fi vorbit cu glas tare. A rămas locului, privindu-l, gândindu-se ce însemna asta. Îl

cunoştea. Acum el avea să încerce să găsească o cale de înaintare. Avea s-o facă în mod gradat, târându-se, aidoma unui leneş care se deplasează pe sub ramura sa, atârnând, încercând să minimizeze efortul. Deşi el fusese cel care sugerase că era momentul pentru reanimare. Swan n-ar fi putut-o prezice. Poate că bărbatul se surprinsese pe el însuşi. Acum avea să spună ceva ameliorativ şi gradat.

— Nu putem decât să încercăm să dăm tot ce avem mai bun în noi, a zis el. Asta trebuie să conteze cumva.

— Da, bineînţeles.

Abia se abţinea să nu izbucnească în râs. A simţit zâmbetul întinzându-i la maximum obrajii; avea s-o facă să plângă. Oare cât de avariată îi era mintea, dacă simţea întotdeauna totul, dacă durerea inunda orice bucurie? Oare orice emoţie reprezenta întotdeauna toate emoţiile?

— Bine, a spus Swan, să dăm tot ce-avem mai bun în noi. Dar dacă nişte nebuni pot distruge Terminatorul, sau orice altceva, atunci tot ce-avem mai bun trebuie să fie suficient de bun ca să schimbe asta.

Titaneanul a rămas pe gânduri atât de mult timp, încât a părut că adormise.

Ea l-a pocnit pe umăr şi bărbatul a privit-o:

— Ce-i?

— Ce-i!? a ţipat Swan.

Wahram s-a mulţumit să strângă din umeri.

— Aşadar încercăm să-i oprim. Avem o situaţie şi încercăm să-i facem faţă.

— Să-i facem faţă, s-a strâmbat femeia. Înghite şi fă faţă!

El a încuviinţat din cap, privind-o cu afecţiune. Swan s-a simţit gata să-l lovească din nou; apoi şi-a reamintit că tocmai o făcuse să râdă; şi că-şi încălcase de asemenea făgăduiala, vorbind cu Pauline. Oricât de mult i-ar fi displăcut, actul acela nesăbuit reprezenta poate propria ei

încercare de a înghiţi şi a face faţă. Poate că l-ar fi putut folosi ca pe o scuză, dacă Wahram o prindea. În tot cazul era prea complicat pentru a se mulţumi să-l lovească.

Întorseseră *ETH Mobile* cu 180 de grade pentru decelerare şi după numai câteva zile aveau să treacă de orbita Pământului şi să se apropie de Venus. Viaţa acestei nave, cu parcul, muzica şi bucătăria franţuzească, avea să se sfârşească. Ne simţim trişti întotdeauna când suntem conştienţi că facem ceva pentru ultima dată, remarcase cândva Samuel Johnson lui Boswell şi era cu siguranţă adevărat şi pentru Swan. Ea simţea frecvent o nostalgie pentru prezent, conştientă că viaţa îi trecea mai repede decât o putea trăi aşa cum s-ar fi cuvenit. O trăia, o simţea; nu cedase nimic vârstei, continua să dorească totul; dar nu-i putea conferi integralitate sau coerenţă. Erau aici, cinau pe balconul superior al unui restaurant cu panoramă peste coronamentul unei păduri şi se simţea tristă pentru că mai târziu nu va mai fi aici. Lumea aceasta pierdută, o lume care nu va mai fi reamintită. Şi era aici cu Wahram, ei doi erau un cuplu; însă ce se va întâmpla când vor ieşi din nava aceasta şi se vor deplasa mai departe prin spaţiu şi timp? Ce va fi după un an, dar după multele decenii care aveau să urmeze?

Peste câteva zile se apropiau de Venus, când Pauline i-a vorbit în ureche:

— Am comunicat cu qubul lui Wang şi cu IA-ul acestei nave şi trebuie să-ţi spun ceva. Poate că ar fi bine să fii singură când vei auzi.

Era un anunţ destul de neobişnuit care a făcut-o pe Swan să-şi ceară scuze şi să se ducă imediat spre o toaletă aflată un nivel mai jos.

— Ce-i?

Pauline i-a rostit în ureche:

— Qubul lui Wang şi alte quburi care lucrează în securitate au pus la punct un sistem pentru micşorarea limitei de detecţie în cazul unor atacuri de concreşteri de pietricele, precum cel asupra şinelor Terminatorului.

— În ce fel?

— Au manufacturat şi distribuit o reţea de micro-observatoare prin tot planul eclipticii, de la orbita lui Saturn, până la Soare. Utilizând datele radar şi gravitaţionale primite de la ele, au micşorat limitele de detecţie la mărimea pietricelelor utilizate împotriva Terminatorului, ba chiar mai mici. Qubul lui Wang are acum o hartă actualizată temporal a tuturor obiectelor cu diametrul mai mare de un centimetru din planul eclipticii.

— Uau! a comentat Swan. N-am ştiut că aşa ceva era posibil.

— Nimeni nu ştia, dar până acum nimeni nu încercase. Necesitatea era percepută. În tot cazul, sistemul a detectat un atac aflat în desfăşurare.

— Nu se poate! a exclamat Swan. Care-i ţinta?

— Ecranul solar al lui Venus.

— Nu se poate!

Ceilalţi oameni din toaletă începeau să se uite la ea. A ieşit pe hol şi aproape că a luat liftul pentru a coborî în parc, pur şi simplu din instinct; însă îl lăsase pe Wahram la masa din restaurant şi, în plus, nu putea fugi dinaintea realităţii.

— La dracu’! a zis ea. Trebuie să-i spun asta lui Wahram.

— Da.

— Cât mai este până la impact?

— Aproximativ cinci ore.

— Fir-ar a dracu’!

S-a gândit la Venus – mările de gheaţă uscată de sub covorul de rocă, oraşele de pe coaste şi din cratere. A suit

în fugă scările până în restaurantul cu pereţii din sticlă şi s-a aşezat în faţa bărbatului. El a privit-o intrigat, percepându-i tulburarea.

— Bun, a zis Swan, trebuie să-ncep printr-o mărturisire. I-am spus Paulinei despre problema qubelor stranii, fiindcă voiam să aud ce credea despre asta şi m-am gândit că ea era izolată în mine şi că n-avea să se întâmple nimic. A ridicat o mână pentru a-l opri pe Wahram; ochii îi erau deja holbaţi, alarmaţi: îmi pare rău, cred c-ar fi trebuit să te fi consultat înainte s-o fac, dar acum este de domeniul trecutului şi Pauline a contactat qubul lui Wang, care i-a spus c-a fost instalat un nou sistem de securitate qubic care-a micşorat limita de detecţie şi că a detectat un nou atac cu pietricele pe cale de a concreşte, un atentat asupra ecranului solar al lui Venus.

— Rahat, a murmurat Wahram. A înghiţit un nod şi a privit-o cu ochi mai bulbucaţi ca niciodată. Pauline, aşa este?

— Da, a spus Pauline.

— Cât mai este până la impactul pietricelelor?

— Mai puţin de cinci ore.

— Cinci ore! a exclamat bărbatul. De ce este o marjă atât de mică?

— Atacul concreşte astfel încât să lovească cu muchia în ecranul solar şi de aceea majoritatea pietricelelor au fost până recent în exteriorul planului eclipticii. Deocamdată n-au fost distribuiţi detectori în exteriorul planului, aşa că abia acum au devenit vizibile. Qubul lui Wang tocmai se pregătea să-l avertizeze pe Wang despre asta.

— Poţi afişa datele într-un model tridimensional? a întrebat Wahram.

Swan şi-a lipit palma dreaptă de ecranul mesei şi în textura acestuia a apărut o imagine strălucitoare a

ecranului solar al lui Venus: un cerc uriaş care se rotea în jurul butucului său central, cumva ca inelele lui Saturn în jurul planetei. Linii roşii arătau că pietricelele detectate soseau din mai multe direcţii, părând linii magnetice care convergeau spre un monopol. Când aveau să fie masate, urmau să străpungă panourile subţiri concentrice ale ecranului, iar dacă conglomeratul era destul de mare, avea să ajungă la butuc şi să distrugă elementele de comandă. Restul obiectului gigantic avea să pornească aidoma unei spirale de artificii în noapte, cu panglici de oglinzi răsucindu-se şi înnodându-se în vidul negru. Iar Venus urma să fie prăjită.

— A alertat cineva sistemul defensiv venusian? a întrebat Wahram.

— Da, a făcut-o qubul lui Wang, iar acum şi Wang însuşi, dar IA a ecranului solar n-a apreciat că datele transmise ar prezenta un risc. Suspectăm că ceva este în neregulă cu el.

— IA aceea s-a explicat? a întrebat titaneanul. Trebuie să văd toată conversaţia, te rog. Afişează ca text.

După aceea a citit ecranul din tăblia mesei cu atâta concentrare, încât se părea că ochii lui exoftalmici îi puteau ţâşni complet din cap. Swan l-a lăsat să citească şi a purtat propria ei conversaţie rapidă cu Pauline.

— Pauline, presupunând că nu putem convinge IA a ecranului solar să acţioneze, există ceva ce am putea face noi de aici?

Pauline a tăcut câteva secunde, după care a răspuns:

— O contra-masă care ar sosi în locul de rendez-vous al pietricelelor şi ar izbi masa tangenţial, ar împinge perechea de mase în lateral şi astfel ar ocoli ecranul solar. După impact, sistemul de securitate al ecranului solar va reacţiona probabil faţă de orice detritus care ar zbura în direcţia sa. Pentru a împinge cu succes perechea de mase

după alt vector, contra-masa ar trebui să aibă un moment cinetic aproximativ echivalent cu concreşterea de pietricele.

— Cât de mare este concreşterea de pietricele?

— Se pare că va avea o masă echivalentă cu zece nave de mărimea aceasta.

— Nava asta? Atunci... dacă nava asta ar avea o viteză de zece ori mai mare decât a pietricelelor...?

— Ar avea un moment cinetic echivalent, da.

— Nava asta poate ajunge acolo la timp şi cu viteza necesară?

De acum Wahram le asculta conversaţia, în loc să mai citească.

— Da, a răspuns Pauline. Însă numai prin aducerea ei la acceleraţia maximă suportată şi pornind cât mai curând.

Swan l-a privit pe bărbat.

— Trebuie să anunţăm echipajul navei. Şi pe toţi ceilalţi.

— Adevărat, a încuviinţat el. A luat şervetul şi şi-a tamponat buzele, apoi a sărit în picioare: Haide pe punte!

Până au ajuns acolo, ofiţerii navei erau deja strânşi în faţa celui mai mare ecran al IA şi examinau o reprezentare grafică a reţelei de pietricele foarte asemănătoare celei pe care o priviseră Wahram şi Swan.

— Ah, ce bine, a spus Wahram când a dat cu ochii de ei. Gâfâia puţin după ce alergase pe coridoare şi suise în fugă scările. Vedeţi ce problemă avem.

Căpitanul navei l-a privit şi a rostit:

— Mă bucur că sunteţi aici. Într-adevăr, o problemă mare!

— Qubul lui Swan, a zis Wahram, afirmă că nava noastră poate sluji la devierea atacului, prin coliziunea cu pietricelele în punctul de rendez-vous.

Căpitanul şi toţi membrii echipajului au părut surprinşi de idee, însă Wahram nu le-a lăsat timp de reflecţie:

— Dacă decidem s-o facem, există suficiente navete de salvare pentru toţi de la bord?

— „Navetă de salvare“ nu este denumirea corectă, a precizat căpitanul, dar răspunsul este „da“. La bord se află multe feriboturi şi lăcuste, şi majoritatea pasagerilor pot fi îmbarcaţi în ele. De asemenea, există mai mult decât suficiente costume spaţiale personale pentru a-i trimite pe toţi pe cont propriu în spaţiu. În costume există provizii pentru zece zile, aşa că din punctul acesta de vedere sunt mai bune decât feriboturile, care nu au rezerve de provizii. Oricum, toţi vor fi recuperaţi. Dar… Căpitanul a privit în jur, la ofiţerii navei. Aş fi crezut că de problemă se va ocupa sistemul defensiv venusian. Suntem siguri că n-o va face el? Şi – a indicat ecranul – imaginea aceasta reprezintă dovadă suficientă pentru ca să schimbăm cursul, să accelerăm şi să abandonăm nava?

— Cred că va trebui să ne încredem în IA-urile noastre de aici, a răspuns Wahram. Ele au emis avertismentul, deoarece le-am programat să răspundă la un astfel de input.

— Mi s-a spus totuşi că au instalat singure acest sistem de detecţie cu granulaţie fină.

— Da, însă cred că se poate spune că tot noi l-am solicitat. Wang a cerut o protecţie mai bună. Ca atare… am decis deja să ne încredem în ele.

Căpitanul s-a încruntat.

— Bănuiesc că aveţi dreptate. Nu-mi place totuşi că securitatea ecranului solar n-o recunoaşte ca pe o problemă. Dacă ar fi recunoscut-o, n-ar fi trebuit să ne periclităm nava.

— Asta poate fi balcanizarea care ridică din nou capul, a

rostit inspectorul Genette din pragul uşii. Ecranul solar al lui Venus nu este conectat la sistemul de avertizare care a detectat pietricelele acestea şi are firewall-uri masive împotriva unor influenţe de felul qubului lui Wang. De aceea poate să nu fie echipat pentru a accepta inputul acesta.

— Venusienii ce spun? a întrebat căpitanul.

— Să-i întrebăm şi să aflăm, a propus Wahram.

— Evident, a intervenit Swan, va trebui să-i anunţăm imediat, dar este notorie opacitatea conducerii lui Venus. Cât de curând va răspunde? Şi ce facem noi între timp?

Căpitanul continua să fie încruntat. A fulgerat-o din ochi pe Swan, de parcă era vina ei, fiindcă adusese în discuţie problema.

— Să ne pregătim să abandonăm nava, a rostit el fără încântare. Ne putem opri oricând, dacă ni se pare potrivit. Însă dacă ni se confirmă că trebuie să facem asta, nu dispunem de mult timp. S-a uitat la ecran şi a adăugat: Pentru a ajunge la rendez-vous, trebuie să accelerăm puternic. Anunţaţi-i pe toţi să se pregătească pentru altă răsucire de 180 de grade. *Mobile,* ce viteză va fi necesară, exprimată în *g* exercitată asupra pasagerilor pentru a ajunge la timp în punctul de convergenţă stabilit?

IA a rostit un şir de cifre şi coordonate. Căpitanul le-a ascultat cu atenţie, apoi a vorbit către ceilalţi:

— Va trebui să ne răsucim imediat, după care să accelerăm la echivalentul a trei *g* pentru următoarele trei ore şi în acelaşi timp să deviem uşor de la planul eclipticii, către un punct aflat deasupra marginii ecranului solar.

Vestea aceea era proastă; echiparea în costume spaţiale la 3 g era dificilă şi se executa rareori, cu excepţia simulărilor.

— Anunţaţi-i pe toţi care au fost repartizaţi în costume

spaţiale să înceapă imediat echiparea, a ordonat căpitanul apoi a făcut o grimasă. Toţi ceilalţi – în feriboturi. Vom accelera imediat ce am terminat răsucirea.

Şi-a privit după aceea încă o dată echipajul de pe punte, s-a apropiat de intercom şi a început să explice el însuşi situaţia pasagerilor.

S-a dovedit mai complicat decât anticipase poate chiar el, iar Wahram şi Swan au plecat către ecluzele de pe nivelurile cabinelor lor înainte să fi terminat. Despăgubirea pentru navă urma să fie o chestiune banală pentru asigurările elveţiene şi s-ar fi putut să provină chiar direct de la venusieni; o răsplată pentru sacrificiul lor era practic garantată, anunţa căpitanul, când ei doi coborau cu liftul; în tot cazul, părea că va fi necesar să abandoneze nava. Feriboturile şi lăcustele îi puteau îmbarca pe toţi cei zece mii de pasageri, totuşi cei calificaţi puteau şi trebuiau să plece în costume spaţiale individuale, care aveau provizii pe termen lung. Mai exact, oricine prefera costumul în locul îmbarcării în feribot putea părăsi nava imediat după verificarea integrităţii costumului. Toate ecluzele erau disponibile. Vor fi recuperaţi în câteva ore, spera căpitanul, şi nu va fi mai mult decât o neplăcere minoră, care va fi considerată un act de eroism, deoarece o salva pe Venus. Iar de acolo puteau rezulta numai lucruri bune. Pentru ca ajutorul lor să fie eficient, era nevoie de viteză aşa că, din nefericire, toţi erau siliţi să opereze în echivalentul a 3 g pe durata timpului cât mai rămâneau la bord. Neplăcerea era extrem de regretabilă, iar echipajul avea să ofere asistenţă tuturor celor care o solicitau.

Pe măsură ce a continuat în felul său elveţian convolut, anunţul a provocat agitaţie, de care Swan şi Wahram au devenit conştienţi când au coborât din lift la nivelul lor. După ce au intrat în camera ecluzei, au auzit voci strigând,

aparent prin toată nava, şi au schimbat priviri.

— Să ne ţinem laolaltă, a zis Swan şi Wahram a încuviinţat în tăcere.

Răsucirea de 180 de grade a fost cumva mai dezorientantă decât de obicei, de parcă faptul că ştiau că era o anomalie o transformase în ceva similar răului de spaţiu, sau al unui coşmar în care corpul îţi pluteşte lipsit de control spre dezastru.

Senzaţia neplăcută a continuat cu alt fel de coşmar, când nava a accelerat din nou şi greutatea li s-a triplat rapid. A fost îndeajuns pentru a-i trânti pe toţi pe podea. Oamenii au ţipat, şocaţi, însă situaţia era cunoscută şi înţeleasă, iar după primele momente majoritatea pasagerilor s-au chircit şi s-au străduit să se târască, rostogolească sau şerpuiască. Au încercat metode diferite şi unii n-au avut în mod clar niciun fel de succes, ci se zbăteau în loc, ca şi cum ar fi fost fixaţi de un luptător invizibil.

La valoarea aceea a lui *g,* diferenţele de masă între oameni deveneau izbitoare şi importante. Micuţii cântăreau de trei ori mai mult ca de obicei, ca toţi pasagerii, totuşi rămâneau la greutăţi pe care muşchii omeneşti evoluaseră pentru a le manipula. Asta era destul de clar, văzându-i în picioare pe toţi micuţii de la bord, care continuau să meargă, unii ghemuiţi ca nişte luptători de sumo sau cimpanzei, alţii ţanţoşi ca Popeye; oricum, aveau poziţii verticale şi se deplasau, iar cei mai mulţi formaseră echipe ad-hoc şi se străduiau să-şi ajute tovarăşii de drum masivi care rămăseseră întinşi. Desigur majoritatea celor imobilizaţi pe podele erau înalţii şi rotunzii, care cântăreau acum peste patru sute de kilograme şi erau complet ţintuiţi de propria lor greutate. Erau necesare echipe formate din trei-patru micuţi care să acţioneze coordonat pentru a-i

întoarce pe spate, iar după aceea să-i apuce de braţe şi de picioare şi să-i târască spre ecluze.

Swan se descurca destul de bine cu târâtul, deşi o dureau oasele. Ştia că după ce va ajunge la un costum spaţial şi va începe să-l îmbrace, IA-ul va prelua iniţiativa şi o va îmbrăca precum un Jeeves. Nu trebuia decât să flexionezi umerii şi braţele, aşa cum ai fi făcut cu mânecile unei haine, în timp ce costumul îţi urma liniile corpului şi se autoetanşa. Toţi îmbrăcaseră costume la acceleraţii gravitaţionale mari de cel puţin câteva ori în exerciţiile de alarmă, aşa că exista sentimentul că odată ce vei ajunge în incinta de echipare totul va fi în regulă.

Wahram însă nu avea acelaşi succes în privinţa deplasării. Era probabil cu 50%, poate chiar cu 75%, mai greu decât ea şi asta se simţea acum. Înainta în zvâcnete ca o morsă rănită, totuşi era foarte lent şi Swan îşi dădea seama că obosise deja. Din fericire inspectorul Genette a trecut pe lângă ei, trăgând cu alţi doi micuţi de un înalt mare care semăna cu *David,* de Michelangelo, dar care abia îşi putea înălţa capul de pe podea în timp ce-l remorcau.

— O să mă-ntorc, le-a spus Genette lui Swan şi Wahram, după care micuţii au dispărut, strigând unul la celălalt cu vocile lor piţigăiate.

Iar peste alte câteva minute, au revenit toţi trei. Genette s-a împleticit în jurul lor, dând ordine plin de voie bună, şi l-au târât pe Wahram până la un perete cu o balustradă. Acolo titaneanul a izbutit să se tragă spre înainte pe genunchi, roşu la faţă şi gâfâind. L-a fixat pe Genette cu un ochi bulbucat.

— Mulţumesc, acum pot continua. Vă rog, mergeţi şi ajutaţi pe cineva care nu poate. Mă bucur să văd cum legile proporţiilor te ajută în cazul acesta, prietene.

Inspectorul s-a oprit câteva clipe, pentru a simula poziţia

unui boxer puternic.

— Fiecare micuţ e hărnicuţ! Până acum niciunul n-a murit, niciodată, din cauze naturale! A continuat apoi mai relaxat: Ne revedem în ecluză. Cred că i-am dus aproape pe toţi acolo.

În incinta de echipare de lângă ecluză era zor mare, dar nu dominat de panică... nu tocmai. Era adevărat că aproape toţi zăceau pe podea sau se târau, cu excepţia micuţilor care-i ajutau, iar asta era o imagine şocantă, semnul clar al unei urgenţe. Însă dulăpioarele cu costume se aflau pe podea, poate tocmai din acest motiv, şi Swan a deschis unul, după care s-a ridicat cu greutate pe bancheta de lângă el şi s-a vârât în costum cât a putut mai repede, atât de repede, încât costumul a scârţâit uşor, plângându-se. După ce l-a îmbrăcat şi a anunţat-o că era securizat, femeia s-a târât peste podea, pentru a-l ajuta să se îmbrace pe Wahram şi după aceea pe alţii care aveau dificultăţi. Unii se chinuiau realmente, sufereau în mod vădit. Pentru ei evacuarea de la bord avea să însemne o uşurare imensă. Se părea că erau persoane care n-ar fi trebuit să stea deloc în gravitaţie de peste 1 g. Swan s-a temut că se vor înregistra accidente cerebrovasculare şi infarcturi, iar o imagine fugară a lui Alex i-a apărut înaintea ochilor şi a încercat să se simtă îmbărbătată de vederea ei; Alex ar fi fost minunată aici, calmă şi încurajatoare, în largul ei. Unii dintre oamenii aceştia puteau fi spaţiali mulţumiţi de sine şi lipsiţi de formă fizică, situaţie de care ar fi fost ei înşişi vinovaţi, totuşi acum se aflau aici, căznindu-se, gemând, uneori chiar ţipând. Unii încercau să se dezbrace înainte de a se echipa în costume şi aveau mai multe greutăţi în scoaterea hainelor decât în îmbrăcarea echipamentelor ascultătoare. Un femuterbat, cu tors aproape sferic, alesese un costum prea mic, astfel că Swan a trebuit să-l ajute să-l

scoată (costumul era insistent) şi să ia altul.

În aerul încărcat de transpiraţie a început să sporească treptat mirosul de frică. Swan s-a târât înapoi la Wahram, ignorând plângerile genunchilor. Titaneanul îmbrăcase un costum prea mare, dar displayul lui anunţa că era securizat. Banda comună a căştilor lor era ticsită de conversaţii şi femeia a ridicat înaintea vizorului lui trei degete, apoi patru, apoi cinci, şi a comutat pe banda respectivă, iar Wahram era acolo, fredonând pentru sine.

— Costumul îţi e prea mare, a zis Swan.

— E foarte bun, a replicat el. Mie aşa îmi plac şi am descoperit că multe dintre ele sunt neutilizate.

— Nu contează asta. Sunt mai sigure dacă se potrivesc perfect pe corp.

Wahram i-a ignorat remarca şi a început să ajute pe cineva aflat de cealaltă parte a lui. Swan a revenit pe banda comună, unde cineva spunea:

— Adică sărim în spaţiu doar pentru că zice IA al navei s-o facem? Nu i se pare nimănui ciudat? Suntem siguri că nu-i un soi de răscoală? Ar fi bine să aibă o asigurare beton.

Zece glasuri i-au răspuns aproape simultan şi femeia a părăsit banda comună în favoarea lui 345.

— Vrei să ieşim împreună?

— Da, a zis el. Bineînţeles. Trebuie să ne ţinem de mâini.

Lui Swan i-a surâs ideea.

— Vrei să ieşim mai devreme sau mai târziu?

— Mai târziu, te rog. Simt că trebuie să-i ajut pe oameni.

— Te poţi mişca suficient de bine ca să poţi da o mână de ajutor?

— Aşa cred.

Au ajutat pe cât au putut. Oameni care stăteau în capul oaselor trăgeau pe distanţă de câţiva metri pe cei întinşi pe jos şi-i treceau altora care stăteau în capul oaselor.

Pasagerii trebuiau să meargă în grupuri şi să umple de fiecare dată ecluza la capacitatea maximă pentru a iuţi procesul. Puţini voiau să iasă printre primii, dar din spate se auzeau strigăte şi cei de pe coridoare încercau să pătrundă în incinta pentru echipare, aşa că exista un fel de presiune osmotică. Ecluza se umplea întotdeauna destul de rapid; după aceea închideau uşa, aşteptau să se golească, închideau uşa exterioară, umpleau ecluza cu aer şi deschideau uşa interioară pentru lotul următor. Unii nu se puteau mişca nici în ecluze, de aceea înăuntru existau micuţi care trudeau din greu, împingând şi degajând corpuri din uşa deschisă; când se redeschidea uşa interioară, ei erau tot acolo, iar feţele din interiorul căştilor erau scăldate într-o bucurie nebună.

Nava avea desigur şi alte ecluze, ceea ce era bine, pentru că în cele mai mari ecluze pentru persoane încăpeau grupuri de numai douăzeci, iar fiecare ejectare dura în jur de cinci minute; avea să dureze două ore pentru a-i evacua pe toţi cei care aveau să iasă în spaţiu. Se părea că majoritatea feriboturilor şi lăcustelor plecaseră deja.

Swan a continuat să ajute la organizarea grupurilor înainte de intrarea în ecluză; asta a iuţit procesul. Ea şi Wahram lucrau în pereche, foarte eficient, ţinând seama de faptul că niciunul nu se putea mişca decât extrem de puţin. Uneori răspundeau la întrebări neliniştite. Costumele aveau o rezervă de zece zile de aer, apă şi substanţe nutritive, şi o cantitate de carburant. Vehicule de salvare fuseseră alertate şi porniseră deja, aşa încât toţi aveau să fie recuperaţi în maximum câteva ore, nu zile. Totul avea să fie în regulă.

Era totuşi tulburător să te arunci dintr-o navă spaţială care accelera în beznă şi stele, fiind protejat doar de un costum personal. Mulţi dintre cei care intrau în ecluză

aveau ochii rotunjiţi de spaimă şi Swan îi putea înţelege, deşi în condiţii obişnuite femeii îi plăceau asemenea situaţii.

Unele grupuri săreau ţinându-se de mâini şi sperând să rămână împreună; când cei aflaţi înăuntru au văzut asta pe ecrane, aproape toate grupurile au încercat să procedeze la fel. Erau primate sociale şi aveau să-şi asume riscul la un loc. Nimeni nu voia să moară singur.

Timpul păruse să încetinească şi, fără ca ea să-şi fi dat seama în mod conştient, incinta pentru echipare aproape că se golise. Wahram o privea; expresia lui spunea că nu trebuiau să joace rolul căpitanului şi să părăsească ultimii nava. Femeia a înţeles, a râs şi l-a prins de mână.

— Să ne alăturăm grupului următor?

El a încuviinţat recunoscător. Pentru ecluza aceasta mai rămăseseră doar câteva grupuri. Wahram era pregătit.

Swan l-a tras în ecluză. Cei douăzeci de oameni dinăuntru priveau uşile exterioare. Interiorul părea al unui ascensor de dimensiuni industriale. Unii s-au îmbrăţişat. Mâini au căutat mâini, până când tot grupul s-a transformat într-un cerc. Femeia l-a strâns puternic pe Wahram de mână.

Aerul a şuierat, ieşind din incintă. Ei s-au încordat. Uşile exterioare s-au retras în ambele direcţii, glisând în interiorul carcasei navei; spaţiul negru s-a căscat înaintea lor, cu stelele semănând cu grăunţe de sare revărsate pe masă. Doar un vizor între tine şi ele. Erau atât de multe, încât configuraţiile vizibile de pe suprafaţa Pământului erau copleşite; acesta era pur şi simplu spaţiul cosmic în sine, ciuruit de stele, fără nume, uriaş – mai mult decât fusese menită să înfrunte mintea umană. Sau pur şi simplu cerul nopţii, o experienţă primordială, jumătate din viaţă. Parte din ei înşişi. E timpul să dormi, şi poate să visezi. Şi-au

adunat puterile şi au ieşit cu o săritură Shackleton.

Au plutit în întuneric şi unii au declanşat jeturi scurte de carburant, astfel că s-au rostogolit prin spaţiu, îndepărtându-se de nava lor care se micşora rapid. A devenit foarte repede un ciob alb şi îndepărtat, luminat în interiorul albului său de o suită de diamante care se aprindeau ca artificii la pupa. Fereşte privirea, nu-ţi arde retinele; priveşte înapoi; poate că *ETH Mobile* era una dintre stelele de acolo. Rămăseseră pe cont propriu.

Nu se zărea nici urmă a celorlalte grupuri. Pe neaşteptate, ideea că puteau fi găsiţi şi salvaţi a părut imposibilă, un vis sau o speranţă care nu se putea transforma în realitate. Săriseră pentru a-şi întâmpina moartea.

Însă Swan mai fusese în spaţiul cosmic; ştia că era posibil. Transponderele din costumele lor însemnau că fiecare emitea semnale cu furia unui far mititel şi plin de viaţă.

Au stabilit o bandă de comunicaţii în grup pe radiourile căştilor, la 555, dar, odată cu trecerea timpului, tot mai puţini au vorbit. Nu aveai ce spune. Swan a vrut să se elibereze de mâna care nu era a lui Wahram, însă n-a reuşit. Strângea mâna dreaptă a bărbatului cu mâna ei stângă; o ţinea puternic. El a strâns-o scurt. Swan a comutat pe banda 345 şi a auzit doar sunetul respiraţiei lui, egală şi lentă. El a privit-o, când a auzit-o de asemenea, răsuflându-i în ureche. Chipul îi era rotund îndărătul vizorului, expresia gravă, totuşi netemătoare.

— Când crezi că se va întâmpla? a întrebat Swan, uitându-se la punctul alb despre care credea că ar fi *ETH Mobile.*

— Probabil în curând.

Şi aproape imediat după aceea, un fulger de lumină s-a

ivit în zona spre care se uita Swan.

— Asta a fost!

— Poate.

A trecut mult timp. O oră… două ore… trei.

Apoi Wahram a spus:

— Uite – vine nava de recuperare.

Swan s-a răsucit pentru a privi peste umăr şi a văzut un iaht spaţial mic care se apropia pieziş de ei, încet.

— Da, a zis ea. Bun.

Iar Venus continua să fie umbrită; se părea că ecranul fusese salvat. Şi ei erau recuperaţi.

Însă după aceea micul iaht spaţial a explodat în imediata lor apropiere. Orbită de flash, Swan abia înregistrase ce era şi aproape la fel de rapid a concluzionat că şrapnele cauzate de coliziunea dintre *ETH Mobile* şi concreşterea de pietricele zburaseră probabil în direcţia lor şi loviseră iahtul… ghinion pur, i s-a părut pe când cercul lor micuţ din douăzeci de oameni a fost destrămat de ceva, probabil gaze sau sfărâmături ale iahtului, ceea ce însemna că unii oameni fuseseră răniţi… oricum în chiar secunda exploziei ea s-a pomenit smulsă atât de lângă Wahram, cât şi de lângă persoana din dreapta ei. A ţipat, dându-şi seama ce se întâmplase, s-a ghemuit şi a făcut un salt peste cap să-l menţină pe Wahram în raza ei vizuală – l-a văzut rostogolindu-se cu braţele şi picioarele extinse, un jet de cristale roşii ţâşnindu-i dintr-un picior.

— Pauline, curăţă-mi vizorul, a spus ea şi a acţionat comenzile din mănuşi, stabilizându-se în raport cu Wahram, apoi a accelerat după el.

A trecut printr-un nor de sfărâmături din iahtul distrus, inclusiv un fragment mare, poate un sfert sau chiar o treime din el, spintecat transversal, încât se vedeau cabine şi pereţi despărţitori, ca în macheta secţionată a unei case

pentru păpuşi. A fost nevoită să schimbe cursul pentru a trece pe lângă pupa fragmentului, după care şi-a dirijat costumul în limita comenzilor, pentru a reveni pe urma lui Wahram. Bărbatul continua să se rostogolească şi se micşorase deja considerabil; Swan a accelerat la maximum şi s-a orientat către el. Pilotarea era o sarcină mai degrabă pentru Pauline, totuşi existau o sumedenie de sfărâmături care trebuiau evitate, aşa că femeia a rămas la comandă şi l-a urmărit pe Wahram, evitând în acelaşi timp bucăţile din iaht. După ce a ieşit din nor, a accelerat iarăşi, gonind, recurgând la tot ce învăţase şi făcuse vreodată ca zburător, ignorând absolut orice cu excepţia urmăririi. Wahram a crescut în vizor şi ea a strigat:

— Pauline, ajută-mă!

— Lasă-mă să pilotez eu costumul.

— Bine, dar hai! Haide!

— Ai deja acceleraţia maximă. Dacă vrei să faci joncţiune cu el, trebuie să încetinesc.

— Fă-o!

Au fulgerat printre stele. Wahram a crescut încă şi mai mult. Swan a preluat iarăşi comenzile, în ciuda obiecţiilor Paulinei, şi s-a apropiat cât de rapid putea, până în ultima secundă, când s-a întors cu 180 de grade şi a declanşat jeturile costumului, aproape izbindu-se de bărbat; a fost nevoită să-l ocolească prin altă rafală de poziţionare, a trecut pe lângă el la numai câţiva centimetri, i-a zărit foarte scurt, în treacăt, chipul inconştient, gura deschisă; a ţipat şi a acţionat jeturile scurt şi violent, apoi din nou, virând într-o curbă strânsă pentru a reveni la Wahram. Pauline nu s-ar fi putut descurca mai bine.

Costumul lui fusese perforat sub genunchiul stâng; acolo se zărea sânge îngheţat ca o crustă de coagulare, coaja unei cicatrice gigantice. Swan l-a prins de locul respectiv şi

a apropiat marginile sfâşieturii.

— Dă-mi un furtun, să-i ventilăm piciorul.

Probabil că deja costumul izolase spărtura prin pereţi intermediari, aidoma unor garouri. Era posibil ca partea inferioară a piciorului să fi fost deja îngheţată şi pierdută, totuşi costumele se comportau foarte bine în izolarea scurgerilor şi managementul şocurilor. Swan a luat furtunul care îi ieşea din centură şi i-a introdus capătul în gaura micuţă a costumului lui Wahram; nu era mai mare de un centimetru, abia cât să permită intrarea furtunaşului. A vârât un deget în gaura din partea opusă a costumului şi a pompat aer cald în cracul costumului. În tot acest timp repeta:

— Wahram, sunt aici, trezeşte-te!

Cea care i-a răspuns a fost însă Pauline:

— Te rog să taci. Când vorbeşti aşa, nu-i pot auzi semnele vitale.

— Ce vrei să zici?

— Respiră. Inima îi bate.

— Şi partea de jos a piciorului?

— Pielea este degerată, probabil şi carnea. Tensiunea arterială este nouă cu cinci, aşa că a pierdut mult sânge. Este în stare de şoc.

— Stabilizează-l, încălzeşte-l! Preia-i comanda costumului!

— Te rog să te linişteşti. Comunic cu costumul lui. Te rog să taci.

Swan a tăcut şi a lăsat qubul să lucreze. Tratamentul medical de urgenţă era un algoritm IA vechi, perfecţionat de secole şi care se dovedise de mult timp superior oricărui răspuns uman. Iar Pauline spunea că existau toate motivele pentru a crede că Wahram putea fi stabilizat.

Apoi Pauline a anunţat:

— Costumul i-a fost avariat. Vreau să-i preiau controlul funcţiilor.

— O poţi face?

— Da. Cel mai uşor este s-o fac conectat la el, pentru ca la momentul respectiv va trebui să rămâneţi cuplaţi.

— Şi mai bine – dă-i drumul odată!

Swan s-a ocupat de gaura din cracul costumului. Putea fi reparată cu kitul de peticire de la centura ei şi s-a ocupat de asta, legată de costumul lui Wahram la nivelul taliei prin intermediul cordonului ei de date şi alimentare energetică. Se roteau lent printre stele, totuşi femeia nu le-a privit. Peticele din kit erau în majoritate pătrate cu colţuri rotunjite; trebuia să le dezlipeşti suportul adeziv şi după aceea să le aplici lin şi să menţii apăsarea pe durata reacţiei chimice.

După ce a etanşat costumul, a întrebat-o pe Pauline dacă trebuia să facă altceva pentru piciorul lui Wahram în punctul rănii. Se gândise poate cam târziu la asta, dar a înţeles că fusese şocată. În plus, Pauline a anunţat-o că nu era nevoie.

— Costumul i-a aplicat compresie pneumatică şi coagulante, a spus qubul. Sângerarea s-a oprit aproape complet.

— Îi face şi perfuzii?

— Da.

Era liniştitor să-şi reamintească faptul că un costum spaţial nu era doar o navă micuţă şi flexibilă, ci şi o teacă medicală de putere considerabilă, un fel de spital privat.

— Wahram, m-auzi? a întrebat ea. Eşti bine?

— Te-aud, a croncănit el. Nu-s bine.

— Ce te doare?

— Piciorul. Şi-mi vine… să vărs. Mă chinuiesc să n-o fac.

— Bun – să nu verşi. Pauline, nu-i poţi da nişte

antivomitive?

— Ba da.

Pluteau în noaptea înstelată. Deşi lui Swan nu-i plăcea s-o recunoască, pentru moment nu mai putea face absolut nimic altceva. Calea Lactee semăna cu o jerbă de lapte alb-strălucitor, în care nebuloasa Coalsack şi alte pete întunecate păreau chiar mai negre decât de obicei. În rest stelele presărau atât de fin bezna peste tot, încât culoarea neagră în sine era compromisă – ca şi cum înapoia ei, şi apăsând intens pe ea, exista un alb mai puternic decât ar fi putut suporta ochii. Negrul pur din Calea Lactee indica probabil o cantitate mare de cărbune în Sacul-de-cărbuni/Coalsack. Oare tot negrul de pe cer este cauzat de praf? s-a întrebat femeia. Dacă toate stelele din univers ar fi vizibile, atunci cerul nopţii ar fi alb pur?

Stelele mari păreau să se afle la distanţe diferite faţă de ei. Spaţiul s-a dilatat când Swan a perceput asta, a devenit o extensie înspre afară, nu un simplu fundal care atârna la câţiva kilometri depărtare. Nu se aflau în interiorul unui sac negru, ci într-o extensie infinită. Un punctuleţ într-o sală uriaşă.

— Wahram, cum te mai simţi?

— Ceva mai bine.

Asta era un lucru bun. Era periculos să vomiţi în interiorul unei căşti şi în plus foarte neplăcut.

Au plutit prin spaţiu. Au trecut ore. Hrana le venea în formă lichidă pe care o puteau suge cu furtunaşul din cască; existau chiar şi bucăţele de batoane nutritive care puteau fi oferite dintr-un port interior din obrazul căştii, mestecate şi înghiţite. Swan a recurs la ambele posibilităţi. A urinat în scutecul costumului.

— Wahram, nu ţi-e foame deloc?

— Nu mi-e foame.

Nu părea că s-ar simţi în largul lui.

— Ţi-e greaţă din nou?

— Da.

— Asta nu-i bine. Fii atent, o să fac o stabilizare în raport cu stelele. O să simţi nişte zguduituri. Poate c-ar fi bine să închizi ochii, până termin stabilizarea.

— Nu.

— Bine, oricum nu va fi ceva foarte rapid. Începem!

A acţionat jeturile costumului în sensul opus rotaţiei lor; era dificil să manevreze cu greutatea bărbatului adăugată excentric la propriul ei corp. Ar fi fost mai bine să-l îmbrăţişeze şi să-l utilizeze ca greutate frontală. A procedat aşa şi l-a strâns uşor în braţe; Wahram a răspuns doar printr-un zumzet slab de nemulţumire. Swan i-a stabilizat mai mult sau mai puţin în raport cu stelele şi i-a orientat spre Venus, care continua să fie în umbră. Era sigură că şi-ar fi dat seama dacă ecranul solar fusese distrus sau măcar avariat; o semilună, sau poate o regiune întreagă, ar fi devenit brusc orbitor de albă; şi, întrucât ei fuseseră de partea ecranului care ar fi fost lovită, nu i se părea că vreo zonă luminată a lui Venus putea fi complet de cealaltă parte a planetei în raport cu ei. Sau poate că aşa ceva ar fi fost posibil? Trebuia să admită că era dezorientată. Se părea totuşi că atacul fusese dejucat.

— Pauline, ne poţi spune ce s-a întâmplat cu nava, cu ecranul solar şi cu toate?

— N-am avut acces decât la rapoartele radio, dar ele indică o coliziune care s-a petrecut aşa cum s-a prevăzut, între *ETH Mobile* şi o concreştere de pietricele cu masa de aproximativ patru ori mai mare decât a navei. Evenimentul a avut loc în cadrul ordinului de magnitudine scontat şi raportul dintre viteza navei şi a concreşterii a fost suficient

de mare pentru a devia majoritatea masei de coliziune după un vector care se îndepărta de ecranul solar.

— Aşadar a funcţionat.

— Atât doar că o parte din ejecţiile coliziunii au lovit vehiculul din apropierea noastră şi explozia lui a împrăştiat fragmente, dintre care unul l-a lovit pe Wahram.

— Da, ştim asta. A fost pur şi simplu ghinion.

— Trebuie să fi murit şi echipajul iahtului.

— Ştiu. Un ghinion foarte urât. Practic au fost loviţi de şrapnele. Ecranul solar a fost salvat?

— Da. Se pare de asemenea că sistemul defensiv a reacţionat faţă de ejecţiile care au zburat în direcţia sa.

— Aşa că acum cred în existenţa concreşterii de pietricele.

— Sau cel puţin în elementele de impact care vin spre el. Nu pot preciza care i-a fost problema anterior.

— Ştiau despre noul sistem imagistic cu granulaţie fină al lui Wang?

— Wang le-a povestit despre el, dar sunt un sistem închis, pentru a evita orice intervenţii neautorizate. Nu ştiu dacă s-au alăturat sau nu noii monitorizări.

— Poate că intervenţiile neautorizate sunt mai uşor de efectuat asupra unor sisteme închise, decât asupra celor deschise. Este posibil să fi fost compromis?

— Pare improbabil. Se găseşte sub controlul Grupului Muncitoresc Venus, care este considerat foarte preocupat de securitate.

Wahram n-a contribuit cu nimic la conversaţie. Swan l-a ţinut de mână, strângându-l uşor la răstimpuri. Nu mai aveau ce face. El a strâns-o scurt, în semn de răspuns, după care mâna i s-a înmuiat.

— Eşti bine? a întrebat femeia.

— Binişor.

— Ai încercat să mănânci ceva?

— Nu încă.

— Să bei ceva?

— Nu încă.

Pluteau în spaţiul negru, imponderabili şi calzi. Erau aidoma unor sateliţi micuţi ai lui Venus; sau ca nişte planete micuţe pe orbita soarelui. Uneori oamenii vorbeau despre situaţia aceasta ca fiind revenirea la uter, euforia amniotică. Ia nişte droguri enteogenice, devino un copil stelar. De fapt nu era o imagine chiar atât de oribilă pe cât ar fi trebuit probabil să fie. Pentru câteva clipe, Swan chiar a adormit. Când a redeschis ochii, i s-a părut că Venus era, poate, ceva mai mare. Era logic; când părăsiseră nava, avuseseră o viteză destul de însemnată.

— Mai eşti aici?

— Aici sunt.

Da, a gândit Swan. Erau aici. Nu puteau face nimic, decât să aştepte. Aşteptarea nu fusese niciodată modul ei preferat. De obicei lucrurile pe care trebuia să le facă erau mai multe decât timpul de care dispunea, aşa încât se găsea mereu pe fugă. Acum i se părea că recuperarea după o evacuare dura prea mult. Când părăsiseră *ETH Mobile,* se vorbea că în zonă existau nave. Poate că Wahram fusese propulsat în altă direcţie; Swan îl urmărise fără să fi perceput asta. Era posibil ca ei să fi părăsit planul eclipticii şi astfel traiectoriile oricăror nave ar fi venit să-i recupereze. Poate că sărmanul iaht distrus fusese singurul din zona lor şi că trebuiau să aştepte până când fuseseră culeşi toţi evacuaţii. Distrugerea iahtului era cu certitudine una dintre principalele surse de pierderi de vieţi omeneşti din incidentul acesta şi avea să atragă cu siguranţă atenţia. Aveau să ştie că nu-i recuperaseră pe toţi şi aveau să caute în continuare; costumele acestea erau dotate cu

transpondere puternice. Părăsirea planului eclipticii constituia într-adevăr explicaţia cea mai bună pentru întârziere. Sau poate că salvarea tuturor era pur şi simplu o operaţiune de durată. Ultima accelerare a lui *ETH Mobile* putea să fi însemnat că avea o viteză mai mare decât majoritatea navelor spaţiale în momentul când fusese părăsită de ultimii pasageri, ceea ce însemna că şi pasagerii respectivi avuseseră aceeaşi viteză. Toate costumele puteau asigura supravieţuirea ocupanţilor lor vreme de zece zile, iar ei fuseseră în spaţiu doar de – a trebuit s-o întrebe pe Pauline – douăzeci de ore. Părea mai mult, mai puţin… Swan nu putea preciza. În mod clar, Venus era mai mare. Femeia şi-a reamintit poveşti despre naufragiaţi care pluteau, negăsiţi, şi îngheţaţi, de eoni. Câţi avuseseră soarta aceasta în istoria lumii? Zeci, sute, mii? A auzit în minte refrenul vechiului cântec marţian:

Pluteam, cu gândul la Quinte,
Desigur voi fi salvat.
Dar în poveşti se minte,
Să mor voi fi lăsat.
Spaţiu-i plin de morminte.

Fără îndoială că mulţi dintre nefericiţii aceia plutiseră, aşteptându-se până în ultima clipă că vor fi salvaţi. Speranţa se termina mai lent decât aerul şi hrana din costumele lor; ei îşi reaminteau istoria lui Quinte pe orbita lui Marte sau a altui naufragiat care fusese salvat şi credeau că o navă micuţă se va ivi pe neaşteptate şi va pluti staţionar deasupra lor ca un OZN, ca mântuirea, ca viaţa însăşi. Dar pentru mulţi nu se ivise niciodată şi într-un ultim moment trebuiseră să admită că povestea era falsă, sau că nu era adevărată pentru ei. Adevărată pentru alţii,

totuşi nu pentru ei; ceilalţi – aleşii, ei – timpul trecut, pierduţii. Uitaţii. De acolo, cântecul marţian dezolant.

Poate că de data aceasta aveau să se alăture celor uitaţi. Swan s-a foit şi a verificat banda comună – o mulţime de voci. A trecut pe banda de urgenţă şi a strigat un raport, o solicitare. După o jumătate de oră a sosit un răspuns: erau pe radar, o navă de salvare avea să fie trimisă către ei; ieşiseră într-adevăr din planul eclipticii însă toate urgenţele erau ocupate. Figurau totuşi pe hărţi şi ajutoarele aveau să pornească până la urmă.

Aşa că... priveşte în jur. Spune-i lui Wahram despre ce-ai aflat, linişteşte-l. Încearcă să te relaxezi.

Ea nu era relaxată. O teamă neajutorată o cuprinsese, ca un clocot al sângelui. Pauline avea să ştie despre ea; poate că o pompa chiar acum cu anxiolitice din farmacia costumului. Swan spera ca aşa se va întâmpla. Nu putea face nimic altceva decât să aştepte. Să respire. Să aştepte şi să vadă. În viaţa ei fusese un lux să fie capabilă mereu să facă ceva, să nu fie niciodată nevoită să aştepte. Iar acum realitatea o izbea în plin. Uneori trebuie să aştepţi.

Aşa să fie, atunci! O aşteptare nu era ceva atât de rău. Era mai bine decât în negruboat. Venus părea mai aproape şi poate şi puţin mai strălucitoare – poate că ecranul solar fusese afectat pe alocuri, pe marginea cea mai apropiată de explozie. Swan putea zări nori negri care se învolburau în jurul unei zone încă mai negre, posibil platoul înalt al lui Ishtar. Sub norii care se roteau, existau porţiuni luminoase şi întunecate, dar femeia nu ştia dacă reprezentau un ocean îngheţat sau sol îngheţat. Nu vedea nuanţe de albastru, maro sau verde, ci doar nori cenuşii peste teren cenuşiu, întunecat şi mai întunecat.

— Mă simt mai bine, a anunţat Wahram nesigur, parcă

testând afirmaţia.

— Bravo, a răspuns Swan. Încearcă să bei ceva. Probabil că eşti deshidratat.

— Mi-e sete.

A mai trecut un timp. După o vreme Wahram a început să fluiere în barbă, una dintre melodiile pe care o fredonase în utilidor. Beethoven, a ştiut femeia, şi nu una dintre simfonii; aşa că, cel mai probabil, era din ultimele lui cvartete. O mişcare lentă. Posibil cea pe care Beethoven o scrisese după ce-şi revenise de pe urma unei boli. Un tedeum. Avea să ştie cu siguranţă doar după acordurile finale. Oricum, era unul dintre cele mai bune. A fluierat încetişor un acompaniament, cântând ciocârlia dinlăuntrul ei, în timp ce l-a strâns de mână pe bărbat. Melodia era lentă, nu putea stăvili ciocârlia la ritmul ei, totuşi trebuia să găsească o cale s-o încetinească, să se alăture lui Wahram. Creierul de ciocârlie îşi amintea părţile din acest cântec pe care el o învăţase în subteranele de pe Mercur. În existenţa lor submercuriană; de atunci se părea că trecuse o viaţă întreagă. Viaţa aceea dispăruse; aceasta va dispărea; momentul prezent în sine nu va conta foarte mult, indiferent dacă ei aveau sau nu să-i supravieţuiască. Ah, frumuseţea cântecului acesta, ceva cu care să te împleteşti. Creierul de ciocârlie continua să cânte înlăuntrul ei, răsucindu-se şi părăsind melodia lentă. Momente diferite care se întreţeseau.

— Mai ţii minte? a întrebat ea după ce s-a oprit. Glas încordat, strânsoare care zdrobea mâna lui: Mai ţii minte când am fost în tunel?

— Da, ţin minte.

Atunci înapoi la melodie. Fluieratul lui abia dacă era adecvat; sau poate că acum fluiera într-un stil care lăsa impresia respectivă. Poate că încă avea dureri. Din punct

de vedere muzical, cântaseră mult mai bine în tunel. Acum păreau Armstrong şi Fitzgerald, el prefăcându-se că se străduieşte din răsputeri doar pentru atingerea unei perfecţiuni accidentale şi minime, ea perfectă fără absolut niciun efort, parcă jucându-se. Duetul contrariilor. Strădania şi joaca, reuşind împreună ceva mai bun decât oricare dintre ele luată în parte. Poate că aveai nevoie de ambele. Poate că ea îşi transformase joaca într-o strădanie, când ar fi trebuit să-şi fi transformat strădania într-o joacă.

Au ajuns la acordurile melodice finale; da, era tedeumul. Cânt de mulţumire după revenirea dintr-o boală grea, aşa îi spusese Wahram că se intitula, în mod lidian. Iar titlul descria bine sentimentul; asta nu se întâmpla întotdeauna. O mulţumire exprimată prin melodia însăşi, cu o ureche perfectă pentru muzică privită ca limbaj pentru sentimente. Cum se putea? Cine fusese el? Beethoven, privighetoarea umană. În creierele noastre există cântece, a gândit Swan, indiferent dacă nodulii cerebrali pentru cântat ai păsărilor au fost sau nu inseraţi acolo; ele existau deja înăuntru, în cerebel, conservate de milioane de ani. Acolo nu exista moarte; poate că moartea era *într-adevăr* o iluzie, poate că tiparele acestea trăiau veşnic, muzica şi emoţia încolăcindu-se prin universuri, una după alta, pe aripile unor păsări tranzitorii.

— Noi am avut o relaţie încă din tunel, i-a spus ea când bărbatul s-a oprit din fluierat.

— Mmm, a făcut el, fie acceptând, fie nu.

— Nu crezi?

— Ba da.

— Dacă n-am fi dorit să dăm unul peste altul, am fi putut-o evita. Aşa că m-am gândit că nu ne dorisem aşa ceva. Că de fapt dorisem…

— Hmm, a continuat bărbatul să fie evaziv.

— Ce vrei să spui? Negi asta?

— Nu.

— Atunci ce vrei să spui?

— Vreau să spun, a început el lent, gândindu-se, oprindu-se, apoi părând să-şi piardă cheful de a vorbi.

Prin vizorul lui, Swan putea să vadă că se uita în sfârşit la ea, nu spre stele, iar ăsta i s-a părut un semn bun, dar era în acelaşi timp descurajam, fiindcă Wahram arăta grav şi preocupat. Plonjonul acesta în adâncul minţii era specific amfibiilor şi broscoiul ei îl efectua absent şi tăcut.

— Îmi place să fiu cu tine, a continuat el. Mi se pare că lucrurile sunt mult mai interesante când sunt cu tine. A continuat s-o fixeze cu privirea: îmi place să fluier cu tine. Mi-a plăcut timpul petrecut împreună în tunel.

— Ţi-a plăcut?

— Bineînţeles. O ştii şi tu.

— Nu, a spus femeia. Nu ştiu ce ştiu sau ce nu ştiu. Asta-i o parte din problema mea.

— Te iubesc, a zis el.

— Bineînţeles. Şi eu te iubesc.

— Nu, nu. Eu te *iubesc.*

— Înţeleg! Însă, of… nu sunt sigură că ştiu ce vrei să spui.

Wahram i-a adresat zâmbetul lui cel mai mic. Era minuscul, acum aproape ascuns înapoia vizorului, totuşi apărea numai când era cu adevărat amuzat. Nu era niciodată un gest politicos. Când era politicos, îi scânteiau ochii.

— Nici eu nu ştiu ce vreau să spun, i-a răspuns. Oricum spun. Vreau să-ţi spun – este genul acela de dragoste.

— Aha, a încuviinţat Swan. Auzi, astea-s vorbe de nebun. Piciorul îţi este degerat şi eşti în stare de şoc. Costumul te-a

injectat cu tot felul de chestii.

— Probabil că aşa-i, a acceptat el uşor visător, însă nu face altceva decât să-mi îngăduie să spun ceea ce simt cu adevărat. Cu oarecare urgenţă, hai să zicem.

A zâmbit iarăşi, dar scurt; o privea ca un… ei bine, Swan nu ştia cu ce să compare privirea aceea. Nu ca un şoim; nici pe departe ca privirea sfredelitoare a unui lup; mai degrabă o uitătură plină de curiozitate, întrebătoare – o interogaţie de batracian, parcă întrebându-se ce fel de creatură era ea? Robot? Răpit? Rapid?

Ei bine, ea nu ştia răspunsul. Nu putea spune. Broscoiul ei a privit-o, cu ochi ca bile de jasp. Swan l-a privit: atât de lent, atât de el însuşi, autonom, ritualist… dacă termenul acela i se potrivea. A încercat să pună laolaltă tot ce văzuse în el într-o singură definiţie şi n-a mers; ea avea un talmeş-balmeş de piese, de incidente şi sentimente mărunte, apoi lunga lor perioadă împreună, care era de asemenea un talmeş-balmeş şi o mâzgăleală. Însă interesantă! Ăsta era miezul ei, cuvântul acesta pe care-l folosise el, poate. El o interesa. Era atrasă de bărbat ca de o operă de artă sau un peisaj. Wahram avea o logică a acţiunilor sale, asta era sigur; trăgea o linie clară de delimitare. Îi arăta lucruri noi, dar şi sentimente noi. Ah, să fii calm! Ah, să fii atent! O uluia cu calităţile acelea.

— Hmm, da, şi eu te iubesc, a zis Swan. Noi doi am trecut prin multe. Lasă-mă să mă gândesc la asta. Nu m-am gândit la ea în felul pe care pari tu să-l implici.

— Sugerez, a zis el.

— Bine, atunci, da. O să mă gândesc ce-nseamnă.

— Foarte bine.

Şi i-a adresat din nou zâmbetul lui micuţ.

Au plutit în negrul îmbibat de alb. Scânteierea

diamantină: se spunea că în spaţiul cosmic puteai să vezi cu ochiul liber o sută de mii de stele. Părea o numărătoare dificilă şi era făcută probabil de un computer, coborând până la magnitudinea considerată vizibilă pentru ochiul mediu. Femeii i se păreau că sunt cu mult peste o sută de mii.

Se legănau în imponderabilitate, vibrau, în timp ce Swan clipea şi respira. Îşi putea auzi răsuflarea şi bătăile inimii, de asemenea mişcarea sângelui, în urechi. Goana de animal a făpturii ei prin spaţiu, prin timp. Pulsaţie după pulsaţie. Deoarece trăise un secol şi încă o treime, inima îi bătuse de vreo cinci miliarde de ori. Părea foarte mult, până când începeai să numeri. Numărarea propriei tale persoane implica un număr finit, care era, prin definiţie, prea scurt. O senzaţie stranie.

Însă numărarea propriilor tale răsuflări era în acelaşi timp un ceremonial budist, cuprins în adorarea soarelui pe Mercur. Ea îl mai făcuse. Acum ei se găseau aici, se confruntau cu universul, îl vedeau din interiorul fortăreţei de costume spaţiale şi corpuri. Auzea corpul, vedea stelele şi întinderea negru-intens. Zărea constelaţia Andromeda şi în ea galaxia Andromeda, o pată eliptică, nu doar un punctuleţ dens. Gândindu-se la ceea ce însemna, Swan putea uneori să extindă a treia dimensiune chiar mai departe prin negru... nu doar să perceapă adâncimea câmpului punctat în mod variat de stele aflate la diverse distanţe, despre care putea pretinde că erau marcate prin strălucirea lor, ci s-o vadă de asemenea pe Andromeda ca pe o galaxie întreagă, situată mult mai departe decât orice altceva putea zări... *vuup,* asta era, spaţiul cel mai adânc, extinderea vidului evidentă pentru ochii ei. Momentele acelea erau uluitoare şi, ca să spună adevărul, nu durau mult, nu se putea, totul era prea vast; ochiul şi mintea

umană nu erau echipate pentru a-l vedea. Ea ştia că în majoritate era vorba despre un salt al imaginaţiei, dar când ideea respectivă corespundea cu ce vedea realmente în chiar secunda aceea, putea deveni într-o măsură foarte mare ceva complet real.

Se întâmplase acum din nou şi Swan se găsea în ea: universul la mărime completă. Treisprezece virgulă şapte miliarde de ani de expansiune şi încă mulţi care aveau să urmeze; într-adevăr, întrucât expansiunea accelera, putea să înflorească spre exterior aidoma unui halou solar, să disipeze tot ce ardea în ea. Asta părea să se întâmple chiar acum, chiar sub ochii ei.

— Parcă m-aş fi drogat, a zis ea. O văd pe Andromeda ca galaxie, face o gaură prin întunericul de-acolo, ca şi cum aş vedea într-o nouă dimensiune.

— Vrei nişte Bach? a întrebat bărbatul. Să ai un fond sonor?

Swan a izbucnit în râs.

— Ce vrei să spui?

— Ascult suita pentru violoncel a lui Bach, a spus Wahram. Mi se pare foarte potrivită pentru scenă. Vrei să te conectez?

— Sigur că da.

Un singur acord de violoncel, solemn, însă sprinten, a ţesut prin noapte.

— De unde-l ai? Îl avea costumul tău?

— Nu, IA din brăţara mea. Comparativ cu Pauline a ta, nu face mare lucru, dar pe astea le ştie.

— Am înţeles. Aşadar porţi cu tine o IA slabă?

— Da, exact.

Un pasaj foarte expresiv de Bach a umplut tăcerea. Violoncelul era aproape ca un al treilea participant la conversaţie.

— N-ai altceva mai puţin lugubru? a întrebat Swan.

— Cred că da, totuşi asta mi se pare chiar foarte plină de vitalitate şi spirit.

Femeia a râs.

— Specific pentru tine!

Wahram a mormăit în surdină, gândindu-se.

— Putem trece pe muzica de pian a lui Debussy, a spus el după ce violoncelul executase un solo extrem de grav, cu timbrul lui de o profunzime întunecată ca spaţiul cosmic. Cred că ar fi cea mai potrivită pentru tine.

Pianul a înlocuit violoncelul şi sunetele limpezi ca de clopoţel au ţâşnit şi au curs în şiruri, însăilând melodii care alergau ca lăbuţe de pisică prin apă. Swan putea auzi că Debussy avusese o minte de pasăre şi a fluierat o frază care repeta una dintre frazele compozitorului, potrivind-o în ceea ce urma. Greu de făcut. S-a oprit.

— Foarte frumos, a comentat ea.

Bărbatul a strâns-o de mână.

— Aş vrea s-o pot fluiera alături de tine, dar îmi este imposibil.

— De ce?

— Este prea dificilă ca să mi-o amintesc. Când o aud, mă surprinde de fiecare dată. Vreau să spun că o recunosc când o aud cântată, am auzit-o de zece mii de ori, dar dacă n-o aud tare, nu ţi-aş putea fluiera melodiile din memorie, sunt prea... prea evazive, cred, sau prea subtile. Tangenţiale. Neaşteptate. Şi nu par să se repete. Ascultă – se mişcă întruna la ceva nou.

— Frumos, a spus ea şi a fluierat alt tril de privighetoare.

După mult timp, el a oprit muzica. Tăcerea era imensă. Swan şi-a putut auzi din nou respiraţia, bătăile inimii. Bubuia în tactul ei dublu, puţin mai repede decât normal, însă de acum nu mai galopa. Calmează-te, s-a gândit din

nou. Eşti naufragiată în spaţiu, în cele din urmă te vor salva. Între timp, te afli aici, iar Wahram este cu tine, şi Pauline. Niciun moment nu este vreodată fundamental diferit de acesta. Focusează-te şi fii calmă.

Poate că a spune că cineva era „aşa“ sau „altfel“ nu era decât o încercare de a ţintui o amintire într-o cutie în care organizai amintirile, ca fluturii în colecţia unui lepidopterolog. Se părea că nu era tocmai o generalizare, ci doar o tentativă de înţelegere. Oare Wahram era aşa cum putea spune Swan despre el, dacă ar fi încercat să spună ceva? Era aşa, era altfel – de fapt, Swan nu ştia. Ai doar impresii despre alţii, niciodată mai mult. Nu-i auzi niciodată gândind, ci auzi doar ce spun ei; era o picătură în ocean, o atingere peste abis. O mână care-ţi ţine mâna, în timp ce pluteşti în bezna spaţiului. Nu era mare lucru. De fapt ei nu se puteau cunoaşte foarte bine unul pe celălalt. Aşa că spuneau el este aşa, sau ea este altfel şi defineau în felul acela persoana. Se presupunea că fusese făcută o judecată. Era genul acela de apreciere. Trebuia să stai de vorbă cu cineva ani buni pentru a-i conferi validitate aprecierii aceleia. Şi nici chiar atunci n-ai fi ştiut.

Când sunt cu tine, i-a spus lui Wahram în mintea ei pe când pluteau acolo, împreună, aşteptând, ţinându-se de mâini – când sunt cu tine, mă simt uşor neliniştită; judecată; inadecvată. Nu genul de persoană care-ţi place ţie, pe care-l găsesc dezagreabil, şi de aceea mă comport mai mult ca oricând ca partea respectivă din mine. Deşi aş dori şi opinia ta favorabilă. Însă găsesc iritantă dorinţa aceea şi ca atare o contrazic în mine însămi. De ce mi-ar păsa? Ţie nu-ţi pasă.

Şi totuşi îţi pasă. Ai spus, eu te *iubesc.* Şi – a recunoscut Swan – ea dorea ca el să simtă aşa când erau împreună. În

felul acela… asta era dragostea? Dorinţa aceasta pentru un sentiment care rămânea neclar chiar şi când era simţit? De aceea oamenii o considerau uneori o nebunie? Cuvintele rămân aceleaşi, chiar şi sentimentele rămân aceleaşi, dar între cuvinte şi sentimente există derapaje, greu de urmărit. Dorinţa de a cunoaşte, de a fi cunoscut, de a fi iubit pentru ceea ce eşti, nu pentru ceea ce alţii cred că ar trebui să fii… Şi totuşi, ceea ce eşti… îi venea greu să nu simtă că un individ care o iubea pe ea făcea o greşeală însemnată. Pentru că Swan se cunoştea pe sine mai bine decât individul acela, aşa că ştia că dragostea lui era oferită în mod eronat. Şi de aceea trebuia să fie un soi de idiot. În acelaşi timp însă ea dorea exact iubirea acea greşită. Pe cineva care să te placă mai mult decât te placi tu însăţi. Cineva care să te placă în ciuda a ceea ce eşti, cineva care să fie mai generos faţă de tine decât eşti tu însăţi. Aşa fusese Alex. Şi când vezi asta, când simţi asta – când te simţi iubită dincolo de raţiune, dintr-un soi de generozitate – se declanşează şi alte sentimente. Un fel de strălucire. O revărsare. A cauzat începerea a ceva care s-a simţit reciproc. O recunoaştere mutuală. Din nou, sala oglinzilor. Dacă declanşezi o rază laser între două oglinzi paralele, raza se reflectă înainte şi înapoi, două părţi din ceva care înseamnă mai mult; nu doar dihania cu două spinări (dar şi ea, desigur, şi este ceva minunat, o dihanie minunată), ci altceva, un soi de… pereche, ca Pluton şi Charon, cu centrul gravitaţional între cele două. Nu un singur supraorganism, ci două care lucrau împreună la altceva decât ele însele. La un duet. O armonie.

Swan a fluierat una dintre celelalte melodii de Beethoven pe care Wahram le fluierase adesea în tunel; încă avea dificultăţi în etichetarea lor, totuşi ştia că aceasta era celălalt cânt de mulţumire, cel de după furtuna cea mare,

când toate creaturile reveniseră sub soare. O melodie simplă, ca un cântec folcloric. A ales-o, fiindcă era una dintre puţinele pe care Wahram le putea fluiera în sopran, creând o dezvoltare despre care afirma că exista în original. El a preluat-o şi i s-a alăturat. Nu era la fel de puternic ca înainte, deşi nici atunci nu fusese puternic. Durerea îi străbătea fluieratul ca un fir de aur. De fapt nu era un mare muzician, însă avea o memorie excelentă pentru bucăţile pe care le iubea; şi le iubea cu adevărat.

Swan a început să cânte toate trilurile suplimentare şi bărbatul a revenit uşurat la melodia principală. Poate că asta însemna duetul.

— Poate că te iubesc, a spus ea. Poate că asta am simţit în ultimii ani. Poate că n-am ştiut pur şi simplu niciodată ce era.

— Poate, a zis el.

Oare vrusese să spună că „poate“ nu se pun la socoteală, sau că „poate“ simt mai bune decât nimic?

— Mişcarea lentă din Simfonia a VII-a, a rostit bărbatul, dacă nu te deranjează.

Şi a început altă melodie din timpul petrecut în subteranul lui Mercur, una care ei îi plăcuse mereu s-o fredoneze, fiindcă avea o mulţime de posibilităţi. Uneori o cântaseră ore la rând, câte o jumătate de zi sau mai mult. Măreaţă, solemnă, elegiacă; cumva ca Wahram însuşi, mergând fără grabă prin zile. Mărşăluind. Cineva pe care te poţi baza.

— Poate, a repetat ea. S-ar putea.

Au cântat ca în vechime, ca atunci când erau în creuzet şi totul depindea de felul cum înaintau. Ca acum, chiar ca acum, plutind în spaţiu şi aşteptând salvarea, nutrind credinţa că va sosi.

Credinţă justificată, deoarece Pauline a rostit:

— Se apropie o navă.

Un punct alb printre celelalte a înflorit şi în câteva secunde a devenit alt iaht spaţial micuţ, o lăcustă care plutea staţionar în faţa lor ca un vis, bizar şi magic.

— Perfect, a zis Swan.

Acum şi ei erau nişte Quinte. Nu trebuia să uite asta. Continuau, doar pentru că fuseseră salvaţi. Când şi-au declanşat jeturile spre nava micuţă, Swan a încercat să-şi fixeze în minte cum simţise episodul acesta – plutirea, Andromeda, uitătura lui Wahram, duetul lor. Ar fi putut să fi fost ultimele lor ore. S-a gândit din nou la Alex. Poveştile noastre durează o vreme, unele gene şi cuvinte dăinuie; apoi dispărem. Era un adevăr dur de reamintit. Iar când uşa ecluzei s-a închis şi ei au fost înăuntru, ea l-a uitat iarăşi.

KIRAN PE GHEAŢĂ

Pe când era ţintuit de ochii din cutie, Kiran a înţeles că n-ar fi trebuit să fi văzut asta şi o privire rapidă aruncată agentului de pază înalt l-a lămurit că acelaşi gând trecuse şi prin mintea lui. Când agentul a început să reîncuie cutia, Kiran s-a gândit ce însemna asta şi, înainte să fi terminat de tastat codul, a luat-o la fugă în direcţia din care venise. A cotit pe prima stradă care i-a ieşit înainte şi a sprintat energic spre următoarea intersecţie, apoi a cotit din nou şi abia atunci a aruncat o privire scurtă în urmă; agentul de pază nu se zărea deocamdată. Şi-a continuat alergarea, dar nu la fel de repede, gândindu-se ce opţiuni avea. Trenul care circula între Vinmara şi Cleopatra avea să fie cu siguranţă supravegheat, iar altul nu exista.

Mare parte din populaţia oraşului continua să fie în exterior, sărbătorind sfârşitul eclipsei şi al ploii. Iar tânărul ştia unde se afla poarta relativ la poziţia lui curentă. A cotit iarăşi la dreapta, fugind într-acolo. Străzile oraşului cu forme de scoici erau aproape pustii. În faţă, poarta; nu se zărea nimeni din noua lui unitate de muncă şi nici vreun paznic de securitate, cu excepţia portarilor obişnuiţi. Când a ajuns la uşa ecluzei porţii, i-a întins unuia cârdul lui ID original, după care a intrat în ecluză şi şi-a verificat integritatea costumului.

A ieşit după aceea pe coastele înzăpezite ale dealurilor de pe Venus. Oamenii coborau de pe coama de unde se vedea panorama golfului, iar Kiran şi-a ferit ochii când a trecut pe lângă ei şi s-a îndreptat spre vestul oraşului. După ce a depăşit marginea oraşului, a suit dealul şi a coborât, ieşind astfel din raza vizuală a lui Vinmara, apoi a pornit

către sud, în direcţia oceanului îndepărtat.

Acolo încă acopereau CO_2 îngheţat, de aceea spera că ar putea sui într-un super-zambon sau un vehicul al aplicatorilor de rocă spongioasă. Dorea să ajungă în Colette, dar se temea că întregul sistem de transport avea să fie alertat pentru a-l localiza. Acum înţelegea cu adevărat ce însemna să fii agent dublu, sau agent sub acoperire, sau în ce fusese transformat el; însemna că niciuneia dintre părţi n-avea să-i pese de tine, sau n-avea să-i pese să te apere, dacă apăreau probleme. Pe de altă parte, dacă ar fi putut ajunge la Shukra, deţinea informaţii pe care acesta îi ceruse să le obţină. De aceea era evident că trebuia să încerce să ajungă în Colette.

Vinmara se afla în sudul lui Onatah Corona. Onatah era zeiţa porumbului la irochezi, l-a anunţat harta de pe vizorul căştii; neîndoios, o zeiţă mult mai prietenoasă decât Lakshmi, care, la urma urmelor, era şefa lui Kali. Tot ce auzise Kiran despre Lakshmi îl convinsese că s-ar putea să nu supravieţuiască mâniei ei. La gândul acela, tânărul a scâncit şi a scos din buzunarul de la piept al costumului ochelarii translator primiţi de la ea. Şovăitor, cu o ultimă sărutare de mulţumire pentru tot ce făcuseră pentru a-i îmbunătăţi viaţa amoroasă, i-a aruncat departe. Păcat că nu se gândise să facă asta când fusese în oraş, însă era imposibil să se mai întoarcă acolo.

Când zărise din Vinmara uriaşele îngrămădiri de rocă spongioasă de pe linia orizontului, Kiran presupusese că nu puteau fi foarte departe. Acum, coborând pe zăpada scrâşnitoare şi uneori alunecoasă, către marea de gheaţă carbonică, şi-a dat seama că din oraşul cel nou de pe coasta dealului putuse vedea mult mai departe decât bănuise. Mai exact, până la destinaţie puteau fi mulţi kilometri.

Gândul acela devenea apăsător, dar apoi a trecut peste o creastă mică din gheaţă şi a văzut un super-zambon, nu în imediata apropiere, ci la doi kilometri depărtare, deplasându-se greoi în maniera uzuală. A pornit într-o alergare uşoară, încercând să nu forţeze prea tare. Vehiculul înainta pieziş spre direcţia lui, aşa că avea să-l ajungă fără probleme; nu trebuia să-şi arunce în joc toate eforturile.

Gâfâia totuşi, şi icnea, când l-a ajuns. Din păcate, dacă la interior se aflau una sau mai multe persoane, acestea nu priveau prin ferestrele cabinei, care se găsea sus, în partea frontală a superzambonului. Kiran n-a putut decât să alerge în paralel cu vehiculul, după care să sară pe flancul unde o scară ajungea destul de aproape de sol. A suit scara şi după aceea a trecut pe acoperişul cabinei, care era prevăzut cu balustrade şi ticsit de instrumente de care se putea prinde. Ar fi fost însă periculos să atârne peste partea frontală, încercând să ajungă la ferestre, şi în plus nici nu prea avea de ce să se ţină. Mai mult chiar, se părea că ferestrele erau de fapt inaccesibile, ceea ce era frustrant.

Pe capotă exista un chepeng şi, când l-a zărit, Kiran a început să bată în el cu pumnii, apoi cu călcâiele cizmelor. Tocmai se uita în jur, căutând ceva ce ar fi putut rupe şi utiliza pentru a lovi cu mai multă forţă, când monstrul s-a cutremurat şi s-a oprit, iar la scurt timp după aceea a auzit voci dedesubt şi chepengul s-a deschis.

— Mulţumesc! a strigat el. M-am rătăcit pe-aici!

Doi venusieni l-au adus înăuntru şi tânărul a trecut prin clipe foarte dificile, inventând o poveste care să-i explice prezenţa pe oceanul îngheţat – a trebuit să implice recunoaşterea folosirii de droguri recreaţionale şi, mai rău, dezorientare geografică, aşa încât a bolborosit jenat, simţindu-se norocos că stinghereala era sentimentul

cuvenit pentru istoria lui inventată şi detaliile ei jalnice. Din fericire cei doi operatori şi-au ascultat translatorul care spunea totul în chineză, s-au mulţumit să încuviinţeze din capete, ca şi cum mai fuseseră martori de multe ori până atunci la asemenea idioţenii, şi au revenit la jocul lor de pe ecran. I-au spus că se îndreptau către o tabără de lucru de sub Ba'het Patera, unde aveau să ajungă peste patru ore. Dacă îl interesa, în frigider era bere.

Kiran a văzut pe hartă că tabăra de lucru făcea parte dintr-un şirag care se îndrepta spre vest în lungul ţărmului nordic al noului ocean şi care-i adăposteau pe etanşatorii ultimelor suprafeţe de CO_2. Kiran le-a dat celor din tabără cardul lui ID original, însă aceştia l-au privit doar fugar şi i-au făcut semn către sala de mese. A înfulecat cu lăcomie, în timp ce a examinat harta de pe ecranul din tăblie. Văzuse deja snowmobile mici şi rapide în parcarea taberei, iar potrivit hărţii taberele ce presărau ţărmul erau îndeajuns de apropiate între ele pentru ca un snowmobil să ajungă de la una la alta fără a realimenta. Poate că aşa şi fusese gândit totul.

Foarte frumos. Şi, fiindcă se respecta un program regulat în ciuda întunericului perpetuu, a aşteptat până când toţi s-au dus la culcare, după care a ieşit la snowmobile, a căutat unul cu rezervorul plin, l-a pornit şi a plecat către vest.

Snowmobilele erau vehicule mici şi practice, mai degrabă asemănătoare unor automobile pe tălpici, decât monştrilor utilizaţi pentru activitatea de izolare, în primele luni pe Venus, lui Kiran îi făcuse plăcere să le conducă, dar acum s-a lăsat pe spate şi a dat instrucţiuni IA-ului, apoi a privit peisajul straniu, neclar, care luneca pe lângă el. Zăpada fusese bătătorită aici şi se transformase în ceea ce ei numeau „firn“, iar vehiculul lui gonea nestingherit. Avea să fie un drum de o noapte, dacă-i putea spune aşa, totuşi

urma să ajungă la tabăra următoare când cei de acolo se trezeau. Poate că avea să intre direct în parcare, să sară în alt snowmobil şi să continue goana – de ce nu? Nimănui nu-i păsa de vehiculele acestea pentru deplasare pe gheaţă; nu erau proprietatea nimănui. Şi nici nu aveai unde să mergi cu ele.

Cel puţin aşa şi-a spus Kiran, pe când luneca în somn, iar când s-a trezit şi i-a cerut IA-ului să intre în parcarea următoarei tabere, totul a mers exact cum sperase. A plecat de acolo spre următoarea, din nou la drum; nimeni n-a fost câtuşi de puţin interesat de el.

— Iubesc Venus, i-a zis pilotului IA.

Vechea lui centură translator a spus cuvintele în chineză, deşi probabil că IA-ul vehiculului înţelegea şi engleza. Centura veche era un pas trist înapoi faţă de la ochelari, însă în situaţia aceasta nu conta deloc.

Alte două tabere, alte două snowmobile, după care a ajuns la o tabără pe care o remarcase pe hărţi; aceasta avea o linie feroviară, care mergea prin Ut Rupes şi Vesta Rupes, ajungând până la urmă în Colette. Când a intrat în tabără, a zărit un tren parcat în improvizaţia de gară: un doc de încărcare şi o clădire micuţă. A coborât din snowmobil şi a văzut că nişte vagoane erau încărcate sub lumina unor proiectoare puternice. Muncitorii nu puteau desluşi aproape nimic din exteriorul conului lor de iluminare, aşa că tânărul s-a apropiat pe furiş, păstrându-se în beznă, iar când au terminat lucrul, a azvârlit o piatră către clădirea din vecinătatea şinelor; când ei s-au dus să vadă ce provocase zgomotul, a suit în vagon şi s-a ascuns înapoia lăzilor dinăuntru. La scurt timp după aceea vagonul a fost închis şi Kiran a simţit trenul smucindu-se înainte, lin ca orice maglev, pentru a începe suişul pe panta lungă spre Colette, aflată mult deasupra lui pe Lakshmi Planum,

platoul cu nume atât de ameninţător.

A adormit şi s-a trezit lihnit, iar uşile vagonului s-au deschis în cele din urmă. A aşteptat câteva clipe să vadă ce se întâmplă, a sărit din vagon şi s-a îndepărtat repede. În jur nu se vedea ţipenie. N-a fost sigur, dar, după ce a ieşit din gară, a căpătat confirmarea: se afla în interiorul domului Colette. Era a treia zi de la plecarea din Vinmara şi se simţea uşor ameţit de foame, însă în acelaşi timp foarte încântat.

Acum trebuia să-l găsească pe Shukra. Putea să revină la cortelul lui, dar acolo se întâlnise de fiecare dată cu agentul lui Lakshmi… Până la urmă, a pornit pe străzile oraşului mare, străduindu-se să pară inocent, şi a mers la birourile unde îl dusese Swan să i-l prezinte pe Shukra, cu atâta vreme în urmă. De la acea primă întâlnire, Shukra fusese cel care-l căutase de fiecare dată, aşa încât Kiran nu ştia unde altundeva să meargă. Avusese la dispoziţie mult timp să se gândească la asta, totuşi nu era sigur care ar fi fost abordarea cea mai potrivită. Exista posibilitatea distinctă să sară din lac în puţ, însă pentru că Shukra îl contactase şi-i spusese ce să caute, se părea că ar fi fost mai degrabă o ieşire din puţ în lac sau, spera el, complet afară din apă. Oricum, nu vedea cum ar fi putut evita riscul de a cere cuiva ajutorul, iar Shukra era şansa lui cea mai sigură. A intrat pe uşa acelei prime clădiri de birouri, s-a dus la recepţie şi s-a adresat trioului de acolo:

— Vă rog, am venit să-l văd pe Shukra. Vă rog, anunţaţi-l că am ce mi-a cerut şi vreau să i-l dau.

SWAN ŞI KIRAN

A fost îmbarcată într-o navă care s-a dovedit că aparţinea Interplanei; spălată şi hrănită; a dormit douăsprezece ore neîntors; s-a sculat şi a mâncat din nou; au ajuns apoi pe orbita lui Venus şi după aceea a fost transferată într-un vehicul de asolizare. Acesta a picat ca un bolovan către planeta încă umbrită şi s-a redresat în ultima clipă, coborând pe o pistă. Când au ieşit în atriul mare al spaţioportului, Swan a văzut că erau în exteriorul lui Colette. Spre nord se zăreau formele neregulate ale dealurilor robuste înzăpezite, toate neclare sub volburi de nori negri. Venus!

Cele petrecute în spaţiu continuau să-i ocupe un loc uriaş în minte, aşa că imaginile pe care le vedea acum erau ca un vis. A fost separată de Wahram, pentru a fi supuşi verificărilor medicale, după care a urmat o discuţie îndelungată cu cei de la Securitate. Oamenii cu care a vorbit erau agitaţi; era evident că trebuia să participe la analiză. Ulterior, putea reflecta la cele petrecute şi la cum vedea ea lucrurile. Nu dorea ca momentele acelea să se piardă la fel ca totul.

Gazdele i-au adus un mic ospăţ în stil *dim sum* cantonez, cu farfurioare şi bucăţele de hrană, doar cât o îmbucătură fiecare, sau doar o degustare, fiecare cu alt sos, până când papilele gustative i-au fost complet derutate şi s-a simţit îmbuibată după numai patru îmbucături. Stomacul i s-a răsculat; a bolborosit şi ghiorţăit pe toată durata conversaţiei care a început la sfârşitul mesei.

Mulţi dintre cei prezenţi beau amestecuri de alcool rafinat şi opiate. Swan a sorbit apă minerală, privindu-i cu

atenţie. Venusienii păreau foarte abătuţi. Câţiva glumeţi se strânseseră la aceeaşi masă şi râdeau pe seama tăvilor cu mâncare, dar restul păreau stânjeniţi, chiar încruntaţi. Salvarea ecranului solar era desigur ceva foarte bun, neîndoios o victorie măreaţă. Totuşi sistemele lor defensive eşuaseră şi pericolul inerent în care se afla ecranul solar fusese subliniat, devenind vizibil pentru toţi. De data aceasta dezastrul fusese împiedicat, însă continua să atârne deasupra lor ca o sabie: o soartă teribilă, amânată perpetuu de un obiect care nu era cu nimic mai rezistent decât o jaluzea sau de un zmeu circular ridicat pe sfoară.

O parte din meseni erau preocupaţi de problema securităţii ecranului solar; respectivii apăsau cu degetele imaginile grafice de pe tăblia mesei şi vorbeau rapid între ei. Se părea că majoritatea considerau că eşecul răspunsului faţă de atac fusese cauzat de un sabotaj intern. Wahram a apărut în sală pe un scaun cu rotile şi li s-a alăturat, cu piciorul stâng întins şi bandajat în alb. A încuviinţat lent din cap, în timp ce i se vorbea. O dată a privit spre Swan, ca şi cum tocmai auzise ceva ce ar fi fost interesant pentru ea; după aceea s-a afundat înapoi în discuţie. Swan a sperat că va auzi mai târziu despre ce fusese vorba. Deşi apoi s-a gândit că Wahram putea considera că trebuia să le spună că-i povestise Paulinei despre grupul lui Alex, în ciuda faptului că promisese că n-o va face. Altfel cum putea fi descris complet episodul respectiv? Cu toate că, finalmente, actul ei nesăbuit o salvase pe Venus. Dar asta nu însemna că Swan nu trebuia să sufere pentru ceea ce făcuse. Să fie demascată ca o qubată complet nesocotită şi iresponsabilă, în care nu se putea avea pic de încredere. N-ar fi fost un caz prea greu de susţinut.

Femeia a rămas locului, privindu-i pe venusieni.

Continuau să stea gârboviţi în scaunele lor, deprimaţi. Le-a pus unele întrebări şi ei au răspuns, iar uneori n-au răspuns.

A revenit la ceva ce nu păreau că vor să abordeze:

— Presupun că va trebui să continuaţi cu ecranul solar, acum, dacă a rămas întreg?

Unul dintre ei a fluturat iritat din mână:

— Unii spun că nu, că ar fi necesară schimbarea metodologiei.

— Cum adică? Asta n-ar însemna să rotiţi planeta pentru a obţine o alternanţă zi-noapte?

— Ba da.

— Şi cum aţi face aşa ceva?

— Există o singură metodă posibilă, a răspuns altcineva. O ploaie masivă de meteoriţi, care să ne atingă tangenţial.

— *Ultimul* bombardament cu artilerie grea, a strigat cineva de la masa glumeţilor.

— Dar asta n-ar distruge suprafaţa pe care o aveţi? a întrebat Swan. N-ar arunca-n aer roca spongioasă, CO_2-ul, atmosfera – tot ce aţi făcut?

— Nu chiar totul, a zis primul. Vom lovi întruna în acelaşi loc. Lucrurile ar fi doar... deranjate.

— Deranjate!

— Chestia este că nu ne place ideea asta. Ne-am împotrivit ideii de a roti planeta. Toţi. A gesticulat, indicându-i pe ceilalţi din încăpere: Însă Lakshmi şi ai ei au susţinut că s-ar putea realiza fără mari distrugeri. Ar însemna doar încă o groapă oceanică adâncă şi îngustă, şi ejecţiile în estul ei. Ar avea de suferit şi alte zone, mai ales în jurul Ecuatorului, dar nu atât de mult încât să ucidem bacteriile pe care le avem acum acolo. Şi nici n-ar elibera decât maximum două procente din CO_2-ul îngropat.

— Totuşi pentru a obţine rotaţia dorită, n-ar fi necesare

câteva sute de ani de bombardamente?

— Ideea ar fi să rotim planeta la o zi de o sută de ore. Credem că majoritatea formelor de viaţă terrane o pot tolera, astfel că n-ar dura decât o sută de ani.

— Decât o sută!

Un glas nou a rostit:

— Oamenii aceştia afirmă că prima dată am procedat prea rapid. Vorbitorul era un bătrân cu ochi plini de viaţă pe chipul ca o mască din piele tăbăcită; avea un ton oarecum de regret, uşor dezgustat: S-a procedat într-o măsură prea mare ca pe Marte! S-a preferat calea ecranului solar, fiindcă era rapidă! Dar odată ce ai apucat-o, trebuie să te ţii de ea. Depinzi de ea. Şi oamenii pot vedea acum ce i s-ar putea întâmpla. Aşa că Lakshmi va învinge. Acum voturile vor fi pentru bombardament.

— Te referi la Grupul Muncitoresc?

— Da. Va trebui să stăm în adăposturi sau chiar să ne retragem în oraşe din cer, sau poate chiar să revenim acasă pentru o vreme. Să aşteptăm până când lucrurile se potolesc din nou.

Wahram, care li se alăturase cu scaunul cu rotile, a zis:

— Cu ce veţi bombarda planeta de data aceasta? Nu veţi mai lua alţi sateliţi pe care să-i faceţi bucăţele.

— Nu, a răspuns bătrânul. Metoda aceea a făcut parte din procesul prea rapid. Există totuşi mulţi troieni ai lui Neptun care pot fi trimişi încoace.

— Nu au început tritonienii să-i exploateze?

— Sunt câteva mii. Şi toţi sunt capturi din centura Kuiper. I-am putea înlocui de acolo, dacă vor tritonienii. Ca atare nimic nu trebuie pierdut în privinţa lui Neptun. Tritonienii sunt deja de acord în principiu.

— Aha, a rostit Swan descumpănită. Nu ştia ce să spună; le-a privit feţele, încruntate şi iritate. Asta doresc cei de

aici? O puteţi spune?

Venusienii au schimbat priviri. Cel care vorbise primul a zis:

— Există o reţea de straturi de cadre, ca *panchayat*-urile din India. Şi toţi vorbesc. Noi nu suntem decât patruzeci de milioane aici. Aşa că… Grupul Muncitoresc va auzi atât de la noi, cât şi de la toţi ceilalţi. Realitatea este că ideea capătă deja amploare. Acum, după incidentul ăsta, oamenii înţeleg nevoia. Lakshmi a învins.

Mai târziu, când Swan rămăsese singură în camera ei din spital, s-a auzit o bătaie la uşă, după care au intrat Shukra şi Kiran, tânărul ei prieten de pe Pământ. I-a întâmpinat fericită, bucurându-se imediat la vederea feţelor lor, atât de vii şi reale. Shukra, cu care lucrase în urmă cu un milion de ani; Kiran, cel mai recent prieten, amândoi aveau acum aceeaşi expresie pe chip, serioasă şi preocupată. S-au aşezat lângă patul femeii şi Swan le-a turnat apă în pahare.

— Ascultă-l pe tânăr, a zis Shukra înclinând din cap spre Kiran.

— Ce s-a-ntâmplat? a rostit Swan, simţind necazuri.

Kiran a ridicat o mână, ca şi cum ar fi vrut s-o liniştească.

— Când m-ai adus aici, mi-ai spus că există facţiuni. S-a dovedit adevărat, ba chiar aproape că se poate vorbi despre un fel de mic război civil clandestin.

— Lakshmi, a rostit Shukra apăsat de parcă asta ar fi explicat totul. Kiran s-a încurcat cu ea.

— Şi este atât de rău? a întrebat Swan. Vreau să zic… chiar eu i-am spus lui Kiran s-o încerce.

Shukra a dat ochii peste cap, auzind-o.

— Swan, tu ai fost aici acum o sută de ani. Ar trebui să ştii că lucrurile s-au schimbat de atunci. Povesteşte-i, i s-a adresat lui Kiran.

— Am început prin a fi curier, cu obiecte şi mesaje pentru Lakshmi, a spus tânărul. Shukra a văzut ce se întâmpla şi mi-a cerut să privesc cu mai multă atenţie când făceam chestii pentru ea.

— El a fost momeala, a rânjit tăios Shukra, şi ea a înhăţat-o. Însă probabil că ştia că-i o momeală.

Kiran a încuviinţat din cap şi a privit-o pe Swan cu o expresie care părea să spună „Uite în ce m-ai băgat“. A zis apoi cu glas tare:

— Echipa lui Lakshmi construieşte un oraş nou pe coastă, e-n mod clar locul ei şi a fost amplasat prea jos, dintr-un motiv anume. Oamenii credeau că poate că intenţionează ca oraşul să fie inundat mai târziu pentru o escrocherie de asigurare sau aşa ceva. Oricum, ei fac lucruri ciudate acolo. Cred că fac androizi sau aşa ceva. Roboţi care să semene cu oamenii, ştii?

— Ştiu, a aprobat Swan. Zi mai departe.

— Acolo există un sediu care a fost izolat, închis, o clădire destul de mare. Am văzut cum a fost livrată o cutie cu globi oculari. Cred că s-ar putea să asambleze oameni artificiali. Este un fel de fabrică Frankenstein.

— Ai văzut asta?

— Agentul de pază cu care eram a deschis o cutie şi înăuntru erau ochi. Lui nu i-a plăcut că i-am văzut, aşa c-a trebuit să ajung aici, la Shukra, şi să-i cer ajutor.

Shukra a încuviinţat în tăcere, ca şi cum ar fi confirmat că fusese o acţiune inteligentă. Swan i s-a adresat:

— Prin urmare locul în care a fost Kiran îi aparţine lui Lakshmi?

— Da, a răspuns Shukra. Unităţile ei de muncă au clădit întregul oraş. Eu nu ştiu nimic despre operaţiunea din Vinmara, însă ea aduce oameni în Cleopatra pe care nu-i putem identifica. Am înfiinţat şi eu un birou în Cleopatra, ar

trebui să fie un oraş deschis, deşi ea trage toate sforile acolo. Încercam să înţeleg de unde soseau oamenii ăştia noi. Dar acum, când am auzit despre atacul asupra ecranului solar, primul lucru la care m-am gândit a fost: Ia uite, ce convenabil pentru amica Lakshmi. Oamenii vor fi speriaţi şi vor susţine planul de rotire a planetei, iar dacă vom proceda aşa, noua groapă oceanică ce va fi săpată la ecuator va limita corespunzător întinderea oceanului. Crezi că oraşele astea ca Vinmara au fost clădite prea jos? Nici vorbă!

— Aha, a zis Swan. Uau! Dar… cum rămâne cu chinezii?

— Chinezii detestă ideea unui al doilea bombardament, aşa că dacă acesta se va produce totuşi în ciuda opoziţiei lor, îşi vor pierde influenţa… din nou, în avantajul lui Lakshmi. Şi adevărul este că niciunul dintre noi nu vrea ca Beijingul să ne spună ce să facem. Prin urmare, asta o ajută tot pe ea în argumentaţie.

— Şi umanoizii aceştia pe care i-a construit…? Swan s-a aplecat în faţă şi a tastat pe ecranul mesei. Arată-mi unde-i Vinmara pe hartă. Să-i aducem aici pe inspectorul Genette şi pe Wahram. Ei vor fi foarte interesaţi să v-audă ce aveţi de spus.

Inspectorul Genette a sosit urmat de Wahram, care se deplasa singur în scaunul cu rotile, cu piciorul stâng învelit în pansamente. Au ascultat povestea lui Kiran, apoi au început să examineze implicaţiile.

— Înainte de a trece la orice fel de acţiuni, a spus Genette, cred că ar trebui să decidem câteva aspecte. După cele întâmplate sunt destul de sigur că trebuie să aplic planul pe care-l concepusem şi pe care încă nu ţi l-am descris, Swan. Dacă vei fi de acord s-o deconectezi din nou pe Pauline, ţi-l pot prezenta.

Swan nu era sigură că voia să mai treacă prin procedura aceea, iar inspectorul trebuia să fi ştiut de acum că ea îi spusese Paulinei tot ce se discutase la ultima întâlnire neoficială, aşa că n-a văzut rostul acelei cereri.

În tot cazul însă n-a fost nevoită să-şi anunţe decizia, pentru că Wahram i s-a adresat inspectorului:

— Mă tem că ar trebui să trecem la executarea planului fără ca Swan să ştie nimic despre el. Ea o poate deconecta pe Pauline pentru conversaţie, dar îi poate spune ulterior ce s-a întâmplat după ce reactivează qubul, aşa cum a procedat ultima dată când am făcut asta.

Swan l-a fulgerat din privire şi i-a zis lui Genette:

— Pauline a fost cea care ne-a informat despre atac, la timp pentru a putea acţiona în privinţa respectivă. Şi qubul lui Wang a fost cel care a pus la cale noul sistem de monitorizare, care a detectat concreşterea aceea de pietricele. Ca atare, mi-aţi putea mulţumi pentru asta şi mai târziu. Vreau să subliniez însă că, indiferent ce ar intenţiona venusienii cu oamenii-quburi şi cu intrigile lor, există şi alte quburi care sunt în mod clar de partea noastră. Trebuie să lucrăm cu ele!

Inspectorul a aprobat.

— Am discutat mult cu Wang şi cu qubul lui şi ceea ce spui este adevărat. Mă tem că şi printre quburi există facţiuni.

— Prin urmare trebuie să le menţinem informate pe ale noastre!

— Poate, a spus Genette. Deşi rămâne deschisă întrebarea: Care sunt „ale noastre“? Iar în cazul acesta, cu cât ştiu mai puţine quburi, cu atât mai bine. De aceea, după informaţia aceasta primită de la Kiran, voi continua cu operaţiunea Interplană care a fost planificată.

— Şi anume? a întrebat Swan apăsat.

Chipul micuţ al inspectorului, frumos şi curios ca al unei maimuţici langur, a privit-o cu un surâs luminos.

— Te rog, dă-mi voie să-ţi spun despre asta, după ce vom fi început.

Swan s-a uitat din nou întunecat la Wahram.

— Vezi ce-ai făcut?

Titaneanul a înălţat din umeri.

— Pentru ca planul să funcţioneze, este nevoie de discreţie completă. Până şi eu sunt ignorant în privinţa detaliilor.

— Ar trebui să adaug, a intervenit iute Genette, că planul avea de asemenea nevoie de această informaţie provenită de la tânărul tău prieten. Abia acum este complet. Îngăduie-mi, te rog, să efectuez în mod confidenţial următoarea mişcare. Nici Wahram, aşa cum spune, şi de fapt nimeni dintre cei de pe Venus – a schiţat o plecăciune în direcţia lui Shukra – nu ştiu care ne va fi următorul pas, iar lucrurile trebuie să rămână aşa pentru a avea succes.

Swan nu ştia dacă Genette nu spunea toate astea doar pentru a-l face pe Wahram să arate mai bine în ochii ei; era prea furioasă ca să mai păstreze o judecată sănătoasă în privinţa nuanţelor situaţiei. Raţiunea i se decuplase. Genette discuta acum cu un coleg care intrase în cameră, după care s-a întors către ei şi a anunţat:

— Vă rog să ne scuzaţi.

— Eu *nu te scuz,* a replicat Swan şi a ieşit din încăpere.

Wahram a ajuns-o din urmă pe hol şi a mers în paralel cu ea, rulând cu scaunul cu rotile şi fiind astfel capabil să ţină pasul cu femeia, indiferent cât de iute ar fi mers.

— Swan, nu te-nfuria pe mine. A trebuit să-i povestesc inspectorului ce s-a întâmplat pentru a fi de bună credinţă într-o privinţă importantă; operaţiunea aceasta este

delicată şi întreaga situaţie *trebuia* cunoscută.

— Acum este cunoscută, da.

— Da, şi în curând vei cunoaşte şi tu totul. Dar pentru o vreme trebuie să ai încredere în noi.

— „Noi“?

— O să-l ajut pe inspector. N-ar trebui să dureze prea mult. În acel răstimp, sper că te vei întoarce în Terminator şi vei discuta cu oamenii tăi de acolo despre situaţia de pe Titan şi despre noi.

— Crezi că mă mai interesează aşa ceva?

— O sper din toată inima. Este mai importantă decât sentimentele tale care au fost jignite aici, dacă-mi dai voie s-o spun. Mai ales fiindcă ele nu trebuie să fie jignite. Cred că este aproape de adevăr să te consider pe tine şi pe Pauline ca o pereche indivizibilă, nu? Este corect şi să zicem că vă descrie pe ambele mai bine. Voi sunteţi ceva nou. Mai ales pentru mine, aş putea adăuga.

S-a întins şi a prins-o de mână şi s-a oprit, frânându-şi scaunul cu mâna cealaltă. S-au întors în loc şi bărbatul nu i-a dat drumul, deşi Swan s-a smucit cu putere.

— Haide, a zis el, fii serioasă. Ai fost sau n-ai fost naufragiată cu mine în spaţiu? Ai fost sau n-ai fost în tunel?

Îi întorcea întrebarea asupra ei şi, desigur, Swan îşi reamintea toate lucrurile acelea.

— Da, da, a bombănit femeia privind în jos.

— Acum iată-ne aici, iar aceasta este o situaţie care necesită discreţie şi ca atare, în contextul respectiv, trebuie să vezi ceea ce tocmai i-am spus lui Genette în lumina *necesităţii extreme.* Mai ales ţinând seama de propriile mele sentimente faţă de tine, care sunt – a făcut o pauză pentru a se lovi în piept cu mâna pe care o folosea la învârtitul roţilor – profunde. Confuze, dar profunde. Şi asta-i ceea ce contează. Face viaţa interesantă. De aceea m-am

gândit că ar trebui să ne căsătorim în creşa Saturn din care eu fac deja parte. Ar rezolva mai multe probleme decât ar crea, încât mă gândesc cu toată seriozitatea că ar fi lucrul cel mai bun pentru amândoi. Pentru mine, cu certitudine. De aceea sper că te vei mărita cu mine, iar asta este esenţa.

Swan şi-a smuls mâna şi a ridicat-o, parcă pregătindu-se să-l lovească.

— Nu te-nţeleg!

— Ştiu. Eu însumi am probleme în privinţa asta. Totuşi nu asta-i principalul. Nu-i decât o parte din tot. O vom face parte din proiectul nostru.

— Nu ştiu… a început Swan, după aceea s-a oprit: după cuvintele acestea de deschidere puteau urma atât de multe, încât s-a pomenit dezorientată. Nu ştia absolut nimic! Mă duc oricum pe Pământ, a continuat încăpăţânată. Am o întâlnire cu comitetul pentru mamifere al ONU; am reuşit unele progrese acolo. Şi acum vreau să vorbesc şi cu Zasha.

— Este în regulă, a liniştit-o Wahram. Gândeşte-te la asta. Eu trebuie să mă alătur lui Genette; suntem realmente angajaţi în ceva urgent, iar informaţia primită de la Kiran este cuiul de osie, aşa că lasă-ne să terminăm asta, iar eu voi veni să te văd oriunde ai fi, imediat ce pot.

După ce şi-a strâns palmele cu un gest de suferinţă peste inimă, a întors scaunul cu rotile şi a pornit înapoi, către încăperea unde se afla inspectorul.

WAHRAM ŞI GENETTE

Wahram a revenit la Genette, care se pregătea de plecare spre Vinmara, şi n-a dorit să irosească timp. I-a spus doar „Vino!“, apoi s-a îndepărtat grăbit, cu iuţeala unui terrier. Când Wahram a pornit cu scaunul după el, Genette a întors capul şi a întrebat dacă totul era bine cu Swan. Titaneanul a replicat afirmativ, deşi nu era deloc sigur în privinţa aceea. Trebuia să se focalizeze asupra planului.

Pe durata zborului către Vinmara, Genette a discutat cu unii dintre asociaţii lui folosindu-se de qubul din brăţară, Passepartout, ca aparat de radio, iar Wahram l-a arătat cu un semn întrebător.

Genette a clătinat din cap şi a spus:

— *Există* quburi care lucrează pentru noi, aşa cum a subliniat Swan şi într-adevăr pare posibil ca Pauline să fie unul dintre ele. N-am putut să verific însă deocamdată şi probabil că ai avut dreptate să n-o implici şi pe ea. Este greu de spus ce va face. Dar între timp qubul lui Wang şi Passepartout au fost verificate şi ne ajută, aşa cum le instruim. Cel puţin aşa cred, a rostit el spre brăţară şi s-a încruntat caraghios.

— Crezi că quburile încep să funcţioneze ca propria lor societate, a întrebat Wahram, în grupuri sau chiar organizaţii între care există dezacorduri?

Inspectorul a ridicat braţele, exasperat.

— Cum putem preciza? Poate că ele doar primesc instrucţiuni diferite de la indivizi diferiţi şi de aceea acţionează în mod diferit. Sperăm să-l prindem pe creatorul acestor oameni-quburi în Vinmara şi să aflăm mai multe.

— Şi venusienii? Îţi vor permite să faci ceea ce vrei să faci aici?

— Shukra şi grupul lui ne susţin. În clipa de faţă, ei se găsesc în toiul unei lupte şi miza este mare. Oamenii lui Lakshmi fie că-i produc pe umanoizii aceştia, fie că beneficiază în alt fel de pe urma lor. Nu pot spune cum anume, dar grupul lui Shukra este oricum dispus să ne ajute. Cred că Grupul Muncitoresc este îndeajuns de divizat pentru ca noi să putem face ceea ce trebuie făcut şi să părăsim planeta înainte ca ei să poată reacţiona.

Asta i s-a părut rău prevestitor lui Wahram.

— Să ne aruncăm în mijlocul unui război civil?

— De acum, a strâns scurt din umeri Genette, nu există altă cale decât înainte.

Au ajuns la spaţioport, l-au traversat rapid şi au coborât printr-o pasarelă închisă într-un avion mic. După ce s-au îmbarcat şi au decolat, Genette a privit pe fereastră şi a comentat:

— Aici seamănă mult cu China. Ba chiar s-ar putea ca ei să fie conduşi în continuare de China, este greu să fim siguri. Oricum deciziile sunt în mâinile unui grup relativ mic. Iar acum s-au divizat în privinţa ecranului solar, care a devenit un soi de test de loialitate pentru ambele părţi. Crezusem că majoritatea venusienilor ajunseseră să accepte că trebuie să se bazeze pe el, ca fiind pur şi simplu un alt pericol printre multe. Însă cei care obiectează tind să fie mai vehemenţi. Pentru ei este un soi de problemă existenţială. De aceea sunt de acord să recurgă la acţiuni extreme pentru a-şi impune punctul de vedere.

— Tu ce crezi că au făcut?

— Cred că este posibil ca unul dintre programatorii lor să fi decis să instruiască unele quburi pentru a ajuta să scape de ecranul solar. Poate că a fost o comandă deschisă, de

genul „găsiţi o soluţie la problema asta“. Asta înseamnă un qub care să ruleze un algoritm de rezultate probabile. Iar algoritmul poate să fi avut restricţii necorespunzător formulate. Ca să zic aşa, îi permitea să analizeze absolut orice. În privinţa asta, am putea spune că s-ar fi comportat foarte asemănător cu un om! Foarte similar vieţii. Ce-ai zice dacă qubul acela a propus introducerea de quburi în corpuri umanoide, astfel ca ele să poată ataca pe cont propriu quburile imobile, de tip cutii – atacuri pe care oamenii n-ar fi putut sau n-ar fi vrut să le facă? Pe scurt, sabotaje. Sau le putem numi spectacole educaţionale, adică nişte dezastre aranjate. Dacă i-ar fi putut determina pe majoritatea venusienilor să creadă că ecranul solar se găsea în pericolul de a fi atacat – că ei înşişi puteau fi prăjiţi ca nişte alune în cuptor atunci publicul ar fi susţinut cu certitudine altă eră de bombardamente, pentru a conferi mişcare de rotaţie lui Venus.

— Înspăimântarea populaţiei civile pentru a o împinge spre o anumită opţiune politică, a spus Wahram.

— Da. Adică ceea ce noi recunoaştem că este una dintre definiţiile terorismului. Aspectul acesta poate să nu fie totuşi la fel de evident pentru un qub care a fost programat să caute rezultate.

— Prin urmare, atacul asupra Terminatorului a fost un fel de demonstraţie?

— Exact! Şi cu siguranţă a avut efectul respectiv aici, pe Venus.

— Dar noul atentat asupra ecranului solar putea fi însemna mai mult decât o simplă sperietură, a zis Wahram. Dacă ar fi reuşit, ar fi omorât o sumedenie de oameni.

— E însă posibil ca nici aşa ceva să nu se fi înregistrat ca o acţiune negativă. Depinde de algoritm, adică depinde de programator. Pe Pământ există mulţi oameni dispuşi să

înlocuiască pe oricine ar muri aici. China în sine ar putea repopula uşor planeta. Toată populaţia de pe Venus poate fi ucisă şi înlocuită de chinezi, iar China nici măcar nu şi-ar da seama. Aşa că cine ştie ce pot gândi oamenii? Programatorii aceştia pot să-şi fi orientat quburile în direcţii noi, ba chiar să le dea algoritmi noi, dar oricum n-ar fi făcut din ele gânditori umani, chiar dacă le-ar fi adus în punctul absolvirii unui test Turing sau oricare altul.

— Prin urmare, qubanoizii aceştia există în mod cert.

— Absolut! Swan i-a întâlnit pe unii, ca şi eu de altfel. Creatura de pe Io a fost un astfel de exemplar. Şi am aflat că foarte mulţi se află pe Marte, unde au fost luaţi drept oameni şi s-au implicat în guvernare. Problemele lui Marte cu Mondragonul şi cu Saturn… acum încep să-mi pară suspicioase.

— Da, a căzut pe gânduri Wahram. Şi ca atare, tu faci… ce?

— Îi reţinem pe toţi, simultan, a zis Genette consultându-l iute pe Passepartout. Am trimis codul de începere a operaţiunii şi momentul a sosit. 11 octombrie 2312, miezul nopţii GMT. Trebuie să atacăm.

Au asolizat în exteriorul lui Vinmara, după care Wahram a fost recunoscător că era în scaun cu rotile, deoarece Genette a gonit ca un terrier de la o întâlnire scurtă la alta, cu o viteză teribilă; chiar şi rulând de zor, titaneanul abia a putut ţine pasul.

Kiran a sosit după câteva minute, cu alt avion, şi s-a întâlnit cu ei pentru a le arăta locul spre care se îndreptase cu globii oculari. La scurt timp după aceea, a sosit un grup înarmat, care n-a pierdut nicio clipă, ci a înconjurat clădirea. Au mai aşteptat doar puţin, apoi au demolat uşa de la intrare şi au năvălit înăuntru cu armele scoase,

purtând costume spaţiale complete. Un val dens de gaz cenuşiu s-a revărsat dinăuntru în chiar clipa când au spart uşa.

În mai puţin de cinci minute, interiorul a fost securizat. Imediat Genette s-a consultat cu echipa de asalt, după aceea cu Shukra, care venise cu alt grup de susţinători înarmaţi, pentru a se asigura că nu va exista împotrivire locală faţă de golirea rapidă a conţinutului sediului.

Inspectorul discuta întruna cu oameni, atât personal, cât şi prin telefonul mobil, imperturbabil, dar foarte concentrat – obişnuit să lucreze în felul acela. Obişnuit până şi la ideea de a interveni într-o dispută între facţiuni venusiene, ceea ce lui Wahram i se părea extrem de periculos.

Când Genette a părut că a terminat pentru moment şi stătea pe marginea unei mese, bând cafea şi privindu-şi qubul din brăţară, Wahram l-a întrebat curios:

— Prin urmare, atacurile acestea cu pietricele au aparţinut unei facţiuni venusiene care a vrut să influenţeze populaţia de aici? Pentru a se impune în conflictul cu altă facţiune?

— Exact.

— Dar... dacă atacul asupra ecranului solar ar fi reuşit, asta n-ar fi însemnat sinucidere pentru terorişti?

— Cred că ar fi existat timp pentru o evacuare, a răspuns Genette. Iar făptaşii puteau fi deja departe de planetă. De asemenea, dacă quburile au luat decizia, lor putea să nu le pese oricum. Indiferent cine ar fi fost programatorii originali, se poate ca la momentul acela ei să nu mai fi deţinut niciun control asupra deciziilor ce se luau. Quburile însele probabil că s-au gândit: Da, va fi o pierdere, dar în locul de unde provenim mai sunt multe ca noi. Astfel ar fi obţinut ce doreau, indiferent dacă atacul ar fi reuşit sau nu.

Wahram a căzut pe gânduri,

— Şi terariul distrus din centura de asteroizi? *Yggdrasil?*

— În privinţa aceea nu ştiu. Poate că a fost menit să-i facă pe oameni să se simtă vulnerabili. Ori poate că nu făceau decât să-şi testeze metoda. Recunosc însă, este destul de bizar. Este unul dintre motivele pentru care vreau să-i văd pe aceşti qubanoizi şi pe oamenii arestaţi aici.

Un grup a ieşit pe uşa din faţă a complexului şi Genette s-a dus întins într-acolo. Mulţi erau micuţi; se părea că atacul asupra clădirii avusese o componentă de tip cal troian, cu un grup de micuţi care străpunsese conductele de ventilaţie şi trimisese prin ele gaze.

— Haide să plecăm de aici, a spus Genette când a revenit lângă Wahram. Trebuie să-i scoatem pe toţi cât mai repede de pe planetă.

Pe uşă ieşea un şir alcătuit din vreo douăzeci de oameni, majoritatea de înălţime standard, dar şi cu un micuţ şi un înalt, toţi înlănţuiţi laolaltă prin vestele de securitate. Genette i-a oprit pe rând, când au trecut, punând întrebări, foarte politicos, reţinându-i doar pentru câteva secunde pe fiecare. Wahram i-a inspectat de asemenea şi le-a remarcat mişcările poate prea fluide şi inexpresivitatea cu ochi sticloşi premeditată a unora; n-ar fi pariat totuşi pe propria lui abilitate de a spune care erau oameni şi care erau manufacturaţi. Era deconcertant, în privinţa asta nu încăpea îndoială. Un strop de spaimă părea să-i fi lunecat pe gât până în stomac, unde se întindea.

Inspectorul l-a oprit pe ultimul din şir.

— Aha!

— Cine este? a întrebat Wahram.

— Cred că-i jucătorul de bowls al lui Swan. Genette l-a ridicat pe Passepartout şi a fotografiat persoana, apoi a încuviinţat spre fotografiile similare de pe ecranul micuţ al qubului din brăţară. Şi, după cum se dovedeşte – a trecut o

baghetă peste capul tânărului –, este totuşi om.

Tânărul i-a privit în tăcere.

— Poate că tocmai el este programatorul nostru, ce zici? a spus Genette. Putem investiga pe drum. Vreau să părăsim Venus cât mai repede cu putinţă.

Asta a însemnat altă traversare rapidă a oraşului şi o trecere încordată prin ecluza porţilor, către heliportul ad-hoc. Nu doar o dată, oficiali care ar fi avut motive întemeiate să oprească un grup atât de mare i-au lăsat să treacă, uneori în timp ce discutau agitat prin căşti auriculare.

După ce s-au ridicat în văzduh, Genette l-a privit pe Wahram, a căscat ochii mari şi a simulat ştergerea transpiraţiei de pe frunte. Elicopterul lor s-a îndreptat către Colette, iar în spaţioportul de acolo s-au repezit pe o pistă şi au suit într-un avion spaţial, după care au suit, vibrând, pe orbita inferioară, de unde urmau să fie remorcaţi de un crucişător Interplană de pe orbită.

Era *Justiţie promptă – ,* după ce toţi au ajuns la bord, au stabilit un curs spre Pluton.

În săptămânile de călătorie, l-au chestionat nu doar o dată pe jucătorul de bowls, dar acesta n-a scos niciodată vreun cuvânt. Era în mod clar om. Un bărbat tânăr, de treizeci şi cinci de ani. Au putut să-i ia urma de la semnalarea făcută de Swan în *Grădina Chateau,* înapoi până la o neafiliată care nu-şi dădea numele outsiderilor; cu o preştiinţă accidentală, Interplana o avea catalogată ca U-238.

În timpul zborului spre Pluton şi Charon, qubul lui Wang a izbutit să mai dezgroape câte ceva despre trecutul jucătorului de bowls. Povestea era tristă, deşi nu neobişnuită: un terariu mic, condus de o sectă, în cazul

acesta adoratorii lui Ahura Mazda; diviziune strictă a genurilor sexuale; patriarhi, poligami; obsedaţi de pedepsele fizice pentru transgresiuni demonice. În lumea aceea mică, un copil instabil. Agresiuni lipsite de remuşcări. Împotmolit acolo de la vârsta de patru ani, până la plecarea prin dezertare la douăzeci şi patru de ani. A învăţat programarea pe Vesta, necunoscut de nimeni; o vreme a fost atras de designul quburilor la Academia Ceres, dar a părăsit şcoala înainte de absolvire; distant faţă de cultura şcolii. Evacuat de pe Ceres pentru spargerea de prea multe ori a codurilor sale de securitate; apoi revenirea în bolovanul-cămin, unde, din câte ştia toată lumea, rămăsese definitiv. În realitate însă nimeni nu-l băgase în seamă. Era neclar cum ajunsese să lucreze pe Venus; perioada aceea era ascunsă în ceaţa care înconjura Grupul Muncitoresc de pe Venus – în cazul acesta, Lakshmi şi eforturile ei împotriva ecranului solar, o unitate care-şi ascunsese foarte eficient toate acţiunile. Aşa apăruseră Vinmara şi laboratorul care producea umanoizi, incluzându-i pe cei care merseseră pe Marte şi se infiltraseră în guvern. Şi pe cei care se mutaseră pe Pământ şi după aceea în centura de asteroizi, care construiseră şi operaseră lansatorul de pietricele. Aşadar tânărul acesta fie că inventase concreşterile de pietricele, fie că proiectase quburi care le inventaseră; iar atacurile fuseseră întreprinse de el sau de creaţiile lui.

— *Yggdrasil?* l-a întrebat la un moment dat Genette pe jucătorul de bowls.

Monitoarele de diagnoză ataşate de corpul şi creierul tânărului au arătat un salt evident.

Inspectorul a încuviinţat din cap.

— Doar un test, aşa-i? Verificarea conceptului?

Monitoarele au arătat iar saltul metabolic. Ideea că

salturile acelea constituiau un poligraf demn de crezare fusese abandonată de mult, totuşi variaţiunile fiziologice continuau să fie foarte sugestive.

Deoarece tânărul rămânea tăcut, nu exista niciun mod prin care să afle motivele pentru care se întâmplaseră evenimentele acelea. Asocierea cu *Yggdrasil* părea totuşi clară.

Pentru Genette, asta era important.

— Cred că atacurile lansate spre Terminator şi Venus au fost de natură politică, i-a spus el lui Wahram cu tânărul în aceeaşi cameră cu ei, privind mut peretele, cu liniile neregulate de pe monitor vorbind în locul lui într-un soi de urlete mute. Presupun că au fost aprobate de Lakshmi. Însă distrugerea lui *Yggdrasil* a fost anterioară şi probabil că a fost ideea acestui individ. Poate ca demonstraţie pentru Lakshmi. Verificarea conceptului. Şi în felul acela au murit trei mii de persoane.

Genette a privit chipul încordat al tânărului, după care i-a spus lui Wahram:

— Haide, să ieşim. Aici nu mai avem ce face.

În cele trei săptămâni care au fost necesare pentru a ajunge la Pluto şi Charon, starea piciorului rănit al lui Wahram s-a înrăutăţit şi, după ce s-au consultat între ei, membrii echipei medicale a navei au decis să-l amputeze imediat sub genunchi şi să înceapă implantul de celule stem pluripotente care să crească un nou picior stâng. Wahram a îndurat totul, străduindu-se să fie cât mai puţin atent, stăpânindu-şi teama şi reamintindu-şi că la vârsta de 113 de ani întregul lui corp era un artefact medical şi că re-creşterea membrelor pierdute constituia una dintre cele mai simple şi mai vechi intervenţii asupra corpului. Era totuşi neplăcut s-o priveşti şi să ai senzaţii „fantomă“, iar el

s-a menţinut distras, întrebându-l în mod repetat pe Genette despre planul pe care-l implementa acum echipa lui. Dar indiferent cât de mult a încercat să-şi distragă atenţia cu altceva, nu s-a putut obişnui cu senzaţia piciorului nou care-i creştea de la genunchi în jos.

Vehicule spaţiale din tot sistemul solar convergeau pentru a li se alătura pe Charon, deoarece grupul Alexandrin şi agenţii Interplanei care lucrau cu ei îi adunau acolo pe toţi umanoizii quburi ce fuseseră reţinuţi şi care, din câte ştiau ei, îi cuprindeau pe toţi cei manufacturaţi. Toţi fuseseră capturaţi în ziua când închiseseră facilitatea din Vinmara, majoritatea în decursul aceleiaşi ore. Aproape jumătate dintre ei fuseseră pe Marte. Întreaga operaţiune fusese planificată şi coordonată verbal, iar momentul executării fusese comunicat cu o zi înainte, când Genette expediase un mesaj radio: vechiul cântec de jazz „Now's the Time". Planul se derulase fără nicio eroare, deşi la operaţiune participaseră peste două mii de agenţi şi fuseseră capturaţi patru sute zece umanoizi. Niciunul dintre ei nu bănuise că ar fi fost în pericol de arestare.

Planul lui Genette era de a-i exila pe toţi umanoizii aceştia, plus jucătorul de bowls şi alţi treizeci de oameni implicaţi în atacurile quburilor. Fusese încheiat un acord pentru a folosi una dintre navele stelare care erau construite din satelitul Nix al lui Pluton. Nava respectivă era de fapt un terariu specializat – un sistem de susţinere biotică aproape complet închis, excepţional de bine aprovizionat şi cu motoare foarte puternice, care avea să servească drept navă-penitenciar, similară celor ce orbitau în centura de asteroizi, dar ea urma să părăsească sistemul solar. Terariul din interiorul ei avea să fie sigilat, iar IA navigatoare plasată în exteriorul cilindrului sigilat. După care avea să pornească: patru sute de umanoizi quburi,

jucătorul de bowls şi oamenii care fuseseră găsiţi complici în atacuri. Nu era un grup mare, pentru că jucătorul de bowls părea să fi conceput şi proiectat atacurile într-un mod a cărui aplicare nu necesita mulţi complici. Aşadar: exil din sistemul solar şi din restul omenirii.

— Lakshmi ar fi trebuit să fie şi ea acolo! a obiectat Wahram faţă de Genette.

— De acord, însă n-am izbutit s-o prindem. Va trebui ca venusienii să se ocupe de ea, sau poate că o putem condamna pe Ceres şi să vedem ce putem obţine în felul acesta.

— Să revenim puţin la nava exilaţilor, a zis titaneanul. Dacă quburile reuşesc să ajungă la comenzi? Dacă deturnează nava şi se întorc, flămânde de răzbunare şi mai inteligente ca oricând?

— Vitezele sunt prea mari, a răspuns Genette prompt. Combustibilul de la bord va fi consumat repede, aducându-i la o viteză uriaşă. Până când vor rezolva problema realimentării, vor avea nevoie de secole pentru a se întoarce. Până atunci civilizaţia va fi pus la punct o modalitate de a se ocupa de ei.

— Îţi imaginezi ce ar putea fi?

— Habar n-am. Va trebui să lucrăm cu quburi, fiindcă sunt imposibil de ocolit. Ţinem lupul de urechi. Părerea mea este că dacă vor fi menţinute în afara corpurilor umanoide şi departe de mâinile programatorilor furioşi, quburile vor fi pur şi simplu parte din scenă, aşa cum este acum Passepartout.

— Sau Pauline a lui Swan?

— Poate că implementarea unui qub în cap nu-i o idee bună, a recunoscut Genette. Mă întreb dacă Swan ar accepta s-o mute într-o brăţară ca pe Passepartout.

Wahram se îndoia în privinţa aceea, deşi nu era sigur în

privinţa motivului. Era tot mai puţin sigur cu privire la Swan, indiferent care ar fi fost subiectul pe care l-ar fi discutat.

A abordat altă temere:

— Acesta nu este oare un caz de pedeapsă crudă şi neobişnuită?

— Este neobişnuită, a admis Genette vesel. Chiar unică. Însă cruzimea ei este relativă.

— Să fii exilat alături de quburi? Nu este un tip straniu de detenţie solitară, ceva desprins dintr-un coşmar?

— Exilul nu este crud. Crede-mă, fiindcă ştiu. Mintea este propriul ei sălaş. Teoretic vorbind, este posibil ca acolo să se dezvolte un terariu excelent şi apoi să fie colonizat un Pământ pustiu undeva departe, pentru a începe o aripă complet nouă a omenirii. Nimic nu-i poate opri în privinţa asta. Eu însumi sunt un exilat şi exilul este o formă recunoscută de pedeapsă severă, totuşi non-letală. Iar individul acesta a ucis trei mii de oameni, doar pentru ca să testeze o armă. Şi a programat de asemenea computere cuantice, care acum nu pot preciza dacă acţiunile lor sunt bune sau rele. Li s-a acordat intenţionalitate fără limite adecvate şi reprezintă un pericol evident, iar în momentul acesta nu avem o defensivă bună împotriva lor. De aceea mă gândesc că exilarea lor înseamnă o declaraţie despre felul cum tratăm quburile. Nu le dezactivăm pur şi simplu şi le demontăm, aşa cum cer unii, ci le trimitem pe cele periculoase în exil, la fel cum procedăm cu oamenii. Acesta trebuie să fie un mesaj clar pentru quburile rămase. După aceea le vom păstra în cutii, pentru ca să le putem ţine sub control... cel puţin aşa sperăm. Asta poate sau nu să funcţioneze. Eu sper însă că putem stopa orice alte quburi, indiferent de model şi construcţie, cel puţin pentru o vreme, şi să examinăm mai atent ce pot însemna nişte

quburi mai inteligente sau quburi intenţionale sau quburi în corpuri. Potrivit gândirii mele, am aplicat justiţia şi ne-am câştigat ceva timp. De aceea mă bucur că a existat acord din partea plutonienilor şi a Mondragonului şi a tuturor celorlalte părţi relevante, inclusiv Shukra. Şi sper că şi din partea lui Swan, când va afla despre asta, şi din partea celorlalţi.

— Poate, a spus Wahram.

Continua să nu fie în largul său cu soluţia lui Genette, dar toate posibilităţile la care se gândea erau fie prea dure (moartea tuturor vinovaţilor), fie prea tolerante (reintegrarea în societate). Exilul... prima navă stelară penitenciar... în centura de asteroizi existau terarii-penitenciare, zăvorâte din exterior, în interiorul cărora condiţiile se întindeau de la utopie la infern. Grupul jucătorului de bowls şi creaţiile lui puteau face orice doreau. Aşa se presupunea. Lui continua să i se pară o versiune a infernului. Când trăgeai linie finală, inspectorul Jean Genette putea fi la fel de inuman ca jucătorul de bowls; sangvinic, lipsit de griji, impenetrabil; uitându-se acum la Wahram cu o privire care era aceeaşi pentru toţi, sfinţi, criminali, străini, fraţi, toţi îl aveau cu aceeaşi uitătură ca de pasăre, deschişi, evaluatori, interesaţi, dornici să fie convinşi.

Wahram era totuşi tulburat şi a citit fişierele despre toţi oamenii şi umanoizii pe care-i ţineau captivi, ceea ce însemna câteva mii de pagini la momentul respectiv. După ce a terminat, s-a întors la Genette mai neliniştit ca oricând.

— Ai scăpat ceva din vedere, a rostit el apăsat. Citeşte interogatoriile şi vei vedea că în laboratorul din Vinmara a existat cineva care a eliberat unele dintre quburile acestea şi le-a trimis la oameni din alte părţi ale sistemului solar,

care le-au ajutat să le ascundă. Cele întâlnite de Swan în *Mongolia interioară* şi cel puţin alte patru spun poveşti similare. Cel care a făcut asta le-a spus că erau defecte şi că trebuiau să fugă, dacă nu doreau să fie demontate şi distruse. Quburile n-au ştiut ce să înţeleagă din asta şi unele s-au comportat straniu după ce au ajuns în libertate. Poate că erau *într-adevăr* defecte, n-am niciun motiv să cred altceva. Oricum, persoana aceasta din laborator îi ajuta să scape de Lakshmi! Merită atunci să fie exilată? Iar qubanoizii defecţi care au evadat merită exilul?

Genette s-a încruntat, ascultându-l, şi a promis că situaţia va fi examinată.

Asta nu l-a mulţumit pe Wahram. El fusese implicat de la bun început alături de Genette şi Alex în problema quburilor stranii şi acum simţea că era cumva tras pe dreapta. A rulat cu scaunul la o şedinţă a investigatorilor Interplanei şi a altor membri ai grupului care discutau situaţia şi a pledat din nou pentru inocenţii care fuseseră prinşi odată cu restul captivilor. N-a obţinut până la urmă unanimitate, totuşi o majoritate însemnată a decis ca toţi qubanoizii să fie exilaţi, dar nu şi asistentul de laborator care-i eliberase pe cei defecţi. S-a dovedit că asistentul nu numai că le dăduse drumul, ci îi ştersese şi din înregistrările laboratorului, prin nişte manevre destul de inteligente, l-a informat Genette pe Wahram – de parcă inteligenţa aceea ar fi justificat graţierea. Titaneanul, care continua să fie profund nemulţumit, n-a comentat. Asistentul de laborator venusian, un tânăr cu doar câţiva ani mai vârstnic decât jucătorul de bowls, avea să fie liber să plece. Iar sărmanele quburi defecte aveau să se simtă mai bine printre cele asemenea lor.

Când a sosit momentul, Wahram a stat în incinta de vizionare a crucişătorului Interplanei şi a privit alături de

ceilalţi de acolo declanşarea motorului materie-antimaterie şi începerea călătoriei spre stele a navei *Primul pătrar de Nix.* Semăna cu orice alt terariu aflat în mişcare, doar că era mai mare. Gheaţa reprezenta un procentaj destul de însemnat din masa lui, iar exteriorul părea statuia din gheaţă a unei creaturi similare cu un delfin alb şi mare, care zbura pe o coadă de fulgere.

— Ce s-a întâmplat cu constructorii? a întrebat Wahram. Nu era nava lor?

— Va trebui s-o înlocuim. Ei intenţionează să trimită patru, într-un fel de flotă, aşa că le vom construi alta, din Hydra. Dacă va fi nevoie, putem lua şi o parte din Charon. Până la urmă vor avea tot patru nave.

Wahram a rămas tulburat.

— Tot nu ştiu ce să cred despre asta.

Genette nu părea deloc îngrijorat.

— Mă tem că-i tot ce am putut face! A fost greu de gestionat off-line şi în secret total. Ţin să-ţi zic c-a fost o operaţiune discretă şi elegantă. Incredibil ce poţi face numai cu hârtie şi ceasuri sincronizate! Cei implicaţi au trebuit să acţioneze în tăcere absolută şi să se încreadă complet în cei pe care-i cunoşteau din reţea. Dacă stai să te gândeşti, este o realizare de seamă.

— De acord, a încuviinţat Wahram, dar va fi îndeajuns?

— Nu. Problema rămâne. În felul acesta am obţinut doar un mic respiro.

— Şi… eşti sigur că ai găsit toţi umanoizii?

— Câtuşi de puţin. Se pare totuşi că unitatea de pe Venus era singura care-i producea, sau aşa crede qubul lui Wang. Am obţinut destule înregistrări ale consumului lor energetic şi inputului de materii prime, pentru a obţine o estimare maximă a numărului care putea fi manufacturat, şi am reţinut aproape exact numărul acela. Este posibil să mai

existe unul-doi în libertate, însă apreciem că vor fi prea puţini pentru a face vreun rău. Este posibil să fie mai mulţi dintre cei defecţi, care au fost eliberaţi de asistentul de laborator. Oricum vom încerca să-i prindem.

Ceea ce însemna, a gândit Wahram, că în chiar clipa aceea, undeva în sistemul solar puteau să existe maşini cu formă umană, pierdute prin mulţimi, care se străduiau din răsputeri să rămână libere – pentru că aparatele cu raze X sau alte dispozitive de supraveghere ar fi dezvăluit ce erau –, care se ascundeau, se străduiau să realizeze obiectivele pe care le căpătaseră, poate, sau altele noi pe care şi le puteau alege singure, potrivit unor algoritmi de supravieţuire autoinventaţi. Defecte, periculoase, detaşate de orice altă conştiinţă, solitare şi speriate – cu alte cuvinte, exact ca toată lumea.

PARCURS CUANTIC (3)

pe marginea mlaştinii broaştele orăcăie – graficul fecundităţii se referă la frecvenţa şi momentele din viaţă când cineva procreează şi la numărul vlăstarelor – morfogeneza este procesul prin care un organism se creează pe sine – creşterea se curbează cu un decalaj temporal – rezultă tipare oscilante – prădătorii sunt întotdeauna cu un sfert de ciclu în urma prăzii

oamenii aceştia noi te iau ca să te distrugă – pistol masiv în faţa ta îţi ordonă să mergi între ei – departe de protectorii tăi – acolo pe ţărmul Jersey – zgârie-norii din Manhattan încununează orizontul estic – pe fugă – la vânătoare

loveşte pistolul şi fugi – oamenii ilar de lenţi în înţelegere – repede-te în umbrele de zgură ale ferigii cenuşii – apleacă-te şi coteşte – sari peste un pârâu – vâlcea verde boţită cu petice de muşchi – oare carpetele persane au fost vreodată verzi?

aproape că te izbeşti de altă persoană – pare om

am nevoie de ajutor – nişte indivizi tocmai m-au tâlhărit şi cred că sunt pe urmele mele

omul te priveşte fix – iris bleu pur marmorat de albastru mai întunecat – vino cu mine atunci

pe o potecă – omul se opreşte, arată – căprioară cu codiţă albă – încremenită locului – urechile ciulite către ei – temperament febril – ele s-au întors – spune omul

Tu spui – Vrei să joci şah?

Omul spune – Sigur – haide

La o căsuţă – alt om deja acolo – ei vorbesc în bucătărie –

ieşi în apus – dealul sângerând îmi ia din avânt[36] – acele de pe conifere înţeapă argintii – frunze de foioase se îmbujorează pe părţile dinspre vest – vine un moment când un felinar stradal îndepărtat proiectează o strălucire contre-jour pe apus şi apare un spaţiu luminat fără umbre – excepţional de clar şi de articulat pentru vedere – o vulpe – la marginea poienii – plutind prin tufişuri – roşcat şi alb – ploaia propagulă – cade în ambele părţi dinspre Pământ către spaţiu – apoi îndărăt – o simbiogeneză – le ridică pe ambele – albastrul cerului uşor ocultat de transparenţe albe

Swan – este Zasha – din interiorul casei – am ceva aici – un şahist – pare cumva confuz

păsări negre ca un banner pe cer spre oraş – coboară într-un copac la orizont – puncte negre care fâlfâie leneş – poposesc la sfârşitul zilei

chemări de păsări – vorbesc între ele – poate cincizeci de păsări de diverse feluri care creează o sferă sonică – totalitatea lor o transformă în muzică – acompaniamentul de bas este zumzetul maşinilor – camioane – generatoare – motoare – un avion cu reacţie atât de mare încât pare aproape – sunetul lui îl urmează după mult timp prin cer – corul păsărilor în amurg – supraîncărcare şi suprapunere – civilizaţie sub cerul liber – înţelepciune aviară – conservată în părţile arhaice ale creierului – aparent neprogramabilă – un salt al imaginaţiei

spre miezul nopţii soseşte un al treilea om – înalt – graţios – Salut Zasha – ce este

introducerea recunoaşte realitatea celuilalt – namaste – salut spiritul din tine

eu sunt Swan – povesteşte-mi despre tine

rezumare evenimente de la conştientizare – împingere pe uşă afară în stradă – plecare de pe Venus – transportare de

[36] *Citat din Emily Dickinson (n. tr.).*

oameni într-un sistem privat – aterizare pe Pământ – totul a început ca parte a unei tentative de a sfârşi eclipsa de pe Venus – nu imediat, ci ca un proiect care să fie implementat în siguranţă – speranţa este ceva cu pene cocoţat în suflet – ignoranţă în privinţa detaliilor planului – protectorii cumva împotriva proiectului mai mare – protectorii arestaţi sau răpiţi – plecare silită – menţionare reducerea la tăcere – evadare

Swan îl priveşte pe Zasha – nenorociţii ăia îi tratează ca pe quburi

Ei bine? — zice Zasha – Tu cum le spui? — Qubanoizi? — Qubani?

Qubani sună bine – eu zic că ei sunt ca Pauline – nu uita că un qub a pilotat E-Te-Haş în concreşterea de pietricele – a distrus-o pentru noi – şi-a făcut datoria – vreau să spun că-l place pe inspector la fel de mult ca pe oricare altul – ceea ce înseamnă destul de mult – în ciuda tuturor – dar nu simt nevoia de a cădea de acord în toate privinţele – asta-i pur şi simplu o nebunie

Jean crede că ar trebui să mai apăsăm pe butonul de resetare

N-o s-ajungi niciodată să faci asta! — viaţa nu funcţionează aşa – o să-l iau pe-ăsta cu mine

Swan

Să nu-ncerci să m-opreşti! — ridicare rapidă – pumnul tras îndărăt gata să lovească

Zasha cu ambele mâini ridicate – Stop – stop – nu te contrazic – de data asta – este posibil să ai dreptate – de-aia te-am chemat – până acum am ajutat să dăm de urma lor – când am auzit că el a scăpat, m-am dus şi l-am recuperat – a fost uşor – sunt creduli – dar apoi te-am chemat – te-am chemat

Aşa-mi place Z. – plecăm în zori Zasha clatină din cap –

Tu şi câinii tăi vagabonzi – o faci acum din nou – căcat – de fiecare dată când vii aici

Auzi tu m-ai chemat – tu ai vrut ajutorul meu – tu ai vrut să fac asta

Da da – dăidrumu – carătedeaici

Zorii zilei – adăugat gradului meu – dacă m-ar întreba cineva – cum – artistul care m-a creat aşa – trebuie să spună

Speranţa este o pasăre – păsările mai tăcute în zori – somnoroase – fericite de prevestirea luminii – o briză unduieşte prin salonul zorilor

Urmeaz-o pe Swan la o maşină – până la un doc unde aşteaptă un vaporaş – feţele pline de viaţă – ochi privind spre interior spre alte timpuri trecute sau viitoare – sau privind ziua – ca tine

Peste râul lat după revărsare – suprafaţa apei festonată de vânt – încreţită de unde – traversare de-a curmezişul înspumată – prova rotunjită a feribotului – derapând pe val – spargeri – înghite apa spartă – lunecă mai departe – Manhattanul de la stânga la dreapta înaintea lor – o stâncă făcută de oameni – răsăritul încă n-a încununat-o – umbre lungi peste râu – mormăit lent în doc – o menghină uriaşă care prinde feribotul şi-l fixează

Afară împreună cu oamenii pe o platformă – afară – între clădiri înalte – dedesubt canale – bărci lungi, înguste – 52 de bărci vizibile – 423 de oameni – în umbrele dimineţii – zi deja animată

Ce crezi? — întreabă Swan – Poţi trece? — Vei fi bine?

41 de bărci vizibile – 364 de oameni – noi – suntem păsările – asta rămâne

Voi fi bine

Perfect – du-te atunci

omul te sărută pe gură – clănţănitul caninilor vă zguduie

pe amândoi – brusc trezit la realitatea celuilalt – priveşti în ochi – irişi ca arţarii – ochiul stâng marcat cu o semilună inferioară albastră – Să faci bine – du-te

WAHRAM

Oamenii tânjesc după timp în ambele moduri. Unele lucruri dorim să se deruleze mai repede: terraformarea unei planete noi pe care am ajuns s-o iubim, sosirea justiţiei universale în acţiunile oamenilor, un proiect bun. Altele dorim să se desfăşoare mai lent: propriile noastre vieţi, vieţile celor pe care-i iubim. Oricum ar fi, este o foame de timp – mai mult timp pentru a face, pentru a experimenta.

Căsătoria la 113 ani este triumful experienţei asupra speranţei. Atât de multe vieţi au fost deja trăite. La vârsta aceea speranţele s-au redus de mult la concentrarea asupra cotidianului. Experienţa a învăţat tot ce era de învăţat; mai multă experienţă ar fi o reiterare.

Dar niciodată o reiterare *exactă.* Viaţa este întotdeauna în cel mai bun caz pseudoiterativă. Fiecare zi are particularităţile ei. Executarea aceloraşi acţiuni zilnic într-un ritual care să ne păzească împotriva timpului nu înlătură particularităţile, cât mai degrabă le lustruieşte. Animalele, fraţii şi surorile noastre orizontale, ne reamintesc: fiecare zi trăită e un soi de aventură, un succes. Nimic nu se repetă niciodată. Fiecare răsuflare e o nouă absorbire a atmosferei, un icnet pentru viaţă. O speranţă pentru experienţă. Simte asta şi mergi mai departe.

Fitz Wahram stătea în sala de conferinţe a consiliului de Relaţii Planetare Titan şi avea gândurile acelea. Când i-a sosit rândul, şi-a susţinut cazul înaintea colegilor.

— Ar fi fost de sperat ca după atâta timp statele-naţiuni terrane să fi învăţat din experienţă şi să se fi reconciliat reciproc, astfel încât legăturile lor variate cu aşezările extraplanetare să fie consecvente şi coerente, şi să fi

dispărut toate confuziile şi discordiile create de acţiunile lor curente. Nu s-a întâmplat însă aşa. Ele n-au reuşit asta. S-ar putea să aibă nevoie de alte decenii, poate chiar de secole. Nimeni nu poate spune cum va evolua Pământul. Intre timp noi va trebui să restabilim relaţia cu vechea noastră protectoare Marte. Aşa cum ştiţi, activităţile din jurul lui Saturn au început ca o vânătoare marţiană de azot şi au jucat un rol important în înfiinţarea sistemului Saturn. De aceea desprinderea completă de Marte, deşi a fost necesară la vremea ei, nu trebuie să rămână permanentă şi nici n-ar trebui să existe. Acum suntem îndeajuns de puternici pentru a putea trata cu marţienii fără să fim copleşiţi de ei. Ba chiar, abordarea lor ar fi un semnal al puterii noastre. De aceea propun să mergem la ei şi să le reînnoim importurile de azot de pe Titan, aproape la nivelurile anterioare, dar în condiţii noi pe care le putem controla – în esenţă un comerţ corect. Ambele corpuri cereşti ar avea de câştigat. Atmosfera lui Titan continuă să conţină aproape de două ori mai mult azot decât am dori noi să aibă în starea optimă. Asta sugerează o cantitate specifică ce poate fi transferată şi pentru care putem stabili condiţii. Putem propune un comerţ în trei: azot de la Titan pentru Marte, reconstrucţie şi asistenţă de dezvoltare de la Marte pentru Mercur, şi metale grele şi pământuri rare de la Mercur la Saturn. De asemenea, ajutorul lor în asigurarea importurilor de lumină de la Vulcan.

Întrebări şi comentarii din partea interlocutorilor. Discuţii. După aceea, Wahram, din nou:

— Consolidarea legăturilor în toate trei direcţiile ar fi utilă în efortul de a ne asocia împotriva imperialismului recidivist al Pământului şi a conflictelor şi rivalităţilor sale interne, care ameninţă să se reverse în exterior şi să ne copleşească pe toţi. Am putea chiar ajuta la vindecarea

unora dintre acele probleme vechi. Ar fi o modalitate de a continua reanimarea, care a produs deja efecte atât de remarcabile.

— Cum ar fi? l-a provocat un glas.

— Liga Arctică a devenit una dintre organizaţiile politice cele mai progresiste şi cooperante de pe Pământ. Mijlocul Americii de Nord este repopulat ca prerie pentru bizoni, în aclamaţii formidabile. Pădurea ecuatorială amazoniană este extinsă pe întregul ei bazin istoric, îngrijit acum ca parc natural, aşa cum a fost în perioada precolumbiană. Asia de Sud-Est şi Asia de Sud au atins echilibrul demografic şi au beneficiat de cea mai mare repopulare cu animale sălbatice, ceea ce a le-a ajutat pădurile, apa şi clima. Toate acestea sunt situaţii îmbunătăţite în mod cuantificabil după reanimare.

— N-a trecut nici pe departe timp suficient pentru a trage asemenea concluzii. Invazia animalelor este frecvent descrisă ca o cârpăceală oribilă, care a cauzat o mulţime de probleme de coşmar.

— Complet greşit.

S-au contrazis o vreme despre situaţia de pe Pământ. În cele din urmă, consilierul senior din Grupul Administrativ Saturn le-a reamintit că subiectul discuţiilor era crearea unui acord comercial tripartit cu Marte şi Mercur. Wahram a atras atenţia că Marte fusese considerabil influenţată, şi se putea spune chiar infectată, de umanoizii quburi care se infiltraseră în sistemul lor şi doar recent fuseseră descoperiţi şi exilaţi; marţienii erau atât de încântaţi să scape de ei, încât revocaseră statutul de exilat al lui Jean Genette şi-l primeau cu braţele deschise pe inspectorul devenit acum celebru, ca să-i mulţumească pentru serviciile aduse. Probabil că noua dispensă de pe Marte avea să includă şi un spirit mai cooperant. Mulţi membri ai

consiliului au încuviinţat din capete la auzul veştii acelea bune şi au trecut la detalii privind cantităţile de azot exportat, graficele temporale şi compensaţiile. A fost dezbătută presiunea finală în milibari a atmosferei titanene.

Wahram a aşteptat până când majoritatea celor din sală au început să se plictisească de amănuntele acelea, după care a solicitat revenirea la subiectul central. Principiul propunerii a fost aprobat prin consens şi au declarat şedinţa închisă.

Ultima întrebare s-a referit la procedura transmiterii acordului către partenerii lor şi Wahram a spus:

— Plec spre Mercur pentru a o cere în căsătorie pe Swan Er Hong. Sper că ne vom declara jurămintele reciproce la epitalamul de pe Olympus Mons. Ca atare, la momentul respectiv vom putea discuta cu persoanele avizate de pe Marte.

A, foarte bine, au spus toţi. Felicitări. Unii au părut surprinşi; alţii au încuviinţat cunoscător. Asta va face totul mai uşor. Veţi fi un soi de comitet permanent Saturn-Mercur.

— Da, a zis Wahram.

SWAN

Swan a părăsit Pământul, foarte încântată de sine pentru că ajutase persoana aceea qubică să fugă în lume şi încântată şi de Zasha, ceea ce a însemnat pentru ea mai mult decât crezuse. A luat liftul spaţial din Quito şi a asistat încă o dată la reprezentaţia lui *Satyagraha,* iar de data aceasta a impresionat-o cel mai mult pacea momentului final, scala care creştea în octava ei simplă, din nou şi din nou, din nou şi din nou, a o incantaţie de meditaţie, care să te ridice realmente în picioare; iar dansul în gravitaţia tot mai slabă de la sfârşit a transformat-o într-o senzaţie cât se poate de fizică, un fel de euforie, în care erau purtaţi pe aripi de cânt.

A revenit pe Mercur într-un terariu numit *Henry David.* Era o Nouă Anglie clasică, cu câteva sătucuri şindrilite şi imaşuri care întrerupeau o pădure de conifere şi de esenţe tari. Acolo era octombrie şi arţarii se înroşiseră, aşa încât existau arbori galben intens, portocalii, roşii şi verzi, toţi amestecaţi şi risipiţi în interiorul cilindrului, astfel că, atunci când priveai în sus, deasupra capului părea să fie un discurs mut într-un soi de limbaj din culori rotunde, vibrând la marginea înţelegerii. Swan a rătăcit prin pădure pe poteci, trecând de pe creştetul defrişat al unui deal pe următorul. Într-o zi a cules frunze căzute şi le-a aranjat într-o poieniţă, de la roşu, la portocaliu, la galben, la galben-verzui, la verde în progresie treptată. Linia aceasta colorată de pe sol a încântat-o nespus, la fel cum a încântat-o şi vântul care a risipit-o. În altă zi a petrecut multe ore, urmărind o ursoaică neagră şi puiul ei. După-amiază au

ajuns la o livadă de meri abandonată, unde un pom străvechi şi cocârjat produsese totuşi o sumedenie de mere, atât de multe, încât unele ramuri atingeau pământul. Urşii au mâncat o tonă de mere. Lângă pom exista un butoi tăiat în două, care se umpluse cu apă de ploaie, iar puiul s-a suit înăuntru şi a făcut baie, iar blana lucioasă i s-a întunecat şi a părut făcută din ţepi uzi.

După ce a ajuns pe Mercur, a intrat în ritmul vieţii ei din Terminator. Se trezea pe balcon, lua micul dejun în răcoarea dimineţii, îşi făcea exerciţiile de stretching spre soare, plecându-se tulburată înaintea lui Sol Invictus. Privea peste oraş, înregistrând toate punctele de referinţă familiare care fuseseră reconstruite, copacii şi tufişurile noi, care păreau mai mari de la o zi la alta, mai la locul potrivit. Luase o carte poştală pe care Alex i-o trimisese prin curier cu mult în urmă şi o prinsese pe peretele de deasupra chiuvetei din bucătărie, unde caligrafia bunicii ei anunţa zilnic:

O, bucuria sufletului meu – descătuşată –
ca fulgerul ţâşneşte!
Nu-i îndeajuns să aibă globul acesta
sau un timp anume,
Ci voi avea mii de globuri şi tot timpul
de pe lume[37]*.*

Acum era toamnă şi în Terminator, iar şirul de arţari japonezi de pe terasa aflată dedesubtul celei de sub balconul ei se colorase în roşu incandescent. Praful se depusese pe ţiglele albastru regal ale acoperişurilor pe care

---

[37] *Din „A Song of Joy“ de Walt Whitman (1819-1892), din volumul* Leaves of Grass *(1855) (n. tr.).*

femeia le vedea dedesubt. Noul program climateric părea să includă mai multe zile vântoase decât cel vechi şi uneori vânturile erau mai puternice decât oricare altele pe care şi le reamintea. Îi plăcea asta. Unele vânturi în rafale reci o făceau să abandoneze orice ar fi lucrat şi să pornească în plimbări lungi prin oraş. Era mult mai mare în partea frontală decât fusese anterior, deoarece platforma fusese extinsă pentru a asigura mai mult spaţiu parcului şi fermei. În partea plată a oraşului şi parcului existau canale noi. Poduri peste canale, piste pentru biciclişti, bulevarde largi şi esplanade. Oraşul ei. La fel, dar diferit. S-a gândit că oraşul putea fi extins chiar mai mult spre noapte; teoretic, pe măsură ce treceau decenii şi secole, ei puteau acoperi şinele către vest complet în jurul feţei întunecate a lui Mercur.

Swan şi-a petrecut majoritatea zilelor în fermă, lucrând la iaz şi la zonele umede. Noul estuar nu prospera şi se ridicau întrebări despre nivelurile de salinitate şi despre o mică maree hidraulică pe care o porniseră. De fapt, discuţii contradictorii. Continua de asemenea să încerce să înţeleagă de ce maimuţelor de Gibraltar nu le plăceau peşterile puse la dispoziţie într-un deluşor cu un versant stâncos orientat spre vest. Maimuţele erau superbe şi de obicei nu aveau probleme în felul în care oamenii au probleme. Stăteau însă pe terenul plat de sub peşteri şi nu doreau să intre. În cele din urmă, femeia putea fi nevoită să se caţere până acolo şi să vadă situaţia cu propriii ei ochi.

Pe când stătea şi privea maimuţele, s-a gândit la viaţa ei. Iat-o aici, la 137 de ani. Corpul, foarte abuzat în majoritatea timpului; nu avea să dureze veşnic şi poate nici să mai continue mult timp. Pe de altă parte, tratamentele aduceau chestii noi, comparativ chiar cu cele de acum câţiva ani, iar

oamenii încercau întruna să le îmbunătăţească. Mqaret avea aproape două sute de ani. Aşa încât era de gândit în privinţa asta.

Rudele ei apropiate erau puţine şi poate că nici nu mai erau aşa apropiate. Avea tot ce-i trebuia; viaţa îi era bună. Copilul care supravieţuise trăia pe undeva, îşi ducea viaţa în felul său, despre care nu se sinchisea să vorbească. Ocazional lua legătura cu ea.

Nu reprezenta o problemă. Swan era mai apropiată de alte persoane şi asta nu era ceva rău. Tânărul ei prieten Kiran insistase să rămână pe Venus, revenise în miezul acţiunii şi-i trimitea rapoarte regulate. Swan o percepea ca pe o relaţie mult mai strânsă decât multe dintre cele pe care le avusese, iar altele similare aveau să urmeze, neîndoios; se părea că oamenii o prindeau întruna de braţ şi o trăgeau în vieţile lor. Echipa ei de la fermă era unită. Îi plăcea munca pe care o făcea; îi plăcea joaca ei; îi plăcea arta ei, joaca aceea care era muncă. Aşa că era vorba despre altceva. Cu adevărat, întrebarea a devenit aproape filosofică; cum să fii? La ce să ţii? Şi cum să devii mai puţin solitar? Pentru că acum, când Alex nu mai era, deşi ea stătea de vorbă cu mulţi oameni, îi lipsea totuşi cineva căruia să-i povestească lucruri în felul în care-i povestise mereu lui Alex.

Îmi lipseşti tare mult, Nettie Moore,
Dar n-a mai rămas nimeni cui să-i spun…
Lumea mi s-a-ntunecat în faţa ochilor[38].

În fermă, a cântat de una singură balada veche şi s-a întrebat ce ar fi putut îndrepta lucrurile. Poate că nimic.

---

[38] *Balada „The Little White Cottage” sau „Gentle Nettie Moore” (1857), compusă de James Pierpon (1822-1893) pe versurile lui Marshall S. Pike (1818-1901) (n.tr.).*

Moartea era elagajul vieţii. Părţi din tine mureau înainte să moară întregul. Când mureau oameni pe care-i iubeai, murea o parte din tine. Până când mureau, unii oameni arătau ca nişte ienuperi pe care-i văzuse femeia: câte o singură bucată de coajă vie pe tot trunchiul mort. Nu exista nicio cale de a împiedica asta.

Fericirea nu exista decât în virtute. Ba nu, asta nu era adevărat. Fiecare parte a creierului trinitar avea propria ei fericire. Reptilă sub soare, mamifer vânând, om făcând ceva bun. Bun este ceea ce-i bun pentru pământ. Ca atare când lucrai, ca la vânătoare, în lumină şi căldură, pentru a realiza un peisaj – un loc în care oamenii să trăiască multe epoci după aceea –, atunci erai trinitar fericit. Cu siguranţă, asta ar fi fost suficient.

Apoi însă doreai să-ţi împărtăşeşti fericirea. Aşa că trebuia să existe cineva alături de care să fii încântat. Alex fusese încântată alături de ea.

Swan îi văzuse pe izolaţii călători, spaţiali bătrâni şi solitari, care îşi vedeau singuri de drumul lor prin lume, care nu aveau niciun fel de parteneri, de nicio formă. Aceea era mulţimea din care făcea parte femeia; mai bine de jumătate din viaţă, ea însăşi fusese unul dintre ei. Oare toţi fuseseră la vânătoare? îşi amintea că-i auzise pe oameni spunând: Vreau să cunosc pe cineva. „Să cunosc“, dar de fapt voiau să spună „să trăiesc“. Vreau să trăiesc cu cineva. În starea sufletească a dorinţei, „să cunosc“ era conjunctivul lui „a trăi“. Iar când priveai în jur, vedeai: legăturile de tip pereche nu dispăreau niciodată. Era un timp condiţional optativ: să trăieşti cu cineva, şi apoi să-l cunoşti. Era un atavism, ca şi cum ei ar fi fost lebede sau alte creaturi cu imboldul genetic de a se împerechea.

— Swan nu-i o lebădă[39], le-a spus colegilor derutaţi din

---

[39] *Joc de cuvinte intraductibil; în original, „Swan is not a swan“ (n. tr.).*

parc.

Dar cum ştia ea asta?

— Vreau să întâlnesc pe cineva, i-a spus lui Mqaret cu titlu de experiment.

Mqaret a râs.

— Îţi place individul ăla! Wahram ăla de pe Saturn. Poate că ai vrut să spui de fapt „Am întâlnit pe cineva“.

Swan l-a privit fix. Încă nu se convinsese pe deplin că era posibil să fie iubită. Sau chiar să iubească.

— De întâlnit l-am întâlnit cu mult timp în urmă. Au trecut ani buni de când îl ştiu.

— Şi mai bine, a zis Mqaret. Îl cunoşti. De fapt, a trebuit să petreci mult timp cu el. Ce s-a întâmplat în utilidorul acela? Nu s-a întâmplat nimic?

— În general, am fluierat, a spus ea. Totuşi ai dreptate, da. Ceva s-a întâmplat.

— Poate că asta înseamnă căsătoria, a zis Mqaret. Să fluieraţi împreună. Un fel de reprezentaţie. Vreau să zic, nu doar o conversaţie, ci o reprezentaţie.

— Căsătorie, a repetat Swan minunându-se de cuvântul acela.

Pentru ea, era un concept din Evul Mediu, de pe vechiul Pământ – o noţiune cu un iz puternic de patriarhat şi proprietate. Care nu era menită pentru spaţiul cosmic şi nici pentru longevitate. Îţi parcurgeai viaţa în epoci, fiecare era o etapă în istoria unui om, care dura puţin sau mult, după care circumstanţele se modificau şi erai într-o viaţă nouă, cu asociaţi noi. Asta nu putea fi schimbat, în niciun caz dacă erai acolo, în caruselul măreţ; şi de aceea deformarea vieţii cuiva în tentativa de a face ca o relaţie să dăinuie mai mult decât durata ei naturală însemna riscul de a-i distruge capătul, în aşa fel încât se despica îndărăt pe întreaga ei lungime şi lăsa o rană dureroasă şi sentimentul că totul

fusese o minciună, pe când, de fapt, n-ar fi trebuit să fi fost decât o banală trecere mai departe, în una dintre măruntele etape moarte-şi-transfigurare ale epocilor tale. Aşa stăteau lucrurile, pur şi simplu.

Cel puţin aşa i se părea lui Swan şi multor oameni pe care-i ştia. Era structura curentă a sentimentelor în cultura şi vremea ei. Spaţialii erau oameni liberi, liberi în cele din urmă şi oameni în cele din urmă. Aşa simţeau toţi, şi se încurajau unul pe celălalt să simtă, iar ea crezuse asta mereu, fusese mereu de acord că era corect. Totuşi structurile de sentimente erau culturale, istorice; se modificau în timp la fel ca oamenii; structurile însele treceau prin propriile lor reîncarnări. Prin urmare, dacă culturile se modificau în timp şi un individ trăia pe parcursul unei modificări în cultura respectivă, atunci... nu se modifica şi individul? Se puteau ei modifica? Se putea Swan modifica?

Dar nu era căsătoria o promisiune de a nu te modifica, cumva?

Swan a lipăit prin zonele umede şi a continuat să se gândească la asta. Într-o zi, o broască de culoarea pietrelor a ţopăit de lângă mâna pe care o pusese accidental pe sol, apoi a rămas locului, uitându-se în sus la femeie, alertă şi curioasă, calmă, însă pregătită să ţopăie din nou.

— Scuze, a zis Swan. Nu te-am văzut.

Şi totuşi acum, după ce o văzuse, stătea locului, mai lucioasă ca orice piatră, vie şi răsuflând.

A ieşit din Terminator într-o plimbare. S-a îndreptat spre nordul oraşului, în Tricrena Albedo. În clarobscurul împestriţat al Terminatorului, unde raze piezişe de lumină solară zgâriau brusc în sus prin terenul povârnit, strălucind atât de violent, încât solul încă umbrit părea mai negru

decât materia. Cioburi albe şi negre care se ciocneau… ochii ei abia puteau recompune peisajul. Exact aşa cum îi plăcea, uneori. Spaţiul vieţii ei schizofrenice.

A intrat în modul solmergător, orientându-se după hărţile memorate dinăuntrul ei. Ştia, pe când înainta orbeşte către vest, că în scurt timp va sui peste coama din nordul lui Mahler, va trece pe lângă nişte piste ballardiene de avioane, arse de soare şi abandonate, pentru ca să ajungă pe coama unei faleze, o fisură mică şi proeminentă, foarte veche; de la partea plată de deasupra până la câmpiile de dedesubt era un hău de două sute de metri. Din fericire faleza avea un sistem de platforme înclinate, care servea perfect ca scară pentru coborâre. Ea mai fusese aici. Treptele Ebersbacher, cum se numeau, erau frecvent folosite de solmergătorii care utilizau ruta aceasta şi fuseseră curăţate de praf şi sfărâmături cu mulţi ani în urmă. Era practic o potecă în serpentină, din lespezi de piatră curată, care cobora pe câmpie. Swan simţea că orizontul se găsea pe Mercur exact la distanţa potrivită; nu o ţintă pe care s-o poţi atinge printr-o simplă întindere a braţului, ci ceva spre care să te poţi îndrepta şi investiga.

Acolo se afla acum un grup mic de solmergători, care înaintau răbdător către vest. Siluete argintii micuţe, care-i reaminteau de inspectorul Genette, dispăreau după orizont. Aveau să umble o vreme, după care se întindeau în cărucioare sau pe tărgi ca să doarmă în timp ce-i trăgeau ceilalţi. Să mergi împreună, să tragi după tine oameni care dorm… ce minunat era sentimentul de încredere şi grijă, modul jucăuş în care-ţi încredinţai viaţa unor străini… asta făcea parte din a fi mercurian. Mult timp lui Swan nu-i trebuise altceva ca tovărăşie. Asta şi oraşul ei.

A ajuns la baza platformelor, pe câmpia plată şi acoperită de sfărâmături a lui Tricrena Albedo. Aici poteca dispărea,

deoarece orice direcţie era la fel de bună. Putea să intre în noapte, să câştige teren înaintea zorilor, să stea pe Yes Tor şi să privească cum cele mai înalte puncte de relief se aprindeau ca nişte lumânări, apoi ardeau în jos de la vârfurile lor strălucitoare. Să meargă de-a pururi în zori, ah, pe care toţi din suflet le dorim[40]! Cine putea suporta amiaza sau amurgul zilei? Lasă zorii în urmă, fugi îndărăt în noapte. Dejoacă ziua – cine ştie ce ar putea aduce? Swan nu avea niciun plan, nicio idee.

A alergat mult timp şi nu s-a gândit decât la roca de sub ea, la relieful zonei. Nu trebuia altceva. Ei puteau smulge măruntaiele lui Mercur, puteau extrage toate mineralele valoroase din subsol şi suprafaţa n-ar fi arătat câtuşi de puţin diferită. Era deja o planetă din zgură. Chipul obosit şi bătucit al unui prieten vechi. Stânci presărate peste tot, sfărâmături, ferfeniţă[41], ejecţii. Pătura de praf. Iaşte aur în dealurile-alea. Dar prietenii vorbesc. Vreau să pot vorbi cu cineva şi să însemne ceva pentru mine. Vreau să aud lucruri care să mă intereseze, să mă surprindă, indiferent cât de imposibil de surprins aş fi. Adevărul este că pot fi surprinsă foarte uşor... Cum era posibil să nu existe cineva care să surprindă pe cineva atât de uşor de surprins?

Individul saturnin. Şi dacă exista un individ pe care te puteai bizui, cineva statornic, de încredere, predictibil, ferm, care să acţioneze hotărât după ce a gândit pe îndelete, generos, bun. Flegmatic şi în acelaşi timp dispus la mici izbucniri de entuziasm, de obicei plăceri estetice de un fel sau altul. Fericit în pericol, uşor cherchelit în pericol. Cineva capabil să iubească un peisaj. Cineva căruia să-i placă să privească animalele şi să le urmărească pentru a

---

[40] *Parafrazare a monologului lui Hamlet din actul III, scena I (n. tr.).*

[41] *În original, „kipple“, cuvânt inventat de Philip K. Dick în* Vânătorul de recompense, *Ed. Nemira, 2005 (n. tr.).*

le privi. Cineva care s-o privească pe ea de parcă ar fi fost un proiect interesant, şi nu doar o problemă care trebuie rezolvată, sau parte a fundalului în altă dramă, mai importantă. Şi care se uita la toţi cei pe care-i întâlnea cu aceeaşi privire. Adesea cu un surâs scurt, care părea să exprime plăcere în tovărăşia împărtăşită. O manieră rezervată, însă prietenoasă. Dacă toţi cei pe care-i cunoaştem ar fi caracterizaţi doar prin limbaj, am arăta ca nişte colecţionari de contradicţii, paradoxuri, oximorone. Pentru un exemplar din acesta, exista un echilibru din acela. Oamenii sunt săbii cu două tăişuri. În cineva ca el, un mic râset voios începea să pară turbulenţă.

Swan a ajuns la unul dintre goldsworthy-urile ei cele mai faimoase, dintr-o perioadă când experimentase cu amplasarea de lingouri de plumb şi alte metale care să se topească în căldura zilei pe pante, în care săpase canale, astfel că în decursul unei traversări a feţei luminate, lingourile de plumb, cupru sau alamă se topeau în canale şi formau imagini sau litere, astfel proiectate după un punct de fugă, încât păreau că stau vertical, dacă erau privite de pe platforma de observaţie din vârful unei stânci din apropiere. Pentru această sculptură aflată în nordul lui Mahler, ea săpase două seturi de litere, suprapuse şi intersectate cu grijă, cu porţi de aceeaşi rezistenţă pentru cuvinte. Când blocurile de metal se topeau sub soare, lichidul curgea şi lovea porţile, până când una sau alta se prăbuşea şi golea astfel rezervorul de conţinutul lui topit. Ca atare, în funcţie de ceea ce se întâmpla cu porţile, literele rezultate din instalaţia aceasta aveau să formeze fie „LIVE“/„TRĂIEŞTI”, fie „DIE”/„MORI”. Era ultima din o serie de antinomii pe care Swan le crease pentru peisaj şi soare în anii aceia, incluzând cele şapte virtuţi şi păcate suprapuse, luptându-se între ele ca Iacob cu Dumnezeu.

Deocamdată verdictul era neclar; procesul părea aleatoriu. Dar în acest caz particular, ambele porţi cedaseră simultan, rezultând un flux insuficient pentru a umple toate canalele; unele se umpluseră preferenţial, iar rezultatul, creat dintr-un vârtej sclipitor de argint şi cupru, fusese cuvântul „LIE“/„MINŢI“.

Acum ea îl privea de pe platforma de vizionare. Chiar dacă atunci i se păruse pertinent, acum aducea mai degrabă cu o comandă. Se puteau încă vedea şanţurile goale ale celor două cuvinte suprapuse, literele *V şi D* goale; dar cuvântul „LIE“, care strălucea metalic pe solul întunecat, domina fără doar şi poate. Foarte pertinent, într-adevăr. Oamenii spuneau că ea aranjase probabil totul în mod deliberat, însă nu era adevărat; porţile fuseseră egale, dărâmarea lor simultană se petrecuse de la sine, literele care se umpluseră o făcuseră din primul val, un clinamen. Totuşi spunea cumva adevărul. Ei nu trăiau sau mureau, ci le făceau pe amândouă şi astfel minţeau. Minţi şi apoi minţi. Aşa că mergi mai departe.

După un timp, Swan s-a întors către sud, ca să ajungă la cea mai apropiată platformă înainte ca oraşul să apară lunecând peste orizont. După ce trecea peste buza joasă a vechiului crater Kenko, avea să poată zări şinele Terminatorului, scânteind vag în valea de dedesubt.

Din vârful lui Kenko, privind către versantul lui sudic, a văzut şinele şi de asemenea o siluetă singuratică, care suia încet panta spre ea. Rotundă, înaltă; a recunoscut mersul în secunda în care l-a zărit, o, ea ştia foarte bine mersul acela!

A deschis radioul pe banda comună.

— Wahram?

— Mi-s eu, pornit în vânătoarea ta.

— M-ai găsit.

— Da. Intenţionai să te întorci în curând în oraş? Fiindcă n-am adus nimic de mâncare.

— Da, mă-ntorceam. Când ai sosit?

— Ieri. Am ieşit numai de câteva ore. Oraşul va apărea dintr-o clipă în alta.

— Bun. Bun. Haide să coborâm spre el.

S-a apropiat de bărbat şi l-a îmbrăţişat. Chiar şi îmbrăcaţi în costume îi cunoştea bine corpul, rotund şi plin, o persoană mai mare decât ea.

— Mulţumesc c-ai venit după mine.

— Plăcerea a fost de partea mea, te asigur. Am venit tocmai de pe Titan.

— M-am gândit că-i posibil. Cum este noul picior?

El l-a indicat printr-un gest scurt.

— Îl pun pe pământ şi descopăr că nu-i tocmai unde crezusem. Se pare că nervii-fantomă ai vechiului picior încă îmi vorbesc şi mă derutează.

— La fel cum e capul meu! a spus Swan fără să gândească şi a râs amar. De fiecare dată când cresc unul nou, nu-i tocmai unde crezusem că era.

Wahram a privit-o şi a zâmbit.

— Mi s-a spus că-i o ajustare rapidă.

— Hmm.

— De fapt, că veni vorba despre creşterea de capete noi... mă întrebam dacă te-ai mai gândit la ce am spus când am fost naufragiaţi. Şi de asemenea, desigur, pe Venus, după aceea.

— Da, m-am gândit.

— Şi?

— Păi, nu ştiu.

El s-a încruntat.

— Ai discutat cu Pauline despre asta?

— Păi, da.

De fapt nici nu-i trecuse prin minte.

Wahram a privit-o. Soarele avea să-i atingă în scurt timp.

— Pauline, a rostit el, vrei să te măriţi cu mine?

— Da, a spus Pauline.

— Hei, ia stai aşa! a exclamat Swan. Eu sunt cea care trebuie să spună „da“.

— Crezusem că tocmai ai făcut-o, a zis Wahram.

— Nu, n-am făcut-o! Pauline este o entitate foarte separată aici. De aceea mi-ai interzis accesul la întrunirile voastre, nu?

— Mai exact pentru că voi două sunteţi una. Şi de aceea nu te puteam accepta pe tine, fără să o lăsăm şi pe ea să intre. Nu sunt primul care a observat că întrucât tu eşti cea care a programat-o pe Pauline, şi continui s-o faci, ea este un fel de proiecţie a ta…

— Absolut deloc!

— … sau, de acord, poate că aş descrie-o mai bine ca pe una dintre operele tale de artă. Ele au fost adesea foarte personale.

— Grămezile mele de bolovani au fost personale?

— Da. Nu la fel de personale ca şederea în pielea goală pe un bloc de gheaţă timp de o săptămână, în care să-ţi bei propriul sânge, totuşi, foarte personale.

— Totuşi Pauline nu-i artă.

— Nu sunt atât de sigur. Poate că este cumva similară marionetei unui ventriloc. Aceea nu este artă? Un dispozitiv prin intermediul căruia vorbim. Aşa că sunt foarte încurajat.

— Să nu fii!

Dar era, şi încă în mod foarte evident. De-a lungul timpului, a înţeles Swan, asta avea să conteze – faptul că el credea în Pauline. A coborât către platforma cea mai apropiată şi el a urmat-o.

După un timp Wahram a spus:

— Mulţumesc, Pauline.
— Cu plăcere, a răspuns qubul.

Extrase (18)

formarea unei fraze înseamnă colapsarea multor funcţii de undă suprapuse într-un singur univers gând. Multiplicând universurile pierdute cuvânt cu cuvânt, putem spune că fiecare frază distruge 10^n universuri, unde *n* este numărul de cuvinte din frază. Fiecare gând condensează trilioane de gânduri potenţiale. În felul acesta obţinem eclipsare verbală, prin care limbajul pe care-l utilizăm structurează realitatea pe care o locuim. Poate că este o binecuvântare. Poate că de aceea trebuie să continuăm să creăm fraze

textele sunt scrise pentru ca oamenii să le citească mai târziu. Ele sunt un fel de capsulă a timpului, un mesaj pentru descendenţii autorului. Citind acest text, vă întoarceţi într-o epocă mai veche, ale căror tumult şi dezordine vă pot fi greu de acceptat. Poate că sunteţi de cealaltă parte a unei linii de separaţie uriaşe, cu vieţi indefinit de lungi şi îndreptate către stele. Nu acelaşi lucru se poate spune şi despre noi, cei vii, care ne zbatem în micul nostru sistem solar ca nişte bacterii dintr-o nouă băltoacă de ploaie. Băltoaca aceasta este tot ce avem. În interiorul ei, unii forţează uşile spre secretele vieţii; unii îngrijesc un petic de ţărână pentru atâta hrană cât să supravieţuiască. Voi ştiţi tot ce ştiu eu; ce putem noi, cei vii, să ne spunem unii altora în situaţia aceea? Din multe puncte de vedere este mai uşor să vorbesc cu voi, cititorilor generoşi, nenăscuţilor. Poate că voi trăiţi secole, poate că textul acesta este o părticică minusculă din educaţia voastră, o întrezărire a trecutului, o înţelegere fragmentară

a felului cum lumea voastră a ajuns să fie aşa cum este. Autorul vostru însă rămâne împotmolit în coada balcanizării, sperând cu disperare la începutul a orice ar urma. Este o vedere foarte limitată

Cine decide când este momentul să acţionăm?

Nimeni nu decide. Momentul se întâmplă de la sine.

Nu. Noi decidem. Felul cum decidem este o întrebare interesantă. Dar chiar dacă nu ştim răspunsul la ea, noi decidem

deşi evenimentele imediat anterioare şi posterioare anului 2312 au fost importante şi au semnalat schimbări latente în situaţia de atunci, nimic nu s-a înclinat decisiv în momentele acelea, nu a existat niciun portal prin care oamenii să treacă, spunând: „Aceasta este o nouă perioadă, aceasta este o nouă epocă.“ Evenimentele puse în mişcare au fost lente şi complexe, iar multe au rodit abia peste alte decenii. Faptul că Mondragon avea să unifice mare parte din Pământ, că Marte avea să-şi revină din izolarea cauzată de quburi şi să se alăture Mondragonului – nimic din acestea n-a fost clar pentru noi atunci. Lucrurile ar fi putut intra pe făgaşe cu totul diferite şi

bineînţeles disparităţile dintre timpul individual şi cel planetar nu pot fi niciodată reconciliate. „Ce trebuie notat aici este nu atât unificarea acestor temporalităţi disparate, cât mai degrabă supraîncărcarea şi suprapunerea lor.“ Supraîncărcarea şi suprapunerea creează perceperea oricărui timp specific. „Din această suprapunere confuză de tipuri diferite de modele temporale apare de fapt Istoria“ – ca o operă de artă, ca orice altă operă de artă, dar creată de toţi împreună. Şi nu se opreşte. Se petrec lucruri,

evenimente, realizări; victorii şi înfrângeri; victorii a la Pirus, acţiuni de ariergardă; şi deşi pot exista evenimente cruciale, intriga nu se sfârşeşte într-un an ca 2312, ci mai degrabă peste câteva decenii, dacă şi atunci

ceea ce vedem când analizăm formarea triplei alianţe dintre Marte, Saturn şi Mercur, sau intervenţia Acordului Mondragon pe Pământul balcanizat, sau revenirea lui Marte în Mondragon, este un fel de interregnum instabil, o mutaţie în rotirea caruselului măreţ, pe măsură ce ponderile sunt redistribuite şi începe ceva nou, iar o vibraţie torsionează astfel sistemul solar pentru mulţi ani, înainte de a intra finalmente într-o rotaţie nou stabilizată

Reacţia împotriva complotului de a mări viteza de rotaţie a planetei a cauzat pe Venus un război civil lung şi amar, în general invizibil pentru restul sistemului solar, purtat cu cuţite şi depresurizări, care s-a încheiat abia în a doua jumătate a secolului al XXIV-lea, printr-un referendum general al populaţiei, care a optat în mod ferm să reia bombardamentul Ecuatorului şi să iniţieze crearea, spectaculos distructivă, a unei zile venusiene de o sută de ore

aşa-zisele revoluţii invizibile de pe Pământ au dus la recrearea peisajelor sale, atât fizice, cât şi politice, care s-au petrecut după Reanimare. În aceeaşi perioadă, integrarea existenţei qubice şi umane a reprezentat altă revoluţie invizibilă, o strădanie care a contrariat minţile tuturor inginerilor, filosofilor şi qubурilor care au abordat vreodată problema

pe Marte a devenit clar că un mic grup de lucru din

cadrul guvernului fusese infiltrat şi influenţat de mai multe simulacre de quburi, care au fost imediat răpite şi trimise în exil. Ulterioara reconsiderare profundă a guvernării lor i-a adus pe marţieni mai aproape de sistemul lor democratic, aşa cum fusese descris, şi a urmat reintrarea în Acordul Mondragon

deoarece majorităţile de pe Callisto, Ganymede, Europa, Titan, Triton şi chiar Lună şi-au declarat intenţia de a-şi terraforma complet lumile, au crescut mult preţurile tuturor substanţelor volatile şi mai cu seamă a azotului. Inflaţia a izbit simultan întregul sistem solar şi până la sfârşitul secolului al XXIV-lea, Liga Saturn acumulase o avere gigantică

toate evenimentele invizibile fac dificil de scris istoria acelor vremuri. Şi toate evenimentele au continuat să se petreacă în ciuda frânelor intense de timp, materii şi împotrivire umană – mai exact, teamă umană, care strângea cu disperare sprijine imaginare din trecut, despre care se considera cumva că ar ţine lumea laolaltă. Din această cauză continuă să existe şi să dăinuie riscul eşecului complet şi al extincţiei în bolboroseală dementă. Nu există alternativă la continuarea strădaniei

Epilog

Coborând pe Marte cu liftul spaţial Pavonis, priveşti în jos prin podeaua transparentă la planeta roşie care se ridică să te întâmpine. Cei trei vulcani prinţi care încununează proeminenţa Tharsis se înşiruie în linie, aidoma unor tumuli ridicaţi de un trib de piei-roşii constructor de tumuli. În vest, Olympus Mons se înalţă ca un continent rotundă, iar din locul acesta inelul lui stâncos de zece kilometri nu pare decât o teşitură în jurul bazei. Restul planetei este tăiat în poligoane roşii enorme, despărţite de numeroase linii verzi – faimoasele canale, incizate în peisaj în chiar primele zile ale terraformării. Au fost utilizate solete orbitale Birch, care focalizau lumina solară aidoma unei lupe asupra solului, creând temperaturi atât de ridicate, încât rocile s-au vaporizat şi topit. O parte destul de însemnată din Marte a trebuit arsă în felul acela pentru a obţine aerul şi căldura dorite; pentru a distribui şi configura arderea, s-a decis să fie utilizate ca inspiraţie hărţile lui Lowell din secolul al XIX-lea. Ajungând atât de departe, s-a adoptat de asemenea vechea nomenclatură pentru aceste canale, o amestecătură vrăjitorească de greacă, latină, ebraică, egipteană şi alte graiuri străvechi, astfel încât acum cobori în locuri cu nume ca Nodus Gordii, Phaethontis, Icaria, Tractus Albuş, Nilokeras, Phoenicius Lacus. Benzile verzi care străbat ţinutul roşu au lăţimea de o sută de kilometri şi sunt brăzdate numai de canalele lor. Benzile traversează uneori în pereche deşertul roşu. Ele se întâlnesc sub unghiuri vag hexagonale, iar nodurile sunt oaze luxuriante, cu oraşe elegante strânse în pâlcuri în jurul complexelor de căi navigabile şi ecluze, iazuri şi fântâni. O fantezie din

secolul al XIX-lea formează în felul acesta baza pentru peisajul real din prezent. Unii îi spun lipsă de gust. Erau însă grăbiţi atunci, la început, şi trebuiau să demonstreze ceva.

La nord de Olympus Mons, nuntaşii au ieşit pe uşile unei gări sub cerul liber, ca şi cum ar fi fost pe Pământ. Era dis-de-dimineaţă, răcoare şi briză. Cerul era albastru Maxfield Parrish; copacii risipiţi în crânguri mici erau enormi, sequoia, eucalipţi, stejari. Canalul traversa câmpia de sub dealul pe care se aflau ei şi un mal îi era străjuit de chiparoşi. Intre stăvilarele lui, apa canalului părea să fie mai sus decât terenul din jur. În multe locuri, părţile superioare ale stăvilarelor erau practic bulevarde late, supraînălţate, verzi şi ticsite cu clădiri şi oameni. Mai jos pe flancurile lor, uneori se putea vedea că erau alcătuite din mormane nesfârşite de sticlă neagră.

Au călătorit cu un tramvai pe un asemenea stăvilar, îndreptându-se către Olympus Mons. Străzi largi se desprindeau în câmpiile verzi care goneau dedesubt. Acestea erau flancate de clădiri paralelipipedice, ale căror faţade erau frecvent acoperite cu fresce ceramice şi aveau aspect art deco. Au trecut de piaţete albe pe sub palmieri şi şi-au atras atenţia asupra frumuseţii luxuriante, dar şi asupra uniformităţii stilului, cu sugestia hexagonală a unei minţi-stup. Un tărâm verde şi plăcut. Au continuat cu tramvaiul de la o oază la următoarea, într-o fulgerare regulată de lumini şi umbre, cauzată de şirurile lungi de chiparoşi de lângă şine. Grădini în deşert. Aspectul hiper-terran combinat cu gravitaţia redusă, ca pe Mercur, crea senzaţia unui decor de vis. Mercur nu avea să arate niciodată aşa. Nu exista niciun alt loc care să poată arăta aşa.

Stând pe scaunul de lângă geam şi privind cu atenţie peisajul în mişcare, inspectorul Genette a spus:

— Cândva am locuit acolo. A indicat în jos, spre piaţa unui oraş, care a rămas repede în urmă. Cred că era chiar clădirea aceea.

Tramvaiul lor s-a oprit într-o gară din Hougeria, de unde aveau să se transfere într-un tren maglev cu care să suie pe versantul nord-estic al lui Olympus Mons. În timp ce-şi aşteptau trenul, au ieşit din gară şi s-au plimbat prin centrul oraşului. Aici toate canalele erau îngheţate şi oamenii patinau, cu mâinile la spate. Era soare, dar ger.

Swan s-a plâns despre călătoria pe vulcanul cel mare.

— Ce rost are venirea pe Marte, dacă vom ieşi din atmosferă şi va trebui să stăm iarăşi într-un cort? Acolo sus am putea fi oriunde.

Întrebarea respectivă a fost privită de toţi ca pur retorică, deoarece erau destul de siguri că femeia îşi reamintea că participau la epitalam. Wahram şi-a pus palma pavăză la ochi şi a privit către sud, în sus pe flancul vulcanului uriaş. Se găseau în singura parte din circumferinţa lui Olympus Mons care nu era străjuită de cuesta imensă, o stâncă circulară înaltă de zece kilometri, remarcabil de uniformă de jur împrejurul muntelui; aici însă un torent de lavă din viaţa activă a vulcanului cursese peste cuestă – o cascadă de foc de zece kilometri, pe care Wahram încerca acum să şi-o închipuie – zece mii de metri de cădere în gol, răcindu-se pe drum, fără doar şi poate, de la roşu, la portocaliu, la negru, în vreme ce jos se acumulase şi se înălţase tot mai sus, până când stânca fusese complet ştearsă sub lavă, după care roca topită continuase să curgă spre nord-est, lăsând în urmă o rampă largă şi lină, care se extindea de la pantele superioare ale vulcanului, până jos pe câmpie. Aşa apăruse tărâmul pe care se aflau acum, din trecutul acela

învăpăiat.

— După aceea putem face un tur prin zona depresionară, a spus el. Luna de miere pe plajă, ca să zic aşa.

— Da. Vreau să înot în Marea Hellas.

— Şi eu.

Când a sosit timpul, au intrat în unul dintre vagoanele presurizate ale trenului maglev, alături de multe alte nunţi, şi trenul a început să suie rampa spre vârf. Era un drum lung şi i-a purtat printr-un amurg roşu-marţian, urmat de o noapte de petreceri şi somn neodihnitor. Când s-au trezit în zori, trenul intra în gara de pe versantul sud-estic al vârfului întins al vulcanului. Aici pe planşa micului Crater Zp, un cort transparent mare acoperea spaţiul tradiţional pentru festivităţi al planetei. Sosiseră în prima dimineaţă a epitalamului.

Dinăuntru, materialul cortului abia putea fi zărit, era mult mai puţin vizibil decât domul Terminatorului şi lăsa impresia că stăteau sub cerul liber; aerul era cald şi aromat. Deasupra se vedea un acoperiş negru de spaţiu cosmic înstelat, care se preschimba în albastru abia dincolo de orizont; aproape toată atmosfera era sub nivelul lor. Trebuiau să fie în interiorul unui cort şi, deşi ştiai asta, abia dacă îl puteai distinge, ici-colo, dispersând lumină pe fundalul marginii de cer albastru şi negru. Olympus Mons era atât de mare, încât orizontul îndepărtat din est şi sud continua să facă parte din munte; nu puteau zări vulcanii Tharsis dincolo de orizont spre est, şi nici altceva din planetă mai jos de cuesta înconjurătoare. Tot terenul pe care-l puteau vedea era pe atât de sterp şi de roşu pe cât fusese la începuturi şi doar pieliţa albastră de aer de deasupra orizontului dovedea ce făcuseră oamenii pe planeta aceasta.

Zona acoperită de cort a spaţiului pentru festivităţi se

găsea pe un gradient lin şi de aceea fusese terasată, pentru a obţine suprafeţe plate, astfel că semăna cu unele dealuri terasate din Asia: câteva sute de benzi de sol orizontal coborau pe pantă şi pereţii teraselor dintre ei păreau izohipsele de pe o hartă. Trei scări late cu panta redusă treceau prin pereţii aceştia de terase şi unii dintre nuntaşi au comentat că le reamintea cumva de Marea Scară din Terminator; însă scările acestea erau lungi de câte patru-cinci kilometri fiecare şi aveau o diferenţă de nivel de poate trei sute de metri; vastitatea vulcanului dinafara cortului îngreuna orice estimare.

Epitalamul era ziua nunţilor pentru Marte şi pentru vizitatori din tot sistemul solar. Spaţiul festivităţilor era animat şi gălăgios, deoarece câteva sute de cupluri se deplasau în sus şi în jos pe scări, însoţite de grupurile lor, căutând terasele care le fuseseră rezervate. Pentru ziua aceasta, scările erau încărcate de flori. Era imposibil să nu calci pe ele şi culorile lor strălucitoare pătau dalele mari din cuarţit ce acopereau contratreptele.

Wahram, Swan şi grupul lor au ajuns la terasa lor, numărul 312. Swan a zâmbit şi l-a strâns scurt pe Wahram în braţe, când a văzut că prietenii decoraseră terasa cu flori, pentru a semăna cumva cu Marea Scară din Terminator, trecând prin arhitectura tip cochilii de scoici de pe Iapetus. Au surâs amândoi şi prietenii i-au aplaudat. Wahram era îmbrăcat în negru saturnian şi semăna cu un împărat roman fioros sau, da, cu un amfibian gigant. Dl Broscoi îşi începea într-adevăr călătoria nebunească. Swan avea o rochie roşie, care lăsa impresia că stătea într-un trandafir de foc.

Nu i-a dat drumul mâinii lui Wahram, în timp ce au suit cele câteva trepte pe podiumul unde aveau să-şi desfăşoare ceremonia.

Muzica răsuna în tot spaţiul de festivităţi şi ei puteau distinge destul de clar un gamelan de pe terasa de dedesubt, dar suprapunerile melodice făceau parte din experienţa epitalamului şi propria lor ceremonie urma să fie acompaniată de finalul galopant al Simfoniei a II-a de Brahms – Wahram alesese şi Swan fusese de acord. Continua să privească în sus către el, când inspectorul Genette a tastat pe ecranul lui Passepartout pentru a apela poemul pe care ei îl rugaseră să-l citească. Wahram părea atent mai degrabă la panorama din jur. Era încă dimineaţă şi lumina soarelui cobora pieziş peste ei în splendoare aproape mercurială. Era o planetă uriaşă. Toate cuplurile de deasupra şi de dedesubtul lor executau propriile lor ceremonialuri. Spaţiul era atât de mare, muzica atât de variată, încât fiecare festivitate se derula într-o lume-bulă micuţă proprie; însă imaginile şi sunetele tuturor laolaltă făceau parte integrală din fiecare.

În spaţiul lor particular, Saturn şi Mercur erau bine reprezentate. Mqaret era prezent, de asemenea Wang, şi Kiran, ca şi membrii din echipa lui Swan de la fermă. Zasha, de asemenea. Creşa lui Wahram era reprezentată de Dana şi Joyce, şi de Satirul lui Pan. Toţi stăteau buluc în jurul podiumului, dar cele două populaţii puteau fi deosebite cu uşurinţă, saturnienii în negru, cenuşiu şi albastru, mercurienii în roşu şi auriu. Exista de asemenea un grup format din vechii prieteni marţieni ai lui Genette, mulţi dintre ei micuţi. Se părea că toţi micuţii de la festivităţi urmau să se adune mai târziu pentru a cânta melodiile lor favorite, ca „I Met Her in a Phobos Restaurant“, „Lovely Rita, Meter Maid“ şi „We’re Off to See the Wizard“.

Toţi de pe terasă arătau încântaţi. Se priveau între ei şi zâmbeau. Prietenii noştri fac ceva nebunesc, spuneau expresiile lor, ceva nebunesc şi frumos, nu-i minunat?

Iubirea – un fel de salt al imaginaţiei. Inexplicabil. Avea să urmeze o petrecere excelentă.

Stând pe un pupitru ca să fie cu ochii la acelaşi nivel cu cei doi, inspectorul Genette le-a ridicat mâinile încleştate şi a rostit:

— Voi doi, Swan şi Wahram, aţi decis să vă căsătoriţi şi să deveniţi parteneri de viaţă, pentru cât timp veţi trăi. Wahram, confirmi asta?

— Da, o confirm.

— Swan, confirmi asta?

— Da.

— Faceţi-o atunci. Trăiţi-o şi toţi cei de aici să-i ajute s-o trăiască. Voi recita acum câteva versuri de Emily Dickinson, care descriu foarte bine simbiogeneza pe care ei intenţionează s-o legifereze:

Creier din creierul lui –
Sânge din sângele lui –
Două vieţi – o fiinţă – acum –
Toată viaţa – să ne cunoaştem unul pe celălalt –
Pe care nu-l putem niciodată învăţa –
Doar aflând – ce ne-a nedumerit –
Fără lexicon!

Inspectorul a surâs la gândul acela şi a ridicat o mână.

— Prin autoritatea cu care am fost învestit de voi şi de Acordul Mondragon, şi chiar de Marte, declar că Swan Er Hong şi Fitz Wahram sunt acum căsătoriţi prin acord mutual.

Genette a sărit jos de pe pupitru. Swan şi Wahram s-au întors unul către celălalt; s-au sărutat scurt. După aceea au revenit la grupul de sub ei şi prietenii i-au aplaudat. Brahms a suit spre finalul ameţitor, cu tromboanele exultând. Swan

a luat un inel de aur ridicat de inspector, care era un superb purtător de verighete, şi a ridicat mâna stângă a lui Wahram. A văzut că bărbatul mijea ochii, privind în jos pe panta lui Olympus, cu o expresie gânditoare, aproape melancolică. L-a strâns de mână şi el a privit-o.

— Ei bine, a rostit bărbatul cu un surâs infim, cred că acum vom parcurge şi a doua jumătate a tunelului.

— Nu! a strigat ea şi l-a lovit cu pumnul în piept, apoi i-a îndesat verigheta peste articulaţia falangei inelarului. Asta-i pe viaţă.

Mulţumiri

Multe mulţumiri pentru ajutorul primit de la:

Charles Beck, Hadas Blinder şi comitetul de selecţie Clarion 2011, Michael Blumlein, William Burling, Bob Crais, John Cumbers, Paul di Fillipo, Ron Drummond, James Haughton, Charles R. Ill, Louis Neal Irwin, Fredric Jameson, Kimon Keramidas, Stephanie Langhoff, Darlene Lim, Chris McKay, Andrew Matthews, Beth Meacham, Pamela Mellon, Michael Montague, Lisa Nowell, Kriss Ravetto-Biagioli, David Robinson, Tim Robinson, Pamela Ronald, Carter Scholz, Mark Schwartz, Michael Sims, Sean Stewart, Carol Stoker, Sharon Strauss, Slawek Tulaczyk, Ralph Vicinanza şi Donald Wesling.

Mulţumiri speciale lui Tim Holman.

Mulţumiri de asemenea artiştilor

Marina Abramovic,
Andy Goldsworthy,
şi John Dos Passos.

„Iată opera unui scriitor care se apropie de apogeu: provocatoare pentru intelect și extrem de umană, așa cum se întâmplă rar în SF, cu un exuberant caracter speculativ, așa cum numai cel mai bun SF poate avea."

Iain M. Banks

„Complexe și uneori șocante, câteva sute de pagini în care trăiesc personaje ciudate ale căror fapte se petrec pe un vast fundal utopic."

The Guardian

Premiul NEBULA

Anul 2312. Progresul științei și al tehnologiei a deschis noi orizonturi pentru un viitor extraordinar. Pământul nu mai este singura planetă a oamenilor. Sistemul solar, Luna și alte planete sunt locuite de ființe nou create. Dar în 2312 o serie de întâmplări și evenimente vor pune omenirea să se confrunte cu propriul trecut, prezent și viitor.

Primul eveniment are loc pe Mercur. O moarte neașteptată, însă o moarte care ar fi putut fi prevăzută. O întâmplare îi va schimba viața lui Swan Er Hong, odinioară o femeie care punea la cale universuri, de-acum înainte autoarea unor comploturi menite să le distrugă.

revistanautilus.ro

NAUTILUS
science fiction

ISBN 978-606-579-707-9

nemira.ro